

**Project
Homoseksualiteit
in en rond
de Tweede Wereldoorlog**

Zoeken en vinden in tijdschriften

**Gegevens per doorzicht tijdschrift geordend
en
waar nodig citaten uit artikelen die niet in de database van IHLIA zijn
opgenomen**

Let op: dit is een groot document

Martien Sleutjes

Amsterdam, november 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Resultaten database	4
1. HOMOLOGIE (1978-1997).....	5
2. Map WIJ (1932) LEVENSRECHT (1940 en 1946-1947) ORGAAN & MEDEDELINGENBLAD (1947-1948) MAANDBERICHT (1948)	69
3. VRIENDSCHAP (1949-1964).....	76
4. COC Periodiek (1960-1964), Schakel (1954-1966), Schakelkrant (1967-1968)	102
5. Dialoog (1965-1967) Informatiebulletin Dialoog (1968-1971).....	109
6. SEQ (1969-1971)	133
7. Sik Kaderblad (1970-1971).....	141
8. Sec (1971-1973)	144
9a. Sek (1973-1992) - Deel 1: 1973-1979.....	149
9b. Sek (1973-1992) - Deel 2: 1980-1992.....	173
10. Diva (1982-1986).....	242
11. FlikkerIn en Flikkerlicht (1975-1976).....	249
12. Mietje (1977-1980)	258
13. Schwuchtel (1975-1977)	274
14. XL (1992-2003)	285
15. Gay Krant (1980-2014).....	286
16. Verkeerde Krant (1979-1989)	291

Inleiding

Dit document is een verkapte bijlage bij het *'Eindverslag research extra materiaal voor het Project Homoseksualiteit in en rond de Tweede Wereldoorlog'*. In het project is gebruik gemaakt van het grote voordeel van gedigitaliseerde bronnen: ze kunnen digitaal doorzocht worden.

Dat is in eerste instantie gedaan met de database xihlia en xfictie en later xaffiche en xarchieff. Zie resultaten database.

Vervolgens is in de digitale bibliotheek van IHLIA gezocht met een brede waaier van zoekwoorden. Op een Apple machine kan dan in de bestanden gezocht worden met Finder en daarnaast kan met Adobe Acrobat in hele directories gezocht worden. Dat levert wel eens verschillen op omdat in de beide zoekmethodes de OCR-tekst verschillend beoordeeld kan worden.

In eerste instantie is per tijdschrift via de eerste methode een overzicht per nummer gemaakt en dan is per nummer het zoekwoord opgezocht en waar nodig verwerkt in Evernote-document. Vervolgens is per tijdschrift een Acrobat-zoektocht gedaan die verwerkt in een Excelbestand. Die twee gegevens zijn in dit document per tijdschrift samengevoegd. Dit is aangevuld met materiaal uit een paar niet gedigitaliseerde tijdschriften.

Bedoeling van dit document

In dit document zijn vondsten weergegeven die niet apart beschreven zijn of gaan worden in de database van IHLIA. Denk aan een enkele alinea, aan boekbesprekingen, aan een redactioneel, etc. Het zou zonde zijn als deze resultaten weer door een andere onderzoeker opnieuw zouden moeten worden opgezocht.

Er zijn twee redenen voor de citaten: 1) ter verduidelijking van de gevonden zoekterm, 2) om aan te tonen hoe de oorlog als sfeerwerking werd gebruikt. Denk daarbij aan zinnen als: "zoals we gezien hebben in WOII", etc.

Kleurgebruik

Oorspronkelijk was dit een werkdocument om aan te geven of genoemde boeken/artikelen etc. al verwerkt waren in het overgedragen (rood) of nog over te dragen materiaal (paars). Verder heb ik groen gebruikt om aan te geven dat het artikel interessant zou kunnen zijn voor mij of een andere onderzoeker.

Rood en paars zijn zoveel mogelijk weggehaald, maar wellicht dat er enkele aanduidingen zijn gebleven. Groen heb ik laten staan om toekomstige onderzoekers te wijzen op een mogelijk interessante bron.

Resultaten database

Bij IHLIA zijn er gescheiden databases voor verschillende materiaalsoorten: non-fictie in xihlia, fictie in xfictie, affiches in xaffiches, archieven in xarchieff etc.

In de eerste tranch voor de NOB en de website oorlogsbronnen.nl is een selectie gemaakt uit xihlia en xfictie gebaseerd op clusters van descriptoren. In de eerste tranch was het ook belangrijk of de items ook werkelijk bij IHLIA beschikbaar en dus niet alleen een verwijzing¹.

In die eerste tranch zaten:

1. 97 items uit xfictie
2. 686 items uit xihlia, onder te verdelen in:
  - 2.1. 75 boeken/scripties grijze literatuur,
  - 2.2. 219 boeken (eigenlijk 227 maar 8 bestaan alleen als verwijzing)
  - 2.3. 382 items uit tijdschriften, boeken en jaarboeken
  - 2.4. en 1 periodiek (Storm ss-blad)
  - 2.5. 5 videos

In het project zijn er:

1. 245 items **in fictie** gevonden waarvan de eerlijkheid gebied te vertellen dat daarin dubbele titels zitten omdat vertalingen zijn meegenomen;
2. 766 **non-fictie** items waarvan 173 alleen verwijzingen behelzen. Deze groep non-fictie is onder te verdelen in:
  - 2.1. 72 boeken/scripties grijze literatuur,
  - 2.2. 151 boeken,
  - 2.3. 269 items uit tijdschriften (waarvan 34 al gedigitaliseerd),
  - 2.4. 22 items uit jaarboeken,
  - 2.5. 26 digitale artikelen,
  - 2.6. 23 full-tekst artikelen
  - 2.7. en 30 knipsels.
3. In de zoektocht zijn ook nog 90 artikelen gevonden die nog niet beschreven waren (sommige digitaal beschikbaar, enkele uit gedigitaliseerde tijdschriften en enkele uit buitenformaat tijdschriften waarvan de interessante artikelen nu gescand zijn).
4. Daarnaast zijn de knipselmappen WOII en Homomonument gescand, maar moet nog bekeken worden hoe dat materiaal verwerkt moet worden.
5. Van de archieven die IHLIA heeft ondergebracht bij het IISG zijn uiteindelijk 17 archieven geselecteerd en het bruikbare materiaal is gescand op de boekscanner van het IISG.
6. Uit xvideo kan er nog 1 extra worden toegevoegd en
7. Uit xaffiche nog 13 affiches

---

¹ Deze verwijzingen komen doordat van een deel van de collectie van het Lesbisch Archief Leeuwarden de boeken niet zijn meegekomen bij de fusie en tot 1997 werden voor de rubriek Relevant in Homologie in de database ook signalementen opgenomen van boeken die hopelijk misschien nog eens ooit aangeschaft konden worden of die in (universiteits)bibliotheken aanwezig waren.

1. HOMOLOGIE (1978-1997)

Inleiding

Homologie was een tijdschrift ontstaan in de golf van activisme na 1978. Er werd op dat moment geprobeerd Lesbische en Homostudies van de grond te krijgen in navolging van Gay Studies in de VS en Vrouwenstudies in diverse landen waaronder Nederland. Bij zo'n studie hoorde ook een blad en een documentatiecentrum: *Tijdschrift voor Homologie* en vanaf nr 2 *Homologie* en het *Documentatiecentrum Homostudies*. Die laatste werd geacht ook relevant materiaal voor het tijdschrift aan te leveren. Dat werd de rubriek *Relevant*. Andere rubrieken in het tijdschrift (Al Doende, Uit het Ongerede, besprekingen) werden door de redactie gedragen.

Homologie heeft vanaf het begin geprobeerd de wetenschappelijke discussie op diverse terreinen te beschrijven, te volgen of zelf te entameren door discussiebijeenkomsten. De wetenschappelijke invalshoek maakt het een belangrijke bron.

Homologie bestond tussen 1978 en voorjaar 1997. IHLIA heeft het tijdschrift compleet

Jaargang 1978-1979 was een A5-blad waarvan typewerk en vormgeving door de redactie zelf werd gedaan en het drukwerk door D'Oude Stadt (verzorgd door Paul de Groot, vriend van redacteur Henk Wildschut en betrokken bij Miami Nightmare in oktober 1977 in Het Concertgebouw).

Via Bert Boelaars werd het zetwerk, vormgeving en drukwerk uitbesteed aan Drukkerij Bongers in Heythuizen en liep mee in zijn huis-aan-huis-bladen in tabloid-formaat (A3-achtig) van 1979-01 tot en met 1982-04.

De redactie besloot toen over te gaan op een tweemaandelijks frequentie op A4. Dat formaat is gebleven tot het laatste nummer 1997-03 toen het blad financieel helemaal aan de grond zat.

Techniek

Homologie is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed, maar bij visuele vondsten van vormgevers kan de tekstherkenning in de problemen komen. De schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat.

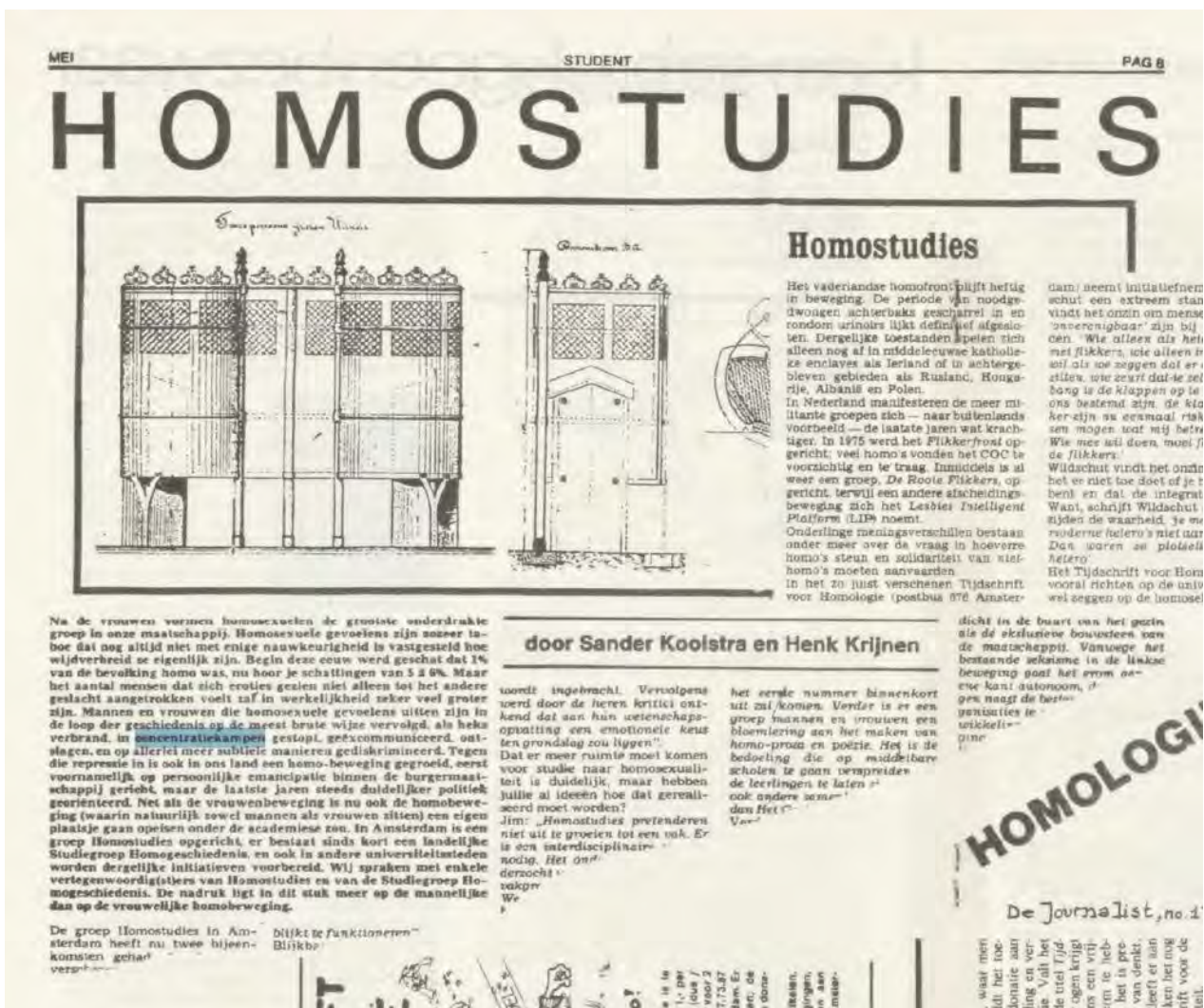
Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

---

concentratiekamp	7	heks verbrand, in concentratiekampen gestopt, geëxcommuniceerd, ontslagen. en op allerlei meer subtiele manieren gediskrimineerd.
nazi	7	later door de nazi's werd vermoord. Van de sinoloog Mansveld Beek, wordt in het

vermelding van Gosse Kerkhof over zedenschandalen in het vooroorlogse Indonesië. (Na een hetze van de beruchte journalist Zentgraaff (een NSB'er) werden op Java tientallen Nederlandse bestuursambtenaren opgepakt; ze zouden zich 'afgegeven' hebben met inlandse jongetjes. Een van de slachtoffers was de begaafde jurist mr. Hugo Samkalden, die later door de nazi's werd vermoord)

p12-13 knipsels uit andere tijdschriften met vermelding Homostudies in Student mei 1979 p8

Homologie_1978-1979_03

nazi	11	in Amerika de nazivervolgenen weer in de belangstelling deed brengen om strategisch tegenspel tegen
------	----	---

Slot lezing Tielman

Artikel

Strijd om de bevrijding blijft aktueel : Tielman over homogeschiedenis / Rob Tielman ; Martien Sleutjes

Homologie, 1 (1979) 3 (jan), p. 16-20

Als voorbeeld daarvan noemde hij later de Anita Bryant-affaire die vooral in Amerika de nazivervolgenen weer in de belangstelling deed brengen om strategisch tegenspel tegen haar beweging te geven.

Uit die situatie blijkt dat homo's konstant aan vervolgingen bloot kunnen staan, maar ook dat strategisch tegenspel gebouwd op het kennen van het verleden mogelijk is.

De geschiedenis toont aan, dat de emotionele afweer als verschijnsel ten opzichte van homoseksualiteit betrekkelijk konstant blijft en zegt daarmee ook dat verklaringen die niet verder gaan dan 'veranderingen in de economische structuur' niet voldoende zijn.

Binnen de Homostudies, antwoordde Tielman op een vraag die die richting uitging, zoeken mensen juist naar de oorzaken van die afweer. Je kunt bijvoorbeeld stellen, dat economische veranderingen

de reproductieve functies van het gezin veranderen en dat daarmee een van de oorzaken van het inferieur verklaren van homoseksualiteit wegvalt. Als dan echter toch die emotionele afweer aanwezig blijft zul je dat anders moeten verklaren. Dan komen verdringings- en onderdrukkingstheorieën aan de orde. Welke theorie wat verklaart en hoever de reikwijdte ervan is en wat de gevolgen van bepaalde konklusies voor je strategie moet zijn, zijn de vragen binnen Homostudies. En voor allerlei theorieën kan men in de geschiedenis naar vergelijkbare situaties zoeken.

Homologie_1978-1979_04

nazi	13	toen door de nazi-ideologen op de volgende wijze beantwoord: homoseksualiteit is inderdaad een
nazi	14	niet best. De nazi-vervolgingen waren slechts een hoogtepunt van het vervolgen van alles
nazi	15	s . Het nazisme was i n d i e 'C o n t a

Artikel van Martien Sleutjes nav New Scientist 11-01-1971 zit in CB

"Even if you do have gay genes, how do you pass them on"?, werden toen door de nazi-ideologen op de volgende wijze beantwoord: homoseksualiteit is inderdaad een afwijking, die de sterkte van het volk aantast en daarom moeten we zorgen, dat ze die eigenschappen niet doorgeven. Waaruit ze vrij rigoreuze konklusies hebben getrokken.

Martien Sleutjes Lezing Jan Rogier

"De Jong verwaarloost de vervolgingen van minderheden, buiten de Joden om, bijna helemaal. Hij behandelt het fenomeen vervolgingen niet. Het principe van homovervolgingen staat vast. De Jong had dit moeten vermelden." Aldus Jan Rogier in een lezing op het Historisch Seminarium over homovervolgingen in de Tweede Wereldoorlog. Deze uitspraak was een reactie op de boze uitlating van een toehoorder, dat het hier niet niet ging om een vergeten hoofdstuk, maar slechts om kritiek op de geschiedschrijving van De Jong. Het kostte Rogier wat moeite duidelijk te maken dat hen gevraagd was een lezing te houden over homovervolgingen en niet over het abusievelijke begrip, het vergeten hoofdstuk. Bij gebrek aan betrouwbare gegevens probeerde hij de vervolgingen in een wat ruimer verband te laten zien. Over Duitsland zijn meer gegevens bekend maar ook daar geldt dat het/grove schatting zijn en dat men nog steeds niet kan werken met exacte gegevens. De gigantische cijfers waar de anti Anita Bryant actievoerders in Amerika mee werken zijn niet verifieerbaar. Het zelfde geldt voor de schattingen over Nederlandse slachtoffers. Eigenlijk gaat het niet om de hoogte van cijfers. De omvang van de vervolgingen is niet bepalend voor de graad van de misdadigheid ervan. Het gaat hier om een principieel verschil tussen menselijke vrijheid en menselijke onderdrukking. Die tegenstelling, die de oorlog overleefd heeft, is een uitvloeisel van de strijd tussen twee (Joodse-christelijke en Grieks-Romeinse) beschavingspatronen, althans volgens Rogier. En juist dat principe heeft De Jong verwaarloosd.

Homologie_1979_01

fascis	3	aangetoond in elke fascistische ideologie. Het ideale beeld van de man in deze filosofie
fascis	3	gevoel tast het fascisme in de kern aan en is daarom ontoelaatbaar. Tegehoordig wordt
fascis	3	homoseksualiteit subtieler minder fascistisch maar even hardnekkig geuit. De bisschoppen Gijsen en Simonis beroepen
fascis	9	analyse van het fascisme op basis van autobiografie.n, pamfletten en romans van fascisten. Het
fascis	9	en romans van fascisten. Het eerste deel gaat over de positie van de vrouw
fascis	9	de verhouding tussen fascisme en homoseksualiteit. VINNAI, Gerhard; Das Elend der M&nnlichkeit. Heterosexualitat,
nazi	3	wijze gebleken in Nazi-Duitsland. Hoewel de werkelijke omvang van de uitroeiing van homoseksuelen

De onderdrukking van mannelijke homoseksualiteit in psycho-analytische en gedragstherapeutische behandelingen / Lex van Naerssen.

Homologie, 2 (1979) 1 (sep), p. 5-6

pag 9 pdf zijn items in rubriek Relevant (in dit geval een boek van Theleweit

JONG, L. de, e.a.; De Tweede Wereldoorlog en zijn vervolgen. Tekst van vier gastcolleges over de vervolging van Joden, Zigeuners en Homosexuelen. Hilversum, NOS-radio, 1979. 48 blz. f 5,- / bijdrage van Rob Tielman ZIT IN CB

Homologie 1979_02

concentratieka mp	5	staatswidrig" in een concentratiekamp worden opgesloten. Ik ken zulke gevallen, ik vertel je geen
fascis	1	1 kontekst. GAY AGAINST FASCISM. The face of hate. Is this the future you want?
nazi	2	later door de nazi's ontmanteld worden. Hirschfeld zelf, jood en homo, is dan al

Nazi: in ene verslag van een Homostudie avond

In de nieuwe rubriek 'Uit het ongerede' een tekst met een fragment uit Reuling *Terug naar het eiland* een verwijzing naar de onmogelijkheid van lesbische liefde in Duitsland waar je in het concentratiekamp terecht zou komen p 8

Homologie_1979-1980_03

fascis	12	strijd tegen het fascisme. N. de Tweede Wereldoorlog valt er een gat waarin je
--------	----	--

Misschien toch eens kijken naar deel twee van Wilde Rozen (Minna zet door?) heeft al tag in CB

Homologie_1979-1980_04

fascis	3	autoritairisme van hew fascisme, de meest Åfekstreme autokratische vorm van kapitalismeÅf. Verder zijn
fascis	4	publikaties over het fascisme alleen maar de politieke' en de sociaalekonomische kant behandelen. Het
fascis	4	burgerlijke en de fascistische (seksualiteits)moraal niet. Door de kontinu.teit van die moraal
fascis	4	van het Duitse fascisme. Misschien had hij dan eens een begin kunnen maken om

fascis	4	kreet Æhet fascisme in onszelf eens echt meer diepgang te geven. Å° Marden
fascis	5	geliberaliseerde tijdvakken, de fascistische vernietiging ervan, de langdurige verdonkeremaning in het Oostblok en de
fascis	6	twintiger jaren. Opkomend fascisme alom in Europa en de door dadendrang gedreven Minna zou
fascis	6	Holland. Maar het fascisme heeft nog het nodige in petto en als de Duitse
nazi	5	1933 organiseerden de nazi's met deelname van Goebbels hun eerste boek- en filmverbranding, waarvoor
nazi	5	toeging dan de nazi's voor ogen stond: joden, homo'», aborteurs, radéncommunisten en
nazi	5	uit. Bij de nazi-raid op het Instituut zijn alle films waaraan Hirschfeld heeft
nazi	5	uitgesloten. Door de nazilogika werd de emancipatiepraktijk het slachtoffer van Hirschfelds emancipatietheorie. Hoe vaak

Nazi:

Artikel

Het scenario van 'Anders als die Andern' / Mattias Duyves

Homologie, 2 (1980) 4 (jun), p. 8-9

bron: Homologie jaargang: 2 (1980) 4 (jun), p. 8-9

samenvatting: De achtergronden van de film 'Anders als die Andern', die door Richard Oswald en Magnus Hirschfeld in 1919 werd geproduceerd.

onderwerpen: film duitsland interbellum

Fascis: Bespreking van Minna zet door

Homologie_1980-1981_01

fascis	5	minder bewust - fascisme. Iedereen voelt zich schuldig. Maar het is het meest makkelijk
fascis	11	Rolf ongetwijfeld de fascistische reorganisatie van zijn seksualiteit te wachten staat: de hele gang
fascis	11	werkt Vallois de fascistische inbreuk op hun liefde niet uit. Hij beperkte zich tot
nazi	11	gevolgen van de nazi-tijd voor homoseksuelen. 14 november: STUDIE- EN INFORMATIEDAG 'HOMOSEKSUALITEIT'

gevolgen van de nazi-tijd voor homoseksuelen. 14 november: STUDIE- EN INFORMATIEDAG 'HOMOSEKSUALITEIT',
zie nr 2 voor verslag

homologie_1980-1981_02

nazi	9	homovervolgingen tijdens het nazi-bewind. Soms neemt Zonneveld de moeite 'n stuk vaker
nazi	9	nietpersonen. In de nazi-periode gebeurde dit met joden en zigeuners (homo's overigens
nazi	12	wortels van het nazi-facisme. In: Speltribune, jg. 4, nr. 6-7 (sept.

P 10-11 Veel belangstelling voor studie- en informatiedag : aspecten van homo-emancipatie en -hulpverlening ter discussie / Bert Boelaars & Chris Verboog

Titel is niet in CB opgenomen. Voor hier alleen de opmerking van Rogier van belang:

Nederland bijvoorbeeld tijdens de 17e eeuw. Maar in de 18e eeuw was weer een golf van homovervolgingen waarneembaar, zoals trouwens alle minderheden het toen moesten ontgelden. Zo is het zigeunervolk in deze eeuw vrijwel geheel uitgeroeid. Van deze vervolgingen vind je niets terug in onze geschiedenisboeken. Veel historici vinden het een taboe en plegen daarmee bewust geschiedvervalsing, aldus Rogier. Prof. Dr Lou de Jong deed de vervolging van homo's in de Tweede Wereldoorlog af met één enkele alinea. Desgevraagd verklaarde De Jong dat hij als historicus niet wenst mee te doen aan de „mode van deze tijd” om aan homovervolging ruimer aandacht te besteden.

Homologie_1981_03

fascis	3	over homo's tegen fascisme onder de xop .Gore homo, gore jood's , typies
fascis	8	mannelijkheidskultus van het fascistische Duitsland Sachs aan volgens Monceau. Diens dubieuze boek 'Le
fascis	8	over 't fascisme niet hoe onder dat systeem homoseksuelen vervolgd zijn, maar eerder
fascis	8	Hirschfeld voor de fascisten naar Frankrijk gevlucht en daar vredig gestorven, Sachs in vrijwillige
fascis	9	of ander warm fascistisch land. Met viltstift was er op geschreven: .Feest! Alle
nazi	4	zich in de nazi-tijd terugtrokken, t brak voor Grete een tijd van isolement

Nazi:

In het thema-nummer van [Unsere Kleine Zeitung over ouder worden, interviewde Ilse Kokula](#) een 76 jaar oude lesbische vrouw, Grete genaamd. Deze vrouw vertelde over haar jeugd, haar lesbisch zijn en over het lesbische leven voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Toen Grete 19 jaar was, leerde zij haar seksuele gevoelens kennen. Zij had meisjes altijd al leuk gevonden, maar daarbij nooit aan iets seksueels gedacht. Over seksualiteit werd in die tijd sowieso weinig gepraat, laat staat over homoseksualiteit. Het was een hetero-vrouw die Grete dat besef gaf. Deze vrouw namelijk legde het verband tussen de aandacht die Grete voor haar had en seksuele gevoelens. Prompt werd Grete verliefd en de wereld ging voor haar open. In de uitgaanswijk van Hamburg waren ook bars alleen voor vrouwen. Het frappante is dat deze kafé's voornamelijk bezocht werden door dochters van arbeiders, dus niet door vrouwen uit alle lagen van de bevolking. Waar de potten van goeden huize kwamen wist Grete niet. In deze vrouwenkafé's te Hamburg amuseerden de dames zich door met elkaar te dansen op levende muziek, uitgevoerd door orkestjes, die echter alleen uit mannen bestonden. De meisjes zaten meestal in groepjes van vriendinnen bij elkaar en keken dan wie zij uit andere groepjes ten dans zouden vragen. Dat ging heel formeel, net zoals in heterokafé's waar je naar iemand toestapte en vroeg: „Mag ik deze dans van U”. De potten troffen elkaar ook vaak bij één van hen thuis. Oudere vrouwen waren nooit aanwezig en gespreksgroepen zoals we die nu kennen bestonden niet. In Berlijn bezocht ze eens een feest waar wel honderd lesbische vrouwen waren. Grete was helemaal verrukt; ze wist niet

dat er zóveel waren. In de kafé's die zij tot dan toe bezocht had, waren twintig of dertig bezoeken al een heel aantal. Haar relaties liet ze niet afhangen van een op dat moment aanwezige vaste verbintenis. Ze nam de ruimte die ze nodig dacht te hebben.

Met de komst van Hitler was het uitgaan afgelopen. Wel leerde ze een getrouwde vrouw kennen, maar het feit dat ze met een vrouw vree, die dat ook met een man deed, stond haar niet aan en dus brak zij deze relatie. Aangezien alle homoseksuelen zich in de nazi-tijd terugtrokken, brak voor Grete een tijd van isolement aan. Zij had een verhouding kunnen hebben met een veel jonger meisje, maar ze vond dat ze die verantwoordelijkheid niet aankon. Grete leefde dus alleen en teruggetrokken mede doordat ze communiste was. Na de oorlog had ze een langdurige verhouding met een andere vrouw totdat deze in 1972 zichzelf doodde. In de lesbische subcultuur had Grete niet meer vertoefd. Pas toen het vrouwenblad EMMA uitkwam leefde ze weer op: ze ging naar vrouwenboekhandels, vratt lesbische lectuur en lesbische literatuur en bezocht lesbische festiviteiten. Bij die gelegenheden gaf het haar een schok te zien dat de meeste potten zich zo slordig kleden. Ze vond het ook wel iets positiefs hebben, want zo kwam er minder nadruk op het uiterlijk te liggen. Ze is de schade aan het inhalen, maar vindt het spijtig tot de ouderen te behoren, want de jeugd straalt iets uit, wat zijzelf niet meer heeft. Desalniettemin geniet ze met volle teugen van alles wat nu met lesbisch-zijn te maken heeft.

Bewerking: Karin van der Beek

Homologie_1981_04

fascis	2	systeem waarin het fascisme weer opkomt, het milieu wordt verpest, sociaaleconomisch onze wereld in
fascis	7	pas na het fascistische kolonelsregime (1967-1974) de wettelijke schrijftaal is geworden. Voor
fascis	10	wissen. Nazidom en fascisme, totalitaire staten, een economische crisis en tenslotte de onophoudelijke kapit
fascis	10	geen oorlogen en fascisme heeft meegemaakt, zoals in de laatste tien tot vijftien jaar
fascis	15	B.mers schildert het kleinfascisme, tussen vier muren, in het gezin, via de herinneringen van
nazi	6	van communist tot Nazi-aanhanger kunnen worden; van verdwaalde buitenlanders die de stad alweer
nazi	10	uit te wissen. Nazidom en fascisme, totalitaire staten, een economische crisis en tenslotte de

P 10 in pdf = P18-19 fascis en nazi

Hennie Nijman Verhaal over de Wandervogelbeweging maar dat gaat toch meer over voor de eerste wereldoorlog

Homologie_1981_05

fascis	4	zijnde gewelddadig en fascistisch. Iets waarvan de aanwezigen zich om begrijpelijke, historische redenen zwijgend
nazi	5	voor het 'nazisme' werd ontgonnen en gemilitariseerd, totdat ze opgebruikt kon worden in slot artikel Wandervogel
nazi	9	machtsovername van de nazi's is welbekend, niet? Allemaal prachtige Duitse kuituur en vooral marxistische

SLEUTJES, Martien. Een historische lichtbeeldenshow: van Griekse wijnranken tot Duitse legerhelm

VERMIJ, Lucie Th. Antigone, sta me bij : het werk van Grete Weil

JANSEN, Lex. Liefde en Vriendschap in oorlogstijd. In: Jeugdwerk Nu, 08-07-1981, p. 17. / Bespreking van de film 'Nous etions un seul homme' van Phillippe Valois.

Artikel nav deze verwijzing in Relevant niet opgezocht.

Homologie_1981_06

fascis	5	slechte economie samenhangende, neofascistische tendenzen in de samenleving betreft, maar zo lang die niet
fascis	5	in hun lezing fascisto.de denken te verwijten. .Mijns inziens is ..n van de
fascis	5	van het 'fascisto.de denken dat groepen in de samenleving expliciet worden beledigd en/
fascis	5	misbruiken voor puur-fascistische argumentatie. Net zo vind ik het een verbijsterende gedachte dat
fascis	14	minderheden en anti-fascisme. In: De Nieuwe Linie, 14-10-1981, p. 8-9.
nazi	6	werd door de nazi's in beslag genomen. De kleine kollektie van Van Leeuwen steekt Over de opening van de Van Leeuwen Bibliotheek op K10 bij IIAV (die toen nog bewerkt moest worden)
nazi	6	leer-scene, travestieten, nazi's, en wat er dan nog aan rariteiten overbleef. En overall
nazi	13	homoseksuelen door de nazi's, Amsterdam, De Arbeiderspers, 1981, ca. f 34,50. SCHNAPP, Alain, Jean

P 5 van de PDF p8-9 van het nummer

Rina Spigt over progressieve psychologen en de porno voor homo's : "Homoseksuelen hebben in de loop van de geschiedenis van alles en nog wat in de schoenen geschoven gekregen. Men verweet ze „onaffe” of „mislukte” mensen te zijn. De scherpste sanktie die daar op stond vond hier in West- Europa zo'n veertig jaar geleden plaats: de homovervolgving in de tweede wereldoorlog. Heel wat homoseksuelen zit de schrik nog stevig in de benen."

Homologie_1982_01

fascis	2	worden gesteld bij fascistische en seksistische artikelen, die worden zonder pardon geweigerd. De stichting
fascis	7	visie op het fascisme: .er is geen twijfel over dat vaders onderdrukken. Iedereen
fascis	9	si.cle Vienna. Het fascisme, het antisemitisme, de rassenleer komen uit dit klimaat voort, zijn
fascis	12	van Vrouwen en fascisme van Maria A. Macciocchi. HET VLAAMSE HEKSENBOEKJE; Lefcahier 8. Gent,
nazi	7	bezetting van de nazi's. Hoewel ze als jodinnen groot gevaar liepen, gebeurde er niets

Gertrude Stein en Alice B. Toklas : Parijs pottenparadijs / Marianne Hoogma. bespreking waarin verstrekt van de twee jodinnen naar zuid-frankrijk wordt genoemd. Hadden invloedrijke vrienden

Homologie_1982_02

fascis	3	augustus. Homoseksualiteit en Fascisme Op vrijdag 18 juni houdt Richard Plant, een Amerikaans historicus,
fascis	7	allemaal: de .fascistischeÅh directeur, de .begeleidendeÅh cipiers, de geduldige schooljuffrouw die Pixote
nazi	3	homovervolging door de Nazi's. Er is ook een vaste strip gepland en verder het

Bespreking van themamummer van [Licht en Romig COC Friesland](#) over vervolging homo's door nazi's

Homologie_1982_03

fascis	6	zijn verantwoordelijk voor fascisme, zij brachten Hitler aan de macht, vrouwen die vechten voor
fascis	9	geannekseerd in het fascistische kamp en moest de homoseksualiteit ondergronds. De tijd vroeg om
fascis	12	Henk van den. Fascisme en homoseksualiteit. Nijmegen: Komit. van waakzaamheid tegen fascisme (1982),
fascis	12	van waakzaamheid tegen fascisme (1982), 24 blz. // Bevat tekst van lezing
nazi	6	van het oprukkend nazisme. In maart 1933 Tekening u it Die Freundin werd Die
nazi	6	boeken door de nazi's is verbrand. Véle homoseksuele mannen verdwenen naar het concentratiekamp. Hilde
nazi	6	wat er in nazi-Duitsland gebeurde met lesbische vrouwen, nadat in '33 hun
nazi	10	verschrikkingen van een nazi-koncentratiekamp. Na de bevrijding wordt de joodse wees liefdevol opgevangen bespreking Taylor

Artikel over lesbisch leven in Berlijn en opheffen tijdschrift Die Freundin in 1933 Dit artikel gaat voornamelijk over de periode tot 1933. Juist de nazi-periode wordt niet besproken. Randgeval.

Bespreking [Journey to fulfillment / by Valerie Taylor.](#)

Bespreking: [De bevrijding / Emile Degelin.](#)

Homologie_1982_04

nazi	12	bewerkingen van een antinazistische roman: Mephisto en zijn slachtoffers. In: De Groene Amsterdammer, 18-
------	----	---

ZONNEVELD, Loek. De vele bewerkingen van een antinazistische roman: Mephisto en zijn slachtoffers. In: De Groene Amsterdammer, 18-08-1982, p. 14-15 // Over de film van Istvèn Szabo, Klaus Mann en de feitelijke Mephisto: Gustav Gründgens. Zie ook: [De carrière v](#)

Bespreking Hans Warren Geheim Dagboek

Bespreking [Menselijkerwijs : gedichten / van Fum van den Ham. toch toevoegen](#)

Homologie_1983_01

fascis	5	eigenlijk uitÅf. BOEKENLIJST FASCISME Boekhandel Van Gennep heeft een boekenlijst samengesteld van de bij
--------	---	---

fascis	5	over (neo)-fascisme en racisme. De lijst bevat verscheidene sub-kopjes, waaronder Åf
fascis	5	ÅfVrouwen en fascismeÅf en ÅfFascisme: homo- en zigeunervervolgingÅf. De boekenlijst is gratis
fascis	5	fascismeÅf en ÅfFascisme: homo- en zigeunervervolgingÅf. De boekenlijst is gratis verkrijgbaar bij de
fascis	10	slachtoffer van een fascistisch complot was. Ze konden niet geloven dat een gevierd schrijver,
fascis	10	strijd tegen het fascisme worden gehanteerd, zijn volgens de Gay Black Group oppervlakkig en
fascis	10	in de niet-fascistische maatschappij werkt, ontbreekt volkomen. In hetzelfde nummer zet de London
fascis	24	een demonstratie tegen fascisme in Amsterdam; daarover is nu contact tussen COC en de
nazi	10	die van de nazi's. Deze grote homo-jacht is nu wel voorbij, maar de
nazi	11	pijnlijke herinneringen aan Nazi-Duitsland, en kan ze de stad met minder moeite bezoeken.

Lesbenstich bepreekt [Charlotte Wolff Hindsight / Charlotte Wolff](#).

[Op de grens van duizeling en eeuwigheid : gesprek met Hans Warren / Lucie Th. Vermij; Hans Warren. Hans stipt een relatie van een vriend met een Duitse soldaat aan nav Steen der hulp DIT artikel in lijst?](#)

[De Indische zedenschandalen : homovervolging in Nederlands-Indië / Bert Boelaars. opnemen of niet ?? Zit ook een stukje over Jappen](#)

Homologie_1983_02

Niets

fascis	10	vanuit een macho-fascistische houding gezien. Een S/M vrouw is voor Berry per
--------	----	---

Homologie_1983_03

fascis	15	meegaf (Åfanti-fascistischÅf), had het stuk van Pierre Mols in elk geval niet.
nazi	8	Homo-chanson. Cuba. Nazi-kampen. GAI-PIED De drie meest interessante artikelen van de
nazi	8	dekadentie' door de nazi-pers, en hoe na de oorlog de sociaaldemokraten de anti-
nazi	15	de knipsels: 'Nazi-regering in Thüringen en 'Brand in Deutsche Rijkschdag'. Pierre

Bespreking van Gai Pied

22 maart 1933 werden de eerste homo's gedeporteerd naar Dachau. In twee maanden na de machtsovername van Hitler werd de homo-beweging vernietigd en haar leden, voorzien van roze driehoek, opgesloten in concentratiekampen. Tegenwoordig wordt aangenomen dat er

meer dan honderduizend homo's in de kampen zijn omgekomen. De andere Franse gedeporteerden herinneren zich deze mede-gevangenen nog steeds met gêne en minachting. In [Gai-pied nr. 61](#) wordt uitgebreid en indringend beschreven over de geschiedenis van de Duitse homobeweging vóór de oorlog, de strijd tegen de 'dekadentie' door de nazi-pers, en hoe na de oorlog de sociaaldemocraten de anti-homowetten graag hadden laten bestaan. In Gai-pied week 62 vertellen twee Elzassers hoe ze met hulp van de Frans politie door de Gestapo gearresteerd werden. 12. homologie_1983_04

[Luisteren met andere oren : homoseksualiteit in de populaire muziek \(1926-1965\) / Piet van der Waals. Invloed oorlog op degaying ver gezocht?](#)

Homologie_1983_04

fascis	8	katholiek en post-fascistisch Itali., kan hij geen enkele sympathie opbrengen voor de in
fascis	8	heen de burgerlijk-fascisto.de achtergrond van de meeste leiders ziet. Zo plaatst hij zichzelf
fascis	8	Terwijl zijn vroeggestorven, fascistische vader geen enkele rol speelt in het leven van Pier
fascis	20	en betty pearl fascisme en homoseksualiteit, transformatie, homo's en agressie en nog veel meer
fascis	20	over rechts en fascisme. Marjan Sax over aardige joodse meisjes. Y Britt Fontaine over

Homologie_1983_05

fascis	4	een soort pre-fascistisch bewustzijn. Dat is tamelijk alamerend. Mensen worden te soft als
fascis	19	in bange dagen: fascisme en homoseksualiteit. Å\ In: Bint, (1983) (apr), p
fascis	20	van. Å\ Seksisme/fascisme: rekonstruktie van een mannen-ideaal: over de korrespondentie tussen een
nazi	4	aantrekkingskracht van de nazi's, niet?' Elisabeth Wilson: Mirror Writing. Virago London, 1982. 6 HOMOLOGI
nazi	17	raken in Oostenrijk nazi's slaags met socialisten. Isherwood is de enige, aan wie Bergmann
nazi	19	vervolgingen in de naziperiode.* KATZ, Jonathan Ned. - Gay/Lesbian Almanac: a new documentary

[Bespreking CHRISTOPHER ISHERWOOD PRATER VIOLET Amsterdam, Querido, 1983](#)
[HOMOSEKSUELEN in bange dagen: fascisme en homoseksualiteit. — In: Bint, \(1983\) \(apr\), p 64-67. / Over vervolgingen in de naziperiode.*](#)

[Knipsel moet er zijn maar waar?](#)

Homologie_1983_06

fascis	12	de kerk; de fascistische, de burgerlijk-demokratische en de socialistische staat. Het verzet van
fascis	12	a. in het fascisme belangrijke mannelijke taken als arbeid, oorlog, onderzoek en expansie. Veel
fascis	12	latente) homoseksualiteit en fascisme, terwijl dat verband nauwelijks bestaansrecht heeft? Veel illustraties. Reinbek 1980,

fascis	19	demokratische en anti-fascistische houding garandeert. Ook tijdens het Derde Rijk verschenen er boeken
fascis	24	orde.** DAVID. Å\ Fascisme en homoseksualiteit. Å\ In: Afdruk : nieuwsbr. van antifascisme groepen,
fascis	24	: nieuwsbr. van antifascisme groepen, (1983) 2 (jun), p 3-5.* EUROHOMO
nazi	19	juist perspectief. De nazi's stonden zeer afwijzend tegenover homoseksualiteit, vooral op bevolkingspolitieke gronden. Op =bespreking Koenders Homoseksualiteit in bezet Nederland
nazi	22	Kerken, legers, gevangenen, nazi's, piratenbenden: het zijn homosociale uitlaatkleppen van een heteroseksuele maatschappij en = artikel wie is er bang voor homoseksualiteit
nazi	22	de homo's vervolgende nazi's) vaak gebruik maken van homosociale organisatievormen. Die homosociale instellingen (= idem
nazi	23	begrip' voor het nazisme. Wij hopen dat de homosociale midzomernachtsdroom niet tot een nachtmerrie = zelfde artikel
nazi	24	bij het opkomend nazisme vreesde voor zijn in Oostenrijk achtergebleven familie. LIMONOV, Edward. — = bespreking Prater Violet

WEIGEREN uitkering oorlogsslachtoffers. —In: NRC (10-08); De Groene (31-08);

Homologie_1984_01

fascis	3	voedingsbodem voor aankomende fascist, gebruikte de dans al om het lichaam vrij te maken
fascis	5	een voedingsbodem voor fascisme kan zijn. Hij emigreerde eerst naar Amsterdam, waar hij een
fascis	18	dat Mishima een fascist is, met zijn grenzeloos nationalisme, zijn onvoorwaardelijke trouw aan de
fascis	18	niet nodig, een fascist, hoe verwerpelijk zijn politieke idee.n ook zijn, kan best een
fascis	18	ieder geval g..n fascist. Thys Westerbeek van Eerten Yukio Mishima HOMOLOGIE 1184 35
fascis	20	verwarring en verzet: fascisme en welzijnswerk: themanummer. Å\ In: Marge, 7 (1983) 7/
fascis	20	bv mannenfantasia.n en fascisme) als verslagen van onderzoeken. Swidoc VONK, Hans. Å\ Homosexualiteit in
nazi	3	ik door het nazi-regime niet meer werd geduld en mij tot de representanten
nazi	3	vete met een nazi-bons. Maar zelfs al sprak Wigman toen de waarheid, dan
nazi	4	propagandastunt voor het nazistisch regime, en Mary Wigman deed graag mee. Zij leefde voor
nazi	14	monsterverbond met het nazisme! Alsof dit nog niet genoeg van het kwade is, zou
nazi	15	die van Amsterdammers nazivrienden maakt. Zulke giftige pijlen zijn holle praat, klapsigaren verkleed als

Het leven een dansfeest? : Mary Wigman, koningin van de Ausdruckstanz / J.C. van Herk.

P14-15 PDF en 26-28 van het nummer:

Discussie over Amsterdamse School en Utrechtse Zuil nav homosociale arrangementen (Mattias Duyves); nazisme een rol speelde in die discussie. Iets breder dan voor oorlogsbronnen nodig is , maar misschien inpasbaar in een verhaal over de invloed van de oorlog

Over Klaus Mann en Anja en Esther

Homologie_1984_02

concentratieka mp	3	worden met de concentratiekamp-leus 'Arbeit macht frei': wie zoiets doet is ófwel
fascis	3	was en geen fascistische huurmoordenaar zoals van kommunistische zijde wel beweerd is in Itali..
nazi	2	verwacht dat ze nazi's liefhebben. Naar ik hoop wordt van zwarte mensen niet verwacht
nazi	1 5	verhaal van de Kleinaziatische koning Mithridates, die door preventief kleine hoeveelheden vergif te drinken

Geboeid door Genet / Martin van Tulder. Genet brengt homo-erotische werken uit tijdens de oorlog. Directe link met gevangen zijn geweest?

Homologie_1984_03

fascis	10	voordrachten. HOMOHAAT EN FASCISME Anton Beljaars, Geer Furtjes en Rieky Janssens stelden een tentoonstelling
fascis	10	over homohaar en fascisme. De tentoonstelling kan gehoord worden voor f 50,00 per week
fascis	11	tijde van het fascisme en daarna, zouden wij graag willen praten met lesbische vrouwen
fascis	12	40, van het fascisme en het emigrantenbestaan. In 1933 vluchtte Klaus Mann uit Hitler-
fascis	21	zo gemakkelijk als fascistisch bestempelen. __ ^ 32 HOMOLOGIE 3184 B O E K E
fascis	21	een raakvlak tussen fascisme en een bepaalde vorm van homo-erotiek zou volgens Eckhard
fascis	21	van de anti-fascistische strijd worden uitgesloten. Agressieve homohaar is de enig juiste aanduiding
fascis	21	verhouding van het fascisme tot homoseksualiteit, aldus Seidel in 'Schwule Faschismus Kapitalismus'.
fascis	21	Net weliswaar op dat antifascisten als sociaal-demokraten en kommunisten homoseksualiteit als strijdmiddel tegen de
fascis	21	die van het fascisme, zo poogt Seidel zijn politieke uitgangspunt rationeel te onderbouwen. Politieke
fascis	21	terwijl er bij fascistten geen sprake is van een tegenstelling tussen homovijandige ideologie en
fascis	21	strijd tegen het fascisme is het standpunt van Seidel goed te verdedigen. Maar een
fascis	21	de relatie tussen fascisme en homoseksualiteit bepaalde vragen taboe worden. Er bestaan talrijke aanwijzingen
fascis	21	verschijningsvormen van het fascisme (bijvoorbeeld de mannelijkheidskultus in militaire organisaties en in Nazikunst).
fascis	22	niet alleen door fascistische, maar ook door 'fatsoenlijke' groeperingen. Het boekje maakt deel
nazi	12	tijde van het nazi-regime. Berlijn 1983 (duits), 174 p., f 28,30, Best.
nazi	21	sociaal-demokraten hooggeplaatste Nazi's in de SA van homoseksualiteit beschuldigden om verdeeldheid in de
nazi	21	dat niet alleen Nazi's het etiket homoseksualiteit gebruikten om politieke tegenstanders uit te schakelen; = bespreking Schwule und Faschismus
nazi	21	= idem 1933 door de Nazi's werd geplunderd, en het 'Exkurs' over lesbische vrouwen onder

nazi	21	= Idem strijdmiddel tegen de Nazi's hebben aangewend, maar dat neemt voor hem niet weg dat
nazi	21	= idem organisaties en in Nazikunst). Dat zij daarbij, objectief gezien, tegen hun eigen belangen ingingen,

De chrysaan en het zwaard : waarom pleegde Mishima hara-kiri? / Thijs Westerbeek van Eerten. pleegde zelfmoord omdat hij zich niet konden vinden in de naoorlogse situatie?

Mishima of het visioen van de leegte / Marguerite Yourcenar ; vert. [uit het Frans] door Greetje van den Bergh.

In verband met een onderzoek naar het leven van lesbische vrouwen ten tijde van het fascisme en daarna, zouden wij graag willen praten met lesbische vrouwen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt. Bellen naar Marie-José; 080-564556 of Zjan: 080-235948 of schrijven naar Postbus 1220 Nijmegen

Homologie_1984_04

fascis	2	vrouwen-, vredes- en antifascisiebeweging. Het grootste gedeelte van het tijdschrift is gewijd aan activiteiten
fascis	11	seksualiteit en het fascisme. Yentl, met, over en van Barbra Streisand, het verhaal
fascis	16	over homoseksualiteit en fascisme in heden en verleden, in Duitsland en in Nederland. Bijdragen
fascis	16	dubbele moraal van fascisme ten aanzien van homo-erotiek), Harry Oosterhuis (over de
fascis	16	Seidel (over fascisme, kapitalisme en flikkerij; uit het Duits vertaald), Daarnaast ook aandacht
fascis	16	homo- en anti-fascisiestrijd. HOMOSEKSUALITEIT EN FASCISME, scholingsmap afku & eoc Utrecht, 1984, 43
fascis	16	fascisestrijd. HOMOSEKSUALITEIT EN FASCISME, scholingsmap afku & eoc Utrecht, 1984, 43 blz., f 3
nazi	2	homoseksuelen in de Nazi-tijd. Opvallend is de aandacht voor homo's in Oostbloklanden als
nazi	9	van Ensor. De Nazi's hadden zijn werk bestempeld als 'entartet' en in 1937
nazi	16	over homoseksualiteit en nazisme), Michiel Odijk (over de 'dubbele moraal' van fascisme

ERICH HECKEL p 17 Een vergeten schilder De Nazi's hadden zijn werk bestempeld als 'entartet' en in 1937 werden 729 werken uit de Duitse musea verwijderd. De grootste klap was echter een bombardement op Berlijn in 1944, waarbij een groot deel van zijn schilderijen vernietigd werd.

Hans Hafkamp bereikt relaties van Boutens die een relatie had met een dienstknecht die te werk werd gesteld in Duitsland >> gaat iets te ver

Homologie_1984_05

fascis	4	als punkkleding g..n fascisme is, maar juist een rebellie tegen de gevestigde orde. Af
fascis	13	Descartes zegt? (...) Fascistische klerelijer! Af Onverstoorbaar werpt Ginny terug: Af Politiek is slechts een

fascis	19	4; Homoseksualiteit en fascisme / scholingsmap samengest. door Mary Vermeulen ... [et al.].
fascis	19	Gebundelde art. over fascisme en diskriminatie van homo's in verleden (m.n. Duitsland)
nazi	15	een slecht soort kasspinazie uit gezinsblik. Dat is toch zuiver ontluisterend. Sade heeft ook
nazi	17	de opkomst van Nazi-Duitsland en de concentratiekampen. Het beeld van de lesbische subcultuur
nazi	20	stuk zou neo-nazistische gevoelens kunnen aanwakkeren.** Gortzak, Ruud. — Else Mauhs swingt in

zie ook: Lesbisch Archiveria (1984) 5 (dec), p. 36-39

Verhaal over Diet Verschoor die bij Centrum 40-45 werkte en daar Wachten op een oor bedacht

Wachten op een oor : liefde in de therapie / Diet Verschoor.

Diet zoekt haar weg : van meisjesboeken tot literatuur / Lucie Th. Vermeij ; Diet Verschoor

Homologie_1984_06

fascis	4	we een anti-fascistisch effect teweeg brachten zonder ooit te willen beleren of in
fascis	4	het verschil tussen fascisme en liberaal socialisme duidelijk. Ze omschreef dat verschil als volgt:
fascis	4	volgt: De fascistische leiders wensen niets meer dan een ongeletterde en argeloze massa, die
fascis	4	houding van het fascisme ten opzichte van onderwijs en kennisoverdracht, werkte ze uit in
nazi	4	geen grenzen. Anti-nazisme Dat veranderde toen Erika in 1931 een lezing hield voor
nazi	4	waarmee een jonge Nazi haar toebeet dat ze korte metten zouden maken met '
nazi	4	vormen tegen de Nazi's, ze zagen hen als weliswaar luidruchtig, maar alleen gericht tegen
nazi	4	Erika van de Nazi's vreesde. Om de mensen daarvan te doordringen richtte ze samen
nazi	4	Rijk begonnen de Nazi's klopjachten op alle Duitsers die niet in hun straatje pasten:
nazi	4	een kabaret over Nazi- Duitsland en The Peppermill werd al snel opgeheven. Therese Giehse
nazi	4	de jeugdopvoeding in Nazi-Duitsland en deed dat zeer indringend. Klaus Mann: 'Erika
nazi	5	anders dan de Nazi's. Je werd niet opgesloten of officieel verboden, daar was geen
nazi	6	in 1935 de Nazi's dreigden de familie Mann het Duits staatsburgerschap te ontnemen had
nazi	6	het sinistere fenomeen Nazisme. Dit was mijn taak, en mijn avontuur: het ontmaskeren, belachelijk
nazi	12	Alger, Diaghilev, het nazisme, W. H. Auden), en tenslotte 'Cultural Politics' (o.

Erika Mann : meer dan een vrouw in de schaduw van beroemde mannen / Lucie Th. Vermij / haar houding tegenover fascisme en nazisme -

LEDEBOER, Françoise. Vrouwen onder de wapenrok : lesbiennes in het leger

Homologie_1985_01

nazi	11	met schrijven. De Nazi's hadden haar leven geruïneerd. In de jaren dertig was ze
nazi	11	Raad als de Nazi's die de deportatie moesten regelen hadden er belang bij gehad

Antigone, sta me bij : het werk van Grete Weil / Lucie Th. Vermij.

Homologie_1985_02

nazi	15	die door de nazi's vermoord werden. 29
nazi	20	het vooroorlogse Berlijn, nazi's en de homoseksuelen. - In: VN, 22-12-1984, p

Lesbenstich 4-1984, Duitsland — Body Politic 10-1984, Canada — Lambda Nachrichten 1-1985, Oostenrijk— Gai Pied, Frankrijk Gaat deels over Amnesty maar ook over een gedenkteken voor homo's in Mauthausen

Amerongen, M. van. - 'Schande', zei Christopher Isherwood — maar niet hardop : het vooroorlogse Berlijn, nazi's en de homoseksuelen. - In: VN, 22-12-1984, p 37-38.

Bespreking van Gay plays : [volume one] / edited and introduced by Michael Wilcox. met o.a Sherman van Bent

Homologie_1985_03

= special over de oorlog

concentratiekamp	3	nazi's homo's in concentratiekampen opsloten en over de roze driehoek. Het verhaal van Gerard
fascis	6	Vorselen (redactie) FASCISME EN HOMOSEKSUALITEIT Een boeiend en lezenswaardig boek vol nieuwe invalshoeken
fascis	6	de anti-racisme/fascisembeweging. Met bijdragen van George Mosse, Rainer Bohn, Harry Oosterhuis, Jan
fascis	9	of 861396. . Fascisme en homoseksualiteit: lezingen en discussie n.a.v. gelijknamige boek
fascis	13	nr. H304 ÅFASCISME EN HOMOSEKSUALITEITÅf. In dit boek worden tegenstrijdigheden onderzocht in de
fascis	13	houding van het fascisme tegenover homoseksualiteit. In het historisch gedeelte wordt onderzocht hoe het
fascis	13	de anti-racisme/fascisembeweging, over het veronderstelde verband tussen fascisme en SM, en over
fascis	13	veronderstelde verband tussen fascisme en SM, en over het verband tussen homohaat en racisme.
fascis	18	ÅfIsolémentÅf in Fascisme en Homoseksualiteit dat 23 april 1985 uitkwam bij de SUA/
fascis	20	Lex van Vorselen FASCISME EN HOMOSEKSUALITEIT Amsterdam, SUA/De Woelrat, 1985, 208 blz., f22,50.
fascis	20	basis vormen voor fascistische machtsvorming en -uitoefening. Een aantal artikelen in de bundel
fascis	20	in de bundel Fascisme en Homoseksualiteit geeft inzicht in de wordingsgeschiedenis van de ideologie.n
fascis	20	van de anti-fascisten te benoemen. In een notedop zijn dit de ingrediënten van
fascis	20	en verschillen tussen fascisme, homoseksualiteit, homobeweging en mannelijkheidskultus. De redactie konkludeert dan ook dat

fascis	20	dan ook dat fascisten niet alleen iets tegen maar ook iets van en met
fascis	20	ÅfstukÅf over fascisme en SM. Vanuit de stellingen die hij zelf aandraagt kan
fascis	20	verhandeling over anti-fascisme en de mogelijke voortrekkersrol van flickers daarin. Een waarlijk Åf
fascis	22	40, 1000 Berlin. FASCISME COC en Anti-Fascisme Komitee Utrecht organiseren van 1 tot
fascis	22	COC en Anti-Fascisme Komitee Utrecht organiseren van 1 tot 5 mei een activiteitenweek
fascis	22	over homoseksualiteit en fascisme. Programma: 1 mei tentoonstelling Åfhomoseksualiteit en fascismeÅf, Stadsschouwburg; Åf
fascis	22	Åfhomoseksualiteit en fascismeÅf, Stadsschouwburg; ÅfAnna en EdithÅf film over vrouwenrelatie op het
fascis	22	verbergt homozijn in fascistische partij; 4 mei in samenwerking met Homostudies Utrecht: inleidingen en
fascis	22	en discussies over fascisme in de Tweede Wereldoorlog, rechtschristelijke ontwikkelingen Å\ het CDA en
fascis	23	p 36-41. Fascisme en homoseksualiteit / onder red. van Ronald Kolpa ... [
fascis	23	tegen het opkomend fascisme in de jaren 30 en 40. Mansfield, K. Å\ The
fascis	24	de opleving van fascisme en racisme in en buiten de Gemeenschap. Cat. Homodok Meerderheid
fascis	24	waarin verhalen met fascistische en racistische tendenzen staan. In: 1) [Trouw 24-01-
nazi	3	1942 door de nazi's in Duitsland tewerkgesteld werd. Op 3 mei 1943 mocht hij
nazi	3	1980 dat de nazi's homo's in concentratiekampen opsloten en over de roze driehoek. Het
nazi	3	ook door de nazi's tewerkgesteld werd. Toen hij uit Duitsland terug kwam zijn we
nazi	12	breken van geheime Nazi-kodes en tevens grondlegger van de moderne komputer) niet los
nazi	13	onderzocht hoe het nazisme bestaande vooroordelen en angsten t.a.v. homoseksualiteit kon aktiveren;
nazi	20	het streven van nazi's om hun beweging en de samenleving te zuiveren van homoseksuele
nazi	24	ambtenaren. Cat. Homodok Nazisme in homopomobladen: Prothese vraagt Off. v. Justitie maatregelen te nemen
fascis	15	over homoseksualiteit en fascisme: als een enqu.te zou worden gehouden, zou een meerderheid van
fascis	15	uit, over zijn antifascistische engagement des te meer. De autobiografie geeft een goed beeld
fascis	16	De meldingen betreffen fascistische uitingen, zoals vergaderingen van de Centruumpartij, vooral het kleine, dagelijkse
fascis	16	dagelijkse racisme en fascisme. Uitingen van homohaar hebben bijna alle betrekking op ernstige vormen
fascis	17	gaat onophoudelijk tegen fascisme, racisme en seksisme. Zowel conservatieve als ÅflinkseÅf stromingen worden
fascis	19	Between kitsch and fascism: notes on Fassbinder, Pasolini, (homosexual politics, the exotic, the

1. Pieter Koenders Oorlog of geen oorlog, er is altijd ogenspel / al in database interview met Gerard

1. roze driehoek en vervolgingen pas in 1980 gehoord

2. rijk leven ook in de oorlog
3. na de oorlog in het COC niet veel over gehoord

Stefan Sanders over de problemen met **homomonument** Het homomonument : er is sprake van een zekere marmer-moeheid / al in database
Eenling in leven en letteren : Olaf J. de Landell / Willem Timmermans ; Olaf J. de Landell.

Was in de oorlog als vrouw aan het overleven omdat zijn moeder zijn schuilplek niet meet goed open komen maken

De Landell: De Landell overleefde een matineuze razzia als een nicht van zichzelf en leidde de Duitse heren zelf rond door het huis, gekleed in een peignoir. Hij deed boodschappen, groette burens en hielp 'en passant' ook nog joodse vrienden die ondergedoken zaten. Met zijn vakkundig vervalste persoonsbewijs misleidde hij ook de NSBers die in dezelfde straat woonden.

De 'bevrijding' kwam voor hem iets eerder

Verkeerde vriendschap : lesbische leefstijlen 1930-1960 / Anja van Kooten Niekerk en Sacha Wijmer.

Bespreking van: Fascisme en homoseksualiteit / onder red. van Ronald Kolpa ... [et al.]. (heeft geen tweede wereldoorlog meegekregen)

Moni is het aangrijpende verhaal over een Poolse jongen die tijdens de oorlog in Auschwitz terecht komt. Hij tracht te overleven door zich als lustknaap aan de blokoudsten aan te bieden. Het boek zou zijn gebaseerd op de persoonlijke ervaringen van de auteur. Ka-Tsetnik 135633, MONI, Utrecht, Kadmos, 1984, 334 blz., f 32,50. / heeft al tweede wereldoorlog als tag

FASCISME

COC en Anti-Fascisme Komitee Utrecht organiseren van 1 tot 5 mei een activiteitenweek over homoseksualiteit en fascisme. Programma:

1 mei tentoonstelling 'homoseksualiteit en fascisme', Stadsschouwburg;

'Anna en Edith' film over vrouwenrelatie op het werk;

2 mei thema-avond 'Jongeren, homoseksualiteit en verrechtsing';

'Afscheid', Zweedse film over worsteling van jonge lesbische vrouw;

3 mei video-avond over aktie vormen, kraak-, homo-, vrouwenbeweging, COC Oude Gracht 221;

Il conformista', film, jongen verbergt homozijn in fascistische partij;

4 mei in samenwerking met Homostudies Utrecht: inleidingen en diskussies over fascisme in de Tweede Wereldoorlog, rechtschristelijke ontwikkelingen — het CDA en de paus, psychiatrie, meldpunten tegen diskriminatie, Nieuwegracht 36;

Dodenherdenking en kranslegging op Domplein; 'Groeten uit Washington', film over demonstratie;

'Witches, faggots and dykes' (21.00 uur);

5 mei culturele avond en live muziek in RASA, Pauwstraat 13a.

Indien niet anders vermeld is de aanvangstijd 20.00 uur en de plaats 'de Opslag', Oude Gracht 267. Info: 030- 319256.

Nazisme in homopornobladen: Prothese vraagt Off. v. Justitie maatregelen te nemen tegen Marcel en Ami, waarin verhalen met fascistische en racistische tendenzen staan. In: 1) [Trouw 24-01-1985, p 3], 2) [Volkskr. 24-01, p 7], 3,4) [VN 26-01, p 17 & 09-03, p 13],1-4:**

Homologie_1985_04

fascis	15	over homoseksualiteit en fascisme: als een enqu.te zou worden gehouden, zou een meerderheid van
fascis	15	uit, over zijn antifascistische engagement des te meer. De autobiografie geeft een goed beeld
fascis	16	De meldingen betreffen fascistische uitingen, zoals vergaderingen van de Centrumpartij, vooral het kleine, dagelijkse
fascis	16	dagelijkse racisme en fascisme. Uitingen van homohaar hebben bijna alle betrekking op ernstige vormen
fascis	17	gaat onophoudelijk tegen fascisme, racisme en seksisme. Zowel conservatieve als ÅflinkseÅf stromingen worden
fascis	19	Between kitsch and fascism: notes on Fassbinder, Pasolini, (homosexual politics, the exotic, the

Omdat Bassani ook de auteur is van Gliocchiali d'oro, vertaald als De ondergang van dr. Fadigati, waarin hij de uitstoting en ondergang van een eens beroemde homoseksuele dokter laat zien door de ogen van een joodse jongen in de Tweede Wereldoorlog, wilde Homologie een gesprek met hem over zijn visie op homoseksualiteit in relatie tot de jodenvervolging, literaire verwerking etc.

De ondergang van dr. Fadigati / Giorgio Bassani ; vert. [uit het Italiaans] M. Montulet. EN De goudgerande bril : il romanzo di Ferrara II / Giorgio Bassani ; vert. [uit het Italiaans]: M. Montulet.

WEERD, Dato de. Alan Turing : de coming-out van een staatsgeheim

Homologie_1985_05

fascis	21	la barbarieÅf tussen fascisme en stalinisme, zoals die in onze eeuw beklonken is. Foucault
nazi	8	zich met de nazi's compromitteerde. Zij was van 1912 tot 1919 voorzitter van de
nazi	22	Damned laten de nazi's het bloed sneller stromen door de verkalkte aderen van de

LesbenStich presenteert tenslotte Gertrud Baumer als voorbeeld van een vrouw die zich met de nazi's compromitteerde. Zij was van 1912 tot 1919 voorzitter van de 'Bund Deutscher Frauenvereine' en genoot een gematigd vooruitstrevende reputatie. Propaganda-minister Goebbels stond toe dat het blad van de inmiddels opgeheven bond ook na 1933 bleef verschijnen, met Baumer als hoofdredactrice. Pas eind 1944 verdween Die Frau van het toneel en Baumer was er tot het eind bij. Een lesbische vrouw die verkeerd gokte en zo zullen er ongetwijfeld meer geweest zijn, al geeft LesbenStich

The Damned / regie Luchino Visconti

Het jongensuur / Andreas Burnier.

Homologie_1985_06

fascis	21	in het Duitse fascisme, met dramatische gevolgen. George L. Mosse, NATIONALISM & SEXUALITY. RESPECTABILITY
fascis	23	- In: Afdruk: antifascisme tijdschrift, (1985) 13 (feb), p. 13-15. //
nazi	10	stamt uit het nazitijdperk, natuurlijk nog lang na de val van Duitsland in Argentinië
nazi	17	op de fictieve nazi-propagandafilm, omdat die verwijst naar het verraad dat Molina pleegt
nazi	22	lesbisch leven in Nazi-tijd (1933-1945)\ 21 nov. lesb. emancipatiebeweging sinds '

Al Doende: Van 1 sept, tot 1 maart '86 is Ilse Kokula (bekend lesbisch onderzoekster en publiciste uit Berlijn) verbonden als gasthoogleraar aan homostudies Utrecht. Zij zal o.a. een reeks colleges geven onder de titel 'Lesbisch leven in Duitsland'. Toegang vrij, taal Duits, tijd 10.00 ... OP .. 14 nov. lesbisch leven in Nazi-tijd (1933-1945) (Trans 4 zaal 111)

Droom in oorlogstijd : verhalen / Anna Blaman ; samengest., van een naw. en een verantwoording voorz. door Aad Meinderts

Homologie_1986_01

fascis	2	f een aantrekkelijke fascist? LAWRENCE MASS Begin 1986 zal In Nederland eindelijk de film
fascis	3	mij v..l aan fascisme deed denken. Dat schreef ik in mijn dagboek en uit
fascis	3	of een aantrekkelijke fascist? INTERVIEW MET FILMMAKER PAUL SCHRADER Yukio Mishima speelde zichzelf in
fascis	3	de associaties met fascisme, kan de film Mishima acceptabel maken. Paul Schrader Ik hoop
fascis	3	gebeuren dat dit fascistten zou aanspreken. De film is zo intellectueel en kan dat
fascis	4	dat Mishima een fascist was en dat de film het fascisme stilzwijgend goedkeurt, omdat
fascis	4	de film het fascisme stilzwijgend goedkeurt, omdat deze Mishima niet expliciet veroordeelt. Met zijn
fascis	4	film die het fascisme impliciet ondersteunt. Deze discussie heeft inmiddels ook de jury bereikt.'
fascis	4	Mishima inderdaad een fascist was geweest, dan zou ik veel bedenkingen hebben gehad om
fascis	16	geschiedenis to t fascisme en racisme voert. Redactie: Estelle Freedman e.a. The Lesbian
fascis	19	anti-semitisme en fascisme: discussienota voor de regionale bijeenkomsten op 2 november 1985 /
nazi	6	in de Biblioteca Nazionale te Napels bij het zoeken naar een verloren gegaan Grieks

1. Een kleine blonde dood van Büch??

Homologie_1986_02

concentratieka mp	9	vreemdeling in een concentratiekamp verdwijnt, dwingt Monique Margaret uit te wijken naar de Verenigde
----------------------	---	--

fascis	4	te brengen door fascisme en homoseksualiteit met elkaar te identificeren. ²⁷ Weliswaar wees Thomas
fascis	4	kenmerk van de fascistische mannenbond was, kon volgens hem niet worden ontkend. ²⁸ De
fascis	11	staat, waar het fascisme heeft plaatsgemaakt voor terrorisme en waar tussen de woonkazernes de
fascis	15	Kolpa e.a. Fascisme en homoseksualiteit 14 Coester e.a. Mannenkoorts 15 Mooser (
fascis	23	verklaring van het fascisme nogal wat stof doen opwaaien; hij beschrijft het fascisme als
fascis	23	hij beschrijft het fascisme als een mannenzaak, als het produkt van de bewuste en
fascis	25	tegen disk. en fascistische akties. * * Gemma's national disabled Gays' guide 1985: an
fascis	25	praktijk, opvoeding en fascisme. Kroonenberg, Yvonne. - Wij willen nog steeds weten: seksuele voorlichting
nazi	4	omdat ze de nazi's in discrediet probeerden te brengen door fascisme en homoseksualiteit met
nazi	14	homoverzet tegen de nazi's (M. Herzer), geslachtsrollen (G. Bleibtreu-Ehrenberg), religieuze bezwaren
nazi	18	zak naar de nazionali zoeken en de rituele woorden uitspreken? 'Wil je een
nazi	20	onderafdeling van de nazi-vrouwenorganisatie zou worden. Op de dag na de Rijksdagbrand verliet
nazi	25	in the anti-nazi underground. - Toronto: Stubblejumper Press, 1985. (IV). 23 blz.:

Schilder, J. - Homoseksuelen in de tweede wereldoorlog: 'Waarom willen jullie zo graag vervolgd zijn geweest?' 7 ...; Pieter Koenders, Harry Oosterhuis. - In: De Tijd, 10-01-1986, p 6-8. II De tegenwerking van WVC tegen een onderzoek of homo's in aanmerking komen voor de Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers * *

Bij de dood van Jan Rogier door Otto Valkman

BIJ DE DOOD VAN JAN ROGIER

Jan Rogier heeft veel geschreven over homoseksualiteit. Dat hijzelf homoseksueel was had daar niets mee te maken; hij schreef ook over joden en zigeuners, over slachtoffers van het nationaalsocialisme. Bijna bij elk gesprek dat je met hem voerde kwam de periode van de Tweede Wereldoorlog aan de orde en de maatschappelijke gevolgen daarvan. Toch had hij zelf niet een speciaal schokkende oorlogservaring. Hij was nog geen zestien jaar, toen de oorlog was afgelopen. Zijn oorlog was, zoals hij vertelde, tamelijk rustig verlopen. Hij was te jong voor het verzet geweest en dat speet hem.

Hij behoorde tot de generatie die haar puberteit beleefde in de Tweede Wereldoorlog. Tijdens de jaren zestig, toen de protestbewegingen ontstonden, was diezelfde generatie inmiddels te oud om aan de directe actie deel te nemen. Ook dat speet Jan. Hij heeft dat gevoel ruimschoots gecompenseerd door in Vrij Nederland de ideeën van de provo- en studentenbeweging in vele artikelen te ondersteunen. Liever had hij eigenlijk zelf op de barricaden gestaan. Hij was daar overigens totaal niet geschikt voor. Maar het was een idee, een romantisch gevoel, dat bij hem leefde. In de provobeweging voelde hij zich meer aangetrokken door de ideeën van Rob Stolk,

dan door die van Roel van Duin. Stolk was de intelligente straatvechter, die wist waarmee hij bezig was. Roel van Duin was de man die in bed lag te filosoferen met een poes op het voeteneinde, terwijl de stad in brand stond.

Jan hield van mensen die zich voor honderd procent inzetten. Dat deed hij zelf ook. Iemand die nooit ophield met werken. Schrijven tot diep in de nacht en dan na veel jonge genever tekort gaan slapen. Maar hij was niet iemand die zich afzonderde, die geïsoleerd leefde. Helemaal niet. Hij ontving graag mensen in zijn huis aan de Amstel, om zeer lang te praten over alles wat hem in de wereld bewoog.

Over persoonlijke dingen schreef hij eigenlijk nooit. Ik was eens bij hem op bezoek toen hij bezig was zijn hond zindelijk te maken. Hij deed dat met grote inzet. Waarom schrijf je niet eens een artikel over je hond, zei iemand anders in de kamer. Hij kon zich niet voorstellen dat iemand een artikel van Jan

Rogier over zijn hond interessant zou vinden.

Hij schreef dan wel niet over zijn eigen persoon, zijn artikelen waren heel persoonlijk. Zijn serie over De Quay getiteld 'Een zondagskind in de Politiek' kwam wel degelijk voort uit het rooms-katholieke verleden van Jan Rogier. Maar toen hij die serie schreef had hij het katholicisme al lang achter zich gelaten. Hij schreef die artikelen als buitenstaander. Zonder rancune, maar met een grote kennis van het katholieke milieu en zonder dat hij een aanval opende dat milieu als geheel. Hij was zich zeer wel bewust dat daarin verschillende stromingen voorkwamen. De Brabants-roomse blijheid van de Quay had niet te maken met de mentaliteit van de roomsen boven de grote rivieren, die een sterk calvinistische invloed hadden ondergaan. Bij Jan Rogier was die invloed heel goed te merken.

Over de emancipatie van homoseksuelen schreef hij met dezelfde instelling. In Dialoog, dat zich 'tijdschrift voor homofilie en maatschappij' noemde, schreef Jan 20 jaar geleden een zeer lang en boeiend essay over de historische context van het COC. Dat artikel verdient een ereplaats. Niet alleen door de kwaliteit ervan, maar ook omdat het voor het eerst was, dat na de Tweede Wereldoorlog, zo nadrukkelijk, vanuit een historisch perspectief, een pleidooi werd gehouden voor erkenning van homoseksualiteit als een gewoon, niet afwijkend gedrag. Hij schreef toen: 'De sexualiteit is lange eeuwen niet anders gezien dan als een paring sec, in de ergste tijden als afgescheiden gebeurtenis zonder enig liefdesspel. Dat sexualiteit in deze zin een benauwende vereniging was, beseft pas degene die de pluriformiteit van de liefde als een verademing heeft herkend.'

De relatie tussen Jan en mij had de laatste jaren iets nukkigs gekregen. Wellicht omdat we jaren vriendschap ook nog samen gingen werken. Dat bleek te veel van het goede. En dat was jammer. Toen hij een jaar geleden ziek werd hebben we daarover tijdens zijn periode van herstel een aantal malen uitgebreid gesproken. Het had misschien weer goed kunnen komen tussen ons.

Otto Valkman

Er is sprake van een concentratiekamp in een artikel over Margaret Anderson maar dat kan ook slaan op een concentratiekamp in Frankrijk voor illegale buitenlanders ....

Homologie_1986_03

concentratiekamp	5	SS, voortaan met concentratiekamp en de dood door de kogel bestraft worden. Daarbij merkt
concentratiekamp	5	homoseksualiteit in een concentratiekamp terecht zijn gekomen.17 Hierbij moet worden opgemerkt dat het
fascis	2	over homoseksualiteit en fascisme is over dit onderwerp nog weinig bekend. De Berlijnse onderzoeker
fascis	4	van een specifieke fascistische theorie over homoseksualiteit. Aan de hand van een onderzoek naar
fascis	13	Itali., waar het fascisme heeft plaatsgemaakt voor terrorisme en waar tussen de woonkazernes de
fascis	14	de vorm waarin fascistische kunst de fantasie.n van mannen over vrouwen verbeeldt, en het
fascis	14	tussen homoseksualiteit en fascisme. Met talloze illustraties die de tekst extra laten spreken. Eindhoven
fascis	18	zijn ogen zijn fascisme en communisme vergelijkbaar en even verwerpelijk. Deze worden ten tonele
fascis	18	onjuist als het fascisme en het communisme zo met elkaar vergeleken worden. Zoiets past
fascis	21	gegeven van MishimaÅfs fascistische trekken. Als nabeschouwing van de film en interview wil ik
		ARTIKEL VAN MANFRED HERZER: Nazi's, psychiaters en homo's op pag 4 en 5 van PDF
nazi	2	voorpagina: Ivon Voss. Nazi's, psychiaters en homo's 6 Recente publikaties hebben aan het licht
nazi	2	werk onder het nazi-regime konden voortzetten eri zelfs uitbouwen. Zij hebben waarschijnlijk heel
nazi	2	aan bij de nazi-politiek? Ondanks het groeiende aantal publikaties over homoseksualiteit en fascisme
nazi	4	homovervolging door de nazi's het gevolg was van een specifieke fascistische theorie over homoseksualiteit.
nazi	4	die ook in nazi-Duitsland vooral door psychiaters en psychologen werd gevoerd, blijkt dat
nazi	4	goede relaties met nazi-kringen slaagde men er kennelijk in de nieuwe machthebbers ervan
nazi	4	publiceren in het nazi-tijdschrift Der Reichswart waarin hij bevestigde dat seksualiteit geenszins
nazi	4	centraal
nazi	4	alleen veiliggesteld in nazi- Duitsland, maar werd ze zelfs, voor het eerst in haar
nazi	4	dreigementen van de nazi's niet naar zijn vaderland teruggekeerd. Maar ook binnen dit instituut
nazi	4	seksuologie door de nazi's werd en verboden en vernietigd. Voor zover ik kan nagaan
nazi	4	van dat de nazi-regering seksuologisch onderzoek verbood of verhinderde. Klaarblijkelijk was de
nazi	4	houding
nazi	4	houding van de nazi's ten aanzien van Hirschfelds instituut — en ook ten aanzien
nazi	4	haat van de nazi's op. Bij alle andere stromingen in de seksuologie, van de
nazi	4	vergelijk met de nazi's te komen en van deze mogelijkheid werd dan ook gebruik
nazi	4	bestond, door de nazi's verboden. Hierdoor is te verklaren waarom er gedurende het Derde
nazi	4	seksuologisch'e discussie in nazi-Duitsland en, aan de hand van enkele voorbeelden, op de
nazi	4	invloedrijkste psychiaters in nazi-Duitsland, Kurt Kolle. Daarin beschrijft hij in de hoofdlijnen de
nazi	4	waarvan tijdens de nazi-tijd meer dan 100.000 exemplaren werden verspreid, werd deze opvatting
nazi	4	weglating van enige nazi-frasen na de oorlog vele herdrukken beleefde, wordt de controvers
nazi	5	polemiek tegen de nazijurist Klare stelt hij vast dat de door deze voorgestane verscherping
nazi	5	feit dat de nazi's de ontwikkeling van de psychotherapie stimuleerden, hingen samen met een
nazi	5	dilemma dat de nazi's tot t een gedifferentieerde visie' op homoseksualiteit dwong, wordt door
nazi	5	Rijk en de nazi-politiek ten aanzien van homoseksualiteit? Ondanks het groeiende aantal publikaties
nazi	5	vraag waarom de nazi's homo's vervolgden en vermoordden. Himmler en Klare achtten
nazi	5	homoseksualiteit gevaarlijk
nazi	5	in de gehele nazi-propaganda gebruikte uitdrukkingen wanneer er sprake was van homoseksualiteit.
nazi	5	Wat

nazi	5	gedachte voor de nazi's. Als voorbeeld van de bestrijding van homoseksualiteit verwezen Himmler en
nazi	5	het voor de nazi's moeilijker was om homo's te identificeren dan bijvoorbeeld joden. Maar
nazi	5	homo's heeft de nazi-tijd overleefd, zonder dat zij aan grotere vervolging dan in
nazi	5	gedurende de gehele nazi-tijd ongemoeid in Duitsland konden leven. Deze feiten zijn naar
nazi	5	homoseksualiteit in de nazi-tijd leiden tot de volgende overweging. Een van de kenmerken
nazi	5	kenmerken van de nazi-staat en partij was de verdeeldheid in verschillende vaak met
nazi	5	zich rond een nazi-leider scharden of zelfs, zoals het leger, een gespannen relatie
nazi	5	homoseksualiteit voor de nazi-staat net zo onschuldig en onschadelijk is als voor alle
nazi	18	Chileen een ex-nazi naar veiliger oorden in Zuid-Amerika. Voeg daarbij twee hotelbedienden,
nazi	23	vertaling van 'intonazione' in 'intonering' (waarom niet gewoon 'intonatie?) vormen
nazi	25	homosexuals in the Nazi holocaust. - San Francisco: Gay Sunshine Press, 11985. - 221

Homologie_1986_04

		Bespreking van Babilonia door Willem Timmermans
concentratieka mp	5	Duitse en Poolse concentratiekampen. Homoseksuelen werden op andere manieren verhinderd te leven. Dat blijkt
		In Amerika wordt bij aids veel gedramatiseerd
concentratieka mp	12	nachtmerries, heksenjachten en concentratiekampen. Maximale dramatisering is meer dan in Europa onderdeel van de
fascis	5	tijde van het fascisme. Veel materiaal is nog nooit eerder in de publieke aandacht
fascis	5	contacten met hoge fascistten, of geld om de zaak te sussen. De brieven aan
fascis	10	gebruikt Canvani het fascisme slechts als een middel om in de film een broeierige
fascis	16	WhK wees hun antifascistische politiek ten stelligste af en het gaf blijk van de
fascis	16	ondergang van het fascisme, een schets van een aantal steden en hun invloed op
fascis	19	te weinig op fascisme, racisme en seksisme* homodoc A heritage of black pride: lesbian
fascis	19	G. - De fascistische ideologie ten aanzien van vrouwen en homoseksualiteit vergeleken met katholieke,
nazi	10	zuiveringscampagnes van de nazi's een hoogtepunt hebben bereikt. Louise ontmoet tijdens één van haar
nazi	10	o s je nazi's wordt opgepakt en meegenomen. Hiermee eindigt de film. De passie
nazi	10	intolerante en onmenselijke nazi-regime. De verhouding van de personages (behalve Benno) met
nazi	10	Benno) met het nazi-regime is zeer tweeslachtig, omdat zij zowel direct (Heinz)
nazi	13	als van elkaar nazittende krijgers op Griekse vazen of wordt het aidsvirus een nieuwe
nazi	16	later door de nazi's werd ingevoerd. Werd de algehele teleurstelling in het comité als hij een homoseksuele nazi die in 1932 gelegenheid kreeg zijn mening over de
nazi	16	homobeweging
nazi	16	Linsert dat homoseksuele nazi's aan de kaak moesten worden gesteld om zo te wijzen
nazi	16	probleem in de nazibeweging. De verklaring van de SA-er werd gevolgd door een

nazi	16	ten einde de nazibeweging in discredit te brengen. De solidariteit van links met de
nazi	16	een met de nazibeweging sympatiserende uitgeverij was uitgebracht. De links-liberale Hiller stemde volledig
nazi	20	literaire thema's in Naziduitsland: De romans van Jo van Ammers-Killer en Ina Seidel

[The Berlin Affair = Inferno Berlinese / regie Liliana Cavani](#)
[bespreking: The Berlin Affair : lesbische hartstocht in Liliana Cavani's nieuwste film / Bernadette Kester](#)

[Zin in geschiedenis / Jan Nauta in gesprek met historici.](#)

[Vervolgde homo's in oorlog kunnen uitkering krijgen. - In: De Volkskrant, 10-04-1986; Prov. Zeeuwse Crt, 09-04-1986; Trouw, Volkskr., NRC, Waarheid, Telegraaf, 18-04.**](#)

[Lex van Vorselen bespreekt stuk van Willem Nijholt, waarin ook de Jappenkampen voorkomen. p 34.](#)

Rubriek boeken op pdf-p 16, homologie p 30-31

Walter v. Murat

Mitteilungen des Wissenschaftlich-Humanitaren Komitees 1926-1933

(Faksimile-Nachdruck) C. Bell Verlag, Hamburg, 1985, 432 + XXX/ blz., f 102,70

Met de bundeling en heruitgave van de 34 nummers van de Mitteilungen des Wissenschaftlich-Humanitaren Komitees die van 1926 tot t 1933 verschenen, heeft Walter von Murat belangrijk werk verricht, althans voor degenen die zich bezig houden met de geschiedenis van de Duitse homobeweging. Deze bundel is blijkbaar niet voor een breed publiek bedoeld want er wordt nogal wat kennis voorondersteld en de Mitteilungen zijn jammer genoeg niet van annotaties voorzien.

Dit mededelingenblad van het Wissenschaftlich-humanitares Komitee (WhK), de organisatie die van 1897 tot t 1933 een leidende rol in de Duitse homobeweging vervulde, werd destijds alleen aan de leden van het comité en aan een aantal abonnees toegezonden; vandaar dat het nu zeldzaam en in geen enkele bibliotheek aanwezig is. In tegenstelling tot t het eveneens door het comité uitgebrachte wetenschappelijke Jahrbuch für sexuelle Zwischenstufen, dat tussen 1899 en 1923 in 23 delen verscheen, staan in deze Mitteilungen de politieke activiteiten van het WhK centraal. Ze geven boeiende informatie over de laatste jaren van het bestaan van het comité, al is de opmerking van de inleider dat ze zich laten lezen als een detective wellicht wat overdreven. De jaren 1926-1933 vormden een bewogen periode voor het WhK vanwege door de regering geplande herziening van de Duitse zedelijkheidswetgeving, de interne conflicten in de homobeweging en de opkomst van het nationaal-socialisme. Aan het begin van deze periode was men vol goede hoop dat de strafbepalingen tegen mannelijke homoseksualiteit, de beruchte paragraaf 175, eindelijk zou worden afgeschaft. Uit de Mitteilungen komt naar voren dat het comité toegang had gekregen tot t regeringskringen en dat met name communisten, sociaal-democraten en

liberalen open stonden voor de opvattingen van Hirschfeld en de andere bestuursleden van het WhK. Mede dankzij hun lobby-activiteiten nam de Rijksdagcommissie voor justitie in 1929 een voorstel aan waardoor homoseksueel verkeer tussen volwassen mannen niet meer strafbaar werd gesteld. Door de economische crisis en de snelle groei van het nationaal-socialisme werd dit voorstel echter nooit door de Rijksdag in behandeling genomen. Integendeel, in 1930 werden er zelfs al voorbereidingen getroffen voor een verscherping van paragraaf 175, die later door de nazi's werd ingevoerd.

Werd de algehele teleurstelling in het comité als gevolg van deze tegenslag op Hirschfeld afgereageerd? Friedemann Pfäflin, die de inleiding bij deze uitgave schreef, werpt deze vraag op naar aanleiding van het aftreden van Hirschfeld als voorzitter — hij had deze functie vanaf 1897 bekleed. Als officiële redenen werden zijn leeftijd, zijn drukke werkzaamheden op het gebied van de seksuologie en de seksuele hervorming en de toenemende aanvallen van rechts genoemd, maar tussen de regels is te lezen dat hij' ook binnen zijn eigen comité omstreden was. Pfäfflin suggereert — hij kan het niet echt bewijzen — dat Hirschfeld moest aftreden als gevolg van interne conflicten. Uit de door Pfäfflin aangehaalde bronnen blijkt in elk geval dat Hirschfeld werd beschuldigd van financiële malversaties en eigengereid optreden, waarmee hij het beleid van het bestuur zou hebben doorkruisd.

Verder zou Hirschfeld als leider van het Institut für Sexualwissenschaft in ruil voor geld voorbehoedsmiddelen hebben aanbevolen, waarvan hij wist dat ze niet betrouwbaar waren. Tenslotte zou de afkeer van Hirschfelds Zwischenstufen theorie een rol hebben gespeeld; met name Kurt Hiller en Richard Linsert, die in deze periode een toonaangevende positie in het WhK innamen, moesten niets hebben van Hirschfelds bewering dat mannelijke homo's vrouwelijke eigenschappen bezaten. Hillers afkeer van verwijfde homo's ging blijkbaar zo ver dat hij een homoseksuele nazi die in 1932 gelegenheid kreeg zijn mening over de homobeweging uiteen te zetten op dit punt gelijk gaf: 'De voortdurende koppeling van het homo-erotische fenomeen met vervrouwelijking, hermafrodisie, travestie en andere meer of minder afstotelijke spelingen der natuur heeft de voorlichting en bevrijding niet bevorderd maar geschaad,' aldus Hiller (blz. 346).

Als gevolg van de opkomst van het nationaal-socialisme werd het WhK steeds meer in het defensief gedrongen. De laatste jaargang van de Mitteilungen wordt beheerst door de Röhm-affaire. Aanvankelijk vonden Hiller en Linsert dat homoseksuele nazi's aan de kaak moesten worden gesteld om zo te wijzen op de dubbele moraal in de NSDAP. Daarom gaven zij begin 1932 een homoseksuele SA-er uitgebreid gelegenheid zijn visie op homoseksualiteit en fascisme uiteen te zetten; volgens hem was het geen probleem in de nazibeweging. De verklaring van de SA-er werd gevolgd door een bijtend commentaar van Hiller, die er op wees dat homo's in het partijblad van de NSDAP met de dood werden bedreigd.

De wijze waarop de homoseksualiteit van Ernst Rohm en andere SA-leiders in de jaren '31-'32 door de sociaal-democratische en communistische pers in de openbaarheid werd gebracht had echter een geheel andere achtergrond. De sociaal-democraten en de communisten speculeerden op de vooroordelen tegen homoseksuelen ten einde de nazibeweging in discrediet te brengen. De solidariteit van links met de homobeweging was duidelijk ondergeschikt geworden aan het politiek opportunisme en uit de Mitteilungen blijkt dat men in het comité ging twijfelen aan de steun van de socialisten. Het WhK wees hun antifascistische politiek ten stelligste af en het gaf blijk van de teleurstelling 'dat men in het vuur van de politieke strijd zover kon gaan de privé-aangelegenheden van de

tegenstander in de openbaarheid te brengen' (blz. 370). In dit opzicht hebben deze Mitteilungen nog niets aan actualiteit ingeboet.

Van belang is deze heruitgave om nog een andere reden. De inleider wijst erop dat de geschiedschrijving van de (Duitse) homo- en seksuele hervormingsbeweging vaak nogal eenzijdig is, dat wil zeggen dat allerlei controverses en paradoxen in die beweging worden genegeerd. In deze bronnenuitgave komen ze wel direct naar voren. Zo wordt bijvoorbeeld duidelijk dat de vaak als progressief gekenschetste seksuologie van Hirschfeld allerlei elementen bevat die nauw aansluiten bij de toen gevoerde discussies op het gebied van de eugenetica en de bevolkingspolitiek.

Volgens het wetsvoorstel dat in 1929 mede namens het WhK bij de Rijksdag werd ingediend werd het overbrengen van een geslachtsziekte strafbaar gesteld. In de pers kon dan ook worden opgemerkt dat 'de vrije en moderne opvatting (van het WhK) beter zorg draagt voor de gezondheid van het ras dan de bekrompen en verouderde opvatting van de regering' (blz. 77-78).

Zeer opmerkelijk is ook een boekbespreking door Kurt Hiller die in 1932 in de Mitteilungen verscheen. Het ging om een boek dat onder de titel *Schützt unsere Kinder vor Sexualverbrechen!* door een met de nazibeweging sympatiserende uitgeverij was uitgebracht.

De links-liberale Hiller stemde volledig in met de auteur dat castratie het beste en 'het meest humane' geneesmiddel was voor de 'misdadigers die zich aan kinderen vergrepen'. Dergelijke feiten ontbreken meestal in de homogeschiedschrijving waarin het verleden voornamelijk dient ter bevestiging en rechtvaardiging van het eigen (emancipatorische) standpunt. Uit een bronnenuitgave als deze blijkt dat de historische werkelijkheid veel gecompliceerder en dubbelzinniger is dan in een dergelijke geschiedschrijving wordt gesuggereerd.

Harry Oosterhuis

Homologie_1986_05

fascis	21	to t het fascisme te analyseren, in het bijzonder teksten die te maken hebben
fascis	21	tijd van het fascisme domineert een diffuus concept van 'democratische literatuur'. Biografie en
fascis	21	tijde van het fascisme. Det/ev Bauer geeft een overzicht van de historische ontwikkelingen
		Bespreking van The gay past : a collection of historical essays
nazi	24	de vervolgingen in nazi-Duitsland en over de ontwikkeling van de emancipatiebeweging in de

Homologie_1986_06

		Jef last in de Spaanse Burgeroorlog door Hans Goedkoop
fascis	4	Spanje aan het fascisme ten prooi te vallen. Voor vele linkse intellectuelen was de
fascis	4	strijd tegen het fascisme hardere middelen te kiezen. Onder hen bevond zich Jef Last,
fascis	4	eerder door een fascistische dan door een communistische coup omvergeworpen zou worden. Op het
fascis	5	monarchisten, clericalen en fascisten was onder leiding van een aantal generaals in opstand gekomen
fascis	5	Duitsland waren al fascistisch en nu dreigde Spanje te volgen. Omdat de Spaanse regering
fascis	5	afweek. Trotskisme en fascisme hebben volgens Rost veel gemeen, ja, waar Trotskisten zijn, is
fascis	5	Jef Last Over fascisme en trotskisme (Amsterdam 1938). 13. Jef Last. De Spaansche
fascis	11	last van de fascisten. Hij was toen 38 jaar oud, bekend en o r
fascis	11	en artistiek anti-fascistisch Spanje. Lorca was dichter, toneelschrijver, acteur, pianist, gitarist, mm tekenaar,
fascis	11	werd vanwege zijn antifascistische houding en vanwege zijn homoseksualiteit maakt hem voor mensen die
fascis	14	vooral sexismen en fascisme als belangrijkste thema's. Londen 1986 (eng.), 384 p., f
fascis	26	houding tegenover het fascisme heeft het voor de huidige lezer moeilijk gemaakt zijn gedichten
fascis	26	duidelijk dat de fascistische dictatuur een naargeestige en beklemmende sfeer in het ouderlijk huis
nazi	3	die joden in Nazi-Duitsland opgespeld kregen). In hetzelfde Californië heeft Lyndon LaRouche een
		Bespreking door Paul Verstraeten van Tras el cristal – Vermoorde onschuld
nazi	13	heeft in de nazitijd. De Hadeln nam zijn beslissing na een langdurig persoonlijk gesprek
nazi	13	keuze voor de nazitijd niet voldoende had kunnen motiveren. Ik deel die kritiek dat
nazi	13	verleden van de nazi's produktietechnisch — en hij bedoelde financieel — eenvoudiger te realiseren
nazi	13	zowel voor de nazi's als voor Gilles de Rais, die door zwarte magie en
nazi	13	de gevolgen van nazi-terreur- niet zo'n last heeft van de associaties en trauma's
nazi	13	afschuwwekkende van de nazi's was: n.l. dat zij een zeer efficiënt fabrieksmatige volkerenmoord
nazi	13	kenmerk van het nazitijdperk. Die mogelijkheid is ten alle tijde in elke ons bekende
nazi	21	homoseksuelen door de Nazi's (Burkhard Jellonek, Münster). Er was een lezing over de
nazi	25	actrices als Alla Nazimova, Anita Loos en Claudia Weill. Rebellin in Hollywood biedt hier
		Bespreking van Friedrich Koch: Sexuelle Denunziation : die Sexualität in der politischen Auseinandersetzung
nazi	26	seksuele verdachtmakingen in Nazi-Duitsland op een rijtje gezet. Met name de homoseksualiteit van

Tras el cristal / regie Agustin Villaronga (film) /

Uitgebreide recensie van Paul Verstraeten (Vermoorde onschuld, Tras el cristal p 24. waarin de discussie waarom de film in nazitijd speelt en daarom naar een zijprogramma van het Berliner Filmfestival werd geschoven.

Marita: Wetenschappelijk congres in Dtsland vervolging van homoseksuelen door de Nazi's (Burkhard Jellonek, Münster). ZIE Lamba Nachrichten bijlage

Mourners below / James Purdy.???

Dola de Jong: De thuiswacht + En de akker is de wereld ROMANS AL WEL GETAGD

De 'onnatuurlijke kuisheid' van het fabrieksmeisje : een Vlaamse pedagoge in actie / H  l  ne Vossen Reactie in opvoedingskring op de oorlog in Belgie en Zuid-Nederland met Mater Amabilis School 'De morele schimmels van de bezetting etc ...

Via Vossen ook tegen Mannenfantasie : een ingekorte vertaling / Klaus Theweleit ; [vert. uit het Duits door Ragnar Bogaert ... et al.]. aangelopen 34.

Homologie_1987_01

		Klaus M��ller over neo-nazi's en fascistische flikkers in Duitsland en Frankrijk
fascis	21	behulp van zijn fascistische ��medestrijder �� Michel Caignet. Het pamflet is een vreemd document:
fascis	21	geschreven vanuit een fascistische visie. Centraal in de argumentatie is de verwijzing naar de traditie �� van de fascistische mannenbond wordt hier aangehaald, maar ook concepten omtrent de mannenbond
fascis	21	verburgerlijking van het fascisme: in 1945 zijn teveel partijleden meer ge. nteresseerd in hun priv.-
fascis	21	over homoseksualiteit in fascistische groepen begon in 1981 toen K.hnens toenmalige groep ANS (
fascis	21	F.hrer. Klaus M.ller FASCISTISCHE FLIKKERS II Michel Caignet, die vanuit * Frankrijk de publikatie
fascis	21	Droite. Over de fascistische partij van Jean-Marie Le Pen wordt daarin op dezelfde en afbeeldingen van fascistische beeldhouwkunst: het klassieke ideaal. De enige contactadvertentie die het blad
fascis	27	Homoseksualiteit in het fascistisch Itali..* Deleuze, G. - Foucault. - Paris: Ed. de Minuit,
nazi	21	De Westduitse Neo-Nazis hebben ruzie gekregen over de vraag hoe ze met homoseksualiteit omloop. Volgens de nazi's was hij een van de deelnemers aan een internationaal communistisch
nazi	22	beweerd dat de nazi's de brand zelf hadden aangestoken en dat ze daarbij gebruik
nazi	22	dan niet homoseksuele nazi's. De impulsieve Van der Lubbe wilde een daad stellen: '
nazi	28	Homosexualitat: Schwule Neo-Nazi's / ... und jean-Jacques Soukup. - In: Siegessaule, 3

Neo nazi's en fascistische flikkers: twee korte artikelen van Klaus M  ller over Duitsland en Frankrijk p 40-41

Rinus van der Lubbe : 1909-1934 / Martin Schouten.

Schwule Neo-Nazis : Faschisten und Homosexualität / Elmar Kraushaar, Jean-Jacques Soukup. Siegessäule, 3 (1986) 11 (Nov), p. 6-8

nav Kraushaar : Hundert Jahre Schwul : eine Revue / hrsg. von Elmar Kraushaar.

Unzucht vor Gericht : die "Frankfurter Prozesse" und die Kontinuität des 175 in den fünfziger Jahren Over de golf van arrestaties en processen op grond van 175 aan het begin van de jaren '50, waarbij met name de - in de oorlog al actieve - Frankfurter rechter Kurt Ronimi uitblonk in een nauwgezette naleving van het beruchte wetsartikel.

EN Nationalsozialismus und Homosexualität / Michael Kühnen ; hrsg. von Michel Caignet. neonazi's nav ddaarvan ook artikelen in Dorn Rosa, Pink en Siegessäule ??????

Homologie_1987_02

concentratieka mp	26	bos aan een concentratiekamp blijkt te grenzen. Bowles, P. - Midnight mass and other
fascis	10	te brengen door fascisme en homoseksualiteit op ..n lijn te stellen. Los van de
fascis	10	Klaus Manns anti-fascistische strijd een positieve invloed op zijn beleving en voorstelling van
fascis	10	Tegenover het barbaarse fascisme dat zich kenmerkte door een dierlijke lustbeleving aan geweld en
fascis	10	overwinning van het fascisme. De persoonlijke seksuele verlangens werden hier ondergeschikt gemaakt aan het
fascis	10	mogelijk forum van antifascisten moest zijn. Volgens zijn principes mocht Åehet onredelijk vooroordeel
fascis	10	Jahrbuch 2 fur antifascistische Literatur und Kunst (Frankfurt am Main, 1979) 29. 2.
fascis	10	a. (red.) Fascisme en homoseksualiteit (Amsterdam, 1985) 83-89. 10. b ed
fascis	25	H. - Een fascistisch pleidooi voor mannelijke homoseksualiteit: broeierige cultus in Duitsland en Frankrijk.
fascis	25	de combinatie neo-fascisme en homoseksualiteit.* FLIKKER/ POTTENBEWEGING Bourque, J. - Ou en est
fascis	29	of een aantrekkelijke fascist?: interview met Paul Schrader / Lawrence Mass; Paul Schrader. -
fascis	30	regisseur Babenco. aantrekkelijke fascist?: interview met Paul Schrader / -Jrg. 8(1986)1
fascis	31	(VII, 1.) Fascisme en homoseksualiteit / R. Kolpa... (et al.) (red.)
fascis	32	6.) Homoseksualiteit en fascisme. - Utrecht COC, afd. Utrecht, 1984.-43 blz. (VI,
nazi	9	die na de nazistische machtsovername zijn ambities niet aan de kant wil zetten en
nazi	10	Ernst Rohm, de nazi's in discrediet trachtten te brengen door fascisme en homoseksualiteit op
nazi	10	zag in het nazisme een 'seksualisering van de politiek' mensen werden er niet
nazi	10	Widerstandskampfer gegen die Nazis 1933-1945' in: Dokumentation der Vortragsreihe 'Homosexualitat und Wissenschaft'
nazi	17	vervolging onder het Nazi-bewind, en de tijd na de nederlaag van WO II.
nazi	26	die van de nazi's'. - In: De Tijd, 09-01 - 1987, p. 17-
nazi	26	J. - Neo-Nazi Arnulf Priem: 'So etwas ziehen wir meistens nur theoretisch
nazi	26	Dez), p. 14.11 Neonazisme en homoseksualiteit in de BRD* Stefano, G. de. - The
nazi	28	Herzer, Manfred. - Nazi's, psychiaters en homo's: homoseksualiteit en wetenschap in het Derde Rijk

nazi	31	Herzer, Manfred. - Nazi's, psychiaters en homo's: homoseksualiteit en wetenschap in het Derde Rijk
------	----	--

Elke roes is potentieel de roes van de moordenaar : politiek en homoseksualiteit bij Klaus Mann / Harry Oosterhuis. o.a. over Mephisto

Soukup, J.J. - Neo-Nazi Arnulf Priem: 'So etwas ziehen wir meistens nur theoretisch in Erwägung'. In: Siegessaule, 3 (1986) 12 (Dez), p. 14.11 neonazisme en homoseksualiteit in de BRD

A history of shadows / Robert C. Reinhart. Roman met o.a. leven jaren 1940-1950 in de USA
????

**MET IN DIT NUMMER DE INDEX GEMAAKT DOOR HOMODOK
OP DE JAREN 1982-1986!!!!!!!!!!!!**

Homologie_1987_03

fascis	7	door antichristelijke, semi-fascistische groepen in Frankrijk hartstochtelijk wordt omarmd. Het politieke gebruik van
fascis	9	onverhulde manier de fascistische droom uitgesproken. Qua taalgebruik heb je niet meer met rationele
fascis	9	taal van het fascisme waardoor positieven nu al vrezen hun rechten volledig kwijt te
nazi	12	delikate thema van Nazi-kampen en homoseksualiteit aan de orde komt. Dit in 1968 (Middle Ground)
nazi	14	TRIANGLE' - The Nazi War against Homosexuals Het eerste Engelstalige boek van enige omvang
nazi	22	film)actrice Alia Nazimova en couturier Coco Chanel) zelden aan het woord komen. Barnes'

Boek

Middle ground /

Ursula Zilinsky : [introd. Ian Young]. London: GMP, 1987 - 192 p.

uitgave: London: GMP, 1987 - 192 p.

annotatie: Oorspr. uitg.: Philadelphia, PA : Lippincott, 1968.

ISBN: 0854490566

onderwerpen: joden soldaten mannenvriendschappen concentratiekampen tweede wereldoorlog

samenvatting: Voor de jaren zestig zeer positieve beschrijving van een vriendschap tussen een halfjoodse jongeman en een oorlogsveteraan die commandant is van het concentratiekamp.

signatuur: cat. (zil/mid) fb

Homologie_1987_04

concentratiekamp	20	is van het concentratiekamp. (NON-FICTIE / RECENSIES) Ginsberg, A. - HOWL: original
fascis	4	sociaal-Darwinisme, het fascisme en al die zogenaamde vooruitstrevende vermommingen van het fascisme die
fascis	4	vermommingen van het fascisme die ons heden ten dage teisteren! dat is niet alles,
fascis	7	strekking door de fascisten vernietigd. Tot eind jaren zestig verhindert dan vooral de christelijke
fascis	18	als broedplaats van fascisme. Het spijt haar dat ze niet lesbisch is, want ze
fascis	18	verband met zowel fascisme als de antipode, de individuele anarchie bestaat? Het zou best
nazi	13	twee grote bevolkingsgroepen: Asjkenaziem (Europa/Amerika) en Sefardiem (Midden-Oosten/Noord-Afrika).
nazi	19	pink triangle: the Nazi war against homosexuals / - New York, N.Y.: Holt,
nazi	19	de homo's in Nazi-Duitsland. Roeling, H.Q. - De tragedie van het geslachtsleven:

Alleen boeken

Homologie_1987_05

fascis	19	redenen voor net fascisme moesten vluchten. Na 1945 was er geen plek meer
fascis	22	mannen met een fascistisch uiterlijk. Don't leave me this way \ de versie van

Een must voor mensen die de naoorlogse periode willen begrijpen:

Hansje Galensloot en Margreet Schrevel : In fatsoen hersteld Zedelijkheid en wederopbouw na de oorlog SUA, Amsterdam, 1987, 165 blz., f 24,50????

Homologie_1987_06

concentratiekamp	23	hun plan: een concentratiekamp voor Duitse aids-patiënten: acht van de tien burgemeesters zeiden
concentratiekamp	23	Getoond plan was concentratiekamp Sachsenhausen. knipsel* PEDOFILIE The Journals of Lewis Thompson. - In:

Dag Lezer M/V

VERVOLGING, MINISTERS EN GELIJKE BEHANDELING

Zie zo, het zit er weer op, het karwei is geklaard. Na zeven jaar is dan eindelijk een kunstenares bevallen van haar kind: een driehoekig monument, symbool voor onderdrukking, vervolging én bevrijding. Een nationale uitkomdag gaf ons allen de mogelijkheid ons aan den wereld in al onze rooskleurigheid te tonen.

Jammer dat volgens een regeringsrapport, waarvan berichten al doorsijpelden, het monument eigenlijk niet hoeft. In Nederland werden homo's nooit vervolgd, in elk geval niet in de Tweede Wereldoorlog. Homo's werden vervolgd onder de noemer

van asociaal of wanneer ze contact hadden gehad met de bezetter. Dus vallen ze niet binnen de door het rijk gestelde definitie. Vervolging overkwam alleen goede vaderlanders, keurig en betrouwbaar, opdat ze later ministerpresident konden worden, en die heulden zeker niet met de bezetter, laat staan er mee naar bed gaan. Over keurige homo's heeft men niets gevonden. Met de vernietiging van haar archieven is de SS er tenslotte nog in geslaagd de Nederlandse overheid een Homolüge op de mouw te spelden. Het monument is dus eigenlijk overbodig; want wie de berichtgeving in de media nauwlettend heeft gevolgd, heeft ondertussen kunnen begrijpen dat het monument er alleen kwam vanwege die vervolging in de Tweede Wereldoorlog,

Jammer dat Homologie slechts tweemaandelijks verschijnt anders had de redactie wis en waarachtig deze actuele informatie in een artikel verwerkt. Jammer. Nog iets over vervolging — het thema inspireert blijkbaar — of liever gezegd het behulpzaam zijn van een andere bezetter. De marechaussee in kwestie had nooit melding mogen maken van zijn bevindingen, had dat eigenlijk ook nooit gedaan. Voorlopig toch maar even op non-actief gesteld. De hoogste baas van deze man, een minister, beloofde beterschap. Het zou niet wéér gebeuren. Niet geloven! Deze minister is namelijk lid van een clubje dat wel méér beloofd. Homo's en hetero's zouden al jaren geleden gelijk behandeld worden. Dat laatste is waar, maar of dat gelijk is, betwijfel ik. In Nederland vindt echter geen vervolging plaats. Misschien wel in een bevriend land, maar dat is nu eenmaal anders, in de jaren dertig of in de jaren tachtig. Over dat eerste schrijft Homologie wel, op dat andere, want we hollen nu eenmaal achter de feiten aan, moet u, lieve lezer(es) nog zo'n vijftig jaar wachten. Al het goede wetenschappelijk-culturele dat wij u bieden moet eerst rijpen. Hans Warmerdam

Als ik kapper was zou ik vlammen knippen : over het lief en leed van de nieuwe wilden / Vera Goedhart ; Elly de Waard, Chawwa Wijnberg.

p 7: Wijnberg: Ik ben in Dordrecht geboren in '42, in een ziekenhuis. Dat was heel bijzonder, want joodse mensen mochten in die tijd helemaal niet in ziekenhuizen komen. De eerste drie jaren van mijn leven heb ik onderdoken gezeten.

Je gedicht Mei gaat over de oorlog. Heb je veel gedichten over die periode geschreven? (Geëmotioneerd) Ja, maar daar wil ik nu liever niet over praten.

Maar je hebt erover geschreven en dat gedicht staat in de bundel. Dan mag ik daar toch wel iets over vragen?

Schrijven is iets anders dan praten. Ik schrijf, om er niet over te hoeven vertellen.

Sommige gedichten draag ik wèl voor tijdens onze optredens, andere niet. En als ik dat wèl doe, dan krijg ik de rekening gepresenteerd. Niet van het publiek, maar van mezelf. Mijn gedicht 'geen spin/wordt in haar eigen web/gevangen' gaat daar ook over. Het steeds weer verstrikt raken in angst, pijn en verdriet. Van mijn eerste drie levensjaren ken ik niet anders dan het gevoel in levensgevaar te zijn.

Dat is ook een van de redenen, waarom ik het zo vreselijk vind om gefotografeerd te worden.

Twee verslaggevers toonden hun plan: een concentratiekamp voor Duitse aids-patiënten: acht van de tien burgemeesters zeiden meteen Tja'. - In: Nieuwe Revu, (1987) 37 (04- 0 9 /11-09). II Getoond plan was concentratiekamp Sachsenhausen. knipsel*

Homologie_1988_01

fascis	11	de Si.cle throughout fascismÅf, respectievelijk vanaf do. 3 maart (15 -17.00 u.)
fascis	16	vrouwen) of met fascisme werd aangegaan, zat enige verwijzing naar Berlijn als belangrijkste centrum
fascis	16	met het Engelse fascisme, de veranderingen in het politie-beleid. En vooral never ending
nazi	11	ideology (1964), Nazi culture (1966), German Jews beyond Judaism (1987) en
nazi	14	Hauer op een Nazi-feest een tango danst met NSB'er Derek de Lint. Spetters
nazi	17	studerende vrouwen in Nazi-Duitsland (Brita Rang), vrouwelijk schrijven (Ellen Johns), en

Mosse gastcolleges

Homologie_1988_02

fascis	12	1918) tot overtuigd antifascist (na 1933). Zijn rol als echtgenoot, vriend, polemist en
fascis	24	1987) no. 4* Fascistes et homosexuels: id.ologie et strategie: le cas Gaie France /
fascis	24	homosexuel et lesbien arrtlfasciste. - Paris (etc.): CHLAF, 1987.- 23 blz* F.r eine
nazi	13	Verkoopteksten van Boekhandel Vrolijk DRIEHOEK' — De nazi-vervolging van homoseksuelen De auteur, zelf een vluchteling uit nazi-
nazi	13	een vluchteling uit nazi- Duitsland, belicht in dit boek het ontstaan van de nazi-
nazi	13	ontstaan van de nazi-beweging, de wortels van de homofobie, en de hieruit voortvloeiende
nazi	19	neer dat het Nazi-ministerie van Propaganda bezwaar tegen de film had gemaakt, omdat
nazi	19	Remarque. Toen de Nazi's dreigden dat alle Universalproducties in de ban zouden worden gedaan,
nazi	19	van de anti-Nazi propagandafilm They dare not love. Het was een mierzoete draak
nazi	21	openlijk stelling tegen nazi-Duitsland. De bourgeois-zijde van Thomas Mann komt ruimschoots aan

Reconstructie van een Hollywood-carriere : **de vergeten vader van Frankenstein, James Whale / Paul van Yperen. The Road Back***. Kort samengevat kwam het erop neer dat het Naziministerie van Propaganda bezwaar tegen de film had gemaakt, omdat het een verfilming betrof van een roman van de uit Duitsland verbannen auteur Erich Maria Remarque. Toen de Nazi's dreigden dat alle Universalproducties in de ban zouden worden gedaan, besloot de studioleiding de kritische scènes uit de film te vervangen door komische. Toen Whale erachter kwam dat men van zijn integere aanklacht tegen de zinloosheid van de oorlog een soort soldatenklucht had gemaakt, distancieerde hij zich woedend van de film.

... In 1941 liet hij zich desondanks door een bevriende producent overhalen om de regie te doen van de anti-Nazi propagandafilm They dare not love. Het was een mierzoete draak overeen Oostenrijkse prins, die naar de VS vlucht om te ontsnappen aan de Gestapo. Later besluit hij zich op te offeren om het leven van zeven ' landgenoten te sparen, maar zijn Amerikaanse geliefde weet hem op het laatste moment te redden.

Pornografie / Witold Gombrowicz ; vert. [op basis van de Duitse en eerdere Nederlandse tekst, ondersteund door raadpleging van het Poolse origineel] door Paul Beer

Spanningsvelden, spanningsvelden : Henk van Ulsen veertig jaar acteur / Hans Goedkoop ;

Henk van Ulsen: met enkele alinea's over spannende jeugdsituaties in de oorlog (zoals opgesloten worden in een hoogspanningshuisje)

Homologie_1988_03

Tien jaar Homologie

concentratieka mp	6	driehoek in de concentratiekampen. En was getekend, Jim Holmes. 10 HOMOLOGIE 3/88 PRICKSONG
fascis	16	structuur van het fascisme. Hierin onderzoekt hij grondbeginselen van het menselijk samenleven vanuit de
fascis	33	Patricia Highsmith van fascisme te betichtten Å\ op zich een goed voorbeeld hoe gemakkelijk
fascis	33	gemakkelijk het etiket fascisme gebruikt wordt.12 Hij raakte zo ge.rriteerd van Highsmith dat
nazi	21	een voor de nazi's gevluchte jodin vindt onderdak bij een vriendinnenpaar en er ontstaat
nazi	23	waarom van de nazi-moord op duizenden homoseksuelen spitst zich toe op de '
nazi	33	zij had het nazisme om tegen te vechten, dus ik vergaf haar dat ik
nazi	41	Im untergrund der Nazi-Hauptstadt. - In: Capri, (1987) 2 (april), p.
nazi	41	der Mannerbund: ein Nazimarchen. - In: Capri, (1987) 2 (april), p. 2-

Tien jaar homologie

[Flickwerk / Charlotte Wolff ; aus dem Englischen übers. von Ferlinde Kowitz.](#)

Homologie_1988_04

fascis	1 9	tussen homosexualiteit en fascisme.* Stiirzenberger, Bernd. - Abbruchstimmung: was hat die Schwulenbewegung gebracht? -
--------	--------	---

Homologie_1988_05

concentratiekamp	17	homoseksuelen in het concentratiekamp Dachau. Dit "work of considerable dignity and passion" (
fascis	6	at writing about fascism and homosexuality, in light of the play by Helga Pankratz
fascis	23	verdacht van een fascisto.de estheticisme. Ik was trotsko-surr.aliste toen zij stalino-althuss.riens waren,
nazi	22	Jeugdherinneringen Paul Binding politiek mogelijkwerijs het Nazisme geholpen had aan de macht te komen was ontoelaatbaar. Dit

Waar is dit??? [Jeugdherinneringen / Paul Binding ; vert. Marty PN van Kerkhof](#). Kort autobiografisch proza speciaal geschreven voor Satisfiction (de conferentie van homoseksuele schrijvers in 1988 te Rotterdam). Binding gaat op 3-jarige leeftijd met zijn vader naar de Britse zone in 1945

Homologie_1988_06 45.

		Lex van Naerssen bespreekt proefschrift Thijs Maasen (iemand heeft er bij geschreven: wat een onzin; zeker het boek niet gelezen?)
nazi	7	werd, sloegen door Nazis geïnspireerde heren in München Hirschfeld neer bij een lezing. Tegelijkertijd
nazi	7	moment, disciplineerden de Nazi's geest en lichaam van de man in een harnas van
nazi	22	Bespreking Richard Plant de Roze driehoek,
nazi	22	roze driehoek De nazi-vervolgine van homoseksuelen Uitgeverij Veen, utrecht/Antwerpen, 1987, 264 blz.,
nazi	22	machtsovername door de nazi's wordt de jonge Richard door zijn vader naar Basel gestuurd.
nazi	22	homoseksuelen door de nazi's. Het boek is, niettegenstaande het onvoorstelbare lugubere, goed geschreven en
nazi	22	wortels van het nazisme liggen voor 1914. Daarnaast moeten de conservatieve krachten in de
nazi	22	hel, door de nazi's geschapen, bepaald nog steeds onze kijk op de wereld. Een

Homologie_1989_01

fascis	16	betrekking hebben op fascisme en lo f racisme zijn verdwenen. Onder andere zijn twee
fascis	16	een toename van fascisbewegingen. Ik denk dat we dit allemaal voelen, waar we ook
		Bespreking Clark: Pink triangle and gay images
nazi	15	gewijd aan de nazikampen en gay-fiction in de jaren zeventig — zet Clarke
nazi	16	dertig, met de Nazi-tijd. 'Soms lijken de argumenten die we gebruiken, als
nazi	16	de zelfde vuile Nazi-taal die 50 jaar geleden gebruikt werd tegen joden, tegen

PDF pag 16: Marja corrigeert een verslag van een lezing over Clause 28 die ze hield bij het tienjarig bestaan van Homologie in De Balie:

“Onder andere zijn twee citaten weggelaten: een citaat van een joodse homo en een citaat van een zwarte lesbische vrouw. De joodse homo sprak op de manifestatie tegen clause 28 in Londen, 30 april dit jaar. Hij was een van de sprekers die vergelijkingen trokken met de jaren dertig, met de Nazi-tijd. ‘Soms lijken de argumenten die we gebruiken, als we verwijzen naar wat er gebeurde in de dertiger jaren misschien onrustzaaij. Dat dacht ik eerst ook af en toe. Maar toen begon ik te luisteren naar het feitelijke woordgebruik en de argumenten van de mensen die clause 28 hebben gemaakt. En iedere keer hoorde ik echo's van de zelfde vuile Nazi-taal die 50 jaar geleden gebruikt werd tegen joden, tegen lesbische vrouwen, tegen homoseksuele mannen en tegen iedere minderheidsgroepering.’”

Homologie_1989_02

concentratiekamp	21	homoseksualiteit in het concentratiekamp terecht zoals we door Lautmanns onderzoek uit 1977 weten. Stümke's
fascis	12	lid van de fascistische partij, waaronder de welvarende joden. Althos Fadigati, een gerespecteerd arts,
nazi	13	gebrandmerkt, door de Nazi's tot staatsvijand verklaard en in de democratische rechtsstaat werden ze
nazi	21	Bespreking van Stümke door Gert Hekma (zie hieronder) eerder over de Nazi-vervolging van homoseksuelen schreef, heeft nu een korte, politieke geschiedenis
nazi	21	niet. In de Nazitijd was het levensgevaarlijk zich homoseksueel voort te doen. Tussen de 5

[Homosexuelle in Deutschland : eine politische Geschichte / Hans-Georg Stümke](#). H.G. Stümke

Homosexuelle in Deutschland Eine politische Geschichte München Beek 1989, 184 blz., ill., f2 6,8 0

Stümke, die eerder over de Nazi-vervolging van homoseksuelen schreef, heeft nu een korte, politieke geschiedenis van homoseksuelen in Duitsland sinds de Verlichting verzorgd. Het is een brave inleiding voor een breed publiek geworden: veel feitenmateriaal, weinig analyses en veel pathos om het lijden van de homoseksuelen onder de vele, verschillende regimes die sinds 1800 in Duitsland aan de macht waren. In deze twee eeuwen was het Pruisische sentiment dominant. Terwijl in 19-eeuws Beieren de 'tegennatuurlijke ontucht' geen specifiek delict was, was dat wel het geval in Pruisen en de meeste andere Duitse staten. Ondanks een sterke homoseksuele emancipatiebeweging van 1900 tot t 1933 ten tijde van keizerrijk en Weimarrepubliek, veranderde de politieke en juridische situatie voor homoseksuelen niet. In de Nazitijd was het levensgevaarlijk zich homoseksueel voort te doen. Tussen de 5 en 15.000 homoseksuele mannen kwamen om hun homoseksualiteit in het concentratiekamp terecht zoals we door Lautmanns onderzoek uit 1977 weten. Stümke's boek levert op dit punt geen nieuwe feiten, alleen enkele opmerkelijke anecdotes. Na de oorlog was er voor de homo's geen Wiedergutmachung, evenmin als voor de meeste zigeuners, communisten en slachtoffers van Hitlers eugenetische politiek. De doorbraak in de homoseksuele emancipatie in de BRD rond 1970 vermog Stümke's enthousiasme niet te wekken; hij ziet alweer de AIDS-ellende om de hoek verschijnen. Het is misschien een wat erg droevig verhaal geworden, deze politieke geschiedenis van de homo's in Duitsland, maar Stümke's verdienste is het in ieder geval de feiten helder en zonder ernstige blunders op een rij te hebben gezet.

Gert Hekma p 32

Homologie_1989_03

Thema Aids en homoseksualiteit

concentratieka mp	27	na overlevenden van concentratiekampen, onderzoekt hij nu homoseksuelen en aids. Onlangs hield hij in
fascis	34	beschreven discriminerende, vaak neofascistische houding als hysterisch worden bestempeld. Zo werden bijvoorbeeld in New

Homologie_1989_04

fascis	21	lid van de fascistische partij, zij het niet van harte. Hij is vrijgezel en
nazi	7	homo's door de Nazi's vervolgd waren, maar dat dezelfde onderdrukking — zij het minder
nazi	23	Life under the Nazis. - In: Capital Gay, (1989)382 (mar. 3),

VERMOORDE -- Vermoorde homoseksuelen behoeven geen kran. dialoog ARTIKEL
NAGELOPEN

De ASWH/AJAH 1968-1971 : Revolutie in de lendenen / Mariette van Staveren. Homologie,
11 (1989) 4 (juli/aug), p. 20-23 met daarin de kranstlegging in 1970

Alcorn, K. - Life under the Nazis. - In: Capital Gay, (1989)382 (mar. 3), p.15. // Bespreking
film van Stuart Marshall 'Desire -Sexuality in Germany 1910-1945'. *

Jan Hanlo (1912-1969) p 39 door Gert Hekma (Hanlo was dwangarbeider)

Homologie_1989_05

alleen een verhaal over engelse kunstenaar Gluck

Homologie_1989_06

concentratieka mp	14	tijd in het concentratiekamp, anderen over de angst tijdens de Nazi-onderdrukking, maar ook
fascis	5	verhaal werd deze fascistische, sadistische vrouw voorgesteld als een perverse, seksueel abnormale vrouw: als
fascis	7	hij noemde het fascisme. Zonder twijfel zal hij Gert Hekma noch Mattias Duyves fascisten
fascis	7	noch Mattias Duyves fascisten hebben gevonden, maar zij spraken over een werkelijkheid die zo
fascis	22	grote homo-hatende fascistische bende is. De manier waarop de heer Van Zuylen in
fascis	24	reactie op de neofascistische mannenkultuur. - In: Mannenkrant, (1989) 20 Qun/jul), p.
nazi	5	<i>Inleidende woorden bij een artikel over lesbische soaps</i>

		van een groep Nazi's die verzetsmensen martelde. Op een bepaald punt in het verhaal
nazi	14	Promotekst bij Lemke Ganz Normal Anders angst tijdens de Nazi-onderdrukking, maar ook over de liefde op het eerste gezicht
nazi	15	C. Gay de nazit belangrijk. De erotiek in het voetballen heb ik nooit zo

Homologie_1990_01

fascis	8	alwaar het opkomend fascisme hem een doorn in het oog was. Thuisgekomen, werd zijn
fascis	20	slachtpartijen van de fascisten Å\ hij werd zelf bijna gefusilleerd als spion! Å\ bekeerde
fascis	20	aan Gert Hekma fascisme of fascisto.de opvattingen toe. Waar het om gaat zijn hun
fascis	20	Hekma fascisme of fascisto.de opvattingen toe. Waar het om gaat zijn hun mijns inziens
nazi	8	haat van de nazi's op zijn hals, Erika Mann werd bij het voordragen van
nazi	8	oorlogsgedicht door jonge nazi's gemolesteerd, en zelfs de meer terughoudende Thomas Mann werd als
nazi	8	lijst van de nazi's was geplaatst, vertrok met twee kostuums, wat ondergoed, een pak
nazi	8	literair, tegen de nazi's gericht tijdschrift. Het eerste nummer, dat in september verscheen, ontging
nazi	13	vrouwen in de Nazi-tijd. Janice Raymond over 'Politisierung und Lesbianismus'. Judith Schuyf

Overall zal ik vreemdeling zijn' : de eeuwige neerslachtigheid van Klaus Mann / Huub Jans.
Klaus Mann stond op de zwarte lijst van de nazi's

Homologie_1990_02

Mannenvriendschap en homoseksualiteit in Duitsland (1750-1940) : 'De gave om gestalte te geven aan de vriendschap is een van de mooiste Duitse deugden' / Harry Oosterhuis. o.a. de rol in nazitijd

fascis	6	vervullen in de fascistische staat. Mannen zouden in organisaties als de SA, de SS,
nazi	6	dergelijke sentimenten. De nazi's verwerkten het Duitse nationalistische ideaal van de 'Mannerbund', volgens
nazi	6	een vrouwensfeer. De nazi-propaganda voor het gezin bestond voornamelijk uit de verheerlijking van
nazi	6	moeder. Terwijl de nazi's het gezin als kweekplaats van veel kinderen bejubelden, pleegden zij
nazi	7	Verschillende nazileiders, onder wie de partijideoloog Rosenberg ³⁰ , wezen op het politieke belang
nazi	7	filosoof van het nazidom maakte, beweerde bijvoorbeeld dat de Duitse man voor de vriendschap
nazi	7	Zo stelde de nazi-jurist R. Klare dat de door hem voorgestelde strenge bestraffing
nazi	7	probleem voor de Nazi's in verband met de mannenbond was dat zij zich zeer

nazi	7	35 Hoewel de nazi's de vriendschap zoveel mogelijk onttrokken van affectie en zinnelijkheid, was
nazi	7	leiden dat de nazibeweging een broeinest van homoseksualiteit werd. ³⁷ In dezelfde trant redeneerde
nazi	7	met jeugdzaken belaste nazifunctionaris K.W. Gauhl in zijn dissertatie over homoseksuele groepsvorming onder
nazi	7	1935 door de naziregering verscherpt: 'tegennatuurlijke ontucht' had niet alleen betrekking op anaal
nazi	7	op gevoelsuitingen. De nazi's hanteerden een zeer brede definitie van homoseksualiteit, die zeerwel uitingen
nazi	7	Klaarblijkelijk beschouwden de nazi's homoseksualiteit over het algemeen niet als een biologisch gegeven van
nazi	7	ogen van de nazi's immers 'ariërs'. Het is opmerkelijk in welke mate de
nazi	7	welke mate de nazi's elke Duitse man vatbaar achtten voor de verleiding van homoseksualiteit.

Mannenvriendschap en homoseksualiteit in Duitsland (1750-1940) : 'De gave om gestalte te geven aan de vriendschap is een van de schoonste Duitse deugden' / Harry Oosterhuis. o.a. de rol in nazitijd

YE BYE VLADIMIR IUITCH Schreef ik een half jaar geleden nog op deze plaats dat het me Siberisch koud liet of de CPN haar C bij de wereldvereniging der koppensnellers zou inleveren, nu is de teerling definitief geworpen. Niet dat de Partij veranderd is: na 5 mei 1945 werd ze volstrekt marginaal en sinds de dood van haar eigen Denkhoofd der Arbeidersklasse viel er ook al weinig meer te lachen. Behalve natuurlijk met Theun de Vries, haar artistieke boegbeeld en Januskop. Je ziet hem nog altijd denken, getuige zijn optreden in De Wederopbouw van René Seegers: ik eet mijn hoed op als die Anna Blaman geen kleinburgerlijke trut was! Tot een jaar of wat terug werd potten en flikkers hun burgerlijke problematiek door de kameraden stevig onder de neus gewreven, zoals ook de roze driehoek ongepast werd bevonden. Het dragen ervan, wisten de vrienden van de waarheid, zou oorlogsslachtoffers kwetsen! Oké, dat zijn natuurlijk peanuts in vergelijking met de laatste reutels van de Oosteuropese afdeling. Temeer als je bedenkt dat dezelfde mietjes en potjes in de jaren '80 het gat in de ledenmarkt en de parels in de klassenstrijd werden. De klucht is nog niet ten einde. Volgens enkele blindgangers is het communisme in ieder geval in het noorden des lands nog altijd springlevend. De overige parochianen, die in vroeger dagen nooit op hun mondje gevallen waren, zwijgen in alle talen. Wie timmert onze doos van Pandora eindelijk dicht? Grijp je kans, CPN, het mes erin en verdwijn!

Marty PN van Kerkhof

Homologie_1990_03

fascis	22	nazi's in anti-fascistische media en politiek van de uitvinding van SA-lustknaap
fascis	24	1933 een anti-fascistische protestdemonstratie gehouden wordt, vraagt de boven alle twijfels verheven anti-

fascis	24	twijfels verheven anti-fascist Klaus Mann zich toch ernstig af, of hij daaraan zal
nazi	22	Boek aankondiging MEVE: 'HOMOSEXUELLE NAZIS' — Ein Stereotyp in Politik und Literatur des Exils De
nazi	22	de 'homo-nazi's' in anti-fascistische media en politiek van de uitvinding van
		Klaus mann Tagebücher bespreking
nazi	24	doen, wanneer een nazi je om een vuurtje vraagt? En als er op 3
nazi	24	kilometer afstand van nazi-Duitsland bevindt: 'Veel gedroomd over vervolgingen door de nazi's,
nazi	24	vervolgingen door de nazi's, spionnen, deportatie naar Duitsland enz. Oom Heinrich met afgeschoren baard
nazi	24	steeds sterker articulerende nazisme, en de verdeeldheid tussen de emigranten onderling groeit de vertwijfeling
nazi	29	Artikel van Verstraeten hieronder. een door de Nazi's vervolgte groep. Veel langer heeft het blijkbaar moeten duren voordat
nazi	32	lesbians / B. Eskenazi ... [et al.]. - In: J. Of AIDS, 2

VERSTRAETEN, Paul. Toni Bouwmans' filmportret van de verzetsstrijder Willem Arondeus : wel een Gerrit van der Veenstraat maar geen Willem Arondeusplein

Artikel

Toni Bouwmans' filmportret van de verzetsstrijder Willem Arondeus : wel een Gerrit van der Veenstraat maar geen Willem Arondeusplein / Paul Verstraeten.

Homologie, 12 (1990) 3 (mei/juni), p. 36-39

Boek

Die Linke und das Laster : Schwule Emanzipation und die Linke Vorurteile

Detlef Grumbach (Hrsg.) ; mit Beitr. von Günter Grau ... [et al.]. Hamburg: MännerschwarmSkript, 1995 - 187 p.

[Die Linke und das Laster : Schwule Emanzipation und die Linke Vorurteile / Detlef Grumbach \(Hrsg.\) ; mit Beitr. von Günter Grau ... \[et al.\]](#)

Klaus Mann Tagebücher 1931-1933; 1934/1935 Hrsg.: Joachim Heimannsberg, Peter Laemmle und Wilfried F. Schoeller Edition Spangenberg. München, 1989 Op zich hadden deze dagboeken heel interessant kunnen zijn. Klaus Mann, enfant terrible van zijn tijd, kende vele prominente figuren uit de kunstenaarswereld zowel in München als in Berlijn met wie hij regelmatig correspondeerde en die hij ontmoette. Dat dit niet zo is, ligt vooral aan de vorm van de dagboek aantekeningen. Het dagboek is net een boodschappenbriefje: een opsomming van namen en gebeurtenissen, vaak zonder enig commentaar, zodat er nauwelijks iets toegevoegd wordt aan het bestaande beeld van tijd en tijdgenoten. Misschien is het dus wel goed, dat de samenstellers de dagboeken sterk ingekort hebben. Het eerste deel van de dagboeken is gelukkig niet representatief voor de geplande zesdelige

uitgave. Zo zijn de aantekeningen uit 1933 al veel interessanter dan hetgeen de 24-jarige Klaus Mann heeft mee te delen. In toenemende mate wordt de politiek en het literaire leven in de aantekeningen betrokken. Wat bijvoorbeeld te doen, wanneer een nazi je om een vuurtje vraagt? En als er op 31 maart 1933 een anti-fascistische protestdemonstratie gehouden wordt, vraagt de boven alle twijfels verheven anti-fascist Klaus Mann zich toch ernstig af, of hij daaraan zal deelnemen of niet. De openlijke controverse tussen vader en zoon komt in de jaren 31-33 nog niet sterk tot uiting. In de regelmatig opgetekende dromen worden de versluierde conflicten echter manifest. 'Heel levendig gedroomd, dat Z. (Zauberer=Th. Mann) gestorven, met alle details... In een andere droom had ik het al vermoed.' Ook in het tweede deel vormen de opgetekende dromen, geïntensiveerd door het veelvuldig gebruik van verdovende middelen, een afspiegeling van de angsten van een emigrant, die zich slechts op zo'n honderd kilometer afstand van nazi-Duitsland bevindt: 'Veel gedroomd over vervolgingen door de nazi's, spionnen, deportatie naar Duitsland enz. Oom Heinrich met afgeschoren baard in een woning verstopt. Een afschuwelijke, verraderlijke vrouw. Gevecht tegen een overmacht aan mannen, die ons vanuit een grensplaatsje geboeid over de grens wil slepen.' (3 mei 1934). Met het toenemend aantal zelfmoorden van vrienden en kennissen, het zich steeds sterker articulerende nazisme, en de verdeeldheid tussen de emigranten onderling groeit de vertwijfeling bij Klaus Mann. De drugsverslaving loopt hieraan parallel. Vermeldt hij in het begin nog angstvallig het eerste heroïneshot, enkele maanden later heet het: 'Aan mijn dijbenen de sporen van de spuit; het zijn de beten na een liefdesnacht.' (11 januari 1935). En dat dit niet alleen maar ironisch bedoeld, maar tevens uitdrukking van vertwijfeling is, blijkt uit het dagboekfragment van 26 oktober 1935: 'Een ding staat vast: ik moet in de loop van de volgende maanden een vaste, niet al te troosteloze liaison hebben, anders wint het 'Thun' (verdovend middel) het'. Vooralsnog zou dit niet het geval zijn. Sombler sluit hij het jaar 1935 af: 'Heel stil op straat. Klokkengelui vanwege nieuwjaar. — In twee cafés: eerst Palace-bar, dan een ander, heel gezellig café. Kirsch gedronken. Alle jongens hadden een meisje. 3 uur.' Sander Bergen

Tagebücher / Thomas Mann ; hrsg. von Peter de Mendelssohn [Bd. I-V] ; hrsg. von Inge Jens [Bd. VI-X].

De A.R.P. en de moraal en de zedelijkheid omstreeks 1900 : de totstandkoming van de zedelijkheidswetten van 1911 / werkstukje in het kader van het DODO-programma

'Klassenverhoudingen, verzuiling en partijvorming in Nederland, 1870-1900 [door] [Jack van der Wel](#) ; begeleiders Herman Böhl en Siep Stuurman.

Homologie_1990_04 :

fascis	8	vrouwonvriendelijk zijn, en fascisten, omdat wij de door nazi's bedachte roze driehoek droegen. Er
nazi	8	wij de door nazi's bedachte roze driehoek droegen. Er werd gezegd dat wij gewoon
nazi	17	blikveld van de Nazi-overheid zien te houden. Na de oorlog probeert ze nog
nazi	19	

Niks

Homologie_1990_05:

Helemaal niks

Homologie_1990_06

nazi	24	Wendelborg, Olav. - Nynazister pa skjult offensiv. - In: Pan Bladet, 37 / 1990)
nazi	24	het opkomend neo-nazisme. * POTTEN Akkermann, Antke. - Nackte Tatsachen : Ergebnisse eines

Wendelborg, Olav. - Nynazister pa skjult offensiv. - In: Pan Bladet, 37 / 1990) 2 (maart), p. 14-15. II Over het opkomend neo-nazisme. *

Portret van Xandi Buys : vrijheid vorm geven heeft in mijn leven een concrete betekenis / Hans Warmerdam ; Xandi Buys.

Homologie_1991_01

fascis	6	ÅezusterschapÅf, ÅeseksefascismeÅf, ÅesekserolstereotypenÅf, ÅevriendinschapÅf en ÅeradicalesbianismeÅf. Waarschijnlijk is het
fascis	16	is. Je kunt fascist zijn .n lesbisch en je kunt feminist zijn .n lesbisch.
fascis	19	zoals, elitevorming, militarisme, fascisme, katholiek klerikalisme, protestantse, joodse en islamistische broederschappen, vrijmetselarij, georganiseerde misdaad,
fascis	20	masochisten, hoerejongens en neofascistische homoÅfs. Het kermisbed dat hij hen bood, wekte bij zijn
fascis	20	geen broeïnest voor fascisten noch een netwerk voor kinderporno en kinderhandel, maar een opvang-
fascis	20	van homoÅfs met neofascistische voorkeuren en van rechtse extremisten met homovoorkeuren. Douc. heeft die
nazi	20	met een stelletje neonazi's bij de inlichtingendienst die hem hebben willen afstraffen naar aanleiding
nazi	20	Duyves nav de moord op Pere Douce 1941 onder de nazi's opgerichte apparaat, weigeren nu hardnekkig een parlementaire enquête naar het

Bushoff, Nanja. - Dans met mij. - Amsterdam : Dekker, 1989. - 16 1 blz. // Hoofdpersoon Doris, werkzaam als muziektherapeute in een psychiatrisch ziekenhuis, wordt verliefd op Rein die als oorlogsslachtoffer haar heil bij de vredesbeweging zoekt.

Homologie_1991_02

concentratiekamp	13	en met de concentratiekampen. Vanuit het perspectief van slachtoffers en daders wordt in dit
fascis	7	voeten geworpen een fascist te zijn, dat ik ze er van beschuldigde onmenselijke

Portret van Dik de Boef :de oorlog heeft mij heel eenzaam gemaakt / Stefan Dudink ; Dik de Boef.

Een onvoorziene uitkomst : roman / Helga Königsdorf ; vert. [uit het Duits door] Tinke Davids. Homoseksuele biologieleraar schrijft over zijn vader. Bij het verzamelen van het materiaal stuit hij op brieven waaruit blijkt dat zijn vader in de Tweede Wereldoorlog een carrière probeerde op te bouwen op het gebied van de rassen-hygiëne.

A gentle occupation : a novel / by Dirk Bogarde. Temidden van vluchtelingen en soldaten in Nederlands-Indië na de Tweede Wereldoorlog bevindt zich Benjamin Rookes, die meegaat in de verlangens van Geoffrey Nettles.

Homologie_1991_03:

Niks

Homologie_1991_04

fascis	6	uitroeien van het seksefascisme overal ter wereld. Toch werd de roman in feministische kringen
fascis	8	Het is gemakkelijk fascisme te bagatelliseren of te ontkennen door alsmat met een vermanend
		Oosterhuis Harry Male bonding and the persecution of
nazi	24	Homosexual men in Nazi Germany. - In: Amsterdams Sociologisch T., 17(1991)4 (

Artikel

Male bonding and the persecution of homosexual men in Nazi Germany

/ Harry Oosterhuis.

Amsterdams Sociologisch Tijdschrift, 17 (1991) 4 (feb), p. 27-45

Homologie_1991_05

fascis	19	knapenschenders, maar dat antifascisten er ook wat van konden. Exil-auteurs als Ludwig Renn
nazi	13	oude China, hoerenjongens, Nazi-Duitsland, cross-dressing, en kostschoolmeisjes. Londen 1991(engels) 580p. f37,70
nazi	19	niet alleen de nazi's waren die hun tegenstanders afschilderden als knapenschenders, maar dat antifascisten
nazi	19	onder voor de nazi's wat betreft antihomoseksuele retoriek. Terwijl zij zelf homoseksueel waren, thematiseerden
nazi	19	de gelijkstelling van nazisme met homoseksualiteit. Dat ook Klaus Mann, in weerwil van zijn
nazi	19	een manuscript over nazi-idool Horst Wessel. Het nummer besluit met de geschiedenis van
nazi	23	* FILM Festival internazionale di film con tematiche omosessuali: da Sodoma a Hollywood, Torino,
nazi	23	Torino : Museo Nazionale del Cinema [etc.], 1991. - [76] p .:

Besprekingen van boeken die nagelopen zijn

Homologie_1991_06

nazi	4	uit' 6e Festival Internazionale di film con tematiche Omosessuali wmmmmMm maken. Hij bestrijkt zo'n
------	---	---

Niks

Homologie 1992_01

Niks

Homologie_1992_02

Detlev's imitations / Hubert Fichte ; translated by Martin Chalmers. London: Serpent's Tail, 1992 - 255 p.

Homologie_1992_03

concentratiekamp	4	geen homo's in concentratiekampen gestopt. Maar zij gaven net zo duidelijk blijk van hun
fascis	3	wat een nare fascist! Åh . Nou hebben sommige leden van de Gemeinschaft natuurlijk ook
fascis	3	te maken met fascistische bevolkingspolitiek of racisme, zoals vaak wordt gedacht, maar met de
fascis	4	als iets typisch fascistisch voorgesteld. Dat is een treurig hoofdstuk in de zo Åg
fascis	4	links tegen het fascisme. Bovendien wordt vaak vergeten dat ook in de Sovjet-Unie
nazi	3	doctor — over nazi's, katholieken en andere homo's. 4 H O M O L
nazi	3	HOMO-GESCHIEDENIS VAN NAZI'S EN KATHOLIEKEN 'Zo'n tien jaar geleden ben ik begonnen
nazi	3	perspectief op homoseksualiteit.' Nazi-symboliek en homo-erotiek 'De Gemeinschaft wordt vaak afgeschilderd
nazi	3	ideologie van de nazi's. Die ideologie was eigenlijk een ratjetoe: het was bepaald geen
nazi	3	esthetiek van de nazi-beweging. Die appelleerden aan allerlei sentimenten: heroïek, esthetiek, verzet tegen
nazi	3	gezegd dat de nazi's het gezin centraal zouden hebben geplaatst. Maar in de praktijk
nazi	3	organisatie van de nazi-beweging en nazi-maatschappij kwam een aantal belangrijke nazi's ook
nazi	3	nazi-beweging en nazi-maatschappij kwam een aantal belangrijke nazi's ook in conflict. Sommigen
nazi	3	een aantal belangrijke nazi's ook in conflict. Sommigen van hen beseften namelijk heel goed
nazi	3	juist binnen de nazi-organisaties de strengste maatregelen tegen homoseksualiteit worden getroffen. Hoe hoger
nazi	3	homosociale opzet van nazi-organisaties.' Links Je hebt ook onderzoek gedaan naar de houding
nazi	4	die van de nazi's: je vindt haast letterlijk dezelfde bewoordingen. En zij deden net
nazi	4	nagaat hoe de nazi's omgingen met homoseksualiteit krijg je ook meer zicht op de

Alle fascis en nazi quotes uit interview van David Bos met Oosterhuis

Wetenschap met een roze bril: zet die bril maar af' : Harry Oosterhuis en de homogeschiedenis van nazi's en katholieken / David Bos ; Harry Oosterhuis.

Wat kunnen homo's zélf dan aan homostudies hebben?

'Misschien dat ze er aanleiding in vinden om ook hun persoonlijke beleving van homoseksualiteit te relativeren. Maar ja... het gros is gewoonweg niet geïnteresseerd. ....

Ik kan wel merken dat je je met katholieken hebt beziggehouden. Ben je bij de jezuïeten in de leer geweest?

'Ik ben niet eens katholiek! ....

'Wetenschap met een roze bril: zet die bril maar af' : Harry Oosterhuis en de homo-geschiedenis van nazi's en katholieken / David Bos ; Harry Oosterhuis.

Homologie, 14 (1992) 3 (mei/jun), p. 4-7

Agota Kristof en het liegen als noodzaak / Barbara Jarczak. Lust en Gratie (1992) 34 (zomer), p. 38-47 [boek AGOTA KRISTOF HET DIKKE SCHRIFT

Homologie_1992_04

nazi	23	bonding in pre-Nazi Germa- ' n y : the youth movement, the gay
------	----	--

Portret van Frits Wafelbakker : ik ben een romanticus / Theo Postma ; Frits Wafelbakker. nou nee oorlog alleen in 1 alinea

Homologie_1992_05

concentratieka mp	22	energie, overlevingsgedrag in concentratiekampen en homoseksualiteit en aids — en daarbij ook nog de
nazi	4	te flaneren in nazi-uniformen, omdat ze dat sexueel opwindend vonden.' In de tweede
nazi	4	de door de nazi's verdoemde 'perversen' op heeft. Ze worden verliefd. In de
nazi	5	beweging van de Nazi's in de jaren dertig is ook moeilijk vergelijkbaar met het
nazi	18	fruihap' en 'nazi'" . Ik wil het liever tonen dan zeggen, zodat de
nazi	20	swastikas en andere nazi-symbolen door leermannen en haalt John Preston uit naar de

De driehoek van voorlichting, human interest en provocatie : over flikkers op de planken / Loek Zonneveld. o.a Bent komt weer aan de orde Sherman heeft met dit veelgelaagde, schokkende stuk, zeer lang bij theaterproducenten moeten leuren. In zijn boek beschrijft De Jongh accuraat en beeldend de lijdensweg Bent überhaupt ergens opgevoerd te krijgen. Uiteindelijk is de beslissing van het Royal Court Theatre, van oudsher Londens alternatieve podium en vooral van de homoseksuele Shakespeare-acteur McKellen om Max te spelen, doorslaggevend geweest. Op Broadway werd diens rol door Hollywood-ster Richard Gere gespeeld.

Mijn leed is absoluut geen wereldleed' : Rudi van Dantzig en de kronkels van een kunstenaar / Theo Postma ; Rudi van Dantzig. klein stukje over Wolf en Voor een verloren soldaat

Jongensjaren in het Jappenkamp (J.N. Schreuder) ????

Homologie_1992_06

nazi	3	en zelfs 'nazistisch' werd genoemd? Wat in deze flamboyante Italiaans-Amerikaanse jaagt vrouwen	
nazi	7	sterven door het nazidom, het communisme of door aids. We zijn hier om te	

Alleen een verwijzing in een verhaal over Tjechië

Homologie_1993_01

fascis	15	achtergrond van opkomende fascistische en racistische bewegingen in Europa, wordt het zelfs een dwingende
fascis	23	'homo' en 'fascisme', in weer een ander over 'het zoeken naar het
nazi	5	uitgevaardigd rieken naar nazi-wetgeving. Daar stopt het. Ik geloof geen minuut dat er
nazi	5	roeien zoals de nazi's destijds de Joden.' Aids is voor haar niet het gevolg
nazi	19	an examination of Nazi Germany same sex policy - 1933-1945. - [Amsterdam

Homologie_1993_02

fascis	8	voor autorijders en fascisme voor iedereen. Voor hen die een uitgesproken gettocultuur prefereren en
nazi	4	van een virulent nazisme vindt hij in dit licht uiterst zorgwekkend. Maar de acties

Niks

Homologie_1993_03

fascis	18	Rijk overtuigde anti-fascisten, terwijl ze wel allemaal meer of minder te maken kregen
		Promopraat voor Grau Homosexualität in der NS-zeit
nazi	18	slachtoffers van de Nazi-tijd; Over hun vervolging en dagelijks leven is weinig bekend.
nazi	24	het schrikbeeld van nazistische praktijken van stal om de perfiditeit van deze wet te
		Bespreking biografie Herzer over Hirschfeld
nazi	30	vernietigingswerk van de nazi's, maar ook van het na de oorlog daterende inzicht dat
nazi	30	1933 door de nazi's verwoeste Institut für Sexualwissenschaft en het opieuw bekendheid geven aan
nazi	30	1933 door de nazi's werd leeggeplunderd. Reden hiervoor kan zijn dat het resterende materiaal

Homologie_1993_04

Helemaal niks

Homologie_1993_05

nazi	13	Promotekst Schopmann Zeit der Maskierung zijn onder de Nazi's, en de consequenties voor lesbische vrouwen als de cabaretière Claire
nazi	21	Bespreking op de man af te stellen met nazi's - en liberaliteit voor een eng omschreven normaliteitsbegrip. De bevindingen

OP -- Op de man af : psychoanalytische ideeën over mannelijke seksualiteit

Homologie_1993_06.pd

HERINNERINGEN AAN HET DERDE RIJK De homoseksuele ervaring van het totalitarisme
Stephan Dudink, p 33-34 nog beschrijven

Lutz van Dijk bespreking door Stefan Dudink.

Zo'n twee decennia wordt inmiddels gewerkt aan het blootleggen van de geschiedenis van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen in het Derde Rijk. Aan deze nog altijd groeiende historiografie werden onlangs twee kleine, ontroerende boekjes toegevoegd, waarin de levensgeschiedenissen van 21 mannen en vrouwen zijn opgetekend. Voor het merendeel gebaseerd op interviews, bieden "Ein erfülltes Leben - trotzdem..." Erinnerungen Homosexueller 1933-1945 van Lutz van Dijk en Zeit der Maskierung. Lebensgeschichten lesbischer Frauen im Dritten Reich" van Claudia Schoppmann indringende beelden van de ervaring van het nazistisch totalitarisme door homoseksuele mannen en lesbische vrouwen.

Geweld neo-nazi's tegen Duitse homo's neemt toe. - In: Haarlems Dagblad, 06-08-1993. *

Homologie_1994_01

fascis	19	Dossier special: l'infiltration néofasciste et néonazie dans la minorité gay. - In: Lettre d'information
nazi	19	l'infiltration néofasciste et néonazie dans la minorité gay. - In: Lettre d'information du Projet
nazi	19	P. - Als Nazi geboren ? : Schwule Nazis schneiden sich ihre eigene Ideologie.
nazi	19	? : Schwule Nazis schneiden sich ihre eigene Ideologie. - In: Magnus, 5 (

Als Nazi geboren ? : Schwule Nazis schneiden sich ihre eigene Ideologie / Paul Mahnken. In: Magnus, 5 (1993) 9 (Sep), p. 24-29 // Es wird untersucht, was für Schwule anziehend ist am Faschismus und an den Beispielen Michael Kühnen und Manfred Huck wie Neo-Nazis mit Homosexualität umgehen.

Homologie_1994_02

concentratiekamp	16	gezien in het concentratiekamp Sachsenhausen. Van Dijk: 'Op zich is het al opmerkelijk honderdduizenden homo's in concentratiekampen vermoord zijn. Deze versie klopt niet. Dat maakt
concentratiekamp	16	de vervolging
fascis	13	Derde Rijk overtuigde antifascisten. Wel kregen ze allemaal meer of minder te maken met
fascis	23	als het opkomend fascisme en de oorlogsdreiging in het Europa van de jaren dertig vormen tegen het fascisme. PLAGIAAT Leavitts excursie in de Europese geschiedenis is hem
fascis	23	inmiddels Kinderen van Thomas Mann
nazi	3	waarschuwing tegen de nazi's op een bijeenkomst, die de nationaal-socialisten hadden? pogen te
nazi	3	voordracht voor de nazi's een vijand en ook rechtse Heidelberger studenten keerden zich tegen
nazi	3	in het anti-nazikamp. Toen Thomas en Katia in 1933 besloten niet naar Duitsland
nazi	3	dood dat de Nazi's zijn privé-geschriften openbaar zouden maken. Zover kwam het niet,
nazi	4	botsing met de nazi's. De verslagen van de vergadering in nazikranten als de Völkische
nazi	4	de vergadering in nazikranten als de Völkische Beobachter, waarin Erika en de gehele familie
nazi	4	onvoldoende om de nazi's definitief van zich af te schudden. Toen Hitler aan de
nazi	4	strijd tegen de nazi's niet met volledige inzet steunde, maar reisde en een tijdlang
nazi	4	geconfronteerd met de nazi's, zij het veel directer dan Golo. Zij genoot als dochter
nazi	4	niet met het nazi-verleden had weten af te rekenen. Haar eigen publikaties zijn
nazi	4	de opvoeding in nazi- Duitsland, is van haar hand op dit moment niets verkrijgbaar.

Fotos sind mein Leben Albert Becker

nazi	5	opgerold door de nazi's en werd Becker veroordeeld tot drie jaarm <•
nazi	6	De door de nazi's in beslag genomen fotoverzameling heeft Becker nooit teruggezien, maar na POSTMA, Theo. Het verleden als spiegel voor nu : Lutz van Dijk over oorlog en homoseksualiteit
nazi	16	van onderwijskrachten in Nazi-Duitsland. Tijdens dit onderzoek ontdekt hij zijn liefde voor het
nazi	16	dood. Voor de nazi's vormde de aanslag de rechtvaardiging voor de Kristallnacht twee dagen
nazi	16	die opgroeit in Nazi- Duitsland. Het verhaal zat dicht tegen mijn promotieonderzoek aan. g
nazi	16	verzette tegen de nazi's, heeft het op die wijze ook overleefd. Het kan zijn
nazi	16	slachtoffer van de nazi-tijd vergeeft bij de Duitse regering een verzoek tot financiële
nazi	16	hoe zij de nazitijd overleefden. Van Dijk: 'Er zijn weinig boeken waarin oudere

Kinderen van Thomas Mann / Wanne de Bie.

Der Attentäter : Herschel Grynszpan und die Vorgänge um die "Kristallnacht" / Lutz van Dick.

LUEHE, Irmela von der. Erika Mann : eine Biographie wanne de bie

POSTMA, Theo. Het verleden als spiegel voor nu : Lutz van Dijk over oorlog en
homoseksualiteit

A class apart : the private pictures of Montague Glover / James Gardiner.

Homologie_1994_03

fascis	20	Wyndham Lewis : fascism, modernism, and the politics of homosexuality. - In: English Literary
nazi	3	artikel uit het nazi-blad De Storm geeft wel aan hoe clichématig er gedacht
nazi	13	and horrors of Nazism. Only Fraulein van Bemburg offers tenderness and love, and for

Hewitt, A. - Wyndham Lewis : fascism, modernism, and the politics of homosexuality. - In: English Literary History, 60 (1993) 2 (summer), p. 527ff.

Homologie_1994_04

fascis	11	rekende tezelfdertijd het fascisme af met de man-manlijke seksualiteit. In de 40 jaar
nazi	8	and horrors of Nazism. Only Fraulein van Bemburg offers tenderness and love, and for
		The European post-war gay and lesbian movement
nazi	12	out by the Nazis, gay emancipation had to make a fresh start a ^
nazi	12	last country the Nazi law on unnatural fornication was still in force - the
nazi	21	Gilman een in nazi-Duitsland verschenen pestroman met Peter Zinglers aidsroman Die Seuche (

Times of pride, times of success : gay and lesbian activism since the sixties / Harry Oosterhuis ... [et al.]. Engelstalig supplement t.g.v. het congres 'Organizing sexuality: the gay and lesbian movement since the sixties', de tentoonstelling 'Times of pride' en Europride 1994. Bevat de volgende art.:

The European post-war gay and lesbian movement / Harry Oosterhuis, Jan Willem Duyvendak en Gert Hekma (een overzicht van de geschiedenis van de Europese homobewegingen vanaf de jaren 1960). –

Paradoxes of identity politics / Stefan Dudink en Odile Verhaar (een beschouwing over haalbaarheid van groeps- en identiteitenpolitiek).

Homologie_1994_05

concentratiekamp	16	opgelegde straf in concentratiekampen opgesloten. Van kamp Buchenwald en Neuengamme is bekend, dat homoseksuelen
concentratiekamp	16	asociaal. In het concentratiekamp Bützow was een 'Lesben-Block', in Ravensbrück liepen enkele
concentratiekamp	17	s in voormalig concentratiekamp Neuengamme in mei 1985 deze strategie, waarmee tegelijkertijd een collectieve
nazi	2	de homovervolging in nazi-Duitsland 26 Kees Neefjes: Portret van Peter van Rooyen LIBERTIJSCH
nazi	14	De Gravin' in nazi-Duitsland. f15,- *H4127 TOM SPANBAUER: DE MAN DIE VERLIEFD
nazi	16	allen die in nazi-Duitsland op grond van hun homoseksualiteit vervolgd en vermoord zijn.
nazi	16	1933) was de nazi-terreur tegen homo's nog vrij incidenteel en niet georganiseerd op
nazi	16	maanden later plunderden nazi-studenten ongestraft het Institut für Sexuälwissenschaft in Berlijn. In
nazi	16	van homoseksuelen. De nazi-terreur kende vele gezichten: elke bevolkingsgroep werd ver- Een methode
nazi	16	tegenstanders van het nazi-regime, verzetslieden. Dit impliceerde dat het bronnenmateriaal, nodig voor een
nazi	17	slachtofferschap uit de nazi-tijd werkte inspirerend bij het scheppen van een groepsidentiteit. Symbolisch
nazi	17	intentie van de nazileiding dan wel van Hitler persoonlijk. Tussen plan en werkelijkheid zit

PDF 16-17:

FREYTAG DRABBE KUENZEL, Geraldien von. 'Geen zieligheid op een sokkeltje' : de herinnering aan de homovervolging 1933-1945

Moet zijn Vrijdag

SCHUYF, Judith. Een stilzwijgende samenzwering : lesbische vrouwen in Nederland 1920-1970 80.

Homologie_1994_06

concentratiekamp	17	als in een concentratiekamp', was zijn commentaar. De Italiaan vergist zich wanneer hij denkt
fascis	4	daterende essay Fascinating fascism. Daarin kwam Sontag nog een keer terug op camp en,
fascis	4	staat om een fascistische esthetiek te herkennen omdat zij het verwarren met camp. Van
fascis	17	ontkende de Italiaanse neofascist, Piero Buscaroli, zich negatief te hebben uitgelaten over homo's. '
fascis	17	de Italiaanse neo-fascist een beroep op lijkt te doen, niemand zit tegenwoordig nog
fascis	23	tevens op de fascisto.de rigueur van een bepaalde vorm van political correctness en stelt
nazi	4	Over camp met sadomasochisme en nazisme, vanwege de populariteit van laarzen, leer en ijzer bij homomannen.

		'De mensen willen niet rijpen, vandaar' : leven en werk van Til Brugman
nazi	19	ze tijdens de nazi-tijd in kisten in haar tuin, en het is aan

'De mensen willen niet rijpen, vandaar' : leven en werk van Til Brugman / Marleen Slob. // Biografische schets van de 'vergeten' schrijfster Til Brugman (1888-1958), die een relatie had met o.a. de Duitse dadaïste Hannah Höch. - Gecomprimeerde versie van een bij Feministische Uitgeverij Vita verschenen biografie.

Hulde aan de schoonheid van joodse mannen : een gesprek met de schrijver Lev Raphael / Hans Warmerdam ; Lev Raphael. // De combinatie van homoseksualiteit en jodendom die hij tot stand brengt, neemt in Nederlandse ogen soms controversiële vormen aan. Raphael deinst er niet voor terug de Sjoa te vergelijken met hedendaagse homohaat.

Homologie_1995_01

concentratie kamp	23	terug naar het concentratiekamp. Lilly krijgt nog twee brieven (geschreven op 18 en
nazi	11	Berlijn door de nazi's vermoord. Later - toen de communisten het ijzeren gordijn hadden
nazi	11	gewelddadige aanval van neonazi's op een door Von Mahlsdorf voor homo's en lesbo's georganiseerd
nazi	11	van skinheads en neonazi's niet voorbij. En ook al kreeg ze het Bundesverdienstkreuz, de
nazi	13	beschermen. Hij overleefde nazi's, Stasi en neo-nazi's en betekende in de DDR veel
nazi	13	Stasi en neo-nazi's en betekende in de DDR veel voor de homobeweging. "
nazi	16	Bruce zelfs van nazi-sympathieën. In Super 8 1/2 regisseert en acteert LaBruce
nazi	23	getrouwd met een nazi-sympathisant en moeder van vier kinderen - een Pflichtjahrmädchen. Inge
nazi	23	een hekel aan nazi's en aan huishoudelijk werk, maar Günther Wust is er nooit,
nazi	23	met kinderen, nog nazi bovendien. Daarmee vallen veel voorvallen van de laatste maanden, waaraan
nazi	23	en beschrij- DOOR NAZI'S BIJEENGEBRACHT, DOOR NAZI'S GESCHEIDEN: vingen van de deportaties van joden
nazi	23	NAZI'S BIJEENGEBRACHT, DOOR NAZI'S GESCHEIDEN: vingen van de deportaties van joden uit Berlijn. Over uitwerking
nazi	23	die voor de nazi's naar Engeland vluchtten. Fischers biografie is in veel opzichten bijzonder.
nazi	23	geliefde door de nazi's ongelooflijk indringend weet over te brengen. Menige autobiografie over de
nazi	23	autobiografie over de nazi-ellende (zie bijvoorbeeld 'Hanna und Walter' van Hanna
nazi	23	Lilly over de nazi's en hun ideeën? Doet ze zich niet naïever voor dan

FISCHER, Erica. Aimée en Jaguar : een liefdesgeschiedenis, Berlijn 1943

FISCHER, Erica. Aimée & Jaguar : eine Liebesgeschichte, Berlin 1943

BESCHRIJVEN:

DOOR NAZI'S BIJEENGEBRACHT, DOOR NAZI'S GESCHEIDEN: EEN LIEFDESGESCHIEDENIS DIE NIET GOED KON AFLOPEN / Wanne de bie // over die bovengenoemde boeken // In dit ware, aangrijpende verhaal vertelt de Berlijnse Lilly Wust over haar grote liefde voor de

joodse Felice Schragenheim, die midden in de oorlog begon en tragisch eindigde met Felice's deportatie naar Theresienstadt. Erica Fischers boek getuigt van een buitengewone liefde

Homologie_1995_02

naz 2 van homoseksuelen in nazikampen in de Tweede Wereldoorlog. (HB) Boston, MA: Alyson
 i 4 Publications,
 naz 2
 i 4 homosexualiteit door de nazi's werd vervolgd. (HB) Boston, MA: Alyson Publications, 1994. -

Alleen boeken

Homologie_1995_03

OVERZICHT OVER DOCUMENTATIE OORLOG

UIT DE KELDERS VAN HET HOMODOK INLEIDING PLUS LITERATUUR van twee pagina's !!!!

concentratiekamp	19	groepen gevangenen in concentratiekampen (homoseksuelen, Jehova's Getuigen en politieke gevangenen) aangebond, dat tussen
concentratiekamp	19	driehoek in verschillende concentratiekampen hebben gezeten. De schatting van Lautmann is zo ruim, omdat
concentratiekamp	20	Homo's in het concentratiekamp Dachau. * Keine Zeit for gute Freunde: Homosexuellen in Deutschland,
concentratiekamp	20	in het voormalige concentratiekamp Bergen-Belsen. * Dönitz, Lothar. - Erste Gedenktafel for die
fascis	12	achtergrond van opkomend fascisme in Duitsland en de Spaanse burgeroorlog, hoopt Brian, een jonge
fascis	20	2 p. * Fascisme en homosexualiteit / red.: Ronald Kolpa e.a.. - Amsterdam
fascis	20	works about the Fascist experience. - In: Der Zweite Weltkrieg und die Exilanten: eine
nazi	19	literatuur over Ede nazitijd en de Tweede Wereldoorlog is de afgelopen maanden maar weinig
nazi	19	homovervolging door de nazi's kwam pas in de loop van de jaren zeventig op
nazi	19	gedeeltelijk door de nazi's vernietigd zijn. Uit verschillende ooggetuigenverslagen blijkt dat homoseksuelen tot het
nazi	19	deel van de nazi-geschiedenis. Hoe de angst voor homosexualiteit van de nationaal-socialisten
nazi	19	onderdrukking door de nazi's en het gebruik van de roze driehoek en tenslotte op uit 1991 naar nazi-ideologie en vrouwelijke homosexualiteit zijn er van haar hand enkele
nazi	20	Lesbians in the Nazi holocaust. - In: Gayzette, (1990) 75 (juni), p.
nazi	20	staat: homo's in Nazi-Duitsland. - In: Groniek, (1980) 66, p. 76-80.
nazi	20	- Homocaust: il nazismo e la persecuzione degli omosessuali. - Ragusa: La Fiaccola, 1984.
nazi	20	castration, homosexuality and Nazi justice. - In: J. of Contemporary History, 27 (1992)
nazi	20	gay persecution in Nazi Germany / ..., Claudia Schoppmann. - London : Cassell, 1995.
nazi	20	prisoner markings in nazi concentration camps. - In: J. of Homosexuality, 6 (1980/
nazi	20	of homosexuals in nazi Germany. - In: J. of Sex Research, 17 (1981)

nazi	20	Herzer, Manfred. - Nazi's, psychiaters en homo's : homoseksualiteit en wetenschap in het Derde
nazi	20	bonding in pre-Nazi Germany: the youth movement, the gay movement, and male bonding
nazi	20	WON in (nazi-)Duitsland. * Hooydonk, Jan van. - Homoseksuelen in het Derde
nazi	20	concentration camps in nazi germany. - In: J. of Homosexuality, 6 (1980/81)
nazi	20	homosexual men in Nazi Germany. - In: Amsterdams Sociologisch T., 17 (1991) 4
nazi	20	triangle : the Nazi war against homosexuals. - New York, NY: Holt, 1986. -
nazi	20	driehoek : de nazi-vervolging van homoseksuelen. - Utrecht [etc.]: Veen, 1987. -
nazi	20	Frank. - The nazi extermination of homosexuals. - New York, NY: Stein and Day,
nazi	20	homoseksuelen door de nazi's. - Amsterdam: De Arbeiderspers [etc.], 1981. - 234 p.
nazi	20	an examination of Nazi Germany same sex policy - 1933-1945. - Amsterdam: UvA,
nazi	20	in the anti-nazi underground. - Toronto: Stubblejumper Press, 1985. - IV, 23 p.
nazi	20	Im untergrund der Nazi- Hauptstadt. - In: Capri, (1987) 2 (april), p.
nazi	20	ervaringen met het nazisme wordt gevraagd. * Kuhn, Winfried. - Als Schwuler Haftling in
nazi	20	slachtoffers van de nazi-vervolgingen. * Mazzelli, Virginio. - 25 Aprile diverso : un

Jones, James W. - "Gegenwartsbewaltigung": the male homosexual character in selected works about the Fascist experience. - In: Der Zweite

Weltkrieg und die Exilanten: eine Literarische Antwort / hrsg. von Helmut F. Pfannner. - Bonn [etc.]: Bouvier, 1991.-p. 303-310.*

Homologie_1995_04

naz 2 Onopvallend overleven in nazi-Duitsland 46 Freddie Mercury's weduwnaar en Freddie's geest 47
i 2 Inventieve,

[Bespreking door Wanne de Bie Opvallend Overleven p 44-45](#)

naz 2
i 3 vrouwen in de nazitijd in Duitsland, en dat is Claudia Schoppmann. Behalve haar proefschrift
naz 2
i 3 principes van de nazi's, werd er door verschillende ideologen van uitgegaan dat het merendeel
naz 2 was voor veel nazi's ondenkbaar. Vrouwen zouden daarom hoogstens 'pseudo-homoseksueel' zijn
i 3 en
naz 2
i 3 werd door de nazi's vervolgd op grond van haar lesbisch-zijn, sommigen werden wel
naz 2
i 3 leven onder de nazi's sowieso al onmogelijk: de eerste wist naar Engeland te ontkomen,
naz 2 door voor de nazi's andere argwaanwekkende zaken als joodse afkomst en politieke activiteiten.
i 3 Knittel
naz 2
i 3 aanvaring met de nazi's, maar kon toch slechts overleven met behulp van zelfcensuur en

[Bespreking door Wanne de Bie Opvallend Overleven p 44-45](#)

Oorlog / inl.: Ineke van Mourik ; [bijdr. van Andreas Burnier ... et al.]. Lust en Gratie (1995) 45 (lente), p. 3-133

Een gedicht vertelt je dat het af is : Chawwa Wijnberg over jiddischkat en lesbische beeldjes / Marleen Slob, Peter Steenkamer ; Chawwa Wijnberg.

Out of the past : gay and lesbian history from 1869 to the present / by Neil Miller. // Populaire moderne homo/lesbo geschiedenis, geschreven aan de hand van onder meer literatuur en memoires. Heeft voornamelijk betrekking op de Verenigde Staten en Groot-Britannië, maar bevat ook hoofdstukken over Frankrijk, Duitsland en Rusland.

Homologie_1995_05

nazi	14	Lesbian life in Nazi Germany, Soviet Russia, McCarthy's America and Castro's Cuba, the Modem
nazi	15	theorieën van de nazi's én die van Hirschfeld. In een (andere) lezing over
nazi	15	die in de Nazitijd uitmondde in het gezonde Volksempfinden, wordt gekeken hoe homohaat geïnstrumentaliseerd

Uit de kelders van het homodok opnieuw aandacht voor Manfred Herzer

De elzenkoning / Michel Tournier ; vert. [uit het Frans] door Jenny Tuin

Homologie_1995_06

fascis	12	Giangiaco met de fascisten sympathiseert, gaan ze uit elkaar. Na de oorlog zetten ze
fascis	24	van het opkomende fascisme in Duitsland en de Spaanse Burgeroorlog. David Leavitt, Terwijl England

Profane vriendschap / Harold Brodkey ; vert. [uit het Engels] door Paul Syrier. // De Britse jongen Niles O'Hara leert in de jaren '30 de Italiaanse jongen Giangiacomo 'Onni' Gallieni in Venetië kennen en raakt met hem bevriend. Na de tweede wereldoorlog pikken ze de draad van vriendschap weer op. // VROLIJK: De Amerikaan Niles is in Venetië onafscheidelijk met de beeldschone Giangiacomo. Wanneer W.O.II uitbreekt en Giangiacomo met de fascistten sympathiseert, gaan ze uit elkaar. Na de oorlog zetten ze hun haat-liefdeverhouding echter voort. Later keert de oude Niles naar Venetië terug.

Homologie_1996_01

fascis	11	de maffia en fascistten als wraak voor zijn publieke beschuldigingen aan hun adres, wordt
fascis	13	achtergrond van opkomend fascisme in Duitsland en de Spaanse burgeroorlog, hoopt Brian, een jonge

Terwijl Engeland slaapt / David Leavitt ; vert. [uit het Engels] door Frans van der Wiel.
Moeten we hier iets mee ivm de rel met Stephen Spender

ERICA FISHER AIMEE & JAGUAR Een liefdesgeschiedenis, Berlijn 1943 In dit ware aangrijpende verhaal vertelt de Berlijnse Lilly Wust over haar grote liefde voor de joodse Felice Schragenheim, die midden in de oorlog begon en tragisch eindigde met Felice's deportatie naar Theresienstadt. Een buitengewone liefde in een extreme tijd! (ned) 347p. f 9,50 *H4358

Homologie_1996_02

concentratiekamp	9	im KZL (concentratiekamp) an den Homosexuellen nur das konsequent vollzogen, was ohnehin ihre
nazi	8	conceptstukken van de nazi-verordening 81/1940, die alle homoseksualiteit tussen mannen strafbaar stelde,
nazi	9	'Zelfs de nazi's voerden', aldus Koenders, 'geen ander zedelijkheidsbeleid, zij het dat
nazi	9	was dat de nazi's de emancipatie van homoseksuelen opvatten als een onderdeel van het
nazi	9	alerter wordt. De nazibezetting heeft ons pijnlijk bewust gemaakt van bepaalde zaken, zoals onlangs
nazi	13	wordt gedwongen in nazi-kringen op zoek te gaan naar de moordenaar van een

Geschiedenis is geen kookboek / Warmerdam in gesprek met Koenders

Homologie 1996 02 / p 14-16

Is een historicus een leidsman die de grenzen afpaalt om het verleden te kunnen begrijpen? Of is hij niet meer dan een boekhouder van feiten en laat hij de uitleg daarvan over aan anderen? Volgens historicus Pieter Koenders (1952) kunnen we van de geschiedenis niets leren. Geschiedenis is als richtsnoer voor menselijk handelen even diffuus als religie. Weliswaar kunnen er patronen blootgelegd worden, maar verder dan het opbouwen van een zekere gevoeligheid voor situaties reikt historische kennis niet. Koenders promoveerde in januari. De titel van zijn dissertatie luidt Tussen christelijk réveil en seksuele revolutie: bestrijding van zedeloosheid in Nederland, met nadruk op de repressie van homoseksualiteit. Al ziet hij zelf zijn boek dan wel niet als leerstuk; het nauwgezet in kaart brengen van de zedelijkheidslobby die ruim een eeuw het liefdesleven van de Nederlander (m/v) bepaalde, maakt veel duidelijk over de opstelling van de Nederlandse overheid tegenover seksualiteit in zowel verleden als heden. Koenders blijkt - ongetwijfeld tegen wil en dank - een leidsman.

De afgelopen vijftien jaar deed Pieter Koenders onderzoek naar de particuliere zedelijkheidslobby tussen 1845 en 1958 met als toetssteen de opstelling tegenover homoseksualiteit. Allereerst bestudeerde hij voor zijn doctoraalscriptie de situatie van homoseksuelen tijdens de oorlog, met name in Amsterdam en Den Haag. Zijn scriptie verscheen onder de titel Homoseksualiteit in bezet Nederland, verzwegen hoofdstuk. De bijna duizend pagina's dikke dissertatie is (voorlopig) het eindpunt van zijn zoektocht. 'Het was de bedoeling', aldus Koenders, 'het onderwerp "repressie van homoseksuelen" uit te breiden van 1930 tot 1955 en de situatie in het hele land in kaart te brengen. Op een bepaald moment had ik wel alles met betrekking tot homoseksualiteit op een rijtje, maar slaagde ik er niet in de feiten te duiden. Tot dat ik op het Rijksbureau tot Bestrijding van den Handel in Vrouwen en Kinderen en van den Handel in Ontuchtige Uitgaven stuitte. Het

archief bleek zich op de zolder van de Centrale Recherche-Informatiedienst/Interpol te bevinden. Hier vond ik onder andere de conceptstukken van de nazi-verordening 81/1940, die alle homoseksualiteit tussen mannen strafbaar stelde, en concepten voor een centrale cartotheek in Den Haag waarin homo's uit het hele land geregistreerd dienden te worden. Via het Rijksbureau kwam ik uiteindelijk bij allerlei particuliere comités terecht. Langzaam heb ik alles ontrafeld en tot mijn verbazing bleek het hier om een heel netwerk te gaan waarin de protestantse familie Pierson een centrale rol speelde. Intrigerend! Zo kreeg ik tenslotte mijn verhaal rond, waarin homoseksualiteit en de Tweede Wereldoorlog nog steeds een belangrijke plaats innemen.' Het onderzoeken van een deel van het geheel, hetzij homoseksualiteit, voorbehoedmiddelen of prostitutie, is volgens Koenders onvoldoende om een weloverwogen oordeel te kunnen vellen. De dissertatie behandelt de zedeloosheidsbestrijding en de rol van zowel particulieren als overheid. De opstelling tegenover homoseksualiteit kan vergeleken worden met die tegenover voorbehoedmiddelen, pornografie of contactadvertenties. Daarnaast kan de vraag hoe bijzonder de periode 40-45 was, nu echt beantwoord worden.

BEREN OP DE WEG

Koenders' beweegredenen om zich gedurende zo'n groot deel van zijn leven met dit onderzoek bezig te houden zijn even helder als simpel. 'Ik ben een ouderwets historicus. De wil tot weten is heel sterk ontwikkeld', zo verklaart hij. 'Ik kon de feiten niet laten rusten. Pas in tweede instantie is het voor mij van belang dat anderen het lezen en door kennis van de feiten bepaalde zaken kunnen relativiseren.' Zelf is Koenders gevoeliger geworden voor zedelijkheidskwesaties. Geschiedenis herhaalt zich dan wel nooit, maar voor hem lopen er lijnen tussen toen en nu. Waarbij hij zich wel afvraagt of hij geen wolven en beren op de weg ziet. Maar hij kan zich niet aan de indruk onttrekken dat er de laatste jaren opnieuw dingen gebeuren die hem herinneren aan bijvoorbeeld de jaren dertig. De overheid bestreed toen onder andere contactadvertenties. Men ging daarbij zover dat rechercheurs onder valse naam reageerden op advertenties en mensen uitlokten met als doel hen te kunnen registreren. 'Op de dag voordat de Senaat de nieuwe pornografiewetgeving zou behandelen, bracht de NCRV een uitgebreide reportage van een inval bij een kinderpomonetwerk. De Amsterdamse politie bleek hier al maanden mee bezig te zijn. Op zo'n moment vraag ik me af waarom die inval op dat moment moet plaats vinden. Steekt de zaak echt zo in elkaar als wij hem voorgeschoteld krijgen? En argwanend als ik ben, vermoed ik dat er een politiek spel gespeeld wordt door onder anderen de Amsterdamse zedenpolitie.' Koenders is er niet op tegen dat de produktie van kinderporno aangepakt wordt, maar in het verlengde hiervan dreigt een aanscherping van de zedelijkheidswetgeving. 'Uiteindelijk', zegt Koenders, 'gaat het om de vraag hoe met seksualiteit om te gaan. Zo bepaalt de nieuwe ARBO-wet dat men geen seksueel getinte plaatjes meer aan de muur mag hebben. En op mijn werk bij het Gemeente Archief Zwolle kreeg ik onlangs een folder over seksuele intimidatie waarin ondermeer staat dat een korte aanraking voor iemand al te veel kan zijn. Wat voor korte aanraking vraag ik me dan af. Als iemand elke week betast wordt, daar moet tegen opgetreden worden. De nuances op seksueel gebied lijken te verdwijnen. Seksualiteit wordt opnieuw teruggedrongen in haar hok.'

STRUIKEN TOT KNIEHOOGTE

In Koenders' optiek zijn het vooral uitvoerende mensen die bepalen wat er uiteindelijk gebeurt. De agent die besluit iets al dan niet door de vingers te zien is van belang, niet de minister. Zo'n agent nam ook eind vorig jaar dat affiche voor een filmfestival in Amsterdam met een bloot jochie van vier erop in beslag. Voor Koenders tekent dat het groeiende repressieve klimaat. 'Het wordt steeds moeilijker ongecompliceerd om te gaan met seksualiteit. Het vrij beleven van seksualiteit in de openbare ruimte is voor mij een graadmeter. Het aantal homoseksuele ontmoetingsplekken neemt af. De gemeente Amsterdam plaatst in parken overal lantaarnpalen en snoeit de struiken tot kniehoogte - voor de eigen veiligheid - en maakt een gebied als de Nieuwe Meer toegankelijk door het aanleggen van fietspaden. Het kan toeval zijn, maar je merkt dat er sinds de jaren tachtig een gevecht geleverd wordt om de openbare ruimte. Voor mij is het een begin van een ontwikkeling die alleen bepaalde vormen van homoseksualiteit lijkt te accepteren, alleen dat wat zich spiegelt aan een monogame heterorelatie. Ook de aids crisis beïnvloedt deze ontwikkeling. De homosena's zijn nog niet gesloten omdat het nu niet de beste strategie is om aids te bestrijden. Niet zo lang geleden kregen homokroegen met een donkere kamer de brandweer over de vloer in verband met de veiligheidsvoorschriften. Terecht. Een aantal jaren terug ging echter het Leerpakhuis door deze aanpak ter ziele. Ik ben achterdochtig genoeg om me af te vragen of er niet iets meer achter zit. Ik geloof weliswaar niet in complotten of geheime vergaderingen, maar er bestaan wel degelijk netwerken zoals in mijn boek de familie Pierson. Ik kan mij zeer wel voorstellen dat een aantal mensen invloed wil hebben op de zedelijkheid. Neem de Bond tegen het Vloeken. Tien jaar geleden lag zo'n organisatie op haar gat. In 1992 bestond de Bond 75 jaar en sindsdien is hij nauwelijks uit het nieuws geweest. De recente actie tegen de reclame van HIJ illustreert dat.' Voor Koenders is het duidelijk dat de publieke opinie bereid is de zedenwetgeving aan te scherpen. De zedenmeesters hebben het tij mee.

COC EN DE SLAGERSJONGEN

Koenders verzamelde zoveel mogelijk feiten over de zedelijkheidslobby in het algemeen en meer in het bijzonder over de repressie van homoseksualiteit. De verbanden die hij daartussen gelegd heeft, moesten inzicht geven in wat er waarschijnlijk gebeurd is. Waarschijnlijk, want de historicus reconstrueert een mogelijk verhaal. Voor hem is zijn dissertatie dan ook zeker geen sluitstuk van het historisch onderzoek naar homoseksualiteit. Kennis roept nieuwe vragen op. 'Eind vorig jaar nog merkte een recensent in de NRC in zijn bespreking van Theo van der Meers boek Sodoms zaad in Nederland op dat alles met betrekking tot homoseksualiteit nu wel goed beschreven was. Voor mij zijn er echter nog veel witte plekken op de kaart. Zo heb ik door de repressie van homoseksualiteit te beschrijven de ontwikkeling van de subcultuur aangestipt. Daar valt veel meer over te zeggen. Gelukkig is Norbert van Bemmelen nu bezig de naoorlogse Amsterdamse subcultuur in kaart te brengen.' De bestudering van de periode bracht de rol van het COC eveneens voor het voetlicht. Koenders is in tegenstelling tot de socioloog Bram van Stolk (Eigenwaarde als groepsbelang, 1991) en de historicus Harry Oosterhuis (De smalle marges van de Roomse moraal, 1992) van mening dat de vereniging een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de verandering van de negatieve maatschappelijke houding tegenover homoseksualiteit. Hij stelt dat vrijwel alle onderzoekers bij de bestudering van het COC slechts het verenigingsblad Vriendschap lezen. Een valkuil! Het blad richtte zich namelijk over de hoofden van de leden heen tot de overheid en vermeed dus een bepaalde stellingname. In het kaderblad daarentegen werd net als nu de discussie gevoerd. Hierin werd geregeld tot strijd

opgeroepen. Koenders: 'Het COC heeft zich altijd voor zowel recreatie als politieke actie ingezet. Het is zowel karikaturaal om slechts homofiel pingpongen te beschrijven als alleen een demonstratie te belichten. Niek Engelschman, de eerste voorzitter, legde er onophoudelijk de nadruk op dat het COC tot de emancipatorische voorhoede behoorde, maar dat de vereniging er ook voor de slagersjongen was. Het COC kwam in het geweer voor homo's als de maatschappij hun belangen schaadde. Het succes van de Nederlandse emancipatiebeweging hangt nauw samen met die brede opstelling', aldus Koenders.

MOFFENHOEREN

De periode 40-45 vormt volgens Koenders voor Nederland wat betreft de ontwikkelingen op het gebied van zedelijkheid geen breuk. Van confessionele zijde werd al tijdens het Interbellum gewezen op ondermeer de gevaren van het gemengd zonnebaden, het onzedelijk dansen en het bioscoopgevaar. In 1945 verschenen deze punten - vaak letterlijk - opnieuw op de politieke agenda. 'Zelfs de nazi's voerden', aldus Koenders, 'geen ander zedelijkheidsbeleid, zij het dat zij de consequenties van deze opvattingen tot het uiterste doorvoerden. Het enige verschil was dat de nazi's de emancipatie van homoseksuelen opvatten als een onderdeel van het joodse complot tegen de Germaanse volkskracht. De uitspraak "So hat sich im KZL (concentratiekamp) an den Homosexuellen nur das konsequent vollzogen, was ohnehin ihre gesellschaftliche Situation war" van de Duitse socioloog Rüdiger Lautmann is voor mij een sleutelzin. Homo's werden door de samenleving letterlijk uitgekotst. Zo schreef de hoogleraar strafrecht Van Bemmelen in september 1940 afkeurend over het boek *De Homosexueelen*, dat een jaar eerder was verschenen. Homo's waren vreemdelingen die gelijke rechten eisten, maar daar geen recht op hadden. Na de oorlog speelde Van Bemmelen een leidende rol in de zuivering. Hij was overigens de enige die kritiek, zij het zuiver juridisch, heeft gehad op de invoering van verordening 81/1940. De maatschappelijke veroordeling van homoseksualiteit is ook van invloed op de goed-foutdiscussie. Moffenhoeren bijvoorbeeld waren fout. Veel homo's hebben het echter ook met "de vijand" gedaan. Waren zij nu ook fout? Uit mijn vraaggesprekken komt naar voren dat zij meer verwantschap voelden met een homoseksuele Duitser dan met hun eigen landgenoten.'

Koenders heeft in zijn dissertatie de nadruk willen leggen op het feit dat historische gebeurtenissen uiteindelijk mensenwerk zijn. Hoewel iedereen binnen een bepaald kader handelt en de tijdgeest het individu beïnvloedt, maakt iemand altijd keuzen. 'Van geschiedenis kan men niets leren', meent de historicus. 'Er kunnen zowel positieve als negatieve feiten uit gehaald worden. Ik heb geschiedenis nooit gezien als een kookboek. Inzicht in de ontwikkelingen van toen kan er hooguit toe bijdragen dat men alerter wordt. De nazibezetting heeft ons pijnlijk bewust gemaakt van bepaalde zaken, zoals onlangs ook weer bleek uit de opstelling van twee directeuren van Amsterdamse gemeentendiensten. Zij weigerden met een verwijzing naar de registratie van joden het aantal allochtonen in hun diensten op te geven. Een echt repressief regime had dit verzet natuurlijk zo gebroken. Ik heb de indruk dat in ons land tolerantie eerder gedictieerd wordt door het hoofd dan het hart. Sommige mensen laken bepaalde ontwikkelingen, bijvoorbeeld de instroom van asielzoekers of de veranderende seksuele moraal, maar willen daar met de Tweede Wereldoorlog in hun achterhoofd niet aan toegeven.'

PHILIP KERR HET HANDWERK VAN DE BEUL Thriller. Zomer 1938, Berlijn. Privé-detective Bemie Gunther wordt gedwongen in nazi-kringen op zoek te gaan naar de moordenaar van een aantal 'goed-Arische' meisjes. (ned) 316p. f 14,- *H5207

Homologie_1996_03

fascis	13	SLAAPT Terwijl het fascisme opkomt, bloeit er een romance tussen upper-class Brian en
nazi	13	voor jongens en nazi-parafemalia, schiet zijn bronstige jonge protégé dood en wordt daarvoor
nazi	13	krachtig tegen het nazisme verzette kon zich niet staande houden. Openhartig schrijft hij over
nazi	20	dwong voor de nazi's op te treden, dat zij tijdens de oorlog Lili verraadde,
nazi	20	wijze waarop de nazi's inspeelden op de populariteit van de leken-koren, massaspelen', laat

Opgejaagd, gedoemd, verloren : dagboek 1933-1949 / Klaus Mann ; gesel., geann., vert. [uit het Duits] en van een voorw. voorz. door W. Hansen.

Homologie_1996_04

Helemaal niks

Homologie_1996_05

nazi	13	A Memoir of Nazi Terror Seel's world was shattered by Nazi torture and humiliation.
nazi	13	was shattered by Nazi torture and humiliation. He was forced to fight for the

Homologie_1996_06

fascis	8	I am a Fascist Pig #3, 1989 i O HOMOLOGIE
fascis	23	met socialisten en antifascisten. Ze bezocht met Klaus Mann het schrijverscongres in Moskou in
nazi	12	up to the Nazi occupation of Amsterdam. Afterword: Lilian Faderman. (ned) 184p.
nazi	23	maar dan zonder nazistische ondertoon. Shaws Superman was een hoogbegaafd wezen - schitterend eindproduct

Homologie_1997_01

concentratiekamp	20	Over Molukkers kloosters, kazernes en concentratiekampen, zo ver mogelijk van de bewoonde wereld. De grootste kampen
concentratiekamp	20	kampen waren het concentratiekamp Westerbork, toen bekend als 'Schattenberg', en het kamp Lunetten
nazi	8	die met het nazidom te maken fl hebben: Zarah Leander, de Berlijnse businessboy Günter

Jaap Harten: wanneer ik geluk heb, slaat de bliksem in mijn pen / Jos Versteegen ; Jaap Harten.

Homologie_1997_02

fascis	1 6	Political inversions: homosexuality, fascism, and the modernist imagery. - Stanford, ca: Stanford U.P.,
nazi	1 6	victims of the nazi era. - S.W. Washinton, DC: United States Holocaust Memorial

Homosexuals : victims of the nazi era 1933-1945 // Brochure bij de afdeling van het Homoloocaust Museum in Washington die gewijd is aan de vervolging van homomannen door de nazi's voor en tijdens de tweede wereldoorlog.

Geen woorden maar daden : Geertje Mak over mannelijke vrouwen in de negentiende eeuw en nu / Marleen Slob, Peter Steenkamer ; Geertje Mak.

Homologie_1997_03

fascis	15	quartette di potentati fascisti (Salo 1944/45 che, operano rastrellamenti nelle campagne, sequestrando
fascis	18	een Æanti-heterofascistisch homomonumentÆf werd halverwege de jaren zeventig geboren in de stadsguerillabreinen
nazi	13	Hugo van Win EEN JOOD IN NAZI-BERLIJN Waargebeurd verhaal. Joodse Amsterdamse homojongen ontkomt in 1944 aan
nazi	13	in 1944 aan nazi-terreur door met valse papieren de Duitse Arbeitseinsatz in te
nazi	16	Een jood in nazi- Berlijn / Hugo van Win. Arabica, 1997. - 83 p.

Tien jaar homomonument /
Mattias Duyves. 2.

- 2. Map WIJ (1932)
LEVENGRECHT (1940 en 1946-1947)
ORGAAN & MEDEDELINGENBLAD (1947-1948)
MAANDBERICHT (1948)

Inleiding

De genoemde bladen zitten in een gedigitaliseerde groep. Wij is een tijdschrift uit 1932 waarvan maar één nummer verscheen, maar het is net als Levensrecht ontstaan uit een behoefte om 'gevoelsgenoten' bijeen te brengen. De NWHK die tussen 1911 en mei 1940 actief was richtte zich op juridische gelijkberechtiging en niet op sociale aspecten, behoudens de poging door Wim Roos om in 1919 een afdeling Rotterdam van het NWHK op te zetten²

Levensrecht kende 15 nummers. In het voorjaar van 1940 verschenen nummers 1 tot en met 3. Bij de bezetting werd op aandrang van de communist Jef Last het adressenbestand (en de nog resterende nummers) vernietigd. Jaap van Leeuwen/Arent van Santhorst leerde 'de ongeveer 130' adressen uit zijn hoofd³. De redactie dook onder en is op verschillende plaatsen in het verzet terug te vinden.

In 1946 kreeg de redactie papier toegewezen omdat het blad zich in mei 1940 had opgeheven. Op 1 september 1946 kwam nummer 4 uit. Tot en met augustus 1947, nummer 15, bestond het blad. Uit de redactie ontstond de lhb-beweging Shakespeare Club. De fysieke bijeenkomsten trokken de aandacht van de politie waardoor de jonge club onder druk werd gezet. Levensrecht verdween, de club hernoemde zich tot COC: Cultuur- en Ontspanningscentrum.

In oktober 1947 verscheen het Orgaan- en Mededelingenblad. Er volgde 4 nummers tot en met januari 1948. In april 1948 werd het opgevolgd door het Maandbericht [COC] wat met 7 nummers bleef bestaan tot en met december 1948. In januari 1949 voelde de vereniging zich sterk genoeg om met het tijdschrift 'Vriendschap' te komen dat tot 1964 zou bestaan.

Omdat de tijdschriften beperkt in omvang zijn, is de vangt beperkt. Ondanks het feit dat diverse leden actief waren in de oorlog en een duidelijke opvatting over nazi's en bezetting hadden. Er zijn hits in Levensrecht, maar slechts één in de overige tijdschriften en dat is dan ook nog grappig bedoeld.

Techniek

Deze map is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed: de schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat.

---

² Wim Roos en het Nederlandsch Wetenschappelijk-Humanitair Komitee : 'Verbeter de slechte wetten maar vergeet niet dat slechte mensen de maatschappij slecht maken'. / Hans van Weel, Paul Snijders. Homologie, 9 (1987) 1 (jan/feb), p. 14-16

³ Aldus Bob Angelo in Vriendschap 1958-09 p 128 in een stuk over Arent van Santhorst en de oorlog.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Levensrecht is zowel afzonderlijk per nummer gedigitaliseerd als in een gebonden versie. In de uitwerking hieronder worden alleen de losse nummers verwerkt.

Levensrecht 1940-1948	concentratiekamp	71	De Duitse concentratiekampen vernietigd werd nauwelijks achter bij het aantal uitgeroeide Joden.
Levensrecht 1940-1948	concentratiekamp	72	af de Duitse concentratiekampen met bijna veertig procent homoseksuelen, terwijl ook een speciaal vernietigingslager
Levensrecht 1940-1948	concentratiekamp	165	maanden in een concentratiekamp. Hij ging naar Palestina, doch toen in 1936 in Spanje
Levensrecht 1940-1948	fascis	71	uit en het fascisme is ver- PaWP + I ? I g d j
Levensrecht 1940-1948	fascis	72	alsof homosexualiteit en fascisme ook maar iets met elkander te maken hadden, daarvoor heeft
Levensrecht 1940-1948	nazi	68	verordeningen v.h. Nazi-bewind en het onderzoek van Dr. T. Lang en Dr.
Levensrecht 1940-1948	nazi	129	de eerste jaren nazi-heerschappij, in Duitse schouwburgen nog wel eens Schiller's Don Carlos
Levensrecht 1940-1948	nazi	222	worgende greep der Nazioverheersing is bevrijd, nog eens zijn stem verheven tegen het onrecht,
Levensrecht 1940-1948	nazi	223	kunst, hebben de Nazi's geroofd; zij is tot dusverre heelaas spoorloos gebleven. Vooral ook
Levensrecht 1940-1948	nazi	407	een 25-jarige nazi-tanksoldaat, die zich op 't ogenblik in een krijgsgevangenenkamp
Levensrecht-1946-04	concentratiekamp	15	zovelen in de concentratiekampen ondergingen is afschuwelijk genoeg. De bezwarende verklaringen, die deze tiran
Levensrecht-1946-04	fascis	15	van 18e eeuwse fascisme, schrijvende over den achtergrond en de yornn, waarin de processen
Levensrecht-1946-04	nazi	17	verordeningen v.h. Nazi-bewind en het onderzoek van Dr. T. Lang en Dr.
Levensrecht-1946-05	concentratiekamp	1	ballingschap en Duitse concentratiekampen vernietigd werd nauwelijks achter bij het aantal uitgeroeide Joden. Laten
Levensrecht-1946-05	concentratiekamp	2	af de Duitse concentratiekampen met bijna veertig procent homoseksuelen, terwijl ook een speciaal vernietigingslager
Levensrecht-1946-05	fascis	1	uit en het fascisme is vernietigd." Daarop volgde in de Sowjetunie, waar totnogtoe geen
Levensrecht-1946-05	fascis	2	alsof homosexualiteit en fascisme ook maar iets met elkander te maken hadden, daarvoor heeft

Levensrecht-1946-07	nazi	1	de eerste jaren nazi-heerschappij, in Duitsch schouwburgen nog wel eens Schiller's Don Carlos
Levensrecht-1947-12	nazi	19	worgende greep der Nazioverheersing is bevrijd, nog eens zijn stem verheven tegen het onrecht,
Levensrecht-1947-12	nazi	20	kunst, hebben de Nazi's geroofd; zij is tot dusverre heelaas spoorloos gebleven. Vooral ook

Levensrecht-1940-01: niks

Levensrecht-1940-02: niks

Levensrecht-1940-03: niks

Levensrecht-1946-04

Levensrecht-1946-04	concentratiekamp	15	Bob Angelo over Rudolph de Mepsche zovelen in de concentratiekampen ondergingen is afschuwelijk genoeg. De bezwarende verklaringen, die deze tiran
Levensrecht-1946-04	fascis	15	van 18e eeuwsc fascisme, schrijvende over den achtergrond en de yornn, waarin de processen
Levensrecht-1946-04	nazi	17	In de aankondiging van brochure Schorer verordeningen v.h. Nazi-bewind en het onderzoek van Dr. T. Lang en Dr.

Aankondiging Schorer een eis van recht ; **Gelijkheid van recht ook hier!** / door J.A. Schorer.

Angelo: En terecht spreekt S. Vestedijk bij een beoordeeling in „Het Parool" van 31 Mei j.l. van 18e eeuwsc fascisme, schrijvende over den achtergrond en de vorrn, waarin de processen van Faan zich in ons land afspeelden. bespreking van „Rudolf de Mepse". Het monsterproces van Faan, door Ab. Visser. Uitg. N. V. Nijgh & Van Ditmar, 1945 - f €75.

AFDRUKKEN VAN ZWITSERSCHE INDRUKKEN. In het aan onze volksaard zoo verwante Zwitserland bestaat reeds sedert 1932 een tijdschrift als het onze, dat ook tijdens den oorlog ononderbroken is blijven verschijnen. Het is het tweetalige „Der Kreis - Le Cercle", onder bezielende leiding van „Rolf". Wij zijn eenige maanden geleden de gast geweest van onze Zwitschersche vrienden en hebben o.m. een bezoek gebracht aan de gezellige en keurige clubavonden die wekelijks voor de abonne's in Zurich plaats vinden.

Levensrecht-1946-05

Levensrecht-1946-05	concentratiekamp	1	ballingschap en Duitse concentratiekampen vernietigd werd nauwelijks achter bij het aantal uitgeroeide Joden. Laten
Levensrecht-1946-05	concentratiekamp	2	af de Duitse concentratiekampen met bijna veertig procent homoseksuelen, terwijl ook een speciaal vernietigingslager

Levensrecht-1946-05	fascis	1	uit en het fascisme is vernietigd." Daarop volgde in de Sowjetunie, waar totnogtoe geen
Levensrecht-1946-05	fascis	2	alsof homosexualiteit en fascisme ook maar iets met elkander te maken hadden, daarvoor heeft

LEVENSCRECHT 1946-05 Slachtoffers en Zondebokken een In Memoriam p 1-3

Slachtoffers en Zondebokken een In Memoriam

Er ligt een tragische tegenstelling in de hartstocht waarmede telkens weer, als in het geval van Dreyfuss, van Sacco en Vanzetti of de Scotsborough boys, het geweten der mensheid reageert op onrecht dat enkelingen wordt aangedaan, en de cynische onverschilligheid der massa's wanneer dit onrecht, zoals in deze dagen, zich tot miljoenen en nogmaals miljoenen mensen uitstrekt, tussen het medelijden voor de nood van een enkel gezin en de ongeroerdheid waarmede hongersnoden in grote landen worden aanvaard, alsof de omvang zelve van het kwaad iedere verbeelding afstompte.

Ook ten opzichte van de homoseksuelen staat het niet anders. Het gruwelijk onrecht dat eens, in Groningen, aan meer dan twintig al dan niet homoseksuelen aangedaan werd, leeft voort in de verbeelding en gaf nog onlangs aanleiding tot het schrijven van een belangrijke roman over dit proces „De Mepse", de zo ontzaggelijk veel erger vervolgingen en verdelingen waaraan in onze eigen tijd de homoseksuelen bloot stonden, hebben totnogtoe aanleiding gegeven tot zelfs geen enkel artikel.

En toch blijft het aantal homoseksuelen dat in Russische ballingschap en Duitse concentratiekampen vernietigd werd nauwelijks achter bij het aantal uitgeroeide Joden.

Laten wij nog een ogenblik de politieke oorzaken nagaan, welke tot deze vervolging, die in de wereldgeschiedenis haar wedergade niet had, geleid hebben. Het geval Van der Lubbe gaf den Bruinboekschrijver, Dr. Katz, aanleiding tot de nooitbewezen, maar door de feiten uit het boek van Giselius thans wel afdoend weerlegde bewering, dat Van der Lubbe als homoseksuele schandknaap de bevelen van Rohm uitgevoerd had. Blijkbaar was het de bedoeling, door deze bewering zowel Van der Lubbe zelf als ook het nationaal socialisme des te sterker in het oog der puriteinen te compromitteren.

Een der gevolgen van dit Bruinboek was het beruchte artikel van Maxim Gorki: „Roeit de homoseksuelen uit en het fascisme is vernietigd."

Daarop volgde in de Sovjetunie, waar totnogtoe geen enkele bepaling tegen de homosexualiteit bestond, een nieuwe wetgeving, die homoseksueel verkeer, ook tussen vrouwen, met straffen tot acht jaar verbanning naar Siberie bedreigde. Grote acties in de Sowjetpers waren hiervan het gevolg, waarbij zelfs provocatie openlijk werd aangemoedigd en belangrijke figuren in de wereld van kunst en cultuur werden op deze beschuldiging verwijderd. Deze methode om politieke tegenstanders door een beschuldiging van homosexualiteit te discreditieren vond navolging in Duitsland, waar de politieke aanval van Hitler op Rohm en consorten geheel en al als een ethisch verontwaardigde uitroeiing van homoseksuele elementen gecamoufleerd werd. De razzia's op Joden, communisten, pacifisten, moesten bij het publiek gerechtvaardigd worden door ze tevens en in de eerste

plaats als razzia's op decadenie homoseksuele elementen voor te stellen. Zo vulden zich van den beginne af de Duitse concentratiekampen met bijna veertig procent homoseksuelen, terwijl ook een speciaal vernietigingslager met gaskamers en alles wat er bij hoort, voor hen ingericht werd. Wanneer de juiste gegevens omtrent deze kampen en het aantal homoseksuelen dat vernietigd werd, nog steeds niet bekend zijn, dan komt dat slechts omdat niemand het ooit voor hen durfde opnemen, omdat velen, ook in de geallieerde landen dit optreden in hun hart niet afgekeurd hebben.

Hoe vals de beschuldiging was, alsof homosexualiteit en fascisme ook maar iets met elkander te maken hadden, daarvoor heeft ten onzent de illegaliteit met zo vele heldhaftige homoseksuele strijders, wier namen wij om begrijpelijke redenen niet noemen, bewijs te over geleverd. Deze klanken en deze beschuldigingen zijn verstomd, maar niet gestorven is de gezindheid, waaruit zij voort zijn gekomen.

Wij echter hebben de plicht onze doden te herdenken, de duizenden naamlozen die, met hun fijngevoelige aanleg aan de wreedste kwellingen bezweken zowel als de helden die voor Vaderland en Vrijheid vielen, niet om bij hem graven te treuren, maar om de moed te vinden tot de strijd voor nieuwe „mensenrechten“, waarbij ook de homoseksuelen als „mensen“ hun „levensrecht“ zullen moeten verwerven.

CORYDON.

Levensrecht-1946-06: niks

Levensrecht-1946-07: alleen een tijdsverwijzing naar het nazi-regime

Levensrecht-1946-07	nazi	1	de eerste jaren nazi-heerschappij, in Duitsch schouwburgen nog wel eens Schiller's Don Carlos
---------------------	------	---	---

Levensrecht-1947-08

Levensrecht 1940-1948	concentratiekamp	165	maanden in een concentratiekamp. Hij ging naar Palestina, doch toen in 1936 in Spanje
-----------------------	------------------	-----	---

OPVALLEND: deze hit komt niet voor in het losse gedigitaliseerde nummer. De OCR heeft daar over het concentratiekamp heen gekeken.

Max Hodann [voorheen verbonden aan het Berlijnse Instituut voor Sexuële Wetenschap] over tragische gevallen // tien maanden in een concentratiekamp. Hij ging naar Palestina, doch toen in 1936 in Spanje de Burgeroorlog uitbrak vertrok hij daarheen om aan de zijde der vrijheidsstrijders geneeskundige hulp te verlenen. In 1939 koos Hodann - Zweden / p14-16

Levensrecht-1947-10-11: niks

Levensrecht-1947-12

Levensrecht-1947-12	nazi	19	worgende greep der Nazioverheersing is bevrijd, nog eens zijn stem verheven tegen het onrecht,
Levensrecht-1947-12	nazi	20	kunst, hebben de Nazi's geroofd; zij is tot dusverre heelaas spoorloos gebleven. Vooral ook

Bespreking door Commutator van Gelijkheid van Recht ook hier op p 19-20 van de PDF

Levensrecht-1947-13: niks

Levensrecht-1947-14: niks

Levensrecht-1947-15: niks

Maandbericht COC-1948-04: niks

Maandbericht COC-1948-05: niks

Maandbericht COC-1948-07: niks

Maandbericht COC-1948-08: niks

Maandbericht COC-1948-10: niks

Maandbericht COC-1948-11: niks

Maandbericht COC-1948-12 : niks

Orgaan en Mededelingenblad-1947-10

Met zoekterm: Duits

LEZING VAN BOB ANGELO:

Westerse mens verdrongen heeft. En — zo vervolgde Bob Angelo — het moge dan waar zijn dat mede door de grote moeilijkheden van sociaal-politieke aard, de belangstelling voor onze problemen geheel, of vrijwel geheel ontbreekt, waardoor de massa tenslotte ook geen tijd meer kan vinden om over haar eigen menselijke problemen na te denken, toch kan diezelfde massa in de verziekte neurose van deze tijd, de amokstemming van een

allesvernietigende aversie bereiken, zoals de geschiedenis van het Duitse volk ten tijde van Hitler's bewind maar al te duidelijk bewezen heeft.

Het verdere verloop is bij velen onzer vermoedelijk wel bekend. Het April- en het Meinummer konden nog ongehinderd verschijnen, maar op 10 Mei 1940 had de Duitse invasie plaats, die ons uit veiligheidsoverwegingen noopte al ons werk weer eigenhandig te vernietigen. Een Duits letterkundige en gevoelsgenoot had mij enkele maanden tevoren nog verklaard: „Die Holle ist los über unsere Menschen" en zodoende achtten wij het niet verantwoord ook maar het geringste risico te nemen.

Orgaan en Mededelingenblad-1947-11: niks

Orgaan en Mededelingenblad-1947-12

Orgaan en Mededelingenblad-1948-1:

Een tanksoldaat verandert in een vrouw

Bij Hans Borgmann, een 25-jarige nazi-tanksoldaat, die zich op 't ogenblik in een krijgsgevangenenkamp in Valette de Var bevindt, hebben zich duidelijke aanwijzingen voor een te verwachten sexeverandering ontwikkeld.

Zoals het Parijse weekblad „Samedi Soir" schrijft, werd zijn stem in de laatste weken steeds hoger, zodat hij nu een heldere sopraan de zijne mag noemen. En zijn vrienden ontdekken een merkwaardige zwelling onder zijn hemd.

Volgens het blad werd de „Herrenmensch" door de arts onder de loupe genomen die een SEXEVERANDERING vaststelde.

Borgmann ziet zich voor twee problemen geplaatst: ten eerste is hij getrouwd, en ten tweede is er in de internationale bepalingen geen clause over de invrijheidsstelling van een krijgsgevangene die zich in een vrouw veranderd heeft . . .

„Basler Nachrichten", 20 Febr. 1946 — Parijs 19 Febr. 1946 (United Press)

3. VRIENDSCHAP (1949-1964)

Inleiding

Het tijdschrift Vriendschap bestond van 1949 tot en met 1964. Het werd in januari 1949 op de markt gebracht en de politie deed niks. Na 16 jaar in 1964 besloot het congres van het COC tot een doorbraak naar de openheid en verder te gaan met een wetenschappelijker tijdschrift Dialoog.

Het parallelblad Schakel (1954-1966) en Schakelkrant (1967-1968) bevatten de interne mededelingen maar gaandeweg ook korte discussiestukken.

Techniek

Deze map is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed: de schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Vriendschap, Schakel en Schakelkrant kennen in de Digitale Bibliotheek van IHLIA alleen een jaar en afleveringsnummer, dus zonder de tijdschriftnaam. Daarom zij de resultaten hier per blad weergegeven.

Hieronder eerst een totaaloverzicht voor de zoekwoorden 'concentratiekamp, nazi en fascis' en dan per nummer de overige zoektermen. Waar de zoekterm in dat overzicht per nummer niet duidelijk uitgewerkt is, wordt dat in de tabel hieronder aangegeven in cursief.

VRIENDSCHAP

1949-01	concentratiekamp	11	castreerden en in concentratiekampen vernietigden. Daartegenover hebben wij de plicht, wetenschap en menselijkheid te
1949-01	nazi	11	ekend is, hoe Nazi's uit fanatisme en haat, de homoseksuelen als minderwaardigen en misdadigers
1949-01	nazi	11	speciaal door de Nazi's naar voren werd gebracht, wordt juist weggenomen doordat de homoseksuelen
1949-06	nazi	15	een strijdbaar anti-nazi-man was, kwam reeds in 1933 naar Nederland, waar hij
1949-07	concentratiekamp	12	60.000 vrienden in concentratiekampen terecht kwamen, vormde zich hier in Berlijn weer een kleine groep,
1949-07	nazi	12	de door de Nazi's ingevoerde verscherpingen nog van kracht zijn. Daardoor komt' het, dat
1949-08-09	nazi	10	jaren van het nazi-dom met zijn z.g. „Volksgemeinschaft“, de tegenwoordige Duitsers
1949-08-09	nazi	10	reeds vóór de nazitijd het geval was, dat zich groepen en groepjes vormen die
1949-08-09	nazi	11	tijd van de nazi's, waardoor de naam van Duitsland in de gehele wereld in
1949-10	nazi	6	die van het nazi-barbarisme, de meest beschamende terugval van onze moderne beschaving. Maar
1949-10	nazi	6	is, dat de nazi-bandieten de mensheid een weldaad hebben bewezen door deze massale
1950-03	fascis	6	Calvinisme, Communisme en Fascisme. Maar wat is nu homosexualisme ? Mannenliefde noemt de schrijver
1950-04	nazi	3	stil staan. Een Nazi-wet n het laatste hoofdstuk, VI, „Homosexualiteit“, krijgen 1
1950-04	nazi	3	8 175-een Nazi-wet notabene - voorgesteld de strafbaarheid van homoseksuele handelingen uit
1950-05	nazi	12	collaboratie of aan nazi-propaganda (zouden) hebben schuldig gemaakt. Onder hen vindt men
1950-06	concentratiekamp	8	Men wil dus concentratiekampen inrichten. Moet in dit verband worden begrepen, dat het rapport
1950-08	nazi	5	het voorbeeld van naziDuitsland te volgen? Natuurlijk begrijpt ieder weldenkend mens dat homosexualiteit en
1950-12	nazi	7	liever aan de Nazi-wetten te houden, en deze beklagenswaardige agenten uit Bonn werken
1951-01	fascis	3	brute geweld van fascistische barbarij en Japanse imperialistische roofzucht, we ons nog schrap moeten
1951-06	nazi	8	het docteur François Nazier, die onmiddellijk antwoordde met het vijandige geschrift „l'Anti-Corydon“,
1951-06	nazi	10	Het onderwerp was Nazidom, bijzonder discutabel dus en voor een Nederlander vanzelfsprekend buitengewoon interessant.
1951-11	concentratiekamp	8	afgemaakt in de concentratiekampen. Dr Magnus Hirschfeld had in 1930 Duitsland reeds voor goed
1951-11	nazi	8	Wij bedoelen de Nazi-revolutie van Adolf Hitler in het vroege voorjaar van 1933.
1951-12	concentratiekamp	5	geslacht“ in de concentratiekampen, gepaard aan een verafgoding van de homophile dichter Stefan George,
1951-12	concentratiekamp	6	overleefden, konden de concentratiekampenv erlaten en hun gevangenskleding, getooid met de lila driehoek, voor
1951-12	nazi	5	homophielen onder het Naziregiem W ie ZOU denken, dat het nu wel voor goed

1951-12	nazi	5	Hellbach. En de Nazi's hebben er in gezwelgd. De afgodische verering voor de leiding
1951-12	nazi	5	verwonderlijk, dat de Nazi's deze dichtregels van toepassing verklaarden op hùn „Führer“ en
1951-12	nazi	5	de geschriften der Nazi's. Is het nu niet onbegrijpelijk, dat toveel „Weiber“ en
1951-12	nazi	5	„Spiessbürger“ het Naziregim met hart en ziel hebben gesteund? Neen, dat is begrijpelijk,
1951-12	nazi	5	kopstukken uit de Nazileiding: „Jeder dritte ist so.“ Was de stafchef Ernst Röhm
1952-07	concentratiekamp	11	aanleg in een concentratiekamp gezeten. Kortgeleden was hem zijn betrekking opgezegd, omdat men „
1952-10	fascis	8	The psychology of Fascism“: „Many of the forces of the Crusaders „were
1953-02	nazi	4	is om hap: nazi: Uc tweede -p'-a-aLL- > te verwijzen, dat
1953-04	nazi	7	Juist als in Nazi-Duitsland gaan ook hier rassenhaat en Sexuele inhibities hand in
1953-05	nazi	13	het naziregim geannexeerd en zelfs vurig vereerd. Vier jaar later in 1937,
1953-06	concentratiekamp	5	goed als een concentratie van onze geldmiddelen in deskundige handen binnen afzienbare weken een
1953-06	concentratiekamp	5	zal een sterker concentratie van verantwoordelijkheid noodzakelijk zijn. Ook deze dagen zullen vrijwel uitsluitend
1954-03	concentratiekamp	3	socialisme ondanks de concentratiekampen en de rose driehoeken, en van burgerlijke decadentie ondanks de
1954-05	nazi	2	die der Duitse naziwetten, ofschoon de toepassing uiteraard door verschillen wordt gekenmerkt. Maar onverdeeld
1954-09	concentratiekamp	5	En in het concentratiekamp waar ik, na de Japanse bezetting van Java, de verdere
1954-12	concentratiekamp	12	uit een innerlijke concentratie, zodat de to'eschouwe; telkens opnieuw zich met deze figuur
1955-01	concentratiekamp	12	om in een concentratiekamp. De psychologische scholen hadden jaren lang vrij spel en ZO
1955-01	nazi	12	het misbruik, dat Nazi-Duitsland ervan maakte. Serieuze Duitse onderzoekers werden in de emigratie
1955-03	nazi	14	woestijn der dorre redenazie - nu helaas verloren. Hoe dit rij: nu men er
1955-06	nazi	5	of tegen de nazi's, maar veel eerder positief gericht op een betere wereld voor
1955-07-08	concentratiekamp	17	homophielen, die in concentratiekampen omgekomen zijn blijven herdenken en daarbij de zekerheid hebben, dat
1956-04	fascis	10	en de hele fascist vóór de oorlog voor de intellectuelen, tot wie hij niet
1956-04	nazi	4	ijver, waarmede de Nazi's jarenlang een minderheid beschuldigd en vervloekt hebben. Wij homophielen willen
1956-09-10	nazi	25	Europa van het Nazidom hebben bevrijd, weer eens op te halen. (Bantam Giant
1956-12	concentratiekamp	3	laatste oorlog, in concentratie-kampen, die op een zeker ogenblik in staut waren tot
1957-01	fascis	3	de haat der fascisten zowel als de onvergankelijke liefde der opstandigen. Deze zaken staan
1957-01	nazi	13	Berlijn en de Nazi-brand, met een indringende en prachtige beschrijving van de bedreigde
1957-02	nazi	5	waanzin van het Nazidom de Duitse natie in de schoenen te schuiven, dan ben

1957-07-08	nazi	11	toch op de denazificering van het leger in Duitsland uit zijn geweest - en
1957-09	nazi	8	overblijfsel uit de Nazi-tijd, maar was in zijn toenmalige vorm nog vrij redelijk.
1958-04	fascis	3	leide en waarin fascisme en communisme tot gevaarlijke en noodlottige bloei kwamen. In deze
1958-11	concentratiekamp	3	de kunsten, verbanningen, concentratiekampen, zuiveringsprocessen, doodvonnissen. Agressiviteit, woede, vernietigingsdrift, kortom haat, in naam van
1958-11	nazi	3	zo is. De nazi's koesterden een herrenschemmige liefde voor waarden dan schoonheid in de
1959-01	nazi	14	de bestialiteit der Naziterreur worden gezien en eveneens de soms ook nodeloze vervolging en
1959-02	nazi	7	van een „combinazione” voor elkaar gekregen had. De wederpartij was een „pederasta”,
1959-02	nazi	7	juist de „combinazione” was gemaakt. Enzo was teruggegaan naar zijn vriend de „
1959-02	nazi	8	lire. „Bella combinazione, non è vero ?” Ja, prachtig. Een blijspel. Ik lachte
1959-07-08	fascis	20	zijn absoluut geen fascist; het zijn homoseksuelen van uiteenlopende leeftijden uit de arbeidende klasse,
1960-09	nazi	15	verzamelingen door fanatieke nazi's in het jaar 1933. Na een wereldreis (1930 -
1960-10	concentratiekamp	13	de maatschappij in concentratiekampen opgesloten). Een volwassen homoseksueel, die zich vergriipt aan een minderjarige,
1960-10	nazi	13	(Onder het nazi-regime werden homoseksuelen als gevaar voor de maatschappij in concentratiekampen
1961-01	concentratiekamp	2	nazi's naar hun concentratiekampen gesleept werden herinnert zelfs dat niet. Niemand weet hoevelen het
1961-01	concentratiekamp	4	of in de concentratiekampen omgebracht. Dat ook dit niets heeft geholpen bemerkt men wel
1961-01	fascis	2	uit en het fascisme is vernietigd!” en een nieuwe wetgeving stelde zowel het seksueel
1961-01	nazi	2	die door de nazi's naar hun concentratiekampen gesleept werden herinnert zelfs dat niet. Niemand
1961-01	nazi	2	reageren, wanneer men Nazi's en homoseksuelen als één en hetzelfde voor kon stellen. Met
1961-01	nazi	4	daarvan luidden de Nazi's in Duitsland de grootscheepse jodenvervolging in welke plaats vond in
1961-06	nazi	6	a.: „De nazi's gingen in hun overwaardering van het ras zo ver, dat
1961-08	fascis	7	Het was een fascistische opvatting, waarvan ik de sensatie tot nu toe nog nooit
1961-09-10	fascis	14	niet te zeggen fascistisch, die het van schandaal en sensatie moeten hebben) dwaze stukjes
1961-09-10	fascis	14	kwam er een neofascistisch kamerlid met een wetsvoorstel, dat nog niet in behandeling is
1961-09-10	fascis	15	en uitscheldt voor nazifascist; zelfs vergelijkt men hem met een monster als Eichmann „
1961-09-10	nazi	15	en uitscheldt voor nazifascist; zelfs vergelijkt men hem met een monster als Eichmann „
1961-09-10	nazi	20	ontslagen door de nazi's, emigreerde hij naar de Verenigde Staten, waar hij o.a.
1962-02	concentratiekamp	2	verdelgenswaardige categorie in concentratiekampen uit te roeien. En een van de eerste daden van
1962-02	fascis	13	door het opkomend fascisme in Italië. Door deze misplaatste associatie doet zijn verhaal schijnheilig

1962-04	fascis	3	uit, en het fascisme is vernietigd!" Hitler echter liet dat niet op zich zitten
1962-04	fascis	3	roeien zonder het fascisme schade te berokkenen. In Rusland werden, zoals dat thans ook
1962-04	nazi	3	Röhm. De hele Nazi-partij kon daarmee als homofiel gedoodverfd worden! Inderdaad slaagde hij,
1962-06	concentratiekamp	14	bestaan in een concentratiekamp hoort tot het afschuwelijkste dat zich laat denken; de lectuur
1962-06	fascis	19	als Joods anti-fascist door Mussolini naar dit ellendige oord verbannen, die vaderlijk met
1962-07-08	nazi	14	(Wolliston), de Nazi's en de antisemieten, een zeer groot deel der rechercheurs en
1962-09	nazi	4	in het Museo Nazionale te Napels. Het toont ons de godin haar kleed optillend
1963-01	nazi	16	was dapper anti-Nazi geweest; zijn vader door het Nazi-proletendom opgehangen. Maar
1963-01	nazi	16	der door het Nazi-proletendom opgehangen. Maar George was in de H.J. geweest.
1963-05	fascis	6	alle kanten het fascisme dreigend de kop opsteekt? Een joods meisje uit Israël (
1963-06	nazi	11	verwerping van de nazistrafparagraaf luidt onverkort: Twee maal gedurende zijn veelbewogen leven heeft de
1963-10	concentratiekamp	10	de handeling: de concentratiekampen in de jaren '33-'45. Hoe kwamen zij daar
1963-10	fascis	9	voor „Communisten, fascisten, andere isten of wie dan ook, die bereid zijn zelf
1963-10	fascis	11	zebub. b) een fascist, c) een nazi, d) een landverrader, e) een godloochenaar, en
1963-10	nazi	11	fascist, c) een nazi, d) een landverrader, e) een godloochenaar, en géén weerzinwekkende zondaar
1964-01	fascis	2	ANALYSE VAN EEN FASCISTISCHE RENAISSANCE Het maandblad van de Ned. Ver. voor Seksuele Hervorming
1964-01	fascis	3	van het fascisme?B. ANGELO aangetoond dat de termen waarin deze veroordeling wordt
1964-01	fascis	3	die van het fascistische Volk en Vaderland van voor en tijdens de laatste wereldoorlog.
1964-01	fascis	20	renaissance van het fascisme . 2 Radioprogramma over homofilie . 4 Een onderzoek onder
1964-02	nazi	12	Rolf. Die neuen Nazis, door James F. Kearful. Dit artikel geeft een goed overzicht
1964-04	nazi	4	op Joden door Nazi-Duitsland." De volgende opmerking van de auteur kan ons wellicht
1964-05	fascis	14	— en de fascistische marsgroepen, met zulk een prachtige techniek, en zo'n voor niets
1964-06	concentratiekamp	16	homoseksualiteit in de concentratiekampen van wereldoorlog II). WETENSCHAPPELIJKE BOEKEN Juvenile Prostitutes in Nairobi door
1964-09	nazi	19	over Die Neuen Nazi's is weggelaten dat dit een vertaling is van een artikel

1949-01 nazi /kamp / oorlog / duits

Klimmer: Een arts over onjuiste bestraffing van homosexualiteit p 11 Bekend is, hoe Nazi's uit fanatisme en haat, de homoseksuelen als minderwaardigen en misdadigers bestempelden, hen

castreerden en in concentratiekampen vernietigden. Daartegenover hebben wij de plicht, wetenschap en menselijkheid te waarderen.

Onder homosexualiteit verstaat men de liefde van mannen en vrouwen voor het eigen geslacht, naast onverschilligheid tegenover het andere. Deze liefde vertoont dezelfde zielsopwindingen als die tussen man en vrouw, en is evengoed onderhevig aan edele en tragische hartstochten.

Ze komt voor in alle tijden, in alle landen en bij alle volken; ze kan verschillende oorzaken hebben en ontwikkelt zich meestal op dezelfde wijze als de liefde tot het andere geslacht, uitgezonderd dat bij de laatsten de lichamelijke aanleg meer naar voren treedt, terwijl de psyche-analisten de homosexualiteit tot een in de kindsheid ontstane remming van de ziel terugvoeren.

Dit alles is echter alléén van wetenschappelijk belang. De sociale beoordeling wordt daardoor niet nadelig beïnvloed. Het gaat in geen geval om kwaad. De homoseksuelen zijn aan het ontstaan van deze gewijzigde vorm van hun driften onschuldig, en waar geen schuld is, kan ook niet gestraft worden.

Het is onjuist, de homoseksuelen door dwang tot het sluiten van een huwelijk 'te nopen.

Hun huwelijken zijn meestal ongelukkig en ten aanzien van het verminderen der bevolkingsaanwas van veel minder belang dan hun ongehuwd-blijven.

Het gevaar van de homosexualiteit, dat speciaal door de Nazi's naar voren werd gebracht, wordt juist weggenomen doordat de homoseksuelen zichzelf niet vermeederen.

Ook uit medisch oogpunt is er geen aanleiding om homoseksuele handelingen te straffen. Veelvuldiger zien wij, medici, steeds weer zware schade aan de gezondheid toegebracht

tengevolge van de sociale minachting en strafrechterlijke vervolging:

Daarom hebben vooruitstrevende artsen steeds het wetsartikel § 175 StGB *) dat straffen uitspreekt tegen vrijwillige handelingen tussen mannen, veroordeeld.

Dr Klimmer Zenuwarts : artikel uit Der Kreis

1949-02 oorlog - niks

1949-03 kamp / oorlog

Homoseksuelen in uniform [Amerikanen] overname van een artikel uit Der Kreis

1949-04 / duits - niks

1949-05: niks

1949-06 nazi / kamp / oorlog / duits = allemaal nav overlijden Thomas Mann

1949-07 nazi / kamp / duits

Akantha: Brief uit Berlijn ... Onmiddellijk na het ineenstorten van het nationaal - socialistische terreur - regiem, waardoor **ca. 60.000 vrienden in concentratiekampen terechtkwamen**, vormde zich hier in Berlijn weer een kleine groep, die de actieve strijd tegen de nog steeds bestaande schandelijke paragrafen 175 en 175a opnieuw begon.

1949-08-09 nazi / duits

Vervolg brief van Akantha maar dat gaat meer over de naoorlogse periode in Duitsland

1949-10 nazi / oorlog / duits

JODEN, NEGERS én HOMOPHIELEN door BOB ANGELO, //

Althans in de twintigste eeuw zijn dat de voornaamste drie minderheidsgroeperingen, die op

'gezette tijden in de blanke wereld tot. schietschijf worden uitverkoren en meermalen hebben ervaren hoe de werkelijke betekenis van het woord pogrom is. Voor de Negerbevolking ligt dit dramatische punt ongeveer in de periode, waarop de slavernij .plaats heette te maken voor een zwarte emancipatie, Daartegen de „blanken” zich verzetten en voor de Joden is deze weg van het lijden al bijna zo oud als de geschiedenis van Israël zelf. En in onze verbeelding bestaat er ook geen zwaarder tijd dan die van het nazi-barbarisme, de meest beschamende terugval van onze moderne beschaving. Maar deze wellicht ,ook.zwaarste vervolging aller.

.... Onze jeugdige Berlijnse briefschrijver 1 medisch student - 'publiceerde' in het voorlaatste nummer. een cijfer van het aantal gevoelsgenoten dat naar voorzichtige schatting in Duitse vernietigingskampen is omgekomen. Zestigduizend mannen en vrouwen zijn om hun anderszijn de dood ingejaagd. Er is nog geen dagblad geweest 'dat het ooit nodig heeft gevonden ook daar de aandacht op te vestigen.

1949-11 kamp / oorlog / Duits

Vermelding bij een herdenking van Jacob Israel de Haan

1949-12 oorlog - niks tijdsaanduiding

1950-01 / Duits - niks - algemeen

1950-02 oorlog / Duits niks - algemeen

1950-03 - fascis / kamp / Duits –

In een bespreking van D.O. Dijkshoek : Homosexualiteit, bijbel en maatschappij

1950-04 nazi / kamp / oorlog / Duits

De vrijheid bedreigd / B.A. nav katholiek rapport Centrum voor Staatkundige vorming // Een Nazi-wet. In het laatste hoofdstuk, VI, „Homosexualiteit”, krijgen we een staaltje van „christelijke chariteit”, want daarin wordt, in navolging van de Duitse Par 175-een Nazi-wet notabene - voorgesteld de strafbaarheid van homoseksuele handelingen uit te breiden tot alle leeftijden. Ook de minderjarige wordt in dit amendementontwerp strafbaar, want, zo zegt het rapport: „Niet alleen is de minderjarige niet altijd onschuldig, heel dikwijls is hij juist de verleider”

Boekbespreking vernietigend van Zuster ter Zee : roman / Adriaan van der Veen.

1950-05 nazi / kamp / oorlog

Behalve de voorkant hiernaast ook:

P 11 PDF over Abel Hermant:

De laatste jaren is deze voor ons wel belangrijke auteur nog meer in het vergeetboek geraakt. In 1944, na de bevrijding werd Abel Hermant, die toen 82 jaar oud was, door het Comité National des Écrivains (C.N.E.) op de 'lijst geplaatst van schrijvers, die zich aan collaboratie of aan nazi-propaganda (zouden) hebben schuldig gemaakt. Onder hen vindt men eveneens onze beroemde gevoelsgenoot Marcel Jouhandeau, die onder de bezetting zijn *Le Pêril Juif* publiceerde.
EVERT WERENDONCK

1950-06 / kamp / oorlog / Duits

p6-8 bespreking van een commentaar van E. Brongersma in het Katholiek Juristenblad **VERNIETIGEND OORDEEL VAN EEN R.K. ADVOCaat // De commissie zou degenen, die zich niet voldoende tegen hun aanleg verzetten, uit de ,samenleving willen verwijderen**, Over de mogelijkheid van castratie, voor de betrokkenen dan nog de zachtste oplossing, die in sommige van deze gevallen ook door de katholieke moraaltheorie gebillijkt wordt, spreekt zij niet eens. Men wil dus concentratiekampen inrichten. Moet in dit verband worden begrepen, dat het rapport openlijk hulde brengt aan het nationaal-socialistische Duitse strafrecht.. op het stuk van homosexualiteit ? Het zou eerlijk zijn geweest, hier dan ook nog met waardering te gewagen van de wetgeving van Sovjet-Rusland, dat immers sinds 1 April 1934 een soortgelijke strafbepaling heeft ingevoerd, als de commissie-Van Haren bepleit. Deze bepaling luidt, in de vertaling van Luis Jimenes de Ausa: „El comercio carnal del hombre etc.

1950-07 / kamp / oorlog

Tilo bespreekt het werk van Josepha Mendels Rolien en Ralien 'en je wist het toch', maar de oorlog komt daar alleen als tijdsvermelding voor

1950-08 nazi / kamp / Duits

[Verwijzing naar MacCarthy periode nav een artikel in der Kreis](#)

Toch zou niemand eraan denken de doofstomme, de blinde of de kreupele voor slecht aan te zien of voor staatsgevaarlijk. Wat bezielt Acheson om het voorbeeld van naziDuitsland te volgen? Natuurlijk begrijpt ieder weldenkend mens dat homosexualiteit en staatsgevaarlijkheid niet noodzakelijkerwijs hand in hand moeten gaan. Er zullen waarschijnlijk wel homoseksuelen zijn die spionnagediensten verrichten in Amerika voor een buitenlandse mogendheid. Er zullen echter even waarschijnlijk veel meer heterosexuele spionnen rondlopen. Het blijkt ons voor de openbare veiligheid van Amerika van veel groter belang dat men gaat beginnen met deze op te pakken en vast te zetten, want percentsgewijs zal men dan ongetwijfeld veel meer Staatsgevaarlijke in handen krijgen.
De Amerikaanse hoge functionarissen zijn

DE NIEUWSTE SLACHTOFFERS VAN DE AMERIKAANSE SPIONNAGE HYSTERIE

Toen de chef Personeelafdeling van het Staatsdepartement Peurifoy enige weken geleden bekend maakte dat 91 ambtenaren wegens hun homophiele inslag ontslagen waren, hoopte hij daarmee de door de McCarthy-groep reeds aangekondigde actie tegen „geperverteerden” in zijn ministerie, een slag voor te zijn geweest. Maar de Republikeinen die geen middel te minderwaardig schijnt om de Trumanregering in discredit te brengen bij de kiezers, lieten de netelige kwestie desondanks nog niet met rust. De Senatoren Wherry van Nebraska en Hill van Alamba hielden eerst op eigen gelegenheid een soort vooronderzoek en kregen het er de afgelopen week door, dat de Financiële Commissie van de Senaat een onderzoek van het gehele probleem gelastte.

In ieder geval is men het in het Republikeinsche kamp er wel over

Vriendschap 1950-09 / kamp / oorlog - niks - tijdsverwijzingen

1950-10 kamp / oorlog - niks - algemeen

1950-11 kamp / Duits - niks

1950-12 nazi / kamp / Duits

PRINCIPIËLE WAARNEMINGEN EN CONCLUSIES GESTAPO-MANIEREN BIJ ONDERVRAGINGEN VAN AMERIKANEN IN DUITSLAND Dit artikel behandelt de verhoudingen in Duitsland, doch het is evenzeer van belang voor elk ander land. Wij drukken het daarom in zijn geheel af. Redactie.

....

In Frankfort a/M woedde in het begin van September een ware golf van arrestaties met huiszoekingen, inbeslagname van tijdschriften, brieven enz. De Frankforter politie hield zich op een afstand. De arrestaties, zo heette het, zouden door rechercheurs uitgevoerd worden, die uit de Bondshoofdstad Bonn gezonden waren. Het zou aan bepaalde kringen, rond de katholieke Bondskanselier dr Adenauer, in Bonn bekend zijn, dat Sociaal-Democratische afgevaardigden binnenkort een voorstel zouden willen indienen tot herziening van de in Duitsland geldende onmenselijke wetten; de zogenaamd christelijke kringen schijnen zich echter liever aan de Nazi-wetten te houden, en deze beklagenswaardige agenten uit Bonn werken nu om „tegenmateriaal” te verzamelen.

1951-01 fascis / Duits - niks - algemeen

1951-02 kamp / oorlog / Duits - niks - algemeen

1951-03 Niks

1951-04 kamp / Duits

Ernstige waarschuwing I

Steeds meer komen ons gevallen ter ore, waar bij op grond van een zedendelict gedetineerden wordt aangedrongen zich te laten castreren, dikwijls zelfs met de belofte van spoedige of onmiddellijke invrijheidstelling. 'Ook nemen wij meer en meer kennis van gevallen waarbij medici homophiele

patiënten adviseren, zich te laten castreren, ook zonder dat daarvoor een dringend medische indicatie bestaat.

Wij protesteren met kracht tegen deze aantasting der menselijke waardigheid en persoonlijkheid, alsmede tegen het misbruik van geestelijk- of zedelijk overwicht tegenover mensen die in de een of andere materiële- of morele dwangpositie zijn geraakt. Bovendien verzoeken wij een ieder, ervaringen als hierboven bedoeld, onverwijld ter kennis te brengen van het Hoofdbestuur, resp. nimmer tot castratie te laten overgaan zonder advies te hebben ingewonnen van de medische medewerker van het C.O.C. Alle correspondentie hierover richt men in vol vertrouwen aan onze algemeen voorzitter, Bob Angelo persoonlijk, Postbus 542, Amsterdam.
HET HOOFDBESTUUR

1951-05 kamp / Duits - niks - algemeen

1951-06 nazi / kamp / oorlog / Duits niks – algemeen

1951-07 / oorlog niks - algemeen

1951-08 / oorlog / Duits niks - algemeen

1951-09 kamp / oorlog / Duits - niks – algemeen

1951-11 nazi / kamp / oorlog / Duits

In Artikel Arent van Santhorst: p 8: Wij bedoelen de Nazi-revolutie van Adolf Hitler in het vroege voorjaar van 1933. Dr Magnus Hirschfeld's instituut en museum werden verwoest, zijn kostbare bibliotheek verbrand. Het zogenaamde „Gesunde Volksempfinden“ bleek in de praktijk synoniem met de reinste barbarij: De schone vrijheid had slechts vijftien jaar mogen duren. Al onze prominente figuren, voorzover daartoe in staat, namen de vlucht, de overigen werden afgemaakt in de concentratiekampen. Dr Magnus Hirschfeld ...

Bespreking van **De vier doden : roman / A.H.**

Nijhoff. door F. van Mechelen: BOEKBESPREKING

„De vier doden” door. A. H. Nijhoff Uitg. Em. Querido, .Amsterdam, 1950. Prijs: f 8,90. Zeker een boek dat onze .... Deze roman, die in de laatste oorlog speelt, speelt grotendeels in de herinnering; de schrijfster vereenzelvigd zich ...

1951-12 nazi / kamp / Duits

Een halve eeuw van strijd - 1896-1946 IV: De homofielen onder het Naziregime door Arent van Santhorst p 5-6 en 10

.... De homofielen die de ramp overleefden, konden de concentratiekampen verlaten en hun gevangenskleding, getooid met de lila driehoek, voor goed afleggen. Maar wat zich handhaafde was de beruchte Par 175, een paragraaf, die de Nazis verscherpt pleegden toe te passen, ook in de bezette gebieden. De strijd voor rechtsgelijkheid is derhalve....

De avond van de laatste dag van mijn verblijf mocht ik, dank zij mijn zich veel moeite getroostende gastheer, doorbrengen in een kring van enkelen onzer die geregeld bij elkaar komen om te discussiëren over de belangrijke gebeurtenissen van de dag of om te luisteren naar muziek. Het grappige was dat ook hier de tegenstelling Beieren—Prui-sen in het brandpunt stond. Binnen deze kleine groep ontstond, aangevonkt door de tegenstelling, een levendige discussie die toch wel weer degelijk wees op militantheid van de geest. Het onderwerp was Nazidom, bijzonder discutabel dus en voor een Nederlander vanzelfsprekend buitengewoon interessant.

Om hier nu toch een waardeoordeel aan te bevestigen: dat de geesten zich hier scherpten en met energie elkaar bestreden (weliswaar over een ons niet direct betreffend onderwerp), was verheugend. Misschien is er een uitvalspoor naar het doel dat ons allen voor ogen staat, óók onze gevoelsgenoten in Duitsland.

∩ D.

Figuur 1 1951-06

1952-01 / oorlog / Duits

Ervaringen en beschouwingen vaneen militair psychiater / Jon D. Campbell in JAMA 146, no 2, p 87 ev //

in het 5e hoofdstuk over „Homosexuelen in de militaire dienst”, bepleit dr Campbell, dat een meer biologische en menselijker houding aangenomen

.... Gedurende Wereldoorlog II, toen de militaire dienst bewust werd van het grote aantal homoseksuelen in zijn midden, was een ware heksenjacht-campagne er het gevolg van, in sommige gevallen homoseksuele groepen oprollend, doch in andere gevallen nieuwe problemen, lasten en ongemakken scheppend. Sommige enthousiastelingen ontwikkelden in hun griezeljacht, een „heiliger-dan gij”-houding: Zij achtten zich bevoegd homoseksuelen te betrappen en hun clubs uit te roeien, zonder de verschuldigde achtung voor burgerlijke rechten in acht te nemen. De situatie benaderde nagenoeg een toestand van massa-hysterie. Verschillende malen werd mij gevraagd een officier of een manschap ter observatie ...

1952-02 kamp / Duits niks

1952-03 / Duits niks

1952-04 / Duits niks

1952-05 / Duits -niks

1952-06 kamp / Duits niks

1952-07 / Duits

Rolf Italiaander schreef : Das recht auf sich Selbst

... De „Lübecker Freie Presse” schreef uitvoerig over deze discussie: „De grootste belangstelling vonden de 2 laatste stukken. Rolf Italiaander brengt in „Das Recht auf sich selbst” het probleem van P 175, dus van de homo-erotische liefde, tot discussie. In ademloze stilte luisterde de zaal, toen een man van plm. 36 jaar oprees en verklaarde homofiel te zijn. Tot 1945 had hij wegens zijn aanleg in een concentratiekamp gezeten. Kortgeleden was hem zijn betrekking opgezegd, omdat men „dit” van hem te weten was gekomen. Hij voelt zich door de maatschappij rechtmatig achtervolgd (Interruptie: „Zes auteurs hebben een nieuw motief !”). Rolf Italiaander verklaarde, dat zijn

1952-08 kamp / oorlog / Duits (katholieke kamp)

p 10 In de serie van Arent van Santhorst over een halve eeuw strijd waaiert het verhaal overal heen. **Onder het kopje Tachtigjarige oorlog :**

Herhaaldelijk is in de loop der historie gebleken, dat krijgsumoer groter vrijheid en veiligheid waarborgt voor de homofielen. De laatste generaties hebben dit ervaren tijdens de mobilisatieperiode gedurende de eerste wereldoorlog en ook de tweede wereldoorlog garandeerde betrekkelijke veiligheid voor de onzen. Er staan grotere belangen op het spel, die de aandacht van de betrokken autoriteiten afleiden en dat brengt verademing bij de bedreigden. In vroeger eeuwen is dat precies zo geweest. Toen prins Frederik Hendrik in het najaar van 1629 de stad ‘s-Hertogenbosch veroverde op de Spanjaarden, bevond er zich onder zijn troepen een dapper soldaat, die Hendrik Schuur heette. Hij was tegenover de dames nogal een Don Juan, maar het merkwaardige was, dat deze dappere soldaat geen man was, maar een vrouw!

1952-09 kamp / Duits (katholieke kamp)

1952-10 fascis / kamp / oorlog / Duits

Verwijzing naar [Peter Nathan the psychology of Fascism](#): ,

1952-11 kamp / Duits niks

1952-12 kamp / Duits niks

1953-01 / kamp / oorlog

1953-02 / nazi / oorlog

Hoe kan dit? Zoeken op nazi en dan niks vinden; volgens de OCR-laag zit hier onder geen het woord nazi ...

beide sexen, die inderdaad zal blijven bestaan zolang de vrouw niet overstelpend aangetoond heeft dat haar lichamelijke geen voldoende criterium is om haar naar de tweede plaats te verwijzen, dat het een mythe is om haar vitale capaciteit in het biologi-

1953-03 tijdverwijzing

1953-04 / nazi -- algemene opmerking

1953-05 / nazi / kamp / oorlog - niks algemene opmerking

1953-06

1953-07 / oorlog - tijdverwijzing

1953-08

1953-09 / oorlog - tijdverwijzing

1953-10 / kamp / oorlog - tijdverwijzing

1953-11 / oorlog- tijdverwijzing

1953-12

1954-01 / oorlog - tijdverwijzing

1954-02 / kamp

1954-03 / kamp

De homoseksueel, de aristocraat en revolutionair / D Mauroc

Als aristocraat tengevolge van zijn individualisme, als revolutionair tengevolge van zijn verwerping door alle . maatschappelijke stelsels, is de homoseksueel zowel de Jood als de Neger van onze wereld, de bij voorbaat vervloekte en de niet opgenomen, de anarchist en de gelouterde. Achtereenvolgens, zelfs tegelijkertijd, wordt hij beschuldigd van' nationaal-socialisme ondanks de concentratiekampen en de rose driehoeken, en van burgerlijke decadentie ondanks de toenemende veroordeling van kerk en staat.

1954-04 / kamp / oorlog - tijdverwijzing of christelijk

In een bespreking van een artikel van Kinsey p62-64

Gedurende de afgelopen oorlog waren er vele duizenden mannen met een homoseksueel verleden, die zonder openlijke homofiele contacten zich zeer wel in leger en vloot konden handhaven, ofschoon toch enkelen stoornissen vertoonden door de beduchtheid, dat zij op een gegeven ogenblik hun aanleg zouden kunnen verraden en daardoor in moeilijkheden geraken met hun kameraden en meerderen. Sommigen hunner bezweken tenslotte en vroegen ontslag uit de dienst. Vele anderen daarentegen, waaronder ook zij, die hun homosexualiteit niet verheelden, bleven dienen in iedere

rang van leger en vloot tot aan het einde van de oorlog zonder noemenswaardige hinder voor hun bekwaamheid (gevechtswaarde), en zonder disciplinaire straffen op te lopen of in andere onaangenaamheden te geraken.

1954-05 / nazi / oorlog – tijdverwijzing

1954-06 / oorlog - tijdverwijzing

1954-07-08 / kamp / oorlog - tijdverwijzing

1954-09 / kamp / oorlog

In de cel, een vertelling door Max Delver // En in het concentratiekamp waar ik, na de Japanse bezetting van Java, de verdere duur van de oorlog had af te wachten, scheen het al niet beter te gaan. Van het ogenblik af dat ik hem had opgemerkt was er niemand van de ruim tweeduizend kampbewoners die mij meer aantrok, maar hij was even onbereikbaar als zijn voorgangers, de schooljongen en de collega op kantoor.

handhaaft, de onsmakelijke breed uitgesponnen sensatieberichtgeving in haar eigen pers aanvaardt. De Engelse wetgeving is t.a.v. de homo-erotische liefde allesbehalve mild en de strafbepalingen onderscheiden zich in beginsel nauwelijks van die der Duitse naziwetten, ofschoon de toepassing uiteraard door verschillen wordt gekenmerkt. Maar onverdeeld stort die gehele Engelse pers zich als een bloeddorstige wolf op de „crime against nature” en publiceert zonder blikken of blozen de foto's der aangeklaagden, hun leeftijden, adres, be-

Figuur 2 1954-05 p 2

1954-10 / oorlog- tijdverwijzing

1954-11 / kamp / oorlog - tijdverwijzing

1954-12 / kamp / oorlog - tijdverwijzing

1955-01 / nazi

p195-198 In artikel van Marc van Alphen 'Is homosexualiteit erfelijk bepaald?' op p 196:

De gehele Wetenschap der Anthropogenetica kreeg een morele knak, door het misbruik, dat Nazi-Duitsland ervan maakte. Serieuze Duitse onderzoekers werden in de emigratie gedwongen. En het ligt voor de hand, dat een emigrant, die zich in een gastland een nieuwe existentie moet opbouwen, niet licht zal beginnen met onderzoek op een gebied, waarop een zwaar taboe rust. Onze landgenoot Dr J. Sanders, die van joodse bloede was, kwam om in een concentratiekamp.

1955-02

1955-03 / kamp / oorlog

1955-04 / oorlog

Walk on the water / by Ralph Leveridge. Een soort korte samenvatting van dit boek dor Ro.? Oorlog met Japan

1955-05 / oorlog

1955-06 / nazi / oorlog

Voor ben, die op de avond van de 5e Mei niet op het bevrijdingsfeest aanwezig konden zijn, laten we hieronder de - enigszins bekorte - tekst volgen van de rede, die Joop van Delft, lid van het hoofdbestuur, voor ons heeft gehouden.

Eén van mijn beste vrienden zei kortgeleden tegen mij, dat hij het telkenmale herdenken van het beëindigen van de Duitse bezettingsperiode feitelijk een paskwil vond.

Immers, merkte hij op, het accent wordt elk jaar opnieuw verkeerd gelegd. In speeches, artikelen in tijdschriften en bladen, herdenkingsbijeenkomsten enz. wordt wel uitvoerig stilgestaan, bij hen, die door oorlog en bezetting van ons zijn heengegaan, niet minder uitvoerig wordt dan tevens - en met grote zelfgenoegzaamheid - geconstateerd hoe we, materieel gesproken na de bezetting, goed geboerd hebben, maar de bevrijding van de geest, het loskomen uit de banden van vooroordeel, het gekoppeld zijn aan redeloze driften, wordt nauwelijks of geheel niet gememoreerd.

In deze voor velen van U wellicht wat cynisch aandoende opmerking, schuilt naar mijn gevoel toch heel veel waars en in ieder geval bevat ze een goede suggestie nu wij ons een enkel ogenblik willen bezig houden met de periode 1940-1945 en die van 1945-1955.

Ik heb geleerd, dat een mens, die zich zo vrij weet en dit dan niet speciaal op 5 Mei, geestelijk niet geschaad kon worden door de manipulaties van de Duitser, hoe onaangenaam en vaak hoe afschuwelijk deze ook waren. Ik zie de werkelijk vrije mens als supérieur aan deze bedreigingen. Wat is een werkelijk bevrijd mens. Zou één van ons kunnen verklaren, dat hij of zij zich inderdaad volkomen en altijd vrij weet? En hoe vrij? Vrij in de zin van geen zorgen hebben, zich te hebben bevrijd of misschien alleen maar te hebben ontdaan van maatschappelijke normen of vrij door zich bevrijd te weten van alles wat onecht en onwezenlijk is?

Wat is wat niet echt is, niet wezenlijk is, belemmert ons in de ontplooiing tot een vrij mensenkind, dat slechts dan het leven goed aan kan als de onvrije ballast overboord is gezet. Ik geloof, dat één van de grote verdiensten van het COC is, dat het de serieuze zoeker in staat stelt te leren beoordelen wat echt is en wat on-echt, wezenlijk en onwezenlijk, wat ballast is en wat niet.

Soms fantaseer ik, dat het mogelijk is om, en nu wil ik mij even tot onze eigen kleine wereld bepalen, zo maar mensen om je heen te groeperen met wie je volkomen eerlijk kunt omgaan. Aan wie je alles kunt zeggen, zoals je het ziet en zoals je het meent.

Maar behoeft dit nu eigenlijk wel gefantaseer zonder meer te zijn? Ik ben oprecht dankbaar, dat ik mag zeggen in het COC vrienden te hebben gevonden, die er inderdaad naar streven het verkeer met hun relaties te onderhouden.

Deze vrienden leven niet gemakkelijk. Integendeel. Het kost oneindig veel meer om tegenover een goede vriend hard te zijn dan tegenover iemand, die je min of meer onverschillig laat. Laten we ons voornemen om voortaan aan het passieve begrip „bevrijding” een actieve betekenis te geven, nl. zelfwerkzaam te zijn om geestelijk vrij te zijn.

Ik heb in het begin van mijn betoog doelbewust een splitsing gemaakt tussen 1940-1945 en 1945-1955. Hoe ellendig de oorlogsjaren voor de wereld ook geweest zijn, toch kan ik meer sympathie hebben voor deze periode dan voor het tijdvak 1945-1955. Gedurende de bezetting werden we aan banden gelegd; materieel gezien waren het zeer harde jaren, maar er is toch ook iets naar voren gekomen, dat we in het vooroorlogse Nederland in het geheel niet kenden, nl. dat hartverwarmende, tot grote gedachten en daden inspirerende gevoel van kameraadschap voor de medemens. O ja, vóór de oorlog heette Nederland ook een eenheid te zijn, hetgeen dan in het bijzonder tot uitdrukking kwam op Oranjedagen. Maar dit is, achteraf gezien, toch nooit meer dan een demonstratie zonder betekenis geweest, vergeleken met het zojuist aangestipte gevoel, dat ons innerlijk bewoog en ons moreel steunde in het besef, dat deze kameraadschap, deze solidariteit dit verantwoordelijk weten van mens tegenover mens een tastbare realiteit was. Alle onderlinge geschillen ten spijt. In de oorlog hebben we iets geleerd, leek het, van het zuivere verkeer tussen mensen, die van goede wille zijn. Het is mijn stellige overtuiging, dat de dappere vrouwen en mannen uit het verzet geïnspireerd werden tot het riskeren van hun leven in de overtuiging, dat ze meewerkten aan het tot stand komen van een geheel nieuwe zienswijze op het leven. Gelijk velen van ons zullen ook zij eerder gevoeld hebben, dat het mogelijk moest zijn met elkaar een goede maatschappij te vormen; het individu wist echter niet hoe dit moest worden aangepakt.

Toen kwam er oorlog en bezetting en in deze negatieve periode kon een positieve corrigerende factor zich doen gelden. Velen zagen toen plotseling heel concreet wat ze moesten doen om hun idealen te verwerkelijken. En ze deden het en begonnen een verbitterde strijd te voeren. Dit strijden was niet geprojecteerd op de negatieve achtergrond van tegen iets, tegen een systeem of tegen de nazi's, maar veel eerder positief gericht op een betere wereld voor ons allen. Dit nu is het grote goed geboren in de donkerste uren van ons bestaan, tezelfdertijd tot wasdom gekomen, en tot iets supermenselijks uitgroeid maar helaas ook weer als een kaartenhuis in elkaar gezakt.

En hiermee zijn we aangeland in de na-oorlogse periode, waarvan we vandaag het tweede lustrum herdenken. Ik waag het te zeggen, dat alle bespiegelingen over nationale welvaart ten spijt, Nederland er beroerd voor staat. De historische verdeeldheid is niet alleen teruggekeerd, maar heeft zich na de

oorlog een geniepiger vorm aangemeten. Thans kennen we politieke groeperingen onderdak biedend aan vogels van diverse pluimage op basis van wederzijdse concessies. En waar concessies gedaan moeten worden komt het principe veelal in het gedrang.

Religieuze secten, in de oorlog door innerlijke bewogenheid gedreven tot samenwerken, samenstrijden, gunnen elkaar thans weer niet het licht in de ogen. Nog deze week hoorde ik van een onaangename incident in de plaats mijner inwoning i.z. het houden van een herdenkingsbijeenkomst. Een dominé, een kapelaan en een rabbi zouden gebroederlijk het woord voeren in het hervormde Godsgebouw. Totdat de dominé tot de ontdekking kwam, dat de reeds uitgenodigde kapelaan om de één of andere reden - waarschijnlijk omdat de man niet hervormd was - voor hem niet acceptabel was. Het feest ging door echter zonder de kapelaan. Ik heb mij persoonlijk als humanist geërgerd over het niet inviteren van een spreker uit de humanistische hoek. Hoe velen buiten-kerkelijken zullen hun hoogste goed voor land en volk hebben gegeven? Nu ons land weer welvarend heet, is het tolereren van een spreker, die de doden uit deze sector wil vertegenwoordigen, een te groot offer voor deze nog niet in de geest bevrijde burgers van bevrijd Nederland.

In deze intolerantie springt een parallel naar voren t.a.v. de homo-slachtoffers uit het achter ons liggende tijdperk. **Men kan veilig aannemen, dat hun aantal in de buurt ligt van dat der omgekomen Joden.** Ik herhaal de vraag, die Bob Angelo enige jaren geleden in een bevrijdingsspeech gesteld heeft: „heeft men ooit de zedelijke moed kunnen opbrengen onze omgekomen gevoelsgenoten publiekelijk te herdenken?”

Ons land is bevrijd en heet welvarend. Maar tienduizenden hebben geen woning. Wij als leden van een organisatie met een sociale strekking hebben de plicht hieraan objectief aandacht te schenken. Dus niet omdat wij zelf, veelal behorend tot de groep vrijgezellen, direct betrokken zijn bij dit afschuwelijke sociale vraagstuk, maar juist omdat wij die het gezinsleven ontberen, zo heel goed beseffen welke sociale consequenties het met zich brengt wanneer een mens geen eigen deur, geen eigen sleutel heeft. Een mens zonder eigen woning, waarin hij zich zelf kan zijn, kan zich niet ontwikkelen tot een geestelijk bevrijd mens. Nederland kan zich noch welvarend noch bevrijd noemen zolang deze sociale pest rondwaart!

Welvarend! Maar ondanks dat, moet er voor de nabestaanden van de slachtoffers uit de oorlog worden gecollecteerd. Maar ondanks alle moeilijkheden van het nu, zijn er stellig ook redenen tot dankbaarheid. Dankbaar kunnen we zijn b.v. om het grote geschenk, dat we als product van na de oorlog hebben ontvangen: onze organisatie; het COC. Ons werken en streven in de huidige vorm zou eenvoudig vóór de oorlog ondenkbaar zijn geweest. Dit legt ons wel zeer grote verplichtingen op. *Onze organisatie is gegrondvest op democratische basis en hoe zou dit ook anders kunnen waar ze het product is van het democratisch bestel waaronder wij - ondanks alle tekortkomingen die er aan kleven - Goddank weer mogen leven.*

Het volgende jaar bestaat het COC 10 jaren en we zullen dan kunnen zeggen tien jaar te hebben gestreden voor een goede zaak, misschien niet altijd gebruik makend van de meest geschikte wapenen, maar wel positief en integer ingesteld de strijd voerend.

Laten wij homofielen het kostbaar goed, belichaamd in het COC, met zorg omringen en beschermen tegen kwade invloeden van buiten en van binnen. Laten we bedenken, dat zij die vielen, vaak misschien volkomen onbewust, toch ook hun leven hebben willen geven om mogelijk te maken wat in het COC bereikt werd: VRIJHEID EN VERDRAAGZAAMHEID VAN ALLEN DOOR ALLEN.

1955-07-08 / kamp / oorlog

Harry van Rijswijk. - Hand in eigen boezem : over lafheid en zelfverguizing // Wij kunnen ons gelukkig prijzen, dat wij in onze drang naar vrijheid vorderingen hebben gemaakt. Twee maanden geleden herdachten wij de bevrijding van ons vaderland. Wij stonden twee minuten stil en dachten aan hen die ons ontvielen in een waanzinnige strijd tegen een waanzinnige vijand, die ons van al onze vrijheden had beroofd. Gelukkig hebben wij onze vrijheid - ook onze geestelijke vrijheid - teruggekregen. Wij dienen echter nooit te vergeten, dat deze vrijheid ons heeft bereikt over de lijken van hen, die het grootste offer brachten, dat een mens brengen kan. Wij willen geloven, dat zij niet voor niets gestorven zijn. **Wij zullen de vele duizenden homofielen, die in concentratiekampen omgekomen zijn blijven herdenken en daarbij de zekerheid hebben, dat wij met onze vrijheid verder gekomen zijn.** Wij zullen deze vrijheid niet misbruiken, maar wij zullen ook niet dulden, dat iemand, wie het dan

ook moge zijn, ons het recht om naar onze geaardheid te leven, ontnemt. Wij willen niets liever dan met onze heterophile medemens in verdraagzaamheid leven en wij vragen alleen, dat ons gevoelsleven zo niet begrepen dan toch gerespecteerd wordt. Wie uit onze etc.

1955-09 / kamp

1955-10 / oorlog

1955-11 / kamp / oorlog

1955-12 / oorlog

1956-01 / kamp / oorlog -

gaat over een toneelstuk Barak 8 speelt in een Frans krijgsgevangenkamp in Duistland

1956-02 / oorlog

1956-03 / kamp / oorlog

1956-04 fascis / nazi / oorlog

1956-05 / oorlog

1956-06 / oorlog

1956-07-08 / kamp / oorlog

1956-09-10 / nazi / kamp / oorlog

Bespreking van [The gallery / by John Horne Burns](#). door Harry van Rijswijk

1956-11 / oorlog

1956-12 / kamp / oorlog

1957-01 fascis / nazi / oorlog

J. C. P. ALBERTS [Christopher Isherwood: „GOODBYE TO BERLIN“. A Signet Book. „I AM A CAMERA“](#) heet de film, die naar dit in de ik-vorm geschreven boek is gemaakt. Isherwood is de camera, „met de geopende „shutter“, geheel passief optekenend en zonder te denken.“ Wat niet helemaal waar is, maar toch wel grotendeels. ....

1957-02 / nazi

Gerard van Velzen : de eenzaamheid van de moderne mens. // ... dubbel voetbalelftal door een brallende dictator tegenover een grote volksmenigte en men begrijpt, waar ik op doel. Het is natuurlijk heel gemakkelijk de waanzin van het Nazidom de Duitse natie in de schoenen te schuiven, dan ben je er meteen van af. Deze „furor teutonicus“ is ook bij andere volken aan te treffen. Denk maar eens aan de deining die de Dreyfusaffaire (1894--1906) in Frankrijk bij de volksmassa heeft vertocnd, waarbij zelfs een antisemitisme van de allerbedenkelijkste soort om de hoek kwam kijken ! Van beide verschijnselen is de achtergrond de ontwortelde, vereenzaamde volksmassa, als redeloos vee door angsten voortgedreven.

Omgekeerd is de grote Franse revolutie niet ontstaan uitsluitend door drang naar vrijheid onder de Fransen, maar omdat dit land door zijn beide laatste 18de eeuwse koningen 20 slecht bestuurd was, dat het onregeerbaar was geworden. In Pruisen lag het toen juist .....

1957-03 / oorlog

1957-04 / oorlog

1957-05 / oorlog

1957-06

1957-07-08 / nationaal- / oorlog

Hof te Karlsruhe spreekt zich uit ten gunste van een betwist wetsartikel -- overname van een artikel uit de NRC 24 mei 1957 ... [ZIT NIET IN DELPHER] De twee burgers hadden ook aangevoerd, dat de desbetreffende bepalingen, die onder Hitler in 1935 waren verscherpt en in de toen vastgelegde vorm door de nieuwe Westduitse staat zijn overgenomen, gebaseerd zijn op typisch-nationaal-socialistische gedachten.

Het constitutionele hof stelde zich op het standpunt, dat laatstbedoeld argument niet opging.

Strafbepalingen, waartegen de geallieerde militaire besturen in West-Duitsland voor '49

die toch op de denazificering van het leger in Duitsland uit zijn geweest - en het parlement geen bezwaren hadden, kon ook het constitutionele hof niet als willekeurig erkennen.

De paragrafen 175 en 175a zijn formeel niet opgeheven. ....

1957-09 / nazi / nationaal- / kamp / oorlog

1957-10 / oorlog

1957-11 / kamp / oorlog

1957-12 / oorlog

Harry van Rijswijk. Stars and stripes (over sexualiteit in VS) ... Oorlogserotiek

Maar ook in dit monsterland van de kuisheid en de echtelijke deugd begon het te gisten, nadat in de eerste wereldoorlog vier miljoen mannen onder de wapenen waren geroepen. De oorlog leerde, dat er behalve de eigen man en de eigen vrouw ook nog anderen waren en het resultaat was: driehonderdduizend echtscheidingen. De „gouden regen” uit de jaren twintig werkte een commercialisering van de liefde in de hand, zoals Amerika nog nooit had gekend; de nood van de crisisjaren schiep de verborgen prostitutie van buitenissige Europese overmaat. Nog hield de dekmantel van puriteinse zedelijkheid het uit. Hij brak pas in de tweede wereldoorlog, toen geschoolde psychologen de legeraanvoerders erop wezen, dat men in een lange veldtocht de sexualiteit moeilijk op ijs kon zetten. Nog nooit, sinds de expeditie van Napoleon naar Egypte, was de erotische behoefte van een leger zo wetenschappelijk verzorgd geweest. Het reële sexuele leven moest door een „show-sex” worden vervangen door knappe toneelspeelsters en filmsterren, door erotisch gekleurde songs en niet al te gepeperde moppen.

Over het geheel is het met deze „oog- en oorerotiek” tijdens de tweede oorlog niet slecht gesteld geweest. Sexuele excessen kwamen weinig voor, de homosexualiteit was gering en de stemming voortreffelijk. Maar er was wel een doorbraak van de beginselen, waarop de sexuele opvoeding berustte. De soldaten werden niet van de sexualiteit afgeleid, maar ermee gevoed. In de plaats van de monogamie kwamen de „sexbommen” van Broadway en van Hollywood. Nadat vier jaar lang officieel miljoenen mensen met deze nepsex als afspiegeling van het gangbare sexuele leven waren geconfronteerd, was het niet te verwachten, dat ze vanaf de dag van de demobilisatie het geluk der liefde alleen nog maar in het eigen-vertrouwde huis zouden zoeken.

In de eerste na-oorlogse jaren ontzuurde Europa van een waanzinnige tijd, óók op sexueel gebied, maar in Amerika veroorzaakte de kunstmatig opgezweepte sexuele honger een hoogspanning, die aan de Europese periode van 1900 herinnerde. Amerika was - om het ZO maar eens te zeggen - het ontdekkingstijdperk binnen gegaan. Prostitutieaangelegenheden, die men vroeger probeerde te bagatelliseren, werden tot sensatieschandalen gemaakt.

Echtscheidingen namen hand over hand toe en de grenzen tussen gewoon en ongewoon werden enger. Toneel, film en literatuur kregen sexuele vraagstukken tot onderwerp, ook - en niet in zo geringe mate - de homosexualiteit. En dat allemaal in een tijd, dat het Franse theater en de Franse

litteratuur zich afkeerden van de tragische en amusante conflictstof van het seksuele leven, waaruit zij eeuwenlang hadden geput. Amerika, dat vroeger zijn behoefte door „import” dekte, is thans de grootste exporteur van erotiek geworden. Het Amerikaanse „sexappeal”, het „it”, heeft door de film de wereld veroverd.

niks>>

1958-01 japanse

1958-02 / oorlog

1958-03 / oorlog

1958-04 fascis / oorlog

1958-05 / oorlog

1958-06 japanse / oorlog

1958-07-08

1958-09 / oorlog

Spanningen / Til Brugman. Arent van Santhorst - In memoriam Til Brugman p 120-121

p 128 e.v. Bob Angelo. - **Mensen in ons centrum: Arent van Santhorst //**

... Onze grootste ijver en werkzaamheid lag toen in dat jaar tussen maart en mei en het meinummer was maar nauwelijks bij de ongeveer 130 abonnees, die wij toen telden of de zware Duitse laarzen vertrapten ook dit nog prille begin van een homo-erotische litteraire kring. De oorlog leidde tot vervreemding en wij zagen elkaar geruime tijd niet meer, totdat in het bijzonder de Amsterdammers werden opgeschrikt door aanplakbiljetten, waarop het eerste doodvonnis van een der burgers werd bekend gemaakt. En in het huis van de ongelukkige woonde ook Arent die, mede verdacht van activiteiten tegen de Duitse bezetters, werd gearresteerd. Gedurende de rest van de oorlog was het contact tussen hem en mij toen verbroken en ik vreesde, dat ook hij de trieste weg was gegaan van zo velen. In de zomer van 1946 dook Arent echter weer

1958-10

1958-11 / nazi / kamp

Radiolezing van **Anna Blaman voor de radio** . Op 12 oktober j.l. werd door Anna Blaman voor de Varamicrofoon een lezing uitgesproken voor het Humanistisch Verbond onder de titel „Liefde en haat”. Hoewel niet rechtstreeks betrekking hebbend op de homofilie, acht de redactie de inhoud van deze lezing zo belangwekkend, dat zij de kolommen van „Vriendschap” voor publicatie opengesteld heeft, temeer daar deze gedachten over algemeen-menselijke verhoudingen ook voor onze lezers van waarde zijn. REDACTIE

/// Ze vergelijkt de hersenschimmen van de nazi's met die van de sovjets.

1958-12 / kamp niks>>

1959-01 / nazi / oorlog niks>

1959-02 / oorlog niks

1959-03 / oorlog niks

1959-04

1959-05 / kamp / oorlog niks

1959-06 / oorlog niks

1959-07-08 fascis / oorlog niks

1959-09 / nazi / oorlog niks

1959-10 / kampniks

1959-11 / kamp niks

1959-12

1960-01 / kamp niks>

1960-02

1960-03 / oorlog niks

1960-04

1960-05 / oorlog niks

1960-06 / oorlog niks

1960-07-08 / kamp niks

1960-09

1960-10 / nazi niks

1960-11 / oorlog

zijn moeder heeft hem alleen....,

De ene was een kind uit een arbeidersgezin, de andere de enige zoon van een weduwe. Ze waren al vrienden vanaf de schoolbanken, ze werkten in hetzelfde bedrijf en eigenlijk keek niemand in het Engelse provinciestedje er vreemd van op, dat ze samen in dienst gingen en bij hetzelfde legeronderdeel terechtkwamen. Zo trokken ze samen op gedurende de oorlogsjaren van 1939 tot 1944. En op een mistige dag in de herfst van 1944 zijn ze gesneuveld, samen, ergens aan een bosrand bij de bevrijding van Nederland. Van tussen de bomen klonk een machinegeweerstoot. De ene greep wanhopig in de lucht als wilde hij steun zoeken in de mist, die het Brabantse landschap omfloerste. De andere zag het en terwijl zijn vrienden dekking zochten omdat er opnieuw werd geschoten, kroop hij naar voren. Ze probeerden hem tegen te houden, maar hij rukte zich los. „Laat me toch gaan”, zei hij, „ik moet naar hem toe. Zijn moeder heeft hem alleen.....” Zij zagen vanuit hun dekking, hoe hij voortschoof tussen de struiken van de natte heide om zijn vriend te gaan helpen. Hij had nog broers en zusters thuis, maar die jongen die ginds getroffen tussen de berken lag, was het enige bezit van zijn moeder. Hij legde de laatste meters af. Toen had hij de gewonde bereikt. Ze zagen hoe hij zich over hem heen boog. Maar wat er door die twee in die paar minuten is besproken, weet niemand. Een nieuwe mitrailleurstoot ratelde vanuit het bos. Toen was het uit, voor beiden. . Later vonden zij hen. De arm van de ene lag nog onder het hoofd van de andere en het hoofd van de andere lag gewend naar dat van zijn vriend. Zoals vroeger, toen zij elkaar deelgenoot maakten van hun jongensgeheimen. Enkele dagen later werd er bij een weduwe en in een arbeidersgezin in een Engels provinciestedje een bericht gebracht: „Gesneuveld in Nederland”. Vanaf dat ogenblik leefde er bij deze mensen slechts één hartstochtelijke wens: eens te mogen staan bij het graf in het zuiden van Nederland. Alle mogelijkheden werden overwogen. Alle mogelijkheden werden ook verworpen. Want waar zouden zij ooit het geld vandaan moeten halen? En toch zijn deze mensen naar Nederland gekomen en hebben zij gestaan voor de graven van de twee vrienden. Zij kwamen hier niet alleen: sedert 1946 hebben ook 28.092 andere nabestaanden de tocht gemaakt naar een oorlogsgraf in ons land, om daar te vertoeven als gasten van het Nederlandse Volk. Want Nederland heeft éénmaal per jaar zijn KLAPROOSDAG, zoals straks op 12 november. Dan worden klapproosemblemen verkocht, ten bate van het werk van Het Nederlands Oorlogsgraven Comité (het „Klapprooscomité”). 28.094 maal heeft een vader en moeder, of een vrouw en kind, troost gevonden bij het graf van hem, die voor Nederlands bevrijding zijn oudex of gezin voorgoed verliet. Dit kon, dank zij de gastvrijheid van het Nederlandse volk, mogelijk gemaakt door de klapprooscollecte.

1960-12 / kamp niks

1961-01 / fascis / nazi / kamp /oorlog

Monument voor de onbekende homo - OHIRA [Jef Last]

Vriendschap 1961-01 – p2-3

In de herstelde synagoge van Frankfort is een bronzen plaat aangebracht met het opschrift "Sie fielen für ihren Glauben".

Dit opschrift is natuurlijk een leugen.

Al die, voor een groot deel volkomen ongelovige joodse mannen, vrouwen en kinderen zijn helemaal niet als Duitse helden strijdend voor een positief ideaal, op het veld van eer gevallen; het verschrikkelijke, en dat waarvoor zij ons grenzeloze medelijden verdienen, is juist, dat zij volkomen zinneloos, zonder schuld of verdienste, vermoord en vergast werden, enkel omdat zij anders waren, of voor anders dan de anderen doorgingen, enkel voor een vooroordeel en een waandenkbeeld en misschien ook omdat men in de politiek minderheden ZO goed voor zondebok kan gebruiken.

Zij waren trouwens niet de enigen. Ook de zigeuners werden door Hitler uitgeroeid, maar aan hun lijden herinnert in Duitsland geen monument, behalve dan een prachtig en nobel boek met tekeningen van Otto Pankok, dat waarschijnlijk ook reeds lang uitverkocht of verramscht is.

Aan de honderdduizenden homophielen, die door de nazi's naar hun concentratiekampen gesleept werden herinnert zelfs dat niet. Niemand weet hoevelen het waren, geen enkele statistiek vermeldt hoevelen van hen in die kampen zijn doodgeranseld of uitgehongerd of op andere wijze bezweken. Voor onbekende homophielen brandt geen vlam.

Een uitgekookte jongen, wiens naam wij toevallig kennen, Richard Katz, kwam op het idee, dat het Amerikaanse puritanisme geweldig zou reageren, wanneer men Nazi's en homoseksuelen als één en hetzelfde voor kon stellen. Met knoeierijen en valse getuigenissen waarvan bij later onderzoek niets is overgebleven "bewees" het bruinboek daarom, dat van der Lubbe een "schandknaapje" van Röhm geweest zou zijn. De gevolgen waren verschrikkelijk. Hitler ontdeed zich van al zijn mededingers naar de macht door hen en bloc van homo-seksualiteit te beschuldigen en in één bloednacht over de kling te jagen. Door de scherpst mogelijke anti-homo wetten distancierde hij zich vervolgens van de zeer vele voorvechters in Stahlhelm en SA die inderdaad homo geweest waren en een groot deel van de burgerij vond ongetwijfeld dat dit een bewijs van zijn fatsoen was.

In Rusland reageerde Gorki met de strijdkreet: "Roeit de homoseksuelen uit en het fascisme is vernietigd!" en een nieuwe wetgeving stelde zowel het seksueel verkeer tussen mannen als dat tussen vrouwen, onverschillig van welke leeftijd, strafbaar, met een maximum van 8 jaar verbanning naar Siberië.

Later werd het aantal dwangarbeiders dat in mijnen en kampen had te werken van te voren vastgelegd in de staatsproductieplannen, en wanneer er niet genoeg politieke of gewone misdadigers waren om dat quantum te vullen, werd de balans sluitend gemaakt met homoseksuelen. Ook hier valt zelfs ten naastenbij niet te berekenen, hoeveel homophielen in die kampen in de toendras verrekt zijn, ook voor deze "onbekende homo's" bouwt niemand monumenten.

Wat in Rusland jarenlang, zonder protest van welke kant dan ook plaats vond, tot Chroestjef aan die dwangarbeid als deel van het productieplan een einde maakte, herhaalt zich thans weer in China.

Ook in China bepaalt de wet van 1954 dat "de productie in arbeidsdienst als middel van heropvoeding, moet dienstbaar gemaakt worden aan de nationale opbouw zodat de staatsplannen er rekening mee moeten houden."

Die "heropvoeding" bestaat dus uit dwangarbeid (in vier categorieën), en het aantal dwangarbeiders staat van te voren vast in de plannen. In het dwangarbeiderskamp Tsing Ho bestond het vorig jaar 215 der gevangenen uit politieke misdadigers, de rest waren criminelen en "zedelijkheidsmisdadigers". Zowel het aantal politieke gevangenen als dat der gewone criminelen neemt af, het totaal blijft gelijk, zodat men moet aannemen dat het aantal "zedelijkheidsmisdadigers" naar verhouding toeneemt, en alle prostitutie, seksueel contact met minderjarigen en homoseksuelen contact geldt als misdaad.

Daar in China niemand in enig vak of ambt promotie maken kan zonder zijn partijtrouw door spionage en denunciatie van kameraden bewezen te hebben, moet de homophiel er dus wel in een voortdurende angstdroom leven.

Ook hier hebben we weder te maken met de meest volkomen onredelijkheid. De Christelijke moraal kan bij communisten moeilijk een rol spelen en in de historischmaterialistische theorieën van het Marxisme is niets, wat tot discriminatie van homofielen aanleiding zou kunnen geven. Evenmin vindt men hierover uitspraken bij de kerkvaders Marx, Engels of Lenin.

Romans en verhalen bewijzen dat de homo-seksualiteit in China steeds bestaan heeft en getolereerd werd, dus kan zij geen import zijn van het decadente imperialistische Westen. Berichten uit de oorlogsjaren bewijzen dat onder de rode troepen van de "lange jaren" juist hetero-seksuele liefdesverhoudingen als "sentimenteel" en 'burgerlijk' beschouwd werden, en deze typische mannenwereld van de "rode duivels" zal toch niemand decadent kunnen noemen!

De bevolkingstoename is zo onheilspellend, dat homoseksualiteit moeilijk als een gevaar voor de natie beschouwd kan worden, de wetenschap waarop men zo trots is, zal haar geen misdaad durven noemen, maar het leed dat men die homofielen aandoet is daarom niet minder, want volgens alle beschrijvingen is het lot dier dwangarbeiders afschuwelijk. Zijn het er honderdduizenden, zijn het miljoenen? Niemand weet het en geen Theun de Vries of andere bezoeker van China zal zich voor dit speciale hoofdstuk interesseren.

Waar het de homoseksualiteit aangaat neemt iedereen genoeg met schattingen en beweringen. In een onlangs in "Het Parool" verschenen artikel stond te lezen, dat de openbare homoseksualiteit in Antwerpen sterk was toegenomen.

Dit is baarlijke onzin. Homofielen die Antwerpen in de jaren tussen de oorlogen gekend hebben zullen zich nog herinneren, dat er alleen al in het Schipperskwartier meer dan achttien druk bezochte katten waren, terwijl de meeste van die katten tevens hotel waren, waar men voor een uurtje een kamer kon huren. Het aanbod, b.v. op een zwemplaats als Noordkasteel was overweldigend. In praktisch alle dancings zag men jongens die met jongens en meisjes die met meisjes dansten zonder dat iemand daaraan aanstoot nam. Wat meer zegt, in de openbare leeszaal bevond zich het erekabinet van de schrijver Georges Eekhoud, wiens prachtige homo-erotische romans ("Les libertins d'Anuers", "Escal Vigor", "Le nouveau Carthage") bewijzen hoezeer de homoerotiek door alle eeuwen heen in Antwerpen geleefd heeft.

Wie zich de zwerm van transvestieten herinnert, die in de Carnavalsdagen midden op straat in Antwerpen dansten, zal moeten erkennen dat het Antwerpen van thans daarbij vergeleken een puriteinse stad is geworden. Het enige waarvan men in die tijden nooit hoorde, waren de aanrandingen, de chantage en de moorden die thans het gevolg blijken van dat puritanisme. "De homoseksualiteit neemt zo sterk toe, dat er maatregelen genomen moeten worden". Die bewering lezen we telkens weer, zonder dat ze ooit met cijfers en feiten wordt bewezen.

Onlangs echter zat ik in gezelschap met een Duitse professor in de theologie, een protestantse bisschop. Hij vertelde ons, dat hij, ondanks zijn drukke bezigheden, zijn reclasseringswerk en gevangenenbezoek aanhield. Volgens zijn zeggen waren in de gevangenis in zijn woonplaats 40 % der gevangenen veroordeeld voor \$ 175. "Daaronder," zeide hij, "vindt men letterlijk van alles. Arbeiders, maar vooral ook intellectuelen, kunstenaars, advocaten, onderwijzers en leraren en zelfs dominees Hun lot is verschrikkelijk. De arbeider gaat, wanneer hij vrij komt, naar een andere stad en vindt weer werk. Maar de schoolmeester is zijn pensioen kwijt en zijn sociale zekerheid, hij vindt nergens meer werk, hij wordt door zijn familie en zijn vroegere kennissen als een paria behandeld. . . " Hij zuchtte: "Het is zo moeilijk berusting te preken in zulke gevallen die op de grens van ziekte en misdaad liggen."

Ik had willen zeggen: "Geen ziekte, dominee, en de misdaad ligt aan de kant der wet die niets beters weet te doen dan deze mensen in een cel te sluiten en te déclasseren." Maar ik zei het niet, want ik dorst niet. Niemand durft. Wie informeert, wie protesteert, is alleen daardoor reeds verdacht en komt mede onder de stoomwals.

En hier in Holland? Wij hebben, nog, een zekere vrijheid, wij hebben een plaats waar we spreken kunnen, wij hebben ons blad, dat zijn stem laat horen. Stellen we het op prijs?

Wanneer de dansvergunning van een clubhuis wordt ingetrokken, wanneer we een persoonlijke grief hebben tegen een bestuurslid, wanneer we afgunstig zijn op een clubgenoot die wat te veel verdient aan de bar, bedanken we als lid, brengen ons geld liever naar de katten, en laten ons clublokaal rustig stuk gaan.

Ook wij zullen voor de onbekende homo's die onder de wielen raakten geen monumenten bouwen! Maar wanneer wij het enige wat ons in nood kan helpen en voor ons vechten, ons C.O.C., uit onverschilligheid verwaarlozen zouden, wee ons, wanneer wij zelf dan onder de wielen raken!

P. Schick - Berichten uit Duitsland //

Over de Grünspan affaire in de Duits kranten. Grünspan was een 'joodse halfvolwassene in Parijs een Duitse legatieraad had vermoord. De machthebbers in het Derde Rijk zagen namelijk in hem een werktuig in de handen van joden die aan de touwtjes trokken' Vandaar de Kristallnacht. .... Onder Hitler werden de homoseksuelen gevangengenomen of in de concentratiekampen omgebracht. Dat ook dit niets heeft geholpen bemerkt men wel daaraan hoe de zaken er voor staan in het Duitsland van vandaag.

1961-02 /indo / oorlog niks

1961-03 / oorlog

p 46 Het C.O.C. - dat zijn wij dus allemaal, U en ik - viert over enkele maanden een belangrijke verjaardag! Vijftien jaar arbeid door en voor de onzen is stellig alleszins de moeite waard herdacht te worden! Maar is een verjaardag wel een échte verjaardag als er geen verjaarsgeschenk zou zijn? Een Lustrumcomité samengesteld uit vertegenwoordigers van het gehele land, treft reeds nu alle voorbereidingen voor een waardige viering en doet vanaf nu een beroep op alle leden een bijdrage te geven voor het fonds waaruit het verjaarsgeschenk gefinancierd kan worden. **In beginsel werd besloten de vereniging een gedenk-reliëfsteen aan te bieden als duurzame herinnering, niet in de eerste plaats aan het 15- jarige bestaan, maar aan de nagedachtenis van onnoembare velen, die tijdens de oorlog om hun anders-zijn werden gemarteld, vervolgd en vernietigd. Dit memento mori worde dan een 'nationaal monument' in het nationaal tehuis 'De Schakel' waarop wij ons allen voor altijd mogen bezinnen. Vervolgens een receptie en een persconferentie ter voorlichting van dag-, week- en maandbladen die in onze arbeid geïnteresseerd kunnen zijn!**

Een tweetal nachtvoorstellingen, te verzorgen door een beroepstoneel- en cabaretgroep zullen de feestelijke hoogtepunten vormen in de lustrumfestivalweek terwijl uiteraard 'Vriendschap' een zeer bijzonder lustrumnummer zal worden in de maand van de 15e verjaardag. Een landelijke loterij tenslotte met enkele aantrekkelijke prijzen moet het comité de middelen verstrekken die naast de vrijwillige giften voor de totale som zal zorgen, die nodig is om zowel het geschenk als de viering zelf mogelijk te maken.

Een speciaal gironummer zal een dezer dagen worden bekend gemaakt maar intussen kunnen bijdragen onder vermelding 'lustrum' reeds op de gewone girorekening van het C.O.C. (570348) worden overgemaakt.

1961-04 / oorlog niks

1961-05 / oorlog >>

1961-06 /nazi / oorlog niks

1961-07 /kamp / oorlog

P 108 de losprijs Vriendschap 1961-07

Na een inleidend woord van Bob Angelo voor kritisch afwachtende leden en genodigden, bracht de toneelkern van het C.O.C. de bekroonde eenacter „De Losprijs” van Gerben Steenstra.

'n Experiment waarvan in de eerste plaats de bedoeling is om als voorlichting en punt van discussie te dienen voor de „buitenwereld". Gerben Steenstra is er in geslaagd een stuk voor het voetlicht te brengen dat aan deze bedoeling beantwoordt. Of dit in negatieve dan wel in positieve zin is, is aan het oordeel van de beschouwer overgelaten. Men zal moeten toegeven dat de belichte facetten zoals deze in „De Losprijs" voorkomen, materiaal te over zijn. Dat het gegeven voor de insiders een min of meer platgetreden paadje is doet niets af aan het feit dat het met élan gebracht werd en de acteurs, behoudens enige zwakke punten die er altijd wel in een première te ontdekken vallen, de te vertolken personen realiseerden naar hun beste kunnen.

Het stuk speelt in de oorlogsjaren en de inhoud is in het kort als volgt: De personen zijn Peter en Mik. Peter is, doordat zijn vriend Mik de „Losprijs" betaald heeft aan een Duits officier, in de gelegenheid gesteld om tijdens een transport te ontsnappen. Mik laat Peter onderduiken in het kamertje van een vriendin waarmee hij een liason heeft gehad. De gevoelens van Peter, die van Mik houdt en dit wat erg nadrukkelijk kenbaar maakt, worden door Mik niet beantwoord tot grote teleurstelling van Peter. Hij weet of vermoedt althans sterk, op welke manier Mik de prijs voor zijn vrijheid betaalde. Hij is diep geschokt als Mik zijn avances terugwijst en een conflict is dan ook niet uitgesloten. Mik wil echter de vriendschap die door de gespannen tijd tussen hen gegroeid is niet verliezen en is na lang beraad bereid om aan Peter's gevoelens te voldoen.

Hoewel de meer of minder geslaagde dialogen, met iets meer overtuiging gebracht, een beter effect bereikt zouden hebben, moet worden opgemerkt dat het alle waardering geniet 'n moeilijke materie op een wijze te brengen als de C.O.C. toneelkern in staat was te vertolken. Wij mogen dan ook hopen dat het pogen dát succes oplevert wat men ervan verwacht.

H. L. H.
p 103

1961-08 /fascis /kamp niks>

1961-09-10 / indo /fascis /nazi /kamp / oorlog

In de speech bij het 15-jarig bestaan komt de oorlog aan de orde maar toch een beetje als tijdselement.

1961-11

1961-12

1962-01 /kamp / oorlog niks

1962-02 /fascis /kamp / oorlog niks

1962-03 / japp / indo / / oorlog

Lang interview met [Jef Last](#)

1962-04 /fascis /nazi / oorlog

[Ohira](#) (zie artikel van 1961-01 = Jef Last) herhaalt in een lange reactie (p 74-78) op een artikel van O. Bruno (over de ontwikkelingen in de Rusland) zijn opvattingen uit dat artikel :

p 75 "De verscherping der zedewetten in de Sowjet~unie hield oorspronkelijk geen bepalingen tegen de homo~sexualiteit in, waarvan de schadelijkheid inderdaad moeilijk uit de Marxistische theorie valt te bewijzen. Zij waren het gevolg van een zeer bepaalde politieke oorzaak.

In 1932 kwam, in hotel „De Kroon" op het Rembrandtsplein, de heer R. Katz op het lumineuse denkbeeld, dat het een diepe indruk zou maken op de puriteinen in de Verenigde Staten, wanneer men een contact kon leggen tussen van der Lubbe en de homo~sexuele kringen om kapitein Röhm. De hele Nazi~partij kon daarmee als homofiel gedoodverfd worden!

Inderdaad slaagde hij, door vervalsing van getuigenissen er in, in het Londsene proces en het Bruinboek de volkomen valse stelling binnen te smokkelen, dat van der Lubbe een schandknaapje van Röhm geweest zou zou! De bom sloeg in en niemand minder dan Maxim Gorki schreef een woedend artikel: „Roeit de homo-sexuelen uit, en het fascisme is vernietigd!”

Hitler echter liet dat niet op zich zitten en wierp de handgranaat terug. Door Röhm en alle andere homofielen die hem op zijn troon geholpen hadden te vermoorden, bewees hij, dat men de homofielen uit kon roeien zonder het fascisme schade te berokkenen.

In Rusland werden, zoals dat thans ... "

1962-05

1962-06 /fascis /kamp / oorlog

Moni / [Ka-Tzetnik 135633](#) ; vert. [uit het Engels door] M. Gerritsen. // bespreking door O. Brunoz [Edward Brongersma]

Ka-tzetnik 135633: „MONI”. Authentiek verslag uit Auschwitz. Elsevier - Amsterdam - 1961. Dit verhaal over het bestaan in een concentratiekamp hoort tot het afschuwelijkste dat zich laat denken; de lectuur ervan is als een nachtmerrie. De kleine Joodse jongen Moni is op zijn elfde jaar terecht gekomen in Auschwitz. Zijn familie is vergast, maar hijzelf is uit de rijen van de ter dood gedoemden gehaald vanwege zijn zwartfluwelen ogen, om als „piepel” te dienen.

Terwijl de grote meerderheid van de kampbevolking van honger crepeerde, wisten de Blockältesten (waarvoor gewoonlijk zware geweldsmisdadigers werden gekozen) en hun naaste omgeving, die aan de kanalen van de voedseltoevoer zaten, zich de buik rond te eten. Bij deze goedgevoede lieden doofde dus de seksuele drift niet uit, en ze bevredigden die aan kleine jongens, de „piepels”, uit voorkeur of bij gebrek aan vrouwen. Hun opperhoofd, de Lagerälteste Ludwig Tiene, was een lustmoordenaar, wiens grootste genot was een jongetje te wurgen terwijl hij het gebruikte.

De „piepel” werd, als gunsteling van de machthebbers over leven en dood, prima gevoed en door ieder met de grootste onderscheiding behandeld. Zolang als zijn tijd duurde. Want op een kwade dag begon zijn Blockälteste genoeg van hem te krijgen en op afwisseling te zinnen. Dan moest de piepel zien op het goede ogenblik weg te lopen. Van zijn voorganger Berele krijgt Moni de waarschuwing: „De Blockältesten wachten alleen maar tot ze een nieuwe piepel van de losplaats gehaald hebben, en die nacht nemen ze de oude piepel bij zich in het hok, gooien hem op de grond, leggen een stok dwars over zijn keel, gaan met hun laarzen elk op een eind ervan staan en maken er een wiplank van... en dan is het met de oude piepel afgelopen.”

Moni ontwikkelt een scherp gevoel voor het dreigende gevaar. Hij weet telkens te verdwijnen voor zijn baas genoeg van hem krijgt. Maar als hij alle zestien Blockältesten heeft afgewerkt, valt hijzelf ook aan de verhongering ten prooi. Hij maakt mee hoe zijn voorganger Berele door Tiene wordt verscheurd, hoe zijn mollige opvolger Benyek wordt geslacht en diens vlees, gebraden, onder bevoorrechte gevangenen wordt verdeeld om gulzig te worden verslonden. Moni weet zich jarenlang te handhaven, tot ook hem het onafwendbare lot achterhaalt onder de zwarte laarzen van de kampcommandant Rudolf Hoess.

Het boek verdient hier gesignaleerd te worden, want de geschiedenis draait om gelijkgeslachtelijk verkeer. Onnodig te zeggen, dat het niets te maken heeft met gelijkgeslachtelijke neigingen en nog minder met gelijkgeslachtelijke liefde. Het puur verderf van de door Hitler geschapen hel is misschien nergens harder gedemonstreerd dan in die gestalten, die nachten achtereen hun lust konden vinden bij een kleine jongen zonder daardoor tot een sprankje gevoel of medelijden te worden bewogen, en voor wie verveling een voldoende motief was, zich van het misbruikte kind te ontdoen alsof het een lastige vlieg betrof.

In het proces tegen Eichmann heeft de schrijver van dit boek een dramatisch getuigenis afgelegd. Nogmaals, zijn verhaal is louter walgingwekkende afschuwelijkheid. Als het fantasie was, zou dit werk als een monsterlijk stuk bederf verboden en verbrand moeten worden. Nu het waarheid is, eigentijdse geschiedenis, verdient het gelezen te worden door ieder, die er de moed voor kan opbrengen. Opdat we niet vergeten, waartoe een mens in staat is. Eén mens? Was het maar waar! Het zijn er tientallen, honderden, duizenden geweest. Dat is het ergst van alles.

O. BRUNOZ

zie ook: de verklaring van de schrijver Yehiel Denur of De-Nur

<https://web.archive.org/web/20090430104940/http://www.nizkor.org/hweb/people/e/eichmann-adolf/transcripts/Sessions/Session-068-01.html>

1962-07-08 /nazi >>

1962-09 /nazi / oorlog niks

1962-10 /kamp / oorlog niks

1962-11 / indo niks

maw ... in een verhaal komen de **politioenele acties** zijdelings ter sprake

1962-12 /kamp niks

1963-01 /nazi / oorlog

Met dit eerste nummer van onze 18e jaargang bevinden wij ons nog op de werf van waaruit ons vernieuwde publiciteits- en communicatieschip de oceaan van vooroordeel en onbegrip opnieuw gaat bevaren. Een eerste blik reeds maakt duidelijk dat er aan de romp en de gehele verschijningsvorm van ons vaartuig veel veranderd, verbeterd en gemoderniseerd is. Temidden van de talloze week- en maandbladen over even talloze onderwerpen is 'Vriendschap' het werkelijk enige maandblad dat gewijd is aan de homofilie. Mede daardoor is er zowel in de boezem van de redactie als in die van het Hoofdbestuur de voorgaande maanden diepgaand van gedachten ge-wisseld over de vraag of ons blad wel beantwoordt aan de verwachtingen die er aan gesteld moeten worden. Of liever nog, de vraag is aan de orde geweest welke taken er voor ons periodiek zijn weggelegd in de komende jaren en eerst toen deze vraag voldoende was beantwoord kwam vraag 2 of de bestaande vorm aan die verwachtingen zou kunnen beantwoorden. En om onze lezers duidelijk te maken hoe het Hoofdbestuur over deze taak van het COC denkt, zullen wij in deze beschouwing enkele waardeoordelen afdrucken, zoals die door de Algemeen Secretaris de heer Floris van Mechelen werden geformuleerd in een complex van richtlijnen. Daartoe rekenen wij de plaats van ons blad temidden van de leden-lezers en de functie binnen het raam van de vereniging.

1963-02

1963-03 /kamp niks

1963-04 / indo /kamp / oorlog

niks in de PDF kan ik INDO niet vinden terwijl Spotlight m wel vind

1963-05 /fascis / oorlog niks>

1963-06 /nazi >>

1963-07-08 /nazi /kamp / oorlog

niks in de PDF kan ik nazi niet vinden terwijl Spotlight m wel vind

1963-09 / indo /kamp / oorlog

In de PDF kan ik INDO niet vinden terwijl Spotlight m wel vind

1963-10 /fascis /nazi

De heer K. Zickhardt uit Heelsum in de „Uw mening” rubriek van 21-8-63 stelt de nationaal-socialistische ideologie van de M.H.[Morele Herbewapening] vast door de volgende opmerkingen: „Er leidt slechts één weg naar de vrijheid: Zijn mijlpalen heten: gehoorzaamheid, vlijt, eerlijkheid,

nuchterheid, zindelijkheid, opofferingsgezindheid, orde, discipline en liefde v.c. or het vaderland." Men meent, bij deze reeks van deels indifferente, deels vage morele eisen een publikatie der Morele herbewapening voor zich te hebben. De auteur van dit proza was dan ook een onversneden idealist: Heinrich Himmler. En — merkwaardige coïncidentie — onder de honderdduizenden die de geestelijke ervaring hadden, dagelijks met deze spreuk (op grote borden aangebracht) geconfronteerd te worden, bevond zich een groot percentage homoseksuelen („Rassenbiologisch Minderwertige“; „Syphilisträger“). Plaats van de handeling: de concentratiekampen in de jaren '33-'45. Hoe kwamen zij daar terecht? Zij werden vastgezet, omdat een groep obscure kleinburgers (in dit geval met macht bekleed) aanstoot hadden genomen aan hun anders-zijn. Daar was het mee begonnen. Daar begint het altijd mee: men neemt aanstoot aan de andere, de Jood, de neger, de bruine, de rode, de prostituee, de homoseksueel. En de gang van zaken is ook steeds dezelfde, mits de groep aanstootnemers maar voldoende macht bezit: discriminatie, willekeur, marteling en dood.

1963-11

1963-12

1964-01 /fascis

Bob Angelo over de renaissance van het fascisme **ANALYSE VAN EEN FASCISTISCHE RENAISSANCE over Morele Herbewapening** .... De methode is in wezen dezelfde als die van het fascistische Volk en Vaderland van voor en tijdens de laatste wereldoorlog. Ook daar een accentueren van aspecten van gevaar en van 'morele verwording'. Ook daar de uitweg van een eenvoudige maar 'absolute' ideologie, waarin ruim plaats is voor burgerlijke braafheidswaarden als 'soberheid', 'zelftucht' en niet te vergeten 'vaderlandsliefde'. Ook daar ten slotte een mobiliseren van de bestaande vijandigheid t.o.v. minderheidsgroepen als pacifisten, homoseksuelen e.d.

1964-02 /nazi /kamp / oorlog

Der Weg, Nov/dec 1963, Hamburg. // Die neuen Nazis, door James F. Kearful. Dit artikel geeft een goed overzicht over de vervolgingen in de Verenigde Staten van Amerika. Beschreven worden o.a. de grootscheepse razzia's in 1959, 1960 en 1961. (Rectificatie in 1964-09: Bij de vermelding van het artikel van James Kearful in Der Weg over Die Neuen Nazi's is weggelaten dat dit een vertaling is van een artikel uit One van mei 1963.

1964-03 /kamp / oorlog niks

1964-04 /nazi niks

1964-05 /kamp niks

1964-06 /kamp

DER RUNDBLICK, 1-1964, Reutlingen. Kommandant in Auschwitz. Autobiographische Aufzeichnungen des Rudolf Höss, herausgegeben von Martin Broszat. Boekbespreking (homoseksualiteit in de concentratiekampen van wereldoorlog II).

1964-07-08

1964-09 / indo /nazi / oorlog niks behalve rectificatie

1964-10 / jap / oorlog niks

1964-11

1964-12 oorlog niks

4. COC Periodiek (1960-1964), Schakel (1954-1966), Schakelkrant (1967-1968)

Inleiding

Het tijdschrift ~~Vriendschap~~ bestond van 1949 tot en met 1964. Het werd in januari 1949 op de markt gebracht en de politie deed niks. Na 16 jaar in 1964 besloot het congres van het COC tot een doorbraak naar de openheid en verder te gaan met een wetenschappelijker tijdschrift ~~Dialog~~.

Het parallelblad ~~Schakel~~ (1954-1966) en ~~Schakelkrant~~ (1967-1968) bevatten de interne mededelingen maar gaandeweg ook korte discussiestukken.

Techniek

Deze map is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed: de schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Vriendschap, Schakel en Schakelkrant kennen in de Digitale Bibliotheek van IHLIA alleen een jaar en afleveringsnummer, dus zonder de tijdschriftnaam. Daarom zij de resultaten hier per blad weergegeven.

Hieronder eerst een totaaloverzicht voor de zoekwoorden 'concentratiekamp, nazi en fascis' en dan per nummer de overige zoektermen. Waar de zoekterm in dat overzicht per nummer niet duidelijk uitgewerkt is, wordt dat in de tabel hieronder aangegeven in cursief.

SCHAKEL

1955	nazi	68	<del> korte poos die nazigt in mijn hart Tócht dank ik je in dit pov're</del> behandelt und als Nazi—Deutsche bezeicbnet. Diese Tatsache
1960	nazi	31	veranlasst uns festzustellen, dasawiruns von den ~~verbruikt hij in achternazitten van vrouwen. Hij wil niets liever dan~~
1964	nazi	34	<del> 'een avondje</del> voorjaar in een concentratiekamp in Duitsland gezeten. Het ging om
1965-03	p	6	een engelse vliegenier die
	concentratiekam		de overzichten van concentratiekampslachtoffers nooit vermeld
1966-02	p	7	wordt) is eindelijke aandacht dus koketteren en verderop
	concentratiekam		gevolgen van het concentratiekamp: De basis van een
1966-02	p	9	dwangneurose blijkt bij veel mensen gelegen

1960

Wir erinnern noch einmal an die Päckchen-Aktion zu Ostern, welche per Rundschreiben bereits annonciert wurde. Haben Sie schon etwas unternommen? Bei einem Hollandbesuch wurden zwei unserer Mitglieder von holländischen Freunden aufgrund der antisemitischen Vorfälle zurückweisend behandelt und als Nazi-Deutsche bezeichnet. Diese Tatsache veranlasst uns festzustellen, dass wir uns von den Machenschaften kleiner Minderheiten in Deutschland energisch distanzieren.

1965-03 Fred

Oorlog

'Van vroeger herinner ik me heel weinig. Iets uit de oorlog, bombardementen. Ik was verschrikkelijk bang, al wist ik niet wat het was. En dan nog iets dat ik pas veel later uit de verhalen begrepen heb. We woonden in Gouda. Het was 's middags, de luiken van de kamer waren dicht. Ik speelde op de vloer, de hond sloeg aan en toen kwamen de Duitsers mijn vader weghalen. Hij kwam na de oorlog terug, hij had de rest van de winter en het voorjaar in een concentratiekamp in Duitsland gezeten. Het ging om een Engelse vliegenier die bij ons ondergedoken zat. Dat was verraden, die Engelsman is in het straatje naast ons huis doodgeschoten, maar dat heb ik niet gezien. Mijn moeder was voor ons op eten uit toen het gebeurde'.

1966-02 Gelezen en geknipt

Dominee Koch:

Maar de dominee weet het nog niet zo zeker: "Je krijgt sterk de indruk dat er vandaag de dag met homofilie gekoketteerd wordt, dat de slinger doorslaat".

Na eeuwen van zwijgen en vervolgen (onder meer door de Nazi's, wat in de overzichten van concentratiekampslachtoffers nooit vermeld wordt) is eindelijke aandacht dus koketteren en verderop nog eens mode. De slinger van de geschiedenis is een oud en versleten alibi van mensen die een ontwikkeling liever willen stoppen. Zij waarschuwen altijd voor de reactie. Niet helemaal ten onrechte, want De Telegraaf meldt nu bijna iedere week een moord, die in verband heet te staan met homofiele relaties, maar die er dan na langdurig speurwerk niets mee te maken blijkt te hebben. Dat is de keerzijde van de open aandacht voor een verschijnsel dat eeuwen taboe was.

En:

En in de Volkskrant van 31 – 7 – 65 over de gevolgen van het concentratiekamp:

De basis van een dwangneurose blijkt bij veel mensen gelegen te zijn in het verlies van een geliefde figuur tegenover wie tevens doodswensen hebben bestaan. Zij vertonen merkwaardige reacties, als bijvoorbeeld voortdurend handenwassen, zijn zeer besluiteloos en vaak in zekere mate biseksueel. Ernstige vormen van dwangneurose komen weinig, lichte vormen veel voor.

1966-06 nazi niet opgepikt bij zoektermen / concentratiekampen

P 13 Jef Last valt in voor Tom Rot tijdens de herdenking van de oorlog:

Jef Last over deportatie tijdens de 2^e Wereldoorlog

Ter vervanging van de heer Tom Rot, die te elfder ure middels een telegram uit het buitenland berichtte dat hij niet tijdig aanwezig kon zijn, hield op de herdenkingsavond van de vierde mei de onlangs met de Vondelprijs vereerde Jef Last een lezing in De Schakel over de vervolging van homofielen door de Nazi's.

De 67-jarige spreker citeerde ter inleiding een aantal harde feiten uit het blad Vriendschap (waarvan hij het verdwijnen oprecht betreurde) waarin werd vastgesteld dat behalve homofielen ook andere, "minder burgerlijke" minderheden - zoals onder anderen de zigeuners - het juk van de bezetting hadden te dragen en „vernichtet” werden. Men kan het aantal homofielen dat, simpelweg vanwege zijn geaardheid, naar de konsentratiekampen werd gesleept, op honderdduizend stellen, maar geen enkele statistiek vermeldt het nauwkeurig aantal van de homofielen die onder de druk van de Nazi's zijn bezweken en voor deze gedeporteerden is nimmer, waar ook ter wereld, een vuur ter openbare nagedachtenis ontstoken.

Voor Jef Last had deze mensenjacht tot gevolg, dat hij zich diende af te zonderen van zijn gezin en zijn huis en moest afzien van zijn geborgenheid. Een aanhankelijke volksjongen heeft hem met liefde geholpen zijn eenzaamheid te overbruggen. In die jaren hield de schrijver een oorlogsdagboek bij, waaruit hij in de lezing een aantal verzen citeerde. Ter sprake kwam voorts de (debiele) persoon van Van der Lubbe, de Nederlander die door de leiders van het Dritte Reich als dader van de (door de Nazi's aangestoken) Rijksdagbrand

(27 februari 1933) tot de doodstraf werd veroordeeld in een show-proces waarin werd geopenbaard dat hij de schandknaap van een der Duitse officieren zou zijn. In één nacht tijds liet Adolf Hitler, het vermoeden koesterend dat zij een samenzwering beraamden, enige Duitse officieren in hun nachtverblijf ombrengen; op grond van een homofiele aanleg, zoals hij later in de Bondsdag verklaarde. Enkele van deze officieren waren juist naast hun vriend in slaap gevallen. Sindsdien zijn duizenden homofielen, herkenbaar gemaakt door een paarse driehoek, naar de concentratiekampen verwezen. Zij werden afgemaakt zonder dat men hen kon verwijten iets tegen de staat of tegen het volk te hebben ondernomen.

Jef Last gaf zijn toehoorders een gedachte mee waarover diep nagedacht kan worden: „In een tijd van welvaart zijn we altijd wel bruikbaar als arbeidskrachten, zolang we maar niet op hoge posten worden geplaatst of deel uitmaken van het leger. Maar, weest niet te openhartig, want zodra de tijd verandert, veranderen ook de spelregels van de maatschappij, en dan zult u blij zijn om de terughoudendheid die u nu hebt betracht”.

Op de avond van deze lezing, tevens de dag waarop het vorig nummer van dit blad verscheen met onder andere een citaat uit de Volkskracht schreef de heer Jef Last ons: „In de Volkskrant van 26 maart plaatste ik een correctie op het interview van Paul Beugels, dat niet minder dan twaalf verdraaiingen of onjuiste weergaven van mijn gedachten bevatte, plus nog vijf in de pastei gevallen gedeelten, waardoor de zin van het geschrevene onbegrijpelijk werd. Uit deze correctie citeer ik: „Het ergste vind ik de mogelijke misvatting over mijn boek Zuiderzee. Het belangrijkste van dit boek is, heb ik gezegd, dat het voor de eerste maal gewoon flinke kerels als hoofdpersoon koos; over „mietjes van onze tijd” heb ik niets gezegd. -

Ook dit kleine stukje werd weer redactioneel bekort: ik schreef o.a. achter flinke kerels: gezonde homo's in de zin van André Gidé”.

Tot zover de brief van Jef Last. Zelfs bij de openhartige Volkskrant blijken homofielen wel eens „in de pastei te vallen”.

K.

1996-07/08 ook gemist: nazi

P 2 . Ingezonden brief van Henk Branderhorst die protesteert tegen enkele uitspraken in de geciteerde lezing [vervolg van homofielen door de Nazi's] van Jef Last. Het gaat vooral over het stukje rond arbeidskrachten

1966-09 ook gemist nazi

P 7/8 bespreking van Mijn vriend André Gide van Jef Last. Op p 8:

Last vertelt bijv. dat de communisten er indertijd heel veel waarde aan hechtten te "bewijzen", dat Marinus van der Lubbe homoseksueel was. Zij distantieerden zich uitdrukkelijk van hem. Hiermee hoopten ze de nazi's een troef uit handen te slaan. Misschien heeft het vermoorden van Röhm en vele andere S.A.'ers door Hitler in 1934 hier direct mee te maken.

De mens Gide wordt in het boek van Last raak getekend. ....

1966-12 nazi

Kees K. (wie is dit) schrijft in een artikel over dwarse jongeren en provo op p 10-11:

Na '50 passeren vijftien jaar en zitten we helemaal middenin het verschijnsel provo. De grijze provo lef Last zegt: Dwarse jongens hebben steeds vooraan gestaan; zowel in de beeldenstorm als bij de Franse revolutie, wewel bij de nazi's als in het verzet. Geen wonder dat de burgerij te allen tijde bang was voor deze "rabouwen" straatschenders, enzovoort. Voorheen konden ze vrijwillig dienst nemen als landsknecht, zich laten ronselen voor de vloot of emigreren. Uit deze groep kwamen vele van onze zeehelden, ze waren de conquistadores van Zuid-Amerika, ze overwinterden op Nova Zembla, ze roeiden Indianen uit in het Wilde Westen, ze waren „empirebuilders”.

Jef Last heeft in zijn vergelijking een ander uitgangspunt gekozen dan ik. Hij wenst de provo te vergelijken met de beeldenstormer, de huursoldaat, de zeeheld, de ontdekkingsreiziger. Daarmee stelt hij helden op dezelfde lijn als de met protestsongs tegen ieder geweld (waaronder het gebruik van atomiese, biologiese wapens) protesterende jongeren van vandaag. De geschiedenis zal wel leren wat die protesterende jongeren zullen weten te bereiken. Ziet men echter wat werkelijk vergelijkbare stromingen van jongeren tot stand hebben gebracht, dan is dat maar weinig. Ik laat liever de zeehelden etc. buiten dit bestek.

SCHAKELKRANT

1967-02	fascis	6	bestrijding van het fascisme. Deze werkgroep werkt heel nauw samen met het komitee Waakzaamheid,
1967-02	fascis	6	de advocaat SMEETS fascistische tendenzen signaleert en bestrijdt. Er wordt o.a. vanuit Eindhoven
1967-02	fascis	9	in wezen een fascistische faktor. Macht 'moet altijd gerelativeerd worden, voortdurend moet er
1967-03	nazi	3	met geraspte kaas. Spinazie met spek en kaas (een stevig gerecht voor
1967-03	nazi	3	pers.) Een kg spinazie in een weinig water laten slinken, en daarna hakken. In
1967-03	nazi	3	Door de gehakte spinazie twee gekruimelde beschuiten roeren. Over het geheel geraspte kaas strooien,
1967-05	nazi	4	van homofielen in Nazi-Duitsland. nog in de negentiende eeuw een gouden fallusbeeld. Toen
1967-06	nazi	10	gevaarlijk dicht de nazigeest. Andere steden zouden Den Haag goede adviezen kunnen geven. In
1967-07-08	nazi	6	aan als de Nazi's in de oorlog. Wanneer alles bij voorbaat reeds wordt verboden,
1968-05	fascis	6	terwijl alleen de fascisties getinte Boerenpartij en twee kalvinistische splintergroepjes waren TEGEN. Minister Polak
1968-05	fascis	8	de geheelonthouding, het fascisme, het kmmunisme. In die tijd werd voor mij het leven
1968-07-08	fascis	15	een racistiese en fascistiese mentaliteit, naast miljoenen joden, een onbekend aantal zigeuners en homoseksuelen
1968-07-08	nazi	2	met gebak. — spinazie Parisienne/roerei/gebakken aardappelen/chocoladevla. Allereerst nog enkole aanwijzingen. Zet
1968-07-08	nazi	2	warm laten worden. Spinazie Parisienne voor een persoon. Pakje diepvriesspinazie, eetlepel boter, 3 eetlepels
1968-07-08	nazi	2	een persoon. Pakje diepvriesspinazie, eetlepel boter, 3 eetlepels geraspte kaas, koffiemelk. Spinazie ontdooien, in
1968-07-08	nazi	2	geraspte kaas, koffiemelk. Spinazie ontdooien, in een braadpan met de boter bakken en het
1968-07-08	nazi	2	laten inkoken. De spinazie afmaken met de geraspte kaas en een scheutje koffiemelk. Varkensvlees
1968-07-08	nazi	3	gedichten tegen de nazi's en richtte hij het schrijverskollektief op: Links Richten. Op het
1968-07-08	nazi	15	Nederland van de nazi-terreur. Voor de eerste keer in de geschiedenis van onze
1968-07-08	nazi	15	vernietigingsmachine van de nazi's, die vanuit een racistiese en fascistiese mentaliteit, naast miljoenen joden,
1968-09	fascis	3	Kort daarna namen fascisties zijn foto's in beslag, omdat deze misschien wel als obsceen
1968-09	fascis	10	autoritaire, c.q. fascistiese persoonlijkheid. Deze indeling vindt men terug in het politiek leven.
1968-09	fascis	10	ergste geval . fascistiese regering waren die dit zo lang zij koriden tegenwerkten. Hoewel
1968-09	fascis	10	in de neo-fascistiese NPD in Duitsland, die erg jammert om het zogenaamd seksueel
1968-09	nazi	10	voor de neo-nazi's van Von Thadden; zoals Adolf Hitler heeft deze allicht wel
1968-10	fascis	10	die uitingen van fascisties denken zijn vooralsnog wel niet tegen de homofielen gericht, maar
1968-10	fascis	10	juist door hun fascistolde karakter ligt de ontwikkeling in die richting vlak bij de

1968-10	nazi	3	'Dorsi-iniroductsie' nazi-regiem), en over § 175, de homofiel en zijn beroep,
1968-12	nazi	4	opkomst van het nazisme in Duitsland werd daar een eind gemaakt aan het werk

1967-02 fascis

P 6: H.T. [Hans Tuynman]: Er zijn in Borgharen verschillende werkgroepen in het leven geroepen. Een werkgroep zorgt er bijvoorbeeld voor dat twee provo's naar Vietnam kunnen. Een andere werkgroep is belast met de oprichting van het anti-reklameburo SLEEN.

Weer een andere is belast met de uitgave van een internationaal provoblad dat in Sittard zal worden uitgegeven in de Franse en Engelse taal. Nog een andere groep houdt zich bezig met de bestrijding van het fascisme.

Deze werkgroep werkt heel nauw samen met het komite Waakzaamheid, dat onder voorzitterschap van de advocaat SMEETS fascistische tendenzen signaleert en bestrijdt. Er wordt o.a. vanuit Eindhoven en Keulen een protestmars georganiseerd tegen de N.P.D. in Duitsland.

1967-05 nazi

P 4: Uiteraard besteedt Last ook in dit boek aandacht aan de Japanse erotiek. Een aantal fragmenten eruit is op deze pagina's weergegeven.

Naar aanleiding van de hernieuwde aandacht voor het proces-Van der Lubbe is het boek 'Kruisgang der jeugd', dat Jef Last over het proces schreef, opnieuw uitgegeven onder de titel 'Rinus van der Lubbe, doodstraf voor een provo'. Jef Last bezit de beste documentatie over Van der Lubbe. Tussen 1933 en '38 voerde hij tientallen gesprekken met mensen uit Van der Lubbe's omgeving. Op 4 mei van het vorig jaar sprak Jef Last in de sociëteit

De Schakel over het proces en over de vervolging resp. Vernietiging van homofielen in Nazi-Duitsland.

1967-06 nazi

P10 over de APV in Den Haag

De heer Drabbe uit Utrecht (eks-Hagenaar) (bestuurslid van onze Utrechtse afdeling} stuurde, aldus de Nieuwe Haagse Courant, een telegram. Hij protesteert met klem tegen de dubieuze bepalingen in de nieuwe a.p.v. ten aanzien van homofielen. De nieuwe artikelen benaderen zijns inziens gevaarlijk dicht de nazigeest. Andere steden zouden Den Haag goede adviezen kunnen geven.

1966-07-08 nazi

P 6 opnieuw de APV in Den Haag

Terecht heeft onze algemeen voorzitter op het voorjaarskongres opgemerkt, dat de klimaatsverbetering in Nederland voor de homofiel de laatste jaren sterk toeneemt, hetgeen o.m. blijkt uit de vele reacties die bij het kollege van b. en w. in Den Haag zijn binnengekomen n.a.v. bovengenoemde artikelen, maar even terecht was het, dat op het Symposium het COC, alhoewel niet als mede-organisator, een zeer krachtig protest liet horen.

'De opstellers van de nieuwe APV meten zich eenzelfde houding aan als de Nazi's in de oorlog.

Wanneer alles bij voorbaat reeds wordt verboden, zal het hoe langer hoe gemakkelijker worden de groep in haar geheel te treffen', aldus onze algemeen voorzitter

1968-07-08 Nazi fascis

P 3 Jef Last over Freek van Leeuwen

Freek van Leeuwen is niet altijd enkel een verlorene geweest. In de tijd van Van der Lubbe schreef hij zijn felle gedichten tegen de nazi's en richtte hij het schrijverskollektief op: Links Richten.

Op het einde van zijn leven echter was hij niets anders meer dan een oude, arme homo, en dat is heel erg. Het ergst, wanneer hij ook nog vergeten wordt. Ik wil beletten dat hij vergeten wordt, omdat hij een der zeer weinige kunstenaars geweest is, die over het lot der homofielen durfde schrijven in een tijd, toen daarvoor nog waarachtige moed nodig was.

P 15 in de ladder met afdelingsinfo: Eindhoven

Over enkele weken, en wel speciaal op 18 September, zal Eindhoven weer een stad van vreugde en feest zijn ter gelegenheid van de 24-ste verjaardag van de bevrijding van Zuid-Nederland van de nazi-terreur.

Voor de eerste keer in de geschiedenis van onze afdeling Zuid kunnen wij dit feit herdenken in een eigen societeitsruimte; en het ligt dan ook in de bedoeling dit op speciaal feestelijke wijze te doen, en wel op vrijdag 20 augustus; voor dit bijzondere geval hebben wij een dansvergunning aangevraagd. Wij menen niet alleen als zuid-nederlanders hiertoe alle reden te hebben, maar ook als homofielenvereniging, omdat met deze bevrijding tevens voor wat Zuid-Nederland betreft, een einde kwam aan de makabere vernietigingsmachine van de nazi's, die vanuit een racistiese en fascistiese mentaliteit, naast miljoenen joden, een onbekend aantal zigeuners en homoseksuelen in hun concentratiekampen en gaskamers naamloos hebben laten verdwijnen.

1968-12 nazi

P 4 COC waar bent u lid van ..

Met de opkomst van het nazisme in Duitsland werd daar een eind gemaakt aan het werk van Hirschfeld. Hier viel het NWHK toen Duitse troepen Nederland binnenvielen. De uitgebreide bibliotheek van het komitee werd naar Duitsland versleept en niemand heeft er ooit iets van terug gevonden. Ook Levensrecht, dat onafhankelijk van het komitee van mr Schorer was ontstaan, maar waarmee uiteraard wel contacten werden onderhouden, moest toen zijn uitgave staken. Redakteur Van Santhorst leerde alle namen en adressen van abonnees uit het hoofd en de administratie werd vernietigd. Het uitstekende geheugen van Arent van Santhorst maakte het mogelijk dat in September 1946 Levensrecht nummer 4 weer aan alle nog in leven zijnde abonnees kon worden toegezonden.

COC Periodiek 1960-1964

5. Dialoog (1965-1967) Informatiebulletin Dialoog (1968-1971)

ZOEKWOORDEN: jap/ japp/ indo / nazi / fascis / kamp /oorlog

[kleuren: rood al verwerkt en al in oorlogsbronnen >>> 54 zijn reeds getagd
Paars nakijken nieuw toe te voegen

groen: opzoeken >>> 88 items nader te bekijken: reikwijdte van Oorlogsbronnen

geel: knipsels

]

De blauwe tekst bevat de zoekopdracht en dan let op: het paginanummer van de PDF en dat is vaak niet gelijk aan het paginanummer in het gedigitaliseerde blad.

De zoektocht naar jap/japp/indo/nazi leverde in verhouding zo weinig op dat ik er geen aparte uitdraaien van heb gemaakt die in de tabel verwerkt konden worden.

Dialog_1965_01 /nazi / oorlog

nazi 14 de dreiging van Nazi-terreur en demoralisatie, nu is het die van een gemechaniseerde

Bespreking van Isherwood a single man

oorlog 4 Pas in de oorlog toen ik ondergedoken was, werd mijn eigen homoseksualiteit een duidelijk
oorlog 4 belet. Na de oorlog heb ik het mijn broer gezegd, louter als mededeling zonder
oorlog 4 Kort na de oorlog werd het COC opgericht. Daar ben ik spoedig gekomen en

oorlog 6 gestaan gedurende de oorlog, maar dat wil niet zeggen, dat ik het voor mijzelf
oorlog 6 keer na de oorlog naar Duitsland ging in 1954, betrad ik argeloos in München

oorlog 15 tijd na de oorlog: door de algemene druk en onzekerheid gaat men op de

oorlog 15 de Engels-Spaanse oorlog van 1631, door sommige historici 'De oorlog om Jenkins'
oorlog 15 historici 'De oorlog om Jenkins' oor' genaamd. Robert Jenkins was de stuurman van

Oorlog: p 5 de confrontatie met het vreemde individu

B. Premisela:

Je kunt bij mij niet spreken van een confrontatie met het vreemde. Vreemd of gek vind ik eigenlijk niets. Mijn vader was de eerste seksuoloog In Nederland. Hij heeft het Aletta Jacobshuis gesticht en geleid. Ik ben groot geworden in een liberaal-joods milieu zonder godsdienst maar met hoge morele en intellectuele maatstaven. Reeds in mijn jeugd ben ik met homo's in aanraking gekomen. Benno Stokvis bij voorbeeld was een huisvriend van mijn ouders. Van een veroordeling was geen sprake bij ons thuis. Voor mijzelf wist ik het echter niet. Lang ben ik niet rijp geweest voor de beleving van mijn seksualiteit, hoewel ik wist homoseksueel te zijn. Mijn milieu was weinig mondain. De weekends bracht ik meestal door in ons buitenhuis. Zonder fanatisme keurden mijn ouders toch het mondaine uitgaansleven af. Dat wil niet zeggen dat zij het mij verboden. Daarbij komt dat ik naast een - geloof ik - vrij nuchtere en reële kijk op bepaalde punten naïef ben. Er ontgaan mij zaken. Wanneer ik door mannen benaderd werd, begreep ik dat niet en beantwoordde ik niet aan hun verlangens. Ik was er niet rijp voor. Pas in de oorlog toen ik ondergedoken was, werd mijn eigen homoseksualiteit een duidelijk gegeven. Ik wilde er met mijn ouders over praten, maar het onderduiken, de deportatie en de dood van mijn ouders hebben dat belet. Na de oorlog heb ik het mijn broer gezegd, louter als mededeling zonder discussie. Kort na de oorlog werd het COC opgericht. Daar ben ik spoedig gekomen en nam als vanzelfsprekend aan het werk deel. Natuurlijk kost de eerste stap altijd moeite, dat wil zeggen het kost moeite vooraf. Ik ben echter nieuwsgierig van aard: ik moet het allemaal zien en dat geldt bepaald niet alleen voor het homofiele milieu.

p8

B. Premisela: Het homoseksuele milieu heeft mij dus geen schokkende ervaring gegeven. Ik moet daarbij wel zeggen, dat mijn privé-leven als homoseksueel In casu mijn homoseksuele contacten niet gelegd worden in de sociëteit van het COC en evenmin In de bars. Het is de vriendenkring, het huiselijk verkeer dat bij mij vooropstaat. De schok in de confrontatie treedt naar mijn mening op bij degenen, die zichzelf niet goed kennen of aanvaarden. Alle confrontaties, ook die ik in werkelijkheid nooit heb ondergaan, heb ik toch doorgemaakt in mijn fantasie. Nooit heb ik vis-è-vis met een Duitser In functie gestaan gedurende de oorlog,

maar dat wil niet zeggen, dat ik het voor mijzelf niet heb beleefd. Toch moet ik toegeven, dat ik enkele malen In mijn leven geweldig geschrokken ben. Toen ik voor de eerste keer na de oorlog naar Duitsland ging in 1954, betrad ik argeloos in München het Hofbrauhaus. Ik ben me doodgeschrokken en wist plotseling, dat het daar gebeurd moest zijn. Het Teutonendom van de in Lederhosen verpakte en luidruchtig bierdrinkende dikke knullen. Tegenover mij kwam door een andere ingang een neger binnen. Ik zag op zijn gezicht dezelfde schrik bij deze confrontatie. Nog een andere keer Is mij zoiets overkomen. Ik was in Rome en maakte op 8 het St. Pietersplein de heiligverklaring mee van Paus Pius de zoveelste. De paus en zo'n zestig kardinalen trokken tussen een uitzinnige menigte naar de kerk. Het was schitterend: die paus op zijn draagstoel met tiara; ik voelde de bedreiging van die machtige kerk. Een fantastische belevens was de zegen, die de paus zonder tiara gaf en die ik plotseling aanvoelde als een heel persoonlijk gebaar. De meeste mensen hebben een onjuist beeld van de maatschappelijke orde; hun oriëntatie klopt niet en daarom wordt de homoseksualiteit als een bedreiging van die orde aangevoeld. Hun schrik is dan voor mij heel verklaarbaar.

Dialogo_1965_02 /nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

fascis 15 Nazi's en de fascisten hadden het niet beter kunnen doen. Eerst nu een ontkerstende
fascis 16 tijd en het fascisme niet beweren. Maar wel is er het groeiend besef, dat
nazi 15 Duitsland tot de Nazi-tijd, moest toen vluchten naar Parijs en Is In 1934
nazi 15 wel dicht. De Nazi's en de fascisten hadden het niet beter kunnen doen. Eerst
nazi 16 zich liet de Nazi-tijd en het fascisme niet beweren. Maar wel is er
oorlog 8 alleen ongedeerd de oorlogsjaren overleefde, maar In nog krassere termen tot uiting kwam, toen
oorlog 10 na de Tweede Wereldoorlog blijft de afwerende, tot verdoeming neigende houding tegenover de
homoseksualiteit
oorlog 12 christen In de oorlog zijn soms klakkeloze, uiterlijke beoordeling van de medemens grondig heeft
oorlog 12 van de befaamde naoorlogse 'doorbraak'. Het dispuut over de al of niet sprekende
oorlog 13 was miniem. De oorlogen van 1870 en 1914 gingen aan het land voorbij, ofschoon
oorlog 13 in de tweede wereldoorlog en vanaf dat moment dateert de stroomversnelling, die Nederland
weer
oorlog 13 van het na-oorlogse tijdperk, de dekolonisatie, de integratie van Europa en het werk
oorlog 13 vrijheid, de guerrilla-oorlogen van Schieringers en Vetkopers, van Hoeken en Kabeljowen, de
voorkeur
oorlog 13 dynastieke belangen met oorlogen en belastingen op de schouders van de onderdanen legde, die
oorlog 13 kwam aan de oorlog met Spanje, behoorden de noordelijke Nederlanden formeel tot het Duitse
oorlog 14 die de tachtigjarige oorlog in zijn voortgang wel had gekenmerkt. In dit beeld past
oorlog 15 aan de Spaanse Successieoorlog. De stadhouder heeft het benoemingsrecht van regenten voor een
belangrijk
oorlog 16 vooral na de oorlog met grote kracht doorgezet. Zelfs dreigt de voorhoede, speciaal in
oorlog 25 samenvalt met de oorlog. De vergelijking dwingt er ook meteen toe op te merken
oorlog 25 laatste, ook een oorlogsverhaal, geboeid. Het hele boek doet ons Harten kennen als een

Op te beschrijven nemen en tag WOII:

Ton Andriessen: De veranderde mentaliteit in Nederlandse r.k. kringen, p 41-48 // Over de overeenkomsten tussen de ideologie over homoseksualiteit tussen Nederlandse rk theoretici op het katholieke artsencongres van 1939 en nazisme voor en na de oorlog

Dialogo_1965_03 / jap / indo /nazi / kamp / oorlog / concentratiekamp

jap = japon

verder ook niets

concentratie kamp	12	innerlijke beschaving, die concentratiekampbeulen tot razernij gedreven moet hebben. Een zuiver en zelfstandig wezen,
nazi	22	van de Amerikaanse nazi-leider Rockwell het verband van antisemitisme en homoseksualiteit. Men zou
oorlog	9	die voor de oorlog volwassen werd, had de vrouw die in lesbische verhoudingen) leefde
oorlog	21	van een 'oorlog tegen oude vrouwen' is gesproken, werden zeer zeker niet alle

Dialogo_1965_04 / jap /nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

fascis	6	water en de fascisten tot mateloze woede heeft gebracht? En meer dan woede alleen.
fascis	13	meer toe. De fascisten van 1965 schuilen onder ex-N.S.B.'ers en
fascis	13	oogkleppen. Het woord fascist is onbruikbaar verklaard, omdat het teveel belast zou zijn. Het
fascis	15	van democratie tegen fascisme, en daarom lid werd van het Hogerhuis, blijkt daarentegen de
nazi	6	verzet tegen de Nazi's. De scheidingslijn liep en loopt voor mij niet langs de
nazi	11	van de officiële nazi-propagandapere gerold is. Ook het communistische Rusland kent nog een
nazi	12	Jodenhaat van de nazi's is niet nieuw, zoals wij reeds zagen, maar wel is
nazi	12	Zelfs na de nazi-terreur is de houding van de christenen niet onverdeeld positief
nazi	13	van de ontchristelijkte nazi's weer de oude verbinding kregen met de erfgenamen van de
nazi	13	deze ontwikkeling. De nazi-leider Goebbels heeft opgemerkt, dat de Jodenvervolging geen moreel vraagstuk,
nazi	13	gewonnen. Wat de nazi's deden was waarschijnlijk niet meer dan het begin van de
oorlog	3	overtreffen. In de oorlogsjaren bevond het Nederlandse volk zich in een duidelijke minderheidspositie ten
oorlog	3	Slowaken in het vooroorlogse Tsjecho-Slowakije, de Drusen in Irak en Syrië, de Zuid-
oorlog	4	uitgelokt: slavenopstanden, jacquerie, boerenoorlog in Duitsland, proletarische opstanden. Geen van deze minderheden komt onbeschadigd
		Interview met Presser
oorlog	5	tot de Tweede Wereldoorlog leraar aan het Vossiusgymnasium in de hoofdstad. Gedurende de eerste
oorlog	5	jaren van de oorlog was hij verbonden aan het Joods Lyceum; daarna dook hij
oorlog	5	over de Tachtigjarige oorlog, Amerika en Napoleon. Voor dit laatste boek kreeg hij de
oorlog	5	letterkunde. Na de oorlog heeft hij zich vooral beziggehouden met de geschiedenis van de
oorlog	6	na die gruwelijke wereldoorlog, die een zo cynische vervulling van zijn voorgevoelens gebracht had,
oorlog	7	van een volgende oorlog. Het verschijnsel zelf veroorzaakt spanningen in dezelfde proportie als destijds
oorlog	8	met vele, vele oorlogen tegen Afrikaanse stammen werden de gebieden rond de Transvaalrivier bereikt
oorlog	8	regering na de oorlog onder Malan gekozen. Na de overwinning op de Britse heerschappij
oorlog	10	zoals het in vooroorlogse preutse kringen genoemd werd, en dat niet alleen aan zee,
		Antisemitisme en verzet
oorlog	11	tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het erge of ergerlijke daarbij is dat tijdens de oorlog
oorlog	11	dat tijdens de oorlog niet openlijk gesproken werd, terwijl nu in een tijd zonder

oorlog	12	in de Tweede Wereldoorlog de vervolgte Joden, maar kon het verwijt niet ontgaan, dat
oorlog	13	De ideologische Tweede Wereldoorlog is nog steeds niet gewonnen. Wat de nazi's deden was
oorlog	13	afloop van de oorlog in alle hevigheid zou losbarsten. Dat Japan de oorlog feitelijk
oorlog	13	Dat Japan de oorlog feitelijk gewonnen heeft durven wij nog nauwelijks te zien. De
oorlog	13	zien. De Tweede Wereldoorlog krijgt kleine proporties, is gereduceerd tot een blanke 142 broederstrijd
oorlog	13	samengaan tijdens de oorlog met de westelijke geallieerden kan men niet meer dan natuurlijk
oorlog	13	behoeden voor een rassenoorlog, die ofwel in totale vernietiging of in de suprematie van
oorlog	13	van de koude oorlog. Hun helder inzicht lijkt thans op de achtergrond geraakt, ofschoon
oorlog	13	dat tijdens de oorlog gebeurd is. Democratie en individuele vrijheid zijn bepaald geen verworvenheden
oorlog	17	of hij in oorlogstijd niet homoseksuele mannen onder zijn bevel had gehad, die even

interview met Presser

Artikel

Gesprek met professor Presser / Jan Rogier, J. Presser

Dialogo (1965) 4, p. 126-129

bron: Dialogo (1965) 4, p. 126-129

samenvatting: Gesprek over het Joodse anders-zijn.

onderwerpen: discriminatie, jodendom, nederland

signatuur: ts
dgb periodieken

Artikel van Jan Rogier Antisemitisme en verzet

Artikel

Antisemitisme en verzet / Jan Rogier

Dialogo (1965) 4, p. 139-143

Dialogo_1965_05 / fascis / kamp / oorlog / concentratiekamp

concentratieka mp	18	in een Duits concentratiekamp doorbrengt en daardoor na zijn bevrijding de gevoelsaansluiting met de
fascis	9	Alleen met een fascist zou ik niet kunnen leven. Financieel hebben we in feite
oorlog	6	ik na de oorlog in Amsterdam was, zag ik de opschriften op de urinoirs.
oorlog	8	dat we door oorlog of maatschappelijke ellende uit elkaar zouden worden gedreven. We zijn

fascis alleen in de zin 'met een fascist kan ik niet leven'

kamp

p 174: Paul Staar (25) en Max Verstappen (35) in Ben Bos: Eerste gesprek/ over samenwonen

P. Staar: We leven met maskers op. De buitenwereld drukt op ons. Je kunt jezelf niet zijn, naar buiten toe. Nu moet het ineens. Dat valt niet mee. . . Ik heb stiefouders. Ze ontdekten dat ik een homo was. Het werd een drama. Mijn ouders zijn in een kamp vermoord. Een kennis van mijn stiefouders zei: 'Ze hebben vergeten jou ook te vergassen'. Toen ik niet anoniem was, werd ik uitgestoten. Vergassen was beter geweest.

Charles Haldeman De zonnewachter LRP114 f 8,50 Het verhaal van de jonge Stefan Brückmann (zijn vader was een zigeuner, zijn moeder een Duitse), die zijn puberteit in een Duits concentratiekamp doorbrengt en daardoor na zijn bevrijding de gevoelsaansluiting met de normale mensenmaatschappij mist, is verweven met de eschatologische ideeën wereld van de joodse 'heiligs' Isaac Golden, die Stefan in het kamp heeft leren kennen. [uit 'advertentie' Bezige Bij, maar zit niet in Oorlogsbronnen.nl; geen lhbt waarschijnlijk] / op dit moment alleen in de Unibib Groningen en Erfgoedbib Antwerpen

oorlog algemeen

Dialogoog_1965_06 / oorlog / concentratiekamp / wereldoorlog

concentratiekamp	24	van Vietnam, gasaanvallen, concentratiekampen, dat zijn methodes die twintig jaar na de Tweede Wereldoorlog
oorlog	11	de na de oorlog daaruit voortgekomen N.V.S.H. waarschijnlijk niet genoeg gedaan
oorlog	12	zich na de oorlog voornamelijk zélf heeft moeten verlossen. Zij die bezig zijn op
oorlog	18	toegenomen na de oorlog omdat veel mannen de eisen en verantwoordelijkheden van het man-
oorlog	18	Engeland na de oorlog. Afgezien van het feit dat dit geen maatstaf is wegens
oorlog	18	zedendelicten na de oorlog: niemand zal aannemen dat de heteroseksualiteit is
oorlog	22	toegenomen of dat
oorlog	22	de meest waardevolle naoorlogse bijdrage van psychiatrische zijde te noemen. W. J. Sengers 245
oorlog	24	na de Tweede Wereldoorlog weer gebruikt worden en nu door de tegenstanders van nazl-

oorlog als tijdsaanduiding evenals wereldoorlog

concentratiekamp: een verwijzing

p248 : Bombardementen op de burgerbevolking van Vietnam, gasaanvallen, concentratiekampen, dat zijn methodes die twintig jaar na de Tweede Wereldoorlog weer gebruikt worden en nu door de tegenstanders van nazi-Duitsland, maar diezelfde tegenstanders hebben ook in Azië atoombommen gebruikt in 1945. Het verwondert ons dus niet, maar we mogen niet blijven zwijgen. Er is geen onderscheid tussen blank en zwart of geel.

Dialogoog_1965_index

gewoon een index

Dialogoog_1966_01 / kamp / wereldoorlog

concentratiekamp	6	homofielenjacht — met concentratiekampen compleet — is wel wat makkelijk teruggebracht op een hebbelijkheid
oorlog	7	duidelijk, dat de naoorlogse n. v. s. h iets anders, iets breders was dan
oorlog	7	was dan de vooroorlogse Neomalthusiaanse bond. Dat was al zo toen de n. v.
oorlog	8	na de Tweede Wereldoorlog. Het speelt zich niet alleen af op het gebied van

kamp: algemeen

wereldoorlog: tijdsaanduiding

Dialogoog_1966_02 / jap / kamp / wereldoorlog

oorlog	14	die intussen een wereldoorlog uitvecht, beleeft hij een lange reeks eenzame erotische dromen met
--------	----	--

jap = partiJAPparaat en JAPon

wereldoorlog: algemeen

Dialogoog_1966_03 / jap / kamp / concentratiekamp

concentratiekamp	2	met getto's en concentratiekampen, met dictaturen, met kerken en met kranten. Wie ons dan
concentratiekamp	17	die in een concentratiekamp is omgekomen. Hij is er dus wel bij, maar alleen
oorlog	2	de mens, met oorlogen en bombardementen, met getto's en concentratiekampen, met dictaturen, met kerken
oorlog	5	heroïek van vele oorlogsfilms, dan de hypocrisie van menig zedendrama, dan de wansmaak van

jap= porcelein

kamp: bespreking Nader tot U door Adriaan van der Veen "Ik bedoel daarmee niet dat hij er niet bij betrokken is, dat blijkt onder andere wel uit zijn trouw aan de jeugdherinneringen, die zo onvoorwaardelijk is dat zijn haat voor bepaalde figuren die hem angst aanjoegen intact is gebleven, niet verminderd door 'grotemensenoverwegingen' in het geval van dr. B., de schooljuffrouw, die in een concentratiekamp is omgekomen."

kamp/concentratiekamp: p97

"Commentaar [door Jan Rogier over mogelijk stelling nemen door de redactie van Dialogoog] [2^e kolom].... Wij blijven ons bezighouden met seksualiteit in het algemeen, met

partnerverhoudingen, ook de niet-homofiele, met apartheid, discriminatie, politieke en sociale onderdrukking, met misdaden tegen de mens, met oorlogen en bombardementen, met getto's en concentratiekampen, met dictaturen, met kerken en met kranten. Wie ons dan voor de voeten werpt, dat wij politiek stelling nemen, heeft nooit begrepen, dat politiek één facet is van een hele levenshouding. Als onze stellingname de indruk wekt, dat wij een partijkeuze hebben gedaan en wel voor wat men 'links' noemt, dan mag dat niet gehanteerd worden als verwijt aan ons, dat wij partijdig zijn, maar als verwijt aan bepaalde politieke richtingen, dat zij geen of de verkeerde partij kiezen in de bovenomschreven problemen. Dat ... "

Dialogo_1966_04 / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog / concentratiekamp / wereldoorlog

concentratiekamp	12	mannen in de concentratiekampen bij de vrouwen sliepen, de vrouwen zwanger werden), niettegenstaande dit
fascis	16	er in Italië fascistische stromingen die Pasolini onschadelijk willen maken?' C. B. Doolaard in
nazi	11	prettige ervaringen in nazi-jeugdherbergen, uit het Rijnland naar het gezonder en herbergzamer klimaat
nazi	17	1935 wijzigden de nazi's de tekst van § 175. Sindsdien viel elk lichamelijk wellustig
nazi	17	onderscheiden van het naziverleden, zich nu opnieuw beraden over strafbepalingen over homoseksualiteit. Zal ze
oorlog	6	jaar na de oorlog, ook en vooral door het zegenrijke werk van de N.
oorlog	11	grotere problemen (oorlog in Vietnam, de atoombewapening, de homofilie, de werkloosheid, de onrust
oorlog	12	van de Eerste Wereldoorlog zelfmoord pleegde. In dit stuk staat de homoseksualiteit dus centraal.
oorlog	14	Er bestaat een vooroorlogse filmversie van, gemaakt door Samuel Goldwyn, die zo mogelijk nog
oorlog	16	1936). Na de oorlog werd het werk weer ter hand genomen in 1953, en

indo = Lindop - indoctri

nazi p 161-167 Dr. E. Brongersma Het oude nieuwe Duitse strafrecht; p 163: "Al in juni 1935 wijzigden de nazi's de tekst van § 175. Sindsdien viel elk lichamelijk wellustig contact eronder. Alleen minderjarigen waren 'in bijzonder lichte gevallen' zelf niet strafbaar.

We zijn nu dertig jaar verder. Allerlei takken van wetenschap hebben zich in Duitsland en elders met het verschijnsel homofilie beziggehouden en er nieuw licht over verspreid. Een van de opvallendste klimaatsveranderingen is dat we vrij regelmatig zien, hoe lagere en soms ook hoge kerkelijke autoriteiten terugkomen van de traditionele banvloeken en de wens dat de aardse gerechtigheid alles zal doen om dit verschijnsel uit te roeien. Er zijn christelijke moralisten die de homofiele vriendschapsverhouding niet langer veroordelen, maar haar zelfs aanvaarden. In deze tijd moet de Duitse bondsrepubliek, die zich in democratische zin wil onderscheiden van het naziverleden, zich nu opnieuw beraden over strafbepalingen over homoseksualiteit. Zal ze zich eindelijk weten te ontdoen van haar historische belasting? Wat een kans! "

Richard Rose p 151 e.v. Homofilie op de Engelse planken, opent met: "In de zomer van 1937, met vakantie in Parijs (eigenlijk waren we, na een paar minder prettige ervaringen in nazi-jeugdherbergen, uit het Rijnland naar het gezonder en herbergzamer klimaat van het decadente Frankrijk gevlucht), kwamen we een aanplakbiljet tegen waarop te lezen stond dat een ons onbekend Engels stuk, gespeeld door een ons onbekend Engels toneelgezelschap, te zien was in een ons onbekend theater. Een in Engeland verboden stuk over het leven van, en de moord op - want moord was het wel - een zekere Oscar Wilde. Gauw erheen.

.... p152: In weerwil van de mrs. Whiteheads van onze samenleving, en hoewel de censuur vrijwel overal in de wereld steeds ijverig aan het werk is (men kan in de jongste aflevering van het blad Censorship - Ilford House, 133, Oxford St., London, W.I - een uitgave van het Congress for Cultural Freedom, lezen, hoe in Italië Het Dagboek van Anne Frank als leesboek op scholen is verboden, wegens de 'immorele' opmerking van dit kind, dat als de mannen in de concentratiekampen bij de vrouwen sliepen, de vrouwen zwanger werden), niettegenstaande dit alles is er, zoals de vermelde feiten laten zien, sprake van vooruitgang op toneelgebied. Hoe groot die is, zal uit een nadere beschrijving van enkele van de betrokken stukken duidelijk blijken. "

fascis: p 160 Zijn er in Italië fascistische stromingen die Pasolini onschadelijk willen maken?'

kamp: p 157: "Een homoseksuele ondertoon hebben veel films van Joseph Losey, zoals De jongen met groen haar (1948), M (1951), Chance meeting, The Damned, King and country (waarin Dirk Bogarde met een liefdevol gebaar de gefusilleerde deserteur Tom Courtenay met een revolver in de mond het genadeschot geeft) en bovenal The Servant, een studie van meester en knecht, waarin weer Dirk Bogarde protagonist is en de duidelijk homoseksuele James Fox als tegenspeler heeft. Een homoseksuele machtsoverheersing komt men in talloze andere Engelse films tegen, zoals King Rat van Bryan Forbes (over een krijgsgevangenenkamp in Malakka) en The Leather Boys, waarin een conflict wordt gesuggereerd door de homoseksuele relatie van twee in leren Teddyjassen gestoken arbeidersjongens, van wie er een 'ontrouw' wordt door met Rita Tushingham te trouwen. Het jonge paar brengt de wittebroodsweken door in een Butlinkamp en wordt er opgezocht door de uitgerangeerde, dreigende, motorrijdende vriend. Een suggestief | gefilmde motorrace van de beide jongens suggereert de emotionaliteit | van hun relatie. "

concentratiekamp p 152: zie boven
oorlog: tijdsaanduidingen
wereldoorlog: tijdsaanduidingen

Dialogo_1966_05 / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog / concentratiekamp / wereldoorlog

concentratiekamp	16	was. In de concentratiekampen was de verdenking van homoseksualiteit al genoeg om iemand in
concentratiekamp	16	praktijken in de concentratiekampen veel voorkwamen, waarbij de gevangenen zich in acht namen voor
concentratiekamp	16	genomen in het concentratiekamp Buchenwald door het inplanten van synthetische hormonen in de lies.
concentratiekamp	22	die in de concentratiekampen en gevangenissen terechtkwamen, met een lila driehoek op hun jasje'.
fascis	3	de grenzen van fascisme of nationaal socialisme om gaat, de kerken tot scherp integralisme
fascis	3	wordt teruggeslagen. De fascistische stuip trekkingen van de jaren dertig en veertig hebben afschuwelijke ravages
fascis	6	en opkomst van fascisme en nationaal-socialisme, tot autoritair denken van gezagsdragers in kerk
fascis	8	buiten de eng fascistische kring opgeld deden. Voor wat de katholieken betreft zijn die
fascis	8	wat jonge katholieke fascistten in de twintiger en dertiger jaren uitkraamden in hun tijdschriften
fascis	11	de jonge roomse fascistten, maar hij was geen eenzame, geen roeper in de woestijn.
fascis	11	Joosten, Katholieken en Fascisme in Nederland 1920-1940 (Hilversum 1964), maar door te
fascis	11	ook met de fascistten weer ruzie geschopt had - zij waren niet genoeg bezeten
fascis	11	keuze voor het fascisme als de veranderde houding van het grote publiek en de niet tot de fascistische groeperingen. De kerken, de vakbonden, de confessionele partijen en de
fascis	14	vol fanatiek christelijk fascisme uit, het zijn integendeel erkende geleerden, die in 1941 deze
fascis	21	dingen: het opkomend fascisme, de sociale en economische crisis. Ja had wel Jan Molenaar,
fascis	21	dreiging van het fascisme, toekomstplannen die niet doorgingen - studeren was er eenvoudig niet
nazi	6	tussen wat de nazi's zo graag 'rassen' noemden even vaag zijn als die
nazi	6	en priesters en nazi's tenslotte, die niet zijn leven roofden, maar wel zijn kostbare
nazi	8	welke houding de nazi's tegenover de homoseksuelen aannamen. Hij had de lijdensweg van Hirschfeld
nazi	12	conclusies van de nazi's lagen ook in het verlengde van deze vorm van wetenschappelijk
nazi	12	studies, onder het nazi-regiem in Duitsland verschenen, weet dat hier een luchtje aanzit
nazi	12	de gevaren vanuit nazi- Duitsland, maar misschien heeft hij dat wel met opzet niet
nazi	13	H.K. hierop naziet, zal bemerken, dat Schorer zich steeds - naar mijn gevoel
nazi	15	homoseksuelen door de nazi's, maar dat de resultaten bedroevend waren. En toch weet hij
nazi	16	vervolging door de nazi's geschreven kunnen worden, zoals dat ook niet meer kan van
nazi	19	de Jodenvervolging in nazi-Duitsland misschien iets heeft uit te staan met de vrijheid
nazi	29	was geweldig. De Nazi's maakten er een einde aan. Vier jaar na de bevrijding
oorlog	2	na de tweede wereldoorlog juist vanuit Nederland zo sterk is gestimuleerd, ofschoon men daarin

oorlog	3	zo in de oorlog met die andere illegale organisaties, toen vooroorlogse politieke kopstukken op
oorlog	3	illegale organisaties, toen vooroorlogse politieke kopstukken op een enkele uitzondering na verstek lieten gaan?
oorlog	3	na de tweede wereldoorlog niet eerder dan de katholieken en protestanten openlijk gingen spreken
oorlog	3	tussen de beide wereldoorlogen over Europa is geslagen, en die ver buiten de grenzen
oorlog	4	na de eerste wereldoorlog met medewerking van Hirschfeld de film Anders als Andere door
oorlog	5	na de tweede wereldoorlog nog in homoseksuele tijdschriften. Ook Dialogo heeft beroemde voorbeelden herdacht.
oorlog	6	na de eerste wereldoorlog, tot verloederde democratie en opkomst van fascisme en nationaal-socialisme,
oorlog	6	na de tweede wereldoorlog nog niet verlaten had, ondanks verguizing onder eigen 'gevoelsgenoten',
oorlog	8	heeft na de oorlog zelf verklaard, dat hij eigenlijk alleenheerser was, dat er zelfs
oorlog	11	vóór de eerste wereldoorlog in de Tweede Kamer voor meer verlichte benadering van de
oorlog	11	na de tweede wereldoorlog. 'Ja, mijnheer, mevrouw, heeren en hoeren van de verkeerde
oorlog	12	zijn na de oorlog verschenen brochure Gelijkheid van recht met dankbaarheid de wetenschappelijke onderzoeken
oorlog	12	van de tweede wereldoorlog met een eigen meer populair blad voor homo's zelf waren
oorlog	14	hij voor de oorlog door Amsterdam wandelde. Er was in het betoog van Barnhoorn
oorlog	14	mobilisatie en de oorlog, verschijnt dit boek pas meer dan een jaar nadat het
oorlog	14	terechtgekomen in de oorlogsperiode, voor velen tot vandaag een afgesloten geheel, een zwarte periode
oorlog	14	tegenkomen na de oorlog. Nederland had nog koloniën in de tijd, waarin de katholieke
oorlog	14	ook na de oorlog niet dan fluisterend gesproken werd, want het had, zoals kranten
oorlog	14	van voor de oorlog, van wie de voormalige vice-president van de Raad van
oorlog	15	geweest na de oorlog. Tom Rot heeft mij verteld, dat hij geregeld bezig is
oorlog	15	Nederlandse en Duitse oorlogsarchieven om gegevens te vinden over de vernietiging van homoseksuelen door
oorlog	15	met het internationaal oorlogsrecht de strafwetgeving van Nederland op dit terrein buiten werking gesteld
oorlog	16	er van de oorlog te vertellen is, al kunnen deze verhalen wellicht gevarieerd worden
oorlog	16	van vóór de oorlog en weten dat zij homoseksueel waren, sommige zijn om heel
oorlog	16	over de na-oorlogse ontwikkeling naar veler mening te schetsmatig over het C.O.
oorlog	17	- vóór de oorlog opgericht en in januari 1940 werd de eerste bijeenkomst rondom
oorlog	17	jaren na de oorlog aansloten, kon het C.O.C. van meet af een
oorlog	17	onmiddellijk na de oorlog zijn adres en zijn gironummer in 'Levensrecht' liet drukken,
oorlog	17	na de tweede wereldoorlog een bijna revolutionaire ontwikkeling in het denken over seksualiteit had
oorlog	17	kort na de oorlog, die alleen maar verdoezeling van tegenstellingen en uit de weg
oorlog	21	C. In de vooroorlogse socialistische beweging - de jeugdgroep 'Jonge Strijd' van de
oorlog	21	jaren voor de oorlog in contact met jonkheer Schorer en en het toen al
oorlog	22	verband. In de oorlog hebben we vrijwel geen contact met elkaar gehad, het nationale

oorlog	22	gewild, in de oorlog nam ik lessen en kwam na de bevrijding bij de
oorlog	29	homofilie en zijn naoorlogse jood zijn. Hij is lange tijd hoofd van de sales-
oorlog	31	taboe's voor de oorlog. Mijn vader had patiënten die wisten van seksualiteit niets'. Ik:
oorlog	33	dat ik de oorlog overleefd heb . . . daar is geen verklaring voor.
oorlog	34	talent zag. De oorlog, die het kleine groepje pioniers verstrooide, heeft Arent van Santhorst
oorlog	34	Ook in die oorlog heb ik dingen meegemaakt om dankbaar te zijn. Een jongen
oorlog	35	Schorer voor de oorlog herhaaldelijk gewaarschuwd, maar hij dacht dat het zo'n vaart niet

/ indo in:

Jan Rogier p 173- 209 Homoseksuele emancipatie : Historische context van de Nederlandse vereniging van homofielen C.O.C.

p 197: B. Tj. de Jongh (pseudoniem voor de hoge ambtenaar J. H. Francois, die ook onder de schuilnaam Charley van Heezen literair werk had trachten te schrijven) vertelt daar in zijn brochure Wat de Indische zedenmisdrijven ons te zeggen hebben over, dat mensen in het openbaar, terwijl zij met vrouw en kinderen samen waren, gearresteerd werden, dat de Javabode, waarvan redacteur was Zentgraaff, een van de meest beruchte journalisten van voor de oorlog, van wie de voormalige vice-president van de Raad van Nederlands Indië in het Koloniaal Tijdschrift van 1938 reeds schreef dat hij 'staat buiten den kring dergenen voor wie regels van behoorlijkheid zekere beteekenis hebben', dat die Javabode het presteerde alle namen van mensen die in preventieve hechtenis waren gesteld vetgedrukt en voluit te publiceren met hun functies. Men bedenke bij dit alles, dat naar Indië veel mensen gingen, die in het 'moederland' om welke reden dan ook aanpassingsmoeilijkheden hadden en dat verkeer met inlanders, vrouwelijk of mannelijk, een wijd verbreid verschijnsel was. Bovendien was voor de Indonesiër dat seksuele verkeer een andere zaak, zeker niet gebonden aan de westelijke en christelijke taboes en vroeger in leeftijd optredend, waarbij nog komt dat lang niet van alle Indonesiërs bekend was, hoe oud zij waren. In het Wetboek van Strafrecht voor Ned. Indië was bovendien art. 248 bis klakkeloos overgenomen als art. 292, zelfs nog met verhoging van de strafmaat, terwijl in art. 290, 2e lid de leeftijdsgrens voor meisjes, in het Nederlandse art. 247 op 16 jaar bepaald, verlaagd was tot 15 jaar. En tenslotte bedenke men, wat De Jong als cynisch-realistische overweging meegaf. *'En men vindt 't wel aardig om door een blanda, een Hollander, die immers zoo torenhoog boven hen staat, gedurende enkele oogenblikken niet eens als mindere te worden behandeld, maar vriendelijk en op voet van gelijkheid'.* "

nazi : in datzelfde artikel over de roof van de bibliotheek van Schorer en over de nazi-ideologie over eugenetica en homoseksualiteit (Rogier richt zich hier op Nederlandse theorieën)

p 193: "wetenschappelijk is aangetoond dat Hirschfelds theorie van de variëteit de juiste is. Afgezien van het feit of die conclusie juist is, vraag ik mij af of Lang en Jensch met dezelfde instelling bezig zijn geweest. Zij publiceerden hun studies Erbbiologische Untersuchungen über die Entstehung der Homosexualiteit en Zur Geneologie der Homosexualiteit in Duitse tijdschriften in de jaren 1939 en 1941. Wie maar enigermate thuis is in wetenschappelijke studies, onder het nazi-regiem in Duitsland verschenen, weet dat hier een luchtje aanzit dat verdacht veel lijkt op gas.

Dr. Magnus Hirschfeld was in 1933 uit Duitsland naar Frankrijk gevlucht. Hij wist wat er komen ging, maar lang heeft hij niet meer van zijn vrijheid genoten: op 14 mei 1935 stierf hij in Nice, kort na de voltooiing van het eerste deel van een nieuwe serie boeken, die als titel droeg: La science et l'amour. Ook bij Hirschfelds dood heeft Schorer nauwelijks aandacht besteed aan de gevaren vanuit nazi- Duitsland, maar misschien heeft hij dat wel met opzet niet gedaan, want volgens velen was hij zich goed bewust, hoe groot die gevaren waren. Zijn jongere medewerkers, die aanvankelijk tegen zijn zin, maar tenslotte toch met zijn volle instemming kort voor het uitbreken van de tweede wereldoorlog met een eigen meer populair blad voor homo's zelf waren uitgekomen, waarschuwde hij in mei 1940 onmiddellijk de uitgave te staken en de gegevens te vernietigen, omdat er geen schijn van kans op Duitse tolerantie was, en in verbinding daarmee geen mogelijkheid van steun van Nederlandse zijde, ofschoon Schorer dat er niet bij zal hebben vermeld: dat wist iedereen. "

p199-201 :

Over de tweede wereldoorlog zelf:

Gesundes Volksempfinden

Dit wordt een korte paragraaf. Over de periode van 1940-1945 is namelijk zo weinig bekend. Het ergste kan niet meer naverteld worden en er is nooit officiële belangstelling voor geweest na de oorlog. Tom Rot heeft mij verteld, dat hij geregeld bezig is geweest in Nederlandse en Duitse oorlogsarchieven om gegevens te vinden over de vernietiging van homoseksuelen door de nazi's, maar dat de resultaten bedroevend waren. En toch weet hij dat het gebeurd is en dat is zuiver theoretisch al duidelijk in te zien voor wie de reeds genoemde uitspraken van de hoogleraar in de rassenhygiëne Tirla kent en het boek van dr. jur. Rudolf Klare, Homosexualiteit und Strafrecht: homoseksualiteit is een bedreiging van de volksgezondheid en daarom staatsgevaarlijk en moet dus worden uitgeroeid. Maar ook kan achteraf geconstateerd worden, dat een dergelijke uitroeiing onmogelijk is of althans nooit ophoudt, omdat het hier niet gaat om een 'ras' of een 'volk', voorzover overigens ook die zijn af te bakenen - de schijn kan althans opgehouden worden - maar dat het hier gaat om een fenomeen, dat zich hardnekkig blijft openbaren en waartegen de middeleeuwse, door de kerk geïnspireerde straf van verdrinking of ophanging slechts individueel helpt. De hygiëne-deskundigen van het Derde Rijk hebben dat natuurlijk ook geweten, wat hun vervolgingswaan niet deed afnemen, maar hun de hoop op resultaat toch moet hebben ontnomen. Daarbij komt dat razzia's tegen homoseksuelen slechts mogelijk zijn als er een uitgebreide registratie is opgebouwd door politie-apparaten en als voorkomen kan worden, dat een algemene paniek onder de bevolking ontstaat, want homoseksualiteit is immers niet gebonden aan ras, volk, staat of stand. Dit alles heeft de Duitsers echter niet belet pogingen in de richting van vernietiging te doen.

Eerste aanloop daartoe was in Nederland de verordening van de Rijkscommissaris van 31 juli 1940, waardoor in strijd met het internationaal oorlogsrecht de strafwetgeving van Nederland op dit terrein buiten werking gesteld werd en vervangen door een algemene strafbaarstelling van tegennatuurlijke ontucht (d.w.z. alleen voor mannen onderling), dus niet t.a.v. een meerderjarige, die ontucht pleegt met een minderjarige, maar elke homoseksuele ontucht. Verleiding van een minderjarige kon voortaan gestraft worden met tien jaar gevangenschap. Op deze 'rechtsgrond' konden de homoseksuelen als 'gewone' misdadigers gevangen genomen worden en naar kampen gezonden. Nodig was voorts een nauwlettend toezicht van de politie op geregistreerde homoseksuelen. Dat die registratie in Duitsland bestond, hebben wij hiervoor reeds gezien in de passage over de wetenschappelijke onderzoeken van Lang en Jensch; dat tenminste in Nederland ook een soort documentatie werd bijgehouden, is uit het relaas van Bamhoorn over Amsterdam gebleken. Maar de Duitsers waren toch verre van tevreden over de opsporingsbereidheid van de Nederlandse politie-ambtenaren. De Generalkommissar für Verwaltung und Justiz vroeg namelijk aan de Obermedizinalrat dr. Reuter in januari 1941 wat hij doen kon om de Nederlandse Kriminalpolizei te activeren in de strijd tegen de tegennatuurlijke ontucht. Tot nu toe is het resultaat van de verordening 'praktisch gleich Null'. De Generalkommissar vervolgt dan: 'Eine erfolgreiche Bekämpfung der Homosexualität ist nur möglich, wenn von Seiten der niederländischen Polizei die entsprechende Initiative ergriffen und nicht lediglich auf zufällige Anzeigen gewartet wird. Die für eine wirksame Bekämpfung unbedingt erforderlichen Massnahmen, wie Ermittlung der Lokale, die von Homosexuellen bevorzugt werden, Ueberwachung der dort verkehrenden Personen, Vemehmung der Strichjungen usw., erfordern Erfahrung, kriminalistisches Geschick und Berufseifer. Diese drei Voraussetzungen sind jedoch bei der niederländischen Kriminalpolizei auf dem Gebiet der Homosexualität nicht gegeben'.

Een anonieme schrijver in het weekblad Storm van de germaanse SS in Nederland heeft een betere verklaring voor het ontbreken van ingrijpen door de Nederlandse politie. Het is een lyrisch verhaal: 'Deze verordening heeft haar preventieve werking niet gemist, althans scheen dat het geval te zijn onmiddellijk na de afkondiging. Tot vóór dien tijd hadden de homoseksuelen geen ander ingrijpen van de overheid gekend dan af en toe een inval op vermoeden van overtreding der Drankwet of aanwezigheid van minderjarige kinderen. In hun verderfelijke milieu's - bepaalde café's, die schier in elke stad te vinden waren - wisten zij zich na zoo'n inval weer voor langen tijd veilig en met rust gelaten. Wie na zoo'n inval van de zedenpolitie beroepshalve 'een zoet slokje' ging kopen in zulk een mannenbordeel, kreeg ongevraagd alle details te hooren, die het politierapport van dien dag kiesheidshalve verzwegen. Met hun falset- en hooge altstemmen beknibbelen de 'mietjes' elkander de pikante bijzonderheden. 'Zuster Agatha' was er zélf bij geweest en 'nicht Lambertina' had alles van 'de Weduwe' gehoord . . . Reeds kort na de afkondiging van den Rijkscommissaris werden de meeste flikkerskroegen gesloten of door een patroon op 'gore happen' (flikkertaal voor 'degelijk getrouwde mannen') ingesteld, omdat de zij-ige clientèle van voorheen op de vlucht was geslagen. Na de politieke vluchtelingen vormden de 'mietjes' de tweede groep van onderduikelaars. Zij zochten een goed heenkomen, bevreesd voor 'zang', zooals zij onder elkaar elke bemoeiing van gezonde menschen met hun ziekelijk bedrijf plegen aan te duiden'.

Volgens deze Nederlandse SS-reporter is dus niet de politie hier schuldig, maar zijn de 'flikkers' zelf gevlucht; toen hij in 1943 schreef kon hij er echter aan toevoegen, dat de 'kleffe bende' na de eerste schrik toch weer uit de schuilhoeken was gekomen. Hij ziet ze weer lopen, 'de zij-jurken', tegen zonsondergang in de grote steden. Jongens worden weer aangesproken door 'een griezel, die vraagt of-t-ie je nog eens kan ontmoeten' en in Amsterdam floreren weer de flikkers-kroegen. In november 1943 was er gelukkig een razzia in Den Haag, waarbij 48 mannen en vrouwen en negen kinderen naar het politiebureau zijn overgebracht. 'Uit kleding en gedragingen van de aanwezigen bleek, dat het hier een feestelijkheid van homo-sexueelen betrof. Zij konden zich laven aan een welvoorzien buffet'. Met genoegen kon hij eraan toevoegen, dat het merendeel van de gearresteerden in Duitsland zou worden tewerkgesteld.

Eugen Kogon schrijft in zijn beroemde boek 'Der SS-Staat', dat de SS waarschijnlijk daarom zo scherp optrad tegen homoseksuelen, omdat onder de Pruisische militairen, onder de SA (denk aan Rohm) en onder de SS zelf de homoseksualiteit oorspronkelijk sterk verbreid was. In de concentratiekampen was de verdenking van homoseksualiteit al genoeg om iemand in levensgevaar te brengen, ofschoon, zegt Kogon, homoseksuele praktijken in de concentratiekampen veel voorkwamen, waarbij de gevangenen zich in acht namen voor degenen, die door de SS met een rose driehoek waren versierd. Tom Rot had het over een lila driehoek, maar dat maakt weinig uit: vaststaat, dat ontdekte homofielen gemarkeerd werden en ook dat zij in sommige kampen in aparte barakken werden bijeengebracht, waar zij het nog zwaarder te verduren hadden dan de andere gevangenen. Bij transporten naar vernietigingskampen als Nordhausen, Natzweiler en Gross-Rosen vertegenwoordigden zij naar verhouding van hun aantal het hoogste percentage; dat was het gevolg, zegt Kogon van de begrijpelijke gewoonte, de minder belangrijke en minder waardevolle of als niet waardevol beschouwde elementen af te schuiven. In het najaar van 1944 heeft de Deense SS-arts dr. Vaemet met toestemming van Himmler en de hoogste SS-arts dr. Grawitz, proeven genomen in het concentratiekamp Buchenwald door het inplanten van synthetische hormonen in de lies. Vijftien homoseksuele proefkonijnen werden voor dit experiment aangewezen, waarbij driftomkering zou moeten plaatsvinden. Twee mensen zijn aan de gevolgen van deze operatie gestorven.

Dat is vrijwel alles wat er van de oorlog te vertellen is, al kunnen deze verhalen wellicht gevarieerd worden en uitgebreid, maar niet naar doelstelling noch naar resultaat. Sommige mensen missen vrienden van vóór de oorlog en weten dat zij homoseksueel waren, sommige zijn om heel andere redenen opgepakt en kwamen na verloop van tijd toch terecht in de 'flikkerbarak'. Er zal waarschijnlijk nooit een volledige geschiedenis van de homoseksuelen- vervolging door de nazi's geschreven kunnen worden, zoals dat ook niet meer kan van de zigeunervervolging. Er is ook geen monument, alleen de gedachtenis van sommigen.

Verder ook

In de aanloop naar het COC vertelt Angelo ook over zijn linkse achtergrond en de strijd tegen het fascisme in die kringen

Dialoog_1966_06

oorlog	2	van menselijkheid, de oorlogsmisdadiger Willy Lages vrij te laten. Des te verbaasder waren we
--------	---	---

/ oorlog zinnetje in commentaar over de socialist Samkalden die als minister oorlogsmisdadiger Willy Lages vrijlaat maar op gebied van 248bis conservatief is.

Dialoog_1966_index

Dialoog_1966-1967_studie-weekends

Dialoog_1967_01

/ kamp - uitgever in Kampen - katholieke etc. kamp

Dialoog_1967_02

/ kamp - vakantiecamp

Dialoog_1967_03

oorlog	13	stopzetting van de oorlog in Vietnam. Dezelfde Martin Luther King 'heeft tot voor
--------	----	---

[In dit nummer G.C. de Haas Kwestie van identiteit / over black power p 100-104](#)

/ kamp / oorlog: algemeen

Dialoog_1967_04

fascis	4	niet te zeggen fascistoïde elementen, bevat. Er is nu een voorlopig verslag uitgebracht van
fascis	15	vorig jaar een fascistoïde Jong- Europa-organisatie had opgericht maar van die denkbeelden was
nazi	3	van een ergerlijke nazimentaliteit spreekt / Cals weigerde destijds aan G. K. van '
oorlog	10	net voor de oorlog. Hij was toen maar drie jaar oud. Nietwaar, Mary?' Hij

indo – Galindo

nazi : p .. Kolfshoten, burgemeester van Den Haag, laat in de nieuwe politieverordening een artikel opnemen tegen de homofielen, dat van een ergerlijke nazimentaliteit spreekt /

fascis : Henk Branderhorst: ... U weet het, artikel 88 geeft politieambtenaren het recht aan homofielen de toegang tot bepaalde straten, eventueel wijken van Den Haag te ontzeggen. Ter bescherming van die homofielen zelf, wel te verstaan. Nu raakt dit artikel 88 ons natuurlijk in het bijzonder, maar het is goed daarbij niet te vergeten, dat de gehele nieuwe

verordening stinkt en tel van ondemocratische, om niet te zeggen fascistoïde elementen, bevat. Er is nu een voorlopig

...

Duco van Weerlee: ... In de trein naar huis overwoog ik of het wel de moeite waard was over de organisatie R. D. Frey te schrijven. Is het iets meer dan een zweverigpretentieuze plannetje van een organisatie-maniak, die naïef is bij het gevaarlijke af? (In de loop van het gesprek liet hij zich ontvallen dat hij het vorig jaar een fascistoïde Jong- Europa-organisatie had opgericht maar van die denkbeelden was hij teruggekomen.) Belangrijker

/ oorlog – tijdsaanduiding

Dialogoog_1967_05

fascis	9	deze levenshouding allerlei fascistoïde elementen vertonen, waarvan het huilerige beroep op de grote leider
oorlog	3	samenleving; in zijn naoorlogse boeken zijn zij van figuren die van hun omgeving sterk
oorlog	9	had. Na de oorlog werd de katechismus nog wel in zijn oude vorm uitgegeven,

jap generieke verwijzing naar Japan

fascis Jos van Dijk: In zijn kwaadaardige vormen kan deze levenshouding allerlei fascistoïde elementen vertonen, waarvan het huilerige beroep op de grote leider een der opvallendste is.

/ oorlog: tijdsaanduiding

Dialogoog_1967_06

nazi	24	foto's van zijn nazi-vriendje Heinz die zowat de hele wand van zijn deel
oorlog	5	van voor de oorlog, die de voorgegeschreven opleiding van die klasse heeft genoten -
oorlog	9	Kort voor de oorlog verscheen 'Reactie', min of meer een vervolg op '
oorlog	24	even voor de oorlog. De hoofdfiguur James Borcott, steeds licht-satirisch door de auteur
oorlog	24	Amami Night, bekende vooroorlogse shampoo, door meisjes gebruikt. 'Friday Night's Amami Night'. 245
oorlog	32	zeggen, een degelijke vooroorlogse Ezel. Wat is godsdienstvrijheid? . . . Het is niet

nazi: Tussen Arthur en Frans - Duco van Weerlee vertaalt een fragment uit een boek van Jeremy Jordan : "Pas bij de laatste treden die hij opende, kwam hij wat tot zichzelf. In een flits realiseerde hij zich dat hij de laatste tijd zijn kamer deelde met iemand anders, met de clowneske Arthur Hansom die werkte in een herenmodemagazijn in Piccadilly. Hij was gevallen op de vrolijkheid, de gein van de ander, zijn sexy manier van optreden, althans gedurende de enkele weken voordat hij Frans Valkenberg had ontmoet - waarna hij hem schandelijk had verwaarloosd. De vader van Arthur was eigenaar van een aantal herenmodezaken in het noorden en hij was hier, net als Frans, om praktijk op te doen. 'Ik snap niet hoe je dat mens in je omgeving kan verdragen!' had Frans minachtend gezegd. 'Hij

is wel het onbeduidendste van het onbeduidendste!' Zeker, maar misschien was dat juist het aantrekkelijke aan hem. Er ging althans iets ontspannends, iets pretentieloos' vanuit. Toegegeven, de cold-cream die elke avond met vrome ijver op het gezicht werd gesmeerd, het haarnetje dat zijn rossig gouden lokken in model moest houden als hij sliep en vooral de serie hakenkruisvlaggen en foto's van zijn nazi-vriendje Heinz die zowat de hele wand van zijn deel van de kamer in beslag namen, dit alles had heel wat van zijn verdraagzaamheid geveerd, nadat het al met bekwame spoed het aanvankelijke vuur in de verhouding een domper had opgezet. Hij wilde nu op dit moment geen Arthur zien, niet met en niet zonder haarnetje. Arthur moest gewoon pleite zijn. Arthur zat aan de toilettafel, druk bezig ... "

kamp algemeen

oorlog: tijdsaanduiding

Dialogo_1967_index

Dialogo_1969_Extra-Reve-nummer

nazi	6	. . . spinazie gewassen met de zaadjes erin, niet te vreten. Hij eet
oorlog	6	geleden toen die oorlog in de lucht hing, belt hij me op: Heb jij
oorlog	7	wou altijd naar oorlogsfilms, kerels met parachutes uit vliegtuigen, vliegende schotels. Hij had het
oorlog	7	— vervult de oorlog hem met steeds groter afgrijzen. 'Ik heb het gevaar,
oorlog	7	de vijand in oorlogstijd' tot twaalf jaar vestingstraf veroordeelt, welk vonnis in hoger beroep
oorlog	9	volwassen uit de oorlog tevoorschijn kwam, zou geen mens hebben aangesproken. Het is opmerkelijk
oorlog	12	burgermansfamilie voor de oorlog, en hun vernietiging door toedoen van de Duitsers. Het woord
oorlog	12	duur van de oorlog en het al dan niet bestaan van een god. Andreas
oorlog	13	honderdduizenden na de oorlog geboren — geluisterd had, als hij Blake niet alleen bewonderde,
oorlog	18	die in het naoorlogse proza van een belangrijke vernieuwing blijkt gaven, is Gerard Komelis
oorlog	18	Een in de oorlog volwassen geworden schrijver maakte de breuk zichtbaar tussen de oudere,

jap = japonnetje

indo = Indonesië

oorlog **Ondergang van de familie Boslowits**
door Werther Nieland

INFORMATIEBULLETIN DIALOOG

Informatiebulletin-dialoog_1968_01 /

kamp - algemene bewoordingen

oorlog – algemeen

oorlog	14	deze methoden boven oorlog, pestilentie en geboortenbeperking op enorme schaal (Groene Amsterdammer, 18
--------	----	---

Informatiebulletin-Dialoog_1968_02 /

oorlog	5	Tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen duizenden homofielen met lila driehoek zijn weggevoerd, werd bij
oorlog	5	onderling). Na de oorlog werd 248bis weer van kracht. In Duitsland zit

jap = japan / kamp = uitgever / oorlog / wereldoorlog

bespreking van

p 7: " Tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen duizenden homofielen met lila driehoek zijn weggevoerd, werd bij verordening van de Rijksoverheid van 31 juli 1940 de strafwetgeving in Nederland op dit gebied buiten werking gesteld en vervangen door een algemene strafbaarstelling van tegennatuurlijke ontucht (d.w.z. alleen door mannen onderling). Na de oorlog werd 248bis weer van kracht. In Duitsland zit men op het ogenblik nog steeds met Hitler's Paragraph 175. Hoofdstuk 10 "Een nieuwe moraal" (p.47-50). "Meer en meer is men de laatste twintig jaar, in het bijzonder de laatste vijf jaar, gaan twifelen aan die christelijke moraal en zijn de "

Informatiebulletin-Dialoog_1968_03 /fascis

Informatiebulletin-Dialoog_1968_04

Informatiebulletin-Dialoog_1968_05

Informatiebulletin-Dialoog_1968_06 / kamp

kamp = kampt

Informatiebulletin-Dialoog_1969_01_02

Informatiebulletin-Dialoog_1969_02 /

kamp= kamphuis

Informatiebulletin-Dialoog_1969_03

oorlog	12	tussen de beide wereldoorlogen aan de vrijdenkersvereniging "De Dageraad". Later, in 1954, is
--------	----	---

Informatiebulletin-Dialoog_1969_04 /

oorlog	4	na de Tweede Wereldoorlog vooral de nadruk werd gelegd op de ontstaanswijze, de belangrijk
--------	---	--

jap / kamp / wereldoorlog alleen gemeenschappen

Informatiebulletin-Dialoog_1969_05

oorlog	22	vraagstuk zijn de vooroorlogse werken van Wilhelm Reich van bijzondere betekenis. In de volgende
--------	----	--

Informatiebulletin-Dialoog_1969_06 /

concentratiekamp	6	verdwenen in Hitlers concentratiekampen. Dat is een verklaring. De volgende is de associatie met
nazi	22	in: "Gazzetta Internazionale di Medicina e Chirurgia", ann.73, vol.74, no.20,
oorlog	6	tijdens de Tweede Wereldoorlog de homoseksuelen kregen opgespeld die verdwenen in Hitlers concentratiekampen. Dat

kamp / oorlog / concentratiekamp

p 259 DE PVDA HEEFT NIEUW LINKS,

HET COC NIEUW LILA

"Over de naam Nieuw Lila wordt opgemerkt, dat deze méér is dan alleen maar een grapje. "Lila was de kleur van de driehoek die tijdens de Tweede Wereldoorlog de homoseksuelen kregen opgespeld die verdwenen in Hitlers concentratiekampen. Dat is een verklaring. De volgende is de associatie met Nieuw Links. De samenstellers zeggen met die groep mentaliteit en politiek engagement gemeen te hebben."

Informatiebulletin-Dialoog_1970_01

/ jap = Japanese

Informatiebulletin-Dialoog_1970_02

Informatiebulletin-Dialoog_1970_03_04

NUMMER GEHEEL GEWIJD AAN DEMO 4 mei 1970

concentratiekamp	14	vervolging in Hitlers concentratiekampen hebben overleefd na de oorlog in Duitsland nooit enige "
concentratiekamp	14	die in Hitlers concentratiekampen zijn omgekomen. *Dit verzoek werd afgewezen. Vrijdag 1 mei
concentratiekamp	15	tachtigduizend in de concentratiekampen zijn omgekomen. Zij moesten een lila ster dragen en werden
concentratiekamp	16	name genoemde, nazi-concentratiekampen 'naar schatting zestig- tot honderdduizend homoseksuelen alleen om die
concentratiekamp	16	homoseksuelen in de concentratiekampen moesten dragen". In het uitvoerige verslag van "Trouw" -
concentratiekamp	17	in de Duitse concentratiekampen vele duizenden homofielen zijn gevallen en dat alleen omdat deze
concentratiekamp	17	bijvoorbeeld in de concentratiekampen het leven heeft gelaten, va t alleen maar te schatten,
concentratiekamp	18	homofielen, die in concentratiekampen omkwamen? 2. Is de Minister-President ook van oordeel, dat
concentratiekamp	18	homofielen die in concentratiekampen omkwamen, is geen sprake. Voor de Nationale Herdenking geldt als
concentratiekamp	19	die in Duitse concentratiekampen zouden zijn omgekomen. Het gebaar is absurd en de plaats
fascis	30	ging aan het fascisme vooraf / Berlijn 10 mei 1933", in: "Vrij Nederland",
nazi	14	vervolging door de Nazi's. Venema deelt tenslotte mee, dat de homoseksuelen die de vervolging
nazi	14	gevangenen in de nazitijd moesten dragen, - r e d .) zouden zich
nazi	14	groep onder de nazi-slachtoffers". "Het Vrije Volk" meldt onder meer: "Géén groep onder de nazi-slachtoffers". (—) Het waren de Amsterdamse Jongeren
nazi	14	Aktiegroepen Homosexualiteit,
nazi	15	die door de nazi's zijn omgebracht, uitsluitend vanwege hun homoseksualiteit, worden thans ook nog
nazi	15	vermoord door de nazi's. Het incident speelde zich vlak voor het einde van de
nazi	16	met name genoemde, nazi-concentratiekampen 'naar schatting zestig- tot honderdduizend homoseksuelen alleen om
nazi	17	die door het naziregime gevallen zijn. Tenminste zo heb ik het tot op de
nazi	17	wierpen in de nazigedachte een smet op het edele Germaanse ras; het comité Nationale
nazi	17	gevangenen in de nazi-kampen zijn omgebracht. Kennelijk zijn zii in de ogen van
nazi	18	wijze onder het nazi-regime heeft leren kennen. Farizeeën en schriftgeleerden werden indertijd al
nazi	18	homofielen door het nazibewind tussen 1933 en 1945 - recht op deelname aan de tienduizenden door de Nazi's werden af gemaakt." In schrille tegenstelling tot alle
nazi	18	reacties verschijnt
nazi	21	methode van het nazidom. Zo deed Hitler mét de joden. Het is de methode

nazi	31	homoseksuelen door de nazi's", in: "Seq", uitg. van de Ned. Vereniging van Homofielen
nazi	31	homoseksuelen door de nazi's" in het april/mei-nummer van "Seq" (zie
oorlog	4	is in de oorlogsjaren geboren, toen was e r geen kleuterschool. Met wie speelde
oorlog	4	kinderen in de oorlog geboren, twee zusjes jonger dan ik, dus dat was so
oorlog	14	nutteloze en wrede oorlog zullen niet ontbreken. Allerlei facetten van de Duitse oorlogsmisdaden, het
oorlog	14	van de Duitse oorlogsmisdaden, het binnenlands verzet, de milita ire operaties zullen nogmaals worden
oorlog	14	overleefd na de oorlog in Duitsland nooit enige "Wiedergutmachung" hebben ontvangen. De oorzaak
oorlog	14	geslacht") na de oorlog bleef gehandhaafd. Pas de laatste twee ja a r is
oorlog	14	afloop van de oorlog de homoseksuelen, die de gevangenschap hadden overleefd. "Zij, die
oorlog	14	in het na—oorlogse Duitsland onmiddellijk weer in een verdomhoekje hebben g ep la
oorlog	14	tegen geprotesteerd dat Oorlogsdocumentatie geen aandacht besteedt aan de vervolgte Nederlandse homofielen. "In
oorlog	15	in de tweede wereldoorlog vermoorde homofielen te herdenken. 'De krans, met een lila-
oorlog	15	die in de oorlog om hun sexuele instelling zijn vermoord door de nazi's. Het
oorlog	16	jaar na de wereldoorlog homoseksuelen nog steeds mensen, die e r niet bij boren
oorlog	16	lang na de oorlog nog steeds medeplichtig maken ? Terwijl de diskriminatie van de
oorlog	17	het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie bij verzoeken om informatie systematisch zijn mond houdt. Het enige
oorlog	17	Hitler in de oorlog ook zeker 80.000 homofielen heeft vergast, hielp niet. De overheid,

/nazi / fascis / kamp / oorlog / concentratiekamp / wereldoorlog

Informatiebulletin-Dialoog_1970_05

concentratiekamp	5	homofielen naar de concentratiekampen te sturen. Ondanks de honderdduizend die daar vermoord zijn is
concentratiekamp	5	Rusland en Cuba concentratiekampen voor homofielen. c. De regering kan een begin maken net
nazi	5	gaan. In de nazitijd werden de politie lijsten gebruikt om de homofielen naar de slachtoffers van het nazi-regime. Het dagblad Trouw meldt woensdag 6 mei 1970, dat
nazi	10	
oorlog	5	Neurenberg niet één oorlogsmisdagiger gestraft of vervolgd als hij homofielen had vermoord. Tevens kregen
oorlog	5	in de tweede wereldoorlog. Wel geeft hij toe: "Iedere homofiel, die met de
oorlog	5	Voor de laatste oorlog waren er wel politie mensen die min of meer een
oorlog	5	aannamen. Na de oorlog is dat veel en veel beter geworden... " W. de
oorlog	17	kop: " 'Oorlogje' tussen COC en NHP op Bergense Volkshogeschool" wat aan dit
oorlog	17	Partij (NHP) oorlog is uitgebroken bleek gisteravond in de Bergense Volkshogeschool 't
oorlog	17	"een flikker-oorlog". Voordat de cursus gisteravond begon en voordat beide opponenten in

/ jap = niets

nazi:

p430: (Dossier Harry Thomas) Augustus 1969 het Rotterdams Nieuwsblad van 26 augustus 1969 en De Nieuwe Unie van 30 augustus 1969 verschijnen ingezonden artikelen van Harry Thomas over de "politielijsten voor homofielen". In deze artikelen trekt Thomas van leer tegen artikel 248-bis van het Wetboek van Strafrecht. "Jaarlijks", aldus Thomas, "worden honderden gechanteerd met dit artikel en tientallen van hen vervallen tot de misdaad. Jongens in de leeftijd van 18-21 jaar vormen een gevaar voor voor de homofiel waardoor velen de aansluiting tijdig missen, hierdoor geïsoleerd kunnen raken en soms tot zelfmoord overgaan. Onze christen-regering weigert echter hier iets aan te doen. Integendeel. Zij staat toe dat onze politie lijsten aanlegt van homofielen, ongeacht of deze met de justitie in aanraking zijn geweest. Het is vooral daarom dat veel homofielen niet naar de politie durven gaan als zij gechanteerd worden. ZU zijn het die door de politie als midadigers worden behandeld inplaats van de chanteurs. Dat de angst er goed in zit bleek eind 1967 na de moord op Bart Souman. De politie te Amsterdam deed een beroep op de homofiele groepering haar medewerking te verlenen bij het opsporen van de dader(s). De politie verzekerde dat ieder die inlichtingen kon verstrekken, niet geregistreerd zou worden. Desondanks had niemand de behoefte het risico te nemen naar één der meest antihomofiele instellingen te gaan. **In de nazitijd werden de politie lijsten gebruikt om de homofielen naar de concentratiekampen te sturen. Ondanks de honderdduizend die daar vermoord zijn is bij het proces van Neurenberg niet één oorlogsmisdagiger gestraft of vervolgd als hij homofielen had vermoord.** Tevens kregen de overlevenden als enigen geen "Gutmachung". Nimmer heeft onze regering hiertegen geprotesteerd. Onze regering handhaaft artikel 248 bis, keurt de politielijsten goed en treedt met op als de Gewestelijke Arbeidsbureaus toestaan dat homofiele werknemers aan de lopende band om hun geaardheid worden ontslagen. (----) In mijn boek "Herman, de Liefde van een Homofiel breng ik de volgende punten naar voren.

....

in het Rotterdams Nieuwsblad van 30 augustus 1969 verschijnt een "Antwoord aan Harry Thomas" aan de hand van W. de Vuyst te Schiedam. "Als deskundige met een halve eeuw levenservaring als homofiel, moet ik stelling nemen tegen de onzin, die de heer Thomas in het artikel van dinsdag 26 augustus in RN poneert," zo begint hij. W.de Vuyst schrijft verder: "Er bestaat bij homofielen geen liefde. Die duurt zolang zij nog prikkels voor elkaar hebben." Volgens hem treft de politie geen enkele blaam inzake de razzia's in de tweede wereldoorlog. Wel geeft hij toe: "Iedere homofiel, die met de politie in aanraking komt wegens overtreding van art. 248 bis, komt vanzelfsprekend in de annalen te staan. Er worden foto's gemaakt en vingerafdrukken genomen. Niets meer, en niets minder, dan bij een criminele verdachte. Wanneer een jongen van 16 jaar ongevraagd wordt lastig gevallen door een homofiel en een klacht indiendt, dan worden hem de foto's getoond van homofielen van wie men weet dat zij hun keus maken uit jongens van die leeftijd. Namen worden en werden nooit genoemd. Ik ben zelf verscheidene malen slachtoffer geweest van art. 248 bis, en deswege vaak met de politie in contact geweest. Voor de laatste oorlog

waren er wel politie mensen die min of meer een discriminerende houding aannamen. Na de oorlog is dat veel en veel beter geworden... " W. de Vuyst verzet zich tegen

....

p 441 Mei 1970 Dinsdag 5 mei 1970 stuurt de Nederlandse Homofielen Partij een telegram naar de minister van justitie, waarin zij protesteert tegen de gang van zaken tijdens de kranslegging op de Dam in Amsterdam op maandagavond 4 mei 1970, alwaar een aantal leden van de Amsterdamse Jongeren Aktiegroepen Homoseksualiteit werden gearresteerd bij een poging tijdens de nationale dodenherdenking een krans bij het Nationaal Monument neer te leggen ter nagedachtenis van de vele duizenden homoseksuele slachtoffers van het nazi-regime. Het dagblad Trouw meldt woensdag 6 mei 1970, dat de Nederlandse Homofielen Partij in haar telegram aan de minister van justitie onder meer verklaart, dat het haar beter lijkt als 'onze moordenaars vervolgd en bestraft worden en de politieregisters vernietigd worden'. (Zie ook: Informatiebulletin Dialoog 1970/-3-4, p. 388-389)

kamp / oorlog / wereldoorlog (zie boven)

Informatiebulletin-Dialoog_1970_06-1971_01

fascis	26	publicaties van de Antifascistische- en Arbeidersbeweging van die dagen gewaarschuwd. Er zijn toen feiten
nazi	27	Zou zij het nazidom bij voorbeeld, met het doden van ouden van dagen en
oorlog	17	In de Eerste Wereldoorlog was er een versje -de Minister heeft waarschijnlijk ook
oorlog	17	ook de Eerstt Wereldoorlog al een beetje bewust meegemaakt - dat in ons land
oorlog	19	u clea ire oorlog. Terwijl men ech te r in chemie en natuurkunde bij

Informatiebulletin-Dialoog_1971_02

Informatiebulletin-Dialoog_1971_03 /

oorlog	14	s over een wereldoorlog.. . inplaats van dat wapentuig op te ru im
--------	----	--

wereldoorlog = algemeen

Informatiebulletin-Dialoog_1971_04 /

kamp algemeen en een naam

Informatiebulletin-Dialoog_1971_05 /

kamp namen (bijv Jos Holtkamp)

6. SEQ (1969-1971)

Inleiding

Het tijdschrift SEQ bestond van 1969 tot en met 1971. Het probeerde een beetje een glossy inhoudelijk lhb-tijdschrift te zijn nadat Dialoog was opgeheven. Er is ook nog een lichte vrijage geweest met het NVSH-blad Sextant, maar de samenwerking is nooit echt van de grond gekomen, ook al omdat de NVSH een andere koers ging varen door het wegvallen van de lucratieve condoomdistributie.

SEQ was duur en hing op het eind als een molensteen om de financiën van het COC. De ingeschatte groei van abonnees werd geen werkelijkheid.

Uit het eerste nummer:

SEQ wil bij het reële leven van alledag zoveel mogelijk aansluiten. Daarom wordt het geen strijdblad - al zullen we wel eens hard tegen bevooroordeelde schenen schoppen. En geen probleemblad - dankzij vele nieuwe mogelijkheden kunnen we ons die weelde veroorloven.

En evenmin - ondanks de twee eerste letters van de naam - geen sexblad. Wat niet betekent dat we de erotiek uit de weg gaan. Het past o.i. gewoon in het rijtje van dingen die bij ons leven horen. Naast de nieuwe film, een vleugje literatuur, een handig woonidee en alle andere dingen SEQ wil kortom, gewoon een redelijk blad zijn voor redelijk-denkende mensen. En wat ons betreft hoeft u niet eens homofiel te zijn.

SEQ 1970 nr 3 zou de Nederlandse lhb-beweging definitief veranderen. Het nummer met het (eigenlijk vertaalde) artikel van Venema was aanleiding voor een demonstratieve actie op 4 mei 1970 die de maatschappelijke onderdrukking van lhb-ers of laten we zeggen niet heteroseksuelen ging koppelen aan de verschrikkelijke verhalen van WOII. Het was een voorbereiding op de roze explosie eind jaren zeventig.

Techniek

Deze map SEQ is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed: de schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat. Bij Seq heeft de OCR veel problemen met accenten zoals é of ë.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden fascis, nazi en concentratiekamp. Daarnaast zijn via Finder andere woorden gezocht die of teveel loze informatie gaven of weinig voorkwamen.

69-03	fascis	8	in die tijd fascistisch getinte karakter van de jeugdbeweging doorprikt. Toon Hermans die is
~~69-03~~	~~nazi~~	~~36~~	~~er als groente spinazie of andijvie bij. De Engelsen mogen dan wel geen~~
70-03	nazi	1	homoseksuelen door de nazi, s documentatieCC1~t~ffl honiostudies
70-03	nazi	2	homoseksuelen door de nazi's, een goed onderwerp dachten wij, in een periode dat we
70-03	nazi	4	homoseksuelen door de nazi's• door Adriaan Venema Het is nu 25 jaar geleden, dat
70-03	nazi	4	homoseksuelen door de nazi's. Seq hoopt met nevenstaand artikel iets van deze leemte op
70-03	nazi	4	de oorlogsmisdaden der Nazi's met een korte epiloog, waarin hij een bezoek aan het
70-03	nazi	10	jargon van de naziideologie: „De wetgever moet op een gebied, waan omvangrijke onderzoekingen
70-03	nazi	10	ideologie van de nazi's in zaken betreffende homoseksualiteit, dr. jur. Rudolf Klare, die met
70-03	nazi	11	ook na de nazi-tijd de beruchte paragraaf 175 bleef handhaven. Zij, die zouden
70-03	nazi	13	jaren van de nazi's waren er nog moedige schrijvers en uitgevers, die er op
70-04	nazi	32	achtergrond van het Nazisme, van feldwebels en grijze muizen. Toch onderging ik de geboorte
70-04	nazi	34	met zijn verschrikkelijke nazi-verleden als H.J.-jongen (Hitlerjugend) — zo intens
70-05	nazi	21	die door de nazi's zijn omgebracht, uitsluitend vanwege hun homoseksualiteit, worden thans ook nog
70-05	nazi	21	o.a. de nazi's. Amsterdam, 1 mei 1970 Hoofdbestuur van de Ned. ver, van
70-07	fascis	36	2000 naar het fascisme of misschien naar een atoomoorlog.” VAN USSEL: „Dat risico
70-08	concentratiekamp	29	om er straks concentratiekampen van te maken. De bewoners van nu weten dat zij
70-08	fascis	38	ze” dat de fascistie in Spanje v vergelijkbaar zijn met de corpo* tiste” in
70-08	fascis	38	paniek zijn rechtse fascistische vrienden te hulp heeft geroepen, moest spoedig daarna op dramatische
70-08	nazi	13	tyrannie van de nazi's, die ook Nederlanders hadden vermoord omdat zij homosexueel waren, aanvaardde
70-08	nazi	29	scherp hoe het nazisme opzetgelijk opgebouwd werd uit onvoltooide bindingen. In de tijd van
70-08	nazi	38	ju tegen de nazi's gevochten hebb+ En hij zal wijzen op De Gau zelf,
71-02	nazi	21	voelde in het Nazi-systeem 21
71-03	concentratiekamp	9	kloosters, paleizen, kazernes, concentratiekampen, gevang+ nissen, banken en regeringsgebouwen. Want er is voor de
71-03	fascis	25	zo in een fascistische staat mee zouden kunnen draaien.” Dit is overigens niet zo'n

71-03	nazi	22	1942 door de nazi's is doodgeschoten. Henriette Roland Holst dichtte toen een al te staatsgreep van de fascisten in bij voorbeeld Italië. Het is trouwens opmerkelijk dat de kolonels of de fascistische leiders - al dan niet met Steun van de Grieken
71-04	fascis	20	1929 met de fascistivhr I-rwring van Musmlini. Nederland gaat
71-04	fascis	20	verkiezingen voor de Tweede
71-04	fascis	20	subtiële vorm van fascisme ontstaan; dan word je de mond gesnoerd
71-05-06	fascis	6	met: de wetenschap

Seq 1969-1971 / jap / japp / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog

69-01 / jap / kamp

69-02 / kamp

69-03 / fascis / kamp / oorlog

69-05 / kamp

69-06 / kamp / oorlog

69-07 / kamp

69-08 / kamp / oorlog

70-01 / kamp / oorlog

p 18-21 Gerard de Bruijn: Politiceren met Nieuw Lila Uit de inleiding: „De naam Nieuw Lila, waarmee de samenstellers van dit geschrift zich hebben getooid, is méér dan alleen maar een grapje. Lila was de kleur van de driehoek die tijdens de Tweede Wereldoorlog de homofielen kregen opgespeld die verdwenen in Hitlers concentratiekampen. Dat is één. Twee is — natuurlijk — de associatie met Nieuw Links. Daarmee delen we de mentaliteit en het politiek engagement dat ook — en alles — te maken heeft met seks en — als dat bestaat — homoseks”.

70-02 / jap / kamp / oorlog

70-03 /nazi / kamp

Het verhaal dat leidde tot de demonstratieve kranslegging 4 mei 1970 Amsterdam

Inleiding tot het verhaal van Adriaan Venema: Autoriteit: in deze SEQ een lang verhaal over de vervolging van homoseksuelen door de nazi's, een goed onderwerp dachten wij, in een periode dat we 25 jaar vrijheid vieren. dat we er zo'n grote ruimte voor gereserveerd hebben komt omdat over dit onderwerp totnutoe weinig bekend is geworden. adriaan venema heeft dan ook pas na lang speurwerk in buitenlandse literatuur de belangrijkste feiten boven water weten te halen. die feiten illustreren nog eens duidelijk hoezeer binnen autoritaire samenlevingsvormen alles wat onder de noemer „seksualiteit” en „minderheid” valt wordt onderdrukt. bewijzen voor deze stelling zijn ook anno 1970 dicht bij huis te vinden, en —zonder dramatisch te willen doen— ook in nederland vindt men voldoende aanwijzingen.

70-04 /nazi / kamp / oorlog / wereldoorlog

Jaap Harten: ik zeg nooit je moet accepteren / door Ben Bos p 23-26

P 24: De grote stroom van de cultuur - — De tijd 40-45 is voor jou een interessante tijd. „Ja, die tijd komt steeds terug in mijn boeken. Het is vreemd om te zeggen, maar het was de eerste periode in mijn leven dat ik erg gelukkig ben geweest. Allereerst leerde ik in die tijd Oskar kennen en ik kreeg een verbreding van mijn bewustzijn: het gevoel nu krijg ik mijn eigen vorm. De kindertijd was voor mij eigenlijk een gevangentijd; ja, vind je dat gek? Als kind heb je geen zelfbewegingsrecht; je bent afhankelijk; je moet op bepaalde tijden naar bed; je mag niet overal zelf naar toe... Als je ouder wordt kun je meer zelf gaan bepalen, dat ervaar ik als bevrijdend. Ik heb, toen ik tot mezelf kwam, ontzettend veel naar klassieke muziek geluisterd. Ik had het gevoel: ik kom uit de miezerige dorpstuin in de grote stroom van de cultuur. Deze ontwikkeling kwam' op gang tegen de krankzinnige achtergrond van het Nazisme, van feldwebels en grijze muizen. Toch onderging ik de geboorte van de zelfrealisatie. In die jaren werd de basis gelegd voor het timbre, dat mij later herkenbaar zou maken.”

P 26 — Je hebt in „Garbo en de broeders Grimm” een prachtig~e brief geschreven aan Lucebert, 'waarin je het bestanslot van de Duitser Günter analyseert. Waarom heb je die Günter — met zijn verschrikkelijke nazi-verleden als H.J.-jongen (Hitlerjugend) — zo intens benaderd? „Günter K. was voor mij geweldig intrigerend. Hij leefde in het Berlijn van de ondergang; hij had voor Hitler gestaan, oog in oog met de kapotte adelaar. Wanneer jij iemand ontmoet die de ondergang van Rome had meegemaakt, ten tijde van Nero, zou jij hem dan een hand geven en verder een kop koffie gaan drinken? B rlij n was het duivelsoord; daar zat Satan het fatale centrum, van waaruit rassen en volkeren werden uitge- p27 moord. Dit heeft me nooit losgelaten. Voor mij is die stad fascinerender dan de mooiste badplaatsen in Itali . In' Günter vond ik het spoor terug naar de wortel van alle kwaad. Günter onderging de helse ondergang van het duizendjarige rijk. Ik heb hem uitgeknepen als een citroen om het te horen te krijgen. Het wonderlijke is dat ik van die jongen ben gaan houden, omdat hij gecompliceerd is, omdat achter alle grimmige waanzin de mens te voorschijn komt,”

70-05 /nazi / kamp / wereldoorlog

Verklaring

Door de Amsterdamse Jongeren Aktiegroepen Homoseksualiteit (ASWH) is aan het comité **Nationale Herdenking toestemming gevraagd** - bij de plechtigheid op 4 mei a.s. - 's middags een krans te mogen leggen.

Dit verzoek is afgewezen met de motivering, dat de AJAH een plaatselijke organisatie is, terwijl het hier een nationale aangelegenheid betreft. Toen namens de AJAH is gesteld, dat de krans gelegd zou kunnen worden namens de landelijke federatie (FSWH) waarvan men deel uitmaakt, werd geantwoord, dat het technisch niet meer te realiseren was, aangezien alles al geregeld was. Voorts is nog gevraagd of bedoelde kranslegging niet te veel zou provoceren en gezegd dat het niet juist zou zijn de mensen tegen elkaar op te jagen over de ruggen van de doden.

Het hoofdbestuur van de Nederlandse vereniging van homofielen COC is uiteraard verontwaardigd over het gebruik van formalistische argumenten, die blijkens de overige gedane uitlatingen kennelijk niet de ware redenen voor de weigering zijn. Vooral de opmerking, dat het onjuist zou zijn de mensen tegen elkaar op te jagen over de ruggen van de doden, wijst het hoofdbestuur af. De tienduizenden homoseksuelen die door de nazi's zijn omgebracht, uitsluitend vanwege hun homoseksualiteit, worden thans ook nog doodgezwegen. - Kennelijk doet het comité een beroep op de opvattingen zoals die volgens haar bij een groot deel van de bevolking leven. Waartoe een dergelijke mentaliteit kan leiden, is wel gebleken uit de vervolging en uitroeiing van minderheden, bedreven door o.a. de nazi's. Amsterdam, 1 mei 1970 Hoofdbestuur van de Ned. ver. van homofielen COC

70-06 / kamp / oorlog

70-07 / jap / oorlog / wereldoorlog

70-08 /nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog / concentratiekamp (zigeuners?)

Artikel moet in zijn geheel in Cardbox

p 13-15, 18, 21 Jan Rogier in gesprek met Lau Mazirel " Ze hadden me gevraagd solidair te zijn" p 15
Maar hoe ik erbij kwam om iets voor het COC te doen. Gewoon solidariteit met mensen die je om hulp vroegen. Ik had al v66r de oorlog een paar strafzaken op homo-gebied gehad. Na de oorlog vroeg Nico Engelschman me of ik me ook beschikbaar wilde stellen voor juridische hulp via het COC. Dat heb ik gedaan, voor de rechtbank maar ook voorlichtend in huiskamerbijeenkomsten van het COC. Ik kwam ook wel in de soci teit, die eerst in de dansschool van Wim Dubeau was gevestigd. Een fijne sfeer, waar ik me thuis voelde. De bijeenkomsten op Nieuwjaarsdag heb ik ook wel bijgewoond, als Niek sprak. Wat die man gedaan heeft zonder eerzucht en zonder ellebogenwerk, dat wordt nu door een heel legertje specialisten gedaan. Hij had niets voor zichzelf, huisvestte thuis het kantoor van het COC en hield er vrijwel geen privé-ruimte Over. Een geweldige bewondering heb ik voor wat hij heeft gedaan. Maar er is nog iets gebeurd. Sjoerd en Tiky. Ze hadden me gevraagd solidair te zijn. Ze zijn gefusilleerd p 18 na de brand in het bevolkingsregister. Sjoerd was de kleermaker die de uniformen gemaakt heeft en Tiky had 'bij de overval de rol van politie-inspecteur ~die met zijn mannen zogenaamd kwam kijken of er onraad was. Heel zorgvuldig hebben ze dat voorbereid, want het kwam er niet alleen op aan in de illegaliteit wat je deed maar vooral hoe je het deed. Ik had grote bewondering voor hun stijl. Tiky had onder leiding van een politieman precies ingestudeerd hoe je je gedraagt als politie-inspecteur, lopend over straat, en wat je doet als iemand begint te roepen: brand, brand. En ze hadden het zichzelf nog moeilijker gemaakt door af te spreken dat er geen slachtoffers onder de bewaking gemaakt zouden worden. De bewakers moesten geboeid worden. Dat was geen kleinigheid, want het karwei van de brand zelf was al een tijdrovende opgave, Karthotheekkaarten branden slecht. Ze moesten dus eerst uit de bakken gehaald worden en op kleine hoopjes gegooid worden voordat ze in brand gestoken konden worden. Toen Tiky met zijn mannen de eerste keer bij het gebouw kwam bleek de bewaking sterker te zijn dan waarop men gerekend had. Er was afgesproken dat pas ingegrepen zou worden als Tiky 'dat is dus in orde' zou zeggen. Maar Tiky zei het niet, hij heeft met zijn mannen wat rondgekeken en is weer weggegaan, over straat naar huis gewandeld en de uniformen uitgetrokken. Een paar dagen later zijn ze weer gegaan met meer mannen en toen is het gebeurd, volgensplan. De bewakers, die later verhoord werden hebben zich ook solidair getoond door allemaal verkeerde voornamen te noemen en de brandweer heeft de moffen net zo lang opgehouden tot alles onbruikbaar was door brand en water. Sjoerd Bakker was een veelbelovende couturier en Tiky (Willem) Arondeus een bekend schilder en schrijver. Op een keer zaten we in het ateher van Sjoerd. Zijn oudste broer Popke en nog een broer van hem waren er ook. Al zo vaak hadden we het erover wie van ons de oorlog zou overleven. Toen moesten we Sjoerd en Tiky beloven, dat wie het overleven zou aan de mensen vertellen zou dat homo's-niet noodzakelijk verwijfd behoeften te zijn. Natuurlijk beloofden we dat. Ik vond het een beetje gek. Als wijf weet ik heus wel dat geslacht niets met moed te maken heeft. Maar goed, als dat nu beloofd moest worden, dan deed je dat. We rekenden er trouwens niet op dat iemand van ons de oorlog zou overleven. Toen zei Sjoerd met de serene roze glimlach die hij hebben kon: nee, jij niet, Popke, jij zwijnt overal door, jij loopt hoogstens de kans daags na de oorlog doodgeschoten te worden, als alle spanning over is. Een paar maanden later was Sjoerd dood. En Popke werd daags na de bevrijding op de Dam neergeschoten, toen de Duitsers vanuit de Grote Club op de juichende menigte schoten. Tiky heb ik gesproken een halve dag voor hij gefusilleerd werd. Iemand ging hem bezoeken in het huis van bewaring aan de Weteringschans. Ik vergezelde hem en kwam gewoon als advocaat langs de wacht. Tiky was helemaal vrolijk; hij had alleen rooie vlekjes op zijn wangen; zijn opwinding was bijna hectisch. Hij gaf ons nog boodschappen van anderen mee voor mensen buiten en nog eens liet hij ons beloven na de oorlog aan de mensen te vertellen dat homo's niet minder moedig behoeften te zijn dan andere mensen. We hadden de indruk dat Tiky toen echt helemaal gelukkig was. Ze waren allemaal in de stemming van ieder uur en iedere minuut die er nog was, zo intensief mogelijk te beleven. Ook Sjoerd; hij is op dezelfde dag als Tiky gefusilleerd.

71-02 /nazi

71-03 / indo / kamp / oorlog / concentratiekamp

Indo ... Herinneringen van Sal Santen 'Jullie is Jodenvolk' heette het bescheiden boekje dat anderhalf jaar geleden bij de uitgeverij De Arbeiderspers verscheen. Het waren de herinneringen van Sal Santen aan zijn jeugd in Amsterdam. De jeugd van een joods kind, dat al vroeg geconfronteerd wordt met de onwil van zijn omgeving om iets anders dan een joods kind in hem te zien en met de krampachtige pogingen van zijn ouders om zich te assimileren, aan te passen bij de anderen. En hoe die mensen, dat joodse gezin, langzaam worden teruggedreven naar het ghetto, lang voordat de nazi's zouden komen om het ghetto leeg te halen. Maar Sal is er nog; vijf en twintig jaar na de oorlog schreef hij het op in de taal van het kind dat het had moeten beleven. Er zijn te weinig mensen die dat boek gelezen hebben. Over een paar maanden komt weer een boek van Sal Santen uit en dat heet 'Sneevliet, rebel'. Het is geen biografie van de leider van het revolutionaire socialisme in Nederland, die in Rusland, in China en Indonesië de revolutie gepredikt heeft en die in 1942 door de nazi's is doodgeschoten. Henriette Roland Holst dichtte toen een al te godvruchtig 'In Memoriam', maar met deze regels: Eén zwerftocht was geheel zijn leven en zwerfend is hij in den dood gedreven, mijn arme opgejaagde kameraad Sal Santen schreef herinneringen aan zijn schoonvader Henk Sneevliet, herinneringen die minstens zo ontroerend zijn' als zijn eerste boekje. Sal beschrijft in een paar sobere regels de dood, de zelfmoord, van Pim en Pam Sneevliet, tweeling, beide homoseksueel. Eerst Pim; een paar jaar later ontvluchtte Pam het leven. En Nico, secretaris van de partij, verliet de beweging omdat hij homoseksueel was en zich wilde gaan wijden aan 'de rechten van de homoseksuelen'. Dat was Nico Engelschman, die het COC oprichtte en daar zijn revolutionaire socialisme gestalte gaf. Het hoofdstuk, waarin Sal Santen deze embryonale bijdrage aan de geschiedenis van het COC presenteert, kan gelukkig in SEQ voor het eerst gepubliceerd worden. Straks komt het boek uit, dat helaas wel weer geen bestseller zal worden. J.R. (Jan Rogier)

71-04 / jap / fascis / oorlog

Fascisme nu: P 20-21

Jan Rogier HET RECHTSE BEEST LAAT ZIJN TANDEN ZIEN

Nog steeds is het gewoon in de westerse pers dat aan arbeidersonrust en rellen in een communistisch land, als bij voorbeeld Polen, oneindig veel meer aandacht besteed wordt dan aan een dreigende staatsgreep van de fascisten in bij voorbeeld Italië. Het is trouwens opmerkelijk dat de dreigende situatie in dat laatste land die al jaren duurt vrijwel geen „burgerlijke” krant tot alarm kan brengen, ofschoon ook egoïstisch geredeneerd een staatsgreep in Rome door de kolonels of de fascistische leiders - al dan niet met steun van de Grieken en de Amerikanen - voor ons in het westen heel wat erger zou zijn dan een Stalinistische omkeer in Polen. Spanje, Portugal, Griekenland, Turkije en in het kielzog van Turkije en Griekenland waarschijnlijk ook het strategische Cyprus, dat is al een bedreiging voor wat wij nog aan democratie over hebben, omdat nu reeds bijna heel het Middellandse zeegebied in handen van met de NAVO verbonden dictaturen is. Italië zou de ring rond de Middellandse Zee, ons geliefde toeristenreservaat sluiten en de „democratische” landen van de NAVO in een uiterst precaire positie brengen. In Nederland wordt nog steeds gepraat over de mogelijkheid om dictatoriale regeringen uit de NAVO te stoten, alsof dat nog een reële mogelijkheid is. De NAVO wordt beheerst door de Verenigde Staten en die hebben niet alleen belang bij „pacificatie” in Zuid-Oost Azië waar volkerenmoord en verwoesting van de natuur en het economisch potentieel dat doel moeten dienen, maar ook bij een rustig Europa met Amerikaanse vriendelijke regeringen. Dat de Amerikaanse geheime dienst de Griekse putsch heeft voorbereid en gesteund is reeds lang in details bekend en het is zeker dat de Amerikaanse regering met welgevallen een soortgelijke ontwikkeling in Italië zal begroeten, nu daar een volksfrontregering dreigt te komen, waar ook de communisten, de op een na sterkste partij van dat land aan deel zou gaan nemen. De Amerikaanse Minister van Oorlog heeft zelfs openlijk zijn veto over een coalitie met de communisten in Italië uitgesproken, daarmee onverbloemd te kennen gevend dat de West-Europese bondgenoten zolang vrij zijn een regering te vormen als zij zich houden aan de normen van Amerika. En er is nog een tweede punt dat opmerkelijk gemakkelijk wordt vergeten in West-Europa: als Italië een kolonelsregiem krijgt kan niet meer volstaan worden met een uitwijzing door de Raad van Europa, zoals met Griekenland is gebeurd. Want Italië is één van de zes landen van de Europese gemeenschap. Het economisch leven - grote en drijvende kracht achter de regeringen - is in die landen nauw verknoot en vrijwel niet meer te ontwarren. Wie wil er dan nog pleiten voor een democratisering van die Europese gemeenschap, een proces waaraan nu reeds met alle redenen getwijfeld kan worden. Daniël de Lange zei het kort geleden in Vrij Nederland: rechts gaat overwinnen

en dan laat het beest zijn tanden zien. En met rechts bedoelde hij zowel de machten in de kerken als in de staten. Italië is ook van die verbintenis het duidelijkste voorbeeld. Rome neemt tegenover vrijheidslievende kerkprovincies weer een straffe houding aan, omdat de orthodoxie in gevaar is en democratisering een aanslag op het heilige instituut is. En Rome is vrijwel openlijk in oorlog met de wankelende democratie in Italië, waar de echtscheiding tegen de wil van het Vaticaan door de volksvertegenwoordiging is aanvaard, waar de rechtbank de verkoop van voorbehoedsmiddelen toelaatbaar acht en waar de christelijke vakbond zich afkeert van de christen-democratische partij en van de kerkelijke leiders. Het Vaticaan blijft vasthouden aan het concordaat van 1929 met de fascistische regering van Mussolini. Nederland gaat verkiezingen voor de Tweede Kamer tegemoet. De christelijke partijen - de christelijk historische partij voorop - gooien het daarbij over de boeg van herstel van orde en rust, arbeidsrust vooral, en inperking van de vrijheden die studenten en andere jongeren zich de laatste jaren veroorloofd hebben. Kruisinga die een verscherpt anti-drugbeleid wil voeren, Kruisinga die een onderzoek gaat instellen naar asociale en criminelen in zogenaamde communes - horen daar misschien ook samenwerkende ongehuwd & of homoseksuele vrienden bij? - Udink, die met krachtige hand orde en rust wil handhaven, Roolvink die stakingen wil breken, Veringa die de gemeente-universiteit van Amsterdam knevelt, Klomp die in toenemende mate de televisie berispt, Bakker die de vriendschapsbanden met het stamverwante Zuid-Afrika aanhaalt, Luns die zijn secretaris-generaal van de NAVO niet in gevaar wil brengen door een subsidie voor het dekolonisatie-congres, waar Portugal beledigd zal worden, Beernink die de Ambonnezen „beschermt” met groot legervertoon, Polak die een anti-pornografiebeleid voorbereidt en die een secretaris-generaal heeft, Mulder, die demonstranten nog voor ze gaan demonstreren wil arresteren, Nelissen die de neuzen van het volk telt. Dat zijn de zittende bewindslieden, maar het ziet er naar uit dat een volgende rechtse regering deze lijn zal doortrekken en ernst zal gaan maken met een krachtig beleid. Ook in Nederland is er een overeenkomst tussen kerk en staat, niet een concordaat à la Mussolini, maar een stilzwijgend accord, dat in de dagen van Beel en Romme zeer effectief was. Onder Alfrink is het wat verzwakt; het waren de dagen van Paus Johannes, premier Cals en het Vaticaanse concilie. Nederlandse katholieken werden mondig en begonnen te protesteren tegen hun knechting. De aartsbisschop die nog in 1954 het mandement tegen de socialisten had ondertekend zocht zijn heil in een tussenpositie en een diplomatenrol. Tot hij naar het oordeel van Rome te ver ging, toen hij zich met zijn eigen onderhorigen keerde tegen het verplichte celibaat van de priesters en vóór een vrijere seksualiteitsbeleving. Rome greep in en benoemde een Romeinse kwekeling tot bisschop van Rotterdam. De pauselijke nuntius in Den Haag stond nu tegenover kardinaal Alfrink en de laatste kapituleerde. Maar achter die twee stonden twee ministers, Luns en Klomp, die er een kabinetszaak van maakten. Klomp verloor en liet toe dat de regering op vragen uit de kamer over de affaire-Simonis antwoordde dat er in Nederland scheiding van kerk en staat is en dat de regering zich dus met zuiver kerkelijke aangelegenheden niet kon bemoeien, maar dat zij wel kon zeggen dat de nuntius, die zich ook openlijk in de kerkelijke twisten gemengd had, hier niet handelde als diplomaat maar als kerkelijk functionaris. Het zou aardig zijn te weten wat die regering zou zeggen als de Russische ambassadeur zich openlijk zou mengen in de verkiezingsstrijd ten gunste van de CPN. Die ambassadeur zou dat dan immers ook doen als communist en niet als diplomaat? Eind april kunnen we gaan stemmen voor een nieuw parlement, althans voor een deel van het parlement, want de Eerste Kamer wordt niet door de kiezers gekozen in onze democratie. Er zal dan duidelijkheid zijn, zeggen de linkse leiders Den Uyl en Kloos en Van Mierlo, want de kiezers weten nu dat ze voor of tegen de regeringscoalitie van christenen en liberalen kunnen stemmen. Het is bijna waar, ofschoon niet zeker is of een regering van PvdA en D'66 na een verkiezingsoverwinning van dat „linkse” blok een werkelijke omkeer zal brengen. Maar de grote verwachting van Den Uyl en de zijnen dat nu de werknemers en massa zullen overlopen van de christelijke partijen naar de PvdA, immers nauw verbonden met de vakbonden, zal wel een even grote illusie blijven als die verwachting sinds de dagen van Troelstra altijd gebleken is te zijn. Wie ontevreden is over zijn kruidenier op de hoek, waar zijn grootmoeder al kocht, stapt niet naar de kruidenier van twee straten verder, die zo ongeveer hetzelfde assortiment heeft en een andere vreemde bediening. Als er iets in de partijverhoudingen gaat veranderen dan zal dat voornamelijk het gevolg moeten zijn van het schouderophalend of gegergd wegblijven van veel confessionele werknemers en veel jonge kiezers, die niet mee kiezen „tussen de ene of de andere man in een confectiepak, die, in de Tweede Kamer of voor de televisie in ambtelijke of partijtaal de idealen en de tegenstellingen van een vorig tijdperk komt uiteenzetten.” Ik denk dat de partijleiders van de progressieve concentratie over zo'n ontwikkeling, die tijdelijk in hun voordeel werken kan, niet zo enthousiast zijn. Maar de politici hebben het er zelf naar gemaakt, omdat

zij precies hetzelfde hebben gedaan als Alfrink: achter de schermen hebben zij tientallen jaren lang hun onderlinge meningsverschillen in een compromis dat de kool en de geit spaarde opgelost en het volk voor een fait accompli geplaatst. Nooit stonden zij voor de beginselen die zij aan de kiezers of aan het kerkvolk verkochten. En de kiezers en het kerkvolk leggen zich schouderophalend of gergerd neer bij het fait accompli. Zo blijft rechts aan de macht tot de grote kladderadatsch.

71-05-06 / indo / oorlog / wereldoorlog

7. Sik Kaderblad (1970-1971)

Inleiding

Het tijdschrift ~~Sec~~ bestond van 1971 tot en met 1973. De reden voor het tijdschrift: uit het eerste nummer:

DIT IS SEC

Dag ~~Seq~~, Dag Sik, het gat dat door jullie verscheiden is gevallen moeten wij gaan opvullen.

Het zal niet meevallen. Dag mooie foto's, dag geweldige journalisten, dag kaderblad. Scheiden doet nou eenmaal lijden.

Het gezicht van het COC is de laatste tijd sterk veranderd, of, liever gezegd, uitgebreid. En al die zaken die het COC op het ogenblik aanpakt vereisen een grote, en vooral ook snelle doorstroming van informatie. Het voldoen aan die behoefte is de belangrijkste doelstelling van dit blad (dus aan die kostbare stroom stencils komt nu een eind). Verder willen wij informeren over ideeën en gebeurtenissen op het uitgebreide terrein van de emancipatie van de (homofiele) mens.

Het blad zal precies vierwekelijks ....

~~De redactie bestond uit Han van Delden, Joop Fransen, Rob Geensen (eindredacteur en later professionele bladenman), Kees Steeman en Rob Tielman.~~

~~Sec werd opgevolgd door Sek (1974-1992)~~

Techniek

Deze map Sik is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed: de schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat. Bij Seq heeft de OCR veel problemen met accenten zoals é of ë.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden nazi, fascis (geen) concentratiekamp (geen / ook niet konsentratiekamp). Daarnaast zijn via Finder andere woorden gezocht die of teveel loze informatie gaven of weinig voorkwamen.

70-04	nazi	3	geworden van de nazi-terreur (zie het artikel van Adriaan Venema in SEC
70-04	nazi	3	o.a. de nazi's'. Over dit laatste werd op de perskonferentie informatie verstrekt aan 100.000 in de nazikampen om hun seksuele gerichtheid afgemaakte homofielen te
70-06	nazi	8	mogen herdenken tijdens

Nederland nog steeds geldt, dat de prijs hoog en de kwaliteit in de meeste gevallen laag is, waardoor jaarlijks de gezondheid en zelfs het leven van tienduizenden ongewenst zwangere vrouwen in gevaar wordt gebracht;

4. het uiterst paternalistische ontwerp voor de echtscheidingswet, dat deze regering heeft gemeend te moeten indienen. Bij een dergelijke regerings - politiek kunnen gemeenten zich veilig voelen op hun beurt de zedenmeester uit te hangen, hetgeen met name in Den Haag rond de sexbeurs en de activiteiten van de werkgroep De Kuische Oyevaer op indringende wijze is gebleken. Hoofdbestuur en Ledenraad van de NVSH doen een dringend beroep op het parlement deze regeringspolitiek te doen eindigen en richten zich over het parlement heen tot de bevolking met de oproep zich bij het bepalen van een keuze bij verkiezingen deze regeringspolitiek bewust te zijn.

Amersfoort, 30 mei 1970 's-Gravenhage, 1 juni 1970

70-07 / kamp

70-09 / kamp

70-10 / kamp / oorlog

71-01 / kamp

71-03

71-04 / kamp

71-05 / kamp

8. Sec (1971-1973)

Inleiding

Het tijdschrift Sec bestond van 1971 tot en met 1973. De reden voor het tijdschrift: uit het eerste nummer:

DIT IS SEC

Dag Seq, Dag Sik, het gat dat door jullie verscheiden is gevallen moeten wij gaan opvullen.

Het zal niet meevallen. Dag mooie foto's, dag geweldige journalisten, dag kaderblad. Scheiden doet nou eenmaal lijden.

Het gezicht van het COC is de laatste tijd sterk veranderd, of, liever gezegd, uitgebreid. En al die zaken die het COC op het ogenblik aanpakt vereisen een grote, en vooral ook snelle doorstroming van informatie. Het voldoen aan die behoefte is de belangrijkste doelstelling van dit blad (dus aan die kostbare stroom stencils komt nu een eind). Verder willen wij informeren over ideeën en gebeurtenissen op het uitgebreide terrein van de emancipatie van de (homofiele) mens.

Het blad zal precies vierwekelijks ....

De redactie bestond uit Han van Delden, Joop Fransen, Rob Geensen (eindredacteur en later professionele bladenman), Kees Steeman en Rob Tielman.

Sec werd opgevolgd door Sek (1974-1992)

Techniek

Deze map Sec is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De PDF-bestanden zitten in submappen met dezelfde naam als de PDF.

Sec werd grotendeels met een IBM-bolletjes-machine gemaakt: elke letter is in principe even breed. Voor de OCR-software is dat in principe erg fijn. Wat ook helpt is dat de liggende A4 per pagina is gescand en in OCR verwerkt. Toch blijven er moeilijkheden met é, ï en dergelijke accenten.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden nazi, fascis, concentratiekamp. Daarnaast zijn via Finder andere woorden gezocht die of teveel loze informatie gaven of weinig voorkwamen.

1971-1	nazi	12	bombardement en de nazi-vervolging van de homoseksuelen. Het verband met het thema van
1971-3	concentratieka mp	14	welke tot de concentratiekampen leidde. Zolang mensen op hun etiketten (homofiel, jood, neger)
1971-3	concentratieka mp	14	diskriminatie, getto en concentratiekamp. Pas als mensen worden beoordeeld op wat zij zelf denken, hoe men in nazi-Duitsland tegen o.a, homofielen tekeer is gegaan.
1972-10	nazi	2	Diegenen die mannelijke geur van fascisme." Zijn er ook dingen die je niet kwijt kunt
1972-6	fascis	11	in komst van het nazi-regiem werd de ingezette liberalisatie stopgezet en
1972-7	nazi	4	de situatie werd 's en konsentratiekampen, met diktaturen, met kerken en met kranten'
1973-12	konsentrat concentratieka	8	(idem) De Hollanders in dat concentratiekamp kapot gemaakt. (Maar gelukkig is
1973-6	mp	8	Dachau wél van beton met prikkeldraad afgezet konsentratiekamp voor vrouwen, die daarin
1973-7	konsentrat	4	staan te juichen: 'bevrijding!'. Homoseksuele voor de Noorse nazi-leider Vidkun Quisling. Maar er was geen tijd om
1973-7	nazi	3	te

Sec 1971-1973 / jap/ japp/ indo / nazi / fascis / kamp /oorlog

1971-1 / Jap / japp / nazi

Het boek van Venema *Een sterfgeval in Duitsland* wordt getipt.

1971-2 / indo / kamp

1971-3 / kamp

Flikkerlift 2

In SEC-2 stond een oproep van een meneer die vond dat homofielen voortaan het beste met een wit zakdoekje konden gaan liften, dan wist je als homofiel achter het stuur tenminste waar je aan toe was. Wij antwoordden toen met de vraag of hij zich wellicht al eens bedacht had, dat men i.p.v. zakdoekjes ook lila sterren op de revers zou kunnen gebruiken. Die zouden dan ook bij andere gelegenheden gebruikt kunnen worden.

Tot onze grote verbazing zijn hierop geen reacties binnengekomen. Dat kan twee dingen betekenen: men denkt dat het een grap is, of men vindt het een heel handige suggestie.

Op de eerste plaats is het geen grap, de brief was doodernstig gemeend en ons antwoord ook.

Op de tweede plaats hebben we het angstige gevoel dat er nog ontelbare homofielen in Nederland rondlopen die er net zo over denken als deze meneer met z'n witte zakdoekje. **Zij hebben niet in de gaten, dat zij dezelfde mentaliteit van etikettenplakken en in hokjes plaatsen bezitten als die welke tot de concentratiekampen leidde. Zolang mensen op hun etiketten (homofiel, jood, neger) worden beoordeeld, zolang bestaat er vooroordeel, diskriminatie, getto en concentratiekamp. Pas als mensen worden beoordeeld op wat zij zelf denken,** willen en doen, pas dan kan er sprake van zijn dat er geen diskriminatie meer bestaat. Dan bestaan er ook geen homofielen meer, d.w.z. mensen die op basis van hun "homofiel-zijn" beoordeeld worden. Dan zijner mensen, die dan weliswaar min of meer linkshandig, roodharig zijn of zich al dan niet aangetrokken voelen tot het eigen geslacht, maar daar op zichzelf niet op beoordeeld worden, Konkreet gezegd: stel dat ik zou liften, dan zou ik degene met wie ik meerijd beoordelen of ik hem aardig vind of niet. En dan mag ik honderd keer homofiel zijn, maar iemand is voor mij aardig of niet, en wordt dat niet ene procent meer omdat hij toevallig homofiel is: dat is volstrekt onbelangrijk.

Wat wel belangrijk is of iemand mij ook aardig vindt, en om dat te laten blijken heb je geen witte zakdoekjes nodig. Die kunnen dan voor nuttiger dingen gebruikt worden.
Rob Tielman.

1971-4

1972-1

1972-2 / oorlog

1972-3

1972-4 / kamp / oorlog

1972-5 / oorlog

1972-6 / fascis

Achterkant - Sec-kort

Nederlands dagblad In het Nederlands Dagblad (GPV) van 4 mei j.l. stond een geschrokken bericht dat Zaanse kerken zich hadden laten 'voorlichten' door nota bene het 'Cultuur en Ontspanningscentrum, (voor homofielen en anderen)¹. Het COC heeft de redactie van het Nederlands Dagblad aanbevolen zich ook eens te laten voorlichten door het COC, "al is het alleen maar om te weten dat het COC al sinds jaar en dag geen cultuur en ontspanningscentrum is, maar een vereniging waarin homo- en heteroseksuelen streven naar de opheffing van een diskriminatie die het o.a. mogelijk heeft gemaakt dat duizenden mensen vanwege hun homoseksualiteit zijn omgebracht tijdens de tweede wereldoorlog. Misschien dat u daar eens op een 4e mei aandacht aan zoudt kunnen besteden."

1972-7 / jap / nazi

Duitsland

Het Duitsland van de 20-er jaren kende een ongewone tolerantie t.o.v. homoseksueel gedrag. Reeds in 1897 n.l. hadden meerdere duizend geziene artsen, juristen, wetenschappers, kunstenaars en politici, geïnspireerd door de seksuoloog Magnus Hirschfeld, de Reichstag schriftelijk verzocht de ellendige par. 175 af te schaffen. Maar met de komst van het nazi-regiem werd de ingezette liberalisatie stopgezet en de situatie werd voor de homoseksuelen erger dan ooit. Niet meer het gezond verstand, maar het 'gezonde volksgevoel' werd de geldende norm, waardoor al datgene wat 'anders' was - joden, homoseksuelen, moderne kunst, enz. - de levensruimte werd ontnomen. Op 22.5.'3 reeds schreef Prof. Karl August Eckhardt in het "Schwarze Korps" dat deze tegennatuurlijke ontucht met de dood te straffen was. De nieuwe, onverdraagzame houding tegenover homoseksuelen verdween helaas niet automatisch met het einde van het derde rijk. Integendeel: in de vijftiger jaren leefde de homoseksuelen- haat weer flink op. Echter, de nieuwere wetenschappelijke resultaten t.a.v. homoseksualiteit, samen met de inzettende liberalisatie van de seksualiteit in het algemeen leidde ertoe dat tegen het einde van de 60-er jaren in Duitsland een stroming van seksuologen en juristen ontstond, die in het kader van de aanstaande zedenwetswijziging ook voor afschaffing van par. 175 pleitten.

Op 1 september 1969, (onder de grote coalitie van Christen- en Sozialdemokraten) werd dan eindelijk het wetsartikel geschrapt dat homoseksuele handelingen tussen mannen strafbaar stelde. Nu geldt dat homoseksuele handelingen tussen volwassenen geoorloofd zijn. De homoseksuelen juichten: velen dachten alles bereikt te hebben wat te bereiken viel. Homo-bladen, bars, clubs schoten als paddestoelen uit de grond. Maar er waren ook van meetafaan mensen die zich niet tevreden stelden met deze subcultuur en aan de beïnvloeding van de samenleving wilden werken. De tragedie is, dat de verschillende groepjes en organisaties elkaar niet konden vinden. De verenigingen van het eerste uur zijn dan ook - op een na - aan de onderlinge ruzies ten onder gegaan.

Een tijdlang was er niets te doen aan het homoseksuele front. In april 1971 verschenen voor het eerst de studenten op het toneel. Twee geëngageerde jongemannen stichtten in Munster een actiegroep, de HSM. Hun doel was de emancipatie van de homoseksuele. Men begon met de verspreiding van folders, eers' aan de universiteit, later ook in jeugdcentra en dergelijke, om de homoseksuelen te organiseren. Door voordrachten, discussies, gerichte acties (bijv. tegen de bestaande zwarte lijsten bij

politie of - samen met het vakverbond - tegen het beroepsverbod van homoseksuelen of kommunistische onderwijzers), bracht men het vraagstuk effectief in de openbaarheid. Kranten, radio en TV namen er notitie van. Dezelfde media brachten in de tijd van januari tot april 1972 voor het eerst een drietal films en minstens twee uitgebreide radioprogramma's. Men kan aannemen dat de invloed hiervan (afgezien van één film die op het derde net met een geringe kijkdichtheid verscheen) op het Duitse volk gunstig is geweest. Tijdens de jaarlijkse ledenvergadering van de IHWO (350 leden) op 18 maart '72 in Hamburg besloten IHWO en HSM (250 leden) op basis van een 'minimaal programma' tot samenwerking. Het COC is een nauwere kooperatie met deze groep aangegaan. Op 29 april 1972 tenslotte, toen de HSM haar eerste verjaardag met een kongres vierde, kwamen voor het eerst bijna alle groeperingen die in Duitsland met de emancipatie te maken hebben, in Münster bij elkaar. Ook de homo-pers was aanwezig. Na veel geharrewar kwam men toch nog een eerste stap van samenwerking overeen: men beloofde elkaar goed te informeren. Naast de twee genoemde (IHWO en HSM) zijn er nog een twintigtal kleine - voornamelijk studentenaktiegroepen - in de Bondrepubliek. Echter door de voortdurende ideologische discussies onderling en met anderen komt men aan activiteiten naar buiten nauwelijks toe. LWB - Henk Rieke HSM-Aktionsgruppe Homosexualität, Schlossplatz 1, 44-Münster IHWO e.V. - Postfach 610322, Hamburg

1972-8

1972-9

1972-10 / nazi / kamp / oorlog

p 2 Ingezonden brieven: Een ander land komt ook aan de orde: "Ik heb de Tweede Wereldoorlog niet meegemaakt, maar ik weet echt wel hoe men in nazi-Duitsland tegen o.a. homofielen tekeer is gegaan. Diegenen die naar Spanje met vakantie gaan en dan verontwaardigd (en met verwondering!) over diskriminatie van homofielen praten, hebben een bord voor hun hoofd. Blijkbaar komen mensen pas in beweging als hun eigen levenswijze in gevaar komt. Ik hoop, dat al die mensen die Spanje zo'n zalig vakantieoord vinden, het van de "verkeerde kant" zullen zien, maar laten ze daar alsjeblieft achteraf niet over gaan zeuren, ze kregen wat ze verdienden." (Mej. Van Dijk, Den Haag).

1972-11 / kamp

1972-12

1973-1

1973-2

1973-3

1973-4

In memoriam JEF LAST

Aan de turbulente levensreis van mijn vriend Jef Last is eind februari een einde gekomen. Een veelzijdige en uitermate creatieve rebel laat sporen na in de herinnering van talloos velen die zijn boeken, gedichten en reisverhalen hebben verslonden. Was Jef niet de eerste spreker op de allereerste bijeenkomst van de toenmalige Shakespeare-club - voorloper van het COC - in december 1946? En wie bladert in de nummers van "Levensrecht" en de oude jaargangen van "Vriendschap" komt daarin regelmatig de schrijver Ohira tegen, nom de plume van Jef in die jaren. **Ik leerde hem in 1939 kennen, toen hij minder onbekommerd onze plannen voor een homo-erotisch tijdschrift begeleidde en helaas in mei 1940 gelijk kreeg. Wij zijn ook in de illegaliteit-vrienden gebleven, weliswaar Last(ige), maar Jef betekende voor mij zo dikwijls een uitdaging, zowel verenigingspolitiek als dramatisch-literair wanneer hij mij op voordrachtsmiddagen introduceerde in de oorlogsjaren.** In deze kolom herdenk ik hem niet in de eerste plaats als schrijver, maar een uitzondering mag gemaakt worden voor zijn nog altijd prachtige "Bevrijde Eros" - een Ketter in Morenland en andere gedichten, dat stellig in menige boekerij van oud-leden aanwezig is. Uit een brief aan mij, mei 1971, zijn visie op de homoseksualiteit: "... en weet je hoe mijn vriendschap met Gide tot oorzaak had, dat in "Zuiderzee" eindelijk eens homo's voorkwamen die niet aan de voorstelling beantwoordden die het publiek zich van de "mie" maakt. Door hem beïnvloed schreef ik mijn beste boek; "Een huis zonder vensters", waar ja al de argumenten van Corydon in tegenkomt. De tweestrijd, of er over deze dingen gesproken

moest worden, vertaalde ik in zijn briefwisseling met Claudel in mijn grote boek over hem in de Nobelprijsserie. In die tijd kwam ik met Gide tot de lijn; ja, er moet over gesproken worden, maar niet als over iets bijzonders, want het is gewoon een deel van het leven....!"
Niek Engelschman

1973-5

1973-6 / kamp

overname van een artikel uit De Groene van 2 mei 1973 'Neger in Nederland' met daarin:

Dossier

Openlijke tegenstand krijg je niet, of het moest zijn in de vorm van zo'n krantekop: 'Surinamer steekt huisbaas neer', in plaats dat ze gewoon ook 'jongeman' gebruiken. Je bestaat voor de mensen als de typische Surinamer, zonder dat je verbitterd, dom, burgerlijk, langzaam, hartelijk, intelligent, revolutionair of levendig mag zijn als individu, zonder dat er grote verschillen worden gezien. Op een positieve manier kunnen wij ons nog niet identificeren, zoals de Hollander dat kan bv. met de blanke Jezus als hij zich Christen voelt, blanke slavenhouders als hij filosofisch is aangelegd, of de blanke Lenin als hij communist is, want wij hebben geen zwarte Che, geen eenheid, geen eigen taal, geen eigen literatuur, geen tradities, **alles hebben de Hollanders in dat concentratiekamp kapot gemaakt.** (Maar gelukkig is Dachau wel van beton gemaakt.) Ik wil ook niets cultiveren. Ik wil wél dat iemand eens een hekel aan me heeft los van het feit dat ik een neger ben. Ik had een hopeloos kroongeval zéér goed geholpen (naar mijn eigen bescheiden mening dan), maar die bleek in een brief aan de tandheelkundige kliniek aan de Jutfaseweg te hebben geïnformeerd naar mijn 'dossier'. . . Bij een sollicitatie is het moeilijk 'terloops' al bij de telefonische afspraak te zeggen dat je een neger bent, want officieel is het overbodig. En als

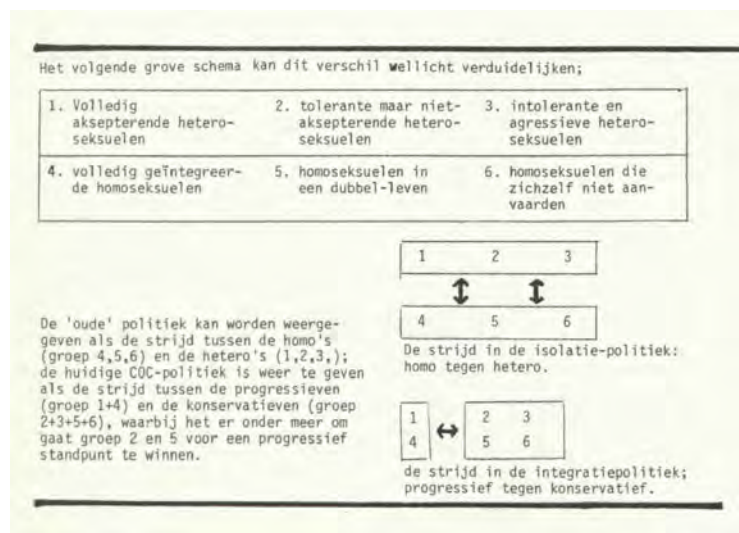
Waar dat kapot gemaakt op slaat is in de rest van het verhaal niet duidelijk.

1973-7 / nazi / oorlog

Dit schema toch ook maar ff meegenomen

1973-8

1973-9 / oorlog

9a. Sek (1973-1992) - Deel 1: 1973-1979

Inleiding

Het tijdschrift Sek bestond van 1973 tot en met 1992. Om niet duidelijke redenen werd na nummer 25 van Sec het blad in 1973-10 *Sek* genoemd. In dat nummer was het COC-werkprogramma 1974 opgenomen.

Techniek

Sek is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De PDF-bestanden zitten in submappen met dezelfde naam als de PDF. Maar nummer 26 (jaargang 3 nr 10) en de nummers 11 en 12 zitten in de hoofdmap van Sec, de voorloper.

Sek werd grotendeels met een IBM-bolletjes-machine gemaakt: elke letter is in principe even breed. Voor de OCR-software is dat in principe erg fijn. Toch blijven er moeilijkheden met é, ï en dergelijke accenten.

Tot en met september 1977 was Sek een liggende A4. Vanaf april 1978 was het een stand A4-formaat. De jaargangen 1973-1979 zitten in cluster mappen. Bij deze digitaliseringsronde zijn alle pagina's per stuk gedigitaliseerd en ge-ocr't. Wat de kwaliteit ten goede komt.

De jaargangen 1980-1992 zijn op A3 gescand en het lijkt erop dat dat de OCR niet ten goede komt.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

Resultaat

Omdat er een verschillende scantechniek is gebruikt heb ik de indeling in submappen aangehouden zoals die in de Digitale Bibliotheek van IHLIA zit. Daarom zijn er twee tabellen. In de tabel 1980-1992 had ik de mogelijkheid om meer zoekwoorden te verwerken. Dat is in Hoofdstuk 8 deel 2 verwerkt.

Sek 1973-1979

1974 maart	concentratiekamp	5	de gevangenen en concentratiekampen handelt. Wat de homoseksuelen in de Duitse concentratiekampen betreft, heb
1974 maart	concentratiekamp	5	in de Duitse concentratiekampen betreft, heb ik veel meer gegevens over Duitsland dan over
1974 maart	nazi	5	homoseksuelen door het Nazi-bewind. Ik zal hier misschien al iets over schrijven in
1974 november	konsentratie	5	rechts en met konsentratiekampen. Nogmaals: wél een stijl van discussie-voeren Het Van-Buuren-
1974 oktober	konsentratie	5	alleen maar aan konsentratiekampen denken. Wij hebben hier vrouwenmiddagen in de COCruiimte en die
1975 januari	concentratiekamp	10	de bouw van concentratiekampen voor deze mensen tot de ware politieke proporties teruggebracht, zij
1975 januari	fascis	10	de erfgenamen van fascisme en nazisme aan de kaak gesteld, zij heeft jongeren wakker
1975 januari	nazi	10	van fascisme en nazisme aan de kaak gesteld, zij heeft jongeren wakker geschud, zij
1975 januari	nazi	10	zowel bij de nazi's als onder geleerden van nu bestreden. Al vóór 1940 heeft
1975 januari	nazi	10	verzet tegen de nazi's een rol hadden gespeeld. Lau had die opwekking niet nodig
1975 januari	nazi	10	wist dat de nazi's meedogenlozer dan de Nederlandse regering homofielen vervolgde, maar ook dat
1975 juni	fascis	7	Jan de Groot. fascisme y In het artikel "Acabar con los homosexuales" in
1975 juni	fascis	7	opkomst van het fascistische geweld. Zoals gewoonlijk wil het fascisme met meedogenloze terreur een
1975 juni	fascis	7	gewoonlijk wil het fascisme met meedogenloze terreur een autoritair bestuursstelsel opleggen, dat strijdig is
1975 juni	fascis	7	van dit onvervalste fascisme eisen voor zichzelf hun "mannelijke" recht om te doden
1975 juni	fascis	7	onbeschaamdheid van het fascisme biedt de Argentijnse homoseksuelen slechts een enkel alternatief: tegenstand bieden
1975 juni	fascis	7	dreiging van het fascisme af te rekenen. Wij roepen u op om deze golf
1975 juni	konsentratie	7	om ons in konsentratiekampen op te sluiten naar het voorbeeld van Nazi- Duitsland. De
1975 juni	nazi	3	reactie op de Nazi-wetgeving heeft het kommunistisch bewind de strafbaarstelling opgeheven. Een preutse
1975 juni	nazi	7	het voorbeeld van Nazi- Duitsland. De Argentijnse homoseksuelen eisen eerbiediging van het meest elementaire
1975 maart	nazi	5	den Aardweg een nazi-ideologie; dit alles ging gepaard met een openbare demonstratie van
1975 mei	nazi	3	dankzij Stalinisme en Nazisme zijn vele sporen voorgoed uitgewist." Dat schrijven John Lauritsen en
1975 november	fascis	56	een voedingsbodem voor fascistische homovervolgingen), en dat hij ons met zijn theorieën en praktijken
1975 november	fascis	56	landen met een fascisties regiem steeds homoos vervolgd worden, maar ook in landen met
1975 november	fascis	57	hebben we het fascisme aangeklaagd En met de bevrijding van het fascisme is die
1975 november	fascis	57	bevrijding van het fascisme is die onderdrukking niet opgehouden. Hoeveel burger zouden nog steeds
1975 november	fascis	57	aspect van het fascisme, het sexuele, is nog nauwelijks onderzocht.Niet in de laatste

1975 november	fascis	60	dat per definitie fascistische tendensen heeft. Het is op dit moment niet ondenkbaar dat
1975 november	fascis	60	dat er een fascistische coup komt. Zeker niet als je ziet welke fascistiese sentimenten
1975 november	fascis	60	je ziet welke fascistiese sentimenten bovenkomen, bij de economiese teruggang, tegen werklozen en surinamers.
1975 november	fascis	60	wordt in een fascisties nederland. Het is uitstekend dat het coc voorlichting geeft in
1975 november	fascis	60	na een eventuele fascistiese staatsgreep wel of niet mee te doen aan de homovervolging.
1975 november	fascis	60	nu de anti-fascistiese krachten in bv. Spanje steunen. Dit is maar één aspekt
1975 november	fascis	61	aksie tegen het fascistiese regiem in Spanje; (5) geregeld informeren en agiteren in flikker
1975 november	konsentrasië	56	er in een konsentratiekamp goed gepast zou hebben (zijn theorieën zijn een voedingsbodem
1975 november	konsentrasië	56	steeds in de konsentratiekampen homosexualiteit genezen moet worden. Van den Aarsweg vervult zodoende de
1975 november	konsentrasië	56	homoos naar de konsentratiekampen afgevoerd, nu worden ze naar het ghetto gestuurd. Wie zich
1975 november	konsentrasië	57	b: In de konsentratiekampen zien we hoe de verboden wellust, die in de "
1975 november	nazi	56	homoos in de Nazi-tijd, waaraan tot op heden te weinig aandacht is besteed,
1975 november	nazi	60	militaire diktatuur in nazi-duitsland en - nederland gebeurde .We zien wat er
1976 april	konsentrasië	6	spreiding en/of konsentrasië van de tot stand te brengen woonruimte. Erg belangrijk is
1976 januari	fascis	34	tot in het fascisto-stupide doen met mannen, nee, ik heb het wel degelijk
1976 juli	fascis	20	National Party' (fascistiese organisaties in Engeland die o.a. in oost-Londen hompos
1976 mei	fascis	13	die van de fascisten in nazi-Duitsland. Zoals de nazi's zich op "das
1976 mei	nazi	13	de fascisten in nazi-Duitsland. Zoals de nazi's zich op "das gesunde Volksempfinden"
1976 mei	nazi	13	Duitsland. Zoals de nazi's zich op "das gesunde Volksempfinden" beriepen, zo doet v.
1976 mei	nazi	13	doet evenals de nazi's een beroep op een natuurwet om daarmee het huwelijk, het
1976 november	fascis	22	homoseksuele beweging. De fascistiese onderdrukking van de homoseksuelen was dezelfde als die van politieke
1977 augustus	fascis	6	onder Zuid Amerikaanse fascistiese diktaturen anderzijds. Maar dit terzijde. Anders dan in Europa kun
1977 augustus	fascis	13	Engeland een duidelijk fascistiese groepering ontstaan - National Front - die zich direkt racistisch
1977 februari	fascis	8	voedingsbodem voor het fascisme. Fromm onderscheidt drie soorten van vluchten uit de vrijheid: het
1977 februari	nazi	5	seksuele vrijheden. De Nazi's deden dat en ook vandaag de dag weten Zuidamerikaanse diktaturen
1977 maart	fascis	17	(Bertolucci over fascisme); do. 21/4: bestuursvergadering. Telefoon Het toestel van de K.
1977 maart	fascis	23	33 door de fascisten werd dit alles in een klap letterlijk weggevaagd. De nazi's
1977 maart	nazi	23	letterlijk weggevaagd. De nazi's hebben zich naast het verdelgen van de joden uitvoerig beziggehouden

1977 maart	nazi	23	soldaten voor het nazi-regime geproduceerd. Het nazisme was evenwel niet, zoals sommigen ons
1977 maart	nazi	23	regime geproduceerd. Het nazisme was evenwel niet, zoals sommigen ons trachten voor te spiegelen,
1977 mei	fascis	20	aangebracht va', Je fascistiese jongerenorganisatie "jongerenfront". De stickers vermeldden de slogan "Voor
1977 mei	fascis	20	van een nieuw antifascisties front noodzakelijk is, zodat we de strijd tegen de huidige
1977 mei	fascis	20	tegen de huidige fascistiese groepjes genadeloos kunnen organiseren. In elk geval zullen wij, als
1977 mei	fascis	20	tegen het hernieuwd fascisme en vóór onze eigen rechten tot het einde toe voortzetten.
1977 mei	konsentratie	20	in de Duitse konsentratiekampen. Een tijdperk waar sommigen blijkbaar met heimwee aan terugdenken. Eens
1977 mei	nazi	20	gehad aan één nazi-regiem. De Rooie Vlinder Van Strelitzia de Hondt nog steeds
1977 november	fascis	4	het nazisme en fascisme, onmogelijk geworden. Hij week uit naar Denemarken, waar hij snel
1977 november	fascis	7	Verspreiding van nieuwe Fascismes" en "Homoseksualiteit en Voorlichting". Het vraagstuk van de flikkerij
1977 november	fascis	7	tegen het feitelijke mikrofascisme wordt opgebouwd binnen de wensmachines en kan onmogelijk verlopen via
1977 november	fascis	7	blokken. Het mikroskopiese fascisme verandert namelijk voortdurend van gezicht: het kan je bondgenoot zijn,
1977 november	fascis	20	Het daar opkomend fascisme (National Front), de akties van Mary Whitehouse, de Engelse
1977 november	fascis	20	USA. homonazi's Homoseksuele fascistien bestaan ook. Dat wordt weer eens duidelijk uit het blad
1977 november	fascis	20	om een homogroepering. Fascisme heeft soms best iets met homoseksualiteit te maken. Achter de
1977 november	fascis	20	er nu een fascistiese homobeweging in de VS bestaat moet ons opnieuw aanzetten tot
1977 november	fascis	22	optreden van deze fascistoïde studentenmafia nog niet ten einde: later op de avond vonden
1977 november	fascis	40	mannelijkheid een soort fascistoïde karakterstructuur bij mensen aan. Daar draait het in het artikel
1977 november	nazi	4	bestrijding van het nazisme en fascisme, onmogelijk geworden. Hij week uit naar Denemarken, waar
1977 november	nazi	4	aanval op de nazistische ideologie, maar tegelijk een analyse van het verband tussen deze
1977 november	nazi	7	de verlangens. De nazifikatie en evengoed de bolsjewistische ervaringen hebben dat al duidelijk gemaakt.
1977 november	nazi	20	94703 , USA. homonazi's Homoseksuele fascistien bestaan ook. Dat wordt weer eens duidelijk uit
1977 november	nazi	20	toenemend gebruik van Nazi en SS symbolen op.(het gaat er trouwens niet om
1977 oktober	fascis	20	naar een opkomend plattelandsfascisme kunnen zijn. Maar ook zonder zo pessimisties te zijn is
1977 september	fascis	17	u themaavond over fascisme en homoseksualiteit zo 23 okt 20.15 u werkgroepenraad wo 26
1977 september	fascis	20	facisme en abortus. Fascisme, omdat het een stroming binnen de engelse politiek begint te
1977 september	fascis	20	bezighouden met anti-fascistische akties in hun regio, met het druk uitoefenen op vakbonden
1977 september	fascis	20	vakbonden om anti-fascistische resoluties aan te nemen met het bespreken van het verschijnsel

1977 september	fascis	20	van het verschijnsel fascisme en de relatie tot homoseksuelen, werd zowaar door sommigen bestreden
1977 september	fascis	20	sommigen bestreden (fascisme zou niet per definitie antihomoseksueel zijn, CHE zou ook als
1977 september	fascis	20	van een homoseksuele fascist moeten optreden, enz.) en tenslotte aangenomen met de toevoeging dat
1977 september	fascis	20	de toevoeging dat antifascistische akties zonder het gebruik van geweld zouden moeten verlopen -
1978 december	concentratiekamp	2	driehoek in de concentratiekampen zijn net zo'n vergeten groep als de dragers van de
1978 december	concentratiekamp	20	in de Nazi-concentratiekampen. Tegen de homo- onderdrukking, pk andere oever Op zaterdag 18
1978 december	fascis	20	de "Anti-Fascistische Oud- Verzetsstrijders Nederland". Wist van niets. Ze protesteerde tegen de
1978 december	fascis	20	vroeg de "Antifascistische oud-verzetsstrijders Nederland" ons om een appèl te ondersteunen bij
1978 december	nazi	2	miljoen door de nazi's uitgeroemde zigeuners. De dragers van de bruine driehoek in de
1978 december	nazi	2	was van de nazi-partij. Lid van de partij is geen zonde, als je
1978 december	nazi	11	homoseksuelen door de Nazi's. In de 400 jaar na de Unie van Utrecht hebben
1978 december	nazi	20	als in de Nazi-concentratiekampen. Tegen de homo- onderdrukking, pk andere oever Op zaterdag
1978 februari	fascis	8	hoofstuk gaat over fascisme; een . over het socialisme in 3e Oostbloklanden; een over
1978 januari	fascis	5	DWH-week terecht fascistoïde. Alleen heeft geloof ik niemand geverifieerd of het inderdaad '
1978 januari	fascis	5	omvatten. Naast de fascisten en benauwende traditionalisten zijn er ook nog wel kritische- en
1978 januari	fascis	5	als vrouwen en fascisme, vrouwenarbeid, de verzorgingsstaat, het matriarchaat, psychiatrie, seks en Vlaamse schrijfsters.
1978 januari	fascis	12	politiek, vrouwen en fascisme, nudisme, integratie, benevens twee uit SEK overgenomen artikelen. Niet allemaal
1978 januari	nazi	6	op homo's in nazi-Duitsland; Oedipus; Rooie Vlinder over 'Een op honderd' van
1978 juli	concentratiekamp	18	denken aan de concentratiekampen in Nazi-Duitsland, waar met levende Joden, en levende homoseksuelen
1978 juli	fascis	9	psychiaters, Gays Against Fascism en de Mythe van de seksuele bevrijding. Abonnement Bfrs. 100
1978 juli	fascis	10	van Nazisme en Fascisme. Dit komitee voert nu een handtekeningentekening i.v.m. het
1978 juli	fascis	10	opwerpen van nieuwe fascistiese bewegingen. Informatie en handtekeningentekeningenlijsten zijn verkrijgbaar op de Haarlemmerdijk 172,
1978 juli	fascis	24	Front, de Britse neofascistische organisatie, die pleit voor de deportatie van alle niet-blanke
1978 juli	konsentratie	24	inklusief overlevenden van konsentratiekampen - namen deel aan deze mars, de grootste in West-
1978 juli	konsentratie	24	Genoegdoening voor homoseksuele konsentratiekampslachtoffers'. homoseksuelen kwamen als enige groep niet in aanmerking voor '
1978 juli	nazi	10	tot bestrijding van Nazisme en Fascisme. Dit komitee voert nu een handtekeningentekening i.v.
1978 juli	nazi	18	de concentratiekampen in Nazi-Duitsland, waar met levende Joden, en levende homoseksuelen afgrijzelijke proeven

1978 juli	nazi	18	dienste van de naziwetenschap. Len veel voorkomende ingreep toen was castratie, maar in Nederland
1978 juli	nazi	24	gesprek zijn. anti-nazi Homoseksuele groepen namen eind april deel aan een mars door
1978 juli	nazi	24	tegen het oplevend nazisme in West-Duitsland. Vijftienduizend mensen in West-Duitsland, Frankrijk en
1978 juli	nazi	24	'Rock tegen Nazisme'- concert. De mars en het concert werden door de Antinazi
1978 juli	nazi	24	werden door de Antinazi Liga georganiseerd, een coalitie van groepen waarvan ook CHE, de
1978 juli	nazi	24	deel uitmaakt. De Antinazi Liga richt zich in het bijzonder tegen het National Front,
1978 juni	nazi	10	de door de nazi' e Vemoorde homo's. Na de plechtigheid werd door een deelnemer
1978 mei	concentratiekamp	2	geïnteresseerden in het concentratiekamp Vught wordt door een getuige opgemerkt dat ze geen specifiek
1978 mei	fascis	2	fascisme toen en nog steeds Kennis van wat in de tweede
1978 mei	fascis	2	nummers /1,25 fascisme, maar het fascisme met mij'. Aan het eind van de
1978 mei	fascis	2	fascisme, maar het fascisme met mij'. Aan het eind van de film wacht ook
1978 mei	fascis	2	en het eigentijdse fascisme. De Amerikaanse nazi's willen de verjaardag van Hitler vieren met
1978 mei	fascis	14	Donker, Flickers % fascisme, Flickerpassage (Op zoek naar diskriminatie), Flickers en wetenschap. Mietje,
1978 mei	nazi	2	fascisme. De Amerikaanse nazi's willen de verjaardag van Hitler vieren met een parade in
1978 mei	nazi	2	een parade in nazi-uniform door Joodse wijken. In hun antisemitische publikaties worden homoseksuelen
1978 mei	nazi	2	in de Anti Nazi Liga onder het motto: Stop het Nationaal Front! In Argentinië,
1978 mei	nazi	8	achtergrondgegevens bij de nazi-vervolgingen, het geeft, ondanks het leuke, geile, nicherige spel geen
1978 november	fascis	5	sympathiseert met het fascisme. Uit haar dagboek blijkt dat ze zo benauwd was voor
1978 november	fascis	7	'Vrouwen en Fascisme'. Hierin hebben we geprobeerd om aan de hand van pas
1978 november	fascis	7	van wat het fascisme voor vrouwen betekende (betekent) en wat vrouwen voor het
1978 november	fascis	7	vrouwen voor het fascisme beteken- (d)en. We hebben hierin o.a. aangegeven
1978 november	fascis	7	aangegeven dat het fascisme wat betreft haar visie op de rol van de vrouw
1978 november	fascis	7	wat van het fascisme. Ze herinnert zich haar verbazing toen ze een keer per
1978 oktober	fascis	2	burgerlijke lul met fascistoïde neigingen was!) dat we. je wilden vragen of je onze
1978 oktober	fascis	2	of zo'n soort fascistisch land gaan, voor het gróte werk? Als je hiertoe bereid
1978 oktober	fascis	2	meteen nazi's en fascistoïde neigingen bij te slepen: of je een emmer leeggooit. Frankrijk
1978 oktober	fascis	23	het Fries Anti-Fascistisch Comité en Sytze Taekema zal het COC vertegenwoordigen. Zijn telefoonnummer
1978 oktober	nazi	2	halen: "(...) een Nazi die met een goed glas wijn in de hand beslist

1978 oktober	nazi	2	Om daar meteen nazi's en fascistoïde neigingen bij te slepen: of je een emmer
1978 september	fascis	2	voor dit soort fascistoïde neigingen geen haarbreed wensen te wijken. Dat zou kunnen betekenen
1978 september	fascis	6	en normaliteit. FASCISTIES TAALGEBRUIK Wat Van Agt en zijn maatjes uitkramen is puur
1978 september	fascis	6	uitkramen is puur fascisties taalgebruik. Daar versta ik onder dat een groep van belanghebbenden
1978 september	fascis	6	onzekerheid. Zoals het fascisme aan vrouwen de indruk geeft dat het zin heeft dat
1978 september	fascis	6	zijn, zoals het fascisme de indruk wekt dat negers, joden, homoos de schuld zijn
1978 september	fascis	6	instituten, zo wekt fascisties taalgebruik emoties op, die een schijn van oplossing in zich
1978 september	fascis	6	een soort'woordenboek van fascisties taalgebruik, ontleend aan NSB geschriften. Wanneer,zoals in dit boek
1978 september	fascis	6	Van Agt een fascist zou zijn. Maar hij bedient zich van niet te miskennen
1978 september	fascis	6	gemaakt. Misschien omdat fascisme me niet geheel en al wezensvreemd is. Theo van der Meer
1978 september	fascis	6	Meer Vrouwen en fascisme De laatstp. tijd komt het onderwerp Vrouwen en fascisme steeds
1978 september	fascis	6	onderwerp Vrouwen en fascisme steeds meer in discussie. De foto's maken misschien wel de
1978 september	fascis	6	ik ken? Zouden fascistiese leiders het nu nog met zoveel vrouwen kunnen maken, zo'n
1978 september	fascis	6	weer geven aan fascisme, fascistiese ontwikkelingen kwamen heel Vanzelfsprekend eigen ervaringen aan de orde.
1978 september	fascis	6	verlangens waarop het fascisme blijkbaar heel gemakkelijk kon inhaken? Een pijnlijke, maar volgens ons
1978 september	fascis	6	tussen vrouwen en fascisme afdoende te kunnen ontleden. (O.i. gaan Mieke Aertz
1978 september	fascis	6	Adolf Hitlrs. en fascisme" van Macciochi schrijven: "De nederlaag van het fascisme in
1978 september	fascis	6	nederlaag van het fascisme in Europa zal door veel vrouwen zijn ervaren als het
1978 september	fascis	6	vrouwen in de fascistiese periode in Nederland, Duitsland, Italië. Enkele vrouwen denken er wel
1978 september	fascis	6	wijze waarop het fascisme vrouwem voor haar bedoelingen misbruikte. In de daarop volgende gedeelten
1978 september	fascis	6	voedingsbodem voor het fascisme. Zoals tijdens elke oorlog, zijn ook tijdens de eerste wereldoorlog
1978 september	fascis	6	het voor de fascistiese leiders uitermate belangrijk de vrouwen ervan te overtuigen dat zij
1978 september	fascis	7	route zocht het fascisme steun voor de heerschappij van de Italiaanse kapitalistiese bourgeoisie en
1978 september	fascis	7	Als Italiaanse en fascistiese vrouwen heeft ge een specifieke taak te verrichten: gij moet
1978 september	fascis	7	feite is het fascisme een zeer geraffineerd denksysteem... het gaat om net tot in
1978 september	fascis	7	verder uit. Het fascisme bracht niet. iets geheel nieuws, het sloot aan bij het
1978 september	fascis	7	periode van het fascisme wordt behandeld'alsof het losstaat van voorgaande perioden. De gezinsideologie is

1978 september	fascis	7	toekomstige arbeiders. Het fascisme haakte daarop in. In het fascisme moest de vrouw haar
1978 september	fascis	7	in. In het fascisme moest de vrouw haar zonen opvoeden tot goede echtgenoten, soldaten
1978 september	fascis	7	aan hoe het fascisme ook prachtig bij de zo vertrouwde katolieke moraal kon
1978 september	fascis	7	succes van het fascisme bij vrouwen. "Zolang we bevangen blijven door deze repressie
1978 september	fascis	7	blijven om het fascisme serieus te onderzoeken, maar blijft ook het fascisme zelf steeds
1978 september	fascis	7	blijft ook het fascisme zelf steeds mogelijk."(o. 36/37). Evenals Reich, ziet Macciocchi
1978 september	fascis	7	is in het fascisme: de vrouw mag openlijk van de leider houden. Daarmee zijn
1978 september	fascis	7	LESBIESE VROUWEN ONDER FASCISTIESE REGIMES Zoals gezegd is er weinig bekend over de
1978 september	fascis	7	in het 'fascistische tijdperk'. Rob Tielman vond in de nauwelijks aanwezige documentatie hierover
1978 september	fascis	7	van lesbiennes tijdens fascistiese regimes, omdat het fascisme de vrouw als ondergeschikt zag aan
1978 september	fascis	7	regimes, omdat het fascisme de vrouw als ondergeschikt zag aan de man. Er kon
1978 september	fascis	8	werkgroep Vrouwen en Fascisme om, als vervolg op het bijna afgeronde onderzoek naar de
1978 september	fascis	8	vrouwenorganisaties op het fascisme in de jaren dertig, de situatie van de lesbische vrouw
1978 september	fascis	8	vrouw in het fascisme te onderzoeken. Geïnteresseerde vrouwen kunnen contact opnemen met de werkgroep
1978 september	fascis	8	werkgroep Vrouwen en Fascisme, faculteit van de sociale wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.
1978 september	fascis	8	een vorm van fascisme, ook al zijn er verschillen tussen fascisme en nationaal-socialisme.
1978 september	fascis	8	er verschillen tussen fascisme en nationaal-socialisme. 3 voor een uitgebreide beschrijving zie o.
1978 september	fascis	8	Macciocchi, Vrouwen en fascisme. 4 wel stellen de fascistiese leiders nog een beperkt kiesrecht
1978 september	fascis	8	wel stellen de fascistiese leiders nog een beperkt kiesrecht voor vrouwen in, maar een
1978 september	fascis	8	in Vrouwen en Fascisme (p.61-65) 5 de fascisten hadden blijkbaar eerder
1978 september	fascis	8	65) 5 de fascisten hadden blijkbaar eerder begrepen dat vrouwen een belangrijke politieke macht
1978 september	fascis	8	Macciocchi, Vrouwen en fascisme, Feministische uitgeverij Sara, Amsterdam 1977. M. Artz en T. den
1978 september	fascis	8	Nijs, Vrouwen en fascisme, in Vrouwengeschiedenis in Nederland, Publikatie van het landelijk overleg
1978 september	fascis	8	vrouwengeschiedenis,
1978 september	fascis	8	Bleich, Vrouwen en fascisme, in: Lover, driemaandelijks literatuuroverzicht voor de vrouwenbeweging, 1977, nr.4.
1978 september	fascis	8	over vrouwen en fascisme) vervolg van bladzijde 2 het buiten regent, in ieder geval
1978 september	fascis	20	van nazisme en fascisme opgericht, berichtten we in de vorige Sek. Het komitee, dat
1978 september	fascis	20	leiders van nieuwe fascistische bewegingen kunnen opwerpen) kreeg een verkeerd telefoonnummer 'mee. Informatie

1978 september	konsentratie	7	als mannen in konsentratiekampen. In Duitsland was in de jaren na de eerste wereldoorlog
1978 september	nazi	2	op van een Nazi die met een goed glas wijn in de hand beslist
1978 september	nazi	3	georganiseerde massaspektakels. De nazi's deden het in Neurenberg, Russen en Cubanen in stadions, Chinezen
1978 september	nazi	12	SCHAKEL DUS OVER nazi-duitsland toen zuidamerika ensovjetunienu gr iekenland straks nederland...?
1978 september	nazi	20	tot bestrijding van nazisme en fascisme opgericht, berichtten we in de vorige Sek. Het
1979 april	fascis	3	zie ook 'Relifascisten' in de rubriek Nieuws uit de goot in dit nummer
1979 april	fascis	5	al vóór de fascistiese machtsovername. De Nazi's hoefden hem alleen maar in praktijk te
1979 april	fascis	7	DdC) « Reli-Fascisten 1 "De paus ging op reis naar het heilige
1979 april	fascis	7	is helder." Reli-Fascisten 2 Rajneesh vindt dat mensen die de homoseksualiteit bedrijven walmen.
1979 april	fascis	21	getuige van de fascistische moord op de dichter in 1936, als hij zelf verleid
1979 april	fascis	24	en in het antifascistisch front. Zo proberen ze hun eigen onderdrukking te analyseren en
1979 april	konsentratie	4	medeherdenker demonstratief verbrand. KONSENTRATIEKAMPEN Homoseksuelen hoorden bij de eerste bewoners van konsentratiekampen in Duitsland
1979 april	konsentratie	4	eerste bewoners van konsentratiekampen in Duitsland na 1933. De ideologie van de Nazi's zag
1979 april	konsentratie	4	200.000 homoseksuelen in konsentratiekampen om het leven gekomen. Van 80.000 is het zeker. ROZE
1979 april	konsentratie	4	hiërarchie van de konsentratiekampbewoners, moet gesteld worden dat de dragers van de roze driehoek
1979 april	konsentratie	4	kampbewoner van het konsentratiekamp Natzweiler vertelt over de voortdurende vechtpartijen in de barakken, als
1979 april	konsentratie	5	bedacht en aan konsentratiekampen ontleend symbool om hun zelfbewustzijn uit te drukken. Maar je
1979 april	nazi	4	ideologie van de Nazi's zag homoseksualiteit (van mannen) als een onproductieve verworCH-r
1979 april	nazi	4	eenmaal voor de Nazi's een dankbaar argument bleek om politieke tegenstanders uit de weg
1979 april	nazi	5	andere uoor de Nazi's onderdrukte groepen, brak de bevrijding voor homoseksuelen niet aan met
1979 april	nazi	5	fascistiese machtsovername. De Nazi's hoefden hem alleen maar in praktijk te brengen. Die paragraaf
1979 april	nazi	5	een door de Nazi's bedacht en aan konsentratiekampen ontleend symbool om hun zelfbewustzijn uit
1979 april	nazi	5	Dat deden de Nazi's ook!" Maar homoseksuelen zijn geen Nazi's. En het dragen van
1979 april	nazi	5	homoseksuelen zijn geen Nazi's. En het dragen van een teken door een onderdrukte minderheidsgroep
1979 april	nazi	5	zijn door de nazibeulen gemarteld en vermoord, zeg ik jullie, Edaroraerkoppen met de lintjes
1979 april	nazi	5	keer van het nazituig op je mieter krijgen voor het duidelijk, is wat vrijheid
1979 december	fascis	2	Boeken 19 Buitenblad Pomofascist Vrouwenhaat waren we al lang gewend, maar soms neemt het
1979 december	fascis	22	naakt aan. Bekende fascistoïde ideaalbeelden als de 'Femme fatale' (bv. Willem de

1979 december	fascis	27	dat er nog fascistiese opvattingen bij de politie heersen en aan jonge agenten worden
1979 december	fascis	27	zijn motie over fascistiese opvattingen van de politie. De verdediger voerde nog aan dat
1979 december	fascis	27	passage over de fascistiese opvattingen, maar juist het vermelden van het gerucht het kwalijke
1979 december	fascis	27	wat dezen onder fascistiese opvattingen verstonden, om aan te geven waardoor zij zich precies
1979 februari	konsentratie	21	driehoek. Van de konsentratiekampen en de homovervolging in het derde Rijk. Met het principe,
1979 februari	nazi	21	vlucht voor de nazibedreiging in vele andere Europese landen doet belanden. Het beschrijft ook Isherwoods
1979 januari	fascis	20	van de opkomende fascistische macht en een vuil knijpend anti-semitisme. De liefde eindigt
1979 januari	nazi	18	alleen voor de nazi-periode, zijn de kastraties waarvan de hele periode zelfs tot
1979 januari	nazi	20	homovervolging door de nazi's en in het Amerika van Bryant wordt het banaal en
1979 juli	fascis	9	'Vrouwen en Fascisme' door Truus van Bueren en Annelies Visser (Sek 1978/
1979 juli	nazi	7	van homo's in naziduitsland en akties van mensen als Anita Bryant in de Verenigde
1979 juli	nazi	18	in de neo-nazistische partij: ze worden vrij kritiekloos en met een schijn van
1979 juli	nazi	19	rassenbiologie van de nazi's die tot uitroeiing van duizenden homo's leidde. De les uit
1979 juli	nazi	19	beeldt uit hoe nazi-gezinde studenten in mei '33 Hirschfelds Instituut für Sexualwissenschaft
1979 juni	concentratiekamp	10	als vrouwen in concentratiekampen. In Duitsland was in de jaren na de eerste wereldoorlog
1979 juni	concentratiekamp	35	homoseksuelen hadden: de concentratiekampen. De Bie wilde met dit einde suggereren dat er een
1979 juni	fascis	7	sympathiseert met het fascisme. Uit haar dagboek blijkt dat ze zo benauwd was voor
1979 juni	fascis	9	FASCISME • — — _ (Macciochi, Vrouwen en fascisme)
1979 juni	fascis	9	Macciochi, Vrouwen en fascisme) (5) De vrouw moet gehoorzamen Die Freude der
1979 juni	fascis	9	'vrouwen en fascisme' is de laatste t i j d een steeds belangrij.
1979 juni	fascis	9	opkomen van nieuw-fascistische en fascistoïde bewegingen tegenover welke niet alleen door personen met
1979 juni	fascis	9	nieuw-fascistische en fascistoïde bewegingen tegenover welke niet alleen door personen met een oud-
1979 juni	fascis	9	met een oud-fascistisch verleden een tolerante houding wordt ingenomen. De noodzaak om ons
1979 juni	fascis	9	'vrouwen en fascisme' bezig te houden is simpel het verlangen om in leven
1979 juni	fascis	9	over bijvoorbeeld de fascistische regimes van H i t l e r en Mussolini
1979 juni	fascis	9	voedingsbodem voor het fascisme. De fascistische leiders begrijpen dat ze voor hun doeleinden de
1979 juni	fascis	9	het fascisme. De fascistische leiders begrijpen dat ze voor hun doeleinden de steijn van
1979 juni	fascis	9	Macciochi, Vrouwen en fascisme) (4). Macciochi s t e l t : "
1979 juni	fascis	9	route zocht het fascisme steun voor de heerschappij van de l t a liaanse

1979 juni	fascis	9	het voor de fascistische leiders uitermate belangrijk dat de buitenshuis werkende vrouwen terugkeren naar
1979 juni	fascis	9	Macciochi, Vrouwen en fascisme). Zéér vruchtbare moeders mogen mét hun echtgenoten de Duce in
1979 juni	fascis	9	onrecht aandoet. Het fascisme is een u i t e r s t geraffineerd
1979 juni	fascis	10	periode van het fascisme behandeld alsof deze los staat van de voorgaande perioden. Dit
1979 juni	fascis	10	Daar haakt het fascisme op in. In het fascisme moet de vrouw haar zonen
1979 juni	fascis	10	in. In het fascisme moet de vrouw haar zonen opvoeden tot goede echtgenoten, soldaten
1979 juni	fascis	10	aan hoe het fascisme ook prachtig bij de zo vertrouwde katholieke moraal kon aansluiten.
1979 juni	fascis	10	sukses van het fascisme bij vrouwen. "Zolang we bevangen blijven door deze repressie
1979 juni	fascis	10	blijven om het fascisme serieus te onderzoeken, maar blijft ook het fascisme zelf steeds
1979 juni	fascis	10	blijft ook het fascisme zelf steeds mogelijk." Evenals Reich, ziet Macciochi de oorlog als
1979 juni	fascis	10	is in het fascisme: de vrouw mag openlijk van de leider houden. Daarmee wordt
1979 juni	fascis	10	LESBIESE VROUWEN ONDER FASCISTISCHE REGIMES Het fascisme zag vrouwen niet als individuen die onderling
1979 juni	fascis	10	FASCISTISCHE REGIMES Het fascisme zag vrouwen niet als individuen die onderling op een aantal
1979 juni	fascis	10	lesbiennes in het fascistische tijdperk. Vrouwen die zich be7ighouden met onderzoek naar de situaue
1979 juni	fascis	10	vrouwen in het fascisme konden ons hierover geen informatie geven. Rob Tielman, die aan
1979 juni	fascis	10	schrijvend. In een fascistische samenleving moet het per definitie zo zijn dat een lesbiese
1979 juni	fascis	10	van lesbiennes tijdens fascistische regimes, omdat het fascisme de vrouw als ondergeschikt ziet aan
1979 juni	fascis	10	regimes, omdat het fascisme de vrouw als ondergeschikt ziet aan de man. Er kon
1979 juni	fascis	10	uit van de fascistische visie op de lesbiese vrouw. De psychologische onderdrukking van deze
1979 juni	fascis	10	werkgroep Vrouwen en Fascisme om, als vervolg op het bijna afgeronde onderzoek naar de
1979 juni	fascis	10	vrouwenorganisaties op het fascisme in de jaren dertig, de situatie van de lesbiese vrouw
1979 juni	fascis	10	vrouw in het fascisme te onderzoeken. Geïnteresseerde vrouwen kunnen contact opnemen met de werkgroep
1979 juni	fascis	10	een vorm van fascisme, ook al z i j n er verschillen tussen fascisme
1979 juni	fascis	10	er verschillen tussen fascisme en nationaal-socialisme. 3 voor een uitgebreide beschrijving zie o.
1979 juni	fascis	10	Macciochi, Vrouwen en Fascisme. 4 de fascisten hadden blijkbaar eerder begrepen dat vrouwen een
1979 juni	fascis	10	Fascisme. 4 de fascisten hadden blijkbaar eerder begrepen dat vrouwen een belangrijke politieke macht
1979 juni	fascis	10	wel stellen de fascistische leiders nog een beperkt kiesrecht voor vrouwen i n ,
1979 juni	fascis	10	in Vrouwen en Fascisme (p.61-65). -Voor wie verder wil lezen:

1979 juni	fascis	10	, Vrouwen en fascisme, in Een tipje van de sluier, Pub l i k
1979 juni	fascis	10	Bleich, Vrouwen en fascisme, in Lover, driemaandelijks literatuuroverzicht voor de vrouwenbeweging, 1977 nr. 4.
1979 juni	fascis	10	over vrouwen en fascisme)
1979 juni	fascis	11	'Vrouwen en Fascisme'. Hierin hebben we geprobeerd om aan de hand van pas
1979 juni	fascis	11	van wat het fascisme voor vrouwen betekende (betekent) en wat vrouwen voor het
1979 juni	fascis	11	vrouwen voor het fascisme betekent d)'en. We hebben hierin o.a. aangegeven dat het
1979 juni	fascis	11	aangegeven dat het fascisme, wat betreft haar visie op de rol van de vrouw
1979 juni	fascis	12	wat van het fascisme. Ze herinnert zich haar verbazing toen ze een keer per
1979 juni	fascis	24	Let op het fascistoïde woordgebruik: "mijn land", alsof het haar tuintje is. Verdergaande
1979 juni	fascis	35	de snoepverkoper) naar fascistische verniet igingsdrang. De KRO-programmaleiding dacht daar echter heel anders
1979 juni	fascis	40	gewelddadigheid kan een fascistische houding van de politie opleveren", zei lesbisch aktiviste Sally Gearhardt,
1979 juni	konsentratie	10	en gevangenen in konsentratiekampen. De diskriminatie van alledag, die in alles doorwerkt, is ook
1979 juni	konsentratie	22	dat in het konsentratiekamp voor vrouwen Ravensbrück lesbische vrouwen een roze driehoek moesten dragen.
1979 juni	konsentratie	23	afgevoerd en in konsentratiekampen vermoord. Honderduizenden mannen èn vrouwen hebben om hun homoseksualiteit zo
1979 juni	nazi	23	Door de daaropvolgende nazi-terreur zijn die volledig uitgeroeid. Kroegen en katten, kabarets en
1979 juni	nazi	26	gaskamer. Voor de nazi's was geen theorie te slecht om naast het 'jodenvraagstuk
1979 juni	nazi	35	vertellen dat de nazi's de beste oplossing voor homoseksuelen hadden: de concentratiekampen. De Bie
1979 maart	fascis	7	is bij reli-fascisten natuurlijk helemaal geen plaats. UPI-Reuter verspreidde op 8 maart
1979 maart	nazi	9	van verjaring van nazimisdaden in de B.R.D. De plaat is terecht uitgevoerd
1979 mei	concentratiekamp	7	was in de concentratiekampen voor de Jehovagetuigen. Ordnung muss sein. De Tijd vond dat
1979 november	concentratiekamp	9	het in de concentratiekampen toeging. De flikkers werden zo en zo doodgemaakt en dan
1979 november	concentratiekamp	23	dood in een concentratiekamp. Zoals het een goede feministiese roman betaamt, eindigt het verhaal
1979 november	nazi	23	vooral in de nazi-periode - streng vervolgd. Maar om op grond van twee
1979 oktober	fascis	6	en het opkomend fascisme en nazisme de positie van homo's snel. Als de nazi's
1979 oktober	fascis	8	macho-types en fascisme of roept met luider kei e dat dit het toppunt
1979 oktober	nazi	5	later noemde een nazi-historicus Hirschfelds aandeel in de film, om zijn mening te
1979 oktober	nazi	6	opkomend fascisme en nazisme de positie van homo's snel. Als de nazi's in Duitsland
1979 oktober	nazi	6	snel. Als de nazi's in Duitsland de vervolging van homo's grootscheeps aan gaan pakken,

1979 september	fascis	17	monument tegen het fascisme is na bespreking met andere homogroepen en het COC verbreed
1979 september	konsentrasië	19	het Europese vasteland. Konsentrasiëkampen zeggen de gemiddelde Engelsman weinig; veeleer denkt hij/ zij aan
1979 september	konsentrasië	19	parkiet. Wanneer de konsentrasiëkampverschrikkingen dan ook nog homoseksuelen betreffen, denken de Engelsen dat er
1979 september	nazi	3	200.000 door de nazi's vermoorde homo's zou zijn. Het COC heeft vanaf het begin

Sek 1973-1979 / jap/ japp/ indo / nazi / fascis / kamp /oorlog

(in de map Sec DigiBib IHLIA:)

1973-10 / kamp

1973-11 / kamp / oorlog

1973-12 / oorlog

In de map Sek 1974-1979: (let op door de alfabetisering staan de maanden per jaar niet in de goede volgorde)

1974 april / indo / oorlog

1974 augustus / kamp

1974 december

1974 februari / kamp

1974 januari

1974 juni

1974 maart / nazi /kamp / concentratiekamp / oorlog / wereldoorlog

HOMO. VERVOLGING Omdat zeer weinig bekend is over de homoseksuelenvervolging in de tweede wereldoorlog, schreef het COC-hoofdbestuur aan prof.dr.L.de Jong van het Rijksinstituut voor Oorlogsdokumentatie of hij aandacht wilde besteden aan deze vervolgingen in zijn officiële geschiedschrijving van deze oorlog. Prof.De Jong antwoordde:"Het spreekt vanzelf dat ik in mijn werk de noa aandacht zal besteden aan de schandelijke vervolging van homoseksuelen door het Nazi-bewind. Ik zal hier misschien al iets over schrijven in deel 6 waarmee ik nu bezig ben, maar in elk geval veel meer in deel 8 dat speciaal over de gevangenen en concentratiekampen handelt. **Wat de homoseksuelen in de Duitse concentratiekampen betreft, heb ik veel meer gegevens over Duitsland dan over Nederland en ik zou het dan ook op hoge prijs stellen indien ik door bemiddeling van Uw vereniging de beschikking zou kunnen krijgen over aanvullend materiaal.** " Er is inderdaad bijzonder weinig over deze vervolgingen in Nederland bekend. Een goed overzicht van wat bekend is, geeft Jan Rogier in zijn artikel'Homoseksuele emancipatie'in Dialoog 1966 no.5,po.173-209. Zo weten we over het onderduiken van de samenstellers van het blad'Levensrecht' (waaruit later het COC is voortgekomen) ,over de bepaling van 31 juli 1940 waardoor homoseksualiteit een misdaad werd, over de homo-razzia in november'43 in Den Haag, - maar het meeste is onbekend. Het is van groot wetenschappelijk en maatschappelijk belang meer inzicht te krijgen in hetgeen precies gebeurd is. I Daarom roept het hoofdbestuur van het COC iedereen die inlichtingen kan ven op, zich ofwel rechtstreeks tot prof.dr.L.De Jong (Rijksinstituut voor Oorlogsdokumentatie, Herengracht 474, Amsterdam,020-242312),ofwel tot het COC,Frederik8plein 14 Amsterdam,020- 224696, te wenden. Rob Tielman.

1974 mei

1974 november

1974 oktober / kamp

1974 september / kamp

1975 april / kamp

1975 augustus / wereldoorlog

p16: WO II Onlangs is door minister van Doorn een adviescollege ingesteld voor de immateriële hulpverlening aan vervolgingsslachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog. Diegenen die concrete voorbeelden kunnen geven dat geestelijke hulpverlening aan homofiele vervolgden hoogstnoodzakelijk is, worden verzocht dit door te geven aan het COC, Frederiksplein 14, Amsterdam, (rt)

1975 december / kamp / wereldoorlog

1975 februari / kamp

1975 januari / nazi / fascis / concentratiekamp / oorlog / wereldoorlog

1975 juni / nazi / fascis / kamp / oorlog

1975 maart / nazi / kamp

1975 mei / indo / nazi / kamp

1975 november / nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

WO II Diegenen die op grond van een vervolging vanwege hun homoseksualiteit gedurende de Tweede Wereldoorlog recht hebben op een uitkering, worden verzocht contact op te nemen met Rob Tielman, Frederiksplein 14 Amsterdam. Samen met hem kan dan bekeken worden hoe de aanvraag voor een uitkering het beste kan verlopen .

Het COC heeft gevraagd aan het Werken Adviescollege immateriële hulpverlening oorlogsslachtoffers van CRM gehoord te worden: "Door een gebrek aan informatie en inzicht mei. betrekking tot de problematiek van de vervolgte homoseksuelen dr<~: kategovi. e nu ook weer bui van degenen die zich met irmai ••"•" hulpverlening bezi n te gaan vallen." Het Werk- en Adviescollege heeft teruggeschreven dat binnen niet al te lange tijd ook aan het COC een verzoek zal worden gericht "in "houd WJ wensen, welke in het kader van de opdracht van hei 188 • , naar voren >-." Het COC hoort graag ervaringen van betrokkenen die bij dit overleg (vanzelfsprekend desgewenst anoniem) naar voren kunnen worden ge- Dracht, (rt)

Rooie Flickers leggen hun aktie in mei 1975 uit.

Apart opgeslagen :

Rooie flickers en Flickerfront Sek 1975 september

(maar in de Digibib zit dit vast aan 1975 november)

1976 april / indo

1976 februari / kamp

1976 januari / fascis / kamp / oorlog

1976 juli / kamp

1976 juni / oorlog

Afdeling Twente over 4 mei herdenking: Kranslegging Op 4 mei hebben enige kaderleden namens de afdeling deelgenomen aan de dodenherdenking in het Volkspark. We hebben een bloemstuk neergelegd in de vorm van een driehoek, opgewerkt met paarse anjers. Op het lint stond: **I.M.**

Vervolgde homofiele medemens. N.V.I.H.-COC Twente. Helaas kwamen we er achter dat tot tweemaal toe het lint verwijderd was en de bloemen vernield. Men wil waarschijnlijk niet onder ogen zien dat ook mensen om hun homofilie vervolgd werden in de oorlog.

1976 mei / jap / nazi / kamp / kamp / oorlog

Afdeling Nijmegen: Kranslegging - Dodenherdenking Tijdens een bijzonder stille manifestatie zijn de **slachtoffers van de tweede wereldoorlog herdacht** bij het 'bevrijdingsbeeld. Naast gebruikelijke kransen, was er ook dit jaar een bloemstuk namens twee homoorganisaties: het COC en de NJWH. Het besluit tot deze kranslegging werd genomen op de kaderbijeenkomst van eind maart.

Artikel van de Rooie Flikker 'Experimenteerpraktijken op homoos' p 9 met daarin: De poging van homoos om zich (moeizaam) te ontworstelen aan het keurslijf van de seksuele moraal in het zoeken naar vrijere seksuele omgangsvormen en relaties, wordt als bewijs voor hun labiliteit gebruikt. Zogauw ze zich tegen de onderdrukking verzetten heten ze infantiel, neuroties en militant. Al deze verdachtmakingen zijn één krampachtige poging om het geloof in de seksuele moraal, het huwelijksideaal, de seksualiteit slechts als reproductiefactor overeind te houden. Het wetenschappelijk air waarmee v.d.A. [Van den Aardweg] zijn opvattingen omringt, verhuult de verwantschap van zijn taal met die van de fascisten in nazi-Duitsland. Zoals de nazi's zich op "das gesunde Volksempfinden" beriepen, zo doet v.d.A. een beroep op 'het gezonde verstand' als hij de doelgerichtheid van de natuur 'uitlegt'! Hij doet evenals de nazi's een beroep op een natuurwet om daarmee het huwelijk, het gezin en het moederschap op te hemelen *). Wat hij zegt doet denken aan wat Hitler "de edels missie van de beide geslachten" noemde, namelijk om op deze wereld een gezin te stichten. De artsen in de Duitse concentratiekampen hielden er reeds eksperimenterpraktijken voor homoos op na en rechtvaardigden dat met argumenten dat homoos ziek waren. Het verschil met Van den Aardweg is alleen dat hij wat meer subtiele en rationele methodes gebruikt. De achterliggende bedoelingen zijn hetzelfde: uitbanning van de homoseksualiteit.

1976 november / fascis / oorlog

1976 oktober / oorlog

1976 september / jap

1977 augustus / fascis / kamp / oorlog

1977 februari / indo / nazi / fascis / oorlog / wereldoorlog

in een artikel over het CDA en Ethisch Reveil legt Theo van der meer een link met allerlei gelijksoortige situaties:

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was een deel van Frankrijk niet bezet door de Duitsers. In Vichy was een Frans bewind gevestigd dat vrolijk met de Duitsers samenwerkte. Op de door dat bewind uitgegeven munt werden de woorden Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap, - de kreet waardoor de Franse Revolutie aan het eind van de achttiende eeuw gedragen werd - vervangen door 'Werk, Gezin en Vaderland'. Ook niet toevallig.

1977 januari / kamp / oorlog / wereldoorlog

1977 maart / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog

1977 mei / nazi / fascis / kamp

1977 november / nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

Achterkant rubriek Buitenblad: **homonazi's** Homoseksuele fascistten bestaan ook. Dat wordt weer eens duidelijk uit het blad NS Mobilizer van de National Socialist League (Nationaal Socialistiese Liga) uit de Verenigde Staten. Getooid met Amerikaanse vlag en hakenkruis brengt het verhalen over joden die de pers, de centen en de politiek in handen zouden hebben. Fotoos van Hitler met teksten als "Door

mezelf tegen een jood te verdedigen vecht ik voor de zaak van God" (Citaat uit Hitlers Mein Kampf). Verder verhalen over flikkers in de Ku Klux Klan met tussen door opmerkingen over het echte man zijn. Voor alle duidelijkheid, het gaat hier echt om een homogroepering. Fascisme heeft soms best iets met homoseksualiteit te maken. Achter de kamaraderie in de SS ging bv. heel wat verkrampde homoerotiek schuil. In de SA, weliswaar al in '34 uitgeroeid, kwam dat zelfs vrij openlijk voor. (zie trouwens ook elders in dit nummer "de nattigheid van het COC" en de daarin voorkomende passage over het homosociaal georganiseerd zijn van deze maatschappij) Je kunt je trouwens best wel voorstellen dat mensen (vooral mannen) hun onzekerheid, die ook voortspruit uit de huidige maatschappijvorm, via een of ander psychologies mechanisme proberen op te heffen of te verbergen door in aanbidding te geraken voor mythes als Mannelijkheid, Sterke Staat, Grote Leider. Anderen, joden, negers, gastarbeiders, socialisten krijgen dan de schuld voor wat in wezen persoonlijke problemen zijn. Problemen die dan wel anders benoemd worden; bv. in termen als 'het land gaat naar de verdommenis'. Met deze opmerkingen wordt overigens vooral niet bedoeld dat homoseksualiteit voortspruit uit onzekerheid. Wel dat de onzekerheid die het resultaat kan zijn van het homoseksueel zijn in een 'heterowereld' soms opgelost wordt door nadruk op bovengenoemde mythes, die vaak genoeg meer dan cyniese werkelijkheid worden als iemand er in slaagt dit soort gevoelens politiek te organiseren of uit te buiten. Dat er nu een fascistiese homobeweging in de VS bestaat moet ons opnieuw aanzetten tot oplettendheid. Ook hier in Nederland valt met name in de leerscene een toenemend gebruik van Nazi en SS symbolen op. (het gaat er trouwens niet om even deze hele scene over de hekel te halen) Op het ogenblik heeft dit gebruik nog geen politieke lading, geen direkte althans. Maar er moet rekening meegehouden worden dat gevoelens en mensen politiek organiseerbaar zijn.

1977 oktober / kamp

1977 september / fascis / kamp

1978 april / kamp / oorlog

1978 december / kamp / oorlog

homo .. herdenking 25 november onthulde een kleine groep zigeuners op het Museumplein in Amsterdam een monument ter herinnering aan de kwart miljoen door de nazi's uitgeroeide zigeuners. De dragers van de bruine driehoek in de concentratiekampen zijn **net zo'n vergeten groep als de dragers van de rose driehoek, de homoseksuelen**. Tot voor kort mocht het COC niet eens op 4 mei bloemen leggen op de Dam te hunner nagedachtenis. Ook dode homo's blijven vies. In Wolverhampton in midden Engeland weigerden honderden oud-militairen 12 november nog de gesneuvelden in de wereldoorlogen te herdenken, omdat er een deputatie van de organisatie voor gelijkheid van homofielen meedeed. Vermoorde homo's dienen we te vergeten, iet als het verleden van Menten bijvoorbeeld. Er zijn hogere belangen in het spel. Het schijnt niet menselijk om 24 jaar na dato een man nog eens voor onmenselijke misdaden te berechten. De Nederlandse rechter heeft de Duitsers een prima argument geleverd om eind 1979 alle oorlogsmisdaden te laten verjaren. Maar wat kun je beter verwachten van een land waar de huidige vriendelijke president Scheel lid was van Hitler's NSDAP en ook zijn opvolger op 23 mei 1979, Karl Carstens, lid was van de nazi-partij. Lid van de partij is geen zonde, als je in godsnaam maar niet 'van de club' geweest bent.^ Maar in ieder geval zullen wij niet vergeten en zal de homostrijd een levend monument van homo-onderdrukking zijn.

1978 februari / oorlog

In het thema Wat is er aan de hand in homoland blijkt men terug: p5 :

TOLERANTIE Nog steeds, tegen het einde van de jaren zeventig, is de onderdrukking van homoseksualiteit samen te vatten in bovengenoemde drie punten. Is er dan sinds de zestiger jaren niets veranderd? Het uiteindelijke resultaat van de homobevrijding is ondanks het optimisme van tien jaar geleden nogal pover. Als er iets is veranderd dan is dat een wat grotere tolerantie ten aanzien van wat algemene individuele vrijheden. Het resultaat van de revolutionaire bries die Nederland in de zestiger jaren een beetje doortochtte, is wellicht dat al te idiote beperking van individuele vrijheden

niet meer wordt opgelegd. Dat die bries toen opstak, had maatschappelijke oorzaken, maar het COC (en de situatie rond homoseksualiteit in het algemeen) heeft er wel wat voordelen uit kunnen putten. Het heeft zich voornamelijk aan het 'nieuwe bewustzijn' aangepast. Het heeft niet voorop gelopen. Dat kan verklaard worden uit de achterstand die homo's, en dus ook het COC, na de oorlog nog hadden in te lopen. In de VARA-uitzending 'Op Zoek' van 2 februari j.1. zegt de oprichter van het COC Niek Engelschman dat de illegale situatie, waarin homo's tijdens de bezetting verkeerden, voor hun na de oorlog nog een hele lange tijd werd voortgezet. Zo ervoeren zij het. Zo groot was de druk van de samenleving.

1978 januari / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

1978 juli / nazi / fascis / kamp / concentratiekamp / oorlog / wereldoorlog

p 10. laatste nieuws De afdeling Amsterdam van het COC belegt op woensdagavond 30 augustus een ekstra ledenvergadering op 't Schellinkie. Dit in verband met de situatie rondom de Schakel. De vergadering begint om 20.00uur. Dit bericht geldt als een uitnodiging aan alle leden. Alleen op vertoon van lidmaatschapskaart heeft men stemrecht.

In Amsterdam is een komitee tot bestrijding van Nazisme en Fascisme. Dit komitee voert nu een handtekeningactie i.v.m. het verjaren van oorlogsmisdaden in Duitsland. Deze actie wordt vooral ook gevoerd om te voorkomen dat oorlogsmisdadigers zich als leiders kunnen gaan opwerpen van nieuwe fascistiese bewegingen. Informatie en handtekeningenlijsten zijn verkrijgbaar op de Haarlemmerdijk 172, of via telefoonnummer 25 97 72 in Amsterdam.

p 20 achterkant: anti-nazi Homoseksuele groepen namen eind april deel aan een mars door Keulen tegen het oplevend nazisme in West-Duitsland. Vijftienduizend mensen in West-Duitsland, Frankrijk en Polen - inclusief overlevenden van konsentratiekampen - namen deel aan deze mars, de grootste in West-Duitsland sinds de tweede wereldoorlog. Een der homoseksuelen droeg een spandoek met de leus '**Genoegdoening voor homoseksuele konsentratiekampslachtoffers**'. Homoseksuelen kwamen als enige groep niet in aanmerking voor 'Wiedergutmachung' na de val van het Derde Rijk. Eveneens eind april namen homoseksuele groepen in Engeland deel aan een 40.000 deelnemers tellende mars van Trafalgar Square naar een 'Rock tegen Nazisme'- concert. De mars en het concert werden door de Antinazi Liga georganiseerd, een coalitie van groepen waarvan ook CHE, de grootste Engelse organisatie van homoseksuelen deel uitmaakt. De Antinazi Liga richt zich in het bijzonder tegen het National Front, de Britse neofascistische organisatie, die pleit voor de deportatie van alle niet-blanke immigranten en zich ooit in het blad Spearhead voor de likwidatie van homo's uitsprak. Onlangs molesteerden leden van het National Front in een Londense homobar een aantal bezoekers.

1978 juni / nazi / oorlog

p.6 arent van santhorst

Op 1 mei j.1. is een van de oprichters van het COC, Arent van Santhorst, overleden. In 1919 was hij in aanraking gekomen met het wetenschappelijk- Humanitair Komitee van Schorer via een van de WHK-jaarverslagen die onder studenten verspreid werd. Samen met de latere COC-voorzitter Bob Angelo heeft hij in 1939 het blad 'Levensrecht' opgericht, waaruit na de oorlog het COC is voortgekomen. Tijdens de oorlog was hij actief in de Parool-groep. Hij kreeg legendarische bekendheid in het COC omdat hij het adressenbestand van Levensrecht (dat vernietigd werd toen de Duitsers het land binnenvielen) uit het hoofd leerde, hetgeen na de oorlog een belangrijke bijdrage was voor het herverschijnen van 'Levensrecht'. In 'Levensrecht' en het latere 'Vriendschap' schreef Arent van Santhorst vele artikelen - hij gold in de eerste jaren van het COC als het intellectuele brein achter de vereniging. Hij heeft in 1949 het woord homofilie 'uitgevonden', omdat het woord homoseksueel volgens hem te eenzijdig de seksualiteit benadrukte. De bezoekers van De Schakel uit de zestiger jaren zullen zich hem nog herinneren bij de tafel met boeken en brochures links van de ingang. Boeken vormden voor hem een belangrijk levensdoel: **hij wilde de door de Duitsers weggesleepte bibliotheek van Schorer weer herstellen**. Hij is daarin tot op grote hoogte geslaagd: vele honderden zeer zeldzame

boeken heeft hij in de loop der jaren verzameld. Deze kollektie heeft hij in 1975 geschonken aan het COC ten behoeve van wetenschappelijk en literair onderzoek. Ik heb hem leren kennen bij de voorbereiding van mijn proefschrift als een teruggetrokken man die uiterst bescheiden deed over zijn naar mijn overtuiging zeer belangrijke rol bij de emancipatie van homoseksuelen in Nederland. Zonder Arent van Santhorst zou de nu opgeleefde belangstelling voor homogeschiedenis veel moeilijker van de grond gekomen zijn dan nu het geval is. Hij is voor het COC van onmisbare betekenis geweest.
Rob Tielman

1978 maart / kamp

1978 mei / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

Fascisme toen en nog steeds

Kennis van wat in de tweede wereldoorlog met homoseksuelen is gebeurd, moet voor actieve leden van een emancipatorische vereniging als het COC een extra aansporing zijn om binnen die club actief te blijven. Het lot van de Nederlandse homoseksuelen is het onderwerp van een gedegen artikel van Rob Tielman in de Groene van 22 maart j.1.

Onder de titel 'Het hoofdstuk dat de Jong vergat' stelt hij een aantal zaken aan de orde die jammer genoeg ook nu nog zeer relevant zijn. Ten aanzien van de homoseksuele geïnteresseerden in het concentratiekamp Vught wordt door een getuige opgemerkt dat ze geen specifiek anti- Duitse instelling hadden en aan de politiek minder tilden dan andere gevangenen . Hierbij is ook illustratief wat in de film 'Una Giornata Particolare' de om zijn homoseksualiteit ontslagen nieuwslezer, wiens vriend al enige tijd geleden naar Sardinië is gedeporteerd, zegt: 'Ik heb geen problemen met het fascisme, maar het fascisme met mij'. Aan het eind van de film wacht ook hem deportatie. Zonder twijfel zal de Jong in zijn aanvullingen op de geschiedenis van de tweede wereldoorlog de, nu jammer genoeg vergeten, geschiedenis van de homoseksuelenvervolging alsnog schrijven. Wel moet daarbij bedacht worden dat zij die het meegemaakt en overleefd hebben, niet het eeuwige leven hebben en de nog levende getuigen zal men ten spoedigste moeten opsporen en horen. Niemand, die de recente geschiedenis kent, zal het ontgaan hoeveel parallellen er zijn tussen de homoseksuele en de joodse minderheidsgroep. Voor de Duitsers waren ze beide 'Entarteten' die moesten worden 'ausradiert'.

Duidelijk wordt dat in de bekendmaking na de aanslag op het Bevolkingsregister te Amsterdam. In een publikatie van de h here SS - und Polizeiführer heet het onder de naamlijst van geësekuteerden na verwijzingen naar banden met de kunstenaarskringen, studentenkringen en de CPN: 'Nog vijf daders waren jood of hadden joods bloed. Twee der voornaamste daders waren homoseksueel'. Einde citaat. Toch ontbrak in 1940-1915 bij veel homoseksuelen in Nederland het besef wat het 'gesunde Volksempfinden' voor hen zou kunnen betekenen.

Over naar 1978 en het eigentijdse fascisme. De Amerikaanse nazi's willen de verjaardag van Hitler vieren met een parade in nazi-uniform door Joodse wijken. In hun antisemitische publikaties worden homoseksuelen als Untermenschen betiteld, en wordt in dezelfde termen over hen geschreven als in NSB-publikaties uit november 1940 die Rob Tielman citeert. In Engeland groeit het Nationaal Front, antisemitisch, anti gekleurde emigranten en anti-homoseksueel gezien de uitspraak in hun blad Spearhead (Voorhoede), dat zij, als zij aan de macht komen, de homoseksueleb zullen uitroeien in gaskamers. Vandaar dat homoseksuelen daar actief zijn in de Anti Nazi Liga onder het motto: Stop het Nationaal Front! In Argentinië, waar binnenkort gevoetbald zal worden, bevindt zich vóór het cellenblok in de gevangenis van Buenos Aires een groot hakenkruis met daaronder 'Nacional Socialismo'. Van de joodse gemeenschap van 450.000 zielen is één vijfde deel sinds de junta aan de macht kwam geëmigreerd. En het Homoseksueel Bevrijdingsfront van Argentinië zit in ballingschap in Puerto Rico.

Hoe zou, om met Nederland te eindigen, de mening van die Groningse kommissaris, die over twee joodse PvdA-ers onlangs zei: 'Ze hebben er in de oorlog twee vergeten te vergassen', zijn over de homoseksuele minderheidsgroep? Alle reden om het ergste te vrezen. Over het gedrag van de Nederlandse politie in 40-45 kunnen we kort zijn. Buiten Amsterdam zijn zeer veel joden door Nederlandse politie-beambten opgehaald en voor transport aan de Duitsers overgedragen. Tot massaal transport van homoseksuelen is het nooit gekomen. Incidenteel zijn er evenwel razzia's

geweest waarbij opgepakte slachtoffers naar de vernietigingskampen zijn verdwenen. Een zekere reputatie ten aanzien van razzia's had de inspectie van de zedenpolitie in Den Haag, gezien een publikatie door Rob Tielman geciteerd, uit het SS-blad Storm. De zuivering na de oorlog was een zeer willekeurige en onvolledige, ook bij de politie. Vandaar dat de reputatie van de Haagse politie ten aanzien van homoseksualiteit tot ver na de oorlog binnen homoseksuele kring zo'n heel kwalijke was? Inspekteur Kalma bracht enige tijd geleden het kwalijke politieformulier in de openbaarheid, met de fraaie typeringen 'Joods type', 'homoseksueel', 'zigeuner' etc. Hoe het hem is vergaan sindsdien is bekend. Bram Bol

1978 november / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

In een artikel van Van Kooten Niekerk een stuk over hoe Radcliffe Hall en consorten de oorlog doorkwamen:

DE TWEEDE WERELDOORLOG De tweede wereldoorlog betekent het definitieve einde van een periode voor Nathalie en haar vriendinnen. Hoewel Nathalie nog altijd Amerikaanse is, besluit ze tijdens de oorlog in Europa te blijven. Romaine koopt een villa in Florence en Nathalie trekt voor zes jaar bij haar in. Ook Gertrude en Alice B Toklas blijven in Europa en brengen de oorlogsjaren door in haar villa in Zuid-Europa. Nathalie ziet Mussolini wel zitten. Lily Clermont de Tonnerre is nu 180 graden omgeslagen in haar politieke opvattingen en extreem rechts geworden. Ook Romaine sympathiseert met het fascisme. Uit haar dagboek blijkt dat ze zo benauwd was voor de Russen dat ze hoopte dat de Duitsers hen zouden overwinnen. Gedurende de oorlogsjaren houden de dames zich verder bezig met zich zorgen maken over het eten en ruzie maken met de bediendes. Dolly en Nathalie zijn door de oorlog van elkaar gescheiden en zien elkaar nooit weerom. Aan het eind van de oorlog sterft Dolly in Londen aan kanker. Gertrude Stein heeft een ongekend succes bij de Amerikaanse soldaten in Frankrijk. Zij wordt als een ware "star" behandeld. In 1946 overlijdt Gertrude

p 7 het leven van Jenny: Het uitbreken van de oorlog veranderde voor Jenny niet veel. Goed geïnformeerd was ze in die tijd [niet. Net](#) zo min als zij op de hoogte was van (homoseksualiteit wist ze iets over de vervolging van Joden, de positie van de N.S.B., het hoe en wat van het fascisme. Ze herinnert zich haar verbazing toen ze een keer per ongeluk een ontvangst van Mussert zag: "één hysterie, ze knielden voor hem, die auto kon er niet eens door. Ik stond dat nuchter te bekijken: hoe is het in Godsnaam mogelijk? Dat je zo gek kan doen voor zo'n kerel, h . Heel veel vrouwen die voor hem vielen." Wel kreeg Jenny in de oorlog, met name in de hongerwinter, meer vrijheid. "Toen kreeg ik de kans om mijn gang te gaan. Ik ben vaak weken weggeweest om eten te halen. Ik was vrij, een beetje onder het juk vandaan."

1978 oktober / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog

1978 september / nazi / fascis / kamp / oorlog / wereldoorlog

p 16 ktbvnef-nr. In Amsterdam is een komitee tot bestrijding van nazisme en fascisme opgericht, berichtten we in de vorige Sek. Het komitee, dat nu een handtekeningenactie voert om te voorkomen dat gepleegde oorlogsmisdaden binnenkort verjaren in Duitsland (de misdadigers niet meer vervolgd kunnen worden, en zich opnieuw als leiders van nieuwe fascistische bewegingen kunnen opwerpen) kreeg een verkeerd telefoonnummer 'mee. Informatie en handtekeningenlijsten zijn aan te vragen via nummer 020-259777, het adres is Haarlemmerdijk 172.

1979 april / fascis / kamp / oorlog

Belangrijk artikel van Rob Pistor - signalerend verandering bij COC over Roze Driehoek: apart opgeslagen, moet worden opgenomen in NOB

1979 augustus / kamp / oorlog

p 13 Senioren De Amsterdamse COC-afdeling heeft al jaren een groep van homofielen die zo ongeveer middelbaar of ouder zijn. In de wandeling heet dat de Seniorengroep. VPRO-radio had in haar radorubriek Expres-VPRO daar op 10 augustus een uitzending van. De vorm van de vijf kwartier durende uitzending was die van een onderling herinneringen-ophalend gesprek, nu en dan wat aangevuurd door een enkel vraagje van de interviewers. Voor iemand die zich (b.v. aan de hand van het Justitie-dossier uit de Dialoogreeks) enigszins kan indenken hoe groot de druk, nee, de onderdrukking, is geweest in de 40er en 50er jaren, zat het programma vol met navrante verhalen en grappen.

De Volkskrant-kritikus voor TV, Johan Diepstraten, had kennelijk die verbeeldingskracht niet. "Niet alleen werd er nooit gecorrigeerd, de interviewers lieten zich de meest truttige nichtenverhalen aanpraten". En de deelnemers krijgen ook nog een paar katten van hem, "mensen die het zo goed met zichzelf kunnen vinden". Over de ontroerende herinneringen van een in de 30er jaren ontslagen onderwijzer in Nederlands Indië, schrijft hij dat de andere deelnemers dat wel een hinderlijke onderbreking zullen hebben gevonden. **Dat er ook informatief werd gepraat over de homo-uitroeiing in de oorlog**, heeft Johan D. kennelijk niet gehoord want volgens hem hadden de homo-senioren "er geen trek in" om daarover te praten. Hij vindt het een gemiste kans van de VPRO, "en notabene bij een onderwerp waar echt eer aan te behalen was". Eer voor wie? Niet voor Johan D. die denkt .."dat geen mens meer rood aanloopt of gaat hakkelen als het woord homoseksualiteit valt". (HvD)

1979 december / fascis / kamp

p-2-3 Pomofascist

Vrouwenhaat waren we al lang gewend, maar soms neemt het wel bijzonder weerzinwekkende vormen aan. "Chick", een hoogst onsmakelijk pornoblaadje, "bevecht de feministen" staat er op de omslag van aflevering 130 van dit afrukmagazine te lezen. **Hoofdredakteur Joop Wilhelmus (dezelfde die regelmatig beweert dat er tijdens de Tweede wereldoorlog helemaal geen joden zijn vermoord)** legt in een door hem geschreven artikel uit waarom. Het aantal overspannen mannen die door hun vrouw zijn verlaten en die vervolgens verborgen worden gehouden door de vrouwenbeweging is namelijk angstwekkend aan het stijgen, aldus Joop. En dat komt omdat "de goedbedoelde vrouwenbeweging inmiddels in handen is gekomen van uiterst extremistische en geflipte wijven waarvan bovendien het merendeel nog lesbies is ook." Volgens hem lijkt het er verdacht veel op dat die organisaties het als een uiterst belangrijke taak zien om gezinnen of paren uit elkaar te halen. "In een dergelijke lesbies besmette atmosfeer kan dat natuurlijk ook nog maar moeilijk anders." Zijn ziekelijke haat richt zich vooral op Blijf van m'n lijf: "Voor de verzameling achterlijke, lesbiese trutten die deel uitmaken van deze groepering bestaan er alleen onschuldige vrouwen en schuldige mannen ... Nooit zullen ze zich eens in het werkelijke probleem verdiepen, omdat dan nog wel eens zou kunnen blijken dat in sommige gevallen de vrouw de schuldige of de oorzaak is van het ontstane probleem... We hebben dit alles met zorg gadeslagen en vinden het nu de hoogste tijd om de strijd aan te binden tegen de ziektekiemen in ons maatschappelijk bestel." Gezonde taal, die zo'n veertig jaar geleden ook niet misstaan zou hebben. Om te laten zien dat hij zich wel degelijk in de achtergronden van dit alles heeft verdiept trakteert hij ons op een analyse van hoe het in de vrouwenbeweging tot dit "soort waanzin" is kunnen komen. Als belastend bewijsstuk nummer 1 wordt de skriptie 'Alle vrouwen zijn lesbies' van Maria van Oosten ten tonele gevoerd, "üe titel is op zich natuurlijk al ziek genoeg, maar de inhoud van het geschrift zal eenieder verbijsteren. In het begin doet deze Maria nog wel een akseptabele poging om het ontstaan van homofilie en lesbies gedrag te verklaren, maar het duurt helaas niet lang voordat haar eigen seksuele gerichtheid de overhand krijgt en ze tot de konklusie komt dat inderdaad iedere vrouw lesbies is, 'behalve zij die het nog niet weten'. Had ze hier gezegd biseksueel, dan hadden we nog een eind met haar mee kunnen gaan, maar nee hoor, lesbies moet het zijn." En hij is nog lang niet uitgebraakt: "... Maria heeft net als vrijwel alle andere lesbiennes een heilige angst voor monogamie ..., dus lik en vinger er maar op los." Welk een zedelijk besef spreekt

hieruit. Daarom wordt zijn betoog zeker ook verlucht door een foto van twee gedeeltelijk in pikante lingerie gestoken dames die met een half ontpelde banaan samen extatisch de liefde bedrijven. Neen, Joop's oordeel over Maria en haar werkstuk is nietsontziend: "wat geeft deze in en in zielige vrouw hiermee een totaal inzicht van haar verwarde ziel." "... warrige werkstuk waarin zelfs alle biologiese wetten op hun kop worden gezet... een wanhopige Nieuws uit de noot poging een akseptabel ekskuus te vinden voor haar eigen gedrag en voorkeur..." "Maar het toont wel aan in welke richting de feministische beweging is afgeleden en in welk lesbies vaarwater ze is terechtgekomen." En dat verklaart volgens Joop ook waarom er zo achterlijk wordt gehandeld in stichtingen als Blijf van m'n lijf. Maar er is nog hoop, want: "... er zijn al heel wat vrouwen uit de tijd van de opkomst van het feminisme die zich walgend hebben afgekeerd van de huidige agressieve lesbische rottroep die het geworden is." Hij spoort zijn publiek dan ook meermalen aan om alle schuil/hulpadressen en vrouwenhuizen te gaan belagen met het doel ze definitief onbruikbaar te maken. Daartoe publiceert hij een serie adressen en telefoonnummers. Een hieropvolgend redactioneel artikel doet er nog eens een schepje bovenop, op de berg uitwerpselen die Joop Wilhelmus al over ons heeft uitgestort. Gesundes Volksempfinden moet er tenslotte zijn. "... hebben wij besloten deze kwalijke organisatie ... aan de kaak te stellen en met vereende krachten .. van de kaart te vegen. Het is niet de bedoeling dat er gewapende overvallen op die tehuizen plaats gaan vinden, maar als u ons artikel leest zult u wel begrijpen dat deze dames dit soort toestanden zelf uitlokken. Daarom dienen zij ook snel te verdwijnen. Als de oorzaak verdwenen is gebeuren dit soort dingen niet meer." Endlösung dus. En over de akties van vrouwen tegen porno hebben ze ook het nodige te ejakuleren: "... in pornobladen staan foto's van vrouwen die laten zien dat ze genoeg beleven aan neuken en dus aan seks met een man en dat is voor deze achterlijke gefrustreerde wijven natuurlijk een gruwel. Die komen alleen klaar als ze elkaar likken of vingeren. Als ze een opgerichte lul zien loopt het hen dun door de broek." De slotkonklusie laat dan ook niet lang op zich wachten: "Voor deze ekstreme wijven is het echter een drogreden waarachter ze hun ziekelijke angst voor komplette seks tussen een man en een vrouw trachten te verbergen. En daar staan wij nu tegen op. En als het moet met harde hand. De 'dames' kunnen komen. We zijn vastberaden en ze zullen warm ontvangen worden. We zijn de strijd nu begonnen en zullen hem voortzetten tot deze ziekte symptomen uit de vrouwenbeweging en ons land verdwenen zijn. Steun ons daarbij en deel ons alles mee wat u over hen weet!" De benaming 'gestoorde gek' is iets wat makkelijk bij je opkomt in dit geval. Maar dat zeiden ze van Hitler ook indertijd. Tegenakties tegen dit gespuis zijn in ieder geval wel in voorbereiding, dat is zeker. Maar daarover een volgende keer meer. Het telefoonnummer van Chick is trouwens: 078-130770. Ikzelf begin onderhand nog het meest te voelen voor de oprichting van een lesbisch guerillaleger. Liefhebsters bij mij aanmelden. (DdC)

1979 februari / oorlog

1979 januari / nazi / kamp

1979 juli / jap / indo / nazi / fascis / oorlog

1979 juni / jap / indo / nazi / fascis / kamp / concentratiekamp / oorlog / wereldoorlog

p 2 ingezonden Driehoek In de Sek van april, zie Sek+ pagina B, staat iets waar ik boos over ben, en wel over jullie uitleg omtrent de roze driehoek. Dit is één van de vele voorbeelden, waarbij wij weer 'gewoon' vergeten worden. Homoseksuele vrouwen bestaan er blijkbaar niet. Werden homoseksuele vrouwen niet vervolgd in de tweede wereldoorlog? Of dragen homoseksuele vrouwen geen roze driehoek? Raar, erg raar dat juist jullie ons zomaar vergeten te noemen, omdat we homoseksueel zijn. 'We bestaan echt! Dit briefje is niet bedoeld als ingezonden brief, meer 'iets' om aan te denken en ons voortaan bij naam te noemen: we worden al genoeg 'zomaar' vergeten. Mieke Kaastra, Den Haag.

Naschrift: Inmiddels heeft een lezeres ons een artikel gestuurd waaruit blijkt dat in het konsentratiekamp voor vrouwen Ravensbrück lesbische vrouwen een roze driehoek moesten dragen. (RP)

1979 maart / indo / nazi / fascis / wereldoorlog

Gele Pagina's: Radio1 De tweede Wereldoorlog en zijn Vervolgden, dat is de titel van vier radiokolleges van de NOS, steeds van 2240 tot 2325 op de volgende data: 9 en 11 april dr L.de Jong over de Joden, drs G.J.van Setten op 16 april over de Zigeuners en 18 april Rob Tielman over de Homoseksuelen.

1979 mei / indo / wereldoorlog

Gele pagina's H: Bergen op Zoom: Kranslegging bij herdenking Voor het eerst hebben we meegedaan aan een kranslegging ter ere en nagedachtenis van de homoseksuelen die in de Tweede Wereldoorlog zijn omgebracht. **In de begeleidende publiciteit is sterk een verbinding gelegd met de strijd in het heden, zowel wanneer het gaat om onverbloemde tekenen van onverdraagzaamheid, als om meer verborgen, maar daarom niet minder verwerpelijke uitingen daarvan.**

1979 november / indo / nazi / concentratiekamp / oorlog / wereldoorlog

Boeken bespreking AvKN van Rita May Brown Koningin van Amerika: Fairy vertrekt na haar vijftigste naar Duitsland om haar leven en diamanten te wijden aan de communistische partij. Zij sterft een wrede dood in een concentratiekamp.

p 17 Flikker agenda

Iedere Nederlandse flikker zou de flikkeragenda 1980, uitgegeven door de Stichting Mannentrouw moeten kopen. Eventueel koop je de nieuwe Rosa kalender, maar met een Succes-agenda of een andere hetero-agenda kun je volgend jaar als flikker niet meer aan komen zetten. Ben ik dan zo enthousiast over deze eerste Hollandse flikkeragenda? Nee; toen ik hem uitvoerig doorgenomen had, bracht de opdracht om er een bespreking van te schrijven, me even in gewetensnood. Hoe reageer je op een initiatief dat je toejuicht, dat je sympathiek vindt maar waarvan het produkt je tegenvalt en teleurstelt? Wie over flikkercultuur schrijft, moet uitingen daarvan serieus nemen en er kritisch op reageren om aan de ontwikkeling ervan bij te dragen. Zwakke kanten ervan moet je niet met de mantel der liefde bedekken. Ben ik dan zo weinig te spreken over de flikkeragenda? Nou, dat ook weer niet. Wat zeur je dan? hoor ik de lezer vragen. Welnu, ik zeur het volgende: . Als agenda biedt de flikkeragenda voor adressen voldoende, voor de dagelijkse aantekeningen te weinig (éénderde pagina per dag), voor losse aantekeningen nauwelijks ruimte (over tekeningen en foto's heen). . Lay-out, tekeningen en foto's zijn niet bijster origineel (kwestie van smaak). . Slappe kaft in plastic hoesje redt het niet een jaar lang (de kaft misschien wel, het hoesje gaat scheuren, zoals bezitters van de Rosa kalender 1979 zullen beamen). . Het 'amusements'-gedeelte is flauw, de gedichten berusten op het misverstand dat je poëzie krijgt als je proza in stukjes hakt en onder elkaar zet (kwestie van smaak). . De flikkeragenda bevat veel onvolledige en onjuiste, en soms overbodige informatie. De eerste vier punten zijn subjektieve kwesties, zoals de keus van onderwerpen die wel en niet aan bod komen dat ook is. Het laatste punt is controleerbaar. Ook voor de samenstellers zelf. En dat maakt de zwakke plekken in de informatie ekstra zwak. Een deel van de foutieve informatie komt door het niet corrigeren van talloze typfouten. Behalve moeilijk leesbare zinnen, levert dat een hele reeks van foutieve namen (de Meiose, Bouten, Exter, de Mende etc. i.p.v. de Mepse, Boutens, Exler, de Merode) en getallen of jaartallen op ('320 homobladen in Duitsland in 1905' i.p.v. 320 boeken over homoseks'of' 25 bladen tot 1930'). Slordigheden, die te voorkomen waren. .Het laatste voorbeeld komt uit een lang, historisch artikel dat me afwisselend kwaad en vrolijk maakte, maar me uiteindelijk moedeloos in mijn stoel achterliet. De (anonieme) auteur, die de kijk op de historie van de duitse beweging van begin deze eeuw van Guy Hocquenghem wil weergeven, slaagt erin een ongekend aantal foutieve gegevens te produceren (lijstje daarvan op aanvraag leverbaar), Hocquenghems visie van iedere nuancering Boeken \m te ontdoen, en soms (door al die fouten) geschiedvervalsing te plegen. Door Bcnkert in 1860 (i.p.v. 1869) een brief naar de duitse minister van justitie te laten schrijven kan hij hem i.p.v. Ulrichs (wiens eerste werk in 1864 verscheen) tot 'eerste strijder voor de zaak van homoseksuelen' bombarderen. Op deze eerste fout worden nog talloze anderen gestapeld, soms spreekt hij zichzelf tegen (een bloeiperiode van 1898 tot 1902, die een bladzijde later plotseling na 1911 gesitueerd wordt) en soms verandert hij de geschiedenis zodanig dat ze bij zijn kijk op de gebeurtenissen aansluit. Het is natuurlijk merkwaardig dat in een Nederlandse flikkeragenda geen woord gewijd wordt aan de geschiedenis van de Nederlandse homobeweging in deze eeuw. Maar met deze auteur is er eerder sprake van een geluk bij een ongeluk. In het lijstje van literatuur die vergeven is van homo-erotiek komen we behalve de eerder genoemde foutief gespelde namen ook de naam van

J.C.P. Alberts tegen. In 1918 wijdt deze in zijn Over het gebaar drie pagina's aan wat hij noemt de lesbische liefde bij het mannelijk geslacht en schrijft daarover in termen als gevaar voor moreel en fysiek, steriele neiging, iets waar men zich met verklaarbare tegenzin van blijven afwenden. 'Vergeven van homoerotiek' noemt de flikkeragenda dat. Hoe komen ze aan die naam, vraag je je dan af. Over de samenstelling van de literatuurlijst valt te twisten, maar als je een uitgebreid artikel over de Duitse homobeweging begin deze eeuw opneemt mag je de boeken van Steakly (waar Hocquenghem zijn gegevens vandaan haalt) en van Lauritsen en Thorstad niet vergeten. En de verzamelbundels van Karla Jay en Allen Young {After You're Out, Out of the Closets en Lavender Culture) mogen zeker niet ontbreken. Van geen enkel van de - soms moeilijk - verkrijgbare titels wordt de uitgever vermeld. Dus bij de plaatselijke boekhandelaar hoef je niet met een bestelling aan te komen. De stukken 'Nichtenhaat' en 'Homo's tegen flikkers' vertellen in wezen twee maal hetzelfde verhaal. Het S/M-artikel stopt seks weer in de hokjes waar andere artikelen het juist uit willen halen: Van seksuele lustbeleving is sprake in die gevallen waarin de partner ontbreekt of waarin de partner alleen lustobject is. Zo heb ik nog nooit tegen seks aangekeken. Ik vermoed dat slordigheid, tijdgebrek en het ontbreken van een eindredactie al deze missers kunnen verklaren. Gelukkig zijn er veel bijdragen die wel gedegen, informatief en boeiend zijn. De adressenlijst van het niet-kommerciële homo-gebeuren lijkt (vrij) volledig, evenals het overzicht van de tijdschriften. De pogingen om de ideeën van Dannecker en Hocquenghem in kort bestek weer te geven, moeten geprezen worden, ook al krijgt de agenda er een wat elitair karakter door. Ondanks de toch wel talrijke gebreken, bevat de flikkeragenda voor flikkers veel nuttigs en wétenwaard dat je in geen andere agenda zult vinden. En welke agenda biedt iedere keer de pret als je hem in gezelschap trekt van niets vermoedende vragen als: Wat heb jij nou voor agenda? Oh, dit? Dit is een flikkeragenda. ... Oh, .. .eh... 'n.. .flikker.. .eh.. .agenda. (MvL) Flikkeragenda 1980. Prijs f 7.50. Verkrijgbaar bij de (betere) boekhandel, COC-afdelingen, homogroepen en -bars. Of door f 9.60 te storten op giro 4498334 t.n.v. Stichting Mannentrouw, Kruisstraat 8, Venray. SocFem3

1979 oktober / nazi / fascis / oorlog

1979 september / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog

Nieuwsrubriek p 2 in een stukje over de Amsterdamse APV 223:

Zou Polak er echt niet voor kunnen zorgen dat het begrip homo/lesbisch (etc.,etc.) t uit het formulier verdwijnt, zoals het begrip 'jood' daar ook al (zeer terecht) uit verdwenen is? Kan hij zelfs dat hele formulier niet opdoeken? Of is het tijd om net als in de Tweede Wereldoorlog een aanslag te plegen op archieven die bepaalde persoonlijke gegevens bevatten, als - jood, zigeuner etc. Zoals Willem Arondeus - (aktief in het verzet vanuit zijn homoseksualiteit) dat samen met Gerrit van der Veen deed op het Amsterdamse Bevolkingregister. Polak zegt het maar. (PK)

Teater: Bent Wie in Londen een stuk homogeschiedenis aangrijpend verbeeld wil zien, moet in het West Endtheater, het Criterion op Piccadilly Circus, Martin Sherman's laatste stuk Bent gaan zien. Het begin van het stuk doet weinig anders verwachten dan een 'drawing room comedy' rond een nuchterig-vals vriendenpaar Max en Rudy. De situering is in de jaren dertig in Berlijn en dat is niet zomaar... De bedgenoot van Max, in een bezopen bui meegenomen, heeft van alles te maken met de SA-leider Ernst Röhm. En aangezien de morgen waarop ze katterig wakker worden, volgt op de "Nacht van de lange messen" waarin Rohm en de zijnen worden uitgeroeid door c'e SS, worden ze ruw met de politieke realiteit gekonfronteerd doordat de meegebrachte bedgenoot in hun appartement door twee SS-ers wordt omgebracht. Daarna volgt een vlucht uit Berlijn, moeizame omzwervingen tot ze worden opgepakt en in een trein richting Dachau belanden. Rudy, de jongste, meest nuchtere van de twee, overleeft de reis niet en wordt voor de ogen van zijn vriend omgebracht... De drang tot overleven is bij zijn vriend Max z groot, dat hij op bevel van zijn beulen zijn vriend de genade(?) -slagen geeft. In de wetenschap dat de sociale positie van homo's nog slechter is dan die van joden, organiseert hij voor zichzelf een jodenster i.p.v. de roze driehoek die homo's moeten dragen. Op die manier hoopt hij dat zijn overlevingskansen groter zijn. Na deze vreselijke ellende, een indrukwekkend en ontroerend stuk toneel. Max 'organiseert' dat Horst een homoseksuele medegevangene, die de roze driehoek draagt, met hem samen mag werken. Weliswaar aan

stompzinnig letterlijk geestdodend werk, maar toch samen. Dan ontwikkelt zich een louter verbale, maar toch intensieve liefdesrelatie tussen Max, gefixeerd op overleven, en Horst, die zijn homoseksuele identiteit door alles heen wil bewaren, omdat hij alleen door zijn relatie met Max aan het ellendige leven gebonden is. Zij kunnen daardoor samen veel ellende doorstaan en beminnen elkaar fluisterend, soms hevig, soms teder, winden elkaar op, komen klaar, alles alleen met woorden. Als Horst, roze driehoekdrager, door een sadistische kampbeul wordt vermoord, kiest Max, de overlever, voor een solidariteit in de dood, waarbij hij als daad van bevestiging de jas met roze driehoek van zijn dode vriend aantrekt en tegen het geëlektrificeerde kamphek een zelfgekozen dood vindt. Bent is een aangrijpende verbeelding van een recent stuk homogeschiedenis, dat tot dusver veelal verzwegen werd: De Jong noemt het (nog) niet in zijn Het koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, bij de tentoongestelde kampinsignes in Auschwitz ontbreekt de roze driehoek en de Bondsregering weigert tot nu toe Wiedergutmachung aan homoseksuele kampgevangenen. Dat het bloot leggen van de homo-vervolging iets is wat velen liever niet willen weten is in ons land de laatste jaren nog gebleken bij 4 mei-herdenkingen, waar homo's niet welkom bleken en kransen vernield werden. In het tweede gedeelte staat de triomf van een intense liefde tussen twee mannen centraal, het bevestigen van beider homo-identiteit in de meest onvoorstelbaar verschrikkelijke omstandigheden. Ian McKellen en Tom Bell spelen fysiek en emotioneel zeer veeleisende rollen op een onvergetelijke manier. Hun vrijen met woorden, zo intens, is roerend. Uitermate pijnlijk zijn daarom de reacties van het Engelse Westend publiek, dat op de meest ontroerende momenten in een gegeneerd of onbegrijpend gelach vervalt. Oorzaak hiervan is de reactie van onbegrip van de meeste engelsen op de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog op het Europese vasteland. Konsentratiekampen zeggen de gemiddelde Engelsman weinig; veeleer denkt hij/ zij aan het schuilen in de Londense ondergrondse met de thermoskan thee en de parkiet. Wanneer de konsentratiekampverschrikkingen dan ook nog homoseksuelen betreffen, denken de Engelsen dat er op allerlei momenten om die malle flikkers gelachen moet worden. Want in vrijwel elke zogenaamde West End - komedie zit wel een malle flikker, die de Engelse burger ervan overtuigt, dat al die maniertjes, stembuigingen, heupdraaiingen a la John Inman c.s. bij die verachtelijke, belachelijke ondermensen soort, het flikkerdom, hoort. Laat je evenwel door het stupide publiek niet weerhouden Bent te gaan zien. Wat mij betreft is het het meest indrukwekkende stuk homo-theater wat tot nu toe door enig homoseksueel toneelschrijver is geproduceerd. (BB)

9b. Sek (1973-1992) - Deel 2: 1980-1992

Inleiding

Het tijdschrift Sek bestond van 1973 tot en met 1992. In dit bestand de resultaten van 1980-1992

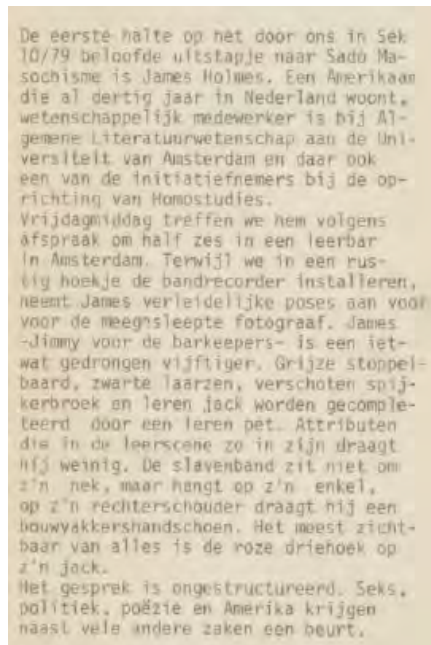
Techniek

Sek is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De jaargangen 1980-1992 zijn op A3 gescand. Dat komt de OCR niet ten goede (ziehieronder). Deze tranche van het blad lijkt ook met de IBM-bolletjes-machine te zijn gemaakt waarna de reactie het blad in elkaar plakte. Het zou ook kunnen zijn dat de latere jaargangen op een pc werden gemaakt en de print toch op de bolletjesletter-printer werd gemaakt.

In 1991 was er een vormgevingsredactie en vanaf nummer 1991-5 deed Hans Moerbeek (waarschijnlijk extern) de vormgeving.

De OCR van deze tranche is helaas slechter. Waarom is een raadsel want in principe hebben ook hier de letters een vaste breedte. Vanaf 1991-05 worden de koppen op de PC in Times gemaakt, maar de rest bleef gelijk.

Hiernaast een voorbeeld van het eerste nummer uit deze tranche, maar het laatste nummer uit 1992 levert hetzelfde resultaat op.

De eerste halte op het door ons in Sek 10/79 beloofde uitstapje naar Sado Masochisme is James Holmes. Een Amerikaan die al dertig jaar in Nederland woont, wetenschappelijk medewerker is bij Algemene Literatuurwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam en daar ook een van de initiatiefnemers bij de oprichting van Homostudies. Vrijdagmiddag treffen we hem volgens afspraak om half zes in een leerbar in Amsterdam. Terwijl we in een rustig hoekje de bandrecorder installeren, neemt James verleidelijke poses aan voor de meegesleepte fotograaf. James -Jimmy voor de barkepers- is een ietwat gedrongen vijftiger. Grijs stoppelbaard, zwarte laarzen, verschoten spijkerbroek en leren jack worden gecompliceerd door een leren pet. Attributen die in de leerscene zo in zijn draagt hij weinig. De slavenband zit niet om z'n nek, maar hangt op z'n enkel, op z'n rechterschouder draagt hij een bouwvakkershandschoen. Het meest zichtbaar van alles is de roze driehoek op z'n jack. Het gesprek is ongestructureerd. Seks, politiek, poëzie en Amerika krijgen naast vele andere zaken een beurt.

De eerste halte op het door ons in Sek 10/79 beloofde u its tap je naar Sado Masochisme is James Holmes. Een Amerikaan die al dertig jaar in Nederland woont, wetenschappelijk medewerker is bij Algemene Literatuurwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam en daar ook een van de initiatiefnemers bij de oprichting van Homostudies. Vrijdagmiddag treffen we hem volgens afspraak om half zes in een leerbar in Amsterdam. Terwijl we in een rustig hoekje de bandrecorder installeren, neemt James verleidelijke poses aan voor de meegesleepte fotograaf. James -Jimmy voor de barkepers- is een ietwat gedrongen vijftiger. Grijs stoppelbaard, zwarte laarzen, verschoten spijkerbroek en leren jack worden gecompliceerd door een leren pet. Attributen die in de leerscene zo in zijn draagt hij weinig. De slavenband zit niet om z'n nek, maar hangt op z'n enkel, op z'n rechterschouder draagt hij een bouwvakkershandschoen. Het meest zichtbaar van alles is de roze driehoek op z'n jack. Het gesprek is ongestructureerd. Seks, politiek, poëzie en Amerika krijgen

Figuur 3 Uit nummer 1980-01

Resultaat

Gelukkig is er twee manier gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF. Maar in deze tranche is het resultaat van de extended search niet 100% betrouwbaar. In het voorbeeld wordt 'halte' niet gevonden in extended search en wél in de finder.

Sek 1980-1992 alleen zoektermen nazi en concentratiekamp of concentratie

sek_1980_01	konsentratie	2	Om met de konSentratiekampen te beginnen. Wie de eer voor die uitvinding toekomt weet
sek_1980_01	nazi	2	homovervolgving door de nazi's lees. Eén pagina (19 e.v.) lang probeert de
sek_1980_01	nazi	2	homovervolgving door de nazi's op het Sovjet-kommunisme af te schuiven. De Russische vervolging
sek_1980_01	nazi	2	die van de nazi'8. Een mooie troost voor iemand die de nazi-kampen
sek_1980_01	nazi	2	iemand die de nazi-kampen heeft overleefd! Sovjet-Rusland zou de uitvinder zijn van
sek_1980_01	nazi	2	komt van kommunisten, nazi's of het Vaticaan. Om met de konSentratiekampen te beginnen. Wie
sek_1980_01	nazi	2	oorzaak van de nazivervolgving bij Sovjet-Rusland gezocht moet worden, hou ik voor gevaarlijke
sek_1980_01	nazi	2	onzin. Als de nazi's alles uitroelden wat 'abartig' (ontaard) was, zouden ze
sek_1980_01	nazi	2	hebben gelaten? De nazi's zouden met de moord op homo's hun slecht geweten tegenover
sek_1980_01	nazi	2	schoonwassen. Als de nazi's al een geweten hadden, werd het daarmee dan zuiver? Stel,
sek_1980_01	nazi	2	hoge Rus de nazi's de tolerantie tegenover homo's, zo die er ooit was, heeft
sek_1980_01	nazi	2	homo's in de nazi-hordes getolereerd werden, vind ik al een misselijkmakend idee. Het
sek_1980_01	nazi	2	verantwoordelijkheid bij de nazi's weg. Met het afschilderen van het Sovjet-kommunisme als de
sek_1980_01	nazi	2	dat door de Nazi's bedreven werd in de kampen en S/M zoals dat
sek_1980_01	nazi	2	i j . Nazi's dwongen mensen to t de meest vernederende dingen. "S/
sek_1980_02	konsentratie	12	bezoeken. De grootste konsentratie homobars vind je in de buurt van het Radhuspladsen en
sek_1980_03	concentratie	11	de proeven in concentratiekampen: "In de sadistische proeven en 'vermomde' uitroeiingspraktijken in
sek_1980_03	nazi	2	over het opkomend nazisme en over z ijn ontmoeting met Von ROmer in Indonesië
sek_1980_03	nazi	3	macht van de nazi 's ste rk en toen Tesch in Berlijn was,
sek_1980_03	nazi	3	interesseerde. Wat het nazisme werkelijk betekende ervoer ik 'n 'tijdje la te
sek_1980_03	nazi	3	dat een fanatieke nazi herbergde, die me la te r vol tro ts vertelde
sek_1980_03	nazi	3	hele dorp nu nazi-gezind was, te r wijl das ftofr da oben ganz
sek_1980_03	nazi	3	da oben ganz Nazi i e t ('h e t dorp daarboven is
sek_1980_03	nazi	11	gingen door de nazi's in de 30er en 40er jaren handelen en het laatste
sek_1980_03	nazi	11	homovervolgving door de nazi's.Een vervolging die gestimuleerd zou zijn door de sta linistische
sek_1980_03	nazi	11	ging door de nazi's (p. 25). Hoewel hij s te lt geen '
sek_1980_03	nazi	11	141). Dat de nazi's homo's gepakt hebben omdat ze als categorie gemakkelijk te pakken
sek_1980_03	nazi	11	loopt naar de nazi's via de omweg van de sovjetpropaganda. Homo's zijn slachtoffer geworden
sek_1980_03	nazi	11	van sovjet- en nazi-regime, aldus Hocquenghem (p. 113). Het door de' nazi's

sek_1980_03	nazi	11	Het door de' nazi's verkondigde verband tussen jodendom en marxisme (waaruit ook de
sek_1980_03	nazi	11	sovjetpropaganda door de nazi' s wordt opgevolgd (het tegendeel lag meer voor de
sek_1980_03	nazi	11	t van de nazi-ideologie wordt helemaal niet ingegaan. Ik heb me beperkt to
sek_1980_03	nazi	15	en spotprenten in Nazi-Duitsland, vormt dit soort propaganda een bedreiging. Daarom moet de
sek_1980_04	nazi	12	's in, Nazi-Duit8land. Hij ontzenuwt de al te simpele voorstelling van zaken,
sek_1980_04	nazi	12	zaken, als zouden nazi's 'latënt' homoseksueel zijn, aan de hand van het boek
sek_1980_04	nazi	12	deze koppeling van nazi's aan homoseksualiteit door auteuses als Millet en Macciocchi geeft hij
sek_1980_04	nazi	12	mannen als de nazi's getuigen van vrouwenhaat en angst voor vrouwen. Ik vermoed dat
sek_1980_04	nazi	12	wordt gedacht dat nazi's dus ook wel (latent) homoseksueel zullen zijn. De filosofiestudent
sek_1980_05	nazi	5	waren door de nazi's, ging er een groot gejuich op. Terug naar de gaskamer
sek_1980_06	nazi	11	en tegen de nazi's.Na de oorlog is haar heldhaftigheid haar niet in dank
sek_1980_07	nazi	6	slachtoffers van de nazi-terreur uit de Tweede Wereldoorlog. Het Homoteken is er voor
sek_1980_07	nazi	13	niet in de nazistische leer van pas kwam. Ik behoor tot een generatie die
sek_1980_07	nazi	13	door Engelse Neo-Nazi's. Een goede vriend van mij is daar in elkaar geslagen.
sek_1980_07	nazi	13	EngeJ.se Neo-Nazi. Vernederd te worden op de aarde waar Uw vader stierf,
sek_1980_08	nazi	2	er uitsluitend voor nazislachtoffers zou moeten komen. Nu vind ik het ontzettend zielig voor
sek_1980_08	nazi	3	werk door de nazi's la a t zien hoe machtig wetenschap kan worden.Ik
sek_1980_08	nazi	4	mengsel tussen een nazi-landdag (kompleet met honderden opgeheven bordjes waarop de herkomst
sek_1980_10	concentratie	13	h e t concentratiekamp met de dood van Max. "De Anderen"(Eng e
sek_1980_11	nazi	14	dateert uit de nazi-periode waar ze door de collaborerende Vichy-regering werd ingevoerd.
sek_1980_12	concentratie	14	doorbracht in verschillende concentratiekampen. Pas de laatste jaren komen er meer feiten aan het
sek_1980_12	concentratie	14	als homo het concentratiekamp overleefde, kwam niet in aanmerking voor een financiële 'Wiedergutmachung';
sek_1980_12	nazi	14	homovervolgingen door de nazi's. Tientallen jaren zijn homo's als slachtoffers van de oorlog doodgezwegen
sek_1980_12	nazi	14	men door de nazi * s opgepakt was bleef tot ver na de oorlog
sek_1980_12	nazi	14	had, probeerden de nazi's homoseksuele kampgevangenen ertoe te bewegen om voor hun land te
sek_1981_01	concentratie	2	moeten blijven, om machtsconcentraties te voorkomen. Ook op de conferentie z e lf probeerden
sek_1981_01	konsentratie	6	schijnt de homo-konsentratie het hoogst te zijn. Dan maar naar de Leidse COC
sek_1981_01	nazi	14	, een amerikaanse Nazi o r g a n i s a t i e

sek_1981_02	nazi	7	Een of andere nazi-achtige groep had iedere "weldenkende" man opgeroepen het zootje
sek_1981_03	nazi	11	lijkt de nazi-periode het besef van het verleden zo vernietigd te hebben
sek_1981_03	nazi	15	woedende menigte een Nazi-groet bracht en hen in het gezicht spuwde. De betogers
sek_1981_04	concentratie	12	en ongeneeselijk zieken, concentratiekampen, zelfmoord, oorlogsgeweld. Underground in Emigranten
sek_1981_04	concentratie	14	uit hun concentratie te halen. Het cabaret is een persiflage op een samenkomst
sek_1981_05	konsentratie	13	tegen de groeiende konsentratie van hele en halve criminelen, die zelf een
sek_1981_05	nazi	16	^ 3 CONGRESSO INTERNAZIONALE DRIE JAAR IGA 68 groepen van homoseksuele vrouwen en homo-
sek_1981_06	nazi	13	nen tegen het Nazisme, onder andere door de uitgave van het tijdschrift
sek_1981_07	concentratie	13	getal van in concentratiekampen omgekomen homo's schatte hij nu op 15.000 (
sek_1981_07	nazi	13	s van de nazi-ideologie. Tussen beide bestaat misschien wel geen direct
sek_1981_09	konsentratie	15	belang van de konsentratie van s te - retten in moeders bloed tijd en
sek_1981_10	nazi	4	homoseksuelen door de nazi's tijdens de Tweede Wereldoorlog. (KvS) Liefde "Liefde maakt
sek_1981_10	nazi	14	homo's door de nazi's centraal: Homo-Holocaust, vertaling van een studie van Frank Rector
sek_1981_11	concentratie	11	uit de concentratiekampen bevrijd. De Amerikaanse, Franse en Engelse bevrijders lieten hen als
sek_1981_11	konsentratie	14	tijd, soms in konsentratiekampen, wordt nog niet op homoseksuelen toegepast, maar betekent een bedreiging
sek_1981_11	nazi	14	die door het nazisme, het stalinisme en nu ook het castrisme werden begaan? Van
sek_1981_12	concentratie	10	homo's in de concentratiekampen. De auteur Frank Rector probeert steeds het wetenschappelijke van z
sek_1981_12	nazi	10	homoseksuelen door de nazi's" is een antihomoboek. Het geeft ook niet
sek_1981_12	nazi	10	homo-gevoelens van nazi-kopstukken beschreven, waarna in het tweede deel (het laatste
sek_1981_12	nazi	10	slachtoffers van het naziregime. Maar ik me het meest over geërgerd heb zijn
sek_1981_12	nazi	10	rol in Nazi-kopstukken. Boeken als deze geven de homobeweging een schop in
sek_1982_01	nazi	6	760805. (PK) Nazi-wetten in de prullenmand Het beruchte anti-homo artikel 331-
sek_1982_01	nazi	6	lle onder het Nazi-regime aangenomen wetten onderzocht door een Juridisch Comité onder leiding
sek_1982_01	nazi	12	de opkomst van Nazi-Duitsland, want in die tijd speelt het
sek_1982_04	concentratie	14	in een Berlijns concentratiekamp, waar hij was opgesloten omdat hij zich in de Hitlerjugend
sek_1982_04	nazi	3	uitvinding van de nazi's geweest. Maar er is in de geschiedenis niet eerder een
sek_1982_04	nazi	3	werd in de nazi-staat van mannen en wat werd van vrouwen verwacht? En

sek_1982_04	nazi	3	samenleving die de nazi's bij hun machtsovername in 1933 aantreffen kende een uitgebreide vrouwenbeweging,
sek_1982_04	nazi	3	stelde, door de nazi's gedwongen werden om gemeenschap te hebben met geïnterneerde prostituées. Ook
sek_1982_04	nazi	3	parlement. gevolg. De nazi-overheid niet-welgezinde personen konden zo, op beschuldiging Voor de
sek_1982_04	nazi	3	slachtoffers van het Nazi-regiem van de Bondsrepubliek een soort van schadeloosstelling, 'Wiedergutmachung'.
sek_1982_04	nazi	3	is voor de nazi's van belang om 'I IS ', ' Reichszentrale zur
sek_1982_04	nazi	3	verzet tegen de nazi's hebben gevochten, werden onderscheidingen onthouden. Ook het neo-fascisme van
sek_1982_04	nazi	3	worden met het nazisme. Maar zovrouwen hun vrouwelijkheid bewijzen door Hoeveel homoseksuele mannen en
sek_1982_04	nazi	3	te geven tussen nazisme en door ze te verwekken en door oorlog te moord
sek_1982_04	nazi	3	zijn die zich nazi-taal 'ontaard'. Een to p ju rist van was
sek_1982_04	nazi	3	normaliteit verschilt de nazi-staat niet andere gevangenen vaak werden geminacht van de onze.
sek_1982_04	nazi	14	paspoort voor de nazi-beul. Goers doet echter of zijn neus bloedt en wordt
sek_1982_05	concentratie	14	en na de concentratiekampen gaan wij niet zeggen of homoseksualiteit of anti-conceptie goed
sek_1982_05	nazi	13	meer terugzien. De Nazis moesten namelijk niets van Hirschfeld hebben, hij was a lles
sek_1982_05	nazi	14	angst voor de nazi's nog erg diep, nu. De franse seksuoloog Georges Valensin vertelt
sek_1982_05	nazi	14	uitgeleverd aan de nazi's, zijn proces werd eindeloos uitgesteld. Niemand weet wat er uiteindelijk
sek_1982_05	nazi	14	jood en de nazi's: de schrijver Maurice Sachs verzweeg zijn joodse afkomst, en meldde
sek_1982_06	concentratie	4	gezet in de concentratiekampen Oraniënburg en Bergen Bel sen. Na de oorlog was h
sek_1982_06	nazi	3	door, jawel, "Nazitypes". Enfin, voor wie niet valt over politiek of geld, maar
sek_1982_06	nazi	7	het naspelen van nazi-onderdrukking, of het gebruik van nazisyribolen in een SM-spel,
sek_1982_06	nazi	7	het gebruik van nazisyribolen in een SM-spel, Dat vind ik 'n heel
sek_1982_06	nazi	7	het gebruik van nazi-symbolen met hakenkruizen en dergelijke. Het is voorstelbaar dat twee
sek_1982_07	nazi	11	homoseksuelen door de Nazi's heeft de la a ts te 15 ja a r
sek_1982_07	nazi	11	homoslachtoffers van het nazi-regiem steeds weer ontbroken aan namen en persoonlijke levensgeschiedenissen. Heinz
sek_1982_07	nazi	11	eenmaal door de Nazi's was opgepakt was. Veel gegevens z ijn ook bekend u
sek_1982_07	nazi	11	die in de Nazi-top zaten (voor de Nacht van de Lange Messen
sek_1982_07	nazi	11	is ts and Nazi's who massacred gay people by the thousand." Nogmaals De Boef:
sek_1982_07	nazi	11	chtoffers van de Nazi's: tienduizenden zo n ie t honderdduizenden homoseksuele s la c

sek_1982_07	nazi	16	die vooral in nazi-Duitsland een hoge vlucht nam. Het kruisen van arische, niet
sek_1982_09	concentratie	3	om een tweede concentratiekamp Amersfoort niet meer toe te staan (heb je a
sek_1982_09	concentratie	4	vond dat we concentratiekampje gingen spelen." Ook Zo kwam er toch. Reyer: "Eindelijk
sek_1982_09	concentratie	12	Kurt in een concentratiekamp z e lf moord gepleegd h e e ft, en
sek_1982_09	concentratie	16	dat een brutale concentratie van kopstukken vormt. Carrière-makers kunnen er wat van leren: ga
sek_1982_09	nazi	6	'Tijdens de nazi's deed Amnesty ook niets voor homo's'. Hoe t r ie
sek_1982_09	nazi	7	lite it in Nazi-Duitsland, in de Koombeurs; Kafé DWH woensdag van 20.00 -
sek_1982_09	nazi	11	de aanvallen van nazi-Duitsland te verdedigen. Dan plotseling hoort Ryder dat die onbekende
sek_1982_09	nazi	13	ffe r vafifde naziterre In de Kjrpnbeurs jtatl en met ? oktober Rest nog
sek_1982_09	nazi	15	tie tussen het nazisme en homoseksualiteit en de pogingen § 175 u it het
sek_1982_09	nazi	15	vervolgingen in de nazi-periode. Ook in deze brochure komt het gebruikelijke le vensverhaal
sek_1982_11-12	concentratie	12	wel in een concentratiekamp hebben gezeten en "er n ie t los van^!
sek_1982_11-12	concentratie	14	de gemoedsrust en concentratie. Steeds terugkerende gezwellen aan de oogleden maken haar bovendien de
sek_1982_11-12	concentratie	15	Annemarie Grewel ('Concentratiecamp Amersfoort') en drie kinderpagina's onder de noemer 'De kleine
sek_1983_01	concentratie	6	homostuk'. Binnen de concentratie van het drama volgt Komrij de verhaallijn van Die Wahlverwandschaften
sek_1983_02	concentratie	6	hun levensomstandigheden in concentratiekampen, of beter gezegd hun overlevingskampen: "Ze zijn b ijna allen
sek_1983_02	concentratie	6	opgepakt en naar concentratiekampen gestuurd, maar, anders dan in Duitsland, is van een systematische
sek_1983_02	concentratie	7	ander deel in concentratiekampen waar ze nauwelijks enige overlevingskansen hadden omdat ze er net
sek_1983_02	concentratie	7	lijk in een concentratiekamp te re ch t gekomen is , zal vermoedel i
sek_1983_02	nazi	6	redenen waarom de nazi 's in Nederland n ie t z ijn overgegaan
sek_1983_02	nazi	7	zoals die in Nazi-Duitsland gevolgd werd, waar ie der contact tussen homoseksuelen, ook
sek_1983_02	nazi	7	69 gold deze nazi-wet in Duitsland to t 1973!). De houding van de
sek_1983_03	concentratie	5	overgeplaatst naar een concentratiekamp. Deze handelswijze vond zijn juridische grond in een nazi-decreet
sek_1983_03	concentratie	5	dus in het concentratiekamp terecht, zonder dat er een eind aan hun s tra
sek_1983_03	concentratie	12	beoogt met wat concentratiekampbeulen in de oorlog met hun slachtoffers uithaalden. Dóérom zijn wij
sek_1983_03	concentratie	16	en in een concentratiekamp doodgeknuppeld te worden.'? Ik zie dat niet zo. Toch is
sek_1983_03	nazi	5	j k _____ Nazi's Het is tr ie s t dat nu het nieuwe
sek_1983_03	nazi	5	grond in een nazi-decreet van 1940, volgens hetwelk een gevangenisstraf niet in oorlogstijd

sek_1983_03	nazi	5	maanden en het nazi-decreet dat de grondslag vormde voor de opsluiting in kampen
sek_1983_03	nazi	5	Eerstens dat sommige nazi-slachtoffers nog steeds g estraft en achtergesteld worden. Tweedens dat
sek_1983_03	nazi	8	u it de nazi tijd . De genodigden Max van den Berg (PvdA),
sek_1983_03	nazi	12	het gebruik van nazi-symbolen, zoals SS-tekenen en hakenkruizen. Oók als deze symbolen
sek_1983_04	nazi	4	b ij de Nazi's in het gevele te komen; z ijn anarchistische geweten spoorde
sek_1983_06	concentratie	14	ze in een concentratiekamp. Dat zie ik aankomen, dat de vervolging meer systematisch wordt,
sek_1983_07	nazi	16	Homosexuele verhoudingen in Nazi-Duitsland (Rüdiger Lautmann), Homosexueel verzet tegen de Nazi's 1933-
sek_1983_07	nazi	16	verzet tegen de Nazi's 1933-1945 (Manfred Herz e r), Engelse schoolmeisjes-vriendschappen
sek_1983_08	nazi	6	die in de nazikampen dóór de verschillende categorieën gevangenen werden gedragen. Een waarschuwing tegen
sek_1983_09	nazi	7	thema van de nazislachtoffers aandacht krijgen. In Nederland moeten we misschien daar ook aandacht
sek_1983_09	nazi	7	slachtoffers van het nazi-regime moet schadevergoeding worden betaald. En de IGA vraagt aan
sek_1983_09	nazi	12	arbeidsinzet voor de nazi's of daar al werkzaam waren. In dat la a tste
sek_1983_09	nazi	13	het Berlijn waar neonazisme en fascisme weer openlijk beleden worden. De verrechtsing die na
sek_1983_10	concentratie	6	gevoerd. In het concentratiekamp Buchenwald hield de werkgroep een herdenkingsmanife s ta tie .
sek_1983_10	nazi	6	dagboeken van homoseksuele nazi-slachtoffers en een krans gelegd. In B e rlijn heeft
sek_1983_11	nazi	10	Over homoseksuelen in nazi-Duitsland. Organisatie i.s.m. anti-fascisme en racisme comité
sek_1983_11	nazi	15	, het Oostenrijkse nazi slachtoffer Dubsky, de door een beroepsverbod getroffen Britten Williams en
sek_1984_02	concentratie	7	lesbische vrouwen in concentratiekampen! z ijn weinig gegevens bekend. Deze ten- 1 to o
sek_1984_02	concentratie	16	in het vroegere concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg, en ook in het Belgische Breendonk zal
sek_1984_02	concentratie	16	in het voormalige concentratiekamp Mauthausen. Maar er wordt ook aan cultuur en pret gedacht.
sek_1984_02	nazi	5	ter herdenking van Nazi-slachtoffers; 4 februari, door glf-Keulen (D) Theater matinee
sek_1984_02	nazi	6	een groep neo-Nazi's die onlangs een Berlijnse lesbienne hebben verkracht en vermoord. Bovendien
sek_1984_02	nazi	7	fascisme' Dat het nazi—regiem miljoenen joden omgebracht h e e ft, is algemeen
sek_1984_02	nazi	7	algemeen bekend. Dat nazi 's en fa s c is te n vrouwen
sek_1984_02	nazi	7	dat homoseksuelen door nazi 's en fa s c is te n z
sek_1984_02	nazi	16	erkenning van homoseksuele nazi-slachtoffers, gekoppeld aan de aandacht voor opkomend neo-fascisme. Bij
sek_1984_02	nazi	16	die door neo-nazi's zijn ondernomen, naast de acties die tegen buitenlandse werknemers en
sek_1984_02	nazi	16	herdenking van homoseksuele Nazi-slachtoffers. Men wil op deze manier de lijn doortrekken naar
sek_1984_03	konsentratie	5	Potten naar de konsentratiekampen", "Breek hun trots " , etc. In het toch

sek_1984_03	nazi	5	fesf-Duitslanc Neo-nazi's Sinds september 1983 worden in de BRD vrouwenboekwinkels en uitgeverijen
sek_1984_03	nazi	5	vrouwenbladen door Neo-nazi's bedreigd. De aanvallen en dreigementen richten zich vooral op lesbische
sek_1984_03	nazi	5	wordt door Neo-nazi's d.m.v. dreigementen aan lesbiennes en andere vrouwen, die
sek_1984_03	nazi	5	van de Neo-nazi's. Alle Duitse lesbische- en homogroepen, de LIS en de
sek_1984_03	nazi	5	mannen uit Neo-nazistische hoek ver- partijen aan mee. Zelfs Gerd Bastian van kracht
sek_1984_04	concentratie	14	ijk e concentratie is voor mij ju is t weer a a n
sek_1984_04	concentratie	14	theater weleens aan concentratie ontbreekt, ju is t omdat er zoveel voorstellingen van hetzelfde stuk
sek_1984_05	concentratie	14	door overbrenging naar concentratiekampen ten dode vervolgd. 2. Wel heeft de bezetter in zijn
sek_1984_05	concentratie	14	doodvonnis of het concentratiekamp voor onbeperkte tijd . Voorlopig l i j k t het
sek_1984_05	nazi	6	het fascisme bij neonazigroeperingen, de lesbische beweging tegenover het fascisme en de vraag: wat
sek_1984_05	nazi	14	deden, hebben de nazis in Nederland niet homoseksuelen gearresteerd en door overbrenging naar concentratiekampen
sek_1984_05	nazi	14	interessant dat de nazis zich in Nederland op d it terrein zo terughoudend hebben
sek_1984_05	nazi	14	De door de nazis veronderstelde aantasting van de volkskracht door homoseks u a lite
sek_1984_06	concentratie	5	van het voormalige concentratiekamp Neuengamme b ij Hamburg. Het zal een herdenking voor de
sek_1984_06	nazi	5	tijd van de nazi-onderdrukking die vanaf 1933 het lesbische leven onmogelijk maakte, en
sek_1984_06	nazi	5	slachtoffers van het Nazi-regime worden. De actie begint op zondag 24 juni om
sek_1984_07	concentratie	6	iiÈBÊSiÊBm Het voormalige concentratiekamp Neuengamme b ij Hamburg was op 24 ju n
sek_1984_07	nazi	5	homohaar van de nazi's andere wortels heeft als de homoangst van gewetensbezwaarden in de
sek_1984_08	nazi	15	slachtoffers van het Nazi-regime. Er ontstonden schermutselingen tussen de homo-demonstranten en leden
sek_1984_09	concentratie	6	processen. Vandaar de concentratie op de bekentenis, al dan niet onder marteling. De rechtsgang
sek_1984_09	nazi	3	bewaakster in een Nazi-kamp of in een harem, het schijnt een soort serie
sek_1984_09	nazi	3	zoals kinder- en naziporno en verder willen ze er niet over praten, want ze
sek_1984_10	nazi	3	verliepen. Integendeel, de Nazi's grepen de gelegenheid aan om oude rekeningen, die ze nog
sek_1984_10	nazi	3	anderhalf jaar regerende Nazi-bewind werden gearresteerd of standrechtelijk gevonnist. Voor de pers, die
sek_1984_10	nazi	3	weer hoe de Nazi-top zijn ingrijpen in de eigen beweging en daarbuiten b
sek_1984_10	nazi	3	Belangrijker dan de Nazi-beschuldigingen van onzedelijkheid en immoreel gedrag binnen de S.A.

sek_1984_10	nazi	3	respect dat de Nazi-leiders zich de eerste dagen verwierven door hun optreden tegen
sek_1984_10	nazi	3	u it de nazi-knokploegen van het eerste uur. In de nazi-propaganda werd
sek_1984_10	nazi	3	uur. In de nazi-propaganda werd benadrukt dat SA-leider Rohm homoseksueel was en
sek_1984_10	nazi	3	Tegenstanders van de Nazi's gebruikten herhaaldelijk Röhms homoseksualiteit om hem en de NSDAP aan
sek_1984_10	nazi	3	ontdekking door de Nazi-top was geveinsd en diende een politiek doel, namelijk het
sek_1984_10	nazi	3	uitleg van de Nazi-top bleef u it, waarmee de scepsis b ij de
sek_1985_01	concentratie	5	bekommen. In het concentratiekamp Buchenwald, waar behalve joden, communisten en andere tegenstanders en slachtoffers
sek_1985_01	concentratie	5	mogen slachtoffers van concentratiekampen nooit als aparte groep worden geëerd. Joden en communisten mogen
sek_1985_01	concentratie	10	plaatsen waar vroeger concentratiekampen hebben gestaan: Neuengamme, Mauthausen (waar een plakette is onthuld)
sek_1985_01	nazi	5	slachtoffers van het nazi-regime ook heel wat homoseksuelen zijn vermoord, mochten homoseksuelen desondanks
sek_1985_02	nazi	15	slachtoffers van de nazi-vervolg van homoseks u a lite it en homoseksuelen is
sek_1985_02	nazi	15	konsekwent want de Nazislachtoffers krijgen ook in Oostenrijk (zoals in de Bondsrepubliek) geen '
sek_1985_02	nazi	15	homobeweging opgebracht. De nazi-vervolg in Oostenrijk date e rt van 1938. Voorheen bestond
sek_1985_04	nazi	13	val van het Nazi-regiem 40 jaa r geleden en in augustus zullen we
sek_1985_05	concentratie	3	homo's in de concentratiekampen z ijn vermoord. Een a rtik e l dat de
sek_1985_05	concentratie	13	van Margret een concentratiekamp gezeten en daar Brüggmann. Utrecht: Sjaloom, 1985. haar eigen traumatische
sek_1985_05	nazi	3	homoseksuelen heeft de nazi t i j d kunnen overleven zonder aan grotere vervolgingen
sek_1985_05	nazi	3	tijk van de nazi's werd veelal ingegeven door p o litie k pragmatisme. Dat
sek_1985_05	nazi	3	fascineerde vele homo's. Nazirs deporteerden vele homo 's. De 'mannenbond' 3 eens
sek_1985_05	nazi	3	ruggegraat van het nazisme, Nazi's hadden n i e t alleen i e ts tegen3 maar
sek_1985_05	nazi	3	er b ij nazi's bestonden over homos e k s u a lite it.
sek_1985_05	nazi	3	rechtvaardigen Dat de nazi's n i e t alleen i e ts tegen mannen die zich
sek_1985_05	nazi	3	i t de naziideologie ten aanzien van de rol van man, vrouw en het
sek_1985_05	nazi	3	b ij de nazi's , maar ook b ij sommige homoseksuelen l e e rt
sek_1985_05	nazi	3	voor die van nazi-kunstenaars. Het verschil zou dan vooral z itte n in
sek_1985_05	nazi	3	koppen op de nazi-lichamen. Die lichamen z ijn echter veel g e s

sek_1985_05	nazi	3	bij de nazi's volledig ontbreekt. Het stuk van Emans is weinig pretentius. Dat
sek_1985_05	nazi	3	het gebruik van nazi symbol en in een SM-sessie? Die vraag la a
sek_1985_05	nazi	4	die in haar nazi propagandafilms de niet-Ariërs en vooral de joden als inferieur
sek_1985_05	nazi	7	worden de neo-nazi's steeds aktiever. Le Pen, een fa s c i s t
sek_1985_06	concentratie	8	van de Duitse concentratiekampen door overlevenden van de kampen. Ook een groep homo's wilde
sek_1985_06	concentratie	8	in het voormalige concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg, op 11 mei j.1 . een
sek_1985_06	nazi	8	val van het naziregime in Duitsland, veertig jaar geleden, herdacht. Ze huurden rond de
sek_1985_06	nazi	8	lesbiennes tijdens het nazi-regime en benadrukte, dat de discriminatie van lesbische vrouwen nog
sek_1985_06	nazi	8	val van het Naziregime veertig jaar geleden op 8 mei. Bij de actie is
sek_1985_06	nazi	8	die door het Nazi-regime vervolgd waren, waaronder ook homoseksuelen als aparte categorie. De
sek_1985_08	nazi	6	mensen met het nazisme.' Ik beaam dit zonder meer. Het l i j k t
sek_1985_08	nazi	6	de beeldhouwwerken van nazi-beeldhouwer Arno Breker. Maar ja, waarom zou dat niet mooi
sek_1985_08	nazi	6	een hoop met neonazi 's gegooid te worden. De smartelijkheid van de besmette
sek_1985_10	nazi	11	verkiest een blonde nazi boven meedoen in het verzet. Dat moet ze met de
sek_1985_10	nazi	11	voor een blonde nazi te vallen. Toch raakt hij geïntrigeerd door het verhaal. Steeds
sek_1986_02	nazi	3	alsof.' Neo - nazi's Anders dan in Nederland moeten de Duitse homogroepen en vrouwenorganisaties
sek_1986_02	nazi	3	Wörner en neo-nazi's). 'Ik denk dat de neiging om te verkrachten en
sek_1986_02	nazi	3	met de neo-nazi's te maken heeft. Tenminste, inzoverre ik daarvan op de hoogte
sek_1986_02	nazi	3	klopt dat neo-nazi's lesbische en vrouwengroepen bedreigd hebben. Zoals drie mannen in het
sek_1986_02	nazi	3	Turken door neo-nazi's veel gevaarlijker is. Dat vooral de jonge neo-nazi's zich
sek_1986_02	nazi	3	de jonge neo-nazi's zich veel meer op de Turken concentreren. Daarom mogen wij,
sek_1986_02	nazi	3	van de neo-nazi's. Een veel grotere angst boezemt mij, als lesbische vrouw en
sek_1986_02	nazi	3	1960 voordat de naziwet (paragraaf 175) werd afgeschaft, terwijl in de DDR deze
sek_1986_03	concentratie	12	bij de voormalige concentratiekampen Ravensbruck en Buchenwald werd telkens verhinderd. Vreemd genoeg waren het
sek_1986_06	concentratie	13	doormaakt in een concentratiekamp en die na de oorlog n i e t in aanmerking
sek_1986_06	nazi	2	slachtoffer van het Nazi-regime zijn geworden. Nationale Herdenkingsdag en de kranslegging op de
sek_1986_06	nazi	13	ijn met de nazicampagnes tegen homo's kan de brochure een eye-opener z i j n

sek_1986_07	concentratie	12	herdenkingsdag in het vrouwenconcentratiekamp Ravensbrück. Vorig jaar wilden vrouwen van de werkkring er een
sek_1986_07	nazi	11	hebben als de nazi's, die tegen homoseksualiteit gekant waren. Maar de overheid zegt ondertussen
sek_1986_07	nazi	14	sociale overtuigingen protsende nazi-bonzen veranderen plotseling in miserabele knoeiers op de zwarte markt.
sek_1986_09	concentratie	6	het theater noodzakelijke concentratie verder
sek_1987_02	concentratie	16	ogenschijnlijk nauw <ü B* Os* Ci' £ ts van het concentratievermogen vergden. Maar afgezien hiervan is de productie Vriend in de
sek_1987_03	nazi	6	voorliefde voor de nazi's. Drie jaar heeft Alexandra von Grote aan de film gewerkt
sek_1987_04	concentratie	6	met de grootste concentratie homoseksuelen ter wereld, aangekondigd voor september aanstaande. Plaatselijke kerkelijke ambtsdragers
sek_1987_07	nazi	5	slachtoffers van de nazi's in één plechtigheid te herdenken. Er werd een krans gelegd
sek_1987_08	nazi	3	de door de nazi's vervolgdde homo's, maar ook voor de onbekende homo's in kampen
sek_1987_08	nazi	7	homoseksuelen door de nazi's en de discriminatie van homoseksuelen in de
sek_1987_09	concentratie	6	öf belanden in concentratiekampachtige drie instituten en 'pleeg'-gezinnen waar hun problemen Homoland is
sek_1988_01	concentratie	16	soof/antroposofe over concentratie en meditatie; een actievoerster over bewapening en atoomrampen. De thema's
sek_1988_01	nazi	4	martelingen van de nazi's in het kamp Ravensbrück overleefd. De fysieke en psychische pijnen
sek_1988_02	concentratie	10	Europa. Een sterke concentratie van acties en projecten ligt in Nederland. In
sek_1988_03	concentratie	10	is in een concentratiekamp. Feit is dat joden die in 1947 en 1948 teruggingen
sek_1988_04	concentratie	7	monument voor het concentratiekamp Dachau. Tot nu toe heeft het officiële comité van voormalige
sek_1988_05	concentratie	6	homoseksuelen werden in concentratiekampen opgesloten. Daar waren zij herkenbaar aan een roze driehoek. Naar
sek_1988_05	concentratie	6	homoseksuelen die de concentratiekampen overé U II \il r V* lil lm.
sek_1988_05	concentratie	15	t leed der concentratiekampen. 'k Heb nog niets vernomen van mijn ontvoerde vriendje
sek_1988_05	nazi	6	Prijs f 19,50. Nazi's en homovervolging In 1986 -verscheen in New York van
sek_1988_05	nazi	6	Triangle : the Nazi War against Homosexuals. Inmiddels is dit boek ook in een
sek_1988_05	nazi	6	Roze Driehoek, de nazi-vervolging van homoseksuelen. Uitg. Veen, 1987. f 37.50. Plant geeft
sek_1988_05	nazi	6	bedreigt'. Zodra de nazi's aan de macht waren, werden bureaus van homoseksuele organisaties geplunderd
sek_1988_05	nazi	6	vijftienduizend homoseksuelen in nazi-gevangenschap omgekomen. Het zo ver uiteenlopen van deze getallen verklaart
sek_1988_05	nazi	6	zelf door anti-nazistische activiteiten in de kampen terecht gekomen, waren nogal eens geneigd

sek_1988_06	concentratie	5	die in de concentratiekampen werden omgebracht, niet als slachtoffers van het nationaal-
sek_1988_06	nazi	11	inmiddels verboden neo-nazistische groep FANE. In de Franse homobeweging kr ijgt
sek_1988_07-08	nazi	2	ij geen nazi zijn . 3. Doucé's uitg e v e
sek_1988_07-08	nazi	6	Informatie: Arci Gay Nazionale, P.O. Box 691, 40100 Bologna Bo, Italië ,
sek_1989_10	concentratie	5	week het voormalige concentratiekamp Auschwitz. Op initiatief van de Bremer 'Rat + Tat-
sek_1989_10	concentratie	5	hij naar het concentratiekamp Neuengamme gestuurd, en in 1941 overgeplaatst naar Auschwitz. Zijn overleven
sek_1989_10	concentratie	5	voor zes jaar concentratiekamp. Helaas gold toen nog artikel 175 van het strafrecht (
sek_1989_10	concentratie	5	gedenkplaats bij het concentratiekamp en het Duits-Poolse pension waar we zullen verblijven, weten
sek_1989_10	concentratie	6	hoeveel daarvan naar concentratiekampen getransporteerd werden. Men schat ongeveer 10.000 mannen uit a
sek_1989_10	concentratie	6	als in andere concentratiekampen waar geen mannen samen met vrouwen zaten, de volgende: de
sek_1989_10	concentratie	6	voor 6 jaar concentratiekamp kr ijgt h ij 5000 DM... Lutz van
sek_1989_10	concentratie	6	werd het voormalige concentratiekamp Mauthausen bezocht. Menigeen kreeg het te kwaad tijd e n
sek_1989_10	nazi	5	slachtoffers van het nazisme te herdenken. is K p ® 3 g
sek_1989_10	nazi	5	direct uit de Nazi-tijd overgenomen) dat vrijwel alle vormen van homoseksualiteit rigoreus verbod,
sek_1989_10	nazi	5	jaar in een nazituchthuis verbleef. WERK De medewerkers van de Poolse gedenkplaats bij het
sek_1989_10	nazi	5	ziet wat de nazi's flikkers hebben aangedaan?' 'Maar je bent niet als flikker
sek_1989_10	nazi	5	zijn door de Nazi's bij de vlucht voor het Rode Leger vernie- [ilsè
sek_1989_10	nazi	6	slachtoffers van de Nazi-gruwel en kunnen we nu namen geven. De koopman Erwin
sek_1989_10	nazi	6	erfenis van het nazi-streven om öntermenschen - ondermeer ook g e e s
sek_1989_10	nazi	8	aanhanger van de nazi's. Naarmate de fascistten echter meer macht kregen, raakte hij meer
sek_1989_11	nazi	7	een professor met nazieigenen, een prachtig gebouwde jongeman en vreemd personeel. Om het verhaal
sek_1989_11	nazi	7	gedurende het opkomend nazisme in Berlijn in de jaren '20 en '30.
sek_1989_11	nazi	7	dreiging van het nazisme. Sally zingt dan to t slo t in de club
sek_1990_06	nazi	8	de onvermijdelijk opkomende nazi's en soms even een u itschieter in spel of zang.
sek_1991_01	nazi	7	van homo's in Nazi-Duitsland. Of onderschat ik de s c h r ijfs
sek_1991_06	nazi	3	voor door de nazi's vermoorde homoseksuelen en voor o ff ic iële erkenning
sek_1991_07-08	concentratie	12	80 genoemd. De concentratie van uitgaansgelegenheden en ontmoetingsplaatsen schiep een ideaal klimaat voor het

sek_1991_07-08	nazi	10	over Aids. De nazistische AWB (de Afrikaaner Weerstand Beweging) beschouwt Aids als een
sek_1992_01	nazi	3	afstamt van Vlaamse nazi's, Vlaams-nationale oorlogscollaborateurs en ook verbonden is met het katholiek
sek_1992_01	nazi	3	om aan het nazi-duitse Oostfront tegen het 'goddeloos bosjewisme' te gaan strijden.

Sek 1980-1992 / jap/ japp/ indo / nazi / fascis / kamp /oorlog

sek_1980_01 /nazi

Brief: p[p 2:

Flikkeragenda De agenda en ook de bespreking van Maurice van Lieshout in Sek 1979/11 heb ik met belangstelling gelezen. Want enkele makers uit het Flikkerkollektief ken ik nog uit de tijd dat ze nog homo waren.

De bezwaren van Maurice van Lieshout in Sek hebben onder andere betrekking op slordigheden en foutieve dateringen, met name in de geschiedschrijving van de homobeweging. Ik houd dit nog voor bijkomstigheden, als ik de homovervolgung door de nazi's lees.

Eén pagina (19 e.v.) [[WAARSCHIJNLIJK VAN DE FLIKKERAGENDA](#)] lang probeert de schrijver de eigenlijke verantwoordelijkheid voor de homovervolgung door de nazi's op het Sovjet-kommunisme af te schuiven. De Russische vervolging zou verschrikkelijker zijn dan die van de nazi's. Een mooie troost voor iemand die de nazi-kampen heeft overleefd! Sovjet- Rusland zou de uitvinder zijn van de konsentratiekampen.

Eén ding vooraf. Ik heb een afkeer van welke vervolging dan ook. Of die nu komt van kommunisten, nazi's of het Vaticaan. Om met de konsentratiekampen te beginnen. Wie de eer voor die uitvinding toekomt weet ik niet. Maar de Engelsen bouwden ze al tijdens de Boerenoorlog in Zuid- Afrika. Voor de Oktoberrevolutie dus. In welke zin de Russische vervolging verschrikkelijker was, maakt de schrijver niet duidelijk. Ik sta niet voor de keuze tussen 5 tot 8 jaar Siberië of de gaskamers van Hitler. Maar als de paus of Gijsen himself hier alle touwtjes in handen zouden krijgen, zou ik vijf tot acht jaar opsluiting in een ver afgelegen, streng nonnenklooster nog wel te boven komen, maar de brandstapel niet.

Dat de feitelijke oorzaak van de nazivervolgung bij Sovjet-Rusland gezocht moet worden, hou ik voor gevaarlijke onzin. Als de nazi's alles uitroelden wat 'abartig' (ontaard) was, zouden ze dan homo's ongemoeid hebben gelaten? De nazi's zouden met de moord op homo's hun slecht geweten tegenover de Russen hebben moeten schoonwassen. Als de nazi's al een geweten hadden, werd het daarmee dan zuiver? Stel, dat een lage of een hoge Rus de nazi's de tolerantie tegenover homo's, zo die er ooit was, heeft verweten, veroorzaakte dit dan de 'nacht van de lange messen' in 1934? Mijn geschiedenisleraar vertelde, dat deze slachting ook een gevolg was van de machtsstrijd tussen de SS van Himmler en de SA van Rohm. Ik heb dit uit een onverdachte bron, want deze leraar is inmiddels zeven jaar bisschop van Roermond. Dat homo's in de nazi-hordes getolereerd werden, vind ik al een misselijkmakend idee. Het is mogelijk inhumain van mij, maar ik kan geen greintje gevoel opbrengen voor het 'slachtoffer' Rohm. Fascisten zijn voor mij tuig, homo of hetero.

Het is mij een raadsel waar dit geschiedkundige windei naar toe wil. In elk geval haalt hij-bewust of uit onnozelheid, ik hoop voor hem het laatste - op deze manier verantwoordelijkheid bij de nazi's weg. Met het afschilderen van het Sovjet-kommunisme als de grote boeman, zit hij aardig op de weg van de Stellvertreter paus Pias XII. Ofwel de neofascist Franz-Josef Strauss, die onlangs beweerde: "Het socialisme heeft het nationaal socialisme veroorzaakt."

Het 'verharmlosen' (onschuldig maken) van het fascisme maakt het juist zo gevaarlijk. En dat kom je nu tegen in een flikkeragenda. Om deze misser in de agenda van 1981 te voorkomen, zou ik graag tot het Flikkerkollektief toetreden. Maar als homo verdring ik mijn dellerigheid te veel en bovendien zie ik er tegenop om, zoals vereist, mijn promiskuiteit aan het kollektief beschikbaar te stellen.

Wim Boonen, Venlo

JAMES HOLMES 'Er zit veel schoonheid ! in SM' De eerste halte op het door ons in Sek 10/79 beloofde u its tap je naar Sado Masochisme is James Holmes.

UITSTAPPEN Je moet een onderscheid maken tussen S/M zoals dat door de Nazi's bedreven werd in de kampen en S/M zoals dat zich bij mannelijke homo's manifest e e r t , zegt h i j . Nazi's dwongen mensen to t de meest vernederende dingen. "S/M tussen mannen is een spelrelatie, die , als het volgens de regels gaat, ook een machtspel is , waarbij de onderdanige, de masochist, het spel s tu u rt. Het is t e g e lijk e r t ijd een man i e r om u it het systeem te stappen, 4 een manier om in de maatschappij geen macht u it te hoeven oefenen."

Op p 19 Schwuso ... Duitse SPD program. Homoseksuele ex-koncentratiekampgevangenen dienen volgens de Schwuso's, net als politiek en/of om

sek_1980_02 / indo / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 20: Argentinië Tijdens de wereldkampioenschappen voetballen vermeldden we in SEK al dat de mensenrechten van homoseksuelen in dat land totaal niet nageleefd worden. En nog steeds zit het Frente de Liberation Homosexual de la Argentina in ballingschap in Spanje, nog steeds liggen Hitlers Mein Kampf en de redevoeringen van Goebbels in de Argentijnse boekwinkels. Het komt dus niet als een bijzondere verrassing dat de Nederlandse afdeling van Amnesty International deze maand de aandacht vraagt voor 15 000 vermisten, wellicht 15 000 doden, slachtoffers van een grove fascistische diktatuur. Voor een deel zijn deze mensen afgevoerd naar geheime kampen waar onvoorstelbare toestanden heersen - twee onlangs uit een kamp-ontsnapte gevangenen kunnen hiervan getuigen. En in de Argentijnse samenleving, fascistisch en sterk antisemitisch als die is, is geen plaats voor homoseksuelen. In een door het Argentijnse Ministerie van Sociale (!) Zaken uitgegeven blad, El Caudillo, wordt in het nummer van 12 februari 1975 letterlijk geschreven: 'We moeten ons van de homoseksuelen ontdoen, ze opsluiten of doden.' Daarenboven worden in het artikel homoseksuele mannen bespot om hun zogenaamd vrouwelijk gedrag en lesbische vrouwen om hun zogenaamd mannelijk gedrag.

Het artikel toont de traditionele minachting van het fascisme voor 'vrouwelijke eigenschappen' gekombineerd met een al even gewoontegetrouwe diskriminerende houding tegenover vrouwen die niet volgens het stereotiepe patroon leven. De bedoeling van dit artikel kon slechts zijn de sluimerende anti-homogevoelens te aktiveren, teneinde de repressie van overheidswege te legitimeren. Die repressie blijkt duidelijk uit de gebeurtenissen rond een bar met overwegend 'homoseksuele cliëntèle, Pato's geheten, die begin 1979 in Buenos Aires werd geopend. De eigenaar, een voormalig militair, beweerde dat zijn etablissement bescherming van de politie genoot. De bar was dan ook onmiddellijk een sukses. Op een zaterdagavond in mei 1979 echter deed de politie er een inval en arresteerde 123 man.

Hoewel in Argentinië homoseksualiteit niet' strafbaar is kregen de gearresteerden 'homoseksueel' in hun persoonsbewijzen gestempeld. Deze legitimatiekaarten behoort men altijd bij zich te hebben. Diverse houders van een persoonsbewijs mét stempel zouden sindsdien van strafbare feiten zijn beschuldigd. 'Zolang alles onzichtbaar is, is er niets aan de hand', aldus een zegsman. 'Maar zodra ergens een overwegend homoseksueel publiek komt, begint de politie persoonsbewijzen te controleren en valt ze bezoekers lastig.'

sek_1980_03 / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

Maurice van Lieshout interviewt Wim Tesch p3-5, Indonesië staat daarbij centraal: p 4 SCHICKSAL In de jaren '30 groeide de macht van de nazi 's sterk en toen Tesch in Berlijn was, stond Duitsland aan de vooravond van de fascistische machtsovername. "Ik herinner me dat we een keer voor de trap naar Goebbels gingen luisteren. Het was in het sportpaleis aan de Hauptstrasse . Daar kon je dan de nazi's ook in uniform zien (op dat moment gold nog een verbod op het in het openbaar dragen van uniforms). Wel een kwartier lang werd er een ritueel opgevoerd met trommels en vaandels wat de

mensen helemaal in vervoering bracht. Wat zo'n Goebbels dan allemaal uitkraamde: het klonk zo ongeloofwaardig allemaal. Als twintigjarige kon je er de betekenis ook niet van vatten. Het verzet tegen de nazi's was in Berlijn ook niet groot. Ik denk dat het komt door het nihilistische wat de mensen toen hadden. Schiksal (noodlotsgedachte) was het basisprincipe van het leven. Het leek alsof de mensen niet werkelijk beseften wat er gebeurde, of dat ze het weinig interesseerde.

Wat het nazisme werkelijk betekende ervoer ik 'n 'tijdje la ter. Ik wilde rust en trok in mijn eentje rond door een bosrijk gebied. Ik belandde ergens in een klein dorpje met twee pensionnetjes. Op goed geluk koos ik er eentje uit. De volgende dag wilde ik wat kaarten versturen en ik had gemerkt dat ik daarvoor in het andere pensionnetje moest zijn. Toen ik daar binnen kwam stond de hele familie op een kluitje verschrikt bijeen. Bang; bang voor mij! Zij waren joods en ik kwam uit het huis van hun vijand! Toen pas begreep ik hoe gevaarlijk de nazi's waren. Ik kwam uit het pension dat een fanatieke nazi herbergde, die me later vol trots vertelde dat bijna het hele dorp nu nazi-gezind was, terwijl das Dorf da oben ganz Nazi ist ('h e t dorp daarboven is helemaal nazi').

Toen begreep ik ook dat Duitsland wel eens een heel gevaarlijk terrein voor

GELUK Laat ons niet raken aan het hoge woord Maar stil zijn. en vertrouwen in elkaar: Wij traden samen door de tooverpoort In 't paviljoen van het bizar gebaar Waar op de roze marmren trappen brak Een vreemde lichtschijn, smeltend amethyst.... De wereld werd een parelmoeren vlak, Waarvan ik d'afglans in jouw oogen wist — Oogen en handen en je weeke mond__ De oneindigheid in mijn arm hart stond stil — Een zwijgen cirkelde om ons verbond, Dat ik niet noemen, nimmer noemen wil----- Laeken, Chineesch paviljoen. "In Laken daar hebben we elkaar hevig gezoend" (Vit: Lévi A li Cohen, 'Sugg e s tie s ' , Amsterdam 1930)

mij zou kunnen worden. Mijn familie in Holland wilde ook dat ik terug kwam. Huilend heb ik afscheid genomen van Berlijn . Dat was in maart 1932. Sindsdien ben ik er nooit meer geweest. ....

p 5 ... Werk van vroeger heeft hij niet meer. En ook geen tastbare herinneringen in de vorm van brieven of foto's . Zijn vader vernietigde alles begin '40, bevreesd als hij was dat het wel eens belastend materiaal kon zijn. Maar ook zonder die documenten komen de herinneringen op die winderige januarimorgen in 1980 weer naar boven. Vooral de 'Duitse periode' levert steeds nieuw materiaal:

"Oh ja , dan had je nog de bekende geheime 'cliques' in de kleinere Duitse plaatsjes. Bijvoorbeeld in Pymont. Daar kwam men bij elkaar in een of ander café en werd dan voorgesteld aan Die Fürstin, die Graf in , die Geheimrätin, allemaal heren goed in het pak, en dan had je Gretchen mit dem Paketchen ('genitaliën ') , een gewonere jongen of das Ehepaar mit dem Hündchen, werkzaam als kappers in het Kurhotel. Twee jongens, beiden blond, nogal vrouwelijk, zeer op elkaar gesteld, met een wit poedeltje. Ach wat is er allemaal van hen geworden..."

Maurice van Lieshout

Maurice van Lieshout bespreekt p 11 HET RAS VAN EP De spektakulaire spekulaties van Guy Hocquenghem

p 12 INTERPRETATIE

De kern van het boek wordt dus gevormd door de vier hoofdstukken, waarvan de eerste drie over de periode van + 1860 to t aan de homovervol gingen door de nazi's in de 30er en 40er jaren handelen en het laatste over de hedendaagse en toekomstige rol van homoseksualiteit in de (mannen)maatschappij(dat laat ik hier verder buiten beschouwing).Voor de feitelijke beschrijving van de geschiedenis van de homoseksualiteit in genoemde periode is Race d'Ep! - afgezien van de plaatjes - van weinig belang. Aan het feitenmateriaal van anderen, vooral dat van Jim Steakley.op wie Hocquenghem zich vooral blijk t te baseren, voegt hij nauwelijks iets toe. Wat hij wél biedt is een eigen

in te rpretatie van de homohistorie. In die in te rpretatie vallen twee elementen sterk op. Allereerst wil Hocquenghem aantonen dat homoseksualiteit een schepping (extreem gezegd: een uitvinding) is, die pas sinds de jaren '60 van de vorige eeuw bestaat. Het onderscheiden van een aparte categorie mensen als homo (categorisering) hebben we z .i. vooral te danken aan de medisch-psychiatrische wetenschap (medikalisering). En het zijn homoseksuele medici zelf geweest die een homo-identiteit gecreëerd hebben die voor die tijd nooit als een betekenis- eenheid werd opgevat. Het tweede bepalende element in Hocquenghems visie is de stelling dat het deze zelf-categorisering geweest is die de weg vrij heeft gemaakt voor de homovervolging door de nazi's. Een vervolging die gestimuleerd zou zijn door de stalinistische propaganda die stelde dat met het uitroeien van homo's ook het fascisme opgeruimd zou zijn. Deze interpretatie van Hocquenghem is zeker spektakulair te noemen.

p 13 RODE DRAAD

In de categorisering ziet Hocquenghem een fundament voor de homovervolging door de nazi's (p. 25). Hoewel hij stelt geen 'gelijk of ongelijk' uit te willen spreken over de werkwijze van de toenmalige homobeweging, met name het WHK (p. 67), doet hij dat in feite door in tendentieuze bewoordingen steeds het verband te leggen tussen de categorisering en de uitroeiing van homo's. Zo zegt hij over de proeven in concentratiekampen: "*In de sadistische proeven en 'vermomde' uitroeiingspraktijken in de kampen vindt de medicalisering van de homoseksualiteit zijn laatste uitdrukking op een afschuwelijk ironische wijze*" (p. 141). Dat de nazi's homo's gepakt hebben omdat ze als categorie gemakkelijk te pakken waren, «al wel een rol gespeeld hebben. Dit misbruik maken van een bepaalde situatie kun je echter niet wijten aan Hirschfeld en anderen, zoals Hocquenghem tussen de regels door doet. Vanuit een a-historische kijk op de zaken misschien wel 'belachelijk' wat de wetenschap en de homobeweging begin deze eeuw met homoseksualiteit hebben uitgespookt. Vanuit historisch standpunt bezien kun je op z'n minst naar een verklaring zoeken.

De rode draad van Hocquenghem loopt naar de nazi's via de omweg van de sovjetpropaganda. Homo's zijn slachtoffer geworden van de wederzijdse chantage van sovjet- en nazi-regime, aldus Hocquenghem (p. 113). Het door de nazi's verkondigde verband tussen jodendom en marxisme (waaruit ook de molestaties van Hirschfeld voortkwamen) beantwoordden de Sovjets met Gorki's kreet dat met de uitroeiing van homo's het fascisme zou verdwijnen. Hieruit verklaart Hocquenghem niet alleen het fanatisme van de vervolging door de nazi's, maar ook zijn stelling dat nu nog vele, vooral linkse mensen fascisme en homoseksualiteit aan elkaar koppelen. Ook hier geldt weer: speculaties, gebaseerd op nogal mager feitenmateriaal (of helemaal geen feitenmateriaal, zoals de laatste stelling) met voorbij zien van andere, meer voor de hand liggende historische verklaringen. De geldigheid die Hocquenghem hecht aan het mechanisme dat de sovjetpropaganda door de nazi's wordt opgevolgd (het tegendeel lag meer voor de hand) blijft onbewezen. Op het gevaar dat Hitler in homoseksualiteit zag, wordt slechts terloops gewezen. Op de onmogelijkheid van homoseksualiteit in het licht van de nazi-ideologie wordt helemaal niet ingegaan. Ik heb me beperkt tot enkele hoofdelementen van Hocquenghems interpretatie. De constatering dat Race d'Ep! een geheel is van speculatieve uitspraken, gebaseerd op onvolledig onderzoek en nogal starre grenzen en lijnen die getrokken worden, geldt m.i. ook voor kleinere elementen in het geheel. Ik nodig de lezer uit om zelf het vierde hoofdstuk eens te bestuderen. Door de vertaling ervan in Mietje Pietje is dat hoofdstuk voor iedereen makkelijk toegankelijk. Lezeressen kunnen Race d'Ep! misschien maar beter ongelezen laten: vrouwen komen bij Hocquenghem eigenlijk niet voor.

p 2 ingezonden brief: Afschieten 2 De ledenvergadering van de afdeling Groningen en Drente op 7 maart 1980 heeft ons opgedragen te protesteren tegen een uitlating in Sek 1980/2 die naar haar mening volledig in strijd is met wat het COC voorstaat. In de rubriek 'Nieuws uit de goot' besteedt Diane de Coninck onder de kop Verdringing enige aandacht aan de recente, bokkesprongen van Joop Wilhelmus. Ze vergelijkt hem even met Hitler, en schrijft dan: "die moet gewoon een keer afgeschoten worden". Nu veronderstellen wij natuurlijk niet dat ze dit letterlijk bedoelt, evenmin als mén het 'Amsterdamse gezegde' over joden (en flikkers?) die 'ze in de oorlog hebben vergeten te vergassen*' letterlijk schijnt te moeten nemen. Desondanks zijn wij van mening dat dergelijk 'gezond volksgevoel' een rechtsstaat - wat Nederland toch, meer dan de meeste landen, is - ondermijnt en dus niet aanvaardbaar is. Immers, hoewel ook wij de dingen die de heer Wilhelmus heeft gezegd en gedaan

hoogst verwerpelijk vinden, is zomaar 'afschieten' zelfs met kampbeulen niet gebeurd, en terecht: anders zouden wij ons tot hun peil hebben, verlaagd. Daar komt bij dat de bescherming door een rechtsstaat een absolute voorwaarde is voor elke vorm van homo-emancipatie, want zodra er zonder vorm van proces stokslagen worden uitgedeeld of mensen in psychiatrische klinieken verdwijnen - laat staan 'afgeschoten' worden - wordt 'de jeugd beschermd tegen moreel verval' of 'komt er bij ons natuurlijk geen homoseksualiteit (meer) voor'. Het zou ons hogelijk verbazen als de Sek-redactie onze hier weergegeven opvatting niet zou delen. Daarom rekenen wij erop dat DdC in Sek haar uitlating terugneemt. Ook verwachten wij dat de redactie voortaan zorgt voor een betere controle op wat er in Sek wordt afgedrukt. Werkgroepenraad COC Groningen/Drenthe namens deze, Niek Campagne

p 20 Bram Bol komt nog eens terug op de protesten tegen de film Cruising:

Het gaat bij alle protesten niet om censuur, maar over het feit dat Hollywood alle positieve aspecten van het leven van homoseksuelen altijd wegenseerde. Door de maatschappij veroordeeld werden we in gevangenissen opgesloten, naar psychiatrische inrichtingen gestuurd of tot zelfmoord gedreven. Ook mocht in een enkel geval gelachen worden om de karikatuur die in Hollywoodfilms van ons werd geschetst. Evenzeer als de anti-semitische journalistiek en spotprenten in Nazi-Duitsland, vormt dit soort propaganda een bedreiging. Daarom moet de homobeweging zich tegen films als Cruising verzetten. Het verband tussen de acties van de vrouwen tegen bepaalde vormen van pornografie wordt nu (eindelijk) een aantal mannen duidelijk. De moeizame strijd van vrouwen tegen vrouwenhaat en misbruik van vrouwen in de media, reclame en porno, tegen gevestigde masculiene belangen, gesteund door machtige zakenmonopolies. Feministes die onlangs een conferentie bijwoonden in New York zagen een aantal beelden waarin vrouwenhaat en misbruik werden getoond met als "hoogtepunt" een omslag van het blad Hustler, waarop een vrouw in een vleesmolen verdwijnt. Vrouwenhaat in dienst van het zakenbelang, homohaat evenzeer met de beelden uit Cruising van stervende homoseksuelen met hun pik afgehakt en in de mond gedouwd. (BB)

sek_1980_04 / indo / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog

p 14-15 HOMOSTUDIES Een verzameling kleine zelfstandigen

Het Gronings historisch tijdschrift Groniek heeft een themanummer uitgebracht over homoseksualiteit en geschiedenis. Op de voorplaat prijkt een Griekse vaas met een afbeelding van enige heren (sic) die elkander in het kruis vatten.

Dat homo's staatsgevaarlijk kunnen zijn beschrijft Henk van den Boogaard-Schellekens in **De phallische staat, homo's in, Nazi-Duitsland**. Hij ontzenuwt de al te simpele voorstelling van zaken, als zouden nazi's 'latent' homoseksueel zijn, aan de hand van het boek Mannen—phantasiën van Klaus Théweleit. De verklaring van deze koppeling van nazi's aan homoseksualiteit door auteuses als Millet en Macciocchi geeft hij niet, omdat hij alleen ingaat op het verschil tussen beide groepen. Volgens mij zit het misverstand in het feit dat er een overeenkomst is: zowel veel homoseksuele mannen als de nazi's getuigen van vrouwenhaat en angst voor vrouwen. Ik vermoed dat er op grond daarvan wordt gedacht dat nazi's dus ook wel (latent) homoseksueel zullen zijn. De filosofiestudent Maks Banens schreef een uiterst langdradig betoog onder de titel De bevrijding van de homoseksualiteit. Banens gebrek aan visie blijkt pas echt als hij het begrip patriarchaat omschrijft: keurig-logisch gooit hij het kind met het badwater weg. Na een hoop georeer lijkt hij zowaar te eindigen met een hernieuwd pleidooi voor integratie.

Het programma begint met een optreden van het **TAM TAM TEJATER met: "mensen zoals jij, kunnen we gebruiken!"** Dit stuk handelt over het fascisme. Hierna een optreden

p C hagnaers Den Haag wordt weer residentie van een Koningin, maar v..rdat Zij haar eenvoudige stulpje betreft, nemen andere Koninginnen de macht over; de potten en nichten koninginnen. Want van 1 tot 15 mei is de stad het centrum van homokultuur en homo-manifestaties. Dat is om veel meer dan alleen maar vrolijk uitgaan. **De achtergronden voor deze twee weken zijn te vinden in de**

herdenking van de tweede wereldoorlog, in de aandacht die de homo-uitroeiing van toen moet hebben als tegenhanger in de vandaagse trots om pot of flikker te zijn. De manifestaties van die twee weken - tentoonstellingen, vrouwenavonden, films, toneel, kabaret - betekenen naar buiten toe een demonstratie tegen de onderdrukkende hetero-kultuur. Naar binnen, voor ons potten en flikkers, is het een versterking van ons gevoel van eigenwaarde, van weerbaarheid.

Het eigenlijke hoogtepunt is de kranslegging op de Waalsdorpervlakte op zondag 4 mei. (Om 19.00 uur bijeenkomen bij de ingang van de Alexander-kazeme aan de Van Alkemadelaan.) De opening op 1 mei doet wethouder Vink. Op 2 en 7 mei zijn er vrouwenprogramma's (zie Pottenpagina). Een groot feest op 3 mei in Het Paard van Troje, met vele optredens. En verder 'Alke dag een manifestatie: Rob Tielman verteld van de homogeschiedenis, Nieuwe Komedie speelt Zwarte Schapen, La Vie en Rose, Ame-;- rican Repertoire komt met T-shirt, en verder: clowns, zanggroepen, homo-kabaret. Op het programma staat verder een reeks van films en videobanden. De beeldende kunsten komen ook aan hun trekken: Rob's Gallery, Hans van Maanen, Jean Paul Vroom en een kunstveiling. Bij het afdelingsnieuws van deze SEK staat het voorlopige programma, het is te krijgen op het trefcentrum Feniks, Stationsweg 112, Den Haag. Voor sommige voorstellingen wordt een entree gevraagd en de opbrengsten van de hele manifestatie komen in de kas voor het homomonument. Het hele programma is z. gevarieerd dat het aantrekkelijk wordt voor mensen van buiten Den Haag om alvast een kamer in die stad te betrekken. (HVD)

sek_1980_05 /nazi / wereldoorlog / oorlog

p 2 Kelders ingezonden brief:

Sek is een uitgave van de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC. Het COC is een vereniging die mij enkele weken geleden vroeg om geld te storten voor de oprichting van een homo-monument ter nagedachtenis van de vermoorde homoseksuelen in Duitse concentratiekampen.

In datzelfde nummer van Sek - 25 april 1980 - een kwasi-leuk artikeltje Het Leven van DdC, en deze DdC nu schrijft, naar aanleiding van een overigens door haar zelf gezochte confrontatie met enige mannen die sexueel contact met elkaar hebben op een voor DdC kennelijk wat ongebruikelijke manier, maar de geborneerdheid van DdC is verder mijn zaak niet:

"En onwillekeurig dringen zich allerlei schrikbeelden aan me op: één nieuwe Hitler, en de hele massa laat zich al afrukkend het kamp indrijven. Geilen in de gaskamer, het potentiële eindstation voor een passieve en uitsluitend op consumptie gerichte homolustkultuur." En dan wordt de mentaliteit van DdC mijn zaak opeens wél, want met een beetje psychologisch inzicht is deze uiterst over* trokken en zeer onsmakelijke reactie op een in wezen onschuldig tijdverdrijf wel te verklaren: DdC keurt het gedrag van de mannen af - "...een uitsluitend op' consumptie gerichte homolustkultuur." - en associeert - "En onwillekeurig dringen zich ( ) op..." - een straf voor dit gedrag: "Eén Coninck aan de macht, en ik zou deze zich afrukkende massa het kamp in drijven. Daar kunnen ze geilen, in de gaskamer!" Het onbewuste is soms wonderbaarlijk verraderlijk.

Ik neem aan dat DdC geen sluitende bewijzen heeft voor haat impliciete stelling dat het verblijf in de kelders van de Argos van de daar aanwezige mannen hun enige manier van beleven van hun homoseksuele lustgevoelens was. (Wat daar overigens passief aan is, is me nog steeds niet duidelijk.) En bovendien, al kwamen die mannen uitsluitend op die manier aan hun gerief, dan zou me dat nog een zorg zijn.

Ik raad DdC aan eens wat frisse lucht toe te laten tot haar, mijns inziens, vunze gedachtenwereldje. Dat jack kan wel wachten: zelfs "afwijkend" homoseksueel gedrag is geen ziekte, dus niet besmettelijk en zelfs niet vies.

'Normaal' homoseksueel gedrag is het gedrag van COC-leden die niet worden aangetroffen in de Argos-kelders. Voor actief normaal homoseksueel gedrag moet je dan bovendien deel uitmaken van de

redactie van Sek, bijvoorbeeld. Om het predikaat normaal actief homoseksueel gedrag, goedgekeurd door de Nederlandse vereniging van huisvrouwen te verkrijgen moet je Diane de Conick heten.

H.J. ter Haar, Amsterdam.

Naschrift: De rol van zedenmeesteres is er een die ik beslist niet ambieer en die van touroperatrice big 'Gaskamertrips BV1 nog minder. Want een dergelijke enkele reis is nou juist iets waar ik voor wilde waarschuwen: het gevaar van het op den duur al te gemakkelijk opgaan in een comfortabele subcultuur, daarbij de werkelijke voor ons repressieve verhoudingen uit het oog verliezend. De Anita Bryants en Gijsens staan immers handenwrijvend toe te kijken als wij ons argeloos vermaken in een ogenschijnlijk beschermde recreatiesfeer zonder dat we ons nog bezighouden met vervelende zaken als politieke akties of analyses. Omdat, wanneer de tijd weer daar zal zijn, het des te eenvoudiger voor ze is 'ons soort' in één klap uit te roeien. Het woord 'passief' had dan ook geenszins betrekking op het konkrete sexueel ten uitvoer brengen van homo—erotische gevoelens zoals dat bijvoorbeeld in de Argos plaatsgrijpt. Strekking van gewraakte passage was: voorkomen dat de geschiedenis zich herhaalt, je niet als willoze larmeren naar de slachtbank laten leiden. Want iets dergelijks hebben we tenslotte al eens eerder kunnen zien: in het schijnbaar zo homovriendelijke en swingende Berlijn van voor de oorlog.. En is er o.a. daarom helaas nu ook sprake van het oprichten van een Homomonument. Overigens betrof het hier slechts een signalering op grond van een persoonlijke impressie. Die niet dogmatiserend bedoeld was. En waarbij eventuele banden met de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen geheel en al op fictie berusten. (DdC)

p 9

Hetero yrie gnoppe Hoewel soms wel eens iets anders wordt beweerd, bestaat het nog steeds: de homo- onderdrukking . De potenrammers/sters treden steeds brutaler op, en heus niet alleen in het homo-walhalla Amsterdam. Sek 3/80 gaf een verslag van de 'Verkeerde Kant Dag' die 22 februari in Leeuwarden was georganiseerd door COC, Lesbies Front Friesland en Frysk Flikker Front.

.... In eerste instantie beschermden 16 rechercheurs en 20 agenten de demonstranten door er voor te zorgen dat ze niet door een groep van zo'n 50 jongens en meisjes werden aangevallen, die antihomoleuzen aanhieven. De groep van 50 groeide steeds meer aan. Volgens de politie (en Parool) tot 100, volgens de organisatoren (en NRC) tot 200. Het werd door de homo-demonstranten steeds gevaarlijker omdat met eieren, bierflesjes, stenen, ijsjes en rotjes werd gegooid. Twee pelotons van de Mobiele Eenheid moesten charges uitvoeren om de groep in bedwang te houden. De sfeer werd steeds grimmiger. **Op de markt voerden Bouwe Kalma en Cora Mulder het woord. Toen deze laatste het had over de 200.000 homoseksuelen die in de oorlog vermoord waren door de nazi's, ging er een groot gejuich op. Terug naar de gaskamer en Heil Hitler werd er gescandeerd.** De homo-demonstranten voerden als leus '40— '45 niets geleerd en pasten deze aan met '40- '45, we worden nog steeds gemolesteerd. Een aantal demonstranten vond de situatie nu te bedreigend, en ging naar het station terug, toen dat nog kon. De rest had later politiebegeleiding nodig. De potenrammer/sters gingen vooruit naar het station en blokkeerden de perrons zodat de Mobiele Eenheid weer enkele charges moest uitvoeren. Uiteindelijk zijn er zeven jongens en vier meisjes in de leeftijd 11 tot 18 gearresteerd en weer vrijgelaten. Opvallend was dat zo'n derde deel van de ramgroep uit meisjes bestond. Organisator Bert Erends bestrijdt de opvatting dat het om een fascistische jeugd zou gaan, ondanks het heilgeroep en de hakenkruizen op de leren jacks. Volgens hem zijn het a-politieke jongeren die gewoon willen knokken, maar vormden ze wel een fascistische voedingsbodem Het idee was o.a. ontstaan in een klas leerlingen van de landbouwschool, en de groep groeide met vriendjes en vriendinnetjes en andere ramlustigen uit de wijde omgeving aan: Dokkum, Franeker, Grouw, Harlingen. Veel van hen hadden 30 april knokploegen gevormd om krakers uit hun huizen te rammen. Wat er nu verder gaat gebeuren is nog niet bekend. Natuurlijk staat Leeuwarden niet alleen, wat betreft de aanwezigheid van homo-haters/sters. Toch kan ik het niet helpen dat ik als ik de Friese vlag zie voorlopig alleen maar associaties met rode bloedvlekken en blauwe striemen heb. En daarom ben ik ook woedend op iemand die schouderophalend zegt "eigen schuld, zelf uitgelokt". (PK)

p 16 Advertenties De d u i t s e j o u r n a l i s t Rudi Finkle r z o e k t v o o r e e n p l m 10 m i n u t e n d u r e n d i n t e r v i e w i n h e t p o l i t i e k e p r o g r a m m a 'P a n o r a m a' v a n d e A R D (l e d u i t s e T V - n e t) e n v o o r e e n p l m 45 m i n u t e n d u r e n d t h e m a p r o g r a m m a h o m o s e k s u e l e e x - k o n c e n t r a t i e k a m p g e v a n g e n e n, d i e o p e n l i j k h e t r e l a a s v a n h u n e r v a r i n g e n k u n n e n / d u r v e n g e v e n. H e t i s d e b e d o e l i n g h i e r m e e e e n b i j d r a g e t e l e v e r e n a a n e e n m e n t a l i t e i t s v e r a n d e r i n g i n D u i t s l a n d t . g . v . e e n f i n a n c i e l e s c h a d e l o o s s t e l l i n g o o k v o o r k a m p h o m o ' s. R u d i F i n k l e r, F o r s t e r s t r a s s e 26, D-6600 Saa r b r ü c k e n, B R D (m e i 3)

p 20

GRIEKENLAND In december 1979 werd door de Griekse politie het blad Amphi van AKOE, de Griekse homobeweging in beslag genomen. Oorzaak waren een obscene geacht gedicht en een tekening. Bij het rechtsgeeding, dat op 14 juli a.s. in Athene zal plaatsvinden, zullen namens de IGA waarnemers aanwezig zijn. Intussen wordt via politieke kanalen druk op de Griekse regering uitgeoefend om de campagne tegen de Griekse homoseksuelen te beëindigen. De omstrede 'Wet ter bescherming tegen geslachtsziekten' is intussen zodanig herzien ingediend, dat de diskriminerende bepalingen t.a.v. homoseksuelen * uit het wetsvoorstel zijn verdwenen. De Griekse filmcensor heeft de Engelse film Nighthawks voor vertoning in Griekenland verboden. De censuurcommissie geeft er de volgende motivatie voor: "De film is een gedetailleerde weergave van het abnormale leven van een homoseksueel; gevolgd door scènes van homoseksuele verhoudingen die dusdanig in detail worden beschreven, dat de film de verspreiding van homoseksualiteit propageert. Bovendien is de held van de film een leraar die, als zijn leerlingen van zijn homoseksualiteit vernemen, dat niet alleen niet ontkent, maar het zelfs cynisch toegeeft. Op grond van het bovenstaande wordt vastgesteld dat de inhoud en de scènes van deze film op een gevaarlijke wijze de gezonde traditie van het Griekse volk ondermijnen en een negatieve uitwerking op de Griekse jeugd zullen hebben". Op 27 maart jl werd door Ien van den Heuvel (PvdA) aan Minister van der Klaauw gevraagd of hij "vindt dat het bestaan van zulke wetten een discussie over de mensenrechten in Griekenland rechtvaardigt, gedurende de onderhandelingen over Griekenlands toetreding tot de EEG". **De wetten op de censuur dateren uit de tijd van de Duitse bezetting van Griekenland tijdens de tweede wereldoorlog.**

sek_1980_06 /nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 2 Reactie op situatie in Leeuwarden op 5 mei door PaulSnijders (oproep tot zelfverdediging)

Potenrammers

Ik geloof dat we de potenrammertjes in Leeuwarden overschatten. Waarom zijn nu voor het eerst vredelievende homodemonstranten massaal bedreigd en geïntimideerd?

Omdat we in wezen niet vredelievend waren. We kwamen demonstreren omdat enkelen van ons in februari in elkaar waren geslagen. Maar we waren te etisch om ze nu mores te leren, en we hielden ons bij mondeling geweld.

Nu, je kunt agressieve jongeren niet omturnen met mooie woorden. Zo steek je als het ware je tong uit tegen stoute jongens, en dan ga je gauw achter een agent staan en je roept dat ze niet mogen slaan en bovendien neigen naar fascisme.

Zo demonstreer je dat je zwakker bent dan zij, ook al hebben ze nog maar net dons op de kaken, en ook al zijn we met tien tegen één.

Ik kreeg van die jongetjes niet de indruk dat ze benul hadden van gaskamers, *40-*45 of wat fascisme betekend. Een uitroep die ik opving, toen een Redenaar riep dat er in de oorlog 200.000 homo's vermoord zijn: *En er zijn zes miljoen joden vergast! Wat verbeelden die flikkers zich wel!*

We reageerden in Leeuwarden op hun dreigementen precies zoals ze graag wilden. We lieten zien dat we bang waren, en dat we uiteen zouden stuiven in plaats van ons te verdedigen, en dat we later wel

een manhaftige brief in de krant zouden schrijven. Dus konden zij hun smoel vertrekken als gemene boeven op de TV en zich een echte knokploeg voelen. Ze juichen uiteraard alles toe waar wij tegen zijn en roepen nee als wij ja zeggen. Achteraf vind ik dat we het verkeerd gebracht hebben; we maakten een rondtocht met toespraken van hogepriesters en zendelingen om de boze geesten te bezweren. Het is belachelijk om te denken dat je potenrammers zo bekeren kunt, en naïef om te geloven dat ze niet zullen komen, uit ontzag voor de politie of uit schaamte voor het winkelend publiek.

Integendeel, we hebben de kansarme uitzichtloze jeugd van Friesland een leuke middag bezorgd, met echte Mobiele Eenheid erbij, en dankbare slachtoffers. Oorzaak van deze deérniswekkende afgang was beslist niet alleen hun blote agressie, maar ook het politie-vertoon, en evengoed ons onverdedigde doel.

Ik voel er weinig voor om nog een keer de a-politieke jongeren die gewoon willen knokken te vragen om hun agressie op flikkers te richten, en weer als een kudde slachtvee door de straten van Leeuwarden te gaan lopen. Het lijkt me effectiever om zelfverdediging te leren, en het zou helemaal mooi zijn als we dat allemaal leerden. Dan zouden we nog eens zonder angst terug kunnen komen in Leeuwarden. Paul Snijders, Enschede.

p 5 Homodag '80

... - opheffen van de heterodwang, de dwingend opgelegde norm tot hetero-zijn in opvoeding, in arbeidssituatie, in wetgeving nog steeds; in het verlengde daarvan het uitbannen van het klimaat waarin fysiek geweld tegen homo's wordt gepleegd. Je identiteit verbergen uit pure angst lichamelijk of geestelijk in elkaar geslagen te worden moet onmogelijk zijn.

Hieraan voorafgaand zal 's middags om 12 uur ter nagedachtenis aan de vele duizenden die in de Tweede Wereldoorlog systematies om hun homoseksualiteit uitgeroeid zijn, een krans worden gelegd bij het monument op de Dam. En niet alleen ter nagedachten is, óók om tot nadenken aan te zetten over huidige repressie, om fel protest aan te tekenen tegen het vernielen onlangs van kransen van homo-organisaties ter gelegenheid van 4 mei door onbekenden, in vele steden van het land. Goedkeuring van de massamoord op een minderheid óf de ontkenning van die massamoord - allebei uiting van een verziekte geest van verziekte mensen.

p 13

Signalement Enkele korte boeksignalementen: **Sonja Prins, Herinneringen aan Trude Benedict een vrouw in verzet**. Met een nawoord van Anet Bleich. Feministische Uitgeverij De Bonte Was./ 6,90. Dit jaar wordt er eindelijk aandacht geschonken aan de belangrijke rol die vrouwen tijdens de tweede wereldoorlog in het verzet tegen het nationaal-socialisme gespeeld hebben. Een van die verzetstrijdsters was Trude Benedict (1904-1974). Haar hele leven stond in het teken van het verzet: tegen vrouwenonderdrukking, tegen het kapitalisme en tegen de nazi's. Na de oorlog is haar heldhaftigheid haar niet in dank afgenomen omdat zij communiste was en bleef. Verkrijgbaar in de boekhandel of door overmaking van f 7,30 op giro 3602196 t.n.v. De Bonte Was, Amsterdam onder vermelding van 'Herinneringen*.

sek_1980_07 /nazi / wereldoorlog / oorlog

p 10 PK Godver

Het moet maar eens uit zijn met die valse berichtgeving over het Homomonument. Charles Kaufman (PPR) zei het voor Radio Stad (27 juni) Dik de Boef (CPN) zei het op een kongres (Waarheid 9 juni), Peter Capel (PvdA) zei het in Super-Janet (juli). Ik lees het keer op keer in dag- week- en maandbladen en ik wordt er kotsmisselijk van. **Nogmaals (en ik hoop voor de laatste keer) het Homomonument is er niet, niet, niet, niet, niet, niet uitsluitend voor de homo-slachtoffers van de nazi-terreur uit de Tweede Wereldoorlog. Het Homoteken is er voor altijd (vroeger, nu en in alle eeuwen der eeuwen, amen).** In

een volgende Sek kom ik er uitgebreid op terug. Overigens wie vindt dat het Homo-teken er moet komen moet nu eindelijk eens die knip uit zijn/haar broek halen. Giro 4700505 Homomonument, Amsterdam. (PK)

p 16-17 Boudewijn Büch spreekt op een lezing Isherwood toe: o.a.

Isherwood beschrijft in zijn Goodbye to Berlin hoe het Duitse oorlogszuchtige beest zich nog nog geen vijftien jaar na de wapenstilstand opnieuw ging verroeren. Wederom moesten de geallieerden de wapens opnemen. Maar nu niet alleen tegen het militaire geweld maar ook tegen volkerenmoord, de marteling en uitroeiing van homoseksuelen, joden en zigeuners. Christopher Isherwood heeft dit alles meegemaakt. En hoe vreemd het ook is om te neggen: Ik benijd hem daar een beetje om. Hij leefde vier jaar in Berlijn toen Hitler aan de macht kwam. Hij heeft de charmes, de ondergang en **de totale vernietiging van het homoseksuele leven in Berlijn meegemaakt**. In Mr Norris changes trains beschrijft hij op onmiskenbare wijze de heksenjacht van de bruinhemden op alles wat niet in de nazistische leer van pas kwam. Ik behoor tot een generatie die slechts een achtergrond-gevecht heeft moeten leveren. Mijn generatie heeft weliswaar de bevrijding van de homoseksuele mens moeten bevechten, maar Christopher Isherwood 's generatie heeft de plaats van de homoseksualiteit — letterlijk - op leven en dood moeten bevechten. Mijn generatie - inclusief ik zelf - kan onbekommerd discodansen en met jongens het bed delen. Christopher Isherwood heeft de tijd meegemaakt van achteraf-straatjes, louche bars en de expliciete onderdrukking van de homoseksuele liefde.

sek_1980_08 /nazi / kamp / oorlog

reactie op Koenders Godver: p 2

Godver In Sek 7 schreef Pieter Koenders dat het maar eens uit moest zijn met die valse berichtgeving **over het homomonument**. Keer op keer schijnt hij kotsmisselijk te worden van al die radio-uitzendingen en artikelen in dag- week-, en maandbladen. Eén van zijn blijkbaar minder prettige dagen was 27 juni, toen hij mij voor radio STAD hoorde verkondigen dat het homomonument er uitsluitend voor nazislachtoffers zou moeten komen. Nu vind ik het ontzettend zielig voor Pieter Koen der dat hij zo vaak kotsmisselijk wordt, maar ik vraag me daarbij wel twee dingen af. Ten eerste welke bladen hij allemaal leest en ten tweede of hij op 27 juni überhaupt wel naar radio STAD geluisterd heeft. Wanneer hij dat namelijk gedaan zou hebben, had hij kunnen horen dat ik juist geweest heb op de eksekutiegolf van 250 jaar geleden. Dit is bepaald anders dus, dan wat Pieter Koenders beweert. Over valse berichtgeving gesproken.

Overigens is er best kritiek mogelijk op wat ik in die uitzending gezegd heb. Ik heb namelijk niet juichend van enthousiasme over hét monument gesproken. En enthousiast ben ik nog steeds niet. Volgens de stichting is het homomonument een stap op weg naar volledige emancipatie. Ik vraag me af of dat wel waar is. Zou dat ding niet juist een goede, strijdlustige flikker- en pottenbeweging in de weg staan. (Wat lullen we nu toch, we hebben zelfs een monument.) Onder volledige emancipatie zou je kunnen verstaan: het niet bestaan van onderdrukking van homoseksuele gevoelens bij ieder mens. En éls je zo'n situatie wilt bereiken, zal je ervoor moeten strijden, heb je een goed funktionerende beweging nodig. Een monument zal daar toch bepaald minder toe bijdragen. Zeker niet, nu die flikker/pottenbeweging nauwelijks meer een beweging te noemen is. (Ooit afgevraagd waar het monument blijft voor de al jaren onderdrukte woningzoekenden (Jan en Mien beneden modaal), die toch zo'n weinig rooskleurig vooruitzicht hebben. Zouden ze het soms werkelijk te druk hebben met hun strijd?) Ik denk dat het wellicht zinvoller is wanneer diegenen die in de stichting zitten, homoos uit de CPN, PSP, PPR, W D , PvdA en COC, al die energie eens gaan besteden aan het aktiveren van een (buitenparlementaire) flikker/pottenbeweging'. Om dan nog maar niet te spreken over de plaats waar hét moet komen. Ten eerste moet het monument in Amsterdam staan, een stad waar de onderdrukking toch niet het grootst is. En dan nog op de Westermarkt ook. Voor de lezers die Amsterdam minder goed kennen, dit houdt in dat er bijna geen toerist aan voorbij kan. "Ladies and gentlemen, when you look at the right you'll see .... how tolerant we are." De propaganda ten spijt, ik ben bang dat het zo zal gaan. Mensen, ook heteroos, vinden het immers heerlijk om te kunnen laten zien hoe goed en tolerant we zijn, wat allemaal toch maar kan in Nederland. Zelf zou ik slechts één

plaats kunnen bedenken die nóg belachelijker is; het Rijksmuseum. En dan tenslotte, het schandalig hoge bedrag dat er voor uitgetrokken moet worden. Ik geef toe dat na enig realisme in de stichting het bedrag van f 150.000.— is gedaald tot het streven naar f 100.000.— of iets minder, maar dan nog. Inderdaad om kotsmisselijk van te worden. Is er nu werkelijk niets beters te bedenken voor zo'n bedrag. In ieder geval zal de stichting het zonder mijn geld moeten doen. En wat dat betreft schijn ik niet de enige te zijn gezien het bedrag dat, na een jaar aktievoeren, "51" binnen is (f 30.000.—). Ik vind het dan ook prima dat het Roze Front besloten heeft om een eventueel overschot van 28 juni niet te besteden aan de monumentale homozorg. (Een besluit dat overigens niet met slechts één stem meerderheid genomen is zoals Pieter Koenders wederom foutief opmerkte in Sek 7). Charles Kauffman, Amsterdam

NASCHRIFT 1. Over het monument verschenen in de bladen zo 'n 60 artikelen, die in België en Denemarken niet meegerekend. 2. Mijn informatie was ten dele onjuist, right you are, maar het monument is behalve voor 1940-45 en 1730-31 ook voor alle jaren ervoor, ertussen en erna. Voor de veel bredere inhoudelijke opzet ontbreekt me hier de ruimte. 3. Wie publiciteit voor een groep als het Roze Front voert, dient enthousiast te zijn op alle punten. 4. Zoals je homo's met woningzoekenden vergelijkt werden vrouwen (en later ook homo's) wel met invaliden en linkshandigen vergeleken toen ze zich binnen sommige politieke partijen wilden organiseren. 5. Is het toeval dat je COC-Vrouwen, Xantippe en 7152 vergeet? 6. Misschien kunnen de genoemde groepen naast de Stichting die energie in een sterk Roze Front steken. 7. Over de plaats: lees de notulen van je eigen homogroep. 8. De hoogte van het bedrag is vastgesteld in overleg met deskundigen uit de kunstwereld. Inderdaad hoog, maar de berekening is reëel. 9. Het ging om het overschot van 30 juni 1979, niet 28 juni 1980. 10. Helaas wel 1 stem, en volgens mijn informatie van een lid van jouw PPR-homogroep die zelf als initiatiefnemer achter het monument en de donatie stond. 11. Monument moet. Giro 4700505. (PK) •

sek_1980_09 / kamp / oorlog

p 11 Het leven (uitgaan voor potten): Voor dames die niet opzien tegen een bar vol heren en die over voldoende fanatisme beschikken om enige uren alcohol te gebruiken, alvorens de eerste bezoeker zich aandient, is café Moniko een verplicht nummer. Saar, een zeer gewiekste barvrouw die al haar klanten met 'kind' aanspreekt, zwaait er al veertig jaar de scepter. In de oorlog was haar kroeg een toevluchtsoord voor gevoelsgenoten van beiderlei kunne, bij razzia's. In Moniko veel verloedering en dus veel hartelijkheid en 'begrijp je wat ik bedoel'-gesprekken. Niet raar opkijken als een der aanwezige dames je vraagt of je nu 't mannetje of 't vrouwtje bent, maar gewoon een rondje geven en Saar niet overslaan. ('Saar neem zelf ook wat'...'Altijd kind') Hetero-heren worden door de dames als het ware uitgekleeft en verlaten platzak het etablissement. Als ze lastig worden neemt een stevige dame hen onder de arm en deponeert hen op het trottoir. Saar is alleen het weekend open van vrijdagmiddag tot zondagnacht 2 uur. Adres: Lange Niezel

in Ons Amsterdam onder <https://onsamsterdam.nl/dossier-lange-niezel> staat deze tekst:

In de Lange Niezel 15 stond het oudste homocafé in Amsterdam, **geopend - merkwaardig genoeg - tijdens de bezetting, in 1941**. Café Populair, later café Monico, al noemden de meeste klanten de kroeg naar de eigenares: 'Blonde Saar'. Er kwamen ook Duitse klanten. Op 10 december 1943 verscheen er een artikel in het Nazi-blad De Storm, onder de kop "Wat een gezond volk schaadt, dient uitgesneden." De schrijver noemt café Populair "een uitgesproken 'flikkerskroeg' (...) Achter in de zaak, waar het duister heerst, danst dit machtloos, mis'lijk nageslacht, een vorm van openbare ontucht." Het artikel leidde tot een razzia, maar café Populair werd niet gesloten. Bij Monico kwamen 'gewone jongens': een elektricien, stratenmaker, bloemenverkoper. Later werd het vooral een café voor lesbiennes. "Daar zaten van die hele grote vrouwen, in mannenkleren, veel tramconductrices.", schrijft Gert Hekma in De Roze Rand van donker Amsterdam. In 2001 is het café vanwege huurschuld gesloten.

sek_1980_10 / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

p16-17 PV interviewt regisseur Andy Daal Toneel : De Anderen: meer dan gespeeld theater / Pieter Vrijman - Toneelgroep Theater 14 november het stuk de anderen van Martin Sherman het handelt over de natie vervolgingen van homoseksuelen in de jaren 1934 1936 het vangt aan in de Berlijnse flat van Max en zijn vriendje we dansen Rudy en eindigt in het concentratiekamp dood van Max vier en Pieter vrij man sprak met hem over de achtergrond van het stuk en over het belang voor homo's en voor het toneel.

sek_1980_11 / indo / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 18: Homopolitieke teksten: In het onlangs door drukkerij/uitgeverij De Woelrat op de markt gebrachte boekje Homopolitieke teksten is een goedgeslaagde poging ondernomen om enige hoofdlijnen van politieke theorievorming over flikkerij in Nederland te schetsen. Uit de aanzetten tot dat laatste in nederlandse - en een belgi^s**— homotijdschriften, te weten SEK, Mietje, Rooie Vlinder en Homo Bevrijding, heeft samensteller Lex Spaans een greep gedaan en - soms tegenstrijdige - meningen over verschillende controversiele zaken naast elkaar gezet. Het gaat om homovervolgingen, de herkomst van het begrip homoseksualiteit, de verscheidenheid in de homobeweging en de link tussen homobevrijding en socialisme. Breed worden de vervolgingen van de middeleeuwen tot het eind van de achttiende eeuw en in de **Tweede Wereldoorlog uitgesponnen, hun achtergronden** worden bekeken en aangetoond wordt op wat voor subtiele(re) manier de alledaagse onderdrukking zich daarna heeft voortgezet. Hierop sluit de beschrijving van de georganiseerde homobeweging aan. Deze is opgekomen in het begin van deze eeuw, heeft een radikaal ander aanzicht gekregen na 1969 (de Stonewall-rellen) en verbreedde én veranderde vanaf de tweede helft van de jaren zeventig met de opkomst van de Rooie Flikkers en de homogroepen in de politieke partijen. In verband met vervolging staat het benoemen van homoseksualiteit - dat wil zeggen, er wordt over getwist of dat verband al dan niet bestaat. Mocht de modale SEK-lezer/ster dit al lang en breed vastgesteld hebben, dan is het toch aan te raden naar het laatste hoofdstuk door te stomen: hoe valt links en flikker-zijn te combineren, uitgelegd aan de hand van bloemkolen en boontjes. Precies de geinige manier om het zware woord theorie wat te verluchtigen - laat je door de titel van het boek dan ook niet bij voorbaat weerhouden. Een belangrijk boek dus, niet eens zo duur, dat echter wel een betere presentatie had verdiend: het ziet er vreselijk uit- Het wemelt van de taalfouten, hier en daar ontbreken er zinnen, Jüdr" (p. 22) zelfs een hele pagina, regels lopen schots en scheef. Blijkbaar in een vloek en een zucht in elkaar gezet en als de wens van de uitgever - sug- - gesties voor een tweede boek - in vervulling gaat, wordt aan de opmaak hopelijk wat meer aandacht besteed. (MB) • Homopolitieke teksten is verkrijgbaar bij de progressieve boekhandel of door het overmaken van f 11.- op giro 27 38 166 t.n.v. drukkerij De Woelrat, postbus 141, 2770 AC Boskoop.

P 19 Buitenland Bram Bol

Frankrijk Op 16 oktober heeft de Franse Senaat gestemd **voor het behouden van artikel 330**, waarbij homoseksuele handelingen met minderjarigen tweemaal zo zwaar worden bestraft als heteroseksuele handelingen, en voor artikel 331 dat "onzedelijke" homoseksuele handelingen in het openbaar zwaarder bestraft •dan in het soortgelijke heteroseksuele geval. Dit alles geldt voor contacten met 15- tot 18-jarigen. **Deze anti-homoseksuele wetgeving dateert uit de nazi-periode waar ze door de collaborerende Vichy-regering werd ingevoerd.** Eerder was ze door de Franse Senaat afgeschaft en door de Nationale Vergadering per amendement weer ingevoegd en teruggestuurd naar de Senaat. Op 31 mei jl werd door 3 000 mensen uit de homobeweging en de linkse partijen in Parijs voor volkomen gelijkberechtiging van homo's en dus tégen deze wetsartikelen gedemonstreerd. Vertegenwoordigers van het Comité d'Urgence Anti-répression Homosexuelle (CUARH) en van de Franse socialisten en communisten spraken zich op die manifestatie uit. Het debacle in de Senaat van oktober jl deed zich voor toen senatoren van links plots niet bij de stemming over de handhaving van de wetsartikelen aanwezig bleken, en rechts vrij spel had. Op 23 oktober organiseerde het CUARH opnieuw een demonstratie in Parijs; "een mooie, kleine demonstratie, stomverbaasd gadeslagen door de voorbijgangers", aldus Le Monde van 25 oktober over de 2 000 vrouw en man grote demonstratie. Daaraan voorafgaande gaf het CUARH een verklaring uit waarin onder meer stond: "De Senaat is geweken voor al diegenen, die heden ten dage een anti-homoseksueel -ra cisme voorstaan. Op het ogenblik dat het hele Franse volk zich tegen het oplevend racisme, in alle vormen, 'rzet, geeft

de Senaat blijkt van instemming met die fascistische groepen als *Renouveau Francais* die op dit moment een petitie laten cirkuleren die vraagt om 'het handhaven en krachtig toepassen van artikel 331 van het Wetboek van Strafrecht en het uitwijzen van alle homoseksuele vreemdelingen' ..." Met deze verklaring werd onmiddellijk door vele vooraanstaande politici, vakbondsleden, schrijvers, oud-verzetstrijders en kunstenaars adhesie betuigd, o.a. door Louis Aragon, Jean Ellens tein, Daniel Guérin, Pierre Hahn, Yves Montand, Simone Signoret en Costa Gavras. Toen onlangs werd gedemonstreerd tegen de fascistische aanslagen op de joodse gemeenschap in Frankrijk deed daaraan ook de Franse homobeweging mee. In dit verband is ook de slogana van de 23-oktober-demonstratie veelzeggend: "Anti-joods, anti-arabisch, anti-homoseksueel, hetzelfde racisme". Aan het eind van de betoging op de Place de l'Odeon was het parool: "De strijd gaat door".

sek_1980_12 /nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

p 19-20 MvL Over Gay Men's Press ...

ROZE DRIEHOEK Voor de nederlandse lezer wellicht van meer belang is de vertaling van *Die Männer met dem Rosa Winkel*, het anonieme relaas van een Oostenrijker die wegens zijn homoseksualiteit de oorlog doorbracht in verschillende concentratiekampen. Pas de laatste jaren komen er meer feiten aan het licht over de gruwelijke homovervolgingen door de nazi's. Tientallen jaren zijn homo's als slachtoffers van de oorlog doodgezwegen. De opvoering van het toneelstuk *Bent (De Anderen)* door Toneelgroep Theater heeft onlangs opnieuw de aandacht gevestigd op het lot van homo's in de Tweede Wereldoorlog.

Wie als homo het concentratiekamp overleefde, kwam niet in aanmerking voor een financiële 'Wiedergutmachung'; het feit waarvoor men door de nazi's opgepakt was bleef tot ver na de oorlog strafbaar. Bij herdenkingen van de oorlogsslachtoffers worden homo's nog steeds 'vergeten', of kost het grote moeite om hen ook genoemd te krijgen. De voortgaande onderdrukking is voor de weinige homo's, die het kamp overleefden, bepaald geen stimulans geweest om hun oorlogsverhaal openlijk te vertellen. Een van de weinigen, die de moed vond om dat wel te doen, is een Oostenrijker geweest, die zijn ervaringen vertelde aan de duitse schrijver tekening: Gerard Vroon PMI Si Heinz Heger. Het boekje met zijn eenvoudig en sober vertelde levensgeschiedenis verscheen in 1972. Dit jaar verscheen een tweede druk (Merlin Verlag Hamburg) en de engelse vertaling bij Gay Men's Press.

De geschiedenis vangt aan in Wenen in 1939. De hoofdpersoon wordt gesommeerd te verschijnen op het Gestapo-hoofdbureau. Daar aangekomen wordt hij naar een Herr Doktor gevoerd, die hem meteen de vraag stelt: Je bent een flikker* een homo; geef je dat toe? Als bewijsstuk komt vervolgens een foto op tafel met daarop geschreven: Aan mijn vriend Fred in eeuwige liefde en diepste genegenheid. Daarmee begint een periode van zes jaar vernederingen en martelingen. In de verschillende kampen vormen de dragers van de roze driehoek de laagste kaste en ook door hun medegevangenen worden ze beschouwd als het minste van het minste. Het overleven van die hel is voor homo's alleen mogelijk door een niet te breken levenskracht en door het aangrijpen van alle mogelijkheden om verbetering in je situatie te brengen. Concreet betekent dat het vriendje worden van een 'capo*' (een gevangene die de verantwoordelijkheid over een groep gevangenen heeft) en je door hem seksueel te laten gebruiken. De bescherming van een 'capo' was nodig om te ontsnappen aan de martelingen van de SS-officieren. Als enige roze driehoekdrager in zijn kamp bracht de Oostenrijker het uiteindelijk zelf tot capo, in welke functie hij andere homo's kon beschermen.

Toen Duitsland de oorlog dreigde te verliezen en arbeidskrachten en kanonnenvoer nodig had, probeerden de nazi's homoseksuele kampgevangenen ertoe te bewegen om voor hun land te gaan vechten. Castratie en goed gedrag werden geeist in ruil voor 'vrijheid'. Wie toestemde tekende zijn doodvonnis. Ook dit geweld doorstond deze ooggetuige. Uiteindelijk werd hij bevrijd toen de Amerikanen het kamp binnenvielen. De herinnering aan alle vernederingen heeft hij de rest van zijn leven mee moeten dragen. Een herinnering die des te sterker werd, iedere keer dat hij na de oorlog opnieuw als homo onderdrukt werd. We moeten blij zijn dat hij de moed gehad heeft om zijn afschuwelijke ervaringen te vertellen. De engelse vertaler David Fembach voorzag het boekje van een heldere en informatieve inleiding. (MvL)

p16-17: Rolien en Ralien: Op een van mijn speurtochten naar oude lesbische romans kocht ik voor enkele guldens Rolien en Ralien, van de Nederlandse schrijfster Josephs Mendels. Ik meende toen nog in het bezit te zijn gekomen van een van de vele vergeten romans uit de periode van vlak na de tweede wereldoorlog. In de Volkskrant van april 1980 (1) besteedde Elly de Waard echter een uitgebreid artikel aan Josepha Mendels en deze roman. Al eerder in het jaar verscheen in de HP een interview met Mendels, die dus nu op 78 jarige leeftijd eindelijk eens voor het voetlicht gehaald wordt. Josepha Mendels is een intrigerende en boeiende dame. Zij werd geboren in Groningen (1902), leidde in Nederland een tijd een tehuis voor moeilijk opvoedbare meisjes en woont sinds 1936 in Parijs. Zij verdiende daar de kost met journalistiek werk voor Nederlandse dagbladen en schreef romans. Op haar 71ste begon zij ook als actrice aan de weg te timmeren. Rolien en Ralien is haar debuut. De eerste druk verscheen in 1947 bij uitgeverij Ouerido. Dit n^j^ar heeft uitgeverij Meulenhoff eindelijk een herdruk uitgebracht. Rolien en Ralien is niet zonder meer een lesbische roman te noemen. Wel een roman met lesbische tendensen, geschreven door een vrouw die bevriend was met Anna Blaman, maar "nooit met haar in bed heeft gelegen", zo vertelt ze Elly de Waard. Mendels beschrijft op indringende wijze het opgroeien en de belevingswereld van Rolien Kolar. De lezer/es kijkt door Rolien's ogen naar de haar omringende buitenwereld, het gezin waarin zij opgroeit, de lagere en middelbare school en tenslotte Parijs. Nergens wordt de aandacht te zeer van Rolien afgeleid, de personen die in haar leven een rol spelen worden kort gekarakteriseerd, maar Rolien blijft de centrale figuur. Rolien is een eigenzinnig en intelligent meisje. Zij wordt regelmatig in verwarring gebracht door de dubbele boodschappen, die volwassenen naar haar uitzenden. Zo vraagt haar vader haar of zij naar Parijs wil om zich tot een jongetje te laten opereren. Hij spreekt daarbij zijn nooit vervulde wens naar een zoon uit, zonder zich te realiseren wat hij zijn dochter met zo'n vraag aandoet. Rolien heeft haar eigen 'magische denkwereld, daarbij hoort Ralien, haar alter ego, die in haar zit. Ralien spreekt tot Rolien in boekentaal of dwingt haar, sprekend in de tweede persoon, tot het verrichten van rituele handelingen om het kwaad te bezweren. Af en toe stelt Ralien haar tartende vragen: "Heb je ooit gehoord van een kind dat zin heeft een schooljuffrouw te zoenen?", fluistert Ralien Rolien in als zij haar onderwijzeres Clara Balto gedag zegt. Volwassenen bekijken haar half geamuseerd, half serieus. Van jongs af aan leidt Rolien een eenzaam leven. Zij weet af en toe aan die eenzaamheid te ontkomen door op de middelbare school ingevingen van Popul, een onderdeel van Ralien, op te volgen. Popul laat haar midden in de klas gekke bekken 17 trekken, waarom de klasgenoten haar waarderen. Tot vriendschappen komt het echter nauwelijks. Mensen zijn interessant als zij een ander in zich hebben, vindt Rolien. Titi, haar klasgenootje, is zo'n mens, zij heeft volgens Rolien fati in zich. Titi en Rolien zijn korte tijd dikke vriendinnen. Rolien bloeit op, de invloed van Ralien wordt minder dwingend. Maar dan komt Ernie bij Titi in huis wonen en verdringt Rolien. Het definitieve einde van de vriendschap vormt de brief die Titi, inmiddels door haar ouders naar kostschool gestuurd, aan Rolien schrijft. Vol verwachting opent Rolien de brief van haar geliefde vriendin, zij leest: "Ik ben naar Beek gegaan om mijn teven te veranderen. Bij dit teven hoor jij niet en wij zijn dus geen vriendinnen meer." Na de middelbare school vertrekt Rolien, vergezeld door Ralien, naar Parijs. Twee vage en zeer trieste avonturen met heren aldaar schijnen haar onontkoombaar lot te bezegelen. Zo volgt dan toch nog vrij onverwacht de treurige ontkenning: "O, Titi, zegt zij, o Titi, ik heb je liefgehad... Dan heeft zij verder langs het- water (de Seine) ge lopen en niemand heeft haar ooit meer teruggezien..." In Rolien en Ralien toont Mendels hoe een meisje door haar omgeving in een keurslijf geperst wordt, dat haar niet past. Vrouwen zijn in Rolien's leven belangrijke r dan mannen. Met haar moeder, met juffrouw Balto de onderwijzeres en met Titi heeft zij min of meer intieme en erotisch getinte relaties. Uit haar omgang met mannen spreekt vervreemding en narigheid. Toen ik Rolien en Ralien voor de eerste keer las, was ik hevig teleurgesteld over de afloop. "Alweer een niet tot wasdom gekomen lesbienne die zelfmoord pleegt, zo verzuchtte ik. Bij herlezing moet ik echter constateren dat ik met deze verzuchting Rolien en Ralien geen recht heb gedaan. Ik ben zeer nieuwsgierig geworden naar de overige romans van Josepha Mendels. Haar derde roman Als wind en rook is reeds door Meulenhoff herdrukt. Binnenkort kunnen we de andere vijf nu niet meer verkrijgbare romans van Mendels bij dezelfde uitgeverij verwachten. Het wordt zo zoetjes aan tijd dat Mendels alsnog de plaats binnen de Nederlandse literatuur krijgt, die haar toekomt. Elly de Waard merkt op dat deze schrijfster haast niet voorkomt in literair-historische overzichten. Dat moet maar snel veranderen. Wellicht is hier een taak weggelegd voor onze Neerlandica'8! (AvKN)

(1) Elly de Waard: PDe terugkeer van Josepha Mendels. De Volkskrant, 15 april 1980 Josepha Mendels: Rolien en Ralien, uit- . geverij Meülenhoff. f26,- Josepha Mendels: Als wind en rook, uitgeverij Meulenhoff. f 24,50 Jongenstamp

sek_1981_01 /nazi / fascis / kamp

Nazi is Verwijzing naar neonazi partij in de VS (p19)

p8-9 fascisme voor over CPN manifestatie in oktober 1980 tegen fascisme racisme, anti-semitisme, seksisme & homofobie

sek_1981_02 / indo /nazi / fascis / kamp

Truus van Bueren van Landelijk Bestuur op p 7-8 Nederland een paradijs; p 8 Toen we in 1979 in Brighton waren voor de IGA, werden we gewaarschuwd 's avonds niet alleen over straat te gaan. Een of andere nazi-achtige groep had iedere "weldenkende" man opgeroepen het zootje in elkaar te slaan.

sek_1981_03 / indo /nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

Flikkers op school (2) : Flikker: het populairste scheldwoord / Marcel Bullinga [... et al.]. Sek jaargang: 11 (1981) 3 (maart), p. 5-7:

Het lager beroepsonderwijs: leerlingen in de leeftijd van 12 tot 20 jaar. Op de technische scholen een meerderheid van jongens, op huishoudscholen vrijwel uitsluitend meisjes. Een omgeving vol afwijzing en vooroordeel? ■ Jan Bruinsma (28), zag zijn tijd en lijkt een aanstelling op de huishoudschool waar bovenstaand verhaal speelt niet verlengd, en werkt nu aan de LBO te Wollega. Hij geeft Engels, en na vijf jaar onderwijservaring zegt hij: **"Flikker is hier het meest populaire scheldwoord. Verder wordt er niet over homoseksualiteit gepraat. Eén keer, toen was het rond 5 mei, heb ik het eens met een klas gehad over wat er met homoseksuelen gebeurd is in de Tweede wereldoorlog. In die klas heb ik daarna weinig gescheld meer gehoord. Er werd wel serieus op ingegaan.**

Sek Plus p A: Volgens hem is voorlichting een van de belangrijkste COC-pijlers. Hij heeft eens voorgesteld, om met een voorlichtingskraampje in de Leeuwarder schouwburg De Harmonie te gaan staan tijdens de opvoering van 'De Anderen', een stuk over homo's in een concentratiekamp. **De Harmonie, bang voor eventuele conflicten, weigerde.**

p 13 FD over Rosa Winkel Verlag :

ARBEIDERSPARTIJEN EN HOMOSEKSUALITEIT Homogeschiedenis is een betrekkelijk nieuw verschijnsel. Ook in Duitsland. Ofschoon daar de eerste homobeweging in Europa opbloeide in de periode van 1890 tot 1933, blijkt de nazi-periode het besef van het verleden zo vernietigd te hebben dat er pas sinds kort publikaties verschijnen over de geschiedenis van die homobeweging. Na een eerste Amerikaanse studie is nu ook een Duitse uitgekomen: **'Arbeiterparteien und Homosexuellenfrage. Zur Sexualpolitik von SPD und KPD in der Weimar Republik' van W.U. Eisler.** Eisler beschrijft alle reeds de opvattingen over homoseksualiteit, die toen door sexueloogen werden aangehangen. Er was een stroming die homoseksualiteit een aangeboren afwijking vond, en een psychoanalytische richting die homoseksualiteit dacht te verklaren uit een psychische storing, opgedaan tijdens de opvoeding. Het Wetenschappelijk-Humanitair Comité, opgericht door Hirschfeld, de toen meest bekende seksuoloog, ging van de eerste opvatting uit. Deze in 1897 opgerichte organisatie, koos als eerste doel de ver*wijdering van paragraaf 175 uit het Duitse wetboek van strafrecht. Hierin wordt 'tegennatuurlijke ontucht tussen mannen' strafbaar gesteld. Steun vond het Wetenschappelijk-Humanitair Comité bij de SPD, de sociaal-demokratische partij, die al jaren vocht voor herziening van het strafrecht. Na de eerste wereldoorlog bleef de SPD in de republiek van Weimar die herziening nastreven. De KPD, de

kommunistische partij, die zich van de sociaaldemocraten had afgescheiden, verzette zich ook tegen paragraaf 175, was daarin konsekwenter en minder tot compromissen bereid dan de SPD. De standpunten van de partijen werden aktueel toen eindelijk in 1929 de strafrechtcommissie van de Rijksdag, het Duitse parlement, de beruchte paragraaf besprak en in meerderheid voor afschaffing stemde. Wet 175 is het echter nooit geworden door de politieke ruk naar rechts die toen al aan de gang was. Paragraaf 175 is in de Bondsrepubliek pas een tiental jaren geleden afgeschaft. Eissler gaat uitvoerig in op de vaak tegen* strijdige argumenten die deze partijen in het debat aanvoerden. Zij wisten met 'wij vinden het niet juist ziekten met de strafwet te bestrijden' een op dit terrein li beraal standpunt te combineren met een afwijzing van homoseksualiteit. In de hitte van de politieke strijd kon homoseksualiteit van tegenstanders dan ook worden gebruikt om hen te bestrijden. Vooral kommunisten kwamen soms in de verleiding onderscheid te maken tussen proletarische 'echte' homo's en 'gedegeneerden' uit adel en bourgeoisie die het verval van die klassen illustreerden. Een politieke partij kan eisen van de homobeweging overnemen, blijkt dat echter te doen Vanuit het belang van de ideologie van de partij zelf. De homobeweging zal zich dan ook niet moeten binden aan één of meerdere partijen, maar elke partij kritisch op haar stellingname én op haar argumenten moeten volgen... Het boekje is kort en bondig. Het is het eerste in een reeks die wordt aangekondigd als 'Sozialwissenschaftliche Studien zur Homosexualität' en zal bestaan uit kleine onderzoeken, die bij grote uitgeverij niet of bij uitzondering aan bod komen. Dit eerste boekje is zeer zinnig voor wie in homogeschiedenis en homopolitiek is geïnteresseerd. (FD) Drei Milliarden Perversen. Berlin, 1980. .DM. 25. W.U. Eissler, Arbeiterparteien und Homosexuellenfrage. Berlin, 1980. DM.20.

sek_1981_04 / indo / wereldoorlog / oorlog

gele pagina's IJSELSTREEK Dodenherdenking Op 4 mei zal de afdeling een krans leggen tijdens de nationale dodenherdenking. Mensen die mee willen lopen in de stille omgang moeten verzamelen op de Brink in Deventer om 19.00 uur. Na afloop is De Bokking open. Geprobeerd zal worden **de videoband over de vervolging van homoseksuelen in de tweede wereldoorlog te draaien**. Deze band is op dit moment in de maak en wordt vervaardigd door enkele mensen uit de afdeling i.s.m. de kabelomroep Deventer.

idem tegen p 11 Bergen op Zoom: De ochtenderna komen we om 11.00 uur weer bij elkaar om bij het oorlogsmonument op de Grote Markt een roze krans te leggen ter **nagedachtenis van de homofiele oorlogsslachtoffers**. Daarna koffie in De Botte Hommel met muziek van Theodorakis, Brecht e.d.

sek_1981_05 / nazi / fascis / kamp / oorlog

Interview op de gele pagina's met Kees Roza: op p B: [Vraag] Ik heb het idee dat de jongeren weer konservatiever aan het worden zijn. Je moet naar het schijnt weer praten over 'homofiel' in plaats van 'homoseksueel', want dat klinkt zo seksueel. [Antwoord]

"Ik denk dat je gelijk hebt. Het zal wel iets met de crisis te maken hebben. 'Hoera een homo' is over en het defaitisme en doemdenken van jonge homo's ruikt op: er komt wel weer een oorlog en dan gaan we weer de gaskamers in. Heel goed dat de opbouw van homojongerengroepen van de grond begint te komen"

sek_1981_06 / indo / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog

gele pagina's voor p 11 Twente: dinsdag 23/6 Filmavond. Ja, nog een keer! Nu draaien we **Nous étions un seul homme, dat is een prachtige, ontroerende film die in de Tweede Wereldoorlog speelde, van Philippe Vallois**. Aanvang 21.00, toegang f 2,50.

p 17 Artistique: Klaus Mann Tot 25 juni is er in het Goethe-instituut, Herengracht 470 te Amsterdam, een leuke expositie te zien over leven en werk van Klaus Mann (1906-1949), naar aanleiding van zijn vijfenzeventigste geboortedag. De machtsovername door Hitler in 1933 noopte Klaus Mann Duitsland te verlaten. Vanuit het buitenland bleef hij strijden **tegen het Nazisme**,

onder andere door de uitgave van het tijdschrift **Die Sammlung**. Eigenlijk was hij echter altijd al een soort vluchteling geweest: zijn homoseksualiteit en zijn doodobsessie verhinderden dat hij rust kreeg. In 1949 werd het deze zoon van Thomas Mann te veel en pleegde hij zelfmoord. De exposities tot foto's, manuscripten en een aantal brieven, onder andere van Menno ter Braak. **IISG heeft Die Sammlung toegevoegd**

sek_1981_07 / jap / indo / nazi / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

Verslag van Roze Week in Den Bosch: p2-3 Gedreven door mijn hoop op en vertrouwen in de dialoog, stapte ik op de jongens af. Ik stelde me aanspreekbaar op. Ik raakte 'in gesprek' met een jongen van ongeveer vijftien jaar. Ik werd omgeven door een stuk of tien van zijn vriendjes. Een jongetje van een jaar of twaalf had het op mijn flanken voorzien; hij stompte me en duwde tegen me aan, onder het krijten van "raak me niet aan, hoor!" Hetzelfde jongetje wees me er voortdurend op dat ik hem wilde aftrekken, ondanks mijn verzekering dat ik hem veel te klein en bovendien niet aantrekkelijk vond.

Mijn 'gesprekspartner' dreigde me in elkaar te slaan wanneer ik het stompende opdondertje zou aanraken. Ik zei dat ik hem niet de eer zou geven van het ingaan op zijn provokaties. Ik vroeg hem (in voorzichtige termen) waarom hij bang was voor homo's. "Ik ben helemaal niet bang.", riep hij, met zijn joelende vriendjes op de achtergrond. "Ik ben normaal en jij niet; dat kan ik bewijzen door jou in elkaar te slaan!" Hij gaf wel eerlijk toe dat hij dat in elkaar slaan niet alleen aandurfde, het liever met een groepje deed.

Ik had me steeds redelijk weten te beheersen, tot ik met een stuk erfenis werd gekonfronteerd. Ik was weer een poging tot gesprek aan het doen toen een jongen me vroeg of ik Joods was. "Ook dat nog", antwoordde ik. Onmiddellijk begon de groep eromheen te joelen "Joodje, mietje, Joodje, mietje!" **Ik probeerde in te voelen hoe het in de tweede wereldoorlog** (die ik zelf niet meemaakte, al verloren mijn ouders een groot deel van hun familie) moet zijn geweest om zo te worden vernederd en uitgejoeld. Ik voelde de beklemming. Mijn bloed begon te kolken. Ik liep naar de 'leider' en sommeerde hem om met me mee te komen. Hij stroopte zijn mouwen op. Ik zei hem dat ik niet wilde vechten, alleen onder vier ogen praten. Hij weigerde.

p 17 Jim Steakley: Marx en bonbonregen: Om de ontwikkelingen van de emancipatiebeweging te schetsen plaatste Steakley deze in het geheel van sociale en politieke ontwikkelingen, uitmondend in de machtsovername door de nazi's en de uitroeijing van het homo-uitgaansleven en uiteindelijk van homoseksuelen zelf. **Het getal van in concentratiekampen omgekomen homo's schatte hij nu op 15.000 (in zijn boek noemt hij er nog 220.000)**. Tegenwoordig bestaat de neiging om in publicaties over homo-onderdrukking het getal steeds hoger op te voeren (tot 250.000) zonder dat dat op feiten gebaseerd is. Alsof 10 of 15.000 al niet verschrikkelijk genoeg is. Opvallend en voor sommige homologen aanvechtbaar was de relatie die Steakley legde tussen de cultuur van kameraadschap en mannelijkheid van de Gemeinschaft der Eigenen (opgericht in 1902) en de zelfde cultuur van de nazi-ideologie. Tussen beide bestaat misschien wel geen directe verbinding, maar beide spruiten deels voort uit een zelfde mentaliteit. Evengoed hebben de sexe-theorieën van de voorman van de 'wetenschappelijke homoemancipatie' Magnus Hirschfeld en de rassentheorieën van de nazis dezelfde voedingsbodem. Heel uiterlijk kon Steakley hier niet op ingaan. Er moest ook ruimte zijn voor leuke plausibele anekdotes. Zoals het verhaal over de relatie van Karl Marx op een van de boekjes van de eerste homo-emancipator Karl Heinrich Ulrichs. Marx had dit boekje gekregen van Friedrich Engels, die het opstuurde naar Londen. Over dit boekje - Memnon (1868)- waarin Ulrichs gelijkere rechten voor homo's op eist, schreef Marx aan Engels: "Ik ben blij dat wij beiden oud en grijs zijn, anders zitte n ze ook achter ons aan." (MvL)

sek_1981_08 / indo / kamp

sek_1981_09 / jap / japp / oorlog

p p 12 Reis Alleen MvL Als a rts werkte Tuiner in In d ië , waar h i j de zedenschandalen meemaakte, die vele homoseksuelen in het gevang brachten o f de dood indreven. H i j trouwde ("L i e k en ik besloten te gaan trouwen en het met Gods hulp te proberen") maar al gauw bleek dat het "psychoseksueel niet klopte " . **De twee werden echter gescheiden door de oorlog toen ze in jappenkampen te re ch t kwamen, wat z i j n** vrouw n i e t overleefde. Na die periode besloot Henk Tuiner "te gaan leven naar z i j n aard". Terug in Nederland bezocht h i j onder andere het C.O.C. en leerde Niek Engelschman kennen. Lang h i e l d h i j het echter in ons land n i e t u i t en to t 1962 werkte h i j als dokter in achtereenvolgens Aruba, Marokko, de V.S., en Jamaica. In die t i j d had h i j langere en kortere re l a t i e s , maar de "ware voor het leven" vond h i j n i e t. Het huidige homoleven wordt door Tuiner met gemengde gevoelens bekeken.

sek_1981_10 /nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 2 Nieuws uit de goot: Europa De Raad van Europa heeft zich 1 oktober uitgesproken tegen diskriminatie van homoseksuelen. Alle 21 lidstaten van de raad wordt in een resolutie gevraagd strafbaarstelling van homoseksualiteit, waar nog voorkomend,af te schaffen, nog bestaande zwarte lijsten met homoseksuelen te vernietigen en te zorgen voor gelijke behandeling van hetero en homoseksuelen "Niemand mag schade lijden door zijn of haar seksuele voorkeur", aldus de resolutie die was ingediend door de Nederlandse so c i a list Voogd, die onder meer verwees naar **de vervolging van homoseksuelen door de nazi's tijdens de Tweede Wereldoorlog. (KvS)**

p18 Boeken HOMOHISTORIE Behalve in het jaarboek verschijnen er ook elders publikaties op homohistorisch gebied. Uitgeverij Boom kondigt voor ja nuari het verschijnen aan van het lang verbeide werk van Rob Tielman: Homoseksualiteit in Nederland.: Studie van een emancipatiebeweging. Onderzoek van eigen bodem is ook te vinden in het tweede nummer over 'geschiedenis en homoseksualit e i t ' van het Groningse historische blad Groniek. (maart ?) Het tijdschrift Spiegel Historiaeel bereidt ook een dergelijk themanummer voor. In twee boeken staat de vervolging van homo's door de nazi's centraal: **Homo-Holocaust, vertaling van een studie van Frank Rector (Bij de Arbeiderspers, oktober)** en **De mannen met de roze driehoek**, het inmiddels u it het duits en engels bekende ooggetuigeverslag opgetekend door Heinz Heger (Uitgeverij Pegasus). Tot slo t twee engelstalige uitgaven die van belang lijken: Kenneth Plummer, The making o f the modern homosexual en Jeffrey Weeks Homosexuality, sexuality, po litic s and society 1780-1980

sek_1981_11 / indo /nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p12-13 Maurice van Lieshout: SOVJET-UNIE Alsof je een vriend achterlaat in een inrichting

.... Rusland was toen een voortrekker op het gebied van homo-emancipatie. **En na de Tweede Wereldoorlog hebben de Russen als enigen de homoseksuelen u it de concentratiekampen bevrijd.** De Amerikaanse, Franse en Engelse bevrijders lieten hen als misdadigers zitten .' De Russen achter de tafel lijken te overleggen hoe ze dit aan moeten pakken. Olga stottert drie keer over het woord 'homoseksualiteit'. Het antwoord dat komt, is even kort als ongenueanceerd: 'Het is in de Sovjet-Unie een misdaad en van wat u vertelt over die kampen en dergelijke, daar is ons niets van bekend. Hebt u nog verdere vragen?' Ze zijn er in geslaagd om het woord homoseksualiteit niet in de mond te nemen. Onze groep is èen en al verbazing, we stellen de Nederlandse opvattingen tegenover hun idee van misdadigheid. De Rus die ons antwoordt doet een beroep op ons 'gezonde verstand': 'Homoseksualiteit is toch lelijk , is toch tegennatuurlijk, is een belediging voor de vrouw? Kijk maar naar de dierenwereld. Zoiets hoeft verder toch niet uitgelegdn te worden?' Na nog wat tegenwerpingen van onze kant, verwijzen de Russen de vraag naar 'deskundigen': 'Homoseksuelen worden in de Sovjet-Unie wel genezen. We ontkennen niet dat het voorkomt, maar we hebben goede inrichtingen met psychologen om hen van hun ziekte af te helpen'. Ik kom buiten met trillende handen en denk:'Ik ben dus een misdadiger in dit land'.

sek_1981_12 / jap /nazi / fascis / concentratiekamp / kamp

p 11 **BESPREKING KOENDERS Historische porno.**

"Homo Holocaust, de uitroeiing van de homoseksuelen door de nazi's" is een antihomoboek. Het geeft ook niet wat het pretendeert. Het boek is in twee delen te scheiden. In het eerste wordt uitgebreid het vooroorlogse Berlijnse uitspaten en de perverse homo-gevoelens van nazi-kopstukken beschreven, waarna in het tweede deel (het laatste hoofdstuk) nog iets volgt over de homo's in de concentratiekampen. De auteur Frank Rector probeert steeds het wetenschappelijke van zijn flutwerkje te bewijzen door het gebruik van veel namen, data en moeilijke woorden (sybaritisch gefuif, glorende armageddon, Chimaera van de nationale Volksgemeinschaft).

Rector heeft links en rechts wat uit boeken gegrabbeld zonder enig brononderzoek, en heeft daarnaast flink op zijn duim gelurkt.

Aantallen vermoorde homo's (Rector weet het in zijn sensatiezucht op te drijven tot 500.000) moeten wedijveren met het lot van de joden. Vooral de domme nichten met hun adressenboekjes hebben aan het gebeurde mede schuld. Rüdiger Lautmann (die nauwkeurige onderzoeken heeft gedaan en op een voorzichtige schatting van ongeveer 10.000 vermoorde 'roze-driehoeken' komt) is een Duitser, en dus onbetrouwbaar. Hier en daar komt bij Rector een anticommunistische houding naar voren. Hij vergeet ze echter te noemen als - de eerste - slachtoffers van het naziregime.

Waar ik me het meest over geërgerd heb zijn niet de onjuistheden of soms pertinente leugenachtige beweringen, maar dat het boek de indruk geeft door Rector geschreven te zijn met zijn ene hand op het papier en zijn andere in zijn gulp. Historische porno. Executies en martelingen worden zo uitgebreid verteld, dat de bloedspatten je om de oren vliegen. De dolken van SA en SS worden met grote liefde beschreven. Het geheel doet wat denken aan de boeken die geschreven werden na de zogenaamde 'Houston-moorden' in de zestiger jaren. Vol zedelijke verontwaardiging worden we niet alleen de slaapkamer binnengeleid maar mogen we zelfs op de rand van het bed zitten van alle rijke Nazi-kopstukken. Boeken als deze geven de homobeweging een schop in de rug, maken homo-historisch onderzoek volstrekt belachelijk. Een afzaker, dit door de Wetenschappelijke Uitgeverij van de Arbeiderspers op de markt gebrachte boek. Een bovendien bij zonder slecht vertaald. (PK) Frank Rector, Homo Holocaust, Amsterdam 1981. Uitgeverij De Arbeiderspers, Wetenschappelijke Uitgeverij. Prijs: f34,50

sek_1982_01 / indo /nazi / fascis / kamp / oorlog

nazi: Nazi-wetten in de prullenmand Het beruchte anti-homo artikel 331-2 in het **Franse wetboek van strafrecht is opgeheven. Hierin werden "onzedelijk e of tegennatuurlijke" handelingen met een persoon van hetzelfde geslacht jonger dan 18 jaar strafbaar gesteld.** Voor heterosexuele handelingen gold sedert 1974 een leeftijdsgrens van 15 jaar. Reeds bij zijn ambtsaanvaarding beloofde de socialistische president Mitterrand een het bestuur van het CUARH (Comité d'Urgence Anti-Rpression Homosexuelle), onze Franse zusterorganisatie, dat het omstreden artikel nog in datzelfde jaar 1981 zou worden geschrapt. En inderdaad, eind november van het vorig jaar werd door de socialistische partij een wetsontwerp hiertoe ingediend. Tijdens de laatste zitting van het vorig jaar, om precies te zijn op zondag 20 december j.1. werd het wetsontwerp aangenomen met 327 vóór en 155 stemmen tegen. Badinter, de Minister van Justitie, betoonde zich in zijn slottoespraak verheugd over het feit, dat homoseksualiteit thans wettelijk volkomen gelijk gesteld is met heteroseksualiteit. Het discriminerende wetsartikel dateerde uit 1942. In een brief aan maarschalk Pétain, het hoofd van de fascistische Vichy-regering tijdens WO 2, sprak admiraal Darlan toen zijn bezorgdheid uit over de toenemende homoseksuele praktijken van zijn onderhorige matrozen. De kameraadschap in de kooien van de oorlogsschepen ging hem blijkbaar iets te ver. De opperbevelhebber klaagde zijn nood, dat hij hiertegen slechts militair-disciplinaire maatregelen kon nemen en dat geen enkele civiele wet hem toestond tot strengere strafvervolging over te gaan. "Het feit, dat een dergelijke daad wettelijk ongestraft blijft, moedigt de matrozen aan tot dit gedrag", aldus admiraal Darlan..... Pétain haastte zich om in augustus 1942 een daartoe strekkende wet te ondertekenen en wel met een leeftijdsgrens van 21 jaar. Na de bevrijding werden alle onder het Nazi-regime aangenomen wetten onderzocht door een Juridisch Comité onder leiding van generaal de Gaulle. Dit comité kwam tot de konklusie, dat genoemde wettelijke maatregel "vanzelfsprekend aan geen enkele kritiek onderhevig was" en verlengde gretig de rechtsgeldigheid van deze homo-onderdrukking. Daarmee brak voor onze

franse vrienden en vriendinnen de donkerste periode aan sedert de Franse Revolutie in 1789. V.ör die omwenteling werden de zondaars der sodomie immers nog levend verbrand. De wet was zelfs van toepassing op handelingen tussen personen van minder dan 21 ja a r. Theoretisch zijn er dan twee schuldigen en twee slachtoffers. De jurisprudentie le e rt ons echter, dat in dergelijke gevallen de oudste steeds als "schuldige" werd veroordeeld. In 1974 werd het artikel gewijzigd. Met de verlaging van de leeftijdsgrens voor volwassenheid naar 18 ja a r kon men niet anders doen dan het tegen de mensenrechten indruisende artikel a l dus aan te passen. En nu is de stra fbaarheidsgrens voor homosex dus teruggebracht to t de 15-jarige le e ftijd , zoals d it sedert 1945 al gold voor de "individuen van verschillend geslacht"

sek_1982_02 / indo / fascis / kamp / oorlog

p 27 o ver proefschrift Tielman

BRONNENGEBRUIK Er zijn meer vraagtekens te plaatsen bij de manier waarop Tielman bronnen gebruikt en cite e rt. Allereerst valt op dat hij zelden een oordeel uitspreekt over de tientallen boeken, artikelen en scripties waaruit hij heeft geput (een uitzondering is Lasch, *The Culture o f Narcissism*). Tussen het koren van de (homo)studies die hij geraadpleegd heeft, z it toch veel kaf. Wie op grond van deze d issertatie verder onderzoek wil doen, krijgt veel materiaal aangereikt, maar moet zelf de weg vinden tussen rijp en groen (De bibliografie vermeldt helaas ook niet wanneer we met een - vaak moeilijk bereikbare - scriptie van doen hebben). Het f e it dat Tielman zelden aangeeft waarom hij bepaalde bronnen gebruikt (en andere niet) en welke c rite ria hij daarvoor aanlegt, ontleemt het zicht op zijn eigen (wetenschapstheoretische) positie. **Het wekt verbazing als hij in het hoofdstuk over de Tweede Wereldoorlog eerst naar het onbetrouwbare, op sensatie geschreven boek Homoholocaust van Rector verwijst, en enige regels la te r naar de sobere, gedegen studie van Lautmann (pag. 111).** En welke the ■ « 5 B 5 B B De eerste thuishaven van het COC: de Albrechtshaven in de Enge Kapelsteeg in Amsterdam orie hangt hij zelf aan als hij het over de 'onderdrukkingsgeschiedenis van seksualiteit' heeft en dan in êên adem Van Ussel en Foucault noemt (paq. 274)?

De conclusies die Tielman u it zijn bronnen trekt zijn soms eerder ingegeven door de wens dan door de feiten. Dat mechanisme is duidelijk aanwezig bij de beantwoording van de interessante vraag naar de verbanden tussen de eerste feministische beweging en de eerste homobeweging en de vraag naar de rol van lesbische vrouwen in het NWHK. Tielman baseert zich op het Homojaarboek-artikel van Judith Schuyf. Die s te lt de vraag of er 'persoonlijke verbanden bestaan' hebben. Het enige materiaal dat ze daarbij kon gebruiken, is de l i j s t van ondertekenaars van een manifest, gevoegd bij een voorlichtingsboekje van het NWHK u it 1912. Negentien van de 129 personen die dat manifest ondertekend hebben, zijn vrouwen. Tot haar behoren drie - keurig getrouwde - actieve vrouwen u it de vrouwenemancipatiebeweging. Terecht concludeert Schuyf dat op grond van die gegevens niets gezegd kan worden over relaties tussen homo- en vrouwenbeweging en nog minder over de rol van vrouwen in het NWHK. Verwijzend naar Schuyf s te lt Tielman heel wat anders. Op pag. 113 sc h rijft hij 'Tussen het NWHK en de vrouwenbeweging hebben enkele dwarsverbanden bestaan.' Dat is sterk uitgedrukt en suggereert meer dan aantoonbaar is . Wat la te r geeft hij zelf wel aan dat het ondertekenen van het manifest niets zegt over de "subjectieve betrokkenheid" van de betreffende dames (pag.127). In het laatste hoofdstuk echter s te lt hij het tegendeel en beweert dat vrouwen vanaf het begin actie f zijn geweest in de Nederlandse homobeweging l Op pagina 262 gaat het weer alleen over mogelijke verbanden tussen homo- en vrouwenbeweging begin deze eeuw. Wie niet de moeite neemt om alle bronnen na te slaan - de lezer/ es verwacht dat dat bij een proefschrift ook niet nodig is, als je niet zelf wetenschappelijk onderzoek verricht - slaat bij het constateren van d it soort vrij 'hineininterpretieren' toch de schrik om het hart. De u itspraak dat er contacten bestonden tussen 'esthetisch' verheven auteurs (Couperus, Boutens) en het NWHK b lijk t ook ingegeven door Tielmans wens en niet door de feiten (pag. 125).

HOMO-ZIONISME Homoseksualiteit in Nederland bevat ook voor de huidige lezer/es een groot aantal interessante, leuke en nieuwe deta ils . Opvallend is bijvoorbeeld het (nogal negatieve) beeld dat van de schrijver Jef Last naar voren komt. In 1965 sc h rijft hij aan de redactie van *Dialog* het ongelukkig

te vinden dat de voorzitter Benno Premsele in het blad niet alleen als homo, maar ook uitdrukkelijk als jood gepresenteerd wordt: Wat andere minderheden aangaat zullen wij hen, als dat nodig is moeten verdedigen, maar iedere identificatie vermijden. Wij mogen noch met anti-atoommensen, noch met gaatjesboorders, communisten, abstracte kunstenaars, humanisten, super-nozems of welke sympathieke of onsympathieke minderheid dan ook op één hoop geveegd worden (pag. 185). Dat Last ook communisten noemt, is niet toevallig: in 1938 bracht de Communistische Partij Holland een brochure uit tegen zijn lid Jef Last, nadat die kritiek geuit had over de behandeling van homo's in Rusland. Met de vrouwen kreeg Last last toen hij in 1962 protesteerde tegen het bezoeken van de COC-sociëteit in een gore spijkerbroek - waarvoor ze meestal het figuur niet hebben! - een slobbertrui (liefs zonder foundation), zonder make-up en met piekharen. Dat uiterlijkheden meer mensen bezighielden blijkt uit een discussie uit 1967 in Dialoog over de vraag of het dragen van leer in de COC-dancing De Schakel aanvaardbaar is! Het hoofdbestuur besloot dat het moest kunnen. Het proefschrift bevat ook studies van subculturele gebruiken en folklore die wellicht herinvoering verdienen. Dat geldt wat mij betreft in ieder geval voor het gebruik van de woorden kruysbaen en kruysen, 18e eeuwse woorden waar notabene het tegenwoordig gebruikelijke Amerikaanse woord cruising van afstamt. Het voorstel uit de jaren '50, wat in COC-kringen overigens weinig voet aan de grond kreeg, om ergens in Afrika of Zuid-Amerika een apart homoland te stichten ('homopiel zionisme', aldus het hoofdbestuur) mag echter in de kast blijven.

STANDAARDWERK ? Of Tielmans Droefschrift een standaardwerk zal zijn, zal de toekomst moeten uitwijzen. Een voorlopige conclusie is dat het waarschijnlijk als historische beschrijving zijn plaats krijgt naast de buitenlandse voorbeelden. Of dat ook geldt voor de sociologische analyse en de conclusies die Tielman trekt in zijn 'Probleemverheldering' (hoofdstuk 14) zal de nodige discussie vergen. Het is een verdienste dat die discussiepunten voor de Nederlandse, aan theorievorming arme homo-emancipatiebeweging in ruime mate worden aangedragen. Maurice van Lieshout

sek_1982_03 / jap / fascis / kamp / oorlog

Artikel

Von Gloeden : boerenjongens worden godenkinderen / Hans van Weel

Sek, 12 (1982) 3 (mrt), p. 26-28

bron: Sek jaargang 12 (1982) 3 (mrt), p. 26-28

samenvatting: De fotograaf Wilhelm von Gloeden, 1856-1931.

onderwerpen: fotografie duitsland italië 1870 1914

signatuur: Is
dgb periodieken

sek_1982_04 / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

Hitlerjungen .wMSwaSS rv "t In 1936 werd de gevluchte Duitse schrijver Hans Siemsen (1891-1969) in Parijs bezocht door een 21-jarige landgenoot, die zei gevlucht te zijn na een verblijf in een Berlijns concentratiekamp, waar hij was opgesloten omdat hij zich in de Hitlerjugend onmogelijk had gemaakt. In het in eenvoudig Duits geschreven boekje Die Geschichte des Hitlerjungens Adolf Goers laat Siemsen de jongeman zelf het verhaal doen. Het werd in 1940 in Londen uitgegeven, en in 1947 in Duitsland. Het is nu herdrukt omdat het een scherp beeld geeft van de Hitlerjeugd, niet sociologisch, maar van binnenuit: een gewone jongen wordt na de machtsovername door Hitler de jeugdorganisatie ihgelot, waar korte tijd later alle Duitse jongens lid van moesten zijn om het hoofd boven water te kunnen houden. Uit onvrede met de militaire tucht en de corruptie raakt Goers in

steeds eigenzinniger kringen van de H.J. wat tenslotte tot zijn val leidt. Als hij gearresteerd is wordt hij ertoe uitgenodigd belastende verklaringen af te leggen over H.J.-leiders. Beschuldiging van homoseksualiteit is een paspoort voor de nazi-beul. Goers doet echter of zijn neus bloedt en wordt vrijgelaten, omdat men hem niet kan gebruiken. Het boek is voorzien van een inleiding door de schrijver die de echtheid van het verhaal moet waarborgen, en een u i t leiding door de drie geleerde bezorgers van de heruitgave, die het verhaal in het raam van onze tijd plaatst. Ons wordt hier een waarschuwing geboden vanuit het dagelijks leven onder een mensonterend maatschappelijk bestel. Het is nog maar kort geleden, en het is niet ver van ons bed. (PS) Hans Siemsen, *We Geschichte des Hitlerjungens Adolf Goers*. Berlijn 1981, LitPol Verlagsgesellschaft mbH. f 16,80

En:

sek_1982_05 / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

oorlog tijdsaanduiding

sek_1982_06 / jap / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

p 6 Arnhem Besmeurd Trots stond Dieter P i é tre k , COC-voorz i t t e r van de a fd e lin g Arnhem in het Mei-nummer van de Gay-krant. Links en rechts en tegenover het afdelingspand waren a ffic h e s geplaatst van de Evangelis c h e A llia n t i e (die ak tie s organiseert tegen de a n ti-d i s c rim in a tiew e t) met de tekst e r i s hoop. Die t e r had ook zo'n affiche aangevraagd en hing het voor het raam van de afdelin g met ernaast het COC-affiche Over welke v r ij h e id hebben we het?.

Deze geste werd niet door iedereen gewaardeerd. In de nacht van zondag op maandag 25 mei werd een grote pot la t e x v e rf tegen de gevel van de a fd e lin g gesmeerd. Er was geen t e k s t b i j geschreven, zodat het preciese hoe en waarom in het d u i s t e r b l e e f. Een beetje t e r r e u r g a n i s a tie e i s t toch zo'n akt ie meteen op. Ze hadden op z 'n minst een b r i e f j e om een baksteen kunnen b in den en die daarna door het raam kunnen smijten. Enige s t i l l e getuige was een leeg v e r f b lik waarop de naam van de verzaak . . . die ju i s t naast het COCpand gevestigd is . De p o l i t i e s t e l t een onderzoek in . De a fd e lin g Arnhem lo k t e die v e r f s m i j t e r i j n a t u u r l i j k z e l f u i t , want ze timmert nogal aan de weg. Onder andere b i j de kerkakties voor Pinksteren (waar b i j z e in het gezicht gespuwd en met een paraplu bewerkt werden) en tijd e n s de gemeenteraadsverkiezingen waarbij z e zich f e l v e r z e t t e tegen l i j s t 11, ook wel l i j s t Zwart geheten.

Joop Zwart, enige kandidaat van de naamloze lijst 11 was ooit communist, werkte als 15 -ja rig j o n g e tje b i j De Tribune, volgde in 1931 een op l e iding in Moskou, vocht in de Spaanse burger o r l o g , zat in de oorlog in het verzet en werd door de n a z i's gevangen gezet in de concentratiekampen Oraniënburg en Bergen Bel sen. Na de oorlog was hij een t i j d lang getrouwd met Irene Vorrink en

werd hij de vader van Koos - hash-berichten - Zwart. Een verleden om niets op aan te merken lijkt het. Toch probeerde iedereen deze 'fascist' het deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen te beletten.

Sinds Joop Zwart in 1953 vergeefs probeerde "linkse infiltranten in de PvdA" met "onconventionele propagandamiddelen" uit de PvdA te weren en hij uit de partij stapte, is hij rechtser en rechtser geworden. Een poosje heeft hij het nog in DS'70 geprobeerd, maar zelfs daar werd hij uiteindelijk als lid geroyeerd.. Met nog 4 andere ex-vorzetsrijders richtte hij de SSAR op, de Sociale Stem Advies Raad, die geen partij wil zijn. Vanuit dit groepje werden in Arnhem pamfletten verspreid waarin alle minderheidsgroepen verantwoordelijk werden gesteld voor de economische achteruitgang. Op een van die pamfletten stond op de achterzijde: "Als U met ons van mening bent, dat homofielen, lesbiennes of andere sexueelgefrustreerden hun privé-liefhebberijen in afzondering moeten kunnen genieten, maar daarvoor geen subsidies mogen ontvangen, stem dan op 2 juni: in Arnhem op de lijst Zwart, in Rotterdam op lijst Houkamp. 11" Ze hebben het niet gehaald goddank. Grote opluchting bij de gemeenteraadsverkiezingen is dat extreem-rechts nergens een voet aan de grond gekregen heeft. Maar dat betekent dat ze niet door zullen blijven en gaan met hun vuilspuiterijen. En niet alleen op pamfletten. Onze vrienden en vrienden in Arnhem zullen nog wel vaker hun ramen moeten wassen en hun stoepje moeten schrobben. Maar dat doen ze gelukkig met veel innerslijde hoop. (PK)

Homoseksualiteit en fascisme

Op vrijdag 18 juni houdt **Richard Plant**, een Amerikaans historicus, in het gebouw van het COC (Rozenstraat 8) in Amsterdam, een lezing (in het Engels) over zijn onderzoek "Hitler's Other Solution: The Homosexuals in the Third Reich". Hij gaat daarbij speciaal in op de positie van H. Himmler als architect van de homovervolgingen in het Derde Duitse Rijk. De lezing begint om 20.15 u. Na afloop is gelegenheid tot discussie en dansen. De toegang is f1,-.

In de discussie over porno in rubriek Homoland, p21 ev PORNO ALS SYMBOOL In onze maatschappelijke machtsstrijden lijken wij symbolen nodig te hebben. Symbolen van onderdrukking en van bevrijding. Zoals het kruis, het hakenkruis, de Davidsster, de roze driehoek. **Deze symbolen doen op zich geen goed of kwaad. Wat is er zo dramatisch aan een hakenkruis als je niet weet van de Tweede Wereldoorlog?** Ik denk dat de discussie omtrent porno een symbolische discussie is geworden. Voor velen is porno het symbool van de seksuele bevrijding. Porno is op zichzelf niet bevrijdend. Verstopt onder al die bedden? Voor velen is porno het symbool van vrouwenhaat. Porno is op zichzelf niet onderdrukkend. Al die huidige mannetjes opeens verkrachters? Maar de symbolische waarde van porno, en het gevecht dat zich hieromtrent afspeelt in onze samenleving is bloedserieus - en terecht. Mijn tie telen en mijn kut stigmatiseren ...

sek_1982_07 /nazi / fascis

Mannen met de roze driehoek De herinnering aan de vervolging van homoseksuelen door de Nazi's heeft de laatste 15 jaar een belangrijke rol gespeeld in de homo-emancipatiestrijd. Net als al die beroemdheden uit het verleden die ook 200 zouden zijn geweest, bezat de vervolging een zeer effectief argument voor homo's die in vrijheid wilden leven. Helden en martelaren. Maar het heeft bij het wijzen op de homolachtoffers van het nazi-regime steeds weer ontbroken aan namen en persoonlijke levensgeschiedenissen. Heinz Heger vulde in 1972 met zijn *Die Männer mit dem rosa Winkel* die leemte in zoverre op, dat er nu een duidelijk levensverhaal beschikbaar was van een homolachtoffer van het fascisme. Een groot nadeel van het boek bleef dat het een anoniem verhaal was; de schrijver gaf slechts weer "wat hem door een van de zeer weinige overlevende mannen met de roze driehoek werd verteld en geschiedt". Hoewel het in de ik-vorm geschreven is, durf ik het boek niet te aanvaarden als een authentiek document: het verhaal is over te veel beïnvloedbare schijven gegaan. Toch geeft het boek een goed beeld van de martelgang die een homo af te leggen had als hij eenmaal door de Nazi's was opgepakt was. Veel gegevens zijn ook bekend uit andere bronnen. In het boek van Heinz Heger zijn die - gruwelijke - feiten aan elkaar gekoppeld door wat 'een' persoon moest doormaken. Van dit werk is bij Pegasus zojuist een Nederlandse vertaling verschenen: *De mannen met de roze driehoek*. De vertaling is goed leesbaar en volgt nauwgezet het Duitse origineel. Zo nauwgezet dat Bibelforscher vertaald werd met bijbelvorsers in plaats van Jehova's getuigen. Ook fout lijk het me om te gebruiken voor Betthaserin, waar bij tu le achterin het boek wordt gedefinieerd als "commerciële prostitutie". Oudere homo's omschreven mij eenmaal een homo van "volkse afkomst, die het kenmerk van de arbeiders droeg: een manchester broek". Een gewild type in een tijd dat de homocultuur door oververzorgdheid en nog niet door een machocultuur werd bepaald. Voorin de Nederlandse bewerking staat een voorwoord van Dik de Boef die het boek in een wat breder - politiek - kader plaatst. Vergeleken met het - meer historische - voorwoord van de Engelse editie (die hij erbij gebruikt heeft) toch wat aan de magere kant. Interessant is een vergelijking tussen de beide voorwoordschrijvers op het gebied van socialisme en kommunisme. Dik de Boef over het Wetenschappelijk Humanitair Komitee van Magnus Hirschfeld: "Het kon bogen op de medewerking van de beide Duitse Arbeiderspartijen SPD en KPD - er werd ondermeer een petitie ondersteund -, maar zoals gezegd werden dergelijke activiteiten niet gedragen door een brede beweging van homoseksuelen zelf." David Fernbach (in *The men with the pink triangle*) geeft zijn politieke plaats aan bij de beschrijving van de DDR, "where the dictatorship of the communist party imposes very narrow limits on the activities of the gay movement." Toch wijst Fernbach zeer terecht op de vele homoseksuelen die in de Nazi-top zaten (voor de Nacht van de Lange Messen en de liquidatie van Ernst Rohm) en dat de toenmalige internationale antifascistische beweging een ernstige fout maakte door homoseksualiteit als ziekte te verbinden met het zieke fascisme. Waarschijnlijk duidt hij hierop het Bruiriboek, in 1933 uitgegeven onder invloed van de Sovjet Unie, waarin bewijzen heetten te zijn aangedragen dat Marinus van der Lubbe de schandknaap van Ernst Rohm was en dat niet de kommunisten de Rijksdagbrand hadden veroorzaakt. Zelfs COC-er van het eerste uur Jef Last speelde een rol in deze ingetogen.

Nogmaals Fernbach: "Today homosexuality has been targeted by socialists and communists with the brush of fascism, where it was precisely the fascists and Nazi's who massacred gay people by the thousand." Nogmaals De Boef: "Uitbreiding en verdieping van het democratische gehalte van de maatschappij is een van de voorwaarden om homovrijheid te garanderen."

Mijn laatste opmerking betreft zowel de Duitse, Engelse als Nederlandse editie. Alledrie zijn nogal kwistig met aantallen slachtoffers. Heger zelf maakt een rekensommetje waarbij hij uitgaat van 5(Kinsey)% van alle slachtoffers van de Nazi's: tienduizenden tegen honderdduizenden homoseksuele slachtoffers. In de Engelse uitgave wordt gesproken van tienduizenden. In de Nederlandse editie komt het beruchte aantal van 200.000 weer naar voren. Dit aantal is ooit gefoet door de Amerikaanse homo-onderzoeker Jim Steakly genoemd en vervolgens overal herhaald. Maar in een lezing op het Amsterdamse COC ongeveer een jaar geleden heeft hij gewezen op die fout en z

zijn aantal teruggebracht op 15.000 homoslachtoffers. Dicht bij de schatting van de bekende Duitse homo-onderzoeker Rüdiger Lautmann: 10.000. De 200.000 van Steakly zijn een zelfde leven gaan leiden als de "1000 van Tielman" die lang geleden in een interview alleen een benadering van het aantal Nederlandse homoslachtoffers dat "de 1000 waarschijnlijk niet te boven is gegaan".

Tien- à vijftienduizend vermoorde homo's, waarvan mogelijk enkele tientallen Nederlanders, zijn al erg genoeg. Hun lot was gruwelijk. Het boek van Heinz Heger is daarom van belang, dat het een waarschuwing is aan alle homo's wat er kan gebeuren als de politiek zich met jou bemoeit, en jij je niet met de politiek bemoeit. Dat homoseksualiteit niet alleen in je buik, maar ook in je hoofd moet zitten / zit.(PK)

Heinz Heger, De mannen met de roze driehoek. Vertaald door A.J. Gerritsen Amsterdam 1982, Uitgeverij Pegasus, 126

sek_1982_08 / jap / indo / fascis / kamp / oorlog

p3 ingezonden brief: Geweld

Als je dienstweigeraar bent, maken ze het je al niet gemakkelijk, maar als je daarnaast ook nog homoseksueel bent en je komt daar tijdens het gesprek openlijk voor uit, dan kan je dus het volgende staan te wachten. Afgelopen juni werd ik opgeroepen om voor de commissie van drie te verschijnen, waar ik me moest verantwoorden voor mijn beroep op de wet gewetensbezwaarden inzake militaire dienst. Op een gegeven moment zei ik in mijn betoog, dat ik geloof dat er ook een strijd te voeren is zonder al die militaire middelen die op vernietiging van de mens uit zijn. Als voorbeeld stelde ik hier de homostrijd, en ik voegde er aan toe, dat ik er als homoseksueel erg mee bezig ben. **"Zo mijnheer Ter Heide, u bent dus homoseksueel? Het is u zeker wel bekend dat er in de Tweede Wereldoorlog veel homoseksuelen in de gaskamers zijn omgekomen? En wat doet u in zo'n geval: gaat u lijdzaam de gaskamers binnen?"** Ik heb daarop geantwoord, dat ik elke vorm van militair geweld afwijst, en daar heb ik aan toegevoegd, dat ik die homostrijd zo belangrijk vind, omdat die er ook mede aan kan helpen dat die gaskamers er nooit meer komen. Na dit gesprek kwamen er erg veel vragen bij mij boven, zoals: - Het was hun dus wel bekend, dat er homoseksuelen zijn omgekomen in de Tweede Wereldoorlog, maar waarom staat het dan nog steeds niet in de geschiedenisboekjes? - Zouden ze deze vragen ook stellen aan een joodse dienstweigeraar, of aan iemand anders van die 'groepen' die er zijn omgekomen? Volgens mij gaat het hier wel om een vorm van discriminatie door de 'hoge heren', en dan zeggen ze ook nog dat deze commissie uit onafhankelijke personen bestaat!! Ondertussen ben ik wel erkend als dienstweigeraar en kan ik binnenkort 18 maanden vervangende dienst gaan doen, maar ik vond dat ik dit even door moest geven aan jullie. Alle homoseksuele dienstweigeraars veel succes gewenst. Zutphen, Jan ter Heide

p 6-7 ingezonden: Pissnijdig

Gisteren, toen Sek in de bus viel, hebben we met aanvankelijke verbazing en langzaam toenemende woede het relaas over de Amersfoortse Nightmare gelezen. Vorig jaar hadden we in Den Bosch zelf meegelopen en later hier en daar agressieve scheldpartijen meegemaakt, hetgeen toen ook al een beetje woede veroorzaakte. Dat het echter dit jaar zó erg is geweest hadden we nooit gedacht. Wegens vakantie in het buitenland waren we niet op de hoogte van de gebeurtenissen rond deze roze zaterdag, en de media hebben er daarna ook niets over gerept. Maar woede wekt primaire reacties op, wraak, dat nooit meer, hoe en wat kun je er zelf tegen doen? Als je jezelf als pacifist beschouwd dan schrik je terug van deze reacties, moeten we ons gewapend tegen dit soort straatterror gaan verzetten? Als na jarenlange 'integratie-politiek', toevoren- en inlichtingen geven nog dit soort agressie tegen een minderheidsgroep mogelijk is, past er maar één methode: laten zien dat we ons niet zo maar in een hoek laten drukken, dan desnoods maar met tegengeweld; misschien dat dit bij de daarvoor in aanmerking komende overheden eindelijk de ogen opent. Voor talloze minderheden worden er wel van bovenaf protectionistische maatregelen getroffen, maar de geschatte vijftien procent homoseksuele mannen en vrouwen zijn uiteindelijk zichzelf wel zoet, daar heeft men geen last van, die zijn toch bang en kruipen bij een beetje storm wel in hun schulp. Althans, zo simplistisch vertaald wordt

kennelijk de huidige situatie bekeken. Terecht wordt er in Sek hier en daar verwezen naar eerdere tijden van vervolging en onderdrukking, **behalve de joden lieten ook de homo's tijdens de Tweede Wereldoorlog zich als mak slachtvee naar de vernietigingskampen drijven**, hoewel de massamoord op de laatste groepering pas de laatste jaren wat aandacht heeft gekregen; misschien omdat we politiek gezien een oninteressante groepering zijn. Dit moet veranderen, als de zachte lijn geen indruk maakt, dan maar de harde lijn. Geen artikelen meer over in elkaar geslagen homo's, maar over in de gracht geflikkerde potenrammers, door een stel kerels van de homo-weerbaarheidsploeg. Wanneer zullen we dat eens kunnen lezen? Bij het COC, in elk geval onder de homoseksuele bevolking van dit land, zit er meer dan voldoende kennis om defensiesystemen te organiseren, en ook voldoende potige man- en vrouwkracht om deze defensie gestalte te geven. Het probleem is natuurlijk, hoe krijg je zoiets van de grond? Willen we echt allemaal wel ons inzetten? Of moeten we wachten tot de terreur nog verder toeneemt? Volgens onze mening zou de volgeden roze zaterdag in 1983 een goede gelegenheid zijn om te laten zien dat we weerbaar zijn. De in Sek genoemde suggestie van met leer en kettingen uitgedoste nichten wees al in die richting. Maar het belangrijkste is dat dit georganiseerd gebeurt en dat er een strategie is bepaald; dit moeten we als een taak voor het komende jaar opvatten en reeds nu gaan overleggen. Discipline is bij dit soort machtsvertoon naar buiten zeer belangrijk, dit vereist weer goede tactieken die van tevoren zijn geoefend en bekend zijn bij de deelnemers van de demonstratieve optocht, zodat iedereen weet hoe er op bepaalde varianten van agressie door de groep wordt gereageerd. Wat hebben we daarvoor nodig? Een krijgskundige?, een gedragswetenschapper? Van deze laatste zullen er binnen COC-kringen wellicht meer te vinden zijn. Wij zijn het een noch het ander, hoewel wel werkzaam in wat genoemd wordt de 'zachte sector'. Suggesties: over de gehele demonstratie verspreid, groepjes van maximaal vijf 'beschermers', getooid met bromfietshelm of veiligheidshelm (fabriek/bouw) voorzien van duidelijke driehoek of ander herkenningsteken. Deze groepjes, moeten als een éénheid fungeren en elke vorm van agressie te r plekke in de kiem smoren. Hoe doe je dat? Oog-om-oog- tand-om-tand-principe? Laten we daarover tenminste gaan praten. Waterpistooltjes met roze waterverf? Spuitbussen verf, haarlak parfum? Laten we ons in vredesnaam nu beraden over wat we op de vierde zaterdag in juni 1983 zullen doen. Als we als ongeorganiseerde schapen ons in elke willekeurige hoek laten drukken dan gaat er per jaar zo'n tien jaar integratie strijd verloren, en dit mag en zal niet gebeuren; alle mooie sociologische praatjes van golfbewegingen in toleranties, met dalen in slechte economische tijden wat betreft die toelantie voor minderheidsgroepen. Dan maar niet geïntegreerd, maar een minderheidsgroep waar men af blijft en waarop elke potenrammer door weerbare leden van onze minderheidsgroep gestraft wordt. Genoeg ergernis en woede gespuid, rest mij nu om mijn eigen schuld te kruipen en mij te identificeren: ik ben Jan van der Eijk, géén lid van het COC, omdat ik dat tot nu toe niet zo nodig vond. Weet je, een leuke baan, zeer vaste samenlevingsvriend, goed geïntegreerd in de woonomgeving etc., etc., nou dan hoeft het allemaal niet zo. Nadat de gebeurtenissen van juni '82 mij bekend werden, ben ik ervan overtuigd dat we (ik) ons al die tijd zelf belazerd hebben, ik ben nog steeds pijnlijk en ervaar het bijna als een persoonlijke belediging dat medegevoelgenoten bijna publiekelijk gemolesteerd worden. Daarom geef ik mij hierbij op als lid van het COC. Jan van der Eijk, Dordrecht

Vervolgden WO II In Den Haag wordt gewerkt aan een herziening van de Wet Uitkeringen Vervolgingslachtoffers 1940-1945. Mensen die in de Tweede Wereldoorlog zijn vervolgd op grond van ras, geloof of politieke overtuiging kunnen een beroep doen op de wet. Homoseksualiteit is ook in het nieuwe wetsontwerp buiten beschouwing gelaten. De Jhr. Mr. J.A. Schorerstichting (konsultatiebureau voor homoseksualiteit) heeft daarom bij het ministerie van CRM aan de bel getrokken. In een brief aan minister De Boer verzoekt zij vervolgde homoseksuelen ook onder de wet te laten vallen: juist voor hen zou een bijzondere solidariteitsplicht moeten worden gevoeld, omdat zij het na de oorlog extra moeilijk hadden. Velen durfden ook in het na-oorlogse, ten opzichte van homo's weinig tolerante, Nederland niet voor hun homoseksualiteit uit te komen. Het gaat om een relatief klein aantal slachtoffers, waarvan sommigen op andere gronden al een uitkering hebben kunnen krijgen. Maar het is eenvoudig een daad van rechtvaardigheid, het herstel van een onrechtvaardigheid, als nu eindelijk ook mensen die in 1940-1945 om hun homoseksualiteit zijn vervolgd, onder de wet zouden komen te vallen. Blijven nu de slachtoffers van voor 1940 en na 1945 die werden vervolgd op grond van het beruchte artikel 248bis, dat van 1911 tot 1971 homoseksuele contacten tussen meerder- en minderjarigen verbood. (KvS) Ko van Staalduinen

Ingezonden brief p 5 :Amersfoort De la a t ste Sekken waren niet alleen balsem op de ziel (heb je soms nodig) maar ook genoeg oefenstof om een tweede concentratiekamp Amersfoort niet meer toe te staan (heb je a ltijd nodig). Spinrag wordt weggeslagen, moed wordt geput; ondanks onze verdeeldheid gezamenlijk de roze dageraad tegemoet. Waarmee we tevens de historisch-realisten onder ons eigenlijk recht doen, want zelfs in de natuur is zuster Aurora nooit Rood geweest, Paasheuvel en PSP ten s p ijt. En hopen, en wéten dat een aantal onzer broeders en zusters wat illu sie s en onschuld kwijt zijn geraakt. Ik wil me niet storen in de 'was-Amersfoort- voor-ons-hei1zaam' - discussie; uiteindelijk komt het op iedere flik k em ijdige of lesboze zélf aan om confrontatie s met mens en maatschappij aan te gaan. Daarbij heb ik z e lf, geef ik f ijn tje s toe, geen enkele boodschap aan hoe mannen- of vrouwenonderdrukkend we in onze ziel z ijn , en of het onderwijs en welzijnswerk wel of geen goeie ingang zijn . Eén op de twintig is al een ouwe rekensom, die alweer achterhaald is . Maar goed, voor mijn plannetje voldoet het nog wel. Da's dus 700.000 Nederlanders. Zeg nou dat er nog 90% in de kast z it en er niet u it wil of kan komen. Hou je 70.000 over. Overal. Van havenarbeider to t ambtenaar. Van politieagent (je beste vriend immers, zéker sinds Amersfoort) to t aan ingenieur. Van bankier to t psychiater, enzovoorts. Stel nu, dat het actieve deel van de homonatie - en met name dat deel dat in de communicatiewereld zit - die macht van het getal steeds nadrukkelijker in de pers brengt. Fluistercampagnes, berichtjes, aardige of minder aardige a rtik e ltje s . In de e igen 'vakpers' maar ook daarbuiten. En stel nu dat die 70.000 die geruchten overnemen. In hun kantoor, op de fabriek in de kazerne, op scholen, in de kerken, en weet ik waar. Geruchten in de trant van: 'Goh, in Amersfoort was nog niet eens een half procent aanwezig van a lle homo's in Nederland! Er zitten d 'r overa l. Overal, h..r je dat, Mien! Bij m'n collega-leraren of m'n collega-agenten of agentes, of onder m'n chefs en referendarissen of waar dan ook. Mien (of Jan), ik word een beetje zenuwachtig. Als ik nu onze-nicht-tussen-de-archieven ga pesten, zou me dat niet m'n promotie kunnen kosten, omdat m'n cheffin 'ook anders' is? Mien, wat mot ik d.én?" Zo'n lang vol gehouden roddel campagne is natuurlijk zo negatief als de pest. Het zet nauwelijks aan to t 'constructief' maatschappijvormen, zogezeid. Maar daar hebben wij, jongens en meisjes in homoland, toch al niet zo'n beste ervaring mee. Noch vanuit ons z e lf, noch vanuit de fraaie integratiegedachte. Het zet dan ook geen zoden aan de dijk bij heethoofdige en gewelddadige jongeren (én ouderen) die geloven dat een goeie homo een dooie homo i s , of tenminste zoetgehouden door meters verband en gips. Maar dat is ook onze doelgroep niet! Onze doelgroep is a ltijd maar weer die grijze massa, die anonieme meerderheid. Nou, dan gebruiken wij toch onze anonimiteit als wapen! Watch out, stra ig h ts, here we come! We willen niet in een ghetto leven en we willen geen uitzonderingspositie. Maar to t de dag van leeuw en lam zullen wij, onzichtbaar, ongrijpbaar, de onze beschermen. En d it keer zijn wij de leeuw/in. Johan-Marijn Flaton, Den Haag.

sek_1982_10 / fascis / kamp

Artikel

Homo's in de VSSM : eigenlijk kan beter een homo de heterozaken behartigen

/ Pieter Koenders ... [et. al.]

Sek, 12 (1982) 10 (okt), p. 4-6

bron: Sek jaargang: 12 (1982) 10 (okt), p. 4-6

samenvatting: De VSSM en homoseksuelen.

onderwerpen: sm nederland

signatuur: ts.

dgb periodieken

p 4: Herman Baljet, voorzitter van de VSSM over de relatie fascisme en sado-masochisme: "Waar het fascisme verleidt om misbruik te maken van de overgave van mannen en vrouwen voor haar

waaninnige machtspolitiek, verleidt sm/homoseksualiteit omwille van het zinnelijke plezier zelf, om plezier in vitaliteit , energie en temperament. In het ene geval leidt verleiding tot vernietiging van alle vrijheid en dus tot de dood, in het andere tot bevrijding van sensualiteit en erotiek, en dus van leven!"

sek_1982_11-12 / fascis / kamp / oorlog

Verder in deze Orlando een erg globaal overzicht van wetenschappelijk onderzoek naar homoseksualiteit in de laatste 15 jaar, een interviewtje met Gouden Griffel-winnares Nannie Kuiper, een (flauwe en slechtgetekende) strip, **een column van Annemarie Grewel ('Concentratiekamp Amersfoort')** en drie kinderpagina's onder de noemer 'De kleine driehoek' met daarin rol doorbrekende verhaaltjes. Het is aardig en voor verschillende doelgroepen zinnig dat nu eens meerdere aspecten van één onderwerp bij elkaar staan, maar het blijft toch de vraag wat Orlando toevoegt aan wat homo- en lesbische-, welzijns-, en 'mensen van nu' -bladen al te bieden hebben. Orlando, in een klassiek-deftige opmaak (van de niet in het colofon vermelde Kees Ruyter) krijgt hopelijk van het publiek voldoende de tijd om zich alsnog te bewijzen. (MvL) Orlando, (drie)maandelijks tijdschrift over (homo)seksualiteit en samenleving. nr.1 najaar 1982. 32 pag. f 4,50

sek_1983_01 / nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1983_02 / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

Artikel

Het verzwegen hoofdstuk : homo's in bezettingstijd / Pieter Koenders.

Koenders.

Sek. 13 (1983) 2 (feb), p.10-12

bron: Sek jaargang: 13 (1983) 2 (feb), p. 10-12

samenvatting: Samenvatting van de doctoraalstudie van Pieter Koenders, getiteld 'Homoseksualiteit in bezet Nederland'. Extra aandacht besteedt hij in dit artikel aan het homogat in de geschiedenis en de isolatie die kenmerkend was voor de onderdrukking in ons land.

onderwerpen: tweede wereldoorlog nederland

signatuur: ts.

dgb periodeken

sek_1983_03 / jap / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

Binnenstebuiten p 3

o s t e n r i j k _____ Nazi's

Het is triest dat nu het nieuwe fascisme weer zijn kop opsteekt, de vervolgers van de slachtoffers van het oude fascisme nog niet afgelopen is. De opvolgersstaten van het derde rijk (Bondsrepubliek, DDR en Oostenrijk) hebben het eerherstel en de financiële 'Wiedergutmachung' voor de vervolgdgen a ltijd aan de Roze Driehoekers geweigerd. Hoever ze daarin gaan blijkt uit de Dubsy-zaak. Alfred

Dubsky werd in 1941 veroordeeld vanwege homoseksuele handelingen, tot twee jaar. Daarna echter werd hij niet vrijgelaten, maar overgeplaatst naar een concentratiekamp. Deze handelswijze vond zijn juridische grond in een nazi-decreet van 1940, volgens hetwelk een gevangenisstraf niet in oorlogstijd kan worden uitgediend. Veroordeelden kwamen dus in het concentratiekamp terecht, zonder dat er een eind aan hun straf was voorzien. Dubsky overleefde 'het kamp' echter en werd na 27 extra maanden in mei 1945 bevrijd. In de Oostenrijkse situatie was er geen sprake van dat hij om 'Wiedergutmachung' kon vragen. Zoveel was er niet veranderd en tot 1971 bleef alle homoseksualiteit verboden. Onlangs is Dubsky met pensioen gegaan. In Oostenrijk bestaat de mogelijkheid om pensioen te krijgen over jaren dat niet gewerkt is en premie betaald, maar die toch als 'nuttig' gelden. Deze tijd wordt 'Ersatzzeit' genoemd. Dubsky vroeg om erkenning als 'Ersatz' van de 27 maanden die hij extra had vastgezeten. Het staatspensioenfonds weigerde. Dubsky en de Oostenrijkse homöorganisa tie HOSI gingen in beroep bij de minister van sociale zaken, Dallinger. Die weigerde omdat Dubsky's 'misdaad' ook vóór de nazi-tijd strafbaar was. Voor het gemak ging de minister voorbij aan de 27 extra maanden en het nazi-decreet dat de grondslag vormde voor de opsluiting in kampen en de massamoord die daar plaatsvond. Uiteraard was er mondeling overleg en de toezegging van de minister dat hij deze zaken apart zou regelen. Zo gaat dat in Oostenrijk. Eeven vanzelfsprekend zijn deze beloften nooit gehouden. Al 35 jaar is de strategie tijd rekken. Elk slachtoffer dat overlijdt is een pijnlijk probleem minder. Meer dan een kwestie van tijd is dit een principezaak. Eerstens dat sommige nazi-slachtoffers nog steeds gestraft en achtergesteld worden. Tweedens dat de Oostenrijkse regering impliciet besluiten erkent die de basis voor een massamoord hebben gevormd en in geen enkel opzicht afstand neemt van de homovervolgving. Waardige slippendragers van het nationaal-socialisme. 30 Januari j.11. vond het eerste politiek homo-café, georganiseerd door de homogroep van de PvdA plaats. Het was ook precies 50 jaar geleden dat Hitler in Duitsland de macht greep. In het besef daarvan hebben de deelnemers aan het café, Max van den Berg voorop, in een brief aan kanselier Kreisky opgeroepen om Alfred Dubsky eindelijk recht te doen. En om tegelijkertijd de overige resten van het nationaal socialisme op te ruimen. (HV)

p 22-23 reactie naar aanleiding verhaal van Betty Paërl over SM en macht ... in de discussie over sm komt nazi / kampbeulen en dat soort vergelijkingen regelmatig terug; ook hier

p 30 Hans Hafkamp over de beledigende en racistische toon die Gerard Reve af en toe aanslaat:

En wat te denken van de volgende passage uit een tot voor kort ongepubliceerde brief van 8 augustus 1974: 'Ik denk en hoop, dat Ferdinandus en Bibebebonsebeb ooit nog eens in een kommunisties konsentraatsiekamp doodgeknuppeld worden, samen met het schurftige reptiel Brugsma.' Is die, doordat er in plaats van Bibeb Bibebebonsebeb staat zoveel ironischer dan de volgende uitspraak uit het gewraakte interview: 'Dat soort mensen als Joke Swiebel verdient het om opgeveegd te worden en in een concentratiekamp doodgeknuppeld te worden.'? Ik zie dat niet zo.

Toch is het bovenstaande voor mij geen reden mijn collectie Reve-boeken aan de vlammen prijs te geven, zoals met een andere Reve-collectie wel gebeurde.

sek_1983_04 /nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

Hieruit: Neem een ander voorbeeld van een echte commerciële activiteit: de sponsoring. En neem nou ons dierbaar homomonument. Moeizaam worstelen we met het rondkomen (beter: driehoekkomen) van de begroting. “ Nu komt er een sponsor. Zeg: Heineken. En meteen vliegen de gillende discussievoetzoekers door de zaal. Met als voornaamste gillende * keukenmeid: dat monument moet door de homobeweging zélf gedragen worden, en niet vercommercialiseerd; Flauwekul, beste lezers, flauwekul; En eng gedacht. Het zegt iets over de "exclusiviteit" van homoseksualiteit, en 't ruikt naar isolatisme. Heineken mag niet bijdragen. Maar wat zouden we doen met bijdragen van het anti-fascisme-front? Of Greenpeace. Dat zijn vast toch niet allemaal homo's? Moet ik een homoverklaring overleggen vóór ik een tien tje stort? Kom nou! Als 't nou ging om een door Heineken alléén betaald monument (die dus listig de driehoek in bierviltjesrond verandert), dan was 't wat anders. Maar we gaan uit van een proportionele subsidie. Dan vind ik soms die weerstand tegen bedrijven aardig opgeklopt. Niets belet ons om bedrijven te helpen democratiseren, te praten over arbeidstijdverkorting, winstdeling, enz. Maar na afloop van de zoveelste bisbazenbijeenkomst bij Heineken zakken de vakbondsleden vermoeid af naar 't café van tante Truus en...jawel, 't was Heineken pils. En dan de communicatie met de buitenwacht, die vaak geheel over 't hoofd wordt gezien. Kun je je voorstellen wat 't voor grote groepen bierdrinkend Nederland betekent als Heineken die driehoek méé subsidieert? Eén kleine groep reactionairen gaat over op Amstel (is trouwens óók Heineken). En één groep denkt: verrek, die brouwersjongens steunen de homobeweging! Nou, dat kan dan niet zo slecht zijn. En alle flikkers en potten die Grolsch of Skol drinken gaan uit sympathie op Heineken over. Tenzij Grolsch of Skol alsnog méé intekenen. Een soort homobiermonument. Deze discussie (met fantasiesponsors) heeft wérkelijk plaats gevonden. Ik wil ermee zeggen dat we geen angst voor "het bedrijfsleven" moeten tonen. Wat is er trouwens zo "verheven" aan een homomonument dat er geen biervlek op mag komen? We leven in deze maatschappij. Laten we dan ook maatschappelijke instrumenten (van reclame tot sponsoring tot exploitaties)gebruiken om onze doelstellingen verder uit te dragen. “Geld stinkt” zegt men. Da's niet waar. Het is de broekzak waaruit het geld komt, die eventueel stinkt. Overigens blijf ik van mening dat pils niet meer dan een daalder mag kosten. Johan-Martijn Flaton, Den Haag

sek_1983_05 / indo / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1983_06 / indo / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

p 3 ingezonden ... Jahwe In het aprilnummer van Sek stond de vraag: 'Is Jahwe al lid van Sjalhomo?' Deze zin heeft mij aan het denken gezet. Wie zou zo'n zin opstellen, wat is de bedoeling hiervan, welke opvattingen leven bij de schrijver en welke mentaliteit heerst er in het COC? Nadat er in de vorige nummers en ook in deze Sek over de godsdienstige gevoelens van christenen is gewaagd, is nu kennelijk de beurt aan de joden. Deze zin is diep kwetsend voor joden, of men nu orthodox, liberaal, portugees of niet religieus is, want ook dan nog wordt je joods gevoel geraakt. Deze uitheiligheid nooit uitgesproken naam JHWH wordt verlaagd tot het niveau van een mens met al zijn gebreken. Niet alleen wordt men hier als gelovige, maar ook als jood gekwetst en daarom is deze zin niet alleen

an ti-re lig ieu s, maar ook racistisch. **In de Tweede Wereldoorlog werden zo'n zes miljoen joden en zo'n tweehonderdduizend homo's gedood. Joden en homo's behoren tot de zwaarst getroffen onder de gediscrimineerden.** Onbegrijpelijk is het dan dat homo's discrimineren. Bij het voorontwerp Wet Gelijke Behandeling heeft ook het COC pal gestaan om homo's tegen discriminatie te beschermen en Sek heeft er uitvoerig over gepubliceerd. Maar zal Sek de anti-discriminatie wet overleven? Misschien is het zaak binnen het COC ons een breed te bezinnen, hoe wij omgaan met andersdenkenden of anderslevenden. namens de Stichting Bijzonder Pastoraat Buitenland, Yke Algra, secretaris.

Artikel

De tolerantie van Glimmerveen, Janmaat en Ego : Ultrarechts / Sylvain Bubeck ... [et al.]

Sek. 13 (1983) 6 (jun), p. 6-8

bron: Sek jaargang: 13 (1983) 6 (jun), p. 6-8

samenvatting: Hoe denkt ultrarechts over homoseksualiteit en hoe is hun houding tegenover homoseksuelen. Mening van en gesprekken met de voorz. van de NVU, Barendrecht, drs. J. Janmaat en drs A. Vierling (Centrumpartij) en P.J.G.A. Ego, voorz. van het Oud-Strijders Legioen (OSL).

onderwerpen: politieke partijen rechts-extremisme nederland

signatuur: ts:
dgb periodieken

openingszin: In de jaren dertig en veertig stelden extreem-rechtse groeperingen zich rondt vijandig op ten aanzien van homosexualiteit . Het fascisme van Hitler en Mussolini wees homosexualiteit onomwonden af en Mussert bleef hierbij niet achter. Op 24 januari 1939 schreef het NSB-partijblad : "Van den eersten dag af, dat het Nederlandsche Nationaal-Socialisme 't te zeggen zal hebben (. . .) zal deze pest uitgeroeid worden met wortel en tak ." Na de bezetting door de Duitsers vonden razzia's plaats in homobars in Den Haag en Amsterdam. Een aantal aanwezigen werd gearresteerd en naar Duitsland afgevoerd. Volgens het NSB-blad 'Storm' moest de Nederlandse politie aangespoord worden "deze verderfelijke holen van ontucht uit te zwavelen." Door de SS werd voorgesteld homoseksuelen in ons land systematisch uit te roeien. In hun blad stond dat homoseksuelen "als onkruid in den Nederlandschen tuin dienden te worden uitgerot tot den laatsten man, die op deze betitelde lin geen recht kan laten gelden."

sek_1983_07 / jap / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog

ingezonden p 3 Ultrarechts 3 Instinctmatig of omdat je het niet kan maken roept een half ingeslapen Sylvain Bubeck (Sek 83/6) ons op om waakzaam te zijn . Hij wist kennelijk niet beter te doen, nadat hij had moeten constateren dat de ultrarechtsen er niet naar streven homo's de gaskamers in te jagen. Een hele gerust telling voor ons die dat al wisten. Barendrecht en Ego zullen ons niet gaan verwijten dat we homo zijn . Ze hangen ons omdat we onze plicht aan Volk en Vaderland verachten. Wij werken immers niet mee de bevolking in stand te houden door ons voort te planten. Van Ego mogen we voor onze rechten als homo opkomen, mits we maar niet provoceren. Hierop laat Janmaat ons weten dat een 'coming-out' weerstanden oproept, en dat je die weerstanden maar hebt te accepteren. De strafbare provocatie is geboren. Hun streven is het niet, maar het gevolg van hun streven is 'Ausradierung'. **Hoe 'Ausradierung', zuivering en verwijdering uit een samenleving eruit kan zien heeft de Tweede Wereldoorlog aangetoond. Wie daaraan niet wil meewerken moet zich nu reeds verzetten tegen de Blut-und-Boden-kreet: Nederland voor de Nederlanders.** Koos P arie vliegt, Voorschoten.

sek_1983_08 / jap / nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1983_09 / indo / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

Artikel

Homovervolgving : kamervragen / Pieter Koenders.

Sek, 13 (1983) 9 (sep), p. 23

bron: Sek jaargang: 13 (1983) 9 (sep), p. 23

samenvatting: Vragen van de liberale kamerleden Lucassen-Stauttener, Van Rey en Rempt-Halmans de Jongh over de positie van homoseksuelen in de Tweede Wereldoorlog.

onderwerpen: nederland tweede wereldoorlog vervolgvingen politiek

signatuur: ts.

dgb periodieken

sek_1983_10 / jap / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

De Anderen Het is alweer zo'n vier jaar geleden dat het Arnhemse toneelgezelschap Theater de voors telling De Anderen met zeer veel succes in de schouwburgen bracht. En terecht met veel succes, want niet alleen het stuk zelf, dat over de vervolging van homo's tijdens de Tweede Wereldoorlog gaat, zit goed in elkaar, ook Theater's in te rp re ta tie mocht er z ijn , met Siem Vroom in de hoofdrol en Jérôme Reehuis als de laag b ij de grondse tra v e s tie t. In het kader van een regiëstage aan de Academie voor Expressie door Woord en Gebaar heeft de nieuwbakken regisseur Jont de Waal een aantal spelers bijeen gezocht, die d it stuk het afgelopen seizoen een paar keer voor publiek heeft gespeeld en d it het komende seizoen wil voortzetten. De groep heeft z ich ze lf de naam Hek gegeven en le ve rt met de vertoning van d i t stuk een aanz ie n lijk e prestatie. Het is voor een groep amateurspelers een n ie t geringe opgave om twee uur achtereen de zaal te b lijk e n boeien met veel (moeilijke) tekst en weinig a k tie , wat het stuk nu eenmaal eigen is . Alleen het eerste gedeelte van de voors te llin g , dat zich afspeelt in het Berl i j n van de jaren '30, heeft een ty p iScène u it De Anderen door theatergroep Hek (foto Jan Telders) - sche sfeer in zich, die door Hek misschien wat meer uit e b u it had kunnen worden. Maar ik heb van ze begrepen dat ze dat expres n ie t hebben gedaan, omdat het te verwachten homopubliek dat te - zeer voor de hand liggend kan vinden Ook zou het de aandacht van de res t van het stuk teveel afleiden. Theater deed het v ie r ja a r geleden ju is t wel, waars c h ijn lijk vanwege het omgekeerde e ffe k t: de Berlijnse homoscene 'verklaard' voor een overwegend heteropubliek. Hek houdt het sober en dat is , gezien de strekking van het stuk, misschien meer op z'n plaats. Wat b l i j f t is in ieder geval een fraaie vo o rs te llin g , die het verdient door velen, die zich de vorige gelegenheid hebben laten ontglippen, te worden gezien. (Zie de Agenda). (LvdH) In lich tin g e n en boekingen

Voor het eerst hebben de a k tiv ite ite n van de International Gay Pride Week zich u itg e s tre k t to t in het Warschau-pakt. De werkgroep homoseksualiteit in de Evangelische Studentengemeinde (ESG) in Leipzig - die al jaren bestaat - heeft op 2 en 3 j u l i haar twee eerste o p e n lijke acties gevoerd. In het **concentratiekamp Buchenwald** hield de werkgroep een herdenkingsmanife s ta tie . Er werd voorgelezen u it dagboeken van homoseksuele nazi-slachtoffers en een krans gelegd. In B e rlijn heeft een kerk o f fic ie e l een plaats in geruimd voor potten en flik k e rs u it de ESG b ij een 'vredesmarkt' om het publiek informatie te geven over homos e k s u a lite it. (HV)

sek_1983_11 / jap / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog

rol van de afdelingen in herdenkingen:

De afdeling Utrecht is een samenwerkingsverband aangegaan met het Antifascisme komitee, met als doel een scholing rond de vraag "hoe homoseksualiteit en anti-fascisme zich tot elkaar verhouden." Het eerste aanknopingspunt met het fascisme is voor de meeste COCafdelingen in het land de dodenherdenking op 4 mei. Zoals vorig jaar al werd aangekondigd zal dit jaar nog een beroepskracht bij de GG en GD in Rotterdam worden aangetrokken, die zich bezig zal houden met homoseksualiteit. Verder is in Friesland de Stellingwarver

sek_1983_12 / kamp / wereldoorlog

sek_1984_01 / fascis / kamp / wereldoorlog

sek_1984_02 / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

Arnhemse tentoonstelling beschikbaar 'Over homohaar en fascisme' Dat het nazi—regiem miljoenen joden omgebracht heeft, is algemeen bekend. Dat nazi 's en fa s c i s t e n vrouwen in hun tra d i t i o n e l e r o l terugdreven en homoseksualit e i t f e l bestreden, is pas de la a t s t e ja ren d u id e lijk e r geworden. In brede k r i n g e n , maar ook b i j veel geschiedkundigen, is het onbekend dat fascisme afke er van homoseksualiteit inhoudt en dat homoseksuelen door nazi 's en fa s c i s t e n z i j n e n woorden vervolgd. Om homoseksuelen z e l f , maar ook anderen van deze kant van het fascisme te doordringen h e e f t d e a f d e l i n g Arnhem een tentoonstelling^ ontworpen, g e t i t e l d 'Over homohaar en fascisme'. Deze te n t o o n s t e l l i n g is op 7 ja n u a r i geopend door Willenden Ruygrok, stafmedewerkster van het COC en l i d van het partij e s t u u r van de P a r t i j van de Arbeid. Etalage van het COC pand in Arnhem fo to Fons Derrez Willemien sprak over de onderdrukking van vrouwen en van homoseksuelen door fa s c i s t e n . Ze haalde een uitspraak van H i t l e r a a n : "De boodschap van g e l i j k e rechten voor vrouwen is een boodschap die enkel en alleen u i t het joodse bre i n s t a m t". In het na t i o n a l - s o c i a l i s m e was geen plaats voor joden, vrouwen en homoseksuelen. Het huidige fa s c i s m e is n i e t anders. Willemien gaf voorbeelden u i t d e Bondsrepubliek: neofascisten voerden in november 1983 een grootscheepse a c t i e tegen lesbische vrouwen in vrouwenboekhandels. Die kregen dreigbrieven met

kreten als 'koop n i e t b i j l e s b i e n n e s', 'verk r a c h t l e s b i e n n e s', 'lesbische vrouwen moeten in rook opgaan' en ' Dachau, ga open, de lesbiennes komen e r a a n'. D i t waren georganiseerde a c t i e s : in verschillende steden werden leuzen op de muren g e k l t . De a g r e s s i e was z o s t e r k dat maar weinig vrouwen de moed konden opbrengen om de leuzen te gaan weghalen. Willemien laakte ook de merkwaardige ongerustheid in de Bondsrepubliek over het afnemend g e b o o r t e c i j f e r b i j Duitse vrouwen. Maar ook Nederland is n i e t v r i j van afkeer van homoseksualiteit. Den Uyl heeft op een PvdA-conferentie toegegeven dat s o c i a l i s t e n t e lang hun ogen d i c h t hebben gehad voor de s i t u a t i e van homoseksuelen. Het CDA d u r f t n i e t t e praten over homofiele geaardheid. En - z o v r o e g Willemien - hebben Luns o f Lubbers a l b i j d e NAVO geprotesteerd tegen het ontslag van de w e l l i c h t anders geaarde generaal? De j o u r n a l i s t e n die over de onlangs overleden Joop Voogd hebben geschreven kregen ook van haar een v e e g u i t d e pan: e r s t o n d g e e n l e t t e r i n a l d i e herdenkingsartikelen over z i j n i n z e t v o o r homoseksuelen. Willemien v i n d t dat de p o l i t i e k e part i j e n het fascisme f e l moeten b e s t r i j d e n . Niet z o a l s Geertsema, voormalig commissaris van de koningin in Gelderland, die e e r s t d e z e t e n t o o n s t e l l i n g z o u hebben geopend, maar - z o z e i W i l l e m i e n - zich teruggetrokken had omdat het COC homohaar en fascisme t e v e e l a a n e l k a a r z o u koppelen. Wat kunnen de homobeweging en de p o l i t i e k e p a r t i j e n d o e n o m d e fa s c i s t i s c h e tendenzen tegen te gaan? Wij homoseksuele vrouwen en mannen moeten laten zien dat we met z o v e l e n z i j n , maar ook zichtbaar maken dat we geloven in de parlementaire democratie - a l d u s W i l l e m i e n - è n d e PvdA moet proberen de Wet G e l i j k e Behandeling z o o n g e s c h o n d e n e r d o o r t e k r i j g e n . Met het aanbieden van een a f f i c h e , enkele f o l d e r s , een kinderboek en veel bloemen werd d e t e n t o o n s t e l l i n g geopend. DE TENTOONSTELLING De t e n t o o n s t e l l i n g b e s t a a t u i t e e n a a n - | t a l panelen met teksten, a f f i c h e s , f o - l t o ' s e n g r a f i e k e n . H i j is eenvoudig l v a n o p z e t e n b e v a t m e e r

te k s t- dan beeldmateriaal. De geschiedenis begint met Duitsland tussen de twee wereldoorlogen en de vervolging van homoseksuelen door het nationaalsocialisme. Over lesbische vrouwen in concentratiekampen zijn weinig gegevens bekend. Deze tentoonstelling bevat een schrijnend relaas over lesbische vrouwen in het concentratiekamp Biitzow. Uitgebreid wordt vermeld hoe het klimaat voor homoseksuelen in Nederland vóór de tweede wereldoorlog en in de bezettingstijd was. Het slot van de tentoonstelling gaat over hedendaagse vormen van homohaar in het buitenland en in Nederland. Hier wreekt zich een onduidelijke afbakening van het onderwerp. Het fascisme heeft niet het alleenvoortretoningsrecht van homohaar. Afkeer van homosexualiteit was vrij algemeen; bij katholieken en Christelijke en was die vaak niet minder. De tentoonstelling gaat daar nauwelijks over, behalve bij de actuele vormen van homohaar: de rellen in Amersfoort, het potenrammen, prof. Kremers van de zaadbank, de acties van Youth for Christ en rechtse christenen. Men kan niet stellen dat die homohaar voortkomt uit een fascistisch ideologie; men mag dit ook niet suggereren. Het begrip fascisme slaat op eerder uidelijk omschreven denkwereld en is geen emotioneel te gebruiken slaghout om alle tegenstanders te lijf te gaan, of een makkelijk etiket om alle ijerfoelie uitingen van te voorvmtjantana's in oorlog Kraregtt historisch feil toen foto Fons Derrez zien. In het onlangs verschenen boek De rechterkant van Nederland worden de bronnen van homohaar zorgvuldiger onderscheiden. Pe bezoekers en bezoeksters van de tentoonstelling mogen ook niet een geschiedenis van de homobeweging verwachten. Alleen de onderdrukking en haat zijn getoond, niet de pleziegkanten van het homobestaan. Vergeet men dat, dan lijkt het homolpven één pool van verschrinking. Wanneer men het misverstand dat homohaar altijd fascistisch of fascistoid zou zijn kan vermijden, is deze tentoonstelling aardig aan te vullen met actuele knipse ls. De teksten van deze expositie gaan niet verder dan 1982. OP DE STOEP De tentoonstelling is al een tijd k la ar. Hij is gemaakt door Anton Beljaars, die een jaar in het kader van een werkverruimende maatregel bij het COC-Arnhem heeft gewerkt. Anton is COC'er en actief in het Land van Maas en Waal. Alle reerst heeft hij de afdeling - bibliotheek georganiseerd; daarna is hij materiaal voor de tentoonstelling gaan verzamelen. Al dat materiaal is verzameld in een map. Een keuze hieruit vormt de tentoonstelling. Voor de afwerking hebben Rieky Janssen, Jan Landolt en Geert Furtjes gezorgd. Deze tentoonstelling is vorig jaar in de publiciteit gekomen toen COC-leden in Arnhem deze aanboden aan de organisatoren van de tentoonstelling over de tweede wereldoorlog in het Arnhems provincie huis. De COC-expositie mocht de officieel niet aanvullen. Op de dag van de opening van de tentoonstelling door prins Bernhard hebben Arnhemse COC-ers hun panelen bij de ingang van het provincie huis op de stoep gezet. Veel genodigden bleken niet te weten dat homoseksuelen in de tweede wereldoorlog waren vervolgd en waren zeer geïnteresseerd. Geertsema had zich bereid verklaard om vóór zijn vertrek als commissaris van de koningin in september de COC-tentoonstelling officieel te openen. Toen in de zomermaanden vervangend Anton Beljaars, de maker van de tentoonstelling. foto: Pons Derrez met in de r Smit-Kroes in antwoord op kamervragen vervolging van homoseksuelen in de tweede wereldoorlog ontkende, kon - zo is de mening van Ivo Knotnerus van het Arnhemse COC - Geertsema om politieke redenen niet juist op dat moment een tentoonstelling 'over homohaar en fascisme' openen. Fons Derrez De tentoonstelling kan, met of zonder panelen, geleend worden door afdelingen en groepen. Voor vervoer moet men zelf zorgen. De complete tekst (zonder illustraties) van de tentoonstelling is op voorhand te verkrijgen. Voor meer informatie en kostenopgave kan men schrijven naar de werkgroep voor de rlichting van het COC, postbus 359 6800 AJ Arnhem, of bellen naar Margriet van Kessel (085-613398)

In een stukje over het Homojaar 1984 op p 31:

FASCISME In Europa begint het fascisme opnieuw op te komen. Met name in Duitsland zijn homo's en lesbiennes duidelijk een doelwit geweest van acties die door neo-nazi's zijn ondernomen, naast de acties die tegen buitenlandse werknemers en joden zijn gericht. Een nieuw verschijnsel in de geschiedenis van het Duitse fascisme is dat potten, vrouwenboekwinkels, feministische groepen en tijdschriften ook het doelwit zijn.

Daarom zullen een aantal acties gericht zijn op de herdenking van homoseksuele Nazi-slachtoffers. Men wil op deze manier de lijn doortrekken naar het heden en waarschuwen tegen het opkomend

fascisme. In Keulen zal op elke eerste zaterdag van de maand ergens in de stad een 'stille kring' worden gevormd. Op 30 juni (tijdens de Roze Week) wordt een **herdenkingsactie gehouden in het vroegere concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg**, en ook in het Belgische Bredonk zal op die dag een herdenking worden georganiseerd. Wat de Oostenrijkers gaan doen is nog niet met zekerheid bekend; waarschijnlijk zal er een actie plaatsvinden in het voormalige concentratiekamp Mauthausen. Maar er wordt ook aan cultuur en ...

sek_1984_03 / indo / nazi / fascis / kamp

sek_1984_04 / jap / indo / fascis / kamp / oorlog

Reich moest vluchten voor opkomende fascisme in Duitsland.

sek_1984_05 / jap / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

groepen, die de uiteindelijke beslissingen kunnen nemen. Bereikt moet worden dat gebeurt wat wij willen: in dit konkrete geval kan de religieuze groep het gebruik van de media ontzegd worden. Er is uitgebreid gesproken over het contact met de steungroepen: hoe bereiken we deze groepen, en wat willen we precies van ze? Een andere workshop had als onderwerp de vrouwenconferentie in 1985 in Nairobi. Het doel van deze conferentie is drieledig: uitwisseling van informatie, zichtbaarheid naar de vrouwenbeweging en de officiële VN-vrouwenconferentie toe, en het leggen van contacten met vrouwen uit landen waar we nog geen contact mee hebben. Andere workshops hielden zich bezig met media, spiritualisme en lesbische samenwerking in Skandinavië. Naast de vruchtbare discussies, de goede sfeer en de nuttige informatie uitwisseling bracht deze conferentie iets nieuws. Er bestaat de behoefte om concreter uit te werken hoe actie gevoerd kan worden. Deze stap van het voeren van plaatselijke en vaak spontane acties naar het ontwikkelen van (internationale) aktiestrategieën zal de ILIS uit haar kinderschoenen helpen. (HM) De volgende ILIS-conferentie wordt in 1985 met pasen in Keulen (West-Duitsland) gehouden.

p 23 Dressers In de bioscopen draaien alweer enige tijd de films *To be or not to be* en *The Dresser*. Beide trekken volle zalen -en terecht- want er wordt niet alleen ongelooflijk goed in geacteerd, er valt ook erg veel te lachen. En waar te lachen van, nietwaar, zijn ook vaak lachwekkende wezens in de buurt, wier taak het is de kaakspieren de nodige krampen te bezorgen. Zulks is bij deze twee publiekstrekkingen dus ook het geval en het zal niemand verbazen dat het wederom de nichten zijn die het goed doen in dit genre. **Vooraf in *To be or not to be*, hoofdrol en regie Mel Brooks, komt een zeer sympathiek exemplaar voor, dat alleen al door aankleding en tronie de lachers op z'n hand krijgt. Maar buiten dat levert de film ook vaak prachtige en ontroerende momenten op. De Tweede Wereldoorlog woedt hevig in Polen's hoofdstad Warschau en dat is de directe aanleiding voor de nieuwe machthebbers om het Joodse theatergezelschap, waar het allemaal om draait, een speelverbod op te leggen. En niet iedereen ontkomt aan aarre sta tie door de Gestapo. Zo ook onze nicht, die na een dulle achtervolgingscène voor en achter de coulissen van de schouwburg wordt ingerekend. De overige leden van de troupe laten hem echter niet in de steek en weten hem na tal van verwickelingen weer op vrije voeten te krijgen. Warm aanbevolen.** Deze aanprijzing geldt minstens zozeer voor *The Dresser*. Twee Oscarnominaties dit jaar, voor zowel Albert Finney als Tom Courtenay, die de major parts op zich namen. Geen geringe opgave voor twee uur achtereen het vuur uit je sloffen spelen, maar het is dan ook geen toneelstuk, al heeft het er niet zelden veel van weg (reden voor een verbolgen Hollywoodregisseur om op te merken: "*The Dresser* is geen film"). Zeer theateraardig, zeer Engels, zeer aangrijpend ook, om van zeer aandoenlijk nog maar te zwijgen. De manier waarop deze 'kleder' zijn 'meester' begeleidt, stuurt, maant en verzorgt, iedere avond weer toewerkend naar het grote gebeuren, of het nou Hamlet, Richard III of Macbeth ("O nee, die niet") is, is waarlijk van grote klasse, zoals je dat in het theater al nauwelijks meer tegenkomt, laat staan in de bioscoop. Je moet wel houden van het genre. Maar als de film is afgelopen merk je wel hoezeer het filmpubliek *The Dresser*, wanneer zijn spirit de geest heeft gegeven, in zijn hart heeft gesloten. En dat is voor zo'n "vieze flikker" (verrij naar een van de jaloerse heteroacteurs uit de Shakespeare-cast) geen geringe verdienste. (LvdH)

sek_1984_06 / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

1984-Aktiejaar Kampen In het kader van de "International Year of Lesbian and Gay Action-1984" en de herdenking van de "Stonewall-Inn Rellen" organiseren het Gay Liberation Front uit Keulen en de Unafhængige Homosexuelle Alternative uit Hamburg een demonstratie van potten en flikkers op het terrein van het voormalige concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg. Het zal een herdenking voor de homoseksuele slachtoffers van het Nazi-regime worden. De actie begint op zondag 24 juni om 11 uur in het Magnus Hirschfeld Centrum in Hamburg. Diegenen, die al op zaterdag willen komen, kunnen zich aanmelden bij: MHC, Borgweg 8, Hamburg. Tel. 09-49402790060.

Het voormalige concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg was op 24 juni de plaats, waar de Duitse homobeweging de door de nazi's vermoorde flikkers en potten herdacht. Het was de eerste keer dat dit officieel gebeurde. Ongeveer honderd mensen uit verschillende steden in de BRD waren hierbij aanwezig, waaronder ook vertegenwoordigers van de Grünen en de FDP uit het Hamburgse parlement. Het COC en Homomonument legden bloemetukken in de vorm van rose driehoeken.

foto: Jan Vreukelaar

ORGANISATOR: HET COC
 15 LEEUWENSTRAAT, 1017 CA ZWOLLE
 TEL. 0521 474100
 FAX 0521 474101
 WWW.COCCONCERTEN.NL

blikker festival

JAAREN 1933-1939 met als
 thema FLOKKERIE EN FASCISME
 (op video) met
 'LIEKERS', PETER BUITENDIJKS en
 'HOMOSHAAT EN FASCISME'
 in de hal, 18.00 uur, workshop
 van 18.00 uur.

17, 20-19, 10.00
 FLOKKERIE RESTAURANT

AVONDPROGRAMMA:
 PIETRO FOLLIKS (Scavotiektheater),
 LEMMA met 'Liefdeverzoeken',
 KAREN VAN DAARHET met 'Op ziel
 omarmen met de wereld' (drama-
 polietheater), MEZIA speelt
 'Kantje', 'Blues', 'Wetfare', 'stans',
 video (op video) (op video)
 samenvatting 18.00 uur, entree 7,50

23 juni

Zie ook: Salvador,
 Theatergroep van de Zwolle
 (www.kunst.nl) Zwolle
 alle genoemde activiteiten
 zijn voor iedereen toegankelijk

Aanstootgevend en provocerend. Heel veel mensen zullen zich er geweldig aan ergeren. Aldus de Zwolse burgemeester G. Loopstra over deze zoekprent. De affiche hing, in meervoud, op een paneel dat voor een raam van het stadhuis als blikvanger voor de in de hal van het stadhuis ingerichte tentoonstelling 'homoshaat en fascisme' dienst moest doen. Na overleg met de, uit het COC afkomstige, organisatoren werd het paneel naar de tentoonstelling verplaatst, uit het zicht van de kennelijk licht ontvlambare Blauwvingers. De organisatoren weigerden een zelfde affiche van de aanplakwiel in de hal te verwijderen; dat deed de burgemeester toen zelf maar met zijn zakmes.

Binnen het Zwolse COC heeft de affaire tot een conflict geleid. Het bestuur wilde, als 'officieel woordvoerder', vóór het werkgroepenoverleg twee weken later op de hoogte gesteld worden van het gesprek met de burgemeester. De organisatoren van de tentoonstelling en het festival zagen dat als een treden in hun competentie (een werkgroep verzorgt haar eigen publiciteit) en twee van hen staakten hun activiteiten voor het COC.

(KuS)

9

sek_1984_08 /nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1984_09 / fascis / kamp / oorlog

sek_1984_10 /nazi / fascis / kamp / oorlog

In een aantal afdelingen wordt goed in gespeeld op actuele gebeurtenissen: **Arnhem houdt een tentoonstelling over homoseksualiteit en fascisme**, nadat gebleken was dat de Gelderse tentoonstelling 1939-19 nu niets over homoseksualiteit vermeldde; Venlo voerde de k tie rondom de affa ire van de politiemann met het o o r b e lle tje ; Den Haag demonstreerde voor de Duitse ambassade in verband met de affa ire Kiesling. Veel afdelingen zijn vertegenwoordigd bij de dodenherdenking en soms bij de 1 mei viering .

sek_1985_01 / indo /nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

de overheid .ver deze gevoelige materie. De IGA en ook het aktiejaar r hebben hun funktie alleen in deze uitwisseling al bewezen. Het tweede aandachtspunt heeft vooral in Duitsland en Oostenrijk de aandacht getrokken door demonstraties te organiseren op plaatsen waar vroeger concentratiekampen hebben bestaan: Neuengamme, Mauthausen (waar een plakette is onthuld) en zelfs in Buchenwald in de DDR, wat door tussenkomst van de autoriteiten niet door kon gaan. Ook in het Belgische Breendonk is een demons t r a t i e gehouden. In het Pink Book (zie elders in d i t nummer) s t a t e e n artikel over een zaak in de Bondsrepubliek, die zijdelings met de problematiek van niet-erkende homoseksuele oorlogsslachtoffers te maken heeft. Het zijn de Duitse en Oostenrijkse homo-organisaties

sek_1985_02 / nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1985_03 / fascis / kamp / oorlog

sek_1985_04 / jap / indo / nazi / fascis / kamp

sek_1985_05 / jap / indo / nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

Maurice van Lieshout bespreekt fascisme en homoseksualiteit van Ronald Kolpa Woelrat p 4,5, 6

vingen in andere landen door de... riep en kreeg. Steun die met name bestaat uit het uitwisselen van ervaring in het omgaan met de overheid over deze gevoelige materie. De IGA en ook het aktiejaar hebben hun funktie alleen in deze uitwisseling al bewezen. Het tweede aandachtspunt heeft vooral in Duitsland en Oostenrijk de aandacht getrokken door demonstraties te organiseren op plaatsen waar vroeger concentratiekampen hebben bestaan: Neuengamme, Mauthausen (waar een plakette is onthuld) en zelfs in Buchenwald in de DDR, wat door tussenkomst van de autoriteiten niet door kon gaan. Ook in het Belgische Breendonk is een demonstratie gehouden. In het Pink Book (zie elders in dit nummer) staat een artikel over een zaak in de Bondsrepubliek, die zijdelings met de problematiek van niet-erkende homoseksuele oorlogsslachtoffers te maken heeft. Het zijn de Duitse en Oostenrijkse homo-organisaties die van die erkenning een aktie-

VEERTIG JAAR NA DATO

De verleidelijke mannelijkheid van het fascisme

Mannenbond

Het merendeel van de Duitse homoseksuelen heeft de nazi tijd kunnen overleven zonder aan grotere vervolgingen als in de jaren daarvoor of daarna te hebben blootgestaan. In haar inleidende artikel wil de redactie van dit boek de indruk wegnemen als was de nazi tijd een breuk in de geschiedenis. Homo's moesten ook v... en nog lang n5 de oorlog onderduiken. Een éénduidige fascistische theorie over homoseksualiteit heeft n i e t bestaan. De p r a k t i j k van de nazi's werd veelal ingegeven door p o

Racisme

De nazi's... (text continues)

Nazi kunst

De nazi kunst... (text continues)

4 **5**

daarin "Het merendeel van de Duitse homoseksuelen heeft de nazi t i j d kunnen overleven zonder aan grotere vervolgingen als in de jaren daarv..r o f daarna te hebben blootgestaan." In haar in le id in g wil de redactie van d i t boek de indruk wegnemen als was de n a z i tijd een breuk in de geschiedenis. Homo's moesten ook v... en nog lang n5 de oorlog onderduiken. Een éénduidige fascistische theorie over homoseksualiteit heeft n i e t bestaan. De p r a k t i j k van de nazi's werd veelal ingegeven door p o

litie k pragmatisme. Dat neemt n i e t weg dat er naar schattin g tienduizend homo's in de concentratiekampen z i j n vermoord. Een a r t i k e l dat de e i g e n lijke vervolging en deportat i e van homo's en hun v e r b l i j f op de dodenakkers b e s c h r i j f t, had in deze bundel n i e t mogen ontbreken. Al was het alleen maar om te laten zien wat er gebeurt als de ideeën en praktijken van het nationaal-s o c i a l i s m e de ruimte k r i j g e n om hun extremen te bereiken. (In het vervolg zal ik alleen nog de term 'fascisme' gebruiken zoals de redactie van het boek. D i t om geen grotere verwarring in begrippen te zaaien. De bundel beperkt zich, zonder dat te verantwoorden t o t h e t Duitse nationaal—socialisme voorzover het de vooroorlogse periode b e t r e f t)

OCR werkt niet goed; twee kolommen worden niet gescheiden gelezen

p 10:

Op 4 mei legde het landelijk COC een krans tijdens de nationale dodenherdenking op de Dam. 's Avonds deden verscheidende COC-afdelingen en homogroepen zelfzêde in hun eigen stad. Hierboven Sjalomo bij de Hollandse Schouwburg in Amsterdam.

Frankrijk Krans Op 28 april jongstleden vond er in **Besançon een herdenking plaats van de slachtoffers van de Duitse concentratiekampen** door overlevenden van de kampen. Ook een groep homo's wilde een krans leggen ter nagedachtenis aan de duizenden vergaste homo's in die kampen. De reactie van de voorzitter van de plaatselijke vereniging van exgedepoorteerden: ' Kan men degenen die hun leven waagden gelijk beschouwen aan hen die werden bestraft voor een afwijking?' Dit was slechts het begin. Vijftien van de aanwezige verzets-mensen vielen de zes homo's die de krans wilden leggen, aan, daarbij gesteund door het publiek, dat schreeuwde 'ze zouden de ovens weer aan moeten steken', 'ze hadden ze al eerdere keren moeten uitroeien'. Het verzoek van tevoren van de plaatselijke homo-organisatie om tijdens de ceremonie een krans te mogen leggen, werd door alle organisaties van het verzet en exgedepoorteerden afgewezen, evenals door de socialistische burgemeester van Besançon: Robert Schwint. Inofficieel werd via zijn secretaris meegedeeld dat de homo's op het eind van de ceremonie hun krans mochten leggen. Dit was echter niet naar de zin van sommige verzetsmensen, die tijdens de gehele ceremonie op zoek gingen naar leden van de homogroep met de bedoeling om hen te verhinderen hun krans te leggen. Het is niet voor het eerst dat zo iets in Frankrijk gebeurt: kransleggingen door homo's werden eveneens verhinderd in '75 en '81 in Parijs, en vorig jaar in Nantes, Rijssel en Nancy. Aldus wordt in Frankrijk de veertigste verjaardag van de 'bevrijding' van het fascisme gevierd. De Franse televisie heeft 5 minuten van het acht-uur journaal aan het incident in Besançon gewijd. Bij de Nederlandse media uitte er aardig geen enkel bericht over dit voorval. . (NP)

President 200 mannen en vrouwen hebben in het **voormalige concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg**, op 11 mei j.1 . een herdenking bijgewoond. Deze herdenking werd door het Hamburgse Magnus Hirschfeld Centrum georganiseerd in het kader van de herdenkingen van de val van het Naziregime veertig jaar geleden op 8 mei. Bij de actie is een granieten plaque onthuld, waarop een driehoek werd afgebeeld met de text "Den Homosexuellen, Opfern des National-Sozialismus, 1985". Bij de herdenking werden toespraken gehouden door vertegenwoordigers van de SPD, De Groenen, de Vrouwenbeweging en de 'Evangelische Kirche'. In de toespraak van de vertegenwoordiger van het Magnus Hirschfeld Centrum werd de president van de Bondsrepubliek geprezen voor zijn toespraak op 8 mei. Richard Von Weizsäcker heeft het sprookje van "Wir haben es nicht gewusst" vernietigd en hij zei dat het Duitse volk wel degelijk op de hoogte moest zijn geweest van het bestaan van de vernietigingskampen. Hij noemde in zijn toespraak alle groepen die door het Nazi-regime vervolgd waren, waaronder ook homoseksuelen als aparte categorie. De Duitse homobeweging toonde zich verheugd met de uitspraken van het Westduitse staatshoofd en hoopt dat daarmee de weg open zal staan voor erkenning van vervolgte homoseksuelen voor herstelbetalingen. Die erkenning is tot nu toe uitgebleven omdat de Duitse autoriteiten nog al tijd beweren dat homoseksuelen vervolgd werden volgens paragraaf 175 van het Duitse Wetboek van Strafrecht, een wet die al van kracht was voordat de Nationaal-Socialisten aan de macht kwamen, en dus gezien moeten worden als iedere andere burger die de wet overtrad. (JS)

DDR KerkenStaat Nadat homoseksuele handelingen in de DDR officieel in 1968 werden gelegaliseerd, bleek de staat niet bereid om over te gaan tot erkenning van homogroepen. Hoewel de gehele sfeer voor homo's liberaler werd, moesten de homo's bij de Evangelische Kirche aansluiting zoeken, wilden zij iets van de grond krijgen. Binnen de Evangelische Kirche werden arbeidsgroepen opgezet, die niet alleen de discussie binnen de kerk aanwakkerden, maar in de hele samenleving. Die werkgroepen staan open voor zowel kerkelijke als niet-kerkelijke homo's en sympathisanten. Van enige tegenwerking van staatslichamen is niets bekend. De staat reageerde juist, door meer en positiever over homoseksualiteit te publiceren, waarbij het recht van een homoseksuele levensstijl in de DDR werd benadrukt. Anderzijds werden de contacten met homogroepen in het Westen om bekende redenen gewantwoord. **Sinds 1 juli 1984 is de roze driehoek in de DDR een 'grenzüberschreitendes' (dus verboden) symbool. Het leggen van kransen ter nagedachtenis van de vervolgte homo's bij de voormalige concentratiekampen Ravensbrück en Buchenwald werd telkens verhinderd.** Vreemd genoeg waren het de blok-partijen buiten de Socialistische Einheitspartei Deutschland (de communistische partij) die aandrongen op een constructieve houding. Worden deze partijen veelal als een verlengstuk van de S.E.D. gezien, weliswaar gericht op een specifieke achterban, bij het homovraagstuk hebben met name de liberale L.D.P.D. en christendemocratische C.D.U. een actieve rol

gespeeld (en doen dit nog steeds). De staat zou aansluiting moeten zoeken bij de niet-georganiseerde en niet-kerkelijke homo's, veruit de grootste groep. Na een studie door onderzoekers van de Humboldt-universiteit ging ook de S.E.D. om. Sinds 1985 stimuleert de staat de stichting van 'onafhankelijke' homogroepen, dat wil zeggen niet-kerkelijke. Deze groepen worden officieel erkend en genieten faciliteiten als ruimtes, reismogelijkheden naar andere socialistische landen, etcetera. Oost-Berlijn is als uitgangspunt verkozen, waarna er een parallel net in de hele DDR opgezet moet gaan worden. De benadering van de AIDS-problematiek sluit aan bij deze visie. Gekozen is voor een preventief beleid, waarbij voorlichting en medisch onderzoek centraal staan. Geneeskundige contr. le en voorbehoedsmiddelen zijn gratis en worden aangeraden. De pers probeert het publiek zo goed mogelijk te informeren, zonder een AIDS-hysterie te creëren. Dit heeft niet kunnen voorkomen dat de virusziekte inmiddels voor twee slachtoffers heeft gezorgd. Het werk binnen de Arbeitskreisen van de Evangelische Kirche gaat gewoon verder en nieuwe initiatieven worden ontplooid. De arbeidskreisen hebben enige dominees weten te bewegen homo-relaties voor de kerk in te zegenen. Hiermee werd in 1985 een begin gemaakt. De trouwerijen zijn openbaar en biedt homo's de mogelijkheid elkaar massaal te ontmoeten. Door homo-echtparen zijn inmiddels verzoeken tot de autoriteiten gericht hun relatie ook formeel-juridisch te erkennen. Hiertegen bestaan nog wettelijke bezwaren, maar wetten zijn er om bijgesteld te worden. Aart Hendriks

sek_1985_07 / kamp / wereldoorlog / oorlog

DDR-potten .. Ik heb gehoord van staatsoptreden tegen jullie pottengroep? 'Ieder jaar in april is er een herdenkingsdag in het vrouwenconcentratiekamp Ravensbrück. Vorig jaar wilden vrouwen van de werkkring er een krans leggen voor de potten die daar vermoord zijn. Hoewel ze twee aan twee reisden, zijn ze gevolgd en op weg ernaartoe opgepakt. Vervolgens zijn ze urenlang vastgehouden in een vrachtwagen waar ze grof behandeld werden. Daarna zijn ze naar huis gestuurd. Een ander incident vond plaats in juli 1985. Zes van ons wilden een week naar Tsjechoslowakije. Een andere vrouw, die al het land had verlaten, zou hen daar ontmoeten. Zij had een relatie met één van de zes. De politie wist dat die twee nog een keer samen wilden zijn. Aan de Duitse grens is de groep opgepakt en een nacht lang verhoord. C. zou willen vluchten en de anderen als dekking gebruiken. Dezen mochten de volgende dag verder reizen, C. moest terug en kreeg in plaats van haar pas een kaart waardoor ze het land niet meer uit mag en voor elke agent of ambtenaar te herkennen is.' 'Hoe is het om hier als

sek_1985_08 / jap / nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1985_09 / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

Telex Het is waar dat homo's bestaan, **het is ook waar dat homo's tijdens de Tweede Wereldoorlog vervolgd zijn**. De Nederlandse regering denkt daar echter anders over. Nog immer verdomd zijn zij het om deze groep slachtoffers op te nemen in de Wet Uitkering Vervolgingsslachtoffers. Jarenlang aandringen van de zijde van het COC mag tot op heden geen genade vinden in regeringskringen. De regering zou het fatsoen moeten hebben dat als homoseksualiteit als vervolgingsgrond wordt opgegeven dan het dan ook aan te nemen en geen bewijzen hiervoor moeten eisen. Vooral niet omdat aan het eind van de oorlog de Duitsers een heleboel archieven hebben vernietigd. En met de archieven ook de bewijzen. Tenslotte: joden hoeven ook niet te bewijzen dat ze vervolgd zijn op grond van hun jood zijn. Waarom zouden homo's dat wel moeten.

sek_1985_10 / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 26-27

sek_1986_01 / jap / japp / fascis / kamp / oorlog

sek_1986_02 / nazi / kamp / oorlog

sek_1986_03 / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

sek_1986_04 / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1986_05 / jap / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1986_06 / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 3 ingezonden: 4 mei Het COC-bestuur heeft van haar leden mandaat in het nemen van besluiten. Het bestuur moet in deze zo te werk gaan dat de besluiten niet afwijken van de mening van haar leden. Moeilijke opgave in een organisatie met leden van zoveel divers pluimage. Naar mijn idee is het bestuur te veel naar één kant geschoven inzake het besluit om als COC niet meer mee te doen aan de

kranslegging op de Dam bij de Nationale Herdenking op 4 mei jongstleden. Ik kan mij voorstellen dat Joodse COCleden bijna per definitie niet gelukkig zijn met het bestuursbesluit. **Verder is bekend dat vele homoseksuelen in de Tweede Wereldoorlog slachtoffer van het Nazi-regime zijn geworden.** Nationale Herdenkingsdag en de kranslegging op de Dam zijn de gelegenheid en de plaats om deze mensen te herdenken en te eren. Bovendien is de kans groot dat het COC leden die zelf tijdens de Hitler-periode extra hebben geleden. Ook zij mogen waarschijnlijk weten dat in de naoorlogse tijd deze feiten door andere homoseksuelen niet worden vergeten. Dat was ook al tijdens de mening van het COC. Jarenlang heeft het COC/gestreden om die erkenning te krijgen, zodat het mee mocht doen aan de officiële herdenking. Toen dit eindelijk was toegestaan, werd daarmee voor velen de status van het COC verhoogd én was een mijlpaal bereikt. Het huidige bestuur gooit dit in één klap overboord. Het gebruikt daarbij argumenten over feiten die niet nieuw zijn. De Nationale Herdenking heeft al tijdens een militaire geur om zich heen gehad, Daar kan men zijn of haar bedenkingen over hebben. Ik ben echter van mening dat de Nationale Herdenking niet de gelegenheid is om militarisme te bestrijden. Daar zijn (helaas) voldoende andere mogelijkheden voor. Marijke Weisglas, Amsterdam

Vervolg in citaten

Het verhaal van de vervolging van homo's in deze eeuw kun je op verschillende manieren vertellen. Je kunt het verhaal van één man nemen die slachtoffer wordt van de nazistische repressie, een mensonterend lijden doormaakt in een concentratiekamp en die na de oorlog niet in aanmerking komt voor de 'Wiedergutmachung'. De mannen met de roze driehoek van Heinz Heger (Amsterdam, SUA, 1982) is zo'n verhaal. Omdat het de geschiedenis van één mens is, die te gelijk duizenden anderen vertegenwoordigt, vindt de lezer herkenning en leeft hij of zij sterk mee met het lot van de hoofdpersoon. Wie meer wil weten van de historische politieke en sociale achtergronden van homovervolging heeft meer aan een andere manier waarop het verhaal wordt verteld. Een boek als Rosa Winkel, Rosa Listen. Homosexuelle und "Gesundes Volksempfinden" von Auschwitz bis heute van Hans-Georg Stümke und Rudi Finkler (Reinbek bei Hamburg, Rowohlt, 1981) is dan de aangewezen literatuur. In een ruim 500 pagina's dikke, indrukwekkend gedocumenteerde studie laten zij zien hoe de homovervolging een dramatisch dieptepunt bereikte in het Derde Rijk, maar ook daarvoor al bestond en daarna nog bleef bestaan. Het verhaal over homovervolging kan ook bestaan uit het zoeken naar dat wat eraarschijnlijk geweest zal zijn, maar wat in de officiële 'le' geschiedenis verzwegen bleef. Geduldig zoeken in archieven en interviewen van hen die het meegemaakt kunnen hebben, zijn dan de middelen om de vervolging te onthullen. Pieter Koenders doet dat in zijn boek Homoseksualiteit in bezet Nederland (Amsterdam, SUA & De Woelrat, 1984). Wie het verhaal van homovervolging wil vertellen, moet eerst materiaal verzamelen. Een volgende stap is het ordenen, interpreteren, plaatsen in historische en theoretische kaders. De auteurs van de hierboven genoemde boeken hebben dat op verschillende manieren gedaan. Als je je materiaal verzameld hebt, kun je ook tot de conclusie komen dat de feiten zo duidelijk voor zich zelf spreken dat je er nauwelijks meer iets aan toe hebt te voegen. Je presenteert dan als het ware je eigen kaartenbak aan de lezer en laat aan hem of haar de ordening en interpretatie over. Coos Dijkema heeft er voor gekozen het verhaal van de homovervolging in deze eeuw op die manier te vertellen. In opdracht van het COC Groningen stelde hij een boekje samen voor de bezoekers van het Herimeringscentrum Westerbork onder de titel Het vervolgen van homoseksuelen voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog (1911-heden). Dijkema beperkt zich tot de weergave van 177 fragmenten en citaten uit de periode 1911-1983 die meestal niet en soms heel kort worden ingeleid en toegevoegd. Het voorwoord geeft voor die keuze een summiere verantwoording: "Of de

geschiedenis van de vervolging der homoseksuelen, van mannen en vrouwen, geschreven kan worden, weet ik niet.. Misschien is het - zoals dat zo mooi heet - heuristisch wel een onmogelijkheid. Voor u ligt een bundel flarden, chronologisch, en - hoe incidenteel ze ook lijken - van een exemplarische verschrikkelijke historie.¹¹ De voorbeelden van beschrijvingen van de homovervolgingen die ik noemde, heeft Dijkema druk geraadpleegd en hij verwijst er naar in zijn literatuurlijst. Had hij betere bewijzen kunnen vinden dat de geschiedenis van de homovervolging wel degelijk te beschrijven valt? Wie deugdelijke onderzoeksmethoden hanteert, zijn begrippen goed definiëren en voldoende volhardendheid heeft om de feiten uit de modder van de geschiedenis te baggeren, kan dat verhaal op samenhangende manier vertellen. Hoe gruwelijk, onvoorstelbaar en aangrijpend dat ook moge zijn. Je kunt de lezer natuurlijkerwijze laten ervaren wat de homoseksuele vervolgingsslachtoffers aan den lijve hebben meegemaakt. Wie ervoor kiest alleen het materiaal te tonen, kan dat op verschillende wijzen doen. Dijkema koos voor een chronologische presentatie en in zijn selectie legt hij de nadruk op de vervolging door de nazis en de voorgeschiedenis en nasleep daarvan. De aanpak heeft als voordeel dat de contexten van vervolging en onderdrukking (waar tussen de samensteller géén onderscheid maakt) duidelijk naar voren komt. Wie echter wil weten hoe politiek, wetenschap, overheid, kerk en het 'grote publiek' reageerden op homoseksualiteit zal zelf het materiaal moeten herordenen. Rüdiger Lautmanns Seminar: Geseellschaft und Homosexualität (Frankfurt am Main, Suhrkamp, 1977) is nog steeds een erg overtuigend voorbeeld van zo'n sectorgewijs overzicht van discriminatie en onderdrukking. Bij alle literatuur die ik hier noem, valt Dijkema's bloemlezing in het niet. Misschien is die vergelijking wel niet eerlijk, „omdat dit boekje weinig pretentie heeft. Alleen: kun je over een onderwerp als de moedwillige uitroeiing van duizenden mensen en de onderdrukking van duizenden anderen wel een pretentieloos boekje maken? Voor bezoekers van Westerbork die onbekend zijn met de nazicampagnes tegen homo's kan de brochure een eye-opener zijn. Ze zullen tot de conclusie komen dat 'het allemaal heel erg is (geweest)' en dat 'homoseksuele mannen (over vrouwen gaat het boekje vrijwel niet) het moeilijk hadden en hebben.' Het is echter niet nodig om daarvoor de 177 af en toe slecht gedrukte en sober en saai vormgegeven 'flarden' stuk voor stuk te lezen. Een kwalitatieve in plaats van deze kwantitatieve geschiedschrijving kan dat zelfde effect bereiken met minder materiaal. Bovendien biedt zo'n benadering inzicht in de sociale-politieke processen die leiden tot de onderdrukking en vervolging. Of wil de samenvatting suggereren dat vervolging in een eb- en vloedbeweging over ons heen komt en dat de mens de loop der dingen niet kan beïnvloeden, ook al is het nog zo marginaal? Ik vermoed van niet, maar ik vrees dat wie het verhaal van de homovervolging vertelt zoals Dijkema doet slechts verlamming of onverschilligheid te weeg brengt. (Maurice van Lieshout) A. Dijkema (samenstelling), Het vervolgen van homoseksuelen voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Groningen, NVHCOC, 1985. 78 blz., 9,95 of 12,75 door overmaking van het bedrag op giro 1008407 van COC-Groningen o.v.v. 'Westerbork

p 28 nav 1+1=samen van het wetenschappelijk bureau van het CDA: ...

Een tweede punt van kritiek is de registratie. Die registratie is overduidelijk bedoeld om de overheid een greep te laten houden op dat wat de mensen doen en laten. Nu zijn we daar sowieso op tegen, maar voor homoseksuele mannen en lesbische vrouwen komt daar nog iets bij. En nu wil ik niet meteen verwijzen naar de gevolgen **van registratie gedurende de Tweede Wereldoorlog**. Er zijn uit het heden namelijk voldoende voorbeelden aan te halen waarom registratie uit den boze is. Ik noem bijvoorbeeld het onderzoek dat als 'de baas' weet dat hij of zij te maken heeft met een homo of lesbienne, de beoordeling (bijvoorbeeld bij promotie) op z'n zachtst gezegd niet meer objectief is. Ook in het rapport Het topje van de ijsberg, komt naar voren dat mensen, als ze weten dat ze te maken hebben met iemand die homo is, ogenblikkelijk allerlei smoesjes gaan verzinnen om daar maar zo min mogelijk mee van doen te hebben. In De Volkskrant werd registratie van homoseksuele relaties terecht sociale zelfmoord genoemd. Een derde en laatste

sek_1986_07 / nazi / kamp / wereldoorlog / oorlog

p3 ingezonden: 4 mei Het bericht in SEK van mei met betrekking tot de gang van zaken omtrent de jaarlijkse nationale dodenherdenking op de Dam geeft ons aanleiding het volgende op te merken. Dat jullie, als Landelijk Bestuur, besloten hebben om genoemde redenen in het bericht, niet meer

aan deze herdenking deel te nemen, kunnen wij ons voorstellen. Het is echter een misvatting om aan te nemen dat de herdenking op de Waalsdorpervlakte minder militair vertoon zou kennen. De Waalsdorpervlakte kenmerkt zich als herdenking van gevallen in de Tweede Wereldoorlog, waarbij dus zeker niet voorbijgegaan wordt aan verzetsmensen en oudstrijders. Dat de accenten anders liggen, is wel degelijk het geval. Op 4 mei organiseert de afdeling Den Haag al een ruim aantal jaren een kranslegging door COC-leden en andere belangstellenden op de Waalsdorpervlakte. Tot 1985 kregen wij altijd een uitnodiging, met ingang van 1985 is, wegens het jubileumkarakter van deze veertigste kranslegging, de uitnodiging vervallen, zoals voor zoveel groeperingen. Tot de genodigden bleven alleen de verzetsmensen en directe familieleden van het hogere kader. Onze bijeenkomsten hebben zich altijd gekenmerkt door een redelijk aantal geïnteresseerden. Onze verbazing geldt dan ook voornamelijk waar in het bericht gesteld wordt om te overwegen op de Waalsdorpervlakte een herdenking te houden, dit gebeurt dus al vele jaren in georganiseerd verband. Het bevreemdt ons enigzins dat hieraan in het bericht geen aandacht wordt geschonken, noch dat er (nu ruim twee maanden later) geen contact met ons is opgenomen omtrent de mogelijk samen te organiseren herdenking in 1987. Wij stellen het dan ook zeer op prijs indien jullie volgende jaar met ons overleggen hoe we gezamenlijk deze herdenking kunnen voortzetten, aangezien wij het wenselijk achten ons zoveel mogelijk als één, herkenbare, greep te presenteren tijdens deze kranslegging. Namens het afdelingsbestuur van Den Haag, W.J. Gassille, secretaris.

p20-22 Potten in de DDR:

Ik heb gehoord van staatsoptreden tegen jullie pottengroep?

'Ieder jaar in april is er een herdenkingsdag in het vrouwenconcentratiekamp Ravensbrück. Vorig jaar wilden vrouwen van de werkkring er een krans leggen voor de potten die daar vermoord zijn. Hoewel ze twee aan twee reisden, zijn ze gevolgd en op weg ernaartoe opgepakt. Vervolgens zijn ze urenlang vastgehouden in een vrachtwagen waar ze grof behandeld werden. Daarna zijn ze naar huis gestuurd. Een ander incident vond plaats in juli 1985. Zes van ons wilden een week naar Tsjechoslowakije. Een andere vrouw, die al het land had verlaten, zou hen daar ontmoeten. Zij had een relatie met één van de zes. De politie wist dat die twee nog een keer samen wilden zijn. Aan de Duitse grens is de groep opgepakt en een nacht lang verhoord. C. zou willen vluchten en de anderen als dekking gebruiken. Dezen mochten de volgende dag verder reizen, C. moest terug en kreeg in plaats van haar pas een kaart waardoor ze het land niet meer uit mag en voor elke agent of ambtenaar te herkennen is.' 'Hoe is het om hier als pot

sek_1986_08 / jap / fascis / kamp / oorlog

sek_1986_09 / fascis / kamp / oorlog

sek_1986_10 / jap / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1987_01 / indo / fascis / kamp / oorlog

sek_1987_02 / fascis / kamp / oorlog

sek_1987_03 / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1987_04 / kamp / oorlog

sek_1987_05 / kamp / oorlog

sek_1987_06 / indo / kamp

sek_1987_07 / indo / nazi / kamp / oorlog

sek_1987_08 / jap / nazi / fascis / kamp / oorlog

p 7 : Toneel Artistique Een bijzondere dag door Frans Algra : Toneel Een bijzondere dag Verfilmingen van toneelstukken komen veelvuldig voor. Men verwacht door een goedlopend toneelstuk als uitgangspunt te nemen bij voorbaat succes te hebben. Het medium film is wezenlijk anders dan toneel, hetgeen veelal tot t uiting komt in de uiteindelijke verfilming. Een film omzetten in een toneelstuk komt minder vaak voor. Op zich een groot waagstuk, vooral als de oorspronkelijke film een groot succes is geweest en bij velen diepe indruk heeft achter gelaten. De Haagse Comedie heeft het toch aangedurfd met het stuk Een Bijzondere Dag, na de film van Ettore Scola. Scola maakte **Una Giornata Particolare** in 1978 met Sophia Loren en Marcello Mastroianni in de hoofdrollen. De bijzondere dag is 8 mei 1938, de dag waarop Hitler in Rome samen met Mussolini een grote militaire parade afnam. Het stuk begint 's ochtends vroeg in de flat van Antonietta Tiberi (Trins Snijders) die haar man en vier kinderen wekt. Ze werkt als een gek: maakt ontbijt, poetst haar mans laarzen, heeft de eerste It kleding, strijkt, wast het jongste kind. Haar man en kinderen moeten in hun uniform naar de parade. Als ze uiteindelijk dan toch de deur uit zijn en Antonietta vanuit haar raam de kinderen nakijkt, klinkt het trots 'Die van mij zijn het mooist'. Ze blijft alleen achter in de flat. Op de conciërge na zijn alle bewoners naar de parade. Toch is er nog iemand anders die niet naar de parade is vertrokken. Gabriele (Willem Nijholt) is zijn koffers aan het pakken. Hij wordt in zijn bezigheden gestoord door Antonietta. Haar pratende beoefening ontsnapt en vanuit zijn woning proberen ze het beest weer te pakken te krijgen. Antonietta verontschuldigt zich voor het ongemak en wil snel terug naar haar woning. Gabriele houdt haar nog even tegen, hunkerend naar wat afleiding. Maar zijn uitbundigheid en innemendheid naar haar toe schrikken haar alleen maar af. Voor beiden wordt het toch nog een bijzondere dag ondanks het aanvankelijke wantrouwen van Antonietta, gestimuleerd door de conciërge die haar vertelt dat die meneer van de derde verdieping geen fascist is, en geen echte man. Waarop Gabriele later zegt dat de meneer van de derde verdieping niet tegen het fascisme is, maar dat het fascisme tegen de meneer van de derde verdieping is. Gabriele is homoseksueel, heeft vergeefs gepoogd dat te ontkennen teneinde zijn baan bij de radio te behouden. Hij bereidt zich voor op zijn gedwongen vertrek naar het ballingsoord Sardinië. In het stuk komt heel sterk de conformistische drang van de hoofdpersonen naar voren. Beiden willen heel graag zijn wat de (fascistische) samenleving van hen verwacht, maar aan die eisen kunnen ze niet voldoen. Ze zijn beiden slachtoffers van een samenleving waarin geen ruimte is voor het individu. Antonietta en Gabriele zullen zich door de gebeurtenissen van de Bijzondere dag, hun samen zijn, bewuster worden van hun eigen positie. Antonietta heeft een plakboek met foto's van Mussolini en propagandaleuzen als 'Oorlog is voor de man wat moederschap is voor de vrouw'. Tegen het einde durft ze toe te geven dat ze zich vaak een sloofje voelt. 'Wat, gelukkige echtgenote.., als een dweil word ik behandeld, ik ben de voetveeg'. Terwijl haar man en kinderen vertellen over de geweldige dag die ze mee hebben

gemaakt, zijn haar gedachten bij Gabriele. Die wordt op dat ogenblik door twee politieagenten weggevoerd. Ondanks dat bij elke scene ook de beelden van de film door mijn hoofd speelden, vond ik de voorstelling zeer geslaagd. Het is een emotioneel stuk wat heel wat van de de hoofdrolspelers e is t. Vooral Trins Snijders speelt heel sterk, haar rol heeft ook veel meer inhoud dan die van Willem Nijholt. Bij haar rol is een duidelijker ontwikkeling van het personage waar te nemen. Nijholt speelt zijn rol als Gabriele veel te s t i j f. Houterig beweegt hij zich over het toneel en kan zijn rol, de vooral innemende Gabriele niet waar maken. Heel functioneel is het decor, hoog en k il. Ook hierin is men dicht bij de film gebleven. In de film is nagenoeg konstant het radio-verslag van de parade te horen. In de toneelversie slechts op enkele ogenblikken, maar het geeft een enorm macaber effect bij hetgeen op het toneel gebeurt. B lijft dat je moeilijk om de film heen kunt, men is in a lle s dicht b ij de film gebleven. Soms stoort het, vooral omdat je gaat vergelijken en omdat je steeds Sophia Loren en Marcello Mastroianni verwacht. Op één aspect overtreft de toneelversie de film. Het personage van de conciërge is in de film een oude, achterdochtige vrouw. Ze vertegenwoordigt eerder een soort onderwereld dan de 'f i e r e ' fascistische maatschappij. De conciërge in de toneelversie is een ranke vrouw, in het zwart gekleed met een franse vlecht, veel meer de u itstralin g van het p o tsie rlijk e fascistische Ita lië van Mussolini. Symbolisch voor een u ite rs t gevorderde samenleving, met voor ieder een aangewezen plaats. Een samenleving waar de groep centraal staat en waaraan het individu wordt opgeofferd. Frans J. Algra Een bijzondere dag door Ettore Scola regie: Rosamaria Rinaldi met Trins Snijders, Willem Nijholt, Kees Coolen, Maria Stiegelis. Willem Nijholt en Trins Snijders fo to Pan Sok

sek_1987_09 / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

sek_1987_10 / jap / kamp

sek_1988_01 / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog

sek_1988_02 / indo / fascis

sek_1988_03 / fascis / concentratiekamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1988_04 / jap / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

Dachau Homoaonument 'Totgeschlagen, totgeschwiegen. Den homosexuellen Opfern des Nationalsozialismus.' Sinds 1985 proberen homogroepen uit München toestemming te krijgen om een gedenksteen met deze tekst aan te brengen op het monument voor het concentratiekamp Dachau. Tot nu toe heeft het officiële comité van voormalige gevangenen alle aanvragen hiertoe echter steeds afgewezen. Op 8 mei aanstaande wordt de bevrijding van Dachau voor de drieënveertigste keer herdacht. Om eindelijk de erkenning van homoseksuele slachtoffers af te dwingen, houden de groepen tijdens de officiële herdenkingsplechtigheid een demonstratie en wordt de steen, met of zonder toestemming, provisorisch aan het monument aangebracht. (HV)

Nazi's en homovervolging In 1986 -verscheen in New York van de hand van Richard Plant het boek *The Pink Triangle : the Nazi War against Homosexuals*. Inmiddels is dit boek ook in een Nederlandse vertaling uitgekomen. De schrijver van dit boek groeide op in Frankfurt am Main. Zijn vader, jood en socialist, onderkende al vroegtijdig de ware aard van het nationaalsocialisme en stuurde reeds enkele weken nadat Hitler was benoemd tot rijkskanselier zijn zoon Richard naar Basel. Aan de universiteit aldaar studeerde deze geschiedenis en letteren. In 1938 week hij uit naar de USA, waar hij werkzaam was als docent Duitse taal en letterkunde aan de City College in New York. De proloog en de epiloog van het boek zijn sterk persoonlijk getint. De schrijver vermeldt hierin de trieste lotgevallen van een paar klasgenoten uit zijn gymnasiumtijd en van enkele homoseksuelen met wie hij bij zijn historisch onderzoek in contact kwam. Plant geeft aan dat Heinrich Himmler, de Reichsführer SS en hoogste politiechef, de kwade genius was bij de vervolging van homoseksuelen. Himmler zag in homoseksualiteit 'een degene— rationsymptoom dat ons ras met vernietiging bedreigt'. Zodra de nazi's aan de macht waren, werden bureaus van homoseksuele organisaties geplunderd en homobars gesloten. In oktober 1936 richtte Himmler de 'Reichszentrale zur Bekämpfung der Homosexualität und Abtreibung' op, het startsein voor een straffe vervolgingscampagne, die een jaar of drie duurde, totdat de oorlog en de jodenvervolging vrijwel alle energie van Himmler en diens trawanten gingen vergen. Duizenden homoseksuelen werden in concentratiekampen opgesloten. Daar waren zij herkenbaar aan een roze driehoek. Naar schatting zijn tussen de vijfduizend en vijftienduizend homoseksuelen in nazi-gevangenschap omgekomen. Het zo ver uiteenlopen van deze getallen verklaart Plant door onnauwkeurigheden in de kampadministraties. Zo is niet altijd duidelijk of het overplaatsingen of nieuwe arrestanten betrof. Naar verhouding was het lot van homoseksuelen in de Duitse kampen veelal zwaarder dan dat van andere categorieën gevangenen, want onder hun medegevangenen waren velen behept met anti-homoseksuele vooroordelen. Kampoudsten, ook al waren die zelf door anti-nazistische activiteiten in de kampen terecht gekomen, waren nogal eens geneigd om juist homoseksuelen eerder bij de zwaarste werkploegen in te delen dan anderen. Ook werden homoseksuelen verhoudingsgewijs meer ingezet bij medische experimenten. Plant wijst erop dat voor homoseksuelen die de concentratiekampen overleefden, de terugkeer in de van het nationaal-socialisme bevrijde samenleving geenszins betekende dat daarmee al hun zorgen voorbij waren. Want het zou nog tot 1969 duren voordat de nog uit de keizertijd daterende paragraaf 175, waarbij homoseksuele handelingen tussen mannen strafbaar werden gesteld, werd ingetrokken. Richard Plant geeft in 'De Roze Driehoek' een vlot leesbaar overzicht van dit zoveelste deprimerende hoofdstuk uit de geschiedenis van Hitler-Duitsland. In een herdruk zouden enkele onjuiste details verbeterd moeten worden. Zo beweert Plant ten onrechte van Heinrich Himmler dat deze ministerpresident van Beieren is geweest (blz. 83). Bij de legeraanvoerders voor wie Ernst Rohm zo veel bewondering had (blz. 64) zal Eugen van Saksen wel een samentrekking zijn van Eugenius van Savoye en Maurits van Saksen. Ook in het achterin het boek te vinden chronologische overzicht van de vervolging van homoseksuelen zou de formulering hier en daar wat nauwkeuriger kunnen zijn. Zo staat er bij 10 mei 1940: 'Duitsland bezet België, Luxemburg en Nederland'. Letterlijk genomen is deze mededeling alleen juist wat Luxemburg betreft. Ondanks deze onvolkomenheden is 'De Roze Driehoek' een waardevolle aanvulling op de boeken over het Derde Rijk. Want bij de meeste schrijvers blijft daarin de vervolging van homoseksuelen immers volledig of vrijwel geheel buiten het gezichtsveld. Wim Kuiper Richard Plant, *De Roze Driehoek, de nazi-vervolging van homoseksuelen*. Uitg. Veen, 1987. f 37.50.

sek_1988_06 /nazi / fascis / concentratiekamp / kamp / oorlog

Aids-beleid tegen discriminatie van homoseksuelen De DDR was in 1968 het "andere Duitsland" een jaar v...r met de afschaffing van het beruchte artikel 175 in het Wetboek van Strafrecht. Homoseksuele relaties tussen volwassenen zijn sindsdien niet meer strafbaar. Geleijkertijd werden homoseksuelen die in de concentratiekampen werden omgebracht, niet als slachtoffers van het nationaal-socialisme erkend. Ook is er een discriminerende leeftijdsgrens gebleven: 18 jaar tussen seksegenoten, terwijl dat voor heteroseksuele relaties 14 jaar is. Niels Sönnichsen WaS V Z z , ? Omslag voorlichtingsbrochure uit DDR In de jaren zeventig verschenen diverse artikelen in de pers over het thema homoseksualiteit, waarbij homoseksuele relaties als "normale relaties" werden afgeschilderd. Dit is een hemelsbreed verschil met het beeld van decadente uitwassen van de bourgeoisie of geestesziekten, dat de burgers van andere socialistische landen door hun respectievelijke autoriteiten regelmatig krijgen voorgespiegeld. De nadruk ligt echter wel eerder op (monogame) relaties dan op homoseksualiteit. Een duurzame twee-eenheid is de beste garantie voor geluk in het persoonlijk leven en, minstens zo belangrijk in de DDR-filosofie, voor de succesvolle deelname aan het arbeidsproces. In de jaren tachtig begonnen homo's en lesbiennes zich te organiseren. Dit toont grote verlegenheid van de DDR autoriteiten, want net als de officiële politieke partijen en sportverenigingen moesten alle organisaties toch vooral de klasse strijden goede komen. De homo-emancipatie is daarbij van ondergeschikt belang. De enige plek waar men zich kon organiseren, waren de in de DDR zeer invloedrijke kerken. Diverse "Arbeits - groepen Homosexualiteit" werden in alle delen van de republiek in het leven geroepen - en een exclusieve vrouwengroep in Berlijn. In bepaalde gemeentes, bijvoorbeeld Brandenburg, kregen homo-stellen zelfs de kerkelijke inzegening, een handeling die overigens alleen symbolische betekenis heeft. De oprichting van een homo-organisatie buiten de kerk ketste echter steeds af op allerlei formele bezwaren van staatszijde. Pas in mei 1987 werd voor het eerst een niet-kerkelijke homoorganisatie, de "Sonntagsclub", door de Berlijnse Magistraat erkend. Aan de Berlijnse Humboldtuniversiteit werd een interdisciplinaire "wetenschappelijke Arbeitsgruppe" opgezet, die inmiddels diverse publikaties heeft uitgegeven. Pruisische degelijkheid In diezelfde jaren tachtig verspreidde het Aids-virus zich alras over het Europese continent. De DDR-autoriteiten -en ditmaal ook de burgers- achtten zich aanvankelijk veilig beschut aan de andere kant van het IJzeren Gordijn, maar al snel bleek het virus geen notie te hebben van geografische grenzen. Zoals zoveel zaken in de DDR

wordt ook aids met Pruisische degelijkheid aangepakt. Geïnfecteerden moeten zich melden, worden geregistreerd en krijgen de leefregels opgelegd. Zij moeten bepaalde personen -waaronder partner(s), arts en tandarts- in kennis stellen. Personen met wie men in de voorafgaande vijf jaar seksueel contact heeft gehad, moeten gemeld worden en dezen krijgen het vriendelijke doch dringende verzoek zich aan een onderzoek bloot te stellen. Bovendien blijkt dat meer dan een half miljoen mensen zonder medeweten of toestemming getest is, wat mede een bezoek aan de DDR van officieel is toegegeven. Anders dan in andere landen zijn de "homosexuelle Mitbürger" in de DDR in de aidscampagne niet als verspreiders van de ziekte gepresenteerd, maar eerder als slachtoffers. Dusdanig zelfs, dat de voor de Bund der Evangelischen Kirchen in de DDR werkende socioloog Ehrhart Neubert spreekt van marginal 1- Parlementsgebouw en kerk in DDR — m7^35i Bm-ii—■l« ssksc: sering van de homoseksuelen. Binnen het officieel Oostduitse Aidscoördinaat, de "Aids Beratergruppe" onder voorzitterschap van Niels Sönnichsen, worden homoseksuelen weliswaar als hoge risicogroep aangemerkt, anderzijds worden door middel van dossiers en de media de DDRburgers aangespoord homoseksuelen als volwaardige medeburgers te zien en wordt alle discriminatie ten sterkste afgekeurd. Dat zulke campagnes lang niet altijd het beoogde effect hebben, is het Aidscoördinaat zich terdege bewust. Het Aidscoördinaat laat zich adviseren door de "Sonntagsclub" (echter niet door de veel omvangrijkere kerkelijke groepen) en de Werkgroep Aids van de Humboldtuniversiteit. Na het verschijnen van een rapport van Ehrhart Neubert werd de personele bezetting van de vijf tien "Beratungstellen" die de DDR teilt, uitgebreid met sociale wetenschappers. Niels Sönnichsen is persoonlijk naar diverse voorlichtingsbijeenkomsten voor homoseksuelen gekomen om een lezing te houden en vragen te beantwoorden. De nadruk ligt, zoals in de jaren zeventig, op het stabiele partnerschap; veilige sex wordt niet als alternatief gepresenteerd. Rozengeur noch maneschijn Hiermee is natuurlijk niet alle s-rozegeur en maneschijn. De eerste meldingen van geïnfecteerden (officieel in april 1988: 58, waarvan er reeds twee overleden zijn) veroorzaakten een ware golf van homo-discriminatie en homo-haat onder de bevolking. Er zouden inmiddels verscheidene homo's van het platteland naar de grote stad zijn geëvacueerd en daar zou hun een alternatieve woon- en werkplaats zijn aangeboden. Een groot probleem voor homo's (en ook voor hetero's) is de schaarste en slechte kwaliteit van de condooms die in de DDR verkrijgbaar zijn. De enige condoomfabriek die het land teilt, Plastina in Erfurt, draait op volle toeren en wordt geacht dit jaar 22,5 miljoen stuks af te leveren (een stijging van 25 procent ten opzichte van 1987). De export is inmiddels stilgelegd en binnenkort wordt een modernere machine geïnstalleerd. Tevens zal dan een goed glijmiddel op de markt gebracht worden, want ook dat is tot op heden in de DDR niet verkrijgbaar. Condooms met smaakjes zal de DDR echter niet gaan produceren. Verontrustend is de toenadering die de DDR momenteel zoekt in de Bondsrepubliek bij de aidsbestrijding. Op 5 februari jl. werd een samenwerkingsverdrag met Beieren ondertekend en het reactionaire beleid dat in Beieren gevoerd wordt, is inmiddels internationaal bekend. Reeds eerder was een soortgelijke overeenkomst met het Saarland ondertekend, waar de SPD onder leiding van Oscar Lafontaine een liberale beleid voert. Later deze maand wordt verwacht dat de DDR minister van gezondheidszaken, Ludwig Mecklinger, een overeenkomst op internationaal niveau zal ondertekenen met zijn Westduitse ambtgenote Rita Süßmuth. Over de inhoud daarvan wordt zowel door Bonn als Berlijn tot nu toe gezwegen. Lutz Hamsch van het "Gesundheitsministerium der DDR", afdeling internationale betrekkingen, wil wel loslaten dat de DDR geen dwang- of isolatiemaatregelen zal afkondigen noch bepaalde risicovolle bevolkingsgroepen stelselmatig wil laten onderzoeken. Aart Hendriks

sek_1988_07-08 / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog

Expreszo Een nieuw kwartaaltijdschrift voor homoseksuele en lesbische jongeren is op Roze Zaterdag in Delft ten doop gehouden. 'Expreszo wil onderhoudend, informatief en zinnenprikkend zijn' zegt het redactioneel. Het eerste nummer ziet er meteen al goed uit en voldoet zeker aan de eigen opzet om een 'ook buiten de regio lezenswaardig produkt' te maken. Heel bescheiden is als afzetgebied Zuid-Holland aangegeven, maar dat regionale is vrijwel alleen in de herkomst van de advertenties terug te vinden. Omdat de abonnees het blad per post toegestuurd krijgen, denk ik niet dat voor gegadigden van buiten Zuid-Holland een abonnement tot de onmogelijkheden behoort. Het risico dat alle volgende nummers volstaan met pure Dordtse incrowd-nieuwtjes lijkt me klein. In vogelvlucht door het eerste nummer, voor wie het in Delft niet in zijn handen gedrukt kreeg (en voor de mensen die zelfs helemaal niet in Delft waren op 25 juni): Een beschouwing van Peter Zwaai over de

vereenzeling van fascisme en homoseksualiteit in de jaren **vóór de tweede wereldoorlog**, naar aanleiding van een Spaans spotgedicht over Hitlers troepen. Een bespreking van een artikel in de Haagse Post, waarin aandacht voor het fenomeen dat het Koningshuis in 'bepaalde homokringen' zo populair is. (Het blijken vooral Juliana en prins Friso te zijn die zich in onze aanhankelijkheid mogen verheugen. Juliana vanwege haar verlangen dat ze met ons gemeen heeft om -wars van protocol-gewoon te zijn. Friso omdat hij een beauty, een stuk is.) Dit artikel gaat vergezeld van een collage-foto met Friso's hoofd en uitknip-kleren die over het schaarsgeklede lijf moeten passen. Twee boekbesprekingen (mannenboek/vrouwenboek) die in ieder geval mij de informatie over de besproken boeken geven, waarop ik een keuze tot kopen of lenen zou afstemmen. Verder en interview met een 21-jarige cabaratière, een compilatie van een artikel uit Gai Pied over de gay-scene in Rotterdam en wat columnachtige artikelen met voor-elk-watwils. Alles tezamen 20 pagina's nieuw talent aan het homo-tijdschriften-firmament. (FvO) Expresso is ontstaan op initiatief van leden van Dordtse, Haagse en Rotterdamse homojongerengroepen en wordt uitgegeven door de stichting Hoezo, Postbus 116, 3000 AC Rotterdam. Een jaarabonnement (4 nrs) kost f 17,50 (CJP f 15,-). B ®

sek_1988_09 / jap / japp / indo / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

p 7

sek_1988_10 / jap / japp / indo / fascis / kamp

sek_1988_11 / jap / indo / fascis

p 6 Afdelingen De Landelijke Bestuurscommissie AFRA (Anti-fascisme, racisme en anti-semitisme) wordt opgeheven als het aan het bestuur ligt. Gebrek aan menskracht en voorrang aan andere prioriteiten binnen de vereniging zijn de voornaamste redenen. Daarnaast zou, volgens het LB, de discussie over het AFRA-beleid slechts incidenteel opbloeien. Het LB wil in de toekomst wel contact met diverse etnische homogroepen houden en bekijken hoe het AFRA-beleid in de toekomst binnen de vereniging aan de orde kan komen.

sek_1988_12 / jap / fascis / kamp / oorlog

sek_1989_01 / indo / fascis / kamp / wereldoorlog

sek_1989_02 / fascis / kamp

sek_1989_03 / nazi / fascis / kamp

sek_1989_04 / fascis / oorlog

sek_1989_05 / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1989_06 / fascis / kamp

sek_1989_07-08 / fascis / kamp

sek_1989_09 / fascis / kamp / oorlog

HAARLEM/2 In het Haarlems verslag staat bij 'Poëzie en honderollen'(Sek 89/7-8/8) een uitspraak, opgetekend uit de mond van Marcel Bullinga: 'De Islam is een vervuiling van de Nederlandse cultuur.' Bullinga had in zijn toespraak de strijd tegen het fundamentalisme als prioriteit voor homo-Nederland aangemerkt en was vervolgens doorgedraafd van fundamentalisme via Islamitisch fundamentalisme naar de Islam. Het is geen originele uitspraak, in de Groene en de Volkskrant zijn naar aanleiding van de Rushdie-affaire columns verschenen van Opheffer en Blokker, die ineens ook geen onderscheid meer bleken te kunnen maken tussen de Islam en wat Chomelny uitkraamde. Die over het hoofd zagen dat de Islam net als het Christendom een grote verscheidenheid aan stromingen kent. Die niet door hebben, dat het over één kam scheren van de hele Islam als zijnde fundamentalisme van het ergste soort, koren op de molen van Janmaat is, De uitspraak van Bullinga lijkt gestoeld op angst voor het onbekende, de Islam en overdreven positieve opvattingen over het bekende, de zogenaamde

Nederlandse cultuur. Sek volstond met het zonder argumenten publiceren van de demagogische kreet dat de Islam een 'vervuiling' is. **Superioriteitswaan ten top. Graag zag ik een excuus van de redactie voor de kritiekloze publicatie van een uitspraak, die rechtstreeks aan Hitler ontleend lijkt: 'Het jodendom is een vervuiling van de Duitse cultuur', of 'Homoseksuelen verzwakken het Duitse ras?' Maar dan nog blijft mijn door deze affaire toegenomen wantrouwen jegens het zogenaamde anti-fascistische karakter van de Nederlandse homobeweging. Het heeft er veel van weg dat het antifascisme alleen van stal wordt gehaald wanneer het van pas komt, zo niet, dan slaat het net zo makkelijk 1n zijn tegendeel om. En wat te denken van homoseksuele islamieten?** Leiden Wim Lunsing

sek_1989_10 / indo / nazi / fascis / kamp / oorlog

Homo's bezoeken Auschwitz DE VRIEND BETEKENDE ALLES zit al in NOB

Duitse lust VOORLOPIG IS GELD HET ENIGE Een leraar (getrouwd, een kind) wordt verliefd op een arbeidersjongen. Hij geeft zich over aan deze passie (to t schande van de stad). Zijn vrouw vermoordt de jongen en verdrinkt zich. De leraar springt in een ravijn. Voor het verhaal hoef je Septembernovel le van Arnolt Bronnen niet te lezen. Maar het wordt al interessanter als je weet dat d it verhaal voor het eerst in 1921 gepubliceerd werd. Nog interessanter als je leest hoe de verhouding beschreven wordt, de eerste v rijp a rtij heeft meer weg van een overval en halve verkrachting. Het interessantst is echter de taal waarin d it verhaal geschreven staat: korte heftige zinnen, meestal geen bijzinnen; lidwoorden en bijvoeglijke naamwoorden blijven vaak achterwege en aanvankelijk ontbraken zelfs a lle leestekens. Het verhaal k rijg t daardoor ie ts ontstuimigs, heftigs, één krachtige uitademing. Meestal werkt dat, maar niet a ltijd , want je bent je maar al te bewust waar dat krachtige en heftige toegeleid heeft in de daarop volgende jaren. Arnolt Bronnen (1895 Wenen, 1958 Berlijn) ontwikkelde zich in de jaren twintig to t een beroemd en vooral berucht toneelschrijver. In zijn eerste stuk 'Vatermort' (1922) verleidt een naakte moeder een even zo naakte (homoseksuele) zoon. Vlak voor het moment suprême verstoort de vader d it samenzijn, waarop de zoon hem met een mes doodsteekt: een orgastische bevrijding. In een van zijn latere stukken doet een vrouw het met een geit. De k ritiek s c h rijft dan ook: 'Bumms ohne Inhalt. Knal! an sich. Leere mit Tempo.' Ook hier zijn echter niet zo zeer de verhaaltjes van belang, als wel de passie en de ta a l, die ju is t door zijn kunstmatigheid opvallend dicht de spreektaal weet te naderen. In die tijd veranderde Bronnen van links (bevriend met Brecht) in u ite rs t rechts als **aanhanger van de nazi's**. Naarmate de fascistten echter meer macht kregen, raakte hij meer u ite de gratie en werd zelfs 'p o litiek onbetrouwbaar' geacht. Ondanks dat bleef hij to t in '43 propaganda voor hen schrijven. Aan het einde van de oorlog kwam hij in contact met een ondergrondse verzetsorganisatie, werd weer communist en eindigde zijn leven in de DDR als c riticu s van het Westerse decadente toneel. Een vreemde man, een vreemde novelle. De moeite van het lezen echter meer dan waard. (TvO) Arnolt Bronnen, Septembernovelle. Stuttgart, Klett-Cotta, 1989 (Cotta's Bibliothek der Moderne 80).

sek_1989_11 / nazi / oorlog

sek_1989_12 / nazi / fascis / wereldoorlog / oorlog

sek_1990_01 / kamp / oorlog

sek_1990_02 / jap / kamp / oorlog

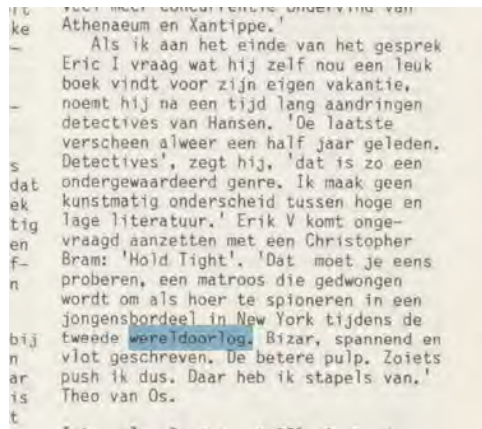
sek_1990_03 / indo / kamp

sek_1990_04 / kamp / oorlog

sek_1990_05 / fascis / kamp

sek_1990_06 / nazi / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

sek_1990_07-08 / indo / fascis / kamp / wereldoorlog

sek_1990_09 / jap / indo / kamp / oorlog

sek_1990_10 / indo / concentratiekamp / kamp / oorlog

sek_1990_11 / oorlog

sek_1990_12 / kamp

sek_1991_01 / nazi / kamp / oorlog

sek_1991_02 / kamp / oorlog

sek_1991_03 / kamp

sek_1991_04 / fascis / kamp / oorlog

sek_1991_05 / indo / kamp / oorlog

Foto: van Baaren

Eerste Europese conferentie homoseksualiteit en handicap

Onbekend maakt onbemind

In bijna geen enkel Europees land is het tot nog toe gelukt een brug te slaan tussen de wereld van homo's en die van gehandicapten. Maar dat gaat veranderen. Er komt een netwerk en een Europees secretariaat. De vonk begint met het leggen van goede contacten, wordt begin mei in het Valencis (Súd) de eerste conferentie gehouden over homoseksualiteit en handicap. Een Britse deelnemer: "Yes, it's possible to come out, but not advisable". Kien Kooie vertelt.

Tijdens de conferentie bleek al snel, dat men internationaal van elkaar kan leren. In geen enkel Europees land blijkt een organisatie of infrastructuur te bestaan die het mogelijk maakt een brug te slaan tussen de homo's en de gehandicaptenwereld. De samenwerking tussen het DGB en de gehandicaptenwereld is heel belangrijk geweest. In Duitse deelname aan de conferentie hebben in alle gevallen afspraken te maken of die in hun eigen land ook mogelijk is. Op de Europese conferentie in (Súd) waren bijna 50 deelnemers aanwezig uit 12 landen. Het was voor het eerst, dat homo's en lesbi's met een handicap zich op deze manier ontmoeten. De

conferentie was bedoeld voor homoseksuele mensen en vrouwen met een lichamelijke handicap (mobortache), zitstoelgebruik of organisch handicap. Tijdens de conferentie bleek waar dat mensen die homoseksueel zijn en een handicap hebben, vrij snel gefaciliteerd kunnen komen te staan in de maatschappij. De maatschappij verschilt niet snel dat mensen met een handicap ook behoefte hebben aan relaties en seksualiteit. Het staan homoseksualiteit. De homo's en lesbi's (niet alleen in fysiek handicap) en in de gehandicaptenwereld is homoseksualiteit nog steeds niet makkelijk te bereiken. De andere homo's te ontmoeten, moet

Je mobiel zijn. Het leven is een beschermde woon/leefomgeving, het gebrek aan privacy en het afhankelijk zijn van de hulp van anderen werkt isolerend. Daarnaast is het ook moeilijk informatie te krijgen wanneer je doof, slechthoort bent of slecht ziet. Het leggen van contacten levert vergelijkbare hindernissen op.

En onbekend maakt onbemind, zo kun je niet meer dan een van de vrede. Binnen de conferentie is daarom ook gekozen voor een presentatie naar de samenleving toe. De conferentie is een middel om te werken aan verbetering van de positie van homo's met een handicap.

BEKLEVENDE SITUATIE

Homo's met een handicap kunnen in een belemmerende situatie verkeren of terecht komen, zo bleek meer dan eens. Tijdens een radio-uitzending werd een Britse deelnemer gevraagd of in haar situatie afsloten voor haar gewaarheid mogelijk is. Antwoord: "Yes, it is possible, but not advisable". Het onderstaande schetst naar belemmerende situatie en niet alleen hi

En Nederlandse deelnemer zei het als bijzonder en heel belangrijk te hebben ervaren samen te zijn met zoveel homo's met een handicap. Hij maar korte tijd bij zijn invalide en bandie geen andere homo's in een vergelijkbare situatie. Over diverse Nederlandse en buitenlandse deelnemers werd erop gewezen dat de homo-organisaties momenteel een handicap wel ontvangen, maar vervolgens geen aandacht en advies geven. Hier ligt een mooie taak.

De internationale belangstelling, door de aanwezigheid van twee vertegenwoordigers van de USA, een vertegenwoordiger van het Duitse homoblad Magnus, niet te vergeten een subsidie van de EU en het feit dat nog steeds de buitenlandse deelnemers (DGB) legt de basis voor een vervolg. De Nederlandse landen waren niet vertegenwoordigd. Twee homo's uit Spanje hadden willen komen, maar hadden niet de mogelijkheid, zo bleek.

De avond van 4 mei gaf aanleiding tot gesprekken. Het samen zijn van mensen die vanwege hun seksuele voorkeur de huts hebben van een handicap onder het fascisme niet mochten bestaan, terwijl ze nu ook nog in diverse landen niet de vrijheid krijgen die voor anderen zo normaal is, gaf de samenleving een emotionele lading.

HAAR GEMERKT

Tijdens de conferentie is hard gewerkt. Er werden natuurlijk persoonlijke contacten gelegd, maar er waren ook workshops rondom de thema's ervaringsrelaties en seksualiteit en zelforganisatie en netwerkwerking. Een van de aan het einde van de conferentie gestelde doelen is afbreken het contact met een Europees netwerk van homo's en lesbi's met een handicap. De informatie van informatie, het voeren van een Europees secretariaat en het behouden van zowel de homo-organisaties als de gehandicapten-organisaties, en de positie van homo's met een handicap te verbeteren.

De politiek zal ook nadringender worden. Panden op de agenda: de leefomstandigheden, de mobiliteit van mensen en het beschikbaar komen van informatie voor homo's met een fysieke of visuele handicap.

Kien Kooie

20

het verschil...
(wordt steeds groter)

MULDER
draagtassen

KERNSTRAAT 10 - MOORDEN - TEL. 02200-11111-15200

Derek Jarman

lijk op 'het einde' van zijn film: maten terug: 'Er is één onderwerp waarover ik graag nog een film zou willen maken: AIDS. Tot nu toe heb ik alle films daarover afschuwelijk slecht gevonden: allemaal films voor de overlevenden: ik zou er een maken voor de doden.

Al die films zijn niet zovets als die afschuwelijke naandoeken.' Hij vindt zich nu echt op zijn woede is bijna lastbaar. 'De leven te ontvluggen als een god, een lujje, een vod waar ze een kaartje en je naam opplakken! De werste keer dat ik die naandoeken zag, had ik ze het liefst in brand gestoken.

Ik snap vrouwen toch al niet dat mensen in alle stilte met fakkels een optocht houden en geen vlammenwerpers gebruiken. Net zoals de joden in de Tweede wereldoorlog ze laten ook de mensen met AIDS zich vandaag de dag zonder protest sfoveren.' Hij had maar één keer meegemaakt dat een groep demonstranten bijna Downingstraat bestond hadden: 'Er stonden maar zes politie-agenten, zij waren het veel meer, we hadden zo het huts kunnen platbranden.' 'Zou je meegedaan hebben?' vroeg ik. 'Ja', antwoordt hij zeer bevestigend. 'Al zou ik veel liever Westminster Abbey in brand gestoken hebben.' De kerk is volgens Jarman sinds de Tweede wereldoorlog de grootste aantekening van de homo-vervolgung en discriminatie. De religieuze sfeer rondom de naandoeken ergende hem dus extra.

'Ik wou mijn leven te eindigen als een vod! Dat heb ik ook tegen Keith gezegd: ze mogen alles met me doen na mijn dood, behalve zo een dood van me maken. Iemand die ik ken maakt zwarte schilderijen met mij betreft zou hij zijn en door zijn verf mogen mengen en er dan een aantal zwarte schilderijen mee maken en die dan voor zoveel mogelijk geld verkopen aan een vinkendrijke verzamelaar.' Hij glimlacht mali-cieus en voegt er dan ironisch aan toe: 'Beroemde laatste woorden, nietwaar!'

Theo van De

10. Diva (1982-1986)

Inleiding

Het tijdschrift Diva bestond van 1982 tot en met 1986. De reden voor het tijdschrift: uit het eerste nummer:

Ook Diva was eens de intens gekoesterde fantasie van drie vriendinnen. Eind 1980 namen zij de eerste stappen om samen met twaalf dames het produkt te leveren dat nu voor u ligt. Een jaar na de eerste bijeenkomst richtte het redactiecollectief de stichting Tribade op, die de tweemaandelijks uitgave van Diva gaat verzorgen. De stichting beoogt hiermee een bijdrage te leveren aan de emancipatie van lesbische vrouwen, alsmede het onthullen en bevorderen van lesbische cultuur.

In het laatste nummer was de verwachting nog hoog:

DIVA gaat met ingang van het a.s. meinummer maandelijks verschijnen, met een omslag in kleur. Het aantal pagina's blijft ongeveer gelijk, het formaat en de vormgeving worden enigszins aangepast om budgettaire en produktietechnische redenen. De oplage gaat fors omhoog. Vooral in de grotere steden in de Randstad zal het blad beter verkrijgbaar zijn.

Zover is het niet gekomen

Techniek

Deze map Diva is gedigitaliseerd en doorzoekbaar. De OCR-techniek werkt globaal gezien goed: de schatting is dat 90% van de herkenning goed gaat.

Er is op twee manieren gezocht: 1) via de iMac finder die kan zoeken op trefwoorden in specifieke folders (bijv. de folder met één tijdschrifttitel) en 2) via Adobe Acrobat Extended Search. Die laatste zoekmethode levert een resultaat op dat kan worden verwerkt in Excel: per zoekwoord wordt een bestand gemaakt die in Excel zijn samengevoegd. Let wel: de paginanummers zijn de paginanummers van de PDF.

De belangrijkste zoekwoorden die zowel via Finder als Extended Search zijn gedaan, zijn: nazi*, fascis*, concentratiekamp*. Deze drie zoekwoorden zijn in excel verwerkt en worden hier per afzonderlijk nummer getoond.

In Finder is ook gezocht met termen: *kamp, jap*, japp*, indo*, wereldoorlog, oorlog. De opbrengst was óf te weinig, óf juist te veel. Vooral de term oorlog levert veel tijdsaanduidingen aan (voor, in, na de oorlog) die in Excel eigenlijk niks zouden toevoegen.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden nazi, fascis (geen) concentratiekamp (geen / ook niet konsentratiekamp). Daarnaast zijn via Finder andere woorden gezocht die of teveel loze informatie gaven of weinig voorkwamen.

diva_1982_03	fascis	2	gemeenschappelijk verzet tegen fascistische tendenzen in de maatschappij. Op dezelfde manier als bij de
diva_1982_03	nazi	2	opgepakt door de Nazi's, verraden door Marian's ouders wegens samenwonen met een minderjarige van
diva_1982_03	nazi	2	sabotagedaden tegen de Nazi's en andere belevenissen terecht bij een getrouwde vrouw, Helma, met
diva_1982_04	fascis	2	gaan om georganiseerde fascistische jongeren. Ik geloof er niets van. Plannen om eieren, tomaten
diva_1982_04	fascis	8	Zuid-Afrika terecht fascistisch wordt genoemd. Dat geeft aan, dat de strijd voor bevrijding

diva_1982_05	fascis	4	vanuit een anti-fascistisch, anti-seksistisch en anti-'klassistisch' perspectief. De ILIS verspreidt informatie
diva_1982_05	fascis	12	crisis en opkomend fascisme. Door het hele boek heen blijven de hoofdpersonen - Isabel
diva_1982_05	fascis	13	tegenover het opkomende fascisme? Tegenover nieuwe tekenen van vrouwen- en rassenhaat? Het blanke kapitalistische
diva_1982_05	fascis	13	omvormen tot de fascistiese massa's, die uit dank voor hun steun aan de machthebbers
diva_1982_05	nazi	2	gebouwd door de nazi-architect Albert Speer, dat later diende als conferentie-oord voor
diva_1983_02	concentratiekamp	8	jij' in een concentratiekamp stoppen. De moeder zit er steeds bij en zegt niets.
diva_1983_02	fascis	13	er dagelijks meer fascisme, seksisme en homohaar blijkt? De meesten knikken van ja, en
diva_1983_02	nazi	10	feministische, of zelfs nazistische activiteit en een derde vergelijkt het met alcoholisme 'ander
diva_1983_03	fascis	7	over geschiedenis en fascisme, met literatuurlijst. Het nummer is te bestellen door overmaking van
diva_1983_03	fascis	7	MELDKAMER Het Anti-fascisties Front Amsterdam heeft sinds korte tijd een meldkamer opgericht, waar
diva_1983_03	fascis	7	kunnen worden van fascistische of discriminerende aard. De meldkamer is bereikbaar van zondag tot
diva_1983_03	fascis	11	Moet je het fascistje in jezelf leren kennen, of het fascisme op straat bestrijden?
diva_1983_03	fascis	11	kennen, of het fascisme op straat bestrijden? 'Je moet er gewoon voor zorgen
diva_1983_03	fascis	12	tegen seksisme en fascisme in het Berlijn van de jaren dertig en in de
diva_1983_04	fascis	6	extreem-rechtse en fascistische groeperingen. Die laten zich steeds fanatieker uit over de rol
diva_1983_04	fascis	6	Geweld, Vrouwen Tegen Fascisme, Vrouwengezondheidscentrum en COC-vrouwenoverleg. Het is, denk ik, wel tekenend
diva_1983_04	nazi	9	struisvogelpolitiek jegens de Nazi's), konden de jongeren kunstenaars het zich permitteren om genadeloos met
diva_1983_04	nazi	9	Reich, zoals de Nazi's het eufemistisch verwoordden.. Bachmann koppelt de traumatische beleving van al
diva_1983_05	fascis	12	links en anti-fascistisch. Ze vinden dat SM en feminisme uitstekend kunnen samengaan, omdat
diva_1984_01	concentratiekamp	5	mijn gevangenis, mijn concentratiekamp; na dertig jaar durfde ik er niet meer uit. Levensangst
diva_1984_01	concentratiekamp	5	maar uit je concentratiekamp. Je beul is I dood.' KNOKKEN Het eerste jaar alleen
diva_1984_01	nazi	16	M-sters voor Nazi-zwijnen hebben uitgemaakt, wil ik toch voorstellen dat we in
diva_1984_03	concentratiekamp	14	en van de concentratiekampen tot aan de 'Wiedergutmachung' na 1945. Een stukje Duitse
diva_1984_03	nazi	14	aandacht aan de nazi-onderdrukking vanaf 1933, van de sluiting van alle café's tot
diva_1984_03	nazi	14	foto's uit de nazi-tijd. De verschuivingen die hebben plaats gevonden in de loop
diva_1984_03	nazi	18	boel door de nazi's gesloten. Men ontmoet elkaar nog hier en daar, in het
diva_1984_04	concentratiekamp	14	worden vermoord in concentratiekampen (Von Ossietzky) of belanden, zoals Mammen, in het verdovende
diva_1984_05	fascis	4	systematische vrouwenonderdrukking en fascisme. Wanneer zou Susan Griffin afstand nemen van deze uitleg van

diva_1984_05	nazi	3	geweld, moord en nazisme. De vraag is: willen wij mannen verbieden klaar te komen
diva_1984_05	nazi	3	gelijk aan de Nazi-geest' (op.cit., p. 193-94) Luisteren naar een
diva_1984_05	nazi	4	lijkt op het nazisme. Niet dat Susan Griffin het over concrete, levende SM-liefhebbers
diva_1985_01-02	fascis	4	literatuurlijst samengesteld over fascisme en racisme. Bestellen door overmaking van f 2,50 .(inclusief
diva_1985_01-02	fascis	4	van 'literatuurlijst Fascisme en Racisme'. Boco, bar/discotheek (gemengd), Nieuwe Schoolstraat 1,070-
diva_1985_02	fascis	3	kan ook tot fascisme leiden. Binnen het kader van de vrouwonderdrukkende systemen (vooral
diva_1985_02	fascis	22	democratische weg een fascist tot president gekozen. Het activisme heeft daar geen antwoord op.
diva_1985_03	fascis	19	aan de kassa. FASCISME Tussen alle oorlogshedenkingen door organiseerde het COC afdeling Utrecht en
diva_1985_03	fascis	19	en het Anti Fascisme Komitee Utrecht een themaweek 'homoseksualiteit en fascisme' van 1
diva_1985_03	fascis	19	'homoseksualiteit en fascisme' van 1 t/m 5 mei. De onderdrukking van homoseksuele
diva_1985_04	fascis	16	niet bij, georganiseerd fascisme ook niet, maar wel veel alledaags racisme (in de
diva_1985_05	fascis	6	en door het fascismffWeP lezen van deze roman wordt bij Claudia Schoppmann moeizaam worstelen.
diva_1985_05	fascis	6	hele Weimarperiode als prefascistisch afdoen. Blijkbaar zijn dit soort onderzoeken - en ik zou
diva_1985_05	fascis	6	opkomend en heersend fascisme. Wat het geheel nog erger maakt is dat Schoppmann overbloemd
diva_1985_05	nazi	3	overblijfselen van het nazigeweld, Dachau en een monument als de muur, staat historisch filmmateriaal
diva_1985_05	nazi	3	Ulm tijdens het naziregime, waar Su's moe- . DIVA 5
diva_1985_05	nazi	4	hoe zij de nazitijd is doorgekomen. De interviewende dochter is nauwelijks hoorbaar aanwezig, haar
diva_1985_05	nazi	4	afkeer van de nazi's - is na de oorlog noodlottigerwijze medeplichtigheid geworden. De film
diva_1985_05	nazi	4	verzet tegen de nazi's (toen de jonge vrouw één keer een daad stelde,
diva_1985_05	nazi	5	hoe zij de nazitijd is door gekomen. En een filmmaakster vertelde dat zij een
diva_1985_05	nazi	5	verzet gaan in nazi-Duitsland, waar je vrijwel zeker wist dat je zou sterven
diva_1986_02	concentratiekamp	5	homo in een concentratiekamp. Ik denk dat we politici moeten laten zien in welke
diva_1986_02	fascis	5	wordt naar het fascisme. Ook als ik uitgenodigd wordt door groepen, die zich voor
diva_1986_02	fascis	19	evenals het dreigende fascisme en de strijd tegen apartheid in Zuid-Afrika. De produktie
diva_1986_02	nazi	15	machtsovername door de nazi's in 1933 maakte de verschijning van het seksuologischeJahrbuchfür Triebforschung onmogelijk.

Diva 1982-1986 / jap/ japp/ indo / nazi / fascis / kamp / concentratiekamp / wereldoorlog / oorlog

diva_1982_01 / oorlog = eerste wereldoorlog

diva_1982_02 indo NIET GEVONDEN / wereldoorlog = eerste wereldoorlog
diva_1982_03 /jap / nazi / kamp / wereldoorlog / oorlog

 Artikel

Interview met Marian van de Ruit : de onschuld voorbij / Anja van Kooten-Niekerk, Bernadette de Wit, Marian van de Ruit.

Divia, 1 (1982) 3 (jul), p. 3-4.

bron: Divia jaargang: 1 (1982) 3 (jul), p. 3-4.

samenvatting: Gesprek met de schrijfster over haar werken/leven.

onderwerpen: lesbische vrouwen | letteren | uitgaansleven | kindertehuizen | nederland

signatuur: ts.
dgb periodieken

diva_1982_04 / fascis / kamp / wereldoorlog
diva_1982_05 / fascis / nazi / kamp / oorlog

 Boek

All true lovers /

Sarah Aldridge. Weatherby Lake, MO: The Naiad Press, 1978 - 282 p.

uitgave: Weatherby Lake, MO: The Naiad Press, 1978 - 282 p.

ISBN: 093004410X

onderwerpen: lesbische vrouwen | usa | 1900 1940 | 1940 1950

samenvatting: Romantisch verhaal over twee vrouwen die elkaar als tiener leren kennen tijdens de jaren van de Grote Depressie.

signatuur: cat. (aldrid/all) fb

DE BOEKEN Het verhaal uit het boek **All true lovers** speelt zich af in de jaren dertig van deze eeuw: de tijd van economische crisis en opkomend fascisme. Door het hele boek heen blijven de hoofdpersonen - Isabel en Andrea - elkaar trouw. Ze worden verliefd op elkaar als ze veertien zijn. Ze zitten dan op verschillende scholen maar reizen elke dag in dezelfde bus naar huis. Andrea valt op Isabel en na veel aandringen harerzijds beginnen ze een verhouding. Alles in het diepste geheim natuurlijk, zeker voor Andrea's moeder die Isabel helemaal geen geschikte vriendin voor haar dochter vindt. Isabel komt namelijk uit een arbeidersmilieu, heeft een stiefvader en twee kleine broertjes waar ze steeds op moet passen. Steeds is het de moeder van Andrea die hen dwars zit. Ze zitten steeds op verschillende scholen en moeten zich in de raarste bochten wringen om elkaar te kunnen ontmoeten of schrijven. Uiteindelijk komt die moeder er toch achter dat Andy al die tijd contact heeft gehad met Bel en verstoot Andrea dan als haar dochter. Er zitten grappige dingen in zoals het dan pas verschenen boek van Radclyff Hall, de Women's League for Peace and Freedom waarin Isabel actief is, en het motorrijden van Isabel. Een ander

diva_1983_01 / kamp / oorlog
diva_1983_02 / fascis / nazi / concentratiekamp

Aandacht voor de film Avskedet het afscheid van de Finse Tuija-Maija Niskanen; speelt in Zweden aan begin van de oorlog. De link met die oorlog is op de achtergrond en her en der in uniformen behalve een opmerking van de moeder dat ze lesbisch vrouwen zoals de hoofdrolspeelster in Duistland in een concentratiekamp zouden stoppen.

diva_1983_03 / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

P 22 van 1983-03 DORCAS 'Dit is dan echt het laatste deel', schreven de vrouwen van de damesschrijftbrigade 'Dorcas', Hanneke Dantuma, Marianne Gossije, Marlite Halbertsma en Margriet ter Steege, in het voorwoord bij het derde en vierde deel van het 'Groot Gronings Leesboek'. Alle vier eerder afzonderlijk uitgegeven delen zijn onlangs herdrukt en gebundeld in één dikke roman, getiteld 'Wilde Rozen'. De dames konden het schrijven niet laten en hebben er een vijfde deel aan toegevoegd, genaamd 'Gevaarlijke Vrouwen', een parodie op het lesbisch feminisme van de jaren tachtig. 'En als er over een jaar of tien een volgende herdruk verschijnt, dan schrijven we er vast weer een hoofdstuk bij', aldus Margriet ter Steege. De voorkant van de paperback wordt opgesierd door een kleurige aquarel van de vijf hoofdpersonen uit het boek: Jet Ritsema Bolt, haar nichtje Minna Eysinga, haar achternichtje Doortje Tak en de achter-achternichtjes Annelies en Joke Tak. Voor wie de voorgaande delen niet kent: Wilde Rozen verhaalt het leven van vier generaties lesbische vrouwen, tegen het decor van 1900 tot nu. De roman heeft alle ingrediënten van een flutroman, vermengd met een wisselende hoeveelheid ironie en een snuffje maatschappijkritiek. Omdat de gebeurtenissen zich vooral afspelen in en om Groningen heeft het geheel ook iets weg van een streekroman. Het eerste deel van 'Wilde Rozen' begint met het veelbewogen leven van Jet Ritsema Bolt, die via een Zwitserse kostschool, een eerste vriendinnetje wat deerlijk ten onder gaat aan tuberculose, de salon van Natalie Barney in Parijs, uiteindelijk medicijnen gaat studeren. Zij vestigt zich als eerste vrouwelijke huisarts aan de Groningse Radesingel, met haar jeugd- en hartsvriendin Fokje Albeda en trekt zich het lot van haar patientes aan. Deel twee, 'Minna zet door', schildert het leven van haar vechtlustige nichtje Minna, voor wie Nederland te rustig is en die de strijd aanbindt tegen seksisme en fascisme in het Berlijn van de jaren dertig en in de Spaanse burgeroorlog. Tijdens de tweede wereldoorlog speelt ze een heldinnenrol in het Groningse verzet. Met deel drie, 'Doortje vindt het geluk', zijn we in de jaren van de wederopbouw beland. Het is een ware verpleegstersroman, waarin Doortje haar grote liefde Nel vindt in Venetië, bemint in de linnenkamer, verliest door de intriges van een jaloerse hoofdzuster, en — hoe kan het ook anders — hervindt dankzij het scherpe inzicht en een list van tante Fokje. In deel vier en vijf, 'De verloren bron' en 'Gevaarlijke vrouwen', belanden we met de tweelingzusters Annelies en Joke in onze eigen radicaal lesbisch-feministische kringen, compleet met communes, vrouwendorpen, sadomasochisme, een affaire met een potteuze CDA-politica en de Goddess Movement. Kon ik in de eerste drie delen wegdromen in romantische en heldhaftige fantasieën over de hoofdpersonen, de avonturen van de gezusters Tak doen me keihard belanden in een persiflage op m'n eigen geschiedenis. Ik heb volop genoten van het op de hak nemen van alle ins en outs van het lesbisch beweegsel, maar de twee genres, flutroman over het verleden en de parodie op recente ontwikkelingen waar de schrijfsters nog weinig afstand van kunnen nemen, bijten elkaar.² Ook de afloop van het verhaal vind ik minder geslaagd. Maar, zoals al eerder gezegd: Dorcas heeft er moeite mee om er echt een punt achter te zetten. Wilde Rozen: Lichtvoetig lesbisch leesgenot, hinde onder de flutromans. Een boek dat je doet wegdromen uit je cel, je doet verbranden aan het strand en je wakker houdt in bed.³ ■ 1. Menige Christelijke meisjesvereniging ging de schrijftbrigade voor in de naam 'Dorcas'. Dorcas is in het nieuwe testament het voorbeeld van een goede, ijverige, zorgzame vrouw, zij was 'overvloedig in goede werken en aalmoezen'. (Handelingen 9 vers 36). Dorcas is synoniem van Tabitha, en dat betekent 'hinde'. 2. Lees ook: 'Pottenpulp voor dertigers' door Pamela Pattynama in LOVER 81 /3 3. Lees ook: 'Vier dames schrijven een flutboek', een interview met Marlite Halbertsma door Boukje Kapteln, In: Homologie van maart 1980. In boekhandel Dikke Trui wordt 6 mei om 4 uur een tentoonstelling geopend met een overzicht van ontstaansgeschiedenis, correspondenties tussen Dorcas-dames en met uitgevers. Damesschrijftbrigade DORCAS, 'Wilde Rozen'. Uitgeverij Xenon. 1983. Marjo M

diva_1983_04 / fascis / nazi / kamp / wereldoorlog / oorlog

Boek

Een stap naar Gomorra /

Ingeborg Bachmann ; vert. (uit het Duits) door Ely Schippers. Utrecht: Vrouw Holle, 1982 - 60 p.

uitgave: Utrecht: Vrouw Holle, 1982 - 60 p.

annotatie: Oorspr. titel Ein Schritt nach Gomorrh, verschenen in: Das dreissigste Jahr. - München: Piper, 1961.

onderwerpen: lesbische vrouwen

samenvatting: Een wat oudere Weense pianiste krijgt een relatie met een jong meisje.

signatuur: cat. (bachm/sta) fb

diva_1983_05 / indo / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

diva_1983_06 / indo / kamp / oorlog

diva_1984_01 / jap / indo / nazi / concentratiekamp / kamp / oorlog

diva_1984_02 / jap / kamp / oorlog

diva_1984_03 / nazi / kamp

Artikel

Eldorado : honderd jaar lesbisch Berlijn / Gerdien Jonker

Div. 3 (1984) 3 (mei), p. 26-29, 35

bron: Diva jaargang 3 (1984) 3 (mei), p. 26-29, 35

samenvatting: Het leven van lesbiennes in Berlijn voor WO II n.a.v. een tentoonstelling in het Berlín-museum in West-Berlijn over 100 jaar homoëxistentie.

onderwerpen: duitsland lesbische vrouwen subculturen tentoonstellingen 1900 1940 1940 1950

signatuur: ts.
dgb periodieken

De catalogus besteedt veel aandacht aan de nazi-onderdrukking vanaf 1933, van de sluiting van alle cafés tot de systematische razzia's en van de concentratiekampen tot aan de 'Wiedergutmachung' na 1945. Een stukje Duitse geschiedenis dat tot nu toe onbekend gebleven was en dat de aandacht krijgt die het verdient. Overigens zijn er op de tentoonstelling geen foto's uit de nazi-tijd.

diva_1984_04 / kamp / wereldoorlog / oorlog

Artikel

Jeanne Mammen, een koele voyeur / Margreet Brüggemann

Div. 3 (1984) 4 (jul), p. 22-26

bron: Diva jaargang 3 (1984) 4 (jul), p. 22-26

samenvatting: Portret van de Duitse schilderes en tekenares Jeanne Mammen, die tekeningen maakte van de lesbische scene in het Berlijn van de jaren '20 en 'op geestige en subtiele wijze het contrast tussen de uitbundige vrolijkheid van de dames en de kale armoede' schetste.

onderwerpen: beeldende kunsten lesbische vrouwen duitsland

signatuur: ts.
dgb periodieken

p 26: Mijn diepere overtuiging verborg ik steeds achter passief verzet.' Achter dit understatement schuilt het drama dat Mammen in de volgende jaren meemaakt: Duitsland glijdt met steeds grotere snelheid af in de vernietigende waanzin van het nationaal-socialisme en de oorlog. Veel progressieve kunstenaars emigreren (Grosz), plegen zelfmoord (Tucholsky, Anita R e), worden vermoord in concentratiekampen (Von Ossietzky) of belanden, zoals Mammen, in het verdovende isolement van

hun vier muren. In Mammens werk voltrekt zich in deze tijd een radicale breuk: ze schildert nu stiekem en onopgemerkt — kubistisch onder invloed van Juan Gris en vooral van Picasso, wiens schilderijen zij op ansichtkaarten heeft leren kennen.

diva_1984_05 / fascis / nazi / wereldoorlog

diva_1984_06 /jap / indo / kamp

diva_1985_01-02 / fascis

diva_1985_02 /jap / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

diva_1985_03 /jap / kamp / oorlog

diva_1985_04 / fascis / kamp / wereldoorlog / oorlog

diva_1985_05 / nazi / kamp / oorlog

opnemen in WOII / film The ties that bind

diva_1985_06 / oorlog

diva_1986_01 /jap / indo / kamp

diva_1986_02 / fascis / nazi / concentratiekamp / kamp / wereldoorlog / oorlog

p6-9 Theo van der Meer interviewt Kokula : Terug naar de geschiedenis. **De homobeweging beroept zich zo vaak op een geschiedenis van onderdrukking, als een argument voor, of als een legitimatie van de beweging zelf.** De geschiedenis wordt zo geweldig gedramatiseerd. Er is waarachtig toch nog wel iets anders te vertellen? 'Ik doe allebei, denk ik. We moeten naar buiten toe laten zien hoe we zijn vervolgd. Kort geleden heb ik in de krant gelezen over een SS-er, die nu pas terecht staat, die in een verhoor verteld heeft over de executie van een homo in een concentratiekamp. Ik denk dat we politici moeten laten zien in welke mate onmenselijkheid bedreven is jegens homoseksuelen. Ik wil dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen ook erkend worden als oorlogsslachtoffers. Voor vrouwen is dat nog moeilijker vast te stellen omdat zij geen roze driehoek droegen, maar een zwarte. Ze werden altijd als a-sociale elementen in de KZ's gebracht. Maar naar binnen toe moeten we juist ook onze sterke kanten laten zien. Daarom heb ik juist onderzoek gedaan naar lesbische subculturen, daar een boek over geschreven. Ik moet de eerste socioloog nog tegenkomen die het gelezen heeft, hoewel het een goed boek is. Maar ik heb het dan ook vooral voor vrouwen geschreven omdat die vaak zo bang voor bars zijn. Ik heb geprobeerd die bars te ontmythologiseren. De bar is niets ergs, het is een plaats waar je elkaar kunt treffen; waar je je thuis kunt voelen als je de spelregels kent. Ik houd me dus met allebei bezig. Ik wil de geschiedenis van de vervolging, criminalisering, pathologisering laten zien. Maar naar binnen toe zeg ik dat we ons niet altijd als zielige slachtoffers moeten afschilderen. Die behoefte aan drama is wel psychologisch verklaarbaar. Het begint altijd met gejammer en na verloop van tijd begint het te dagen dat het allemaal iets anders in elkaar stak. Het is wel zo dat nu ik in Nederland ben me vaak gevraagd wordt naar het fascisme. Ook als ik uitgenodigd wordt door groepen, die zich voor het eerst aan het onderwerp homoseksualiteit wagen, dan werkt dat medelijden-gedoe heel goed.'

11. FlickerIn en Flickerlicht (1975-1976)

Inleiding

FlickerIn was het informatieblad van het Flickerfront. Het Flickerfront had een kort bestaan van 1975 tot en met 1976. Een paar leden die het overgeorganiseerde Flickerfront te veel vonden vormden in 1976 de Amsterdamse tak van de Rooie Flikkers. Daarmee was de fut uit het Flickerfront, grotendeels ook omdat hoofdorganisator Henk Wildschut het niet meer zag zitten.

Het eerste nummer van Fiikker-In. Flicker-In, zal voortaan maandelûks verschijnen, ongeveer gelijktijdig met onze maandelijkse informatieavond. De bedoeling is het e
nerszijds te gebruiken als eerste informatie voor diegenen die pas geleden met het Flickerfront kennis maakten en meer van ons willen weten.

Flickerlicht was het publieke blad van het Flickerfront.

Techniek

De twee bladen zijn voor een eerder project door mezelf gescand en met Adobe OCR bewerkt. Ondanks de hoge resolutie van de scan is de OCR twijfelachtig en behoeft een geduldige correctieve hand. Nummer 2 (uit het bezit van Gert Hekma) is niet volledig gescand.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden nazi, fascis, concentratiekamp, concentratiekamp en konsentratiekamp. Daarnaast zijn via Finder met dezelfde woorden plus 'oorlog' gezocht.

FlickerIN 1975-1	fascis	7	gebeurt onder een fascistiese diktatuur". Een week later, op.10 mei, vindt naar aanleiding
FlickerIN 1975-1	nazi	7	45 onder de nazi 1 s gebeurde, gebeurt nu weer in chili." en "
FlickerIN 1975-1	nazi	9	kampen van de nazibeulen gesleo,t en daar na verwoestende arbeid.de dood in
FlickerIN 1976-7	fascis	4	lucht, heeft zelfs fascistiese tendensen in de stijl van geen woorden maar daden. Beide
Flickerlicht 1-1975-2	fascis	5	dat per definitie fascistiese tendensen heeft. Hat is op dit moment niet ondenkbaar dat
Flickerlicht 1-1975-2	fascis	5	dat er een fascistiese coup komt. Zeker niet als je ziet welke fascistiese sentimenten
Flickerlicht 1-1975-2	fascis	5	je ziet welke fascistiese sentimenten bovenkomen bij economiese teruggang, tagen werklozen en surinamers. Het
Flickerlicht 1-1975-2	fascis	5	wordt in een fascisties nederland. Het is uitstekend dat het coc voorlichting geeft in
Flickerlicht 1-1975-2	fascis	5	na een eventuale fascistiese staatsgreep wel of niet mee te doen aan de homovervolging.
Flickerlicht 1-1975-2	fascis	5	nu de anti-fascistiese krachten in bv. Spanje steunen. Dit is maar ..en

Flikkerlicht 1-1975-2	fascis	6	aktie tegen het fascistiese regiem in Spanje; (5) geregeld info:nneren en agiteren
Flikkerlicht 1-1975-2	nazi	3	kampen van de nazibeulen gesleept en daar na.vern,oestende arbeid de dood in gedreven,
Flikkerlicht 1-1975-2	nazi	5	8 diktatuur in nazi-duitsland en -nederland gebeurde. We zien wat er in
Flikkerlicht 1-1975-3	nazi	8	Zweedse dernokratie en nazi-Duitsland - groeten uit de provincie (waarin o.a.

FlikkerIN 1975-1

P 7

Herdenkingsakties

In het begin van de maand mei zijn er zowel in Nijmegen als Amsterdam akties gevoerd naar aanleiding van de herdenking van de gevallen homoseksuelen in de tweede wereldoorlog en de daarna niet gekomen bevrijding voor homoseksuelen. Op 3 mei organiseerde de NJWH en de Rode Flikker een straatmanifestatie in Nijmegen. Deze werd echter door b&w van nijmegen verboden. Ondanks dat verbod werd de aktie toch gevoerd; het flikkerfront toonde zich aktief solidair met deze manifestatie.

Naast een solidariteitsverklaring en een protesttelegram aan b&w in nijmegen togen een 15-tal amsterdammers naar het oosten des lands. Tijdens de manifestatie werd door de politie ingegrepen. Vier mensen werden aangehouden. In een begeleidend pamflet stelden de organiserende groepen: "voor ons, na 30 jaar bevrijding is de roze driehoek, teken van onderdrukking, die niet met het einde van de tweede wereldoorlog opgehouden is" en "omdat wij een homobeweging willen zijn, willen 'we de aandacht vestigen op wat er met homoos gebeurde en' wat er nog steeds gebeurt onder een fascistiese diktatuur".

.

....

Intussen had ook in amsterdam aktie plaatsgevonden. Naar aanleiding van de onthulling van het monument 'vrouwen van ravensbrück' en de tentoonstelling 'vrouwen in verzet' in het Van Goghmuseum zijn in de omgeving van de Van Baerlestraat pamfletten uitgedeeld, waarin het flikkerfront herinnerde aan de tachtig duizend omgekomen homoseksuelen tijdens de tweede wereldoorlog. "Wij vragen ons af waarom uitroeiing minder erg wordt gevonden als het homoseksuelen betreft. Wat er in '40-'45 onder de nazi's gebeurde, gebeurt nu weer in chili." en "ook in nederland zou ooit weer een fascistisch regiem kunnen komen". Dezelfde pamfletten en ook die in nijmegen zijn uitgedeeld, zijn na overleg met het comité 'Vrouwen van Ravensbrück' tijdens de tentoonstelling in het Van Goghmuseum verspreid.

FlikkerIN 1975-3

Op 11 september vindt in Amsterdam de landelijke CHILI-demonstratie plaats.

Om 19.30 begint vanaf het MUSEUMplein de demonstratie, waarna om 20.30 in de Koopmansbeurs een manifestatie plaats vindt. De organisatie is in handen van het Chili-komité. Het flikkerfront roept alle homoos op hieraan mee te doen.

HOMOOS SOLIDAIR IN DE STRIJD TEGEN HET FASCISME.

NEDERLANDSE FLIKKERS SOLIDAIR MET DE ONDERDRUKTE CHILEENSE FLIKKERS.

Flikkerfrontflikkers verzamelen zich om 19.00 in/voor café Keyzer (van Baerlestraat 96).

Meer hierover op de informatieavond van 9 september. (zie elders in deze flikker-in.).

FlikkerIN 1975-4

FlikkerIN 1975-5 en 6

FlikkerIN 1976-7

P 4:

2. THEORIE EN EIGEN ERVARINGEN.

Theorie zonder praxis is gelul in de ruimte, maar praxis zonder theorie is geknoei in de lucht, heeft zelfs fascistiese tendensen in de stijl van geen woorden maar daden. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbanden, hetgeen reeds blijkt uit de redenen, waarom wijzelf bij het FF zijn gekomen. Dat is niet alleen op grond van een politieke analyse van onze situatie, maar evengoed door een bepaalde onvrede met die situatie. Voor een redelijke historie van dit motivatieproces, dat uitmondde in het lidworden van het FF, volstaan we hier door naar het tweede Rooie Flikkerpaper te verwijzen.

Flikkerlicht 2 Gert

(helaas alleen de voorkant gescand in de veronderstelling dat nummer 2 al eerder was gescand)

Flikkerlicht 1-1975-1

Artikel over vervolgingen door de eeuwen heen (van da hand van Gert Hekma?):

P2.

In de jaren 1940-1945 hebben ook in ons land onder de nazi-terreur de grootscheepse vervolgingen weer hun intrede gedaan. Reeds in het najaar van 1940 hield de nederlandse politie razzia's in homobars. In Amsterdam werden homoseksuelen naar de Marnixstraat gevoerd en van daar naar Vught gebracht. Vanuit Vught werden ze, met transporten politieke gevangenen mee, gedeporteerd naar onder andere Sachsenhausen, waar ze in de beruchte steengroeven werden tewerkgesteld en naar Buchenwald, waar in 1944 nederlandse homoseksuelen als proefkonijn werden gebruikt. In de kampen werden homoseksuelen van de andere gevangenen onderscheiden door een roze driehoek. Ook na de Tweede wereldoorlog komt voor de homoseksuelen geen tijdperk van bevrijding. De politie blijft registreren en de justitie blijft op grond van artikel 248bis vervolgen. Pas in 1971 wordt door minister Van Agt art. 248bis afgeschaft die echter anderzijds voor homoseksuele samenlevingsverbanden geen enkele ruimte ziet (zie de handelingen van de eerste kamer elders in deze krant.

P3

De laatste grote vervolging van homoseksuelen hier te lande dateert van de tweede wereldoorlog. Ditmaal is het fascisme de oorzaak. Goebbels over homoseksuelen: "Deze seksuele pest moet met wortel en al worden uitgeroeid. Dit moeras is zo diep, dat iedereen, die de mogelijkheid zou hebben, ook maar één van deze processen in details te leren kennen, in heilige toorn en woede zou ontsteken. Miljoenen ouders wensen niet - en zullen er slechts met afschuw aan denken - dat hun onschuldige kinderen eens door de gewetenloze verleiders geestelijk en lichamelijk worden misbruikt. Ik spreek hier als Duits nationaal-socialist, als gezinshoofd. Hoe dankbaar kunnen we de Führer zijn, dat hij deze pest uitroeit."

Wederom is de 'natuur' de maatstaf, ditmaal 'Rassepflege' (raszuiverheid) geheten. Homoseksualiteit is tegen de natuur, het degeneert het ras, het moet "dus" uitgeroeid worden. De voortplanting staat centraal, alleen de biologische functie telt. De vrouw wordt gedegradeerd tot fokmachiene. Zelfs bij de voortplanting heeft de vrouw een sekundaire rol: "het bloed bepaalt of de vader zich in zijn zoon terugvindt", "het is door de Voorzienigheid als volgt bepaald: de man plant zich slechts voort door de vrouw". De vrouw is alleen maar middel; de homoseksueel is nutteloos en zelfs schadelijk.

De gelijkenis met de achttiende is ook verder opvallend. Na het debakel van de eerste wereldoorlog was het aanzien van Duitsland internationaal zwaar toegetakeld. De economische omstandigheden van de dertiger jaren kenmerkten zich door massale werkloosheid en alom armoede. De malaise wordt geweten aan niet-arische invloeden: joden, homoseksuelen.

Weer wordt homoseksualiteit gehanteerd om politieke tegenstanders te likwideren.

Ook nu nog worden homoseksuelen in fascistische dictaturen vervolgd en zelfs uitgeroeid. In het fascistische Spanje heeft men zelfs aparte gevangenschappen voor homoseksuelen. In Huelva voor 'gewone' homoseksuelen, in Badajou voor de gevaarlijke ...

Flikkerlicht 1-1975-2

In een stukje van Paul de Groot verwijzend naar Flikkerlicht nr 1: op p 3

Ook in deze eeuw werden tijdens de jaren '40-'45 talloze nederlandse homoseksuelen naar de kampen van de nazibeulen gesleept en daar na verwoestende arbeid de dood in gedreven. Deze homovervolgingen worden in het kader van Mokum 700 niet vermeld.

Geen wonder als nog steeds de politie jacht maakt op homoseksuelen in parken en bij pisbakken, homoseksuelen worden geregistreerd, homoseksuelen van een vertrouwensfunctie bij overheid en bedrijfsleven uitgesloten worden.

P5 in een ideologisch stuk van Henk Wildschut:

Juist een flikkerbeweging moet zich uitspreken over het leger, dat per definitie fascistiese tendensen heeft. Het is op dit moment niet ondenkbaar dat er een fascistiese coup komt. Zeker niet als je ziet welke fascistiese sentimenten bovenkomen bij economiese teruggang, tegen werklozen en surinamers. Het laat zich gemakkelijk raden hoe er met homoos omgesprongen wordt in een fascisties nederland.

Het is uitstekend dat het coc voorlichting geeft in het leger, Maar de motivatie moet niet zijn, dat soldaten zo maar een groep zijn zoals een vereniging. Soldaten hebben de macht om na een eventuele fascistiese staatsgreep wel of niet mee te doen aan de homovervolging. Daarom moeten we ze nu al aan onze kant zien te krijgen, Daarom moeten we nu de anti-fascistiese krachten in bv. Spanje steunen.

Flikkerlicht 1-1975-3

P 7

HET FASCISME ZIT ONDER ONS ----- EN SLAAT TOE

In september verscheen in Nieuwe Revu een artikel over de Viking-jeugd in Den Helder.

Dit blijkt een opkomende fascistische jeugdbende te zijn, bij toeval ontdekt door de schrijver van het artikel.

Deze nieuwe jeugdbende die internationaal georganiseerd is, zegt met geweld te willen opkomen voor "idealen" van volwassenen die zelf onbekend wensen te blijven.

Wie zijn die volwassenen dan wel? En wat voor roden zouden de heren hebben om onze kind te willen blijven?

Deze volwassenen zijn in de eerste plaats volksvijand nummer 1: Joop Glimmerveen met zijn uiterst rechtse "Volksunie", zeer bekend van zijn pamfletten verspreiding in Den Haag, waarin de bevolking opgeroepen wordt zich te verzetten tegen de komst en aanwezigheid van Surinamers en Antillianen in ons land.

Maar hij is lang niet de enige. In dit verband kunnen we nog noemen de "noordbond" in Amsterdam met "leider" Kruls, een oud NSB-er, die zich met andere oud NSB-ers, SS-ers en leden van de Boerenpartij -weet je wel de partij met het prachtige lied: "Voor Koningin en Vaderland"- heeft georganiseerd.

De belangrijkste steun moet de bande echter ontvangen uit andere bronnen. We hoever hierbij maar even te denken aan de staatsgreep van de Hitlerbende, die voordat zij het volk kon manipuleren al zo veel financiële steun had gekregen van het grootkapitaal, dat zij zonder die steun geen schijn van kans had gehad om 80 miljoen Duitsers te mobiliseren. De betreffende jeugdbende kan ook niet zonder geld optreden.

Maar er was een crisis, veroorzaakt door wie ook weer? Door de arbeiders soms? De homoseksuelen mischien? Welnee, door het kapitaal zelf en die moest maar even opgehoort worden. Wie kan dat dan wel doen? De handlangers van het grootkapitaal natuurlijk. En wie zouden dat dan zijn?

Om dus even te begrijpen hoe het fascisme in elkaar zit, wie de mensen achter de schermen zijn, hoe het dus ook mogelijk was een homo-, zigeuner- en jodenvervolging op te zetten in de Tweede Wereldoorlog en daarvoor reeds, is een grondige studie nodig van het kapitalisme in al zijn vormen. **Fascisme** is een vervaende fase van het kapitalisme. Alleen als dit grondig bestudeerd wordt kun je begrijpen, waarom het in werkelijkheid gaat, en wat er aan gedaan moet worden. Dat je je moet organiseren in alle linkse partijen en niet alleen maar bezig kunt zijn met symptoombestrijding. Dit kan alleen maar een onderdeel zijn van een totale revolutionaire strijd, en die strijd moet gevoerd worden door de arbeidersklasse, waar jij ook toe behoort. De strijd wordt zeker niet gewonnen door een z.g. democratische omwenteling. Deze illusies kunnen we nu -zeker sinds 11 september 1973- helemaal wel vergeten.

Ik wil hier nu niet verder op ingaan. Dat zou het artikel te lang maken. Maar ik wil even terug komen op de **fascistische** jeugdbende.

Deze bande slaat, met blijkbaar gehele of gedeeltelijke steun van de politie, homoos in elkaar. En waar dan wel? Op het Amstelstation en in het Oosterpark in Amsterdam. En hoe komt de schrijver dezes dan wel tot deze conclusie? Wel, in een paar krenten. Het Parool en Het Vrije Volk, wordt melding gemaakt van het in elkaar slaan van homoos op de eerder genoemde plaatsen in Amsterdam.

De Alkmaarse Courant en het Parool melden bovendien, dat de bande heeft ontweerd dat ze dol deed om de slachtoffers te beroven. Waarom ze dat dan wel deed staat er natuurlijk weer niet in. Voor de krenten is het alleen interessant dat er vallen te melden zijn.

Als je daarnaast het artikel in Nieuwe Revu leest, waarin staat dat een kennis van de "leider" van de bande (Ed van Engeland, 19 jaar) verklaart dat ze geregeld naar Amsterdam gaan om daar linkse jongeren af te tuigen, wordt het hoog tijd dat alle flikkers gemobiliseerd worden in de strijd tegen het **fascisme** en vóór de revolutionaire strijd voor het socialisme. Weer wachten we nog op? Wachten we soms tot het moment dat de fascistische jeugdbende met steun van het kapitaal in talloze steden en dorpen afdelingen of liever gezegd 'nesten' krijgt en groter zal zijn dan alle flikkerorganisaties samen? Om over na te denken...

Aan de hand van de frequentie van de krantenberichten zou je je moeten beraden op tegenacties. Maar je moet je natuurlijk nooit te lang beraden over de te voeren tegenacties, want dat doen de **fascisten** ook niet. Die zijn gull op daden, het neerknuppelen van tegenstanders die voor rechtvaardigheid durven op te komen. We moeten ons dus niet even eerder hebben beread om medegenoots terug te kunnen knuppelen.

Wanneer de krantenberichten weer binnenstromen is het tijd voor actie. Er zal dan het een en ander aangekondigd worden, maar probeer nu alvast een strategie uit te stoppen. De zaken worden in ieder geval scherp in de gaten gehouden.

P 8. Inhoudsopgave van Schwuchtel met daarin een artikel over Zweedse democratie en nazi-Duitsland.

Flikkerlicht 2-1976-4

Flikkerlicht 2-1976-5-mei

Een herhaling van artikel uit FlikkerIn 1976-6 met iets andere spelling:

2. THEORIE EN EIGEN ERVARINGEN.

Theorie zonder praxis is gelul in de ruimte, maar praxis zonder theorie is geknoei in de lucht, heeft zelfs fascistiese tendensen in de stijl van geen woorden maar daden. Beide ....

Flikkerlicht 2-1976-6-31 sept

flikkers solidair

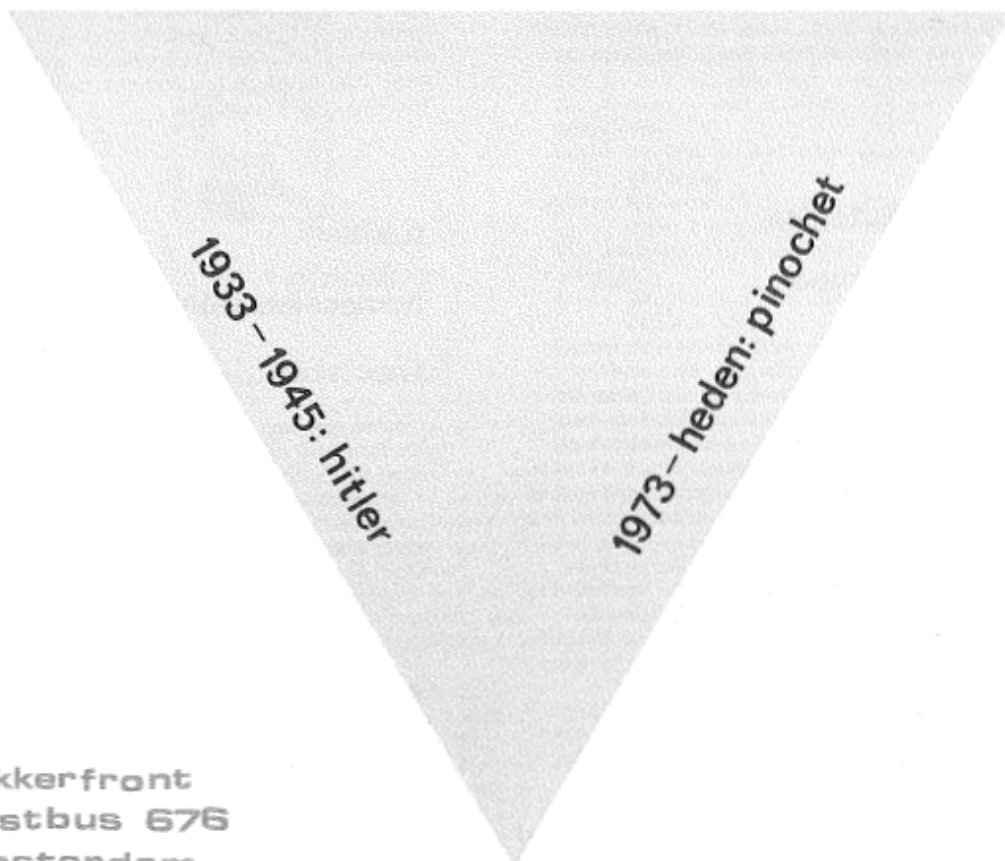
in de strijd van het Chileense volk.

Flikkers solidair in de strijd tegen onvrijheid, tegen onderdrukking

in Chili, in Zuid-Amerika, in Spanje, in Oost-Europa, in West-Europa, in Nederland.

Flikkers solidair in de strijd

TEGEN HET FASCISME

flikkerfront
postbus 676
amsterdam
020 - 245087

In een stuk over Flikkervolging in Chili:

nazi-duitsland:
roze driehoek

"De homoseksuele pest moet met wortel en al worden uitgeroeid. Dit moeras is zo diep, dat iedereen, die de mogelijkheid zou hebben ook maar één van deze processen in details te leren kennen, in woede

en heilige toorn zou ontsteken. Miljoenen ouders wensen niet -en zullen er slechts met angst en afschuw aan denken dat hun onschuldige kinderen eens door de gewetenloze verleiders geestelijk en lichamelijk worden misbruikt. Ik spreek hier als duits nationaalsocialist, als gezinshoofd. Hoe dankbaar kunnen we de Führer zijn, dat hij deze pest uitroeit”

Met deze hysteriese anti-homoseksuele tirade rechtvaardigde Goebbels in 1937 de massamoord op homoseksuelen in het Hitler-Duitsland. Op hen werd grootscheeps jacht gemaakt. Razzia's op plaatsen waar homoseksuelen samenkwamen. Zonder vorm van proces opgepakt, naar concentratiekampen gedeporteerd, levend aan fosforproeven onderworpen, gekastreerd, tot onmenselijke arbeid gedwongen, doodgemarteld. In de kampen kregen een behandeling als het smerigste vuil. Niet alleen door de fascistiese Hitlerbendes, maar ook door tal van medegevangenen. Ze werden gedwongen een roze driehoek te dragen. Extra groot, zodat ze al op grote afstand herkenbaar waren.

Honderdduizenden flikkers zijn op deze manier uitgeroeid.

Homoseksualiteit is ook gehanteerd als politiek middel om tegenstanders onschadelijk te maken. Anti-fascisten werden -als andere argumenten ontbraken- tot flikker bestempeld en daarom vervolgd en vermoord.

Wij, flikkers, moeten op onze hoede zijn. Het is noodzakelijk dat wij ons waar dan ook inzetten tegen rechtse en fascistiese krachten, hier én in het buitenland. Het lot van flikkers onder een fascisties regiem staat vast: vervolging, marteling, dood.

Wij, flikkers, moeten meer dan wie ook ervoor waken en strijden dat het niet zover komt. In het fascisme bestaat voor ons geen vrijheid meer, maar uitsluitend onderdrukking. Onderdrukking van ons eigen lichaam, van onze eigen lustgevoelens, ons eigen bestaan. Daarom zullen we, tezamen met anderen ons tot het uiterste verzetten tegen onderdrukking, tegen het fascisme.

geen vrijheid zonder flikkerbevrijding

Wij, flikkers, zijn solidair met de strijd van het Chileense volk, met de strijd voor vrijheid, met de strijd voor gelijkheid. Vrijheid voor de Chileena!

Maar wij eisen ook vrijheid voor onszelf, vrijheid voor de flikkers, vrijheid voor de Chileense flikker, bevrijding van de homoseksualiteit, bevrijding van de lust.

Weg met de onderdrukking!

Flikkerlicht 2-1976-7-17 dec

Flikkerlicht 2-1977-8-25 feb

P 7 van de PDF

Arrikel: Flikkeronderdrukking bij de wet geregeld

Nederland kent een uitgebreide geschiedenis van vervolging van homoseksuelen.

Tot in de 19e eeuw toe (en onder het nazi-regiem tijdens de tweede wereldoorlog) hebben progroms gewoed. In de geschiedenisboekjes blijven deze echter nog steeds onvermeld. Historici hebben zich er niet of nauwelijks mee ingelaten of er onderzoek naar gedaan.

De veel geroemde verdraagzaamheid gold destijds zeker niet voor homo's. In het eerste nummer van Flikkerlicht (juni, 1975) is hieraan uitgebreid aandacht besteed.

In 1910 heeft de roomse minister Regout de zedelijkheidswetgeving in de nederlandse strafwet met diverse bepalingen (de bekende bis en ter-artikelen) ....

P 22 van de PDF

Artikel over het eerste nummer van De Rooie Vlinder:

De homoseksueel is de verrader/verraadster bij uitstek va:1 deze mannenmaatschappij. Omdat homoseksualiteit niet anders dan subversief kan zijn. Een homo pleegt verraad tegenover zijn/haar eigen geslacht. In onze autoritaire maatschappij zal de homo onvermijdelijk revolteren, ook al hangt hij/zij de meest burgerlijke trut uit, ook al probeert hij/zij zich op te sluiten in een exclusief ghetto en voor de rest overeenkomstig de traditionele normen te leven. Ook al wil hij/zij het voor zichzelf niet toegeven, toch zal hij/zij steeds conflicten aangaan met de maatschappij. De homoseksueel is door zijn/haar bestaan alleen a1 een regelrechte provokatie van alle klassieke "waarden" van het fascisme (en van het stalinisme, in het algemeen van elk autoritair regime. Hit ler heeft dit begrepen, en naar schatting tussen de 80.000 en de 200.000 der onzer, zijn, met een roze driehoek opgespeld, in de concentratiekampen afgeslacht, naast de joden, de zigeuners, kommunisten en andere rasonzuiveren.

12. Mietje (1977-1980)

Inleiding

Mietje was het tijdschrift van de Rooie Flikkers. Het eerste nummer is van februari 1977, het laatste nummer komt uit bij de opheffing van de Rooie Flikker met het festival Mannen Nietwaar in 1980.

Wij willen proberen middels deze krant, die we heel bewust "Mietje" hebben gedoopt, het heterosexuele normbesef bij onszelf en vele andere flikkers, die "Mietje" lezen, weg te halen door allereerst over eigen ervaringen te schrijven. Daarom roepen we dan ook iedereen op over eigen ervaringen te schrijven in deze krant. Stuur dus brieven! Op zo'n manier hopen we dat wij flikkers een stap kunnen zetten op de weg naar het vinden van onze eigen identiteit, ons eigen gevoel en denken.

Bovendien kunnen we er dan aan werken om met allerlei andere onderdrukte groepen samen te gaan werken in plaats van ons af te gaan schermen tegen diegenen, die misschien nog net een trapje lager op de maatschappelijke waarderingsladder staan.

De Nijmeegse tak van de Rooie Flikkers had zijn ideeën opgedaan in Duitsland en was sterk beïnvloed door de roze beweging in Berlijn. Deze Berlijnse groep had een blad Schwuchtel dat tussen 1975 en 1977 de roze ideeën uitdroeg. Er wordt in de groep van Flikkerfront en Rooie Flikkers regelmatig geciteerd uit dat blad.

De Berlijnse groep noemde zich Feministen, promootte het dragen van slechte drag als verzet tegen de heteronormering en als je dat niet durfde draag dan minstens een roze driehoek als symbool van verzet tegen ultieme onderdrukking

De Rooie Flikkers introduceerde op 3 mei 1975 de Roze Driehoek bij een demonstratie in Nijmegen om meer aandacht voor onderdrukte flikkers in de jaarlijkse dodenherdenking.

Techniek

Mietje is voor een eerder project door mezelf gescand met de copieermachine van de OBA en met Adobe OCR bewerkt. Ondanks de hoge resolutie van de scan is de OCR twijfelachtig en heeft een geduldige correctieve hand. Bovendien is het formaat net iets groter dan A3 (behalve het eerste nummer en Mietje Pietje) waardoor vrijwel elke pagina in tweede delen is gescand en er dus een tekstoverlap is (en dus ook mogelijk een zoekwoordenoverlap) Hopelijk worden dit soort bladen in de toekomst professioneel gescand.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden nazi, fascis, concentratiekamp, konzentatiekamp en konsentratiekamp. Daarnaast zijn via Finder met dezelfde woorden plus 'oorlog' gezocht.

Mietje 1977 jrg1-1-februari	fascis	5	klassevijand, een kapitalisties fascistiese staatshoofd, of een diktator van achteren neukt, dan is bij
Mietje 1977 jrg1-1-februari	fascis	15	Rome doop de fascisten vePkracht en ve, mooPd Ik was bang geworden. Van mijn
Mietje 1977 jrg1-1-februari	fascis	15	Nederland begint het fascisme zijn opmars. In het agogies taaltje van het Nie11w Lila
Mietje 1977 jrg1-1-februari	fascis	15	gruwelen, die het fascisme tot zo'n grote bloei brengen'. De partijleiding van de Duitse

Mietje 1977 jrg1-1-februari	fascis	17	agressie dat kleine fascisten en ethisch reveillers g~oeide dus flink~ Ordnung muss sein.
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	8	hij door de nazi's gepakt was. Zo werd mij duidelijk dat heksenvervoelingen samen hingen.
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	14	tallose dolkstoten, die nazi's en stalinisten aan homoos en homobeweging hebben toegebracht is Überhaupt
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	14	kampregisters, toen de nazi's het eind van de oorlog voelden naderen. Nee, de k
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	vPrnietigingsmachine, gekonstrueerd door nazi's en Stalinisten, trJ?edt in werking. E:r ka.n in
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	BPrL..jnse nazikrant schrijft dat dP bibliotheken van 'ond11itse r bo@ken
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	tuur l dringen nazi studenten het Institu..t hinnen •. gooien boek- en,
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	flikkers, terwijl de nazi's de Stalinisten op hun beurt flikkerscheldwoorden naar het hoofd slingeren.
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	vPrnietigingsmachine, gekonstrueerd door nazi's en Stalinisten, trJ?edt in werking. E:r ka.n in
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	BPrL..jnse nazikrant schrijft dat dP bibliotheken van 'ond11itse r bo@ken
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	tuur l dringen nazi studenten het Institu..t hinnen •. gooien boek- en,
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	schelden Stalinisten de nazi's uit voor flikkers, terwijl de nazi's de Stalinisten op hun
Mietje 1977 jrg1-1-februari	nazi	15	flikkers, terwijl de nazi's de Stalinisten op hun beurt flikkerscheldwoorden naar het hoofd slingeren.
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	concentrati ekamp	11	het geweld, het concentratiekamp, de marteling - dat zijn alleen maar crisissen van de
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	10	l . De fascisten gri j pen de macht , de repressie van de
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	10	tege n het fascis me i nne n, de boer e n we l,
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	10	walgt van de fasciste n , maar ziet geer andere u i tweg da
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	10	ant i -fasciste n, zien we ee n onprob l emàtiese h eteroseksua
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	10	i j en fascisme: enerz ij ds massa l e vernieti~i ng i
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	deel . De fascisten gri j ekten van zijn aandrift - de andere de
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	dat is nu fascisme innemen , de boeren wel , zij zijn hi stor
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	gt van de fascisten , maar dus het Schone en Goddelijke, maar dan De
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	voorwendsel strijdbare anti-fascisten , zien we een "ware" ontkent en de absolute
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	de laatsten lijke fascistiese hoofdman verkracht bieden aan de kastFeerder het stompje eerst het
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	met signora Poppio. Fascisten zijn smeelappen , zijn afsnijdt en ze geven diegenen aan,
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	11	weer. Flikkerij en fascisme: enerz ij ds massale vernieti~ing in konse ntr a
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	fascis	31	woordf!n: 11Fascistoïde methodes", van , in elk ge v al gehoord". De
Mietje 1977 jrg1-2-zomer	nazi	11	va n de nazi's moet wel een schurk zijn . word t. Uitei nde

Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	6	grootste flikkervijand, het fascisme, niet eens zien naderen, In hun angst voor de
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	6	voor iedereen", korporatief-fascistisch of sociaal-democratisch, is 't dat wèl. De fascistische
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	6	dat wèl. De fascistische crisis in het kapitalisme produceerde een oneekend ver
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	7	voor iedereen", korporatief-fascistisch of sociaal-democratisch, is 't dat wèl. De fasci
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	7	en deugd. Het antifascistische serum van de geallieerde kapitalisten was een mengsel van dezelfde
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	7	stellingname tégen het fascisme of tegen het normale karakter van de verzorgingsstaat.
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	8	oorlog als anti-fascistische verzetsstrijders in het offensief. Ze brachten overigens het specifieke sexismen
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	8	sexisme van de fascistten tegen de homo's niet naar voren. Na de nederlaag van
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	8	nederlaag van het fascisme bleven de misdaden tegen de homosexualiteit als onbesproken gedragingen voortbestaan
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	8	oorlog maakten de fascistten welbewust sterfming tegen de homosexualiteit om een aangrijpingspunt te
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	8	aanmatiging van de fascistten een heel eind opgaat ! De integratie reduceert weliswaar het
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	12	wel denkende mannen? Fascisme ? Het is een griezelige beschrijving van de lafheid .
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	13	wel denkende mannen? Fascisme? Het is een griezelige beschrijving van de lafheid. Tolerantie in
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	15	pijn van hetero-fascistische terreur hebben gevoeld, WAAR GAAT HET MET DE MANNENBEWEGING NAARTOE?????-
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	36	s te binnen: FASCISTEN, schreef ik kei hard die godverdomse katedraal in. Ik
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	fascis	36	er door de fascistten afgeslacht. Wiedergutmachung.. natuurlijk niet voor zulke vuilakken. De vervolging en
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	nazi	32	nog uit de nazitijd daar - dat vertellen ratiënten, die al tientallen jaren vastzitten.
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	nazi	36	Huichelachtigheid, lege woorden, nazi's. 80.000 flikkers of meer zijn er door de fascistten afgeslacht.
Mietje 1977 jrg1-3-herfst	nazi	36	gewoon door. Roemruchte nazi 's zijn weer industrieel, rechter, volksverneleden. . 1.
Mietje 1977 jrg1-4-winter	fascis	14	vieze flikker, fascistoïde neigingen• etc. Ik dronk nu definitief koffie in de kelder,
Mietje 1977 jrg1-4-winter	nazi	6	koncentratiekampen door de nazi's zijn vermoord, gedragen moest worden. Veel studenten en enkele docenten
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	4	dertiger jaren het fascisme als een enorme bosbrand over Links heeft nooit een boodschap
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	4	uit, en het fascisme is verdwenen, 90 in die jaren in linkse rijen. In
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	4	L---4---L----fascisten voor kommunistiese a9ent doorging, door de kommunisten belachelijk gemaakt als:
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	4	egelingen, nee, het fascisme bo1B~de zich o vanuit de bloed, bodem en
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	5	fascisten voor kommunistiese a9ent doorging, door de kommunisten belachelijk gemaakt als:
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	5	1e!JH. et fascisme is aantrekkelijk, het wordt verlangd, juist omdat
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	5	kracht van de fascistiese verleiding, van de andere kant verengt hij de verlangensproductie tot

Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	6	o.v. het fascisme is geen k1-1estie van "het ont-
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	6	konmuni stiese en fascistiese machts- en verniet i gingslust om zeep geholpen werd. Voorhoedepartij,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	6	ioacht in het fascisme doortrokken is van (vernietigings)lust. Bertolucci 's fi
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	7	van ko11111unistiese en fascistiese machts- en vernietigingslust om zeep geholpen werd. Voorhoedepartij, bondgenooten-oolitiek
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	7	macht in het fascisme doortrokken is van (vernietigings)lust. Bertolucci 's films
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	hand, dat de fascisten de arm hebben ge1-1apendv an de 18-jar
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	het westers neo-fascisme, door de fascisten van Salo gesymboliseerd, uitbeeldt. De perfecte versie
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	fascisme, door de fascisten van Salo gesymboliseerd, uitbeeldt. De perfecte versie van de misdaad
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	als Matteotti, de fascistie n hebben hem vermoord". De misdaad i s ool it
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	van Naldini ("Fascista") gedraaid zou \ID rden. In de zaal 1-
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	die door het fascisme is voortgebracht en heden ten dage wordt bepaa 1 d
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	10	het nieu1,,e fascisme 1-1as ge\ /orden. Hij beschrijft de jeugd van nu:
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	11	het westers neo-fascisme, door de fascisten van Salo gesymboliseerd, uitbeeldt. De perfecte versie
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	11	fascisme, door de fascisten van Salo gesymboliseerd, uitbeeldt. De perfecte versie van de misdaad
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	11	als Matteotti, de fascisten hebben hem vermoord". De mi sdaad is oolitiek in brede
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	11	eerst katholiek, dan fascisties en vervolgens democraties-katholiek i s. het kl erika l
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	11	moderne vorm van fascisme, jij hebt er goed aan gedaan haar te verlaten. Ik,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	12	vastzetten. au! •fascisten Bij w1Jze van verkiezingskampagne heeft de GLHPQ (Groupe Lib
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	19	in je dromen fascistiese en hitleriaanse elementen tegenkomt, ben je nog geen fascist en
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	19	je nog geen fascist en nog geen Hitler. Daarvoor is eerst een fascistiese gestructureerde
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	19	is eerst een fascistiese gestructureerde eenheid nodig, niet in het vlak van de verbeelding,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	19	da~ het een fascistiese beweging is, maar wel dat het de minderheidskunst van een
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	20	gestraft worden. Het fascistoide brein van de big-boss van de klas, Beineberg, denkt
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	21	gestraft worden. Het fascistoide brein van de big-boss van de klas, Beineberg, denkt
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	tegen grootgronbezit en fascisme. Gedramatiseerd aan de hand van twee personages: aan de ene
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	deel, voor de fascistiese machtsovername d~s, gaat het er nog erg gezellig aa~
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	tweede deel. De fascisten grijpen de macht , de repressie van de bevolking wordt

Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	positie tegen het fascisme innemen, de boeren wel, zij krijgen dan ook de
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	walgt van de fascistten, maar zij ziet geen andere uitweg dan de vlucht:
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	de strijdbare anti-fascisten zien we een omproblematiese heteroseksualiteit
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	slechten tenslotte de fascistten zijn gewoonweg smerig Bertolucci is een echte hetero
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	plaatselijke fascistiese hoofdman verkracht eerst het jongetje Maurizio en vermoordt hem dan,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	ij voor de fascistten gaan vermoorden, is evenwel te laf en haalt er
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	het raderwerk van fascist en getrouwd zijn, van angsten, homoseksualiteit en moordenaar-zijn
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	Schule komt bovendien van: fascistten hebben een zwakke ik., zijn sterk autoriteitsgebonden en homoseksueel ....
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	gemakkelijk met het fascisme klaar: geef fascistten een verwijskaart voor de psychiater, en het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	fascisme klaar: geef fascistten een verwijskaart voor de psychiater, en het geval is geklaard:
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	DOOD Flickerij en fascisme: enerzijds massale vernietiging in concentratiekampen, van de andere kant
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	zeke: fascistten!!!! In "Salò, en de 100 dagen van sodom" laat
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	22	"Salò" getoond? Fascistten, die bij Bertolucci, de Frankfurter Schule e.a. tot psychiatrie
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	den Konzentrationslager Fascisme is een gevaarlijk onderwerp. Je kunt er gauw je vingers
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	fluwelen handschoenen aangepakt: fascisme wordt dan uitvoerig histories verklaard m.b.v. sociaal-ekonomiese
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	iantrekkingskracht, die het fascisme uitvoerende (sterke mannen in mooie uniformen), Het taboe heeft
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	er verlangens, over fascisme in jezelf. Fascisme wordt dan irrationeel genoemd, een spannende historische anekdote,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	over fascisme in jezelf. Fascisme wordt dan irrationeel genoemd, een spannende historische anekdote, alsof die
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	zo stom waren. Fascisme is een alledaags verschijnsel, ook nu nog een dubbel taboe.
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	analyses van het fascisme zijn niet overtuigend. Ze zijn vast wel juist,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	en hoe het fascisme de arbeidersbeweging vernietigde. Maar daarmee is het fascisme als een
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	daarmee is het fascisme als een vorm van fascistnerende politiek nog niet
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	niet begrepen. Het fascisme is sterk van - In politieke discussies wordt het dan
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	eindeloze opsomming van fascistiese of zogenaamd neutraler, fascistolde kenmerken. Maar fascisme is niet wetenschappelijk
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	of zogenaamd neutraler, fascistolde kenmerken. Maar fascisme is niet wetenschappelijk neutraliseerbaar. Het is een
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	fascistolde kenmerken. Maar fascisme is niet wetenschappelijk neutraliseerbaar. Het is een van de weinige
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	niet voor vuile fascist uitgemaakt? Tegenover scheldwoorden staat de wetenschap gelukkig machteloos met al
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	met argumenten het fascisme bestrijdt, miskent waar het fascisme sterk is, namelijk als een

Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	miskent waar het fascisme sterk is, namelijk als een vorm van alledaagse affectieve politiek:
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	alledaagse affectieve politiek: fascisme was voor Reich een emotionele pest. fascisme en verleiding Burgerlijke
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	een emotionele pest. fascisme en verleiding Burgerlijke politiek vermoordt door abstraktie alles wat in
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	eroties openbaar leven. Fascisme is spannend omdat het met de grenzen van burgerlijke politiek
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	wil afrekenen. Het fascisme werkt niet met kwantitatieve schema's van tijd en ruimte. Het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	spanning van het fascisme zit in de schijndoorbraak uit de burgerlijke):aders van
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	die van het fascisme massaal is uitgegaan, heeft niet primair te maken met de
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	uiteindelijk alleen met antifascisme, dat oo~< vlees en bloed geworden is, worden bestreden. De
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	tastbaarheid van het fascisme is voelbaar aanwezig en tegelijk een ongrijpbare fictie. Fascisten hebben
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	een ongrijpbare fictie. Fascisten hebben als mannen meer met elkaar gemeen dan burgerlijk in
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	van het mannelijk fascisme onderkennen en er tegelijk slachtoffer van zijn . Er zijn
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	flikkers omgebracht door fascistiese leerjongens. Fascisties mannelijk gedrag wordt in de leerbars als ritueel
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	28	door fascistiese leerjongens. Fascisties mannelijk gedrag wordt in de leerbars als ritueel nagespeeld. Leer
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	enorme ongrijpbare fictie. Fascisten ~antrekkingskracht, die het hebben als mannen meer met fascisme
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	mannen meer met fascisme uitoefende (sterke Burgerlijke politiek ver- elkaar gemeen dan burgerlijk
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	de gens, over fascisme in jezelf. den. De enige spanning die nazitijd. Fascisme wordt dan
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	spanning die nazitijd. Fascisme wordt dan irrationeel ze kennen, bestaat in de strijd, genoemd,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	zo stom waren. Fascisme is huiskamers aanvullen, wat een alledaags verschijnsel, open'J a ar
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	analyses van het fascisme zijn niet s pannend. Ze zijn vast wel juist, als
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	en hoe het fascisme de arbeidersbeweging vernietigde. Maar daarmee is het fascisme als een
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	daarmee is het fascisme als een vorm van fasci - nerende politiek nog niet
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	niet begrepen. Het fascisme is st erk vanwege zijn verbeeldingskracht en zijn voorstelbaarheid. Het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	van rationalistische linkse fascisme analyses vormen Wilhelm Reich, Ernst Bloch en Walter Benjamin. Op
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	"Micropolitique du fascisme" en Klaus Theweleit, "Männerfantasien". bat zijn auteurs, die het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	auteurs, die het fascisme begrijpen, omdat ze de verleiding ervan nagaan. Niet alleen vanuit
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	die van het fascisme Jitgaat. Het antifascisme is dan ook meer bezwering dan uitroeiing.
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	fascisme Jitgaat. Het antifascisme is dan ook meer bezwering dan uitroeiing. Voor de kornmunistiese
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	partijen is het fascisme teoreties altijd een distantiebegrip en een grenskategorie geweest: fascisten zijn

Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	een grenskategorie geweest: fascisten zijn altijd de anderen. Antifascisme diende ter versterking van de
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	altijd de anderen. Antifascisme diende ter versterking van de eigen gelederen op basis van
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	burgerlijke posities is fascisme altijd een smerige en ideologische zaak. Fascisme is spannend omdat
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	en ideologische zaak. Fascisme is spannend omdat het met de grenzen van burgerlijke politiek
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	wil afrekenen. Het fascisme werkt niet met kwantitatieve schema's van tijd en ruimte. Het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	spanning van het fascisme zit in de schijndoorbraak uit de burgerlijke kaders van een
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	die van het fascisme massaal is uitgegaan, heeft niet primair te maken met de
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	macht van het fascisme lijkt veel meer op een rivier die buiten haar oevers
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	beeldvorming van het fascisme als politieke romantiek beantwoordt een opgeklopte alledaagse realiteit .
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	was kon het fascisme bloed en bodem worden. Fascistische organisaties zijn bewegingen met een
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	en bodem worden. Fascistische organisaties zijn bewegingen met een ideaal, in kracht waarvan je
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	verleiding is groot. Fascistische macht heeft de prakties meeslepende suggestie; dat overgave bevrijding kan
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	lektieve wi nst. Fascisme is geen uitbestede ik. Het is een politieke stroom waarin
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	van het mannelijk fascisme onderkennen en er tegelijk slachtoffer van zijn. Er zijn naar
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	flikkers omgebracht door fascistiese leerjongens . Fascisties mannelijk gedrag wordt in de leerbars als
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	29	fascistiese leerjongens . Fascisties mannelijk gedrag wordt in de leerbars als ritueel nagespeeld. Leer
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	fascisme grens van de psycho _ analyse De vernouwing tussen flik~
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	flik~ers en fascisme is zeer tegenstrijdig. Enerzijds zijn er naarschatting 250.000 flikkers vermoord
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	theorie over het fascisme. Bijvoorbeeld door de frankfurter school en door M.A. Maccocchi.
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	Adorno hebben het fascisme als de waarheid van het kapitalisme scherp laten zien. Adorno
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	scherp hoe het fascisme gebruik heeft gemaakt van de onderdrukking van de vrouw binnen
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	binnen het gezin. Fascisme is politisering van de privésfeer zonder de organisatie van die
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	moreel puritanisme. Fascisten.zijn voor haar niet alleen in heterozin sexisties, als homoseksuelen
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	vrouwenrol in het fascisme ook is, als h e t over.m~nen gaat
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	er om in fascistiese mannen? Als ze vrouwen haten doen ze dat niet uit
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	verlangens werden dodelijk. Fascisme is eenheid van eros en doodsdrijf. Het heeft als fantasti
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	dimensi 7s van fascistiese tijd- en ruimte beleving. Vooral Walter Benjamin heeft gezien, dat
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	kracht van het fascisme bestaat in estetisering van politiek.: beleving van alledaagse realiteit in

Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	rituelen. . Het fascisme leeft van suggestie en kan dat, zolang het alledaagse leven
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	Daarom is het fascisme even spannend als puriteins. Daarom is het leer van
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	30	Daarom is het fascisme even romanties als burocraties. Theweleit beschrijft hoe nazimannen in het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	31	scherp hoe het fascisme gebruik heeft gemaakt van de onderdrukking van de vrouw binnen
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	31	het ge zin. Fascisme is politisering van de privésfeer zonder de organisatie van die
Mietje 1978 jrg2-5-lente	fascis	38	arbeiders, socialistische beweging, fascistiese organisaties, schoolbestuurderen en militairen. Hoe heeft het denken over homosexualiteit
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	4	dienst van de nazi's nat waren ae?nnde In navolging van o+a+ Reich,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	5	dienst van de nazi's Dat waren gezonde kommunisten die dat zeiden, gezonde jongens in
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	21	rascistiese western, de nazi's en het verzet, de "american way of life", enz.
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	28	fotoos uit de nazitijd. Ik denk dat flickers het gevaar van de zinnelijke verleiding
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	29	enige spanning die nazitijd. Fascisme wordt dan irrationeel ze kennen, bestaat in de strijd,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	karakterstructuur van de nazies homosexueel en sado-masochisties. De vraag is waarom deze psychoanalytiese
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	karakterstructuur van de nazies gaat, vertrekt de frankfurter school vanuit een benauwd psychoanalyties kader,
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	om dan de nazies te beschrijven als sadomasochistiese, neurotiese , homosexuele, narcistiese wanprodukten van
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	de vrouwenhaat van nazies gedemonstreerd. Maar waarom wordt die vrouwenhaat gekoppeld aan homosexualiteit, sado-
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	blikvernuwende interpretatie van nazimannen, die uitgaat.~an oedipale schemaas. Ze ziJn geen flickers, geen
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	ook niet latent. Nazies ziJn geen neuroten, hebben ge 7~ zogenaamd zwak-ik. Het
Mietje 1978 jrg2-5-lente	nazi	30	Theweleit beschrijft hoe nazimannen in het kader va~. een lange asketies burgerlijke traditie hun
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	6	menigeen die het fascisme naderhand bestudeerde was dit aspect gefundenes Fressen. Het leidersprincipe van
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	6	over jongens), in fascistische, democratische en communistische landen - en dat gebeurt nog steeds.
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	7	verbindt met bv. fascisme. Je moet dan echter bedenken dat deze afkeer een afge
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	7	En uiteindelijk heeft fascisme bv., "geen recht op leer", er is alleen maar
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	19	HOMOHATERIJ cla het fascisme en na het totale edikt van de anthtopologie bewegen ~
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	22	en peilloze 11 HETEROFASCIST DOODT HOMODEMOCRAAT 'Als ik sexueel opgewonden wil raken, moet
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	23	afspeelt,voor de fascistiese man bijzonder aantrekkelijk. Flickerij is een uitweg waarlangs hij de
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	26	de tekst 'fascisme en flickers' en 'du Ledermann' die mij zeer gefascineerd
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	26	al dan niet fascisties zijn van het leather en jeans type zou opgelost kunnen

Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	36	h e t fascistiese). De belangrijkste jeugdbeweging
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	37	tot in het fascistiese). De belangrijkste jeugdbeweging van die tijd is de "
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	38	isme en fascistiese zal worden weggevaagd . De wereldbond, waarin de homo '
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	38	van de nieuwe fascistiese homovernietings campagne. Op de
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	38	sscr." komen de fascistieniet een nieuwe anti-homosexuele wet ,
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	38	aangezien de nieuwe fascistiese wetenschap minder belang hecht aan de volvoerde
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	vanwege de vele fascistiese aanvallen. Intussen is in 1922 een
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	door stalinisme en fascistiese zal worden weggevaagd . De wereldbond, waarin de homo '
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	ekonomiese crisis en fascistiese machinaties. Hirschfeld keert na een propagandatoer door de wereld niet
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	akties van de fascistiena de machtsovername zijn echter wel degelijk gericht
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	bloeit in de fascistiese land"en welig en ruineert de jeugd. In de socialistiese
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	liteit en het fascistiese zal verdwijnen." De nazis antwoorden,
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	39	e propaganda, die fascistiese en homosexualiteit gelijkstelt , is niet ~~~ent.1
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	54	0 . Het fascistiese is v a ak voorgesteld als
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	54	brochure nog op fascisties onderzoek, dat de theorie van het derde geslacht
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	55	mei 1940. Het fascistiese is vaak voorgesteld als, iets dat van buiten over Nederland
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	55	brochure nog op fascisties onderzoek, dat de theorie van het derde
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	fascis	60	tot in het fascistiese). De belangrijkste jeugdbeweging van die tijd is de "
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	2	overleg met de Nazi-top gaat hij dus op zoek naar de jongeman, die
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	2	vies van de nazis en een achtergrond, die hem volledig afhankelijk
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	2	het voor de nazis onmogelijk werd om via een koninklijke erkenning het
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	3	es van de nazis en een achtergrond, die hem volledig afhankelijk
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	3	e 1 hoogste Nazi -kringen.~n door V?orspraak an
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	3	het voor de nazis onmogelijk werd om via een konink
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	6	van Führer en nazis schijnt vooruitgespiegeld te zijn door het schuw verheerlijkte leiderschap bij
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	18	haatkampagnes van de nazis. Vrij op wanhopige wijze op hun natuurlijk snel konden de
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	18	snel konden de nazis hun oproepen ke aanleg. J. Bloch verzandde in een tot
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	28	van stalinistische en nazi-terreur. Hocquenghem schuift de schuld op de schouders van de

Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	28	die door de nazi ' s van homosexualiteit te beschuldigen een smet op Duitsland
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	29	stoomwalsen van het nazisme en stalinisme is er niets meer van ove rgebleven. Ja,
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	36	visvijver van het nazisme- teg e n te gaan. In 1913 ontstaat een federatie
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	37	machtsovername door de nazi's. Wyneken legt de nadruk op het belang van de macht
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	37	visvijver van het nazisme- tegen te gaan. In 1913 ontstaat een federatie van jeugdgroepen
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	langs (een nazi zegt hierover : "Gelukkig kreeg Hirschfeld zo'n oplawaai ,
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	we reld. Het nazi-reg i me kan n o o it vol do
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	eweren, dat de nazi's e ige nl i jk al lemaal z6 waren, en
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	- e n nazi reqime . Het is de USSR geweest , die de
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	, die de nazi ' s naa r st i g ter hand zullen
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	uitgevonden, dat de nazi ' s met het bekende sukses zouden gaan exp l
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	38	homosexuelen in de nazi-tijd omg ebrac ht zij n. Het a antal veroordelingen
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	langs (een nazi zegt hierov e r: "Gelukkig kreeg Hirschfeld z o'n
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	) . De nazi' s doen het een jaar later in dezelf de plaats
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	hygiëne. (De nazi's zullen de uitroe i ing van de homo ' s
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	slachtoffers van de nazi's. De eerste akties van de fascisten na de machtsovername zijn
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	sovjet-socialisten en nazis me vindt een sp i egelgevec ht plaats. Terwi
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	j l de nazi ' s het mar xisme ervan beschuldigen tot in zijn
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	t, dat de nazi' s homosexuee l zouden zijn, h en daarmee tartend tot
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	39	en in de nazi - t ij d omgeb racht zi j n. Het
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	54	l inisten en nazi ' s tot stand komt Ook de homobeweging uit haar
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	60	machtsovername door de nazi's. Wyneken legt de nadruk op het belang van de macht
Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter	nazi	60	visvijver van het nazisme- tegen te gaan. In 1913 ontstaat een federatie van jeugdgroepen
Mietje Pietje 1980 15-20 april Mannen Nietwaar	nazi	16	niet aan de Nazi's ontkomen. De beroemde duitse psychiater Magnus Hirschfeld gebruikte samen met
Mietje Pietje 1980 15-20 april Mannen Nietwaar	nazi	16	onderzoek' in de Nazi - kampen: de uitroeing ; -"Sweet Sixteen in the
Mietje Pietje 1980 15-20 april Mannen Nietwaar	nazi	17	homo's in de Nazi - kampen zijn omgekomen en dat voor de weinige overlevenden

Mietje 1977 jrg1-1-februari

In een stuk over de muziek en de ideologie achter De Roze Panties (een gelegenheidsgroep die eerst op een festival in Nijmegen in 1976 (?) optrad):

Het lied handelt over de middeleeuwen, met zijn inquisitie, heksenverbrandingen, en over Marinus van der Lubbe, de jongeman die in 1933 de Rijksdag in Berlijn in de brand stak. Zowel heksen als marinus werden beschuldigd van homosexualiteit. De kommunisten lieten marinus vallen, toen hij door de nazi's gepakt was. Zo werd mij duidelijk dat heksenvervolgingen samen hingen. Alle opstand wordt in de kiem gesmoord, en vele opstandelingen vinden de dood. Het lied eindigt met de zinsnede dat wij, rooie flikkers, mannen 'solidair in flikkerigheid' zijn. Deze zin zegt mij zo ontzettend veel, omdat hierin duidelijk wordt uitgesproken dat het om gedrag gaat. Flikkerig gedrag is onderdrukt, daar gaat ,het de rooie flikkers voornamelijk om. Dit lied, mijn favoriet, staat getoonzet op een prachtige Blues van Lester-Young: Blues Lester ....

In een stuk van Erik [Marcus] De 3 geslachten van tante Magnesia [Magnus Hirschfeld] p 14-15.

1922: het amsterdamse concertgebouw is tot aan de nok gevuld, omdat dr. Hirschfeld een lezing houdt over seksualiteit en de strijd van homoseksuelen voor hun levensrecht.

In den haag trekt dezelfde spreker 900 toehoorders. Magnus Hirschfeld had naam gemaakt als oprichter en grootste aktieveling van het Wetenschappelijk Humanitair Komitee (WHK), een omvangrijke en vitale Duitse homobeweging, die in de eerste drie decennia van deze eeuw opkwam voor de homoseksuelen. Maar weinig homoos kunnen zich nu voorstellen, dat er voor de tweede wereldoorlog al homoos waren die zich niet onder tafel wilden laten trappen. In geschiedenisboeken wordt over de vernietiging van joden in de duitse konsentratiekampen heel wat afgeschreven. Als het graf wordt door de publiciteitsmedia gezwegen over de honderdduizenden) homoos, die met recht de paria's onder de kampgevangenen genoemd mogen worden. Van de talloze dolkstoten, die nazi's en stalinisten aan homoos en homobeweging hebben toegebracht is überhaupt slechts weinig bekend. Toch is dit niet uitsluitend te wijten aan bijvoorbeeld de systematische vernietiging van kampregisters, toen de nazi's het eind van de oorlog voelden naderen.

Nee, de kroon op hun werk is door het "bevrijde Westen" geplaatst! Slechts weinig homoos durfden over hun kampvernederingen te spreken, en degenen die wel openlijk om rehabilitatie vroegen, kregen in tegenstelling tot alle andere kampgevangenen dit niét, omdat de duitse rechtsprekers vonden dat homoos sowieso in de gevangenis thuishoorden, zodat zij in de kampen slechts hun gerechte straf hadden ondergaan. Opnieuw werd een zwart floers over het bewustzijn van de homoseksuelen getrokken.

Homoseksuelen moeten hun openbaarheid zelf maken. Vanuit de herlevende belangstelling zijn de laatste tijd in verschillende buitenlandse flikkertijdschriften pogingen gedaan onze flikkergeschiedenis op te diepen en te analyseren.

P 15: ... Slechts 14 jaren zijn het Instituut beschoren, met haar research, haar kollektie van tentoongestelde zaken, haar archieven en Bibliotheek. De lijkwade gaat vaste vormen aannemen; de vernietigingsmachine, gekonstrueerd door nazi's en Stalinisten, treedt in werking. Er kan in dit artikel slechts summier op worden ingegaan.

Bij terugkeer van zijn wereldreis in 1932 besluit Hirschfeld, op wie reeds meerdere zware -aanslagen gepleegd zijn, naar Zwitserland te gaan, en vervolgens naar Frankrijk.

6 mei 1933. Een Berlijnse nazikrant schrijft dat de bibliotheken van 'onduitse' boeken moeten worden gezuiverd. Eerste doelwit: het Instituut [van Hirschfeld] ....

Als m'daad van cultuur' dringen nazi studenten het Instituut binnen, gooien boek- en manuskripten, tijdschriften statussen van patiënten e.d. uit het raam, waarna enkele dagen later op een plein de verbranding volgt. In een fakkeloptocht wordt een buste van Hirschfeld meegesjouwd en uiteindelijk in de vlammen gesmeten.

.... Ook in Nederland begint het fascisme zijn opmars. In het agogies taaltje van het Nieuw Lila Cahier (A'dam 1969) staat het zo: "*De opkomst van de NSB en aanverwante groepen verscherpte de vrijwel steeds latent blijvende problematiek. Onder de titel 'Sluipend gif' gaf de NSB een brochure uit waarin fel van leer werd getrokken tegen Jhr. Schorer en zijn vrienden en enkele arts-medewerkers van de*

Neo-Malthusiaanse Bond, onder wie Stokvis en Premsele. Bij de laatsten werd niet vergeten verband te leggen met hun jood-zijn. Sluipen gif dus."

... Onder invloed van de terugkeer tot de reaktionaire burgermoraal in de USSR schelden Stalinisten de nazi's uit voor flikkers, terwijl de nazi's de Stalinisten op hun beurt flikkerscheldwoorden naar het hoofd slingeren.

Na 70 jaar strijd wordt de homobeweging knock-out geslagen, de vergetelheid in. Hoogste tijd om onze geschiedenis uit te diepen.

Mietje 1977 jrg1-2-zomer

Nazi: een verhaal over de communistische filmmontage maker John Heartfield over Marinus van der Lubbe en andere communisten. Leuk die film maar er wordt verzwegen dat in het Bruinboek de communisten zich gruwelijk afzetten tegen alles wat met flikkerij te maken heeft.

P 5. In de bespreking *Smerige Seks* van de film Novocento van Bertolucci komt fascisme vanzelfsprekend veel voor. De schrijver gaat het om de uitbeelding van seksualiteit in de film: Hij gebruikt met name overtredingen van die moraal om het gruwelijke karakter van het fascisme uit te beelden: Attila, de plaatselijke fascistiese hoofdman verkracht eerst het jongetje Maurizio en vermoordt hem dan, hetzelfde gebeurt met signora Poppio. Fascisten zijn smeelappen, zijn kinderlokkers, zijn vrouwenverkrachters; het beeld pederasten zijn smeelappen, zijn moordenaars, 'm beeld, dat sterk bij de doorsnee burger leeft, wordt hier in heel zijn bruutheid gebruikt, en daardoor bevestigd. De burgerlijke moraal zegeviert, zelfs in de socialistiese revolutie.

Mietje 1977 jrg1-3-herfst

P 17 Bij een bezoek aan een de dom van Keulen

Wij ook gearmd door de deur. Er is voorin een mis aan de gang. Een in officieel tenu op getuigde suppoost patrouilleert achterin. Onopvallend wenkt hij naar 'n kollega. Plotsklaps, alle twee komen ze naar ons toe en beginnen te duwen. "R'aus ihr. Mach die Sauerei mal draussen". Totaal verbouwereerd laten we ons er uitgooien. Gelukkig net in de wentel deur schiet me iets te binnen: FASCISTEN, schreeuw ik keihard die godverdomse katedraal in. Ik zie nog net mensen -zijn dat daar wel mensen?- geschokt kijken. De klootzakken. Alweer dat katolieke. Ik kots erom. Pure hypokrisie. Bruinhemden, vermomd als gggristenen, dat zijn het. Ik had die hele verdomde wereldberoemde gotiese dom het liefst opgeblazen.

Godsliefde en naastenliefde ... aan m'n hoela. Huichelachtigheid, lege woorden, nazi's. 80.000 flikkers of meer zijn er door de fascisten afgeslacht. Wiedergutmachung.. natuurlijk niet voor zulke vuilakken. De vervolging en repressie gaat gewoon door. Roemruchte nazi 's zijn weer industrieel, rechter, volksverlakker ...

Mattias in het thema 'Tussen Agonie en agitatie' op p 3-4

.
De fascistische crisis in het kapitalisme produceerde een ongekend verscherpte normaliteit. De machine was als vanouds in handen van gemankeerde mannetjesputters. Toewijding en eerbied voor de soldateske symboliek van de Hitlers, de Mussolinis en de Franco's strekten tot meerdere eer en deugd. Het antifascistische serum van de geallieerde kapitalisten was een mengsel van dezelfde Meedogenloze Mannentaal. De Eisenhowers, de Tommies, een wereld van Vaderlanden en Kleine Prinsesjes. Ferme jongens, stoere knapen - dompteurs van de normaliteit. Onze vaders, onze broers, onze ooms.

De mannelijke ordebewaarders vierdenhun agressie bot op de flikkerij, alsof er een *roze gevaar* dreigde. mHet krankzinnigste: er was helemaal geen roze gevaar! Homosexualiteit speelde zich uitsluitend af in nauwkeurig begrensde plaatsen, zoals in de besloten kringen van de haute bourgeoisie

en in Berlijn en Parijs. Er was geen politieke homobeweging, niet voor de oorlog, niet onder de oorlog, niet na de oorlog.

De homo's hadden geen enkel verweer tegen het heterosexistische imperialisme. Hun bourgeois traditie verhinderde ze om hun homosexualiteit op te vatten als een politieke stellingname tegen het fascisme of tegen het normale karakter van de verzorgingsstaat.

Ze hielden zich muisstil, verdwenen in het individuele defensief en kwamen in het beste geval onder de oorlog als anti-fascistische verzetsstrijders in het offensief. Ze brachten overigens het specifieke sexisme van de fascistten tegen de homo's niet naar voren.

Na de nederlaag van het fascisme bleven de misdaden tegen de homosexualiteit als onbesproken gedragingen voortbestaan in het normale karakter van de verzorgingsstaat. Immers, ook de arbeidersbeweging en de sociaaldemocraten hadden een blind oog voor het sexisme van hun normaliteit. Vanuit hun proletarische oorsprong of vanuit hun verburgerlijkte traditie? De indianenjacht op de homosexualiteit was er niet minder om.

De klomp + de laars

Onder de oorlog maakten de fascistten welbewust stemming tegen de homosexualiteit om een aangrijpingspunt te hebben tegen politieke tegenstanders. Als komende man was Hitler zeker niet gebrand op de flikkers en had ze zelfs in bescherming genomen. Naarmate zijn macht groeide, kromde de verzorgende hand zich tot een worgende hand. Denk aan het gedraai rondom de SA en Ernst Röhm, de moord op Rinus van der Lubbe, het gescharrel met de *Rosa Winkel*. ..

Er was geen grens meer van Duitsland tot de oceaan, In Nederland werd meteen al op 31 juli 1940 de verordening van de rijkskommissaris van kracht die homoseksueel gedrag strafbaar stelde.

De nederlandse Kriminalpolizei ging zonder veel succes op homojacht, daartoe aangespoord door de Generalkommissar für Verwaltung und Justiz (wie was dat?)

In Den Haag werden in november 1943 bijna 50 mensen op een flikkerfeestje opgepakt (wie waren daarbij betrokken?) De amsterdamsede zedenpolitie beschikte in 1939 -voor de duitse inval!- over een registratie van tenminste 4500 flikkers die ze hadden opgepakt in de pisbakken (elitebakken en mosselenbakken). Volgens de toenmalige hoofdinspekteur van de zedenpolitie, van Slobbe, is het archief tijdig vernietigd. Jaja! Maar waar, hoe, wanneer en vooral: waarom eigenlijk? Hoe kwamen er dan 14 jaar later gegevens uit het register terecht in het proces tegen Jef Las t in 1953?? In 1939 had van Slobbe ook al eens psychiater Barnhoorn, de van den Aardweg van die dagen, uit genodigd om onbeperkt te komen grasduinen in zijn kabinetje.

In de oorlogsjaren was er bij Ommen in Overijssel een klein concentratiekamp [Kamp Erika] ingericht waar homo's zaten. Het enige overlevende slachtoffer dat ik via de onvolprezen Tom Rot ken, durft vandaag de dag nog steeds niet te spreken. Was het de zojuist met pensioen gestuurde voorzitter van de militaire Hoge Raad, die hem er indertijd heen gedeporteerd heeft??? Wat gebeurde er met de slachtoffers van de razzias in de flikkerkroegen, bij Annie van de Watersteeg, bij Nol aan het Singel, bij Bob van de Nes? Naar de flikkerbarak van Vught, de tweeling Beek achterna??

Mietje 1977 jrg1-4-winter

P 3. In een verhaal iover werken aan de sociale academie

De enige manier om iets tegen deze onderdrukking te doen, was openlijk voor mijn homosexualiteit uit te komen en de school daarmee te konfronteren. Ik ging de roze driehoek dragen, die tijdens de tweede wereldoorlog door de tienduizende homo's, die vanwege hun homosexualiteit in de concentratiekampen door de nazi's zijn vermoord, gedragen moest worden.

Veel studenten en enkele docenten vroegen me waarom ik de driehoek droeg. Een jongen kwam naar me toe; we hadden net in de les zitten praten over de relaties die iedereen zo had. Hij had verteld hoe hij met een aantal vriendinnen omging.

'Sorry', zei hij tegen mij, ' maar ik durfde in de groep niet te zeggen, dat het eigenlijk allemaal jongens zijn, waar ik mee omga.' We hebben er met elkaar een tijd over gepraat. Hij drukte me op het hart om er niet met de groep over te praten. Datzelfde zeiden nog drie andere jongens tegen me, bang als ze waren voor de afwijzende en negatieve reacties van de anderen.

Mietje 1978 jrg2-5-lente

FLIKKERS & FASCISME

Fascisme is een gevaarlijk onderwerp. Je kunt er gauw je vingers aan branden. De term wordt gebruikt als scheldwoord (dat ergste wat je kan gebeuren), het geldt ook voor de term flikker. Allebei appellieren ze

In politieke discussies wordt het dan elitair afgedaan als volksleiding. In de politieke wetenschap wordt het behandeld als een verschijnsel, dat positivistisch geneutraliseerd wordt door een eindeloze opsomming van fascistiese of zogenaamd neutrale, fascistoïde kenmerken. Maar fascisme is niet wetenschappelijk neutraliseerbaar. Het is een van de weinige politieke termen, die nog in het alledaagse leven is verankerd, en wel omdat het alledaagse leven zelf vol zit met geweld, verleiding en nachtfantasieën. Wie is er nog niet voor volle fascist uitgemaakt? Tegenover scheldwoorden staat de wetenschap pelukkig machteloos met al haar definities. Linkse politiek die met argumenten het fascisme bestrijdt, mist waar het fascisme sterk is, namelijk als een vorm van alledaagse affectieve politiek: fascisme was voor Reich een emotionele peet.

flikkers en leer

du ledermann.

dreh dich schwarzer ledermann steh nicht so still im schatten dieser bar lass dich bewundern in ketten und stiefeln
 .....
 du wartest doch nur auf den mann der dich in eine ecke zieht und dich befreit vom geuer deiner zerschluss
 more than seven inches is that really what we want kommt lässt uns lassen schwele tankt und sprengt die uniform
 du schaust begierig auf die runding meiner jeans und macht sich biss durch deinen blick

fascisme grens van de psycho_analyse (door Leo en Michiel)

De vernouding tussen flikkers en fascisme is zeer tegenstrijdig. Enerzijds zijn er naar schatting 250.000 flikkers vermoord in de kampen zonder dat iemand er iets van af weet. Anderzijds is volgens de alledaagse vooroordelen en vrijwel alle psychoanalytische theorieën, de karakterstructuur van de nazies homoseksueel en sado-masochisties.

De vraag is waarom deze psychoanalytiese aanpak met groot gemak wordt overgenomen door de linkse theorie over het fascisme. Bijvoorbeeld door de frankfurter school en door M.A. Maccocchi. De

vroege Fromm, Horkheimer en Adorno hebben het fascisme als de waarheid van het kapitalisme scherp laten zien.

Adorno heeft het aan Auschwitz als het technisch perfect georganiseerde arbeidslager aangetoond. Auschwitz verbindt realiteit en suggestie van de alledaagse loonarbeid: arbeit macht frei.

Maar als het over de karakterstructuur van de nazies gaat, vertrekt de frankfurter school vanuit een benauwd psychoanalytisch kader, om dan de nazies te beschrijven als sadomasochistische, neurotische, homoseksuele, narcistische wanproducten van het burgerlijk gezin in verval. Daarmee wordt indirect een theorie over homoseksualiteit weggegeven waarin flickers theoretisch even slecht belicht worden als ze praktisch als slachtoffers van de kampen zijn vergeten.

Maar

Theweleits "Männerfantasien" rekent af met de blikvernauwende interpretatie van nazimannen, die uitgaat van

oedipale schema's. Ze zijn geen flickers, geen homoseksuelen ook niet latent. Nazies zijn geen neuroten, hebben geen zogenaamd zwak-ik. Het zijn jongens die, zoals Lacombe Lucien in de gelijknamige film, gewoon wel eens wat anders willen. Dagdromers die zich snel in idealen verliezen.

Mietje 1979 - 6-7 dubbelnummer winter

Let op door dubbel kopiëren van pagina's omdat ze niet in 1x op de A3 scanner pasten is de vondst van het zoekwoorden groot.

Heel veel nazisme / verhaal over nazi-ideeën rondom Prins Bernard

P 11: over lust en seks een citaat van Klaus Theweleit in *Männerphantasien*:

'Het uitoefenen van macht is lust. De verbinding van lust met overtreding en macht, maakt het hele terrein waarbinnen zich 'homoseksualiteit' zich afspeelt, voor de fascistische man bijzonder aantrekkelijk. Flickerij is een uitweg waarlangs hij de gevreesde heteroseksuele dwang kan ontvluchten. Park en pisbak zijn plaatsen waar het alledaagse leven met zijn vrouwelijke en half toegestane vormen van seksualiteit geen rol speelt. Homoseksualiteit is een maatschappelijk veld, waarop hij zichzelf en anderen de 'onburgerlijkheid' en zijn lef kan bewijzen.

P 14, 19-20 *De geboorte van homoseksualiteit* door Guy Hochquenghem; vertaling en bewerking: Michiel Bollinger en Gert Hekma.

In de historische beschrijving van de vroege Duitse lh-beweging veel aandacht voor het vernietigen van die beweging door de nazi's.

Op P20: Het is niet bekend, hoeveel homoseksuelen in de nazi-tijd omgebracht zijn. Het aantal veroordelingen betreffende art. 175 ligt rond de 75.000. De oostenrijkse raad van kerken heeft het totaal der uitgemoorde homo's geschat op 200.000.

Het heftige is Himmler tegen de homo's te keer gegaan, hij heeft standrecht ingevoerd voor homoseksuele delikten.

In de concentratiekampen zijn medische proeven uitgevoerd op de lichamen van de homoseksuelen. In Ravensbrücken heeft R. Hoess de genezing van de homo's uitgeprobeerd.

In Büchenwald heeft een deense SS-arts met hormonen gespoten in de lichamen der mietjes. Noem het experimenten dan wel vermomde vernietiging, waar het om gaat, is, dat de medikalisering van de homoseksualiteit in de concentratiekampen een uiterste en cynische expressie vindt. Er bestaat een verband tussen de sociale plaag van de sovjets, de dodelijke artsenekunde van de nazi's en de wetenschappen. Van de theorie van de homoseksualiteit als degeneratie of derde geslacht bij een Krafft-Ebing of een Hirschfeld loopt een rode draad met het bloed van flickers naar de dekadentgedachte der sovjets en de eugenese van Hitler.

P28

Het fascisme is vaak voorgesteld als, iets dat van buiten over Nederland gekomen is (uit Duitsland dus). In het veld van de homoseksualiteit kan men echter vaststellen, dat de oorlog meer een deuk dan een breuk in de ontwikkelingen vormt. In 1938 is men reeds aangevangen met kastratie van seksuele

delinkwenten, waarmee men in en na de oorlog (tot 1968) gewoon is doorgedaan. De bruutheid van de katholieke meningen, die haar ware gezicht in het voorwoord van het genoemde kongresboek toont, is in 1950 onveranderd; dan stelt het politieke bureau van de KVP, het Centrum voor Staatkundige Vorming, strafbaarstelling van alle homoseksuele handelingen voor. De stampij in 1935 rond mr. L.A. Ries, thesaurier-generaal op financiën, heeft zijn na-oorlogse pendant in de geruisloze verdwijning van een socialistiese bewindsman, 'die onder verdenking staat van homosexualiteit. Jhr. Schorer beroept zich in 1947 in een brochure nog op fascisties onderzoek, dat de theorie van het derde geslacht bewijst. Tot in de 50er jaren houdt het COC de denkbeelden van Hugo de Vries en diens leerling T.J. Stomps in ere als de biologiese fundering van homosexualiteit. De rechters, die de homo's in de oorlog op grond van 248bis hebben veroordeeld, kunnen hier na de oorlog gewoon mee doorgaan. De medikalisering van de homosexualiteit blijft in Nederland tot in de 70er jaren gangbaar en geniet een blijvende populariteit in de USA (aversie-therapieën) en Duitsland (hersenchirurgie) .

Mietje Pietje 1980 15-20 april Mannen Nietwaar

In het filmoverzicht van der films op Mannen Nietwaar worden Anders als die Andern, Levensrecht (COC-film) en La Race d'Ep' voorbesproken. Alle drie de films komt het idee van nazi voor (In de Duitse en Franse film is aandacht voor Hirschfeld en de afsbraak van zijn Instituut door de nazi's).

Over Levensrecht:

Een van de eerste sociëteiten, de Albrechthaven, biedt hen enkele malen in de week een nette contactmogelijkheid met lotgenoten. Een public-relationsfilmpje van het C.O.C. dus . Nu lach je als je het ziet; en toch voel je tegelijkertijd de beklemmende angst voor ontdekking van het 'anders zijn', wat geenszins vreemd is als je weet dat ontelbare homo's in de Nazi-kampen zijn omgekomen en dat voor de weinige overlevenden geen Wiedergutmachung" was weggelegd, integendeel! Dat een aantal homo's zich vrijelijk voor de kamera van Jan Lemstra hebben vertoond, getuigt dan ook van grote moed.

Mietje Pietje 1980 2 crisiseditie

Bevat dezelfde info over de drie films.

13. Schwuchtel (1975-1977)

Inleiding

Schwuchtel was het Berlijnse voorbeeld wat De Rooie Flikkers in gedachten hadden toen ze Mietje gingen maken. Het was het blad van de activisten van de Homosexuelle Aktion Westberlin (HAW). Gerhard Hoffmann en Reinhard von der Marwitz die in de redactie zaten waren via de Nijmegenaar Ruud Ploegmaker die in Berlijn werkte op dat moment de verbinding met wat in Nijmegen en later Amsterdam de Flikkers zouden worden.

Het tijdschrift is hier meegenomen omdat de discussie over het nut en het gebruik van de Roze Driehoek in Nederland juist is begonnen bij de HAW. De filmmaker Rosa von Praunheim die zich zo noemde om de (Duitse) homo's in de concentratiekampen te gedenken, was een van de grondleggers van de HAW. Bij de Duitse lhb'ers speelde de oorlog vanzelfsprekend een grote rol zowel bij de strijd tegen par 175 als later in de strijd voor meer rechten.

NB Schwuchtel is een tijdschrift wat pas op een laat moment in beeld kwam. Daarom is hier beneden wel overzicht van de gevonden zoekwoorden, maar bij de uitwerking is om tijdsuille alleen gekeken naar artikel die model (lijken te) hebben gestaan voor Nederlandse artikelen.

Techniek

Schwuchtel is voor project gescand met de copieermachine van de OBA. Voor de bewerking met Adobe OCR bleke het nodig de liggende pagina's staand te maken. Om het verschil met de originele scans te hebben is deze versie ...-recht genoemd.

Ondanks de hoge resolutie van de scan is de OCR twijfelachtig en behoeft een geduldige correctieve hand.

Hopelijk worden dit soort bladen in de toekomst professioneel gescand.

Resultaat

Hieronder de resultaten voor de zoekwoorden nazi, faschis en KZ

Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	2	Sie Während des Faschismus Kontak~e zu. HomosexJ.ellen in hatte seit 33 keinen
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	2	vorsichtig' sympathisanten der Faschisten in Schweden SCHWUCHTEL: Sie sagten, es hätte viele gegeben. Wie
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	10	gesellschaftlicher erlaubt normiert faschistischen Verbrennungsöfen weiß er nichts. liehen Ursachenzusammenhang von Homo-/ Heterosexualität liefert
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	11	informiert während des Faschismus und über die Diskriminierung, die heutzutage alltäglich ·Strasse verkauft
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	12	Unterdrück- auch auf Antifaschismus ausweitet. Und von daher die Thematik Gewalt oder Minderheitenhetze so
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	12	Minderheit im Nazi-Faschismus. Und da stößt man sofort haben, ist für einen deutschen
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	12	Unterdrückung, nämlich der faschistischen auch klar angegeben; auch bei uns zu Hause ist. SCHWUCHTEL:
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	13	Ideologen des kreolischen Faschismus bes anspruchen für sich das "männliche" Recht sogar absurd

Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	13	Nieder mit der faschistischen Bedrohung! ,,, Q) .--1 "O 0 p, ,,,
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	13	des Flugblatts Der Faschismus droht eine halbe Million Argentinier auszurotten, In einem Artikel, der
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	13	von einer zunehmenden faschistischen Gewalt erschüttert. Wie stets versucht der Faschismus mit dem verabscheuungswürdigsten
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	13	stets versucht der Faschismus mit dem verabscheuungswürdigsten Terror ein autoritäres V~rhaltensmuster leugnet. -
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	13	Die Brutalität des Faschismus läßt den argentinischen Homosexuellen L.r einLn Ausweg: WideTst~nd
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	14	Das würde den Neofaschismus und Neonazismus beleben! U~d so wurden die warmen Brüder
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	16	ganz Normalen Der Faschist mit dem Glas in der Hand einer Träne auf der
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	18	11. 75) der Neofaschisten in Brescia oder etwa gegenüber den "sexuellen Minderheiten" beklagte
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	18	nicht nur die Neofaschisten, sondern in der gleichen seine Diskussion über die sexuelle Moral
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	18	totale Form des Faschismus" gefunden habe. Ihr setzte er seine Moralität entgegen. Pasolini bekannte
Schwuchtel-1975-01-recht	faschis	19	oder Auch der antifaschistische Staat schafft sich seine Nicht-Menschen. können, sondern uns nichts
Schwuchtel-1975-01-recht	KZ	2	Jrn)llen im KZ u..!l, Deutschland aufnehmen? SCHWUCHTEL: Konnten Sie Während des Faschismus
Schwuchtel-1975-01-recht	KZ	12	Kennzeichnung in den KZs durch den ROSA WINKEL. Schwulenemanzipation sein kann. Eben dieses gestörte
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	1	CHWEDISCHE DEMOKRATIE UND NAZIDEUT SCHLAND. GRUPPEN IN DER PROVINZ. B OSSE: MUSIK AUS DÄNEMARK
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	2	gehen. SCHW'JCHTEL: Die Nazis haben 1:)33 alle Berlin sehr billig leben. In die
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	2	Sympathie für die Nazis. Wenn es sich schnell ein Verstoß gegen schwedische Ge_setze
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	12	sogenannte Minderheit im Nazi-Faschismus. Und da stößt man sofort haben, ist für einen
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	13	ruft in bestem Nazistil nach deren physischen Vernichtung und Absonderung. Wir argentinische Homosexuelle verlangen,
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	14	den Neofaschismus und Neonazismus beleben! U~d so wurden die warmen Brüder ein Teil
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	15	ibw-ig des Nazi-Lederfetischismus erst in der Lektüre von "La pefste brune
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	19	ergreifü.~g der Nazis zurück. Die Mitarbeiter Institut viele Aufzeichnungen über Fa~ des Instituts
Schwuchtel-1975-01-recht	nazi	19	schon damals einen Naziüberfall, da sie im schi'sten, z. B, über Röhm, hatten. Im
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	Philosoph) oder das Faschistenlied für Italien ganz S: Du sagtest, daß Pasolini durch das
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	P. Kinder von Antifaschisten. der alltäglichen Gesellschaft zu leben, bedeutet der alle sozialen Bewegungen
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	Werk in den Faschismus verlegte. P_aso.deutliche Bezüge zum Faschismus herstellt. Mir scheint
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	deutliche Bezüge zum Faschismus herstellt. Mir scheint es richtig zu sein, daß er De
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	schiede mehr zwischen Faschisten und Proletariern piert 7 von der 'Konsumgese~Ischa~t'.

Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	Handlung in den Faschismus verlegte. S: Als die Herren ihre Töchter untereinander S: Er
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	auch P's eigene Faschismusinterpretation ein, der Faschismus reaktiviere feudale Elemente. S: Stammt das von
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	13	Faschismusinterpretation ein, der Faschismus reaktiviere feudale Elemente. S: Stammt das von ihm selbst: jeder
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	14	S: Sie war antifaschistisch gemeint. Die Herren gepackt - während der Zuschauer weiß was
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	14	endlich auflehnt; diese antifaschistische Geste M: Der Unterschied der beiden Szenen liegt macht skeptisch,
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	14	mädchen irgendwie als antifaschistische Beziehung nur Schein bleiben soll, verwirren sich die Begriffe, wenn
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	14	dies sind Ansätze antifaschistischen Handelns. , die miteinander im Bett liegen, sollen die Auflehnung
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	14	Schwule." Schwul und Faschismus wären mal wieder eins. Aber trotz der Arschfickereien habe
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	14	zitiert er den Faschismus, weil er werden Spießbürger im KZ zu Sexualmördern? Sie
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	17	übrigens als "männlichfaschistoid angeprangert wurde)bezeichnenderweise geführt. Nun scheint es,daß me~ne
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	19	anderen Darstellungen des Faschismus entweder von 1939 bis 1945 ist die bisher einzige längere
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	19	aufbauten. "Der Faschismus repräsentiert den Grenzfall Dann blieb er unvermittelt stehen und starx-
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	19	Machtmenschen vorgestellt, der Faschismus KZ's gehörten Schwule anschließend zu den die Mitwirkung der Gefangenen:"
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	22	kommende Gefahr des Faschismus, sprechen dabei nicht über sich. Die anderen wollen wissen, wie
Schwuchtel-1976-2-3	faschis	23	vor dem "Faschismus, der naht im Männerkleid", doch diese Männerkleid gerät hier viel
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	14	werden Spießbürger im KZ zu Sexualmördern? Sie hatten 'kostenlose' Opfer, an denen
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	15	er nicht das KZ selbst geschaffen hat? Pasolini zeigt, daß die Gesellschaft, in teilung
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	15	zeigt auch das KZ-hafte in der sation für Homosexuelle gibt,Sie hat si
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	zum Überleben der KZ-Haft war zwar unter den SS-Bestien hatte auch seinen
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	Schrecken" in den KZ's und der "Befreiung" in sich das Tier entdecken, ihre
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	vorgestellt, der Faschismus KZ's gehörten Schwule anschließend zu den die Mitwirkung der Gefangenen:"Eine
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	nimmt in das KZ durch Duschen, Desinfektion und Kahlrasur, raubte ihne_n die eigene
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	Der Alltag eines KZ 1 s bestand aus Arbeit, sinnloser Arbeit, Kommandos, Stockschlägen,
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	S.73) Die KZ 1 s bildeten keine absolute Welt für sich; sie wurden
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	19	Denunziation, s 1 KZ che Deut~psychologische Hierarchisierung des Kapitalismus und das Konzentratiönslager Stadt,
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	22	Untermenschen in den KZ 1 s verweisen müssen. Und beklemmender wird's, wenn die fortgeschrittene
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	22	Rosa Winkel und KZ, treten Selbst mitleid breit, weisen auf die kommende Gefahr des
Schwuchtel-1976-2-3	KZ	23	Rosa Winkel und KZ. "Aktive Toleranz" erschöpft Eine lieerale Öffentlichkeit rettet sich

Schwuchtel-1976-2-3	nazi	11	zier • Nazi-s u"bernorr.menen anti-schwulen Paragraphen, den hatte,
Schwuchtel-1976-2-3	nazi	19	me Barbarei" der Nazis zählte auf' •normale' Welt!"(S.27)(in den von
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	3	KNOLLE haßerfüllt als Faschisten zu be die düster dreinblickenden Lederkerle ·schimpfen und wunderten
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	3	oft reaktionärer und faschistischer Leder-Trinen, ist die ORDINÄRE, SCHWEISS und anderen AUSDÜNSTUNGEN riechenden
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	5	der Vorwurf "faschistoid" falsch. E.: Dieser Vorwurf kann ja auch ein Mittel der
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	5	glaube, daß das Faschistische daran das Verklemmte ist. Es gibt ja soundsoviel angebliche Sadisten
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	5	Form pervers oder faschistisch. Sondern das ist ein ganz bewußter Akt und ein Versuch,
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	5	erfüllt. Alles ist faschistisch, was nicht letztenende auf Liebe rausläuft. Aber das ist in
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	8	gar tödlichen Ernst, Faschismus. Dennoch haben Uniformen spür ich Beklemmung oder Langeweile, denk an
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	12	Auch wenn wir Faschismus als extremen ste Form der bürgerlichen Herrschaft überhaupt die These
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	12	den von manifeste Faschisten im Sinne von SS-Scher-, gen handelto Betrachten wir jedoch
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	12	Betrachten wir jedoch Faschismus Finanzkapitals zur Abwendung revolutionärer bloß als raffinierten Trick des Großund
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	12	auf die der Faschismus als Bewegung scheinbar paradoxen Formulierung: LEDERSEXUALITÄT Diese Erkenntnis zwingt uns
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	12	7 Der Pappkamerad FASCHISMUS wird von unseren Kritikern in diffamierender Inhalt, wie wir ihn
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	19	Arbeitsgruppe Opfer des Faschismus ein Kranz niedergelegt, der HAW am Mahnmal für die An~
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	24	res 1936 von Faschisten erschossen. \~ Schuss in den Arsch umgebracht. \\ \~"l
Schwuchtel-1976-4-recht	faschis	24	des N~zi-Faschismu~ zu gedenken. Am kett •Autonom' ab, da es ein
Schwuchtel-1976-4-recht	KZ	1	STIGMATISIEREN, DIE IM KZ INTERNIERT WAREN. VOLLES SYSTEM, UM DIE VERSCHIEDENEN GRUPPEN ZU NAZIS
Schwuchtel-1976-4-recht	KZ	19	1945 in den KZs der Nationalsozialisten um an die Schwulen zu erinnern,die zu
Schwuchtel-1976-4-recht	KZ	20	DIE LINKE/ ~ OKZITANIEN / RECHT DER FRAU/ KB'// UND SEINE DOSSIERS / GEWERKSCHAFTEN,
Schwuchtel-1976-4-recht	KZ	24	WINKELS in den KZ sgewinneno So lehnen die COM sowohl das Eti- "müsste
Schwuchtel-1976-4-recht	nazi	1	EINFLUSSREICHE SCHWULENBEWEGUNG GASKAMMERN NAZIDEUTSCHLANDS. EIN PAAR JAHRE FRÜ TRUGEN DIESES SYMBOL BIS ZU IHREM
Schwuchtel-1976-4-recht	nazi	1	VERSCHIEDENEN GRUPPEN ZU NAZIS IN DEUTSCHLAND EIN EINFACHES UND WIRKUNGS WÄHREND DES DRITTEN REICHES
Schwuchtel-1976-4-recht	nazi	23	daß in den Nazi-Konzentrationslagern ellen schlechter als die Juden behandelt 'i·
Schwuchtel-1976-4-recht	nazi	24	'fer des Nazi-Regimes zerstört würde. ' . . . g. ic__ ~n
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	3	geben, was ist, nämlichFaschismusoderanders S/M ist, wir wissen nur, was es nicht ausgedrückt:
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	3	her, werde der Faschismus verharmlost, des Faschismus vom Sexuellen denn damit werden Sexualität, Psyche

Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	3	Faschismus verharmlost, des Faschismus vom Sexuellen denn damit werden Sexualität, Psyche und Bewußtsein malwie...
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	5	therapeutisch reagieren, von.faschistischen Tendenzen muß, wird mir hoffentlich verziehen (und hier tritt
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	5	meiner Ausführung von faschistischen bin. Um hier je(l.o-ch Tendenzen fortzufahren, diesen
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	5	Spur von "Faschismus, wenn auch • ~etisch durchaus eine Ablehnung der Lederscene
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	6	Übereinstimmung! Das sollte FASCHISMUS UND S/M
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	6	Reimzöglings unte~ dem.Rohrstock einmal vorhalten, vielleicht nischen militaristischen oder faschistischen Herrschaftsverhält- • Papageienschaukel hängen an dem zuckendem Körpe~ eines. freiheitli~
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	6	zum Vorwurf des Faschismus. hier ist es dann nicht mehr Thesen nicht nachempfinden, Wir
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	6	für mich genausowenig faschistisch arscgkriecherisch. Letzteres wie ein Arschlecker .Pantherfäusten von den Schäften
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	12	was Schwule im Faschismus erdulden mußten bis hin zur Gaskammer im KZ. Was diese
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	16	Protest mehr einem faschistischen reaktionären vorbei. Der Schwule paßt sich mehr und männlichen Idealbild
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	19	Hitung im Hitler-Faschismus und 1er-Faschismus bis heute herausheute Gegenwehr vor. Zitate und
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	19	Faschismus und 1er-Faschismus bis heute herausheute Gegenwehr vor. Zitate und Fotos heute weheren,
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	20	(bis zum Faschismus) - von Jim Steakley, The Homosexlial Emancipation Movement in US\$
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	23	zum Beispiel Psychiater, Faschisten oder Neofaschisten auf Stellen sind halt jetzt ne Menge ist
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	23	Psychiater, Faschisten oder Neofaschisten auf Stellen sind halt jetzt ne Menge ist relativ leicht.
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	24	ihrem Grundgehalt nicht faschistisch war. Verschärfung des§ 175 in schon während de: Weimarer_
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	24	des§ 175), Faschistisch die Rechtfertigung:"mit Sorge um die Rein- und empfiehlt sich
Schwuchtel-1976-5-recht	faschis	24	für i chilenische FASCHISTEN-JUNTA! 'sie widersprach den Bildungszielen der Schu~ nicht! Detlef
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	1	STIGMATISIEREN, DIE IM KZ INTERNIERT WAREN. JEDE MUSSTE EIN ERKENNUNGSSYMBOL TRAGEN, DAS AN DER
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	2	STIGMATISIEREN, DIE IM KZ INTERNIERT WAREN. JEDE MUSSTE EIN ERKENNUNGSSYMBOL TRAGEN, DAS AN DER
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	12	zur Gaskammer im KZ. Was diese Ges.ellschaft, dieser Staat von mir denkt, ist
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	18	imi t den KZ-Opfern solidarisie deutung.leh halte es :für unehr:lich,
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	18	ein .ehemaliger KZ - einer nüstungsfabrik so richtig seine Tüchtigkeit die Arbeit in
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	19	Schwufi nem ehemaligen KZ-Schergen und fi, sondern "Rosa Winkel? Das richter, das
Schwuchtel-1976-5-recht	KZ	19	als ,des KZ~rro:r:s. Die n.ii tunt er die vorausgegangene s.ei Unrecht, KZ-Häftlinge, die den Massenmord überlebten, noch immer keine der Schwulen
Schwuchtel-1976-5-recht	nazi	1	REICHES ENTWICKELTEN DIE NAZIS IN DEUTSCHLAND EIN EINFACHES UND WIRKUNGSVOLLES SYST~M, UM DIE

Schwuchtel-1976-5-recht	nazi	1	IN DEN GASKAMMERN NAZIDEUTSCHLANDS. EIN PAAR JAHRE FRÜHER WAR EINE EINFLUSSREICHE SCHWULENBEWEGUNG ZERSCHLAGEN WORDEN.
Schwuchtel-1976-5-recht	nazi	2	REICHES ENTWICKELTEN DIE NAZIS IN DEUTSCHLAND EIN EINFACHES UND WIRKUNGSVOLLES SYST~M, UM DIE
Schwuchtel-1976-5-recht	nazi	2	IN DEN GASKAMMERN NAZIDEUTSCHLANDS. EIN PAAR JAHRE FRÜHER WAR EINE EINFLUSSREICHE SCHWULENBEWEGUNG ZERSCHLAGEN WORDEN.
Schwuchtel-1976-5-recht	nazi	3	Sache: 11Unsere Stories Neonazismus, Bolschewismus, um STAATSFOL TER jedweder Art zu verherrlichen. Sie sind
Schwuchtel-1976-5-recht	nazi	24	als nicht spezifisch nazistisch mun!u m~:n:: :::d:::zd::h:::t::;ormie-
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	4	ein Symbol der Faschisten mit umgedrehter Sinnbedeutung als Zeichen der Befreiung. Er kann zur
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	12	(Himmler) wurde Faschisten ausgel6scht. Mehr als 10.000 Bücher des WHK bzw. des von
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	14	IM GARTEN DES FASCHISMUS WACHSEN NUR DIE BLUMEN DES TODES + ARGENTINIEN: homosexuelle Handlungen
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	14	immer herrschen (faschistische) Militärdiktaturen.(düsterer. In 16 von 20 Ländern 1) FLH; er
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	14	sexistischen Vorbilder des Nazifaschismus.(3) Chile Tradition. Anfang der 50er Die blutige Verfolgung der
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	15	4 Anzeichen einer Faschisierung Kritik in den eigenen Reihen der BRD zu sehen, solange
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	16	KZs der deutschen Faschisten. Aufgrund des Studiums der deutschen. Schwulenbewegung ist in der amer1-
Schwuchtel-1977-6-recht	faschis	18	die Illegalität den Faschismus doch tagtäglich treiben. Schwule spüren und das muß vermittelt werden
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	4	der 'Unterdrückung'(KZ etc.) ausgegangen wäre ••• SIND SCHWULE NUR OPFER IHRER GESELLSCHAFT?
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	5	«PRIVATISIERUNG» RUCKZUG ODER THERAPIE In einer erstaunlichen, kaum durchschaubaren Weise setzen sich
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	12	Schwulen, Tag seiner KZ-Haft DM 1,50 nachzuzahlen 2. Was können wir aus «
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	14	der Produktion" genannt, KZ's für Schwule erricht~t, euphemistisch Linken ignoriert, "Militärlager zur
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	15	denkungsprozess der'Öffentlich - KZ und Rosa Winkel - einen U, keit' bewirken können.Deshalb
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	16	sein. 11(5) KZs der deutschen Faschisten. Aufgrund des Studiums der deutschen. Schwulenbewegung ist
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	17	sein. (12) RÜCKZUG IN DIE ANONYMITÄT Unter den Bedingungen der verstärkten Unterdrückung hat
Schwuchtel-1977-6-recht	KZ	17	VERSTIGMATISIEREN, DIE IM KZ INTERNIERT WÄHREND ES DRITTEN SCHLAND EIN EINFACHES SCHIEDENEN GRUPPEN ZU
Schwuchtel-1977-6-recht	nazi	14	sexistischen Vorbilder des Nazifaschismus.(3) Chile Tradition. Anfang der 50er Die blutige Verfolgung der
Schwuchtel-1977-6-recht	nazi	17	REICHES ENTWICKELTEN DIE NAZIS IN DEUTUND WIRKUNGSVOLLES SYSTEM, UM DIE VERSTIGMATISIEREN, DIE IM KZ
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	3	Schwule dagegen vom Faschismus Euch - wer an der Gründung einer mit Drehbuch und
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	20	kategorisch untersagt! Seihe antifaschistische Betätigung führte zur Entlassung. Trotz persönlicher politischer Gefährdung in den
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	20	versah. Um dem faschistischen Tet'ror zu entgehen, nahm Klimmet' dann eine Stelle als Schiffsarzt

Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	20	Zeitungen bei ihnen. FASCHISMUS D.: 1933 wurden Sie als Assistenzarzt von den Nazis entlassen,
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	20	wegen meiner ar1ti:faschistiscl1en Eir1stellung während der Studenten.zeit von den Faschisten entlci.ssen
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	20	zeit von den Faschisten entlci.ssen und mir wurcic mehrtnals mit KZ gedroht. ~
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	20	als Opfer des Faschismus anerkannt werden. Ich setzte mich m~t den dafür zustrindigen
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	21	fünf Männern eindringliche faschistischen Gedankengängen Prozentsatz Ein unter nicht ihnen geringer stand nicht fern.
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	21	der Stigmatisierung, an Faschismus und sei'nem Erbe am Deispiel der Medizin. ein "
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	21	und Identität. Homosexuellen faschistoide Verhaltensstrukturen" daß Joachims. Hohmann Wen wundert es bei dieser Oberflächlichkeit,
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	23	Sex-Aufflammen von Faschismus, wie uellen Minderheit angehören. er in einer Zeit ökologisch- Hatte
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	24	nicht des deutschen Faschismus-, durchsichtiger - hier.den Krieg überstülpen. Ih'r'e monströse Banalität deren
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	24	erfahren, daß der deutschfaschistische Bevor dies geschah dürfen Krieg in Rußland 11sein" Faschismus sie
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	24	in Rußland 11sein" Faschismus sie jetzt ankotzt, auf Orden pfeifen, Hitler wie kann. Steiner
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	24	deutschen) Ideale spielt. Faschismus, zur Verteidi_gung seiner männlichen einerlei, solange sie den individuellen
Schwuchtel-1977-7-recht	faschis	24	soweit "anti-faschistisch" als Zuneigung der Soldaten-Kumpanen untergeht. ka (so der
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	2	Er kam im KZ umo REALITÄTSVERLUST Eros im Zuchthaus,1929/31. Fehlen heterosexueller Beziehungen
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	11	hört, der im KZ Dachau umgekommen ist, von seinen sechs ~eschwistern, und von
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	11	(Folgen eines KZ-Aufenthalts)., unseres Helden führt über Pflegeeltern, Der Lebens- und Leidensweg
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	15	~ienschen im KZ! mit Menschen deren Sex1!alität Soweit so gut/aber was
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	wurcic mehrtnals mit KZ gedroht. ~ins die Hon1osexuellenOrganisationen a11geht, ging es ihnen natürlic1
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	~;cheinehen dem KZ zu entgehen ,-ersuchten. Was aus dies;n Ehen dnr1n
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	Homosex~altrit in KZ1 s gebracht wurden? K.: Persönlich kannte ich niemanden, der wegen
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	tä.t im KZ umgebracht wurde. Ich hörte nur von einem Bekannten, der als
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	politischer Häftling im KZ saß, daß der Autor von 'Eros im Zuchthaus', Platt~
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	in Strafanstalten oder KZ's waren, als Opfer des Faschismus anerkannt werden. Ich setzte mich
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	20	l:omoseA'Uellen im KZ war sehr klein. Die weitaus größte Zahl der überlebenden J1omoscxuellen
Schwuchtel-1977-7-recht	KZ	23	STIGMATISIEREN, DIE IM KZ INTERNIERT WAREN. JEDE MUSSTE EIN ERKENNUNGSSYMBOLR AGEN, DAS AN DER
Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	3	Ich haL ganz Naziparolen verbreitet. Ich habe ein NPD Typ, der in seinem Lokal
Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	11	dunklen Jude im Nazi Deutschland. und ich fühlte mich wie ein raus? Mein Gehörsinn

Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	20	Interesse, bis die Nazis kamen und die Entwicklung unterbrochen wurde. In seiner Arbeitsweise war
Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	20	Assistenzarzt von den Nazis entlassen, waren Sie weiteren Repressionen ausgesetzt? Was geschah mit den
Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	21	aktive Angehörige der Nazipartei ein Lager, weil sie irgendwem und kamen zeitweise in unbequem,
Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	21	jüdischer zwischen_den nazistischen nicht zu folgen, und die Argumentation Menschen und der Verfolgung
Schwuchtel-1977-7-recht	nazi	23	REICHES ENTWICKELTEN DIE NAZIS IN DEUTSCHLAND EIN EINFACHES UND WIRKUNGSVOLLES SYSTEM, UM DIE VERSCHIEDENEN

Schwuchtel-1975-01-recht

Schwuchtel-1976-2-3

LEBEN UND LIEBEN LASSEN

zu Heinz Hegers "Die Männer mit dem Rosa Winkel, Berlin-Verlag, Hamburg 1972

Hegers Bericht über das Schicksal eines Schwulen in deutschen Konzentrationslagern von 1939 bis 1945 ist die bisher längste längere Darstellung der Schwulenerfahrung während des Nationalsozialismus. Das Kollektive Schwulenschicksal, in anderen Darstellungen des Faschismus entweder völlig verschwiegen oder wie in Konrad "SS-Staat" (Kinkler Verlag, München 1974) mit allen Vorbehalten und "Vorurteilen" gestreift, steht hier im Mittelpunkt.

Das Buch will weder eine Analyse gesellschaftlicher Ursachen der Homosexuellen-erfolgung in bürgerlich-patriarchaler Gesellschaften noch der politisch-gesellschaftlichen Motivation der versuchten Ausrottung von Teilen der Bevölkerung, die um "unwerten Leben" erklärt wurden, sein, es will durch seine radikale subjektive Brlichkeit aufzeigen, die selbstgerechte liberale Gesellschaft anklagen, die Homosexualität als Theatereffekt akzeptiert, an konkreten Schwulen aber diskriminiert.

Heger nimmt die bürgerliche Demokratie ein Wort und klagt auch für die "Minderheit der Homosexuellen" ihr Recht auf Freiheit-Gleichheit ein. Die damit angeordnete Beschränkung Hegers auf eine moralische Klage mindert nicht den Wert dieses Berichts. Er stellt den Anfang einer literarischen Rekonstruktion der Geschichte der Schwulen dar, deren politisch-praktische Konsequenzen Schwule selbst zu ziehen haben. "Normalen" kann die Lektüre nur dringend empfohlen werden (einer erschien das Buch in einer zu teuren Ausgabe für 20,-).

Eine Gruppe von HAW-Mitgliedern, die ihre Betroffenheit in politische Praxis umzusetzen versuchten, schlug schon im Herbst 1975 vor, den Rosa Winkel zum Zeichen schwuler Selbstbefreiung zu machen. Jamals scheiterte die Gruppe der Feministen vor allem an den inneren Widerständen der Gesamtgruppe, die von dem Anspruch eines gemeinsamen "Nach dem Schwulsein öffentlich" überfordert war. Heute, zwei Jahre später, beginnen immer mehr in- und ausländische Schwulengruppen den Rosa Winkel als Schwulenzeichen zu übernehmen. (vgl. dazu HAW-Info 18, Carlo Spotti Nr. 14-17 usw.)

Der Bericht Hegers gehört einer zweiten Phase der Verarbeitung der Erlebnisse in deutschen Konzentrationslagern an. Schon Mitte der 50er Jahre erschienen in einer kleinen Auflage (die Zeitschrift "Hamas-tas", Hamburg 1951) Erlebnisberichte und Dokumente von überlebenden Schwulen (unter Pseudonymen), die aber ohne größeren Widerhall blieben. Erst aus dem heutigen Zusammenwirken von neuen Ansätzen von Schwulenanalyse und den politischen Verschiebungen der letzten Jahre, die langfristige Emanzipationsprozesse einzuleiten schienen, hat das Erscheinen schwuler Literatur zu verstehen. Hegers Bericht will (durch einen Erzähler) das Erlebte für sich und andere ordnen. Nach dem stummen Schrecken in den KZ's und der "Befreiung" ist es ein Versuch nach der Frage des "Warum?".

Der Bericht beginnt mit der Gefangennahme in Wien und der Deportation des Erzählers nach Sachsenhausen. Seine Erniedrigung erfährt ihre Verdopplung als ebenso junge "normale" Mitgefangene die "warme Sau" auf dem Transport dazu zwingen sie zu blasen. Die "wissenschaftlich betriebene Barbarei" der Nazis zählt auf die Mitwirkung der Gefangenen: "Eine sonderbare 'normale' Welt!" (S.27) (In den KZ's gehörten Schwule anschließend zu den von beiden Seiten am misachtetsten Häftlingen)

Die Konzentrationslager selbst stellten das Meisterwerk der los Absurde betriebenen systematisierten Ordnungsvorstellungen dar: Städte der experimentellen Massenvernichtung. Die Normalität des Lagerlebens begann damit, den Gefangenen konsequent die Erinnerung an die eigene Menschlichkeit zu rauben, die den Gedanken an Widerspruch und Auflehnung auslöschen sollte. Das Ergötzen an der Nacktheit der Häftlinge, die Initiationsriten in das KZ durch Daschen, Desinfektion und Kahrlasur, raubte ihnen die eigene Vorstellung privater Scham.

Der Alltag eines KZ's bestand aus Arbeit, sinnloser Arbeit, Kommandos, Stockschlägen, Hunger und Appellen für Lebende, Kranke und Tote. Zu dem Konglomerat von rationalisierter Normalität im Ausnahmezustand und Absurdem gehörte auch die Unterhaltung durch Häftlingsmusikzüge: "Konzertbesuche waren jedem Häftling zur Pflicht gemacht und keiner durfte sich ausschließen... welche makabre Situation war es, wenn die Musikkapelle 'Schön ist die Welt...' spielte." (S.73)

Die KZ's bildeten keine absolute Welt für sich; sie wurden von Vertretern des Internationalen Roten Kreuzes besucht, die jedoch das "wissenschaftlich betriebene Lagersystem" nicht durchschaute (Tötungen wurden ihnen nicht vorgeführt).

Deutsche KZ's setzten mit Präzision psychologische Mittel ein, die auf der Hierarchisierung der Häftlinge, deren gegenseitiger Demutierung, Egoismus und (gegenseitigen) Zynismus aufbauten. "Der Faschismus repräsentiert den Grenzfall des Kapitalismus und das Konzentrationslager die extreme und auf die Spitze getriebene Form, den Grenzfall der modernen Stadt, der Industriestadt." (H. Lefebvre, Kritik des Alltagslebens, Bd.1, Hanser, München 1974, S. 247)

Der Kampf ums Überleben gelang dem Erzähler durch seine wechselnden sexuellen Beziehungen, seine Prostitution mit Häftlingskapos. Häftlingskapos bildeten das Bindeglied der gewaltsamen Ordnung, sie waren Unterverwalter der Vernichtungsstrategie. Durch die Prostitution gelang ihm, der nicht absolut unterworfen werden konnte, da man ihn brauchte, ein Einblick in die Psyche der Henker.

Homosexuelle Verhältnisse bildeten einen Großteil der sexuellen Kommunikation der Häftlinge (auch mit SS-leren). Aber an den sichtbaren Rosa Winkel-trägern wurde der Charakter der 'Verfehlung' geahndet - Kehrsseite (gestenerter) unmenschlicher Moral. Die Schilderung der gegenseitigen Bezüge von Opfern und Henken, sadistisch aufbrechender Triebstrukturen (ein SS-Mann, der "Wächter vom Dienst" orientierte zu den Folterungen der Häftlinge usw.) nehmen einen Teil des Berichts ein: "Ein Großteil der SS-Führer ... mußten von den Verhältnissen der Polenjungen mit der Lagerprominenz der Häftlinge, wenn auch offiziell nicht davon gesprochen wurde." (S.77) Der Erzähler faßt seinen daraus resultierenden psychischen Zustand zusammen: "Mein Willen zum Überleben der KZ-Haft war zwar ungemein groß, aber dieses Weiterbestehen unter den SS-Bestien hatte auch seinen hohen Preis, und dieser Preis waren Moral, Anstand und Ehre."

Das Kapitel "Verbrennung und Folterungen", das zu den erschütterndsten Stellen des Buches gehört, enthält die Schilderung der Todesfeier eines österreichischen Schwulen. Durch diese Schilderung erfährt die Brutalität, die unbeschränkte Gewalt, die sich mit sexuellen Affekten der SS-Normalbürger paart, die im Ausnahmezustand in sich das Tier entdecken, ihre bitterste Anklage. Blut, Geruch von verbräutem und verbranntem Fleisch, das wahnsinnige Lachen des ohnmächtigen Opfers, stachelte die SS-Schergen zur endgültigen Existenz der Morde: "Er ist doch ein arschficker, läßt ihn doch auch einen Genuß haben", grölte ein SS-Mann, nahm einen in der Ecke stehenden Besen und bohrte dessen Stiel dem Häftling in den After. Dieser konnte nicht mehr schreien... (S. 117) Be-Sade hatte sich solcherart Verbrechen durch Machtmissbrauch vorgestellt, der Faschismus erlaubte und aktualisierte sie in seinen Helfern (zu Hause spießige Normalbürger) als Lohn der Unterwerfung unter die 'Schrankenlos' gewordene bürgerliche Herrschaft.

Hegers Bericht ist ein Aufschrei gegen die Verkrüppelung des Menschen.

Reinhard Marwitz

Schwuchtel-1976-4-recht

P 18

Am 8. Mai wurde auf Initiative einer Arbeitsgruppe der HAW am Mahnmal für die Opfer des Faschismus ein Kranz niedergelegt, um an die Schwulen zu erinnern, die von 1933 - 1945 in den KZs der Nationalsozialisten zu Tode gequält wurden. Anschließend wurden an die Passanten Flugblätter verteilt.

P 23

Am 25. April dieses Jahres legte die GLH--Groupe de base am Mahnmal der Deportation in Paris einen Kranz nieder, um der Träger des ROSA WINKELS in den KZ's der Nazi-Faschismus zu gedenken. Am Nachmittag des gleichen Tages wurde der Kranz mit der Begründung zerstört, dass damit das Andenken an die Millionen Opfer des Nazi-Regimes zerstört würde.

Schwuchtel-1976-5-recht

Georg Linde waarschuwt in een discussie voor het lichtzinnig gebruik van symbolen:

Ein fatales Beispiel der Identifikation mit dem Aggressor liefert Heinz Heger in seinem Buch "Die Männer mit dem rosa Winkel" .. In dem-Kapitel "Ich der Capo mit dem rosa Winkel" berichtet der Autor, ein ehemaliger KZ -Häftling stolz, wie er durch seine Tüchtigkeit die Arbeit in einer rüstungsfabrik so richtig effizient organisiert und beschwert sich gleichzeitig darüber daß die gefangenen Russen und Polen (die nicht weniger gequält wurden als die Schwulen) nicht so richtig arbeiten wollten. Es findet sich kein Hinweis auf eine Relativierung bezüglich der damaligen Situation. Auch im nachhinein wird ihm nichts klar. Nicht nur daran hängt sich aber meine Auffassung auf, daß es problematisch ist, die Schwulen zu politischen Häftlingen zu erklären. Politisch sind sie in einem Sinn, in dem alle Gefangenen politische sind. Bei Heger jedenfalls scheinen seine grausamen Erfahrungen nichts verändert zu haben.

P 19:

Es ist aber auch kaum vorstellbar daß Helmut Schmidt vor dem 3. Oktober 76 erklärt (was würde nur der Regierungssprecher Klaus Bölling am nächsten Tag dazu sagen?), es sei Unrecht, daß die ehemaligen homosexuellen KZ-Häftlinge, die den Massenmord der Schwulen im "Dritten Reich" überlebten, noch immer keine Wiedergutmachung erhalten haben.

Schwuchtel-1977-6-recht

Schwuchtel-1977-7-recht

P 19: SEXUALFORSCHER IN DER DDR

INTERVIEW MIT DR.RUDOLF KLIMMER AM 11./12.12.1976

D.: Heirateten damals viele Homosexuelle aus Angst vor Verfolgung?

K.: Ja, ich kannte viele Homosexuelle, die durch solche Scheinehen dem KZ zu entgehen versuchten. Was aus diesen Ehen dann geworden ist, weiß ich nicht.

D.: Kannten Sie Homosexuelle, die wegen ihrer Homosexualität in KZ's gebracht wurden?

K.: Persönlich kannte ich niemanden, der wegen seiner Homosexualität im KZ umgebracht wurde. Ich hörte nur von einem Bekannten, der als politischer Häftling im KZ saß, daß der Autor von 'Eros im Zuchthaus', Plättner, dessen Buch ich auch für meine Doktorarbeit benützte, dort umgebracht worden ist.

D.: Wie sah das Leben als Homosexueller nach der Verschärfung des§ 175 1935 aus? Gab es noch Homosexuellen-Lokale oder wo war es möglich Homosexuelle zu treffen? '

K.: Zeitungen für Homosexuelle oder Homosexuellen-Lokale gab es nach 33 natürlich nicht mehr. In Berlin gab es noch vereinzelt Dampfbäder, wo sich Homosexuelle trafen und Kontakt aufnehmen konnten, jedoch immer mit der Angst vor Spitzeln im Nacken

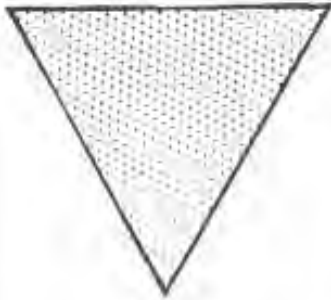
ROSA WINKEL

WAHREND DES DRITTEN REICHES ENTWICKELTEN DIE NAZIS IN DEUTSCHLAND EIN EINFACHES UND WIRKUNGSVOLLES SYSTEM, UM DIE VERSCHIEDENEN GRUPPEN ZU STIGMATISIEREN, DIE IM KZ INTERNIERT WAREN.

JEDE MUSSTE EIN ERKENNUNGSSYMBOL TRAGEN, DAS AN DER KLEIDUNG ANGENÄHT WAR. EINE GRUPPE WAR DURCH DEN ROSA WINKEL AUSGESONDERT, DER AUF DER LINKEN SEITE DER JACKE UND AM RECHTEN HOSENBEIN ANGENÄHT WAR.

DAS WAREN DIE HOMOSEXUELLEN. UND ZEHNTAUSENDE TRUGEN DIESES SYMBOL BIS ZU IHREM TOD IN DEN GASKAMMERN NAZIDEUTSCHLANDS. EIN PAAR JAHRE FRÜHER WAR EINE EINFLUSSREICHE SCHWULENBEWEGUNG ZERSCHLAGEN WORDEN. ERST JETZT SIND WIR WIEDER DABEI, DIE GESCHICHTE DIESER BEWEGUNG ZU ENTDECKEN.

INZWISCHEN WURDE DER ROSA WINKEL ZU EINEM INTERNATIONALEN SYMBOL DER SCHWULENBEWEGUNG. EIN SYMBOL DER GESCHICHTE, DIE ANDERE VERSUCHT HABEN ZU VERWISCHEN. DER GESCHICHTE, DIE WIR ENTDECKEN MÜSSEN. UND ALS ERINNERUNG DARAN, WOHN SCHWULENUNTERDRÜCKUNG FÜHREN KANN, WENN SCHWULE NICHT AKTIV FÜR IHRE RECHTE KÄMPFEN.

IHR KÖNNT DEN ROSA WINKEL GEGEN VORAUSZAHLUNG VON DM 1,20 BEI UNS BEKOMMEN.

BEI EINZELBESTELLUNGEN KOMMEN NOCH 0,50 DM, BEI SAMMELBESTELLUNGEN 2 DM PORTO DAZU.

ACHTUNG PREISERHÖHUNG !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

14. XL (1992-2003)

Inleiding

XL was de opvolger van Sek en bestond van 1992 tot en met 2003. Aanvankelijk verscheen het 11 keer jaar, vanaf de 6^e jaargang in 1997 maar 6 keer per jaar.

XL doet zijn naam eer aan en is iets groter dan A3 en daarom nog niet gedigitaliseerd. Uit XL zijn 627 artikelen ontsloten. Het artikel van Van Yperen (zie hieronder) is al opgenomen in de eerste batch naar NOB.

YPEREN, Paul van. De A van Arschficker : onvertelde verhalen over vervolgingen in (en na) de oorlog / Paul van Yperen ; Klaus Müller. In: XL, 4 (1995) 9 (okt), p. 8-10. Interview met een medewerker van het Holocaust Memorial Museum in Washington over zijn speurtocht naar homoseksuele overlevenden van concentratiekampen, hun ervaringen en over de vervolgingen na de oorlog.

Verder is een boekbespreking al opgenomen in die batch:

BROER, Karin. De jongenskop verdween: lesbische vrouwen in Nazi-Duitsland / Karin Broer. In: XL, 4 (1995) 4 (apr), p. 17. N.a.v. Claudia Schoppmanns 'Ik liet mijn haar groeien en ging jurken dragen', een verzameling getuigenissen van Duitse lesbische vrouwen over hun leven tijdens het Nazi-regiem.

Stagiaire Tessa Karsten en ik hebben het tijdschrift handmatig doorgelopen en geen andere zelfstandige artikelen gevonden. Er waren wel besprekingen van boeken en theaterstukken en een enkele kattebel uit juni 1992:

Homomonument

Het Homomonument wordt opgeknapt. Door het intensieve gebruik en door de restauratie van de Westerkerk heeft het monument schade opgelopen. Het monument krijgt nu een flexibele vulling en de afbrokkelende punten worden door massieve punten vervangen. Ook de dichtregel 'Naar vriendschap zulk een mateloos verlangen' wordt weer duidelijker te lezen wanneer de weggesleten verf vervangen wordt door glanzende messing letters. De totale kosten, ongeveer 50.000 gulden, wordt voor de helft door de gemeente betaald, en voor de andere helft door de Stichting Homomonument. Men hoopt in augustus klaar te zijn met de restauratie.

15. Gay Krant (1980-2014)

Inleiding

Het eerste nummer van de Gay Krant verscheen in 1980 als Gay News Eindhoven. Het werd vlakbij in Best gemaakt. Na een stormachtige periode ging de organisatie achter de krant in 2013 failliet, maar de Krant werd overgenomen door Winq.nl en ging later verder online.

De publicatie veranderde enige keren van formaat maar het meest bekend is het tabloid-format wat dus niet op een A3 scanner past. Het tijdschrift is nog niet gedigitaliseerd waarmee heel veel ditjes en datjes van de lhbt-beweging nog niet digitaal beschikbaar zijn.

Stagiaire Tessa Karsten en ik hebben eerst een analyse gemaakt van de ontsluiting in de database van IHLIA alvorens we de moed verzamelden om het blad met de hand door te te lopen.

Er zijn in de database 3802 artikelen beschreven: 14 daarvan zitten in de eerste batch naar NOB, 13 gaan er in elk geval naar de tweede.

In die beschrijvingen woorden als nazi en fasci ieder maar tweemaal voor. De Gay Krant was meer gelinkt aan centrum-rechtse politieke en liberale politieke stromingen en wars van de fascinatie van centrum-links en linkse partijen met de opkomst van werkelijk of vermeende (neo-)fascistische tendensen. Onrecht en discriminatie fascineerde de Gay Krant maar ze gebruikte daar geen mode-termen voor.

We hebben een analyse gemaakt van de jaartallen van de beschreven artikelen.

Beschrijvingen beginnen in 1988 en lopen dan door tot 2020. De leggers van de jaartallen 1980-1988 kwamen voor onderzoek in aanmerking. Daarnaast is er een steekproef gemaakt van lustrum-jaren van de oorlog, maar dat leverde niet veel op. Uiteindelijk hebben we de krant tot het jaar 2000 doorgenomen.

Reeds opgenomen artikelen:

BRUNTINK, Rob. Veroordeling uit 1942 werkt nog jaren door : oorlogsslachtoffer wenst schadevergoeding / Rob Bruntink. In: De Gay Krant, (1991) 193 (14 dec), p. 16. Zie ook Gay_Krant (1989) 129 (22 apr). Een Nederlander, die tijdens de oorlog voor een seksueel contact met een man is veroordeeld, eist van de staat een schadevergoeding. IHLIA: ts.

HAFKAMP, Hans. 'Tot het laatste offer bereid' : Willem Arondéus, verzetsstrijder èn homoseksueel / Hans Hafkamp. In: De Gay Krant, (1995) 279 (29 apr), p. 15. Biografie van de homoseksueel, verzetsstrijder en romanschrijver Willem Arondéus. IHLIA: ts.

HARSKAMP, Gert van. De vergeten geschiedenis van homoseksuelen : vervolgingen tijdens de Tweede Wereldoorlog / Gert van Harskamp. In: De Gay Krant, (1995) 289 (15 sep), p. 14-15. Beschrijving van de homovervolgingen tijdens de Tweede Wereldoorlog en van de pogingen tot verzet door homo-organisaties c.q. -activisten. IHLIA: ts.

KOK, Remko de. Marjan Berk viert samen met Eva-Maria Hagen vijftig jaar vrijheid : 'We zijn meisjes van voor de oorlog, zo zie je ze toch niet meer?' / Remko de Kok ; Marjan Berk. In: De Gay Krant, (1995) 278 (15 apr), p. 27. Interview met Marjan Berk over het toneelstuk 'Rotmoffen en Kaaskoppen' dat zij samen met de Duitse actrice Eva-Maria Hagen in april 1995 in Nederland opvoert. IHLIA: ts.

KOK, Remko de. Dr. Klaus Müller op de bres voor homovervolgden : harde cijfers en persoonlijke verhalen moeten holocaust gezicht geven / Remko de Kok ; Klaus Müller. In: De Gay Krant, 17 (1996)

305 (26 apr), p. 15-16. Interview met medewerker van het U.S. Holocaust Memorial Museum in Washington over zijn onderzoek naar homovervolgingen tijdens de Tweede Wereldoorlog. IHLIA: ts.

KOK, Remko de. Hugo van Win dook onder in nazi-Duitsland : 'Van mij hoeven ze geen homo te herdenken' / Remko de Kok ; Hugo van Win. In: De Gay Krant, 18 (1997) 331 (25 apr), p. 11. Interview met een joodse homoseksuele man over zijn oorlogservaringen en zijn homoseksuele escapades in Berlijn tijdens WO II, volgens wie herdenking van tijdens WO II vervolgte homoseksuelen niet nodig is, omdat er geen specifieke homovervolging zou hebben plaatsgehad. IHLIA: ts.

BOOTSMA, Emiel. De pijnlijke laatste dagen van Dick Monster : nooit erkend als vervolgingsslachtoffer / Emiel Bootsma ; Stan Annokkee, Hugo van Win, Pieter Koenders. In: Gay Krant, 18 (1997) 343 , p. 9. Een man vertelt over zijn overleden vriend, die als homoseksueel oorlogsslachtoffer erkend trachtte te worden en geestelijk een klap kreeg van een interview, waarin Hugo van Win beweerde dat homoseksuelen tijdens de Tweede Wereldoorlog niet vanwege hun seksuele geaardheid werden vervolgd. Tevens een reactie van van Win en van een historicus. IHLIA: ts.

TIMMERS, Dirk. Geen homo's in adviescommissie / Dirk Timmers. In: Gay Krant, 19 (1998) 367 (11 sep), p. 3. Interviews met (niet nader aangeduide) woordvoerders van homo-organisaties en een woordvoerder van het ministerie van VWS over de afwezigheid van homoseksuelen in een commissie die de minister gaat adviseren over de besteding van de teruggave van het tijdens de oorlog door de nazi's gestolen goud. Homo- en lesbische organisaties kunnen overigen wel een aanvraag indienen. IHLIA: ts.

MANNELIJKE -- Mannelijke seksslaaf wil schadevergoeding. In: Gay Krant, 19 (1998) 374 (18 dec), p. 9. Een man uit Manilla (Philippijnen) heeft van Japan een schadevergoeding geëist, omdat dat land hem tijdens de Tweede Wereldoorlog als seksslaaf zou hebben behandeld. IHLIA: ts.

ESCH, Adri van Britse media belichtten homovervolging tijdens holocaust : aandacht voor vergeten slachtoffers Tweede Wereldoorlog / Adri van Esch. In: Gay Krant, 20 (1999) 393 (17 sep), p. 8. In het tv-programma Pink Triangle op de Britse zender Channel 4 en in artikelen in de Britse krant The Times is aandacht besteed aan de homovervolgingen tijdens de Tweede Wereldoorlog o.a. door verslagen van nog levende oorlogsslachtoffers. IHLIA: ts.

ESCH, Adri van. Kans op financiële genoegdoening homo-oorlogsslachtoffers blijft / Adri van Esch. In: Gay Krant, 21 (2000) 407 (31 mrt), p. 7. Het kabinet overweegt, vooruitlopend op een eventuele financiële tegemoetkoming aan homo-oorlogsslachtoffers, een historisch onderzoek in te stellen naar het leed dat homomannen en lesbische vrouwen tijdens de Tweede Wereldoorlog is aangedaan. Met een toelichting van Thea Dankert, projectleidster Tegoeden Tweede Wereldoorlog en een reactie van Rob Tielman. In Duitsland lijkt een financiële tegemoetkoming aan homoseksuele oorlogsslachtoffers kansrijk. IHLIA: ts.

ESCH, Adri van. 'Herdenkingsprojecten oorlog kunnen uit de ijskast' / Adri van Esch ; Mattias Duyves. In: Gay Krant, 21 (2000) 409 (28 apr), p. 49. Interview met een woordvoerder van het Homo en Lesbisch Platform Amsterdam over de ingediende herdenkingsprojecten voor homoseksuele en lesbische oorlogsslachtoffers die worden gefinancierd door de overheid. IHLIA: ts.

ESCH, Adri van. Onderwijsprijs voor toneelproject over nazi-misdaden : 'ik had ook een van die gevangenen kunnen zijn' / Adri van Esch ; Gooitsen Eenling. In: Gay Krant, 21 (2000) 424 (2 dec), p. 34-35. Bespreking en een kort vraaggesprek met de regisseur van het toneelstuk De Anderen, een onderwijsproject over de nazi-misdaden in concentratiekampen, dat opgevoerd werd door middelbare scholieren. IHLIA: ts.

WEERDT, Bruno van der. Franse homo's mogen voortaan oorlog herdenken / Bruno van der Weerd. In: Gay Krant, 22 (2001) 436 (26 mei), p. 25. De Franse regering heeft bepaald dat homoseksuelen vanaf 2001 welkom zijn bij de herdenkingsplechtigheden van de Tweede Wereldoorlog. IHLIA: ts.

Notenboom, P. 4 mei - zestig jaar bevrijding : Max Godfried (1916-1942) Verloren homo in de massa. Hans Gräfe (1919-1983) Homo met een intens geheim. Lezing moet herinnering aan Arondéus levend houden / Petra Notenboom, Geert Krijnen ; Meino Schraal, Klaas Breunissen. In: Gay Krant, 26 (2005) 530 (23 apr), p. 14-19. Biografische artikelen over twee homomannen in WO II. De een werd van wege zijn joods zijn vergast, de ander overleefde gevangenschap nav. de Arbeitseinsatz in Berlijn. En een interview met de initiatiefnemers van de Willem Arondéuslezing, naar de homoseksuele verzetsstrijder Willem Arondéus. IHLIA: ts.

Wit, R. de Nuancering en nostalgie : goed en kwaad: Jos Brink over (zijn rol van) de omstreden tekstschrijver Jacques van Tol / Rits de Wit : Jos Brink. In: Gay Krant, 26 (2005) 544 (19 nov), p. 46-47. Interview met de homoseksuele cabaretier Jos Brink over zijn cabaretmusical 'Als op het Leidseplein...', over de cabaretttekstschrijver Jacques van Tol en zijn omstreden rol tijdens WOII. IHLIA: ts.

Splint, N. Tentoonstelling stelt pijnlijke vragen : homo's in bezettingstijd / Norbert Splint ; Klaus Müller. In: Gay Krant, 27 (2006) 554 (22 apr), p. 30-31. In Westerbork wordt de tentoonstelling 'Wie kan ik nog vertrouwen?' gehouden, een verzameling van foto's en correspondentie van homoseksuelen die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn gedeporteerd. Alsmede een interview met de samensteller van de tentoonstelling over de Nederlandse dirigente Frieda Belifante, die vanwege haar uiterlijk aan de aandacht van de Gestapo is ontsnapt. IHLIA: ts.

Dittrich, B. 'Emancipatie is geen rustig bezit' / Boris Dittrich. In: Gay Krant, 27 (2006) 566 (21 okt), p. 20-21. Openingsrede voor de tentoonstelling 'Wie kan ik nog vertrouwen', die in Amsterdam plaatsvindt, door de politicus Boris Dittrich. Tevens zijn pleidooi voor het instellen van een centrum waar de homo-emancipatie centraal staat. IHLIA: ts.

Tessa heeft hier het meeste werk verzet:

Niks in 1980.

1981-4: In de rubriek 'Dialoog', p. 39.

1981-5: In de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' een klein stukje over het homomonument, p. 19.

1981-7: Klein artikel genaamd 'Gesprek met Karin Daan: Ontwerpster homomonument', p. 23.

1982-2: Boekbespreking over Homo Holocaust van Frank Rector, p. 14.

1982-4: Artikel in de 'Kunst(ig)' rubriek waar de kunstenaar John Bogaerts het kort heeft over de roze driehoek, p. 19. In 1982-5 staat in de rubriek 'Dialoog' een reactie op dit stuk.

1982-5: Artikel 'Sjalhomo brengt homoseksuele joden en jodinnen samen', p. 18.

1982-6: Boekbespreking over De mannen met de roze driehoek van Heinz Heger, p. 24.

1982-10: In de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' een klein stukje over de vervolging van nazi-slachtoffers, p. 7.

1983-3: In de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' een klein stukje over de vervolging van nazi-slachtoffers, p. 21.

1983-5: Artikel 'Homoseksualiteit in bezet Nederland, een verzwegen hoofdstuk', p. 5.

1983-5: In de rubriek 'Homohistorische schetsen' staat een stuk over de Tweede Wereldoorlog, p. 15.

1983-5: In de rubriek 'The Gay Book Club' werd wederom Homo Holocaust van Frank Rector besproken, p. 24.

1983-6: Artikel 'Homo's geweigerd bij Dodenherdenking', p. 15.

1983-9: Artikel 'Minister ontkent homo-vervolging', p. 27.

1983-11: Artikel 'VVD-ers willen "diepgaande studie" naar vervolging homo's', p. 21.

1984-5: Boekbespreking over Homoseksualiteit in bezet Nederland van Pieter Koenders, p. 32.

1984-6: Interview met acteur Jaap Hoogstra, waar hij het ook over de Tweede Wereldoorlog heeft, p. 13.

1984-8: Kort artikel over een verboden herdenking van homoseksuele Tweede Wereldoorlog slachtoffers in België, p. 23.

1984-10: Kort stukje in de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' over het homomonument in Washington, p. 11.

1984-11: Klein stukje over roze driehoeken in het artikel 'De roze draad', p. 29.

1984-12: Klein stukje over gedenkteken voor homoseksuele oorlogsslachtoffers in Oostenrijk in de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws', p. 27.

1985-4: Boekbespreking over Rudolf van Marian Pankowski, p. 28.

1985-6: Artikel 'WVC subsidieert onderzoek vervolging homoseksuelen', p. 6.

1985-6: Stukje over de dodenherdenking in de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws', p. 11.

1985-10: Artikel over WVC, p. 19.

1986-5: Artikel 'COC-Groningen zet Westerbork op een rijtje', p. 19.

1986-6: Artikel 'Nieuwe oproep voor steun aan homomonument', p. 9.

1986-6: Artikel 'Kans op Haags Homomonument', p. 16.

1986-6: In de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' staat een stukje over de dodenherdenking, p. 32.

1986-7: Boekbespreking over Voor een verloren soldaat van Rudi van Dantzig, p. 33.

1986-8: Artikel over Chris Baks, p. 20.

1986-8: In de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' staat een stukje over een gedenksteen in Dachau, p. 39.

1986-12: In een artikel over J.A. Schorer staat een kort stukje over zijn leven tijdens de oorlog, p. 53.

1987-2: Kort stukje over de reactie van de buurtbewoners op het homomonument, p. 17.

1987-3: In de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws' staat een stukje over een homomonument in Dachau, p. 11.

1987-5: Artikel 'Homomonument, Roze Driehoek en Tweede Wereld-Oorlog', p. 18-19.

1987-6: Artikel over het begin van de bouw van het homomonument, p. 23.

1987-9: Artikel over het boek Het Homomonument van Pieter Koenders, p. 5.

1988-107 : 21-05: Dodenherdenking

1988-111: foto van Netzo op het Homomonument en een demontsratie tegen Clause 28 die eindigt op het Homomonument

1988-112: p 8 Arjen Broekhuizen; Wetenschappers [Koenders en Tielman] kraken onderzoek: Homo's wel degelijk vervolgd [artikel gaat beschreven worden]

Plus verderop twee artikelen: 1) **nazi-bar enkel voor plezier** (over een homobar in Bangkok) en 2) **Aids-Gestapo** over een proces in Würzburg tegen journalisten van Herr Schmidt die de razzia's van de politie in de plaatselijke HOP aan de kaak stelden.

1988-113, p 9: Peter Olde Boerrigter: Homomonument één jaar

1989-129 p 21 Artikel van Ron Bruntink over Paul Monty (zie eerste item boven bij reeds opgenomen artikelen)

1989-133 p 4-5: Arjen Broekhuizen, Frank Schalken en Ad Dams: Nazi-tijden herleven in Playa del Ingles : Brute homo-jacht op Gran Canaria

1989-12: Kort artikel in de rubriek 'Internationaal Gay Nieuws', p. 7.

1990-149 17-02 Schadevergoeding is nog lange weg : bruinhemden niet langer taboe in DDR

1990-153 21-04 **VIER ARTIKELEN NOG OP TE NEMEN:**

P 6: De roze driehoek en 'Bent'

P 7 Frits Enk: De stichting Bent brengt de geschiedenis van de roze driehoek : Spelers geven de fakkel in het Fries door

P 9 Frits Enk : Nazileider Röhms openlijk homoseksuele gedrag: boerenknapen omtoveren in professionele soldaten.

P 11 Edwin Bakker en Frits Enk: Na het feest, zonder afscheid verdwenen: Herinnering aan een bijzondere verzetsheld [Arondeus]

1990-163 22-09 Rob Bruntink: Op zijn vroegst voorjaar 1991: Onthulling Haags

monument wederom uitgesteld.

1991-171 26-01 p32 Cultuur: Stephen Spenders 'Binnenwereld'

1991-188 05-10 [Den Haag] Homomonument vergeten

1991-193 14-12 Rob Bruntink: Komst Homomonument [Den Haag] Opnieuw nieuwe locatie aangewezen

1992-204 30-05 Bekentenis van een soldaat [bespreking van Yourcenar: Het genadeschot]

Daarna is het tijdschrift tot en met december 1992 systematisch doorgelopen. Vanaf 1992-1993 zijn de belangrijkste artikelen in de database opgenomen. Daarom zijn na die datum alleen steekproeven gedaan. Het wachten is op een volledige gedigitaliseerde versie voor echt totaal onderzoek.

Bij de steekproeven bleek wel de speciale krant rond Roze Zaterdag 1999 aan de aandacht te zijn ontsnapt. In de DoeNormaal Krant juni 1999, schrijft Frits Enk: Theatraal monument voor lijden en sterven van homoseksuelen : 10^e verjaardag van 'Bent', het probleem van de roze driehoek. //

.. Bent mag in het verleden spelen, maar historische heeft het ook nog actuele waarde. Nog steeds is er de discussie over het wel of niet accepteren van de roze driehoek. Ongetwijfeld is het gemakkelijk feilen in het toneelstuk aan te wijzen, maar 'Bent' is en blijft zo doordringend en aangrijpend dat je alleen maar blij kunt zijn, dat een stuk historie van homo's in dramavorm op de planken – en wellicht spoedig ook op celluloid – is blootgesteld. Het is het waard gespeeld te worden. Zou 'Bent' dat niet een monument als Gijsbrecht van Aemstel voor Amsterdam op Roze Zaterdag kunnen worden?

16 Verkeerde Krant (1979-1989)

Inleiding

De *Verkeerde Krant* was het blad van de activistische groep de Roze Driehoek in Eindhoven. Ze noemde zichzelf flikkers en zochten heel radicaal naar wat het betekende om dat te zijn. Ze volgden in eerste instantie het idee van de Rooie Flikkers en waren dus ook bezig met slechte travestie als aanval op het heteroseksuele patriërchaat. Later in hun bestaan komt zowel kinky in de vorm van leer en sm naar voren als bevrijding van kinderseksualiteit via het geruchtmakende en vaak verboden boekje 'Vies is lekker'.

Een van de leden van de Roze Driehoek was acteur Joop Keesmaat. Hij nam de belangrijke rol van het personage Max op zich in het toneel 'De Anderen', de Nederlandse vertaling van Bent het toneelstuk van Martin Sherman.

De Verkeerde Krant is in het verleden ontsloten met 197 items waarvan 7 items naar NOB gaan of al zijn gegaan.

KEESMAAT, Joop. Homomonument? / Joop Keesmaat. In: *Verkeerde Krant*, (1980) 4 (jul), p. 3. Samenvatting: Pleidooi tegen het oprichten van het homomonument. Trefwoorden: homomonumenten Locatiecode IHLIA: ts.

RODENBURG, Arne. Fascisme en homosexualiteit / Arne Rodenburg. In: *Verkeerde Krant*, (1983) 15 (jun), p. 12-16. Samenvatting: Marxistisch getinte theoretische verhandeling over fascisme. Trefwoorden: fascisme Locatiecode IHLIA: ts.

RODENBURG, Arne. Bij Borrie op schoot / Arne Rodenburg. In: *Verkeerde Krant*, (1986) 28 (okt), p. 20-21. Samenvatting: De Roze driehoek discussieert met de burgemeester van Eindhoven over de 4 mei herdenking. Trefwoorden: dodenherdenkingen # plaatselijke_overheid # tweede_wereldoorlog # nederland Locatiecode IHLIA: ts.

RODENBURG, Arne. Eindhoven haat zelfs dooie homoos / Arne Rodenburg. In: *Verkeerde Krant*, (1986) 27 (jun), p. 12-13. Samenvatting: Hetero's worden nog steeds hysterisch als flikkers een krans leggen op 4 mei. Trefwoorden: dodenherdenkingen # tweede_wereldoorlog Locatiecode IHLIA: ts.

RODENBURG, Arne. Vier mei / Arne Rodenburg. In: *Verkeerde Krant*, (1987) 30 (mrt), p. 13-15. Samenvatting: Waarom de Roze driehoek aanhoudend actie voert op 4 mei in Eindhoven Trefwoorden: dodenherdenkingen # tweede_wereldoorlog Locatiecode IHLIA: ts.

VLEMMIX, Harry. Een eigen monument! / Harry Vlemmix. In: *Verkeerde Krant*, (1987) 32 (okt), p. 4. Samenvatting: Polemisch artikel tegen het homomonument. 'Het is allemaal schijn, ook al staat er in ieder gehucht een monument'. Trefwoorden: homomonumenten Locatiecode IHLIA: ts.

CROMPVOETS, Marcel. Naar een zichtbaar homomonument zulk een mateloos verlangen / Marcel Cromptvoets. In: *Verkeerde Krant*, (1988) 36 (okt), p. 3. Samenvatting: Uit protest tegen het weinig opvallende homokarakter van het homomonument in Amsterdam wordt het demonstratief bezet met een roze/zwart beschilderd autowrak door de groep 'Krisis Komitee HOERA'. Trefwoorden: homomonumenten # acties # nederland Locatiecode IHLIA: ts.

In dit overzicht ontbreekt

2. 1980 nr 2, p 19-20 'Geen zieligheid op een stokje (overgenomen van een stencil van de Stichting Homomonument).
3. 1980 nr 5 p18-20 Interview met Joop Keesmaat die Max gaat spelen in het stuk De Anderen/Bent [moet nog worden opgenomen]
4. 1982 nr 11 p24-25 boekbespreking van Heinz Heger 'De mannen met de roze driehoek en Kraan/Brasser 'Witte Ko, herinneringen uit het gewapend verzet' (geen lhbt-boek).

